Kallelse till sammanträde med Kommunstyrelsen

Datum och tid: 2021-09-07, klockan 17:00
Plats: Möller/Sahlin, stadshuset

Förhinder anmäls till Helena Heintz

helena.heintz@eslov.se eller 0416-62123

Ordförande
Johan Andersson (S)

1. Val av justerare

2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens redovisning till kommunstyrelsen avseende aktuella frågor, mål och resultat samt väsentliga framtidsfrågor i enlighet med de ekonomiska styrprinciperna (KS.2020.0549)

3. Finansiell rapport kvartal 2 2021 (KS.2021.0008)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Finansiell rapport kvartal 2 2021
- Rapport från kapitalförvaltning av pensionsmedel per 2021-06-30

4. Begäran om medel för genomförande av plan från försörjningsstöd till egen försörjning (KS.2021.0326)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Begäran av medel för genomförande av plan från försörjningsstöd till egen försörjning
- Vård och Omsorg - Strategisk plan från försörjningsstöd till egen försörjning
- Vård- och omsorgsnämndens beslut § 77, 2021. Från försörjningsstöd till egen försörjning - en strategisk plan för Eslövs kommun
- Gymnasie- och Vuxenutbildning - Strategisk plan från försörjningsstöd till egen försörjning
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut § 63 2021, Från försörjningsstöd till egen försörjning - en strategisk plan för Eslövs kommun

5. Projektering av Joel Sallius plats (KS.2021.0344)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Projektering av Joel Sallius plats och tilläggsbudget för ökade driftskostnader
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 117, 2021 Projektering av Joel Sallius plats
- Detaljplan för del av Eslöv 53:4, Joel Sallius plats

6. Exploateringsavtal för detaljplan gällande Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun (KS.2021.0392)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Godkännande av exploateringsavtal för detaljplan gällande Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun
- Förslag till Exploateringsavtal för detaljplan gällande Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun

7. Detaljplan för fastigheterna Färgaren 8 och 19 (KS.2020.0213)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Antagande av detaljplan för fastigheterna Färgaren 8 och 19 i Eslöv, Eslövs kommun
- Planbeskrivning för detaljplan för Färgaren 8 och 19 - antagandehandling
- Plankarta för detaljplan för Färgaren 8 och 19 - antagandehandling
- Granskningsutlåtande II för detaljplan för Färgaren 8 och 19
- Bilaga 1, Kulturmiljöutredning, maj 2020
- Bilaga 2, Risk- och bullerutredning, juni 2017
- Bilaga 3, Geo- och markmiljötekniska undersökningar, maj 2017
- Bilaga 4, Skuggstudie, april 2020
- Bilaga 5, Skyfallsutredning, oktober 2018

8. Yttrande över Översiktsplan 2020 för Lomma kommun (KS.2020.0203)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Yttrande över Lomma kommuns översiktsplan 2020 - utställning
- Översiktsplan 2020 - 2030 utställningsförslag granskning
- ÖP 2020 Bilaga 1 Miljökonsekvensbeskrivning, utställningsförslag granskning
- Samrådsredogörelse ÖP 2020

- Kommunstyrelsens beslut § 96 2020 Anta yttrande över Lomma kommuns översiktsplan 2020

9. Yttrande över remiss av förslag till Plan för Mobility Management (KS.2021.0252)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Kommunstyrelsens synpunkter på remiss av Plan för Mobility Management
- Kommunledningskontorets synpunkter på remiss av Plan för Mobility Management
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 70, 2021 Remittering av förslag till Plan för Mobility management
- Miljö och Samhällsbyggnad Remissversion Plan för Mobility management
- Miljö och Samhällsbyggnad Bilaga 2 Måluppföljning
- Miljö och Samhällsbyggnad Sammanfattning av aktiviteter

10. Redovisning avseende stöd till föreningar med anledning av covid-19 (coronavirus) under år 2020 och 2021 från kultur- och fritidsnämnden (KS.2020.0362)

Beslutsunderlag
- Kultur- och fritidsnämndens beslut § 62, 2021 Redovisning av ytterligare stöd till föreningar med anledning av covid-19
- Kultur och Fritid Sammanställning coronastöd
- Kommunstyrelsens beslut § 89, 2021 Begäran om ytterligare utökning av stöd till föreningar med anledning av covid-19

11. Förstudie Eslövs framtida stadshus (KS.2021.0395)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Förstudie Eslövs framtida stadshus
- Förstudie: Eslövs framtida stadshus

12. Riktlinje för styrdokument i Eslövs kommun (KS.2020.0391)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Riktlinje för styrdokument i Eslövs kommun

- Förslag till riktlinje för styrdokument i Eslövs kommun

13. Yttrande över motion från Fredrik Ottesen (SD) om pilotprojekt med nollbasbudget (KS.2021.0046)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Svar på motion från Fredrik Ottesen (SD) om pilotprojekt med nollbasbudget
- Motion från Fredrik Ottesen (SD) Motion om pilotprojekt med nollbasbudget
- Kommunfullmäktiges beslut § 25, 2021 Remittering av motion från Fredrik Ottesen (SD) - Motion om pilotprojekt med nollbasbudget

14. Sammanträdestider för kommunstyrelsen 2022 (KS.2021.0021)

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Förslag till sammanträdestider för kommunstyrelsen 2022

15. Kommundirektören informerar (KS.2020.0548)

16. Redovisning av delegeringsbeslut

KS.2019.0495-2	Förfrågningsunderlag för upphandling och avtalshantering
KS.2021.0228-1	Kravspecifikation inkl. anbudsformulär
KS.2021.0028-11	Ordförandebeslut; tecknande av lokalt kollektivavtal om Krislägesavtal med Kommunal
KS.2021.0285-1	Avropsavtal avseende Upphandlingskonsult delområde 2 IT, avseende dokument- och ärendehanteringssystem
KS.2021.0228-14	Tilldelningsbeslut i förnyad konkurrensutsättning av upphandlingskonsult
KS.2021.0321-3	Tilldelningsbeslut i upphandling av gånghjälpmedel

KS.2021.0035-7	Lägenhetsarrende avseende Telefonen 1
KS.2021.0260-5	Lägenhetsarrende Eslöv Faxen 1 Gustavslund
KS.2020.0186-35	Beslut om kungörelse detaljplanen för fastigheten Skatan 10
KS.2021.0196-5	Tilldelningsbeslut i upphandling av Entrémattor 2021
KS.2016.0307-32	Kontrollplan fällning av träd Eslöv 54:2, Skomakaregatan
KS.2021.0358-5	Personuppgiftbiträdesavtal mellan Eslövs kommun och DirSys AB
	Avtal - Konsult för utredning av IT-funktionen
KS.2021.0358-3	Tilldelningsbeslut gällande direktupphandling Konsult för upphandling av konsult för utredning av IT-funktionen
KS.2021.0358-4	Tilldelningsbeslut i upphandling av Konsult för utredning av IT-funkttionen
	Avtal - Konsult för utredning av IT-funktionen
KS.2021.0315-1	Hyresavtal Norregård 1 i Eslöv
KS.2021.0319-1	Separat borgensåtagande, begränsat. Kredit nummer 39758207644
KS.2021.0320-1	Ansökan om lantmäteriförrättning Stehag 5:80 och Värlinge 11:26
KS.2021.0304-1	Uppsägning av jordbruksarrende som avser Hassle 29:1
KS.2021.0308-6	Tilldelningsbeslut i Förnyad konkurrensutsättning inom ramavtal Konsulter mark och exploatering, Stehag och Harlösa
KS.2020.0186-26	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 79, 2021 Samråd för detaljplan för fastigheten Skatan 10 i Eslöv, Eslövs kommun
KS.2017.0479-110	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 80, 2021 Granskning för detaljplan för fastigheterna Stenbocken 14 och 15 i Eslöv, Eslövs kommun

KS.2021.0035-6	Kommunstyrelsens arbetsutskott § 81, 2021 Överlåtelse samt justering av arrendeavtal avseende fastigheten Telefonen 1, Gustavslund
KS.2018.0436-10	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 82, 2021 Ändring av detaljplaneområde för detaljplan för fastigheterna Östra Gårdstånga 8:22 och 5:28 i Flyinge, Eslövs kommun
KS.2019.0341-1	Förfrågningsunderlag; Bildbank (Digital Asset Managment)
KS.2019.0341-2	Tilldelningsbeslut i direktupphandling av Bildbank (Digital Asset Management)
KS.2019.0341-3	Anbudsöppningsprotokoll Bildbank (Digital Asset Managment)
KS.2019.0341-4	Utvärderingsrapport Bildbank (Digital Asset Management
KS.2021.0339-2	Personuppgiftsbiträdesavtal
KS.2021.0339-1	Tilldelningsbeslut vid offertförfrågan om verktyg för omvärldsbevakning
KS.2021.0094-4	Ansökan om lantmäteriförrättning Eslöv Långåkra 1:10, 1:11, s:3, s:4 och s:5, Eslöv 53:4
KS.2019.0562-58	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 94, 2021 Granskning för detaljplan för del av fastigheten Eslöv 53:4, förskolan Skogsgläntan, i Eslöv, Eslövs kommun
KS.2021.0265-5	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 95, 2021 Planbesked och planuppdrag för detaljplan för fastigheten Avbitaren 1 i Eslöv, Eslövs kommun
KS.2019.0197-56	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 96, 2021 Granskning för detaljplan för fastigheterna Gårdstånga 15:25, 15:26, 15:27, 15:28 och 15:1 i Gårdstånga, Eslövs kommun
KS.2021.0292-6	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 97, 2021 Rivning av byggnader på fastigheterna Fasanen 10 och Eslöv 51:4, Eslövs kommun

KS.2021.0001-13	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 100, 2021 Förslag till vårbudget 2022
KS.2020.0098-30	Uppsägning av lägenhetsarrende markområde inom fastigheten Eslöv Städet 4
KS.2019.0126-11	Uppsägning av nyttjanderätt inom del av Eslöv 54:2
KS.2021.0258-1	Avtal avseende upphandlings- och avtalssystemet TendSign

17. Anmälningar för kännedom

KS.2021.0340-2	Missiv Meddelande från styrelsen - Förbundsavgift år 2022 till Sveriges Kommuner och Regioner (7/2021)
KS.2021.0010-29	Barn- och familjenämndens beslut § 74, 2021 Ekonomisk månadsrapport maj 2021
KS.2021.0342-1	Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 1
KS.2021.0010-30	Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 105, 2021 Ekonomisk månadsuppföljning maj 2021
KS.2021.0010-31	Uppföljning januari - maj 2021 Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
KS.2020.0444-8	Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 113, 2021 Samarbetsavtal beträffande genomförande av Kävlingeåns vattenvårdsprogram 2022-2027
KS.2020.0444-9	Bilaga 1, Vattenvårdsprogram, till samarbetsavtal för Kävlingeåns vattenvårdsprogram 2022-2027
KS.2020.0444-11	Följebrev till samarbetsavtal för Kävlingeåns vattenvårdsprogran 2022 - 2027
KS.2021.0345-1	Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 119, 2021 Avvikelse från taxa för upplåtelse av torgplatser och annan offentlig plats i Eslövs kommun
KS.2021.0346-1	Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 116, 2021 Åtgärdsplan gällande revision av livsmedelskontroll 2021

KS.2021.0010-32	Vård- och omsorgsnämndens beslut § 76,2021. Ekonomisk månadsrapport maj 2021
KS.2021.0010-33	Vård- och omsorgsnämnden Ekonomisk månadsrapport maj 2021
KS.2017.0350-56	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 93, 2021 Medgivande av förlängning av tiden för markanvisningsavtal avseende byggrätter på Föreningstorget
KS.2021.0313-3	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 99, 2021 Handlingsplan för förbättrat företagsklimat i Eslövs kommun
KS.2021.0388-1	Informationsbrev Lokala trygghetsmätningen 2021
KS.2021.0353-1	Regionfullmäktige i Region Skånes beslut § 55, 2021
KS.2021.0010-36	Barn- och familjenämndens beslut § 83, 2021 Ekonomisk månadsrapport juli 2021
KS.2021.0010-37	Barn- och familjenämnden Volymer förskola och fritidshem
KS.2021.0010-38	Barn- och familjenämnden Frisktal till och med juli 2021
KS.2021.0010-39	Barn- och familjenämnden Ekonomisk sammanställning juli 2021
KS.2020.0444-10	Bilaga 2, Hållbart vatten i Kävlingeån, Samarbetsavtal för Kävlingeåns vattenvårdsprogram 2022-2027

Finansiell rapport kvartal 2 2021

3

KS.2021.0008

ESLÖVS KOMMUN

KS.2021.0008

2021-08-17
Tomas Nilsson
+4641362012
tomas.nilsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Finansiell rapport 2021-06-30

Ärendebeskrivning
I denna rapport återfinns information per den 30 juni 2021.

Beslutsunderlag
Finansiell rapport

Beredning
Total behållning av pensionsmedel var den siste juni ca 110 mnkr, varav ca 95 mnkr utgjorde marknadsvärde på placerat kapital och resterande del ca 15 mnkr utgjordes av oplacerade medel. Värdeökningen uppgår till ca 8 mnkr under året. Fördelningen på tillgångsslag överensstämmer med policy.
Likvida medel inom koncernen uppgick till 125,6 mnkr.

Nytt lån om 50 mnkr har tagits upp under det andra kvartalet.

Förslag till beslut
- Kommunstyrelsen beslutar att lägga rapporten till handlingarna.

Beslutet skickas till
Ekonomikontoret

Eva Hallberg
Kommundirektör

Tomas Nilsson
Ekonomichef

Rapport från kapitalförvaltning av pensionsmedel 2021

Datum 2021-06-30

	Öhmans Räntor Svenska	Swedbank Aktieindex Svenska	Danske Invest SRI Global Aktierindex Utländska	Totalt
Värdeutveckling				
Placerade medel				
Anskaffningsvärde				
Anskaffningsvärde 20-12-31	37 163 018	11 706 780	7 423 633	56 367 827
Anskaffningsvärde 21-06-30	37 224 593	12 050 429	7 538 799	56 813 821
Marknadsvärde 20-12-31	40 705 344	24 741 061	21 122 129	86 568 534
Marknadsvärde 21-06-30	40 874 232	29 064 260	24 776 345	94 714 837
Värdeförändring sedan 20-12-31	78 888	4 323 199	3 654 216	8 056 303
Likvidamedel			1100,17	
Likvidamedel egen förvaltning				15 072 583
Total Behållning, marknadsvärde 30 juni 2021				**109 788 520**

Jämförelse mot index

Värdeutveckling sedan start	30,3%	310,2%
Värdeutveckling under 2021	0,2%	15,3%
Jämförande indexförändring i år	-0,6%	15,7%

Likviditet

Koncernkontot omfattar Eslövs kommun, Ebo, Fastighets AB Gäddan och Merab. Totalt är koncernens kredit 150 miljoner kronor.

2021-06-30 var koncernkontots behållning 125,6 miljoner kronor

Lånebild

Nyupplåningsramen för 2021 uppgår till 550 miljoner kronor.

Nyupplåningen 2021-06-30 uppgår till 50 miljoner kronor.

Eslövs kommun

Aktuell skuld 2021-06-30	Snittränta
532,7 mnkr	0,49%

Eslövs Bostads AB

Aktuell skuld	Snittränta
1 155 mnkr	0,67%

Fastighetsbolaget AB Gäddan

Aktuell skuld	Snittränta
130 mnkr	2,78%

Begäran om medel för genomförande av plan från försörjningsstöd till egen försörjning

4

KS.2021.0326

ESLÖVS KOMMUN

KS.2021.0326

2021-06-1531
Tomas Nilsson
+4641362012
tomas.nilsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Från försörjningstöd till egen försörjning-program

Ärendebeskrivning
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade den 7 juni att anta en strategisk plan ” Från försörjningsstöd till egen försörjning” samt föreslå kommunstyrelsen att svara för merkostnaden för 100 extratjänster i åtgärd 2 och svara för förstärkning av en 100% tjänst inom Kommunala aktivitets ansvaret (KAA). Vård -och omsorgsnämnden beslutade den 16 juni att anta ovannämnda plan samt föreslå att kommunstyrelsen svarar för merkostnader för extra tjänsterna samt beviljar en tjänst som integrationspedagog.

Beslutsunderlag
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut 2021-06-07 § 63.
Vård-och omsorgsnämndens beslut 2021-06-16 § 77.
Från försörjningsstöd till egen försörjning - En strategisk plan för Eslövs kommun.

Beredning
Planen är framtagen av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden. I planen finns två satsningar som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden begär medel för; dels för en förstärkning med en heltidstjänst inom det kommunala aktivitetsansvaret, dels för kommunens återstående kostnader för extratjänster vilket är en statlig reform. Enligt uppgift är för närvarande medlen slut inom Arbetsförmedlingen för extratjänster.

Kommunledningskontoret föreslår att begäran om tjänster inom det kommunala aktivitetsansvaret respektive integrationspedagog hanteras i samband med budget 2022. Regeringens budget för 2022 presenteras den 20 september vilken kan innehålla nya statsbidrag till Arbetsförmedlingen. Frågan om kommunstyrelsen ska svara för respektive nämnds nettokostnad efter erhållet statsbidrag för extratjänster föreslås även det prövas i samband med budget 2022.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att hantera begäran om resurser i samband med budget 2022.

Beslutet skickas till

Alla nämnder

Eva Hallberg
Kommundirektör

Tomas Nilsson
Ekonomichef

ESLÖVS KOMMUN

STRATEGISK PLAN ”FRÅN FÖRSÖRJNINGSSTÖD TILL EGEN FÖRSÖRJNING”

Strategisk plan ”Från försörjningsstöd till egen försörjning” är antaget av [antagande organ] 2021-05-25. Det riktar sig till [målgrupp/er]. Ses över för revidering senast [mån, år]. Kontaktperson: avdelningschef gymnasie- och vuxenutbildningen, BoU samt verksamhetschef hälsa och bistånd, Vård och Omsorg.

1. Bakgrund

I oktobermånad 2020 uppbär 1316 personer försörjningsstöd i Eslövs kommun. Av dessa är 780 personer över 18 år och de ska därmed stå till arbetsmarknadens förfogande. Av dessa är 378 personer inskrivna i etableringen eller har precis avslutat den. Antalet individer i försörjningsstöd per månad, liksom summan, har varit konstant under de senaste åren. Kostnaden för försörjningsstödet uppgår till 3,5 miljoner under oktober 2020. Trycket på ekonomiskt bistånd har dock inte ökat under 2020, trots rådande omständigheter med pandemin.

Det finns flera olika förklaringar till individers behov av försörjningsstöd, såsom ofullständig eller oavslutad skolgång, bristande integration, ofullständig eller oavslutad svenska för invandrare (SFI), psykosociala faktorer, övergångar mellan arbete och studier samt organisatoriska faktorer. Dessutom ser vi att arbetsmarknaden ställer höga krav på goda svenskkunskaper, helst på gymnasienivå.

I det följande kommer vi beskriva tolv olika förslag på aktiviteter som på sikt kan bidra till att bromsa ökningen av försörjningsstödet och öka graden av egen försörjning. Vi inleder med att beskriva och analysera de fem områden som vi bedömer att, var för sig eller i kombinationer, kan förklara varför försörjningsstödet **befinner sig på en konstant nivå.**

1.1. Ofullständig eller oavslutad skolgång

Varje år slutar 10-15 procent av alla 16-åringar grundskolan utan behörighet till gymnasiet. I Eslöv handlar det om mellan 40 och 60 ungdomar varje år. Ungefär hälften av dessa blir aktuella för Introduktionsprogrammen IM-A (individuellt alternativ) och IM-S (språk). De ungdomar som inte påbörjar gymnasiestudier faller istället under det kommunala aktivitetsansvaret. Många av dessa ungdomar har en komplex bakgrund, vilket kan innebära höga trösklar för att återgå till studier.

För att, som nyanländ, uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan kan det krävas flera års studier i svenska, men även andra ämnen på IM-S. På IM-S kan enbart en elev gå som har bott mindre än fyra år i Sverige. De elever som har bott längre än fyra år i Sverige kan då istället bli aktuella för IM-A.

1.2 Bristande integration

Utan svenskt personnummer kan en nyanländ inte påbörja etablerings-programmet, vilket betyder att den nyanlända inte får ersättning från arbetsförmedlingen. I avvaktan på att etableringsprogrammet kan påbörjas är det kommunens ansvar att bära kostnaden för den nyanländes försörjning. Kommunen ersätts för kostnaderna för ekonomiskt bistånd i efterhand, men

inte fullt ut. Det uppstår alltså en kostnad för kommunen före etableringstiden.

Utan svenskt personnummer kan en nyanländ inte heller påbörja SFI - och språket är nyckeln för arbete och integration.

Sedan hösten 2018 saknar Eslövs kommun en integrationspedagog, vilket innebär att det kan ta längre tid för nyanlända att folkbokföra sig, skriva in sina barn på förskola/skola – och få kontakt med aktuella myndigheter eftersom den nyanlände saknar kunskap om hur de ska göra. Utan stöd tar det längre tid.

Nyanlända upplever stress när de inte förstår vad som förväntas av dem och inte vet hur de ska göra vilket påverkar inlärningsförmåga och anpassning till nytt samhälle. Samtidigt tar barn och ungdomar, som lättare kan etablera sig i samhället genom skola och fritidsaktiviteter, på sig ett större ansvar för familjen.

80 procent av de nyanlända som lämnade etableringsprogrammet 2019 gick inte vidare till arbete eller fortsatta studier.

1.3 Oavslutad SFI

Vuxenutbildningen har 246 inskrivna elever på SFI (2020-11-27) varav 136 uppbär försörjningsstöd. I Eslöv erbjuds 15 timmars lärarledd undervisning på SFI per vecka.

Många av SFI-deltagarna saknar utbildning eller har låg utbildningsnivå. Som exempel kan nämnas att var femte kvinna som kom saknade någon form av utbildning, vilket framkommer i den kartläggning som vuxen-utbildningen gör innan en elev påbörjar sina studier i SFI. Kartläggningen syftar bland annat till att nivå-gruppera SFI-deltagarna inför utbildningsstart.

Många går in och ut i SFI-studier och studietiden är längre än etableringstiden. En elev som saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller inte bedöms kunna tillgodogöra sig utbildningen eller som har oanmäld frånvaro kan behöva avsluta sina studier (Förordning om kommunal vuxenutbildning, 7 kap, 1§ samt skollagen 20 kap, 9 § andra stycket). Eleven får ett så kallat avbrott från sina studier.

I en lagrådsremiss föreslår regeringen att det i socialtjänstlagen ska införas ett tillägg om att den enskilde ska delta i SFI för att få försörjningsstöd. Lagändringen föreslås träda i kraft 2021-04-01. Enligt regeringens mening bör socialnämnden besluta om en annan lämplig insats för att stärka den enskildes möjlighet till försörjning i de fall där huvudmannen beslutat om att utbildningen ska upphöra på grund av bristande förutsättningar eller för att den enskilde inte gör tillfredsställande framsteg. Socialtjänstens frihet att

anpassa insatserna till den enskildes behov, vägt mot kommunernas förutsättningar att tillhandahålla insatser, förändras inte genom förslaget jämfört med vad som gäller i dag enligt 3 kap 5 § socialtjänstlagen (SoL).

En stor grupp av de studerande på SFI har svårigheter att fullfölja hela SFI på grund av bristande grundförutsättningar, bristande skolbakgrund, ekonomiska faktorer, familjeskäl, bristande motivation och psykosociala faktorer. Eslövs kommun eller annan myndighet har i dagsläget inga åtgärder som är anpassade för denna grupp.

1.4 Psykosociala faktorer

Missbruk, psykiatrisk problematik inklusive neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och kognitiva svårigheter kräver en tät samverkan med försäkringskassan och sjukvården. Dessa två myndigheter är också av stor vikt när det gäller rehabilitering av enskilda individer. Det är av stor vikt att identifiera dessa personer så att de kan beredas utvecklingstjänst, lönebidrag eller eventuellt en tillsvidareanställning som trygghetsanställd. En person kan inte få någon av dessa anställningar om hen har haft och fullföljt en annan typ av anställning, till exempel nystartsjobb. Då bedöms personen inte vara i behov av en så kallad trygghetsanställning.

1.5 Övergångar mellan studier och arbete

Efter etableringstiden har många svårt att finna ett arbete. Det råder stor brist på så kallade enkla jobb utan krav på utbildning och erfarenhet. Av de som får arbete efter etableringstiden är en majoritet män, enligt arbetsförmedlingens (AF) egen statistik. Kvinnor har lättare att klara studierna men män har lättare att få arbete efter studierna.

Efter SFI-studier behöver många läsa mer svenska, grundläggande och/eller gymnasial, vilket innebär att den enskilde måste ta CSN-lån. Många nyanlända är rädda för att ta lån för att studera vidare. AF satsar därför på att utöka möjligheten att studera på vuxenutbildningen med aktivitetsstöd. AF har även fått ett nytt uppdrag som innebär att fler nyanlända ska hänvisas till reguljära utbildningar.

Arbetsmarknadsutbildningar i AFs regi ger ersättning till den enskilde från AF och innebär inga kostnader för den enskilde. Studier inom kommunala vuxenutbildningen, inklusive yrkesvux-utbildningar, förutsätter däremot att den enskilde tar lån via CSN för att finansiera sitt uppehälle under studietiden. Medan det främst är män som deltar i arbetsmarknads-utbildningar i AF:s regi, är det främst kvinnor som deltar på yrkesvux-utbildningar. Dessa skillnader har lyfts fram bland annat av Lars Stjernqvist i hans utredning om planering och dimensionering av gymnasial utbildning (SOU 2020:33).

1.6 Organisatoriska faktorer

Efter omorganisationen av AF och utflyttning från lokalkontoret i kommunen har ett arbete med att få igång fungerande samverkan mellan kommun och AF påbörjats. Samverkansformer finns nu på olika nivåer. Trots detta har dialogen kring enskilda individer blivit sämre. Den arbetssökande har ingen egen handläggare utan ärendet ska skötas digitalt. Detta försvårar samarbetet mellan kommun och AF när det gäller planeringen för enskilda individer. Till exempel kräver extratjänster en samordning och en långsiktig plan för att personerna ska kunna få en sådan anställning.

Det saknas en fungerande instans som arbetar med matchning mellan arbetssökande och arbetsgivare. Många arbetsgivare efterfrågar arbetskraft samtidigt som arbetslösheten är hög, närmare 10 procent. Det förefaller även svårt för arbetsgivare att hitta arbetskraft till så kallade enkla jobb. Men även en matchning mellan arbetssökande och lediga utbildningar inom till exempel yrkesvux.

I arbetet med personer som inte har full arbetsförmåga eller till och med saknar arbetsförmåga helt, saknas numera också en individuell planering och dialog med försäkringskassa (FK).

Kommun såväl som andra arbetsgivare har höga utbildningskrav på de flesta tjänster, vilket skapar höga trösklar in på arbetsmarknaden. Det blir svårt att få det första jobbet för såväl unga som nyanlända.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) menar att kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken behöver utvecklas i långsiktiga överenskommelser med nya arbetsförmedlingen. En lösning för lokal närvaro är att genom avtal möjliggöra för Arbetsförmedlingens personal att verka från en kommuns lokaler. Arbetsförmedlingen har i dialog med SKR tagit fram en checklista som kan användas för att lokalt sluta överenskommelser om detta.

2. Förslag på åtgärder

Åtgärd 1: SFI-undervisningen ska kombineras med andra studier eller någon form av praktik/anställning för att motsvara en heltidssysselsättning.

För närvarande omfattar deltagande i SFI 15 timmars lärarledd undervisning per vecka i Eslövs kommun. I dagsläget uppbär 136 av 246 personer som är inskrivna på SFI ekonomiskt bistånd. Full sysselsättning, 40 timmar i veckan, bidrar till bättre kunskaper i svenska och i förlängningen ökade möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden.

Omfattning

- Studerande på SFI som saknar egen försörjning ska ha en heltidssysselsättning.

Insatser som behövs

- Vuxenutbildningen utökar möjligheten att läsa så kallade orienteringskurser parallellt med studier på SFI.
- Extratjänster på halvtid.

Ekonomisk kalkyl

Utgångspunkt är att detta kan beröra cirka 130 elever som går på SFI deltid och på andra halvan uppbär försörjningsstöd alternativ deltar i andra vuxenutbildningskurser, därav 30 elever deltar i orienteringskurser och 100 har en deltids extra tjänst.

Kostnader	**Belopp (t kr)**
1 årsarbetare på vuxenutbildningen för orienteringskurser	700
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
	Kan inte skattas

Planerad uppföljning

- Genomströmning SFI.

Huvudansvar

Rektor vuxenutbildningen och enhetschef arbetsmarknadsenheten (AME).

Åtgärd 2: Vi ska erbjuda 100 extratjänster. Extratjänsterna ska vara minst 12 månader per person. Möjlighet finns att få pröva på fler arbetsområden om tiden förlängs.

Prioriterade grupper: Personer som varit långtidsarbetslösa (450 dagar) och nyanlända är prioriterade grupper. Extratjänster kan enbart tillsättas inom den offentliga sektorn eller inom frivilligorganisationer.

Omfattning

- Extratjänster kan vara upp till 36 månader.
- Arbetsomfattningen måste vara minst 50 procent. Extratjänster kan kombineras med studier/SFI.
- Extratjänsterna får inte ersätta ordinarie personal, och ger därmed inga undanträngningseffekter.

Insatser som behövs

- AME tar i samverkan med HR och fackliga representanter fram en organisatorisk plan för hur dessa tjänster ska administreras och följas upp.
- AME arbetar för att individuella planer som syftar till studier eller arbete. Alla som har en extratjänst ska ha en handledare. Målet är att personen ska ha en långsiktig sysselsättning efter extratjänsten.

- Kommunens samtliga förvaltningar måste ta emot extratjänster som eventuellt kan syfta till fortsatt arbete eller till studier inom området.
- Dialog med arbetsgivare då extratjänst innebär en kostnad för den som tar emot personen på en extratjänst. Det handlar om den förhöjda arbetsgivaravgiften (3 000-4 000 kronor) om man anställer en person på kommunens nivå för lägsta lön (21 000 kronor per månad).

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	**Belopp (t kr)**
100 extratjänster á omfattning 50 till 100 procent per tjänst, kostnad per år	5 000
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
75 personer med 100 procent försörjningsstöd	8 100
25 personer ännu ej försörjningsstöd	0

Kostnaden för extratjänster uppgår till cirka 3 000-5 000 kronor per månad per heltidstjänst. Resterande del av kostnaden för tjänsten sker genom finansiering från Arbetsförmedlingen. Förslagsvis finansierar det kostnadsställe i kommunen den kostnad som uppstår för extratjänsten, vilket dock kan försvåra möjligheten att hitta extratjänstplatser i kommunen.

Om 75 personer som uppbär försörjningsstöd på 100 procent istället skulle få en 100 procent extratjänst:

100 procent minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- ensamhushåll – 9 000 kronor per månad och person.
- barn i hushåll – går ej att räkna på.

Antagande för kalkylen gällande minskning av försörjningsstöd är att 100 procent är ensamhushåll.

Vidare tar kalkylen inte höjd för:

- Jobbstimulans inom ekonomiskt bistånd, vilket innebär att 25 procent av lön inte ska räknas med i bedömning av försörjningsstöd.
- Nivå på bostadsbidrag som kan påverkas av lön genom extratjänst.
- De hushåll som inkluderar barn, vilket är ca 36 procent av hushållen. Sannolikheten är stor att en familj med barn inte blir självförsörjande om en i hushållet får en extratjänst. Dock sänks försörjningsstödet med motsvarande summa som personen får ut i lön.

Det är också viktigt att poängtera att de personer som får en extratjänst också blir skattebetalare i Eslövs kommun.

Planerad uppföljning

- Antal personer/hushåll med försörjningsstöd.
- Summan av utbetalt försörjningsstöd.
- Genomströmning extratjänster.

Huvudansvar
Enhetschef AME

Åtgärd 3: En social klausul ska finnas vid kommunens upphandlingar.

Vid upphandlingar ska ”Strategisk hållbar anskaffning i Eslövs kommun” tillämpas, vilken är en del av kommunens ”Riktlinjer för inköp och upphandling”. Strategin innefattar sociala krav, såväl arbetsrätt som sysselsättningsfrämjande åtgärder.

Sociala krav i upphandling bör ställas som så kallade ”tillkommande kontraktsvillkor”. Det innebär att den anbudsgivare som vinner upphandlingen åtar sig att under avtalsperioden uppfylla de krav som ställts i upphandlingen. Kraven kan utformas på så sätt att antagen leverantör åtar sig fler och fler sysselsättningsfrämjande åtgärder för varje avtalsår.

Ekonomisk kalkyl
Kan inte skattas.

Planerad uppföljning

- Hur många har fått nystartjobb/praktikplats till följd av sociala klausuler i upphandling.

Huvudansvar
Avdelningschef (AC) gymnasie- och vuxenutbildningen (GOV) och verksamhetschef (VC) Vård och Omsorg

Åtgärd 4: Vi ska erbjuda 25 nystartsjobb, främst inom det privata näringslivet.

Nystartsjobben kan fungera som ett så kallat instegsarbete för personer som har varit arbetslösa en längre tid. Nystartsjobb kan också bli aktuella inom branscher som söker personal, men som har svårt att hitta nya medarbetare.

Omfattning

- 25 personer som har varit arbetslösa en längre tid.
- Branscher som har svårt att hitta personal.

Insatser som behövs

- AME matchar personerna.
- AME har direktkontakt via näringslivskontoret med det privata näringslivet.
- Matchning utifrån resultat av enkät om rekryteringsbehov från privat och idéburen sektor, *Kompetensområde Eslöv.*

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	Belopp (t kr)
Inga som kan skattas för kommunen	
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
12,5 personer med 100 procent försörjningsstöd	1 400
12,5 personer med 50 procent försörjningsstöd	700

Om 12,5 personer som uppbär försörjningsstöd på 100 procent istället skulle få ett 50 procent nystartsjobb och 12,5 personer som uppbär försörjningsstöd på 100 procent skulle få ett 100 procent nystartsjobb:

100 procent minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- ensamhushåll – 9 000 kronor per månad och person.
- barn i hushåll – går ej att räkna på.

50 procent minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- ensamhushåll – 4 500 kronor per månad och person.
- barn i hushåll – går ej att räkna på.

Antagande för kalkylen gällande minskning av försörjningsstöd är att 100 procent är ensamhushåll.

Planerad uppföljning

- Antal nystartsjobb och praktikplatser inom näringslivet.
- Antal personer/hushåll med försörjningsstöd.
- Summan av utbetalt försörjningsstöd.

Huvudansvar

Enhetschef AME

Åtgärd 5: Vi behöver identifiera de personer som bör få stöd till anställning genom någon form av lönebidrag.

Personer som bedöms ha svårigheter att få ett arbete på den öppna arbetsmarknaden på grund av någon form av funktionsnedsättning eller sjukdom som bedöms vara permanent.

Omfattning

- Samtliga personer som har rätt till utvecklingstjänst, lönebidragstjänst eller trygghetsanställning ska få en sådan tjänst.
- Om det bedöms att en person har behov av någon form av trygghetssanställning ska personen inte gå in i en annan anställningsform. Fel anställningsform kan gå snabbare, men innebär samtidigt att personen i ett senare skede och med nuvarande regelverk inte kan komma i fråga för en lönebidragsanställning.

Insatser som behövs

- Enheten för ekonomiskt bistånd (EEB) och AME ska säkerställa att adekvata utredningar görs av AF.
- Kommunens samtliga förvaltningar förutsätts kunna ta emot olika former av lönebidragsanställningar, även i form av trygghetsanställning, som är en tillsvidaretjänst.
- AME ska, i samverkan med tillväxtavdelningen, arbeta för att det privata näringslivet ska anställa fler personer i någon form av lönebidragsanställning.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	**Belopp (t kr)**
Kostnad uppstår beroende på lönebidragets omfattning samt arbetsgivare (offentlig eller privat)	Kan ej skattas
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
10 personer med 75 procent sysselsättning och 50 procent lönebidrag från AF	800

Om en person med 100 procent försörjningsstöd och ensamhushåll får 75 procent sysselsättning och 50 procent lönebidrag genom AF. Försörjningsstödet minskar med 75 procent.

75 procent minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- ensamhushåll – 6 800 kronor per månad och person.

Planerad uppföljning

- Antal personer med någon form av lönebidragsanställning.
- Antal personer/hushåll med försörjningsstöd.
- Summan av utbetalt försörjningsstöd.

Huvudansvar

Enhetschef AME

Åtgärd 6: Vi ska bemanna ett vägledningscentrum för att ge den enskilde god vägledning till arbete och studier.

Omfattning

- Varje elev på vuxenutbildningen, inklusive SFI ska träffa en vägledare för att upprätta en individuell studieplan. Vägledningssamtal och individuell studieplaneringen syftar till att minska antalet studieavbrott.
- Varje inskriven på AME ska få vägledning kring studier som ett verktyg för att öka sin framtida kompetens och därmed öka möjligheten att gå från försörjningsstöd till egen försörjning.

Insatser som behövs

- Ett vägledningscentrum inrättas, bemannat med studie- och yrkesvägledare från vuxenutbildningen och arbetsmarknadssekreterare från AME.
- Avtal med AF om att avdela personalresurser för vägledningscentrum under en eller flera dagar varje månad.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	Belopp (t kr)
0,5 årsarbetare för studie- och yrkesvägledare *(Denna kostnad ryms inom Vuxenutbildningens befintliga budgetram år 2021)*	300
Minskad kostnad för försörjningsstöd	
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	Kan inte skattas

Planerad uppföljning

- Genomströmning SFI

Huvudansvar

Rektor vuxenutbildningen.

Åtgärd 7: Vi ska bemanna ett lärcentrum för att förbättra stödet för personer som studerar inom vuxenutbildningen. Elever ska få tillgång till datorer och lärarpersonal varje dag utanför sina ordinarie lektioner.

Omfattning

- Bemanning av lärcentrum med pedagogiskt utbildad personal, lärare och/eller specialpedagog, varje för- och eftermiddag vardagar under terminstid.

Insatser som behövs

- Vuxenutbildningen behöver säkerställa att det finns lärarresurs för genomförande.
- Fungerande datasal med it-support vardagar under terminstid.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	Belopp (t kr)
1 årsarbetare lärare inom vuxenutbildningen (*Denna kostnad ryms inom vuxenutbildningens befintliga budgetram år 2021)*	700
Minskad kostnad för försörjningsstöd	
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	Kan inte skattas

Planerad uppföljning

- Genomströmning Vux olika utbildningar

Huvudansvar
Rektor vuxenutbildningen

Åtgärd 8: Vi ska utveckla och permanenta arbetssätt från projekt som Ung kompetens.

Skolan måste arbeta aktivt för att förebygga avhopp från skolan. Men det behövs ändå fler metoder att arbeta med de ungdomar som inte påbörjar eller fullföljer sina gymnasiestudier. Framgångsrika metoder behöver utvecklas och göras till en del av ordinarie verksamhet inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Omfattning

- Ett erbjudande till varje elev som inte påbörjar eller fullföljer sina gymnasiestudier om möjligheten att få delta i projekt inom ramen för KAA.

Insatser som behövs

- Ung kompetens eller motsvarande verksamhet blir en självständig del av KAA.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	Belopp (t kr)
1,0 årsarbetare	750
Kringkostnader	200
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
20 personer med 100 procent försörjningsstöd	1 000

Detta är idag ett EFS projekt där målet var att få med 60 personer från målgruppen. Idag är 66 personer med i projektet.

Om 20 personer som uppbär försörjningsstöd på 100 procent istället skulle få en 100 procent sysselsättning. 100 procent minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- hemmaboende - 4 000 kronor per månad och person.

Planerad uppföljning

- Genomströmning Ung kompetens

Huvudansvar
Enhetschef AME, mångfaldsstrateg tillväxtavdelningen.

Åtgärd 9: EEB ska anställa en integrationspedagog.

För att förbättra integrationen och stödja nyanlända att snabbare komma ut på arbetsmarknaden ska en integrationspedagog anställas av EEB. Detta ska leda till kortare ledtider för nyanlända att bli folkbokförda, att bli inskrivna på arbetsförmedlingen och påbörja studier i svenska. Barn börjar förskola och skola snabbare, vilket också påskyndar vuxnas möjlighet att påbörja studier och komma ut i arbete.

Omfattning
Samtliga nyanlända ska få ett direkt praktiskt stöd från första dag i Eslöv.

Insatser som behövs

- En integrationspedagog anställs av EEB för att vägleda och lotsa nyanlända familjer till berörda myndigheter.
- Stödet som ges av kommunen och andra myndigheter ska vara individ- och behovsanpassat och alltid ha fokus på ett ökat individuellt ansvar.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	**Belopp (t kr)**
1 årsarbetare	600
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
Går ej att skatta	

Tidsperioden från bosatt till försörjning genom etablering varierar mellan två till 18 månader. En integrationspedagog kan minska tiden som den nyanlände har försörjningsstöd i avvaktan på etableringsersättning.

2020 mottog Eslöv 53 nyanlända (anvisade, kvot och anhöriginvandring). OBS nyanlända med stor familj kanske inte blir helt självförsörjande pga. behov av stor bostad – hög hyra.

Planerad uppföljning

- Utvärdering av tjänsten.
- Tid från inskrivning EEB till utskrivning AME/alternativt genomströmning EEB.

Huvudansvar
Enhetschef EEB

Åtgärd 10: Varje ny sökande till EEB ska ha sitt första inskrivningssamtal med en socialsekreterare och en arbetsmarknadssekreterare.

Utgångspunkten för varje ny individ som söker ekonomiskt bistånd ska vara:

- Varför kan du inte försörja dig själv?
- Varför har du inte ett arbete?
- Finns det några hinder?
- Hur kan vi hjälpa dig att komma närmare arbetsmarknaden?

Omfattning

- Samtliga nya klienter inom EEB.

Insatser som behövs

- Varje klients första samtal vid ansökan till EEB ska vara ett möte där såväl socialsekreterare som arbetsmarknadssekreterare deltar.

- Arbetsmarknadssekreterare kommer in tidigare, kanske redan innan det är aktuellt med en insats från AME.

Planerad uppföljning
- Genomströmning EEB.
- Genomströmning AME.

Huvudansvar
Enhetschef EEB och enhetschef AME

Åtgärd 11: Vi behöver identifiera de personer som bör få stöd till att få sjukersättning.

Omfattning
- Personer som bedöms inte kunna stå till arbetsmarknadens förfogande.

Insatser som behövs
- EEB och AME ska se till att adekvata utredningar görs av AF, sjukvården och FK.
- EEB ska arbeta utifrån ett coachande, aktivt arbetssätt för att säkerställa att individen besöker adekvata myndigheter.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	Belopp (t kr)
1 årsarbetare	600
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
20 personer	2160

Beräkningar i enlighet med under åtgärd 2.

Planerad uppföljning
- Antal personer/hushåll med försörjningsstöd
- Summan av utbetalt försörjningsstöd

Huvudansvar
Enhetschef EEB

Åtgärd 12: Vi ska finna annan sysselsättning för gruppen av individer som har svårigheter att klara av studier inom SFI.

En grupp av elever på SFI har stora svårigheter att klara sina studier på SFI till och med nivå D, vilket fordras för fortsatta studier inom vuxenutbildningen. SFI på nivå D är också den lägstanivå som många gånger efterfrågas av arbetsgivare.

Omfattning
- En betydande och växande grupp elever som har svårigheter att klara studier till och med nivå D på SFI. Gruppen får avbrott från sina studier, i enlighet med rådande styrdokument, men återkommer för att anmäla sig på nytt efter krav från EEB.

Insatser

- Inom ramen för ”skolverksprojektet” ska en person projektanställas för att utveckla metoder för att arbeta med språkstärkande och språkutvecklande arbetssätt riktade till denna grupp. Projektet ska pågå under ett år och resultatet ska implementeras i ordinarie verksamhet.

Ekonomisk kalkyl

Kan inte skattas

Planerad uppföljning

- Planerat projekt avslutas med förslag på åtgärder inom befintlig verksamhet

Huvudansvar

AC GOV

§ 77 **VoO.2021.0178**

Från försörjningsstöd till egen försörjning - en strategisk plan för Eslövs kommun

Ärendebeskrivning
En arbetsgrupp bestående av olika kompetenser inom Vård- och omsorgsnämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har under ett års tid arbetat med att ta fram en strategisk plan. Uppdraget har varit att minska försörjningsstödet samt öka egenförsörjningsstödet i Eslövs kommun. Arbetet har letts av en styrgrupp bestående av respektive förvaltningschef.

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Från försörjningsstöd till egen försörjning - en strategisk plan för Eslövs kommun
- Från försörjningsstöd till egen försörjning - strategisk plan för Eslövs kommun

Beredning
Planen har kunnat förverkligas genom brett samarbete mellan såväl de båda berörda förvaltningarna som övriga förvaltningar inom kommunen. Det har dessutom varit en viktig samverkan med Kommunal och Arbetsförmedlingen.

I oktober månad 2020 uppbär 1316 personer försörjningsstöd i Eslövs kommun. Av dessa är 780 personer över 18 år och de ska därmed stå till arbetsmarknadens förfogande. Av dessa är 378 personer inskrivna i etableringen eller har precis avslutat den. Antalet individer i försörjningsstöd per månad, liksom summan, har varit konstant under de senaste åren. Kostnaden för försörjningsstödet uppgår till 3,5 miljoner under oktober 2020, trots rådande omständigheter med pandemin.

I planen beskrivs tolv olika förslag på aktiviteter som på sikt kan bidra till att bromsa ökningen av försörjningsstödet och öka graden av egen försörjning. Vi inleder med att beskriva och analysera de fem områden som vi bedömer att, var för sig eller i kombinationer, kan förklara varför försörjningsstödet befinner sig på en konstant nivå.

Förverkligandet av planen förutsätter att fortsatt samverkan sker i de båda förvaltningarna och att styrgruppen fortsätter leda arbetet.

Beslut
Vård och omsorgsnämnden beslutar att:
- anta den strategiska planen

- att föreslå att kommunstyrelsen svarar för merkostnaden för 100 extratjänster i åtgärd 2
- att förslå kommunstyrelsen att svara för förstärkning av en 100% tjänst integrationspedagog

Ej deltagande i beslut
Ledamöterna i Sverigedemokraterna avstår från att delta i beslutet.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Ann Marie Mattsson
T.f. Avdelningschef GOV
Ingrid Westerlund,
Verksamhetschef VoO

Eslöv 2021-05-25

Från försörjningsstöd till egen försörjning
En strategisk plan för Eslövs kommun

1. Bakgrund

I oktobermånad 2020 uppbär 1316 personer försörjningsstöd i Eslövs kommun. Av dessa är 780 personer över 18 år och de ska därmed stå till arbetsmarknadens förfogande. Av dessa är 378 personer inskrivna i etableringen eller har precis avslutat den. Antalet individer i försörjningsstöd per månad, liksom summan, har varit konstant under de senaste åren. Kostnaden för försörjningsstödet uppgår till 3,5 miljoner under oktober 2020. Trycket på ekonomiskt bistånd har dock inte ökat under 2020, trots rådande omständigheter med pandemin.

Det finns flera olika förklaringar till individers behov av försörjningsstöd, såsom ofullständig eller oavslutad skolgång, bristande integration, ofullständig eller oavslutad SFI, psykosociala faktorer, övergångar mellan arbete och studier samt organisatoriska faktorer. Dessutom ser vi att arbetsmarknaden ställer höga krav på goda svenskkunskaper, helst på gymnasienivå.

I det följande kommer vi beskriva tolv olika förslag på aktiviteter som på sikt kan bidra till att bromsa ökningen av försörjningsstödet och öka graden av egen försörjning. Vi inleder med att beskriva och analysera de fem områden som vi bedömer att, var för sig eller i kombinationer, kan förklara varför försörjningsstödet befinner sig på en konstant nivå.

1.1 Ofullständig eller oavslutad skolgång

Varje år slutar 10-15 % av alla 16-åringar grundskolan utan behörighet till gymnasiet. I Eslöv handlar det om mellan 40 och 60 ungdomar varje år. Ungefär hälften av dessa blir aktuella för Introduktionsprogrammen IM-A (individuellt alternativ) och IM-S (språk). De ungdomar som inte påbörjar gymnasiestudier faller istället under det kommunala aktivitetsansvaret. Många av dessa ungdomar har en komplex bakgrund, vilket kan innebära höga trösklar för att återgå till studier.

För att, som nyanländ, uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan kan det krävas flera års studier i svenska, men även andra ämnen på IM-S. På IM-S kan enbart en elev gå som har bott mindre än fyra år i Sverige. De elever som har bott längre än fyra år i Sverige kan då istället bli aktuella för IM-A.

1.2 Bristande integration

Utan svenskt personnummer kan en nyanländ inte påbörja etableringsprogrammet, vilket betyder att den nyanlända inte får ersättning från arbetsförmedlingen. I avvaktan på att etableringsprogrammet kan påbörjas är det kommunens ansvar att bära kostnaden för den nyanländes försörjning. Kommunen ersätts för kostnaderna för ekonomiskt bistånd i efterhand, men inte fullt ut. Det uppstår alltså en kostnad för kommunen före etableringstiden.

Utan svenskt personnummer kan en nyanländ inte heller påbörja SFI - och språket är nyckeln för arbete och integration.

Sedan hösten 2018 saknar Eslövs kommun en integrationspedagog vilket innebär att det kan ta längre tid för nyanlända att folkbokföra sig, skriva in sina barn på förskola/skola – och få kontakt med aktuella myndigheter, eftersom den nyanlände saknar kunskap om hur de ska göra. Utan stöd tar det längre tid.

Nyanlända upplever stress när de inte förstår vad som förväntas av dem och inte vet hur de ska göra vilket påverkar inlärningsförmåga och anpassning till nytt samhälle. Samtidigt tar barn och ungdomar, som lättare kan etablera sig i samhället genom skola och fritidsaktiviteter, på sig ett större ansvar för familjen.

80 % av de nyanlända som lämnade etableringsprogrammet 2019 gick inte vidare till arbete eller fortsatta studier.

1.3 Oavslutad SFI

Vuxenutbildningen har 246 inskrivna elever på SFI (2020-11-27) varav 136 uppbär försörjningsstöd. I Eslöv erbjuds 15 timmars lärarledd undervisning på SFI per vecka.

Många av SFI-deltagarna saknar utbildning eller har låg utbildningsnivå. Som exempel kan nämnas att var femte kvinna som kom saknade någon form av utbildning. vilket framkommer i den kartläggning som vuxenutbildningen gör innan en elev påbörjar sina studier i SFI. Kartläggningen syftar bland annat till att nivågruppera SFI-deltagarna inför utbildningsstart.

Många går in och ut i SFI-studier och studietiden är längre än etableringstiden. En elev som saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller inte bedöms kunna tillgodogöra sig utbildningen eller som har oanmäld frånvaro kan behöva avsluta sina studier (Förordning om kommunal vuxenutbildning, 7 kap, 1§ samt Skollagen 20 kap, 9 § andra stycket) . Eleven får ett så kallat avbrott från sina studier.

I en lagrådsremiss föreslår regeringen att det i socialtjänstlagen ska införas ett tillägg om att den enskilde ska delta i SFI för att få försörjningsstöd. Lagändringen föreslås träda i kraft 2021-04-01. Enligt regeringens mening bör socialnämnden besluta om en annan lämplig insats för att stärka den enskildes möjlighet till försörjning i de fall där huvudmannen beslutat om att utbildningen ska upphöra på grund av bristande förutsättningar eller för att den enskilde inte gör tillfredsställande framsteg. Socialtjänstens frihet att anpassa insatserna till den enskildes behov, vägt mot kommunernas förutsättningar att tillhandahålla insatser, förändras inte genom förslaget jämfört med vad som gäller i dag enligt 3 kap 5 § SoL

En stor grupp av de studerande på SFI har svårigheter att fullfölja hela SFI på grund av bristande grundförutsättningar, bristande skolbakgrund, ekonomiska faktorer, familjeskäl, bristande motivation och psykosociala faktorer. Eslövs kommun eller annan myndighet har i dagsläget inga åtgärder som är anpassade för denna grupp.

1.4 Psykosociala faktorer

Missbruk, psykiatrisk problematik inklusive neuropsykiatriska funktionshinder och kognitiva svårigheter kräver en tät samverkan med försäkringskassan och sjukvården. Dessa två myndigheter är också av stor vikt när det gäller rehabilitering av enskilda individer. Det är av stor vikt att identifiera dessa personer så att de kan beredas utvecklingstjänst, lönebidrag eller eventuellt en tillsvidareanställning som trygghetsanställd. En person kan inte få någon av dessa anställningar om hen har haft och fullföljt en annan typ av anställning, till exempel nystartsjobb. Då bedöms personen inte vara i behov av en så kallad trygghetsanställning.

1.5 Övergångar mellan studier och arbete

Efter etableringstiden har många svårt att finna ett arbete. Det råder stor brist på så kallade enkla jobb utan krav på utbildning och erfarenhet. Av de som får arbete efter etableringstiden är en majoritet män, enligt AF:s egen statistik. Kvinnor har lättare att klara studierna men män har lättare att få arbete efter studierna.

Efter SFI-studier behöver många läsa mer svenska, grundläggande och/eller gymnasial, vilket innebär att den enskilde måste ta CSN-lån. Många nyanlända är rädda för att ta lån för att studera vidare. Arbetsförmedlingen satsar därför på att utöka möjligheten att studera på vuxenutbildningen med aktivitetsstöd. Arbetsförmedlingen har även fått ett nytt uppdrag som innebär att fler nyanlända ska hänvisas till reguljära utbildningar.

Arbetsmarknadsutbildningar i AF:s regi ger ersättning till den enskilde från AF, och innebär inga kostnader för den enskilde. Studier inom kommunala vuxenutbildningen, inklusive yrkesvuxutbildningar, förutsätter däremot att den enskilde tar lån via CSN för att finansiera sitt uppehälle under studietiden. Medan det främst är män som deltar i arbetsmarknadsutbildningar i AF:s regi, är det främst kvinnor som deltar på yrkesvuxutbildningar. Dessa skillnader har lyfts fram bland annat av Lars Stjernqvist i hans utredning om planering och dimensionering av gymnasial utbildning (SOU 2020:33).

1.6 Organisatoriska faktorer

Efter omorganisationen av AF och utflyttning från lokalkontoret i kommunen har ett arbete med att få igång fungerande samverkan mellan kommun och AF påbörjats. Samverkansformer finns nu på olika nivåer. Trots detta har dialogen kring enskilda individer blivit sämre. Den arbetssökande har ingen egen handläggare utan ärendet ska skötas digitalt. Detta försvårar samarbetet mellan kommun och AF när det gäller planeringen för enskilda individer. Till exempel kräver extratjänster en samordning och en långsiktig plan för att personerna ska kunna få en sådan anställning.

Det saknas en fungerande instans som arbetar med matchning mellan arbetssökande och arbetsgivare. Många arbetsgivare efterfrågar arbetskraft samtidigt som arbetslösheten är hög, närmare 10 %. Det förefaller även svårt för arbetsgivare att hitta arbetskraft till så kallade enkla jobb. Men även en matchning mellan arbetssökande och lediga utbildningar inom till exempel yrkesvux.

I arbetet med personer som inte har full arbetsförmåga eller till och med saknar arbetsförmåga helt, saknas numera också en individuell planering och dialog med FK.

Kommun såväl som andra arbetsgivare har höga utbildningskrav på de flesta tjänster, vilket skapar höga trösklar in på arbetsmarknaden. Det blir svårt att få det första jobbet för såväl unga som nyanlända.

SKR menar att kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken behöver utvecklas i långsiktiga överenskommelser med nya arbetsförmedlingen. En lösning för lokal närvaro är att genom avtal möjliggöra för Arbetsförmedlingens personal att verka från en kommuns lokaler. Arbetsförmedlingen har i dialog med SKR tagit fram en checklista som kan användas för att lokalt sluta överenskommelser om detta.

2. Förslag på åtgärder

Åtgärd 1: *SFI-undervisningen ska kombineras med andra studier eller någon form av praktik/anställning för att motsvara en heltidssysselsättning.*

För närvarande omfattar deltagande i SFI 15 timmars lärarledd undervisning per vecka i Eslövs kommun. I dagsläget uppbär 136 av 246 personer som är inskrivna på SFI ekonomiskt bistånd. Full sysselsättning, 40 timmar i veckan, bidrar till bättre kunskaper i svenska och i förlängningen ökade möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden.

Omfattning:
- Studerande på SFI som saknar egen försörjning ska ha en heltidssysselsättning.

Insatser som behövs:
- Vuxenutbildningen utökar möjligheten att läsa så kallade orienteringskurser parallellt med studier på SFI.
- Extratjänster på halvtid.

Ekonomisk kalkyl
Utgångspunkt är att detta kan beröra cirka 130 elever som deltar går på SFI deltid och på andra halvan uppbär försörjningsstöd alternativ deltar i andra vuxenutbildningskurser, därav 30 elever deltar i orienteringskurser och 100 har en deltids extra tjänst.

Kostnader	**Belopp (t kr)**
1 årsarbetare på vuxenutbildningen för orienteringskurser	700
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
	Kan inte skattas

Planerad uppföljning:
- Genomströmning SFI

Huvudansvar:
Rektor vuxenutbildningen och enhetschef AME.

Åtgärd 2: *Vi ska erbjuda 100 extratjänster. Extratjänsterna ska vara minst 12 månader per person. Möjlighet finns att få pröva på fler arbetsområden om tiden förlängs.*

Prioriterade grupper: Personer som varit långtidsarbetslösa (450 dagar) och nyanlända är prioriterade grupper. Extratjänster kan enbart tillsättas inom den offentliga sektorn eller inom frivilligorganisationer.

Omfattning:
- Extratjänster kan vara upp till 36 månader.
- Arbetsomfattningen måste vara minst 50%. Extratjänster kan kombineras med studier/SFI.
- Extratjänsterna får inte ersätta ordinarie personal, och ger därmed inga undanträngningseffekter.

Insatser som behövs:
- AME tar i samverkan med HR och fackliga representanter fram en organisatorisk plan för hur dessa tjänster ska administreras och följas upp.
- AME arbetar för att individuella planer som syftar till studier eller arbete. Alla som har en extratjänst ska ha en handledare. Målet är att personen ska ha en långsiktig sysselsättning efter extratjänsten.
- Kommunens samtliga förvaltningar måste ta emot extratjänster som eventuellt kan syfta till fortsatt arbete eller till studier inom området.
- Dialog med arbetsgivare då extratjänst innebär en kostnad för den som tar emot personen på en extratjänst. Det handlar om den förhöjda arbetsgivaravgiften (3000-4000 kr om man anställer en person på kommunens nivå för lägsta lön (21 000 kr/mån).

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	**Belopp (t kr)**
100 extratjänster á omfattning 50 till 100 % per tjänst, kostnad per år	5 000
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
75 personer med 100 % försörjningsstöd	8 100
25 personer ännu ej försörjningsstöd	0

Kostnaden för extratjänster uppgår till cirka 3 000-5 000 SEK per månad per heltidstjänst. Resterande del av kostnaden för tjänsten sker genom finansiering från Arbetsförmedlingen. Förslagsvis finansierar det kostnadsställe i kommunen den kostnad som uppstår för extratjänsten, vilket dock kan försvåra möjligheten att hitta extratjänstplatser i kommunen.

Om 75 personer som uppbär försörjningsstöd på 100 % istället skulle få en 100 % extratjänst:

100% minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- ensamhushåll – 9 000 SEK per månad och person.
- barn i hushåll – går ej att räkna på.

Antagande för kalkylen gällande minskning av försörjningsstöd är att 100 % är ensamhushåll.

Vidare tar kalkylen inte höjd för:

- Jobbstimulans inom ekonomiskt bistånd, vilket innebär att 25% av lön inte ska räknas med i bedömning av försörjningsstöd.
- Nivå på bostadsbidrag som kan påverkas av lön genom extratjänst.
- De hushåll som inkluderar barn, vilket är ca 36 % av hushållen. Sannolikheten är stor att en familj med barn inte blir självförsörjande om en i hushållet får en extratjänst. Dock sänks försörjningsstödet med motsvarande summa som personen får ut i lön.

Det är också viktigt att poängtera att de personer som får en extratjänst också blir skattebetalare i Eslövs kommun.

Planerad uppföljning:

- Antal personer/hushåll med försörjningsstöd
- Summan av utbetalt försörjningsstöd
- Genomströmning extratjänster

Huvudansvar:
Enhetschef AME

Åtgärd 3: *En social klausul ska finnas vid kommunens upphandlingar.*

Vid upphandlingar ska ”Strategisk hållbar anskaffning i Eslövs kommun” tillämpas, vilken är en del av kommunens ”Riktlinjer för inköp och upphandling”. Strategin innefattar sociala krav, såväl arbetsrätt som sysselsättningsfrämjande åtgärder.

Sociala krav i upphandling bör ställas som så kallade ”tillkommande kontraktsvillkor”. Det innebär att den anbudsgivare som vinner upphandlingen åtar sig att under avtalsperioden uppfylla de krav som ställts i upphandlingen. Kraven kan utformas på så sätt att antagen leverantör åtar sig fler och fler sysselsättningsfrämjande åtgärder för varje avtalsår.

Ekonomisk kalkyl

Kan inte skattas

Planerad uppföljning:
- Hur många har fått nystartjobb/praktikplats till följd av sociala klausuler i upphandling.

Huvudansvar:
AC GOV och VC VoO

Åtgärd 4: *Vi ska erbjuda 25 nystartsjobb, främst inom det privata näringslivet.*

Nystartsjobben kan fungera som ett så kallat instegsarbete för personer som har varit arbetslösa en längre tid. Nystartsjobb kan också bli aktuella inom branscher som söker personal, men som har svårt att hitta nya medarbetare.

Omfattning:
- 25 personer som har varit arbetslösa en längre tid.
- Branscher som har svårt att hitta personal.

Insatser som behövs:
- AME matchar personerna.
- AME har direktkontakt via näringslivskontoret med det privata näringslivet.
- Matchning utifrån resultat av enkät om rekryteringsbehov från privat och idéburen sektor, *Kompetensområde Eslöv.*

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	**Belopp (t kr)**
Inga som kan skattas för kommunen	
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
12,5 personer med 100 % försörjningsstöd	1 400
12,5 personer med 50 % försörjningsstöd	700

Om 12,5 personer som uppbär försörjningsstöd på 100 % istället skulle få ett 50 % nystartsjobb och 12,5 personer som uppbär försörjningsstöd på 100 % skulle få ett 100 % nystartsjobb:

100% minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- ensamhushåll – 9 000 SEK per månad och person.
- barn i hushåll – går ej att räkna på.

50% minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- ensamhushåll - 4 500 SEK per månad och person.
- barn i hushåll – går ej att räkna på.

Antagande för kalkylen gällande minskning av försörjningsstöd är att 100 % är ensamhushåll.

Planerad uppföljning:

- Antal nystartsjobb och praktikplatser inom näringslivet
- Antal personer/hushåll med försörjningsstöd
- Summan av utbetalt försörjningsstöd

Huvudansvar:
Enhetschef AME

Åtgärd 5: *Vi behöver identifiera de personer som bör få stöd till anställning genom någon form av lönebidrag.*

Personer som bedöms ha svårigheter att få ett arbete på den öppna arbetsmarknaden på grund av någon form av funktionsnedsättning eller sjukdom som bedöms vara permanent.

Omfattning

- Samtliga personer som har rätt till utvecklingstjänst, lönebidragstjänst eller trygghetsanställning ska få en sådan tjänst.
- Om det bedöms att en person har behov av någon form av trygghetssanställning ska personen inte gå in i en annan anställningsform. Fel anställningsform kan gå snabbare, men innebär samtidigt att personen i ett senare skede och med nuvarande regelverk inte kan komma i fråga för en lönebidragsanställning.

Insatser som behövs:

- EEB och AME ska säkerställa att adekvata utredningar görs av AF.
- Kommunens samtliga förvaltningar förutsätts kunna ta emot olika former av lönebidragsanställningar, även i form av trygghetsanställning, som är en tillsvidaretjänst.
- AME ska, i samverkan med Tillväxtavdelningen, arbeta för att det privata näringslivet ska anställa fler personer i någon form av lönebidragsanställning.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	Belopp (t kr)

Kostnad uppstår beroende på lönebidragets omfattning samt arbetsgivare (offentlig eller privat)	Kan ej skattas
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
10 personer med 75 % sysselsättning och 50 % lönebidrag från AF	800

Om en person med 100 % försörjningsstöd och ensamhushåll får 75 % sysselsättning och 50 % lönebidrag genom AF. Försörjningsstödet minskar med 75 %.

75% minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- ensamhushåll – 6 800 SEK per månad och person.

Planerad uppföljning:

- Antal personer med någon form av lönebidragsanställning
- Antal personer/hushåll med försörjningsstöd
- Summan av utbetalt försörjningsstöd

Huvudansvar:
Enhetschef AME

Åtgärd 6: *Vi ska bemanna ett vägledningscentrum för att ge den enskilde god vägledning till arbete och studier.*

Omfattning

- Varje elev på vuxenutbildningen, inklusive SFI ska träffa en vägledare för att upprätta en individuell studieplan. Vägledningssamtal och individuell studieplaneringen syftar till att minska antalet studieavbrott.
- Varje inskriven på AME ska få vägledning kring studier som ett verktyg för att öka sin framtida kompetens och därmed öka möjligheten att gå från försörjningsstöd till egen försörjning.

Insatser som behövs:

- Ett vägledningscentrum inrättas, bemannat med studie- och yrkesvägledare från vuxenutbildningen och arbetsmarknadssekreterare från AME.
- Avtal med AF om att avdela personalresurser för vägledningscentrum under en eller flera dagar varje månad.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	**Belopp (t kr)**
0,5 årsarbetare för studie- och yrkesvägledare	300

(Denna kostnad ryms inom Vuxenutbildningens befintliga budgetram år 2021)	
Minskad kostnad för försörjningsstöd	
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	Kan inte skattas

Planerad uppföljning:
- Genomströmning SFI

Huvudansvar:
Rektor vuxenutbildningen

Åtgärd 7: *Vi ska bemanna ett lärcentrum för att förbättra stödet för personer som studerar inom vuxenutbildningen. Elever ska få tillgång till datorer och lärarpersonal varje dag utanför sina ordinarie lektioner.*

Omfattning
- Bemanning av lärcentrum med pedagogiskt utbildad personal, lärare och/eller specialpedagog, varje för- och eftermiddag vardagar under terminstid.

Insatser som behövs:
- Vuxenutbildningen behöver säkerställa att det finns lärarresurs för genomförande.
- Fungerande datasal med it-support vardagar under terminstid.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	**Belopp (t kr)**
1 årsarbetare lärare inom vuxenutbildningen (*Denna kostnad ryms inom Vuxenutbildningens befintliga budgetram år 2021)*	700
Minskad kostnad för försörjningsstöd	
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	Kan inte skattas

Planerad uppföljning:
- Genomströmning Vux olika utbildningar

Huvudansvar:
Rektor vuxenutbildningen

Åtgärd 8: *Vi ska utveckla och permanenta arbetssätt från projekt som Ung kompetens.*

Skolan måste arbeta aktivt för att förebygga avhopp från skolan. Men det behövs ändå fler metoder att arbeta med de ungdomar som inte påbörjar eller fullföljer sina gymnasiestudier. Framgångsrika metoder behöver utvecklas och göras till en del av ordinarie verksamhet inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Omfattning

- Ett erbjudande till varje elev som inte påbörjar eller fullföljer sina gymnasiestudier om möjligheten att få delta i projekt inom ramen för KAA.

Insatser som behövs:

- Ung kompetens eller motsvarande verksamhet blir en självständig del av KAA.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	Belopp (t kr)
1,0 årsarbetare	750
Kringkostnader	200
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
20 personer med 100 % försörjningsstöd	1 000

Detta är idag ett EFS projekt där målet var att få med 60 personer från målgruppen. Idag är 66 personer med i projektet.

Om 20 personer som uppbär försörjningsstöd på 100 % istället skulle få en 100 % sysselsättning. 100% minskat försörjningsstöd innebär följande kostnadsminskningar;

- hemmaboende - 4 000 SEK per månad och person.

Planerad uppföljning:

- Genomströmning Ung kompetens

Huvudansvar:
Enhetschef AME, mångfaldsstrateg tillväxtavdelningen

Åtgärd 9: *EEB ska anställa en integrationspedagog.*
För att förbättra integrationen och stödja nyanlända att snabbare komma ut på arbetsmarknaden ska en integrationspedagog anställas av EEB. Detta ska leda till kortare ledtider för nyanlända att bli folkbokförda, att

bli inskrivna på arbetsförmedlingen och påbörja studier i svenska. Barn börjar förskola och skola snabbare, vilket också påskyndar vuxnas möjlighet att påbörja studier och komma ut i arbete.

Omfattning
- Samtliga nyanlända ska få ett direkt praktiskt stöd från första dag i Eslöv.

Insatser som behövs:
- En integrationspedagog anställs av EEB för att vägleda och lotsa nyanlända familjer till berörda myndigheter.
- Stödet som ges av kommunen och andra myndigheter ska vara individ- och behovsanpassat och alltid ha fokus på ett ökat individuellt ansvar.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	**Belopp (t kr)**
1 årsarbetare	600
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
Går ej att skatta	

Tidsperioden från bosatt till försörjning genom etablering varierar mellan två till 18 månader. En integrationspedagog kan minska tiden som den nyanlände har försörjningsstöd i avvaktan på etableringsersättning.
2020 mottog Eslöv 53 nyanlända (anvisade, kvot och anhöriginvandring). OBS nyanlända med stor familj kanske inte blir helt självförsörjande pga. behov av stor bostad – hög hyra.

Planerad uppföljning:
- Utvärdering av tjänsten
- Tid från inskrivning EEB till utskrivning AME/alternativt genomströmning EEB

Huvudansvar:
Enhetschef EEB

Åtgärd 10*: Varje ny sökande till EEB ska ha sitt första inskrivningssamtal med en socialsekreterare och en arbetsmarknadssekreterare*

Utgångspunkten för varje ny individ som söker ekonomiskt bistånd ska vara:
- Varför kan du inte försörja dig själv?
- Varför har du inte ett arbete?

- Finns det några hinder?
- Hur kan vi hjälpa dig att komma närmare arbetsmarknaden?

Omfattning

- Samtliga nya klienter inom EEB.

Insatser som behövs:

- Varje klients första samtal vid ansökan om EEB ska vara ett möte där såväl socialsekreterare som arbetsmarknadssekreterare deltar.
- Arbetsmarknadssekreterare kommer in tidigare, kanske redan innan det är aktuellt med en insats från AME.

Planerad uppföljning

- Genomströmning EEB
- Genomströmning AME

Huvudansvar:
Enhetschef EEB och enhetschef AME

Åtgärd 11: *Vi behöver identifiera de personer som bör få stöd till att få sjukersättning.*

Omfattning

- Personer som bedöms inte kunna stå till arbetsmarknadens förfogande.

Insatser som behövs:

- EEB och AME ska se till att adekvata utredningar görs av AF, sjukvården och FK.
- EEB ska arbeta utifrån ett coachande, aktivt arbetssätt för att säkerställa att individen besöker adekvata myndigheter.

Ekonomisk kalkyl

Kostnader	Belopp (t kr)
1 årsarbetare	600
Uppskattad minskning av försörjningsstöd	
20 personer	2160

Beräkningar i enlighet med under åtgärd 2.

Planerad uppföljning
- Antal personer/hushåll med försörjningsstöd
- Summan av utbetalt försörjningsstöd

Huvudansvar:
Enhetschef EEB

Åtgärd 12*: Vi ska finna annan sysselsättning för gruppen av individer som har svårigheter att klara av studier inom SFI.*

En grupp av elever på SFI har stora svårigheter att klara sina studier på SFI till och med nivå D, vilket fordras för fortsatta studier inom vuxenutbildningen. SFI på nivå D är också den lägstanivå som många gånger efterfrågas av arbetsgivare.

Omfattning:
- En betydande och växande grupp elever som har svårigheter att klara studier till och med nivå D på SFI. Gruppen får avbrott från sina studier, i enlighet med rådande styrdokument, men återkommer för att anmäla sig på nytt efter krav från EEB.

Insatser:
- Inom ramen för ”skolverksprojektet” ska en person projektanställas för att utveckla metoder och arbetssätt för att arbeta med språkstärkande och språkutvecklande arbetssätt riktade till denna grupp. Projektet ska pågå under ett år och resultatet ska implementeras i ordinarie verksamhet.

Ekonomisk kalkyl
Kan inte skattas

Planerad uppföljning

- Planerat projekt avslutas med förslag på åtgärder inom befintlig verksamhet

Huvudansvar:
AC GOV

§ 63 **GoV.2021.0220**

Från försörjningsstöd till egen försörjning - en strategisk plan för Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

En arbetsgrupp bestående av olika kompetenser inom vård- och omsorgsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har under ett års tid arbetat med att ta fram en strategisk plan. Uppdraget har varit att minska försörjningsstödet samt öka egenförsörjningen i Eslövs kommun. Arbetet har letts av en styrgrupp bestående av respektive förvaltningschef.

Beslutsunderlag

- Från försörjningsstöd till egen försörjning - en strategisk plan för Eslövs kommun
- Strategisk plan från försörjningsstöd till egen försörjning

Beredning

Planen har kunnat förverkligas genom ett brett samarbete mellan såväl de båda berörda förvaltningarna som de övriga förvaltningarna inom kommunen. Det har dessutom varit en viktig samverkan med Kommunal och Arbetsförmedlingen.

I oktober månad 2020 uppbar 1 316 person försörjningsstöd i Eslövs kommun. Av dessa var 780 personer över 18 år och de ska därmed stå till arbetsmarknadens förfogande. Av de 780 personerna är 378 personer inskrivna i etableringen eller har precis avslutet den. Antalet individer i försörjningsstöd per månad, liksom summan, har varit konstant under de senaste åren. Kostnaden för försörjningsstödet uppgick till 3,5 miljoner under oktober 2020. Trycket på ekonomiskt bistånd har dock inte ökat under 2020, trots rådande omständigheter med pandemin.

I planen beskrivs tolv olika förslag på aktiviteter som på sikt kan bidra till att bromsa ökningen av försörjningsstödet och öka graden av egen försörjning. Vi inleder med att beskriva och analysera de fem områden som vi bedömer att, var för sig eller i kombinationer, kan förklara varför försörjningsstödet befinner sig gå en konstant nivå.

Förverkligandet av planen förutsätter att fortsatt samverkan sker i de båda förvaltningarna och att styrgruppen fortsätter leda arbetet.

Yrkande

Cvetanka Bojcevska (SD) yrkar på tillägg i förvaltningens förslag till beslut:
- att förvaltningen ska följa upp och redovisa arbetet på nämndens sammanträde i december.

Beslutsgång
Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt detta.

Ordförande ställer proposition på Cvetanka Bojcevska (SD) förslag på tilläggsyrkande och finner att nämnden beslutar enligt detta.

Marianne Svensson (S), Naser Gohari (S), Eva Bengtsson (S), Peter Sjögren (M), Madeleine Atlas (C), Cvetanka Bojcevska (SD), Håkan Jölinsson (SD) och Katja Laine (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut och Cvetanka Bojcevska (SD) tilläggsbeslut.

Beslut
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att:

- anta den strategiska planen Från försörjningsstöd till egen försörjning
- föreslå kommunstyrelsen om att svara för merkostnaden för 100 extratjänster i åtgärd 2
- svara för förstärkning av en 100% tjänst inom Kommunala aktivitets ansvaret (KAA)
- att förvaltningen ska följa upp och redovisa arbetet på nämndens sammanträde i december.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Projektering av Joel Sallius plats

5

KS.2021.0344

ESLÖVS KOMMUN

KS.2021.0344

2021-08-20
Mikael Vallberg
+4641362423
mikael.vallberg@eslov.se

Kommunstyrelsen

Projektering av Joel Sallius plats och tilläggsbudget för ökade driftskostnader

Ärendebeskrivning
Miljö och Samhällsbyggnad föreslår att Joel Sallius plats ska utvecklas till en attraktiv grön miljö som är utformad för att fungera som en mingelyta framför medborgarhuset. Joel Sallius plats upplevs som en del av stadsparken, men är kvartersmark som är detaljplanerat för hotell med underjordiskt garage. Detaljplanen är från 2013, men har inte genomförts.

Ärendet lyfts i kommunstyrelsen eftersom kommunstyrelsens arbetsutskott inte kan fatta beslut om tilläggsbudgetar enligt delegationsordningen.

Beslutsunderlag
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 117, 2021 Projektering av Joel Sallius plats
- Detaljplan för del av Eslöv 53:4, Joel Sallius plats

Beredning
Kommunledningskontoret har haft en dialog med Miljö och Samhällsbyggnad i frågan. Kommunledningskontoret delar Miljö och Samhällsbyggnads bedömning att det är önskvärt att utveckla platsen framför Medborgarhuset. Den bedömningen vilar i huvudsak på tre anledningar:
- Kommunledningskontoret bedömer att det inte är troligt att det kommer att bli aktuellt att bygga ett hotell på tomten inom de närmsta fem åren. Den bedömningen görs utifrån att det inte finns någon intressent idag, hotellet inte har byggts under de 8 åren som byggrätten har funnits och en stor osäkerhet hur resvanorna kommer utvecklas efter pandemin. Kommunen äger dessutom marken och har full kontroll över hur marken ska användas.
- Medborgarhuset är en unik byggnad med mycket högt arkitektoniskt värde. Kommunledningskontoret menar att upplevelsen av arkitektur är, som det mesta annat, beroende av sammanhang och att skapa en värdig plats framför

Medborgarhuset kommer att lyfta fram byggnaden och därigenom berika centrala Eslöv.

- Joel Sallius plats upplevs som en del av stadsparken. Om den inte rustas upp, samtidigt som resten av stadsparken, så finns risk att eslövsborna upplever att kommunen bara har åtgärdat en del av parken. Dessutom blir stadsparken mer attraktiv som park om den är större och alla ytor är en del av en grön helhet.

Miljö och Samhällsbyggnad har inhämtat synpunkter från verksamhetsansvarig för Medborgarhuset som ställer sig mycket positiv till en ombyggnation av grönytan med möjlighet till att utnyttja ytan för besökare.

Kommunledningskontoret menar att åtgärden är positiv för utvecklingen av Eslövs centrum och föreslår, i enlighet med Miljö och Samhällsbyggnads förslag, att driftmedel ska skjutas till då projekteringen kommer att innebära en standardhöjning av ytan. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden behöver kompensation för avskrivning och internränta i driftbudgeten när investeringen är färdigställd. Miljö och Samhällsbyggnad uppskattar att driftbudgeten kommer att öka med 10 000 kronor per år.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att godkänna att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden går vidare med projekteringen av Joel Sallius plats.
- Kommunstyrelsen beslutar att ge tilläggsbudget för ökade driftkostnader i samband med att investeringen genomförs.

Beslutet skickas till

Miljö och samhällsbyggnadsnämnden

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
T.f. tillväxtchef

§ 117 **MOS.2021.0453**

Projektering av Joel Sallius plats

Ärendebeskrivning

Ärendet avser projekt ”Lekplats stadsparken och parkåtgärder”, som enligt fördelad budget projekteras under år 2021. Avdelningen gata, trafik och park gör bedömningen att även Joel Sallius plats, som idag är parkområde, kan uppfattas som en del av stadsparken. Vid granskning av detaljplanen har det dock konstaterats att ytan för Joel Sallius plats är detaljplanerad som kvartersmark med möjlighet att bygga hotell, samt möjligheten att anordna underjordiskt garage. Detaljplanen för Joel Sallius plats antogs 2013. Ytan driftas idag av Miljö och Samhällsbyggnad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Projektering av Joel Sallius plats
- Detaljplan för del av Eslöv 53:4, Joel Sallius plats

Beredning

Avdelningen gata, trafik och park har diskuterat ärendet med planavdelningen, tillväxtavdelningen, som bedömer att det inom den närmaste tiden 3-5 år inte finns någon indikation på att detaljplanen förverkligas och ställer sig därför positivt till en utveckling av grönområdet på kvartersmarken.

Avdelningen gata, trafik och park har också inhämtat synpunkter från verksamhetsansvarig för Medborgarhuset, som ställer sig mycket positiv till en ombyggnation av grönytan med möjlighet till att utnyttja ytan för besökare.

Då ytan framför Medborgarhuset skulle gynnas av att bli en grön miljö som fungerar som en mingelyta anhåller Miljö och Samhällsbyggnad om att projektera Joel Sallius plats och få ett beslut från kommunstyrelsens arbetsutskott på att under viss tid inte utnyttja den byggrätt som finns.

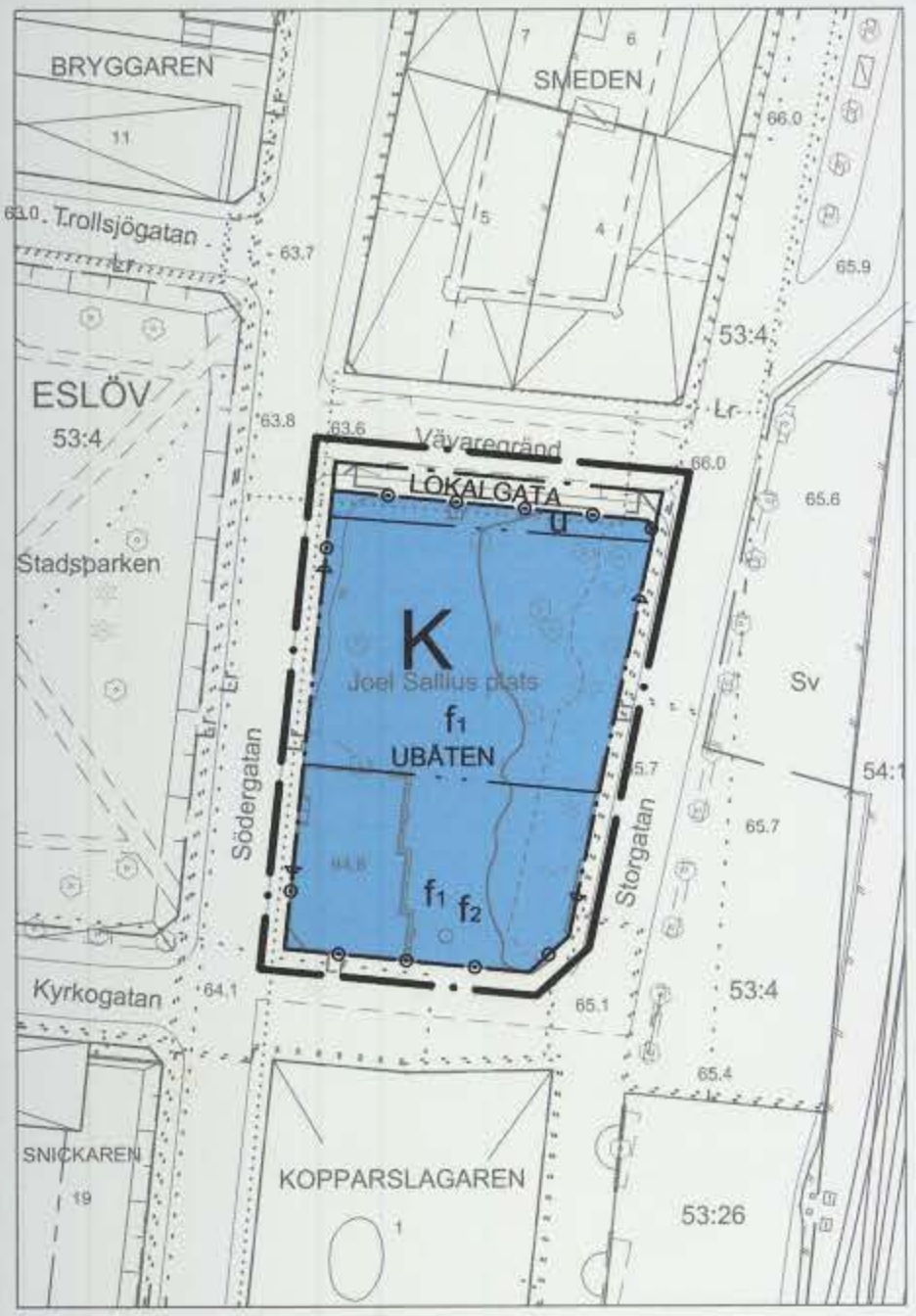
Vidare ska nämnden även besluta om tillskjutande av driftmedel då projekteringen kommer att innebära en standardhöjning av ytan. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden behöver kompensation för avskrivning och internränta i driftbudgeten när investeringen är färdigställd.

Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden går vidare med projekteringen av Joel Sallius plats på kvartersmark samt ge tilläggsbudget för ökade driftkostnader i samband med att investeringen genomförs.

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsens arbetsutskott
Avdelningen för gata, trafik och park

PLANKARTA

0 10 20 30 40 50

Skala A3 1:1000

GRUNDKARTEBETECKNINGAR
FASTIGHETSGRÄNS
HÖJDFÖRHÅLLANDEN, RH 2000

FASTIGHETSBETECKNINGAR
ESLÖV
GRÄNSER ENLIGT DETALJPLAN OCH FIB

BYGGNADER
ÖVRIGA DETALJMÄTNINGSOBJEKT

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.
Bestämmelser utan särskild beteckning gäller inom hela planområdet.
Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

Planområdesgräns 3 meter utanför planområdet.
Användningsgräns
Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN
Allmän platsmark

LOKALGATA — Lokaltrafik

Kvartersmark

K — Hotell, underrjordiskt garage får anordnas

UTNYTTJANDE GRAD

Största tillåtna bruttoarea ovan mark inom planområdet är 3300 m²

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

u — Marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar

MARKENS ANORDNANDE

Utfart får inte anordnas

Vid byggnation inom planområdet ska dagvatten inom planområdet fördröjas till 20 liter per sekund och hektar vid ett dimensionerat 10-årsregn

BYGGNADS PLACERING, UTFORMNING OCH UTFÖRANDE

Högst 13 meters byggnadshöjd

Högst 4 våningar

f_1 Placering, utformning och utförande av byggnader och tomt ska ske med särskild hänsyn till den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen i omgivningen i enlighet med stycket rubricerat "Kulturmiljö i planområdets omgivning" i planbeskrivningen.

f_2 Placering och utformning av byggnader och tomt ska visuellt och rumsligt komplettera Medborgarhusets värden.

BYGGNADSTEKNIK

Byggnader ska förses med centralt avstängningsbart ventilationssystem.

Byggnader ska vara möjliga att utrymma i västlig riktning

Fasad ska dämpa minst 43 dB (A)

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER
Genomförandetiden är fem år från den dag planen vinner laga kraft.

ANTAGANDEHANDLING ☐ Enkelt planförfarande ☒ Normalt planförfarande

DETALJPLAN FÖR DEL AV ESLÖV 53:4, JOEL SALLIUS PLATS

ESLÖVS KOMMUN, SKÅNE LÄN

REGLERAR MARKANVÄNDNING OCH BYGGANDE ENLIGT PBL.

PLANKARTA
MED BESTÄMMELSER

ÖVRIGA PLANHANDLINGAR

- ☒ PLANBESKRIVNING
- ☒ GENOMFÖRANDEBESKRIVNING
- ☒ SAMRÅDSREDOGÖRELSE
- ☒ FASTIGHETSFÖRTECKNING
- ☒ GRANSKNINGSUTLÅTANDE

2013-10-01

Anna Lyhagen
STADSBYGGNADSCHEF

Torsten Helander
STADSBYGGNADSCHEF

Mattias Samuelson
PLANARKITEKT

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE
2013-11-25, § 143

BETYGAR

PLAN NR E. 307

VUNNIT LAGA KRAFT
2014-10-29

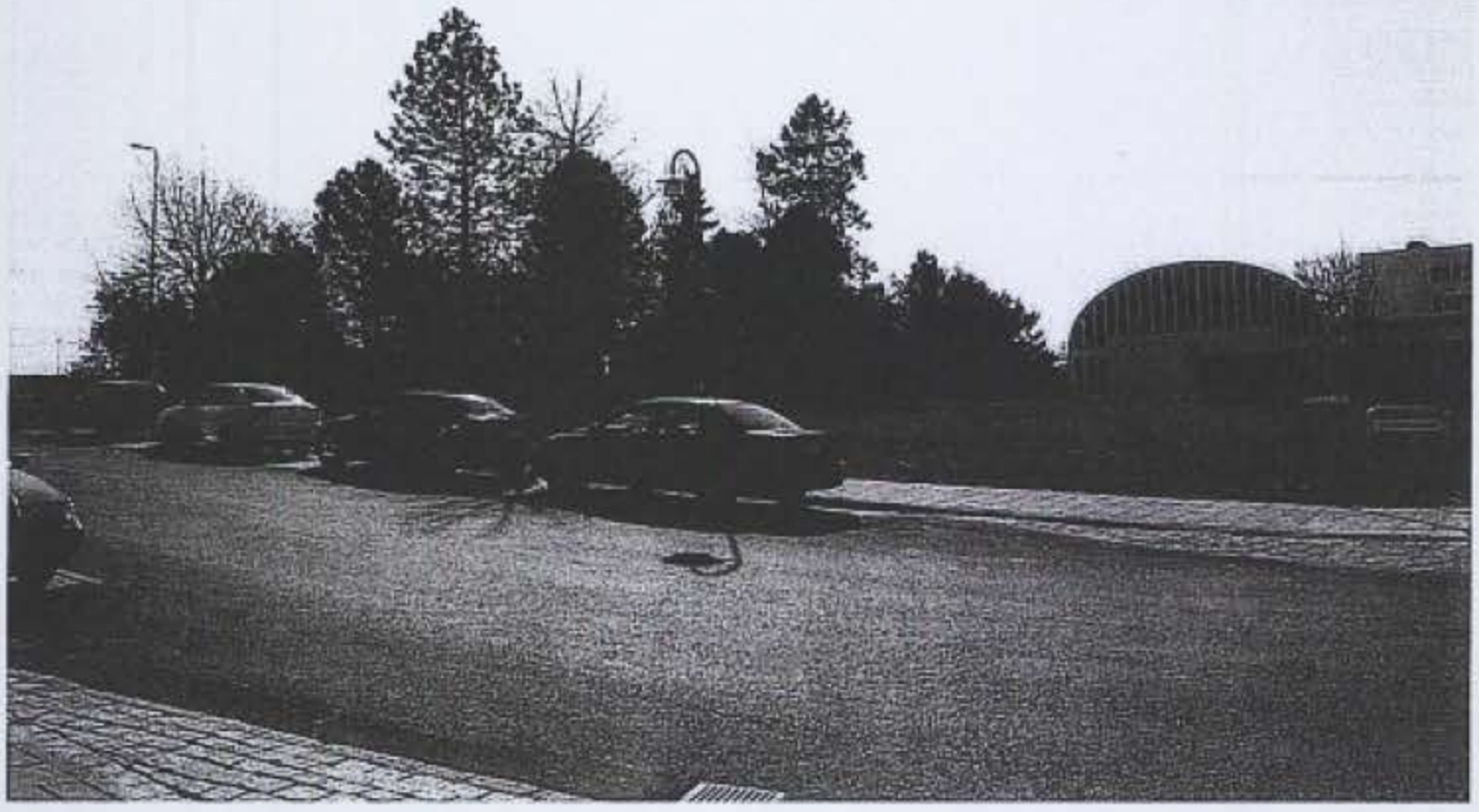
KS. 2011.0306-150

2013-10-01

Beslutsunderlag
Miljö- och samhälls-
byggnadsnämnden
2013 -10- 16 § 138

Miljö och Samhällsbyggnad i Eslöv
2013 -10- 04
Dnr 2011.0404-103

Detaljplan för
Del av Eslöv 53:4, Joel Sallius plats
Eslövs kommun, Skåne län

ANTAGANDEHANDLING

E.307

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Plankarta med bestämmelser
Planbeskrivning
Samrådsredogörelse
Granskningsutlåtande
Fastighetsägarförteckning

Bilagor till planhandlingarna

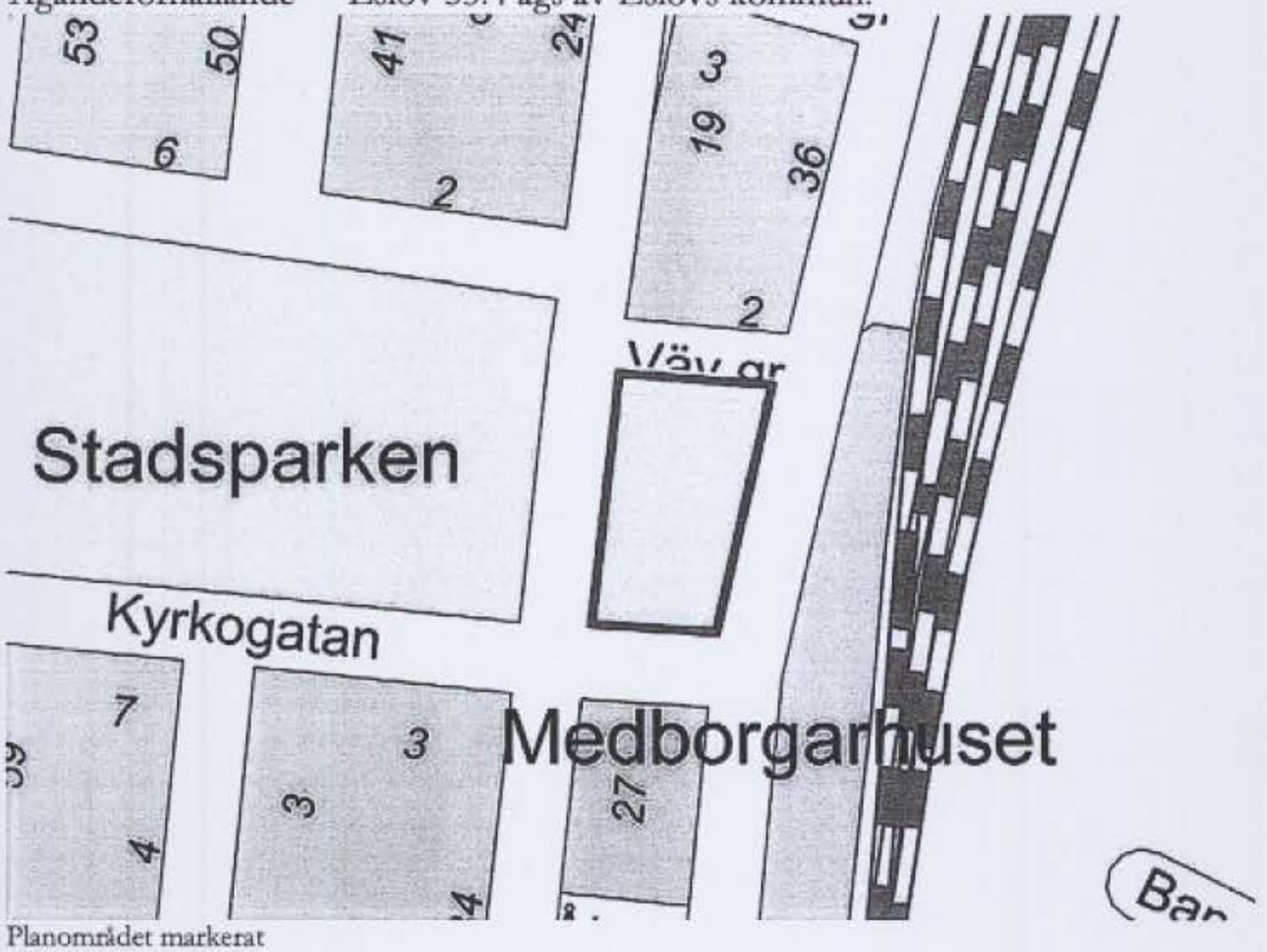
Riskanalys avseende olyckor med farligt gods, Wuz, 2012-12-21
Trafikbuller- och vibrationsutredning, Tyréns, 2012-12-21
Markteknisk undersökningsrapport, PQ Geoteknik och miljö, 2013-06-05
Projekterings PM – Geoteknik och markmiljö PQ Geoteknik och miljö, 2013-06-05

PLANDATA

Läge — Planområdet ligger vid Medborgarhuset och Stadsparken i centrala Eslöv.

Areal — Planområdets areal utgör 2679 m².

Ägandeförhållande — Eslöv 53:4 ägs av Eslövs kommun.

Planområdet markerat

PLANENS BAKGRUND SYFTE OCH HUVUDDRAG

Sammanfattning

Kommunens nuvarande större hotell står inför en omvandling till bostäder. I samband med detta har frågan väckts om behovet av och önskan om ett nytt hotell som ersättning för det nuvarande. Kommunen önskar möjliggöra och hålla en beredskap för detta och har bedömt Joel Sallius plats som lämplig. Tanken är att kunna samutnyttja Medborgarhuset för konferens, frukost m.m. Detta skulle också skänka Medborgarhuset en säkrad användning och ett utnyttjande som är viktig för huset, staden och kulturmiljön.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2011-06-14, § 64, att uppdra miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att upprätta en detaljplan som medger hotell inom Eslöv 53:4, Joel Sallius plats.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2012-04-11 att skicka förslaget till detaljplan på samråd 2012-04-25 – 2012-05-16 med beslutade tillägg; hela kvarteret ska ingå i detaljplanen, prickad mark på icke bebyggbart område, klargörande om siktlinje mot Medborgarhuset samt möjlighet för underjordiskt garage under byggnationen.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2013-02-13 att skicka förslaget till detaljplan på granskning 2012-02-25 – 2012-03-25.

Inkomna yttranden har sammanställts i ett granskningsutlåtande och antagandehandlingar har arbetats fram.

Förslag till detaljplan möjliggör uppförande av hotell och kontor i fyra våningar med en maximal byggnadshöjd på 13 meter.

Planförslaget bedöms inte medföra en betydande miljöpåverkan, varför behovet att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning inte föreligger.

Planstrategi

Kommunen menar att den allmänt hållna detaljplanen utgör ett led i en kedja för att säkra en god bebyggelse på Joel Sallius plats. Fortsatta led är en markanvisnings-

tävling och därefter bygglovsprövning. Det är kommunens övertygelse att samtliga dessa tre led i samverkan bäst bevakar byggnadsminnet Medborgarhusets kvalitéer. Se vidare granskningsutlåtande sidan 3-5.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Föreslagen planändring är förenlig med gällande översiktsplan.

Detaljplaner

Gällande detaljplan för området är kv. Postmästaren m.fl. (S 203) från 1985. I planen är platsen märkt som park eller plantering. Tidigare ingick platsen i stadsplanen från 1927 och då utmärkt som kvartersområde för offentliga byggnader.

Riksintresse

Området ligger inom riksintresset för kulturmiljövården, Eslöv M 182.

Motivering:
Stadsmiljö-järnvägsstad-som visar järnvägens och industrialismens betydelse för den moderna tätortsutvecklingen, hur en hållplats på den rena landsbygden successivt utvecklades till planmässigt uppbyggt stationssamhälle och så småningom stad.

Uttryck för riksintresset:
Spår av vägsträckningar, markanvändning och bebyggelse från tiden före järnvägens tillkomst och det nya samhällets tidigaste skeden. Den successivt framvuxna rutnätsplanen med tomtstruktur, platsbildningar och gaturum. Bebyggelsen och dess täta, stadsmässiga, men relativt småskaliga karaktär. De kringbyggda kvarteren med bostäder och lokaler för handel och hantverk samt ekonomibyggnader och bakgårdar. Offentliga byggnader med bl.a. den nygotiska kyrkan (1891) som givit upphov till begreppet "Eslövsgotik". Järnvägsmiljön med stationshuset från 1913, industribyggnader och andra till järnvägen knutna byggnader och anläggningar. Den lokala byggnadstraditionen med hus i företrädesvis rött och gult tegel. Inslag av parker och grönska. Det tidiga 1900-talets utvidgningsområden, med tidstypiska terränganpassade plan och villor på stora grönskande tomter. Medborgarhuset, ritat av Hans Asplund, från 1957 och annan bebyggelse som visar den fortsatta utvecklingen under 1900-talet.

Byggnadsminnet Medborgarhuset

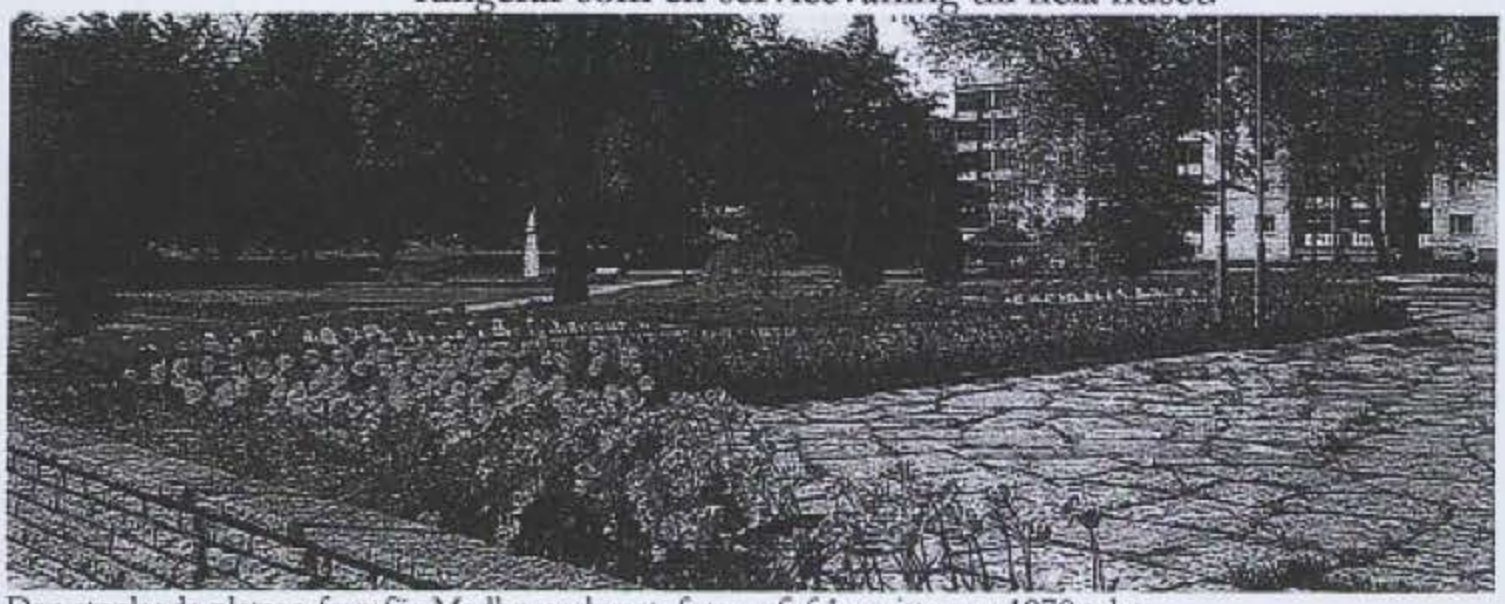

Eslöv upplevde under 1940- och 50-talen en mycket expansiv tid. Perioden kännetecknas av kraftig utvidgning av den kommunala verksamheten med stor efterfrågan på offentliga lokaler. På 30-talet såldes dåvarande Folkets Hus varpå arbetarrörelsen förvärvar en ny tomt på vilken Åkermans gjuteri låg fram till 1937. Industrin flyttar i enlighet med stadsplanen till Eslövs östra sida och lämnar plats för det som ska komma att bli Medborgarhuset.

Efter beslut i stadsfullmäktige utlyses 1947 en arkitekttävlan som och Hans Asplund vinner med bidraget "Diagonal balans." Ambitionen att skapa ett nytt Folkets Hus har fått en form och en karaktär på en plats som enligt stadsplanen ska rymma just viktiga offentliga byggnader. Initialt var motståndet stort såväl bland allmänhet som i media och huset avfärdades som ett skrytbygge. Med tiden kom emellertid Medborgarhuset att bli en välbesökt och omtyckt byggnad i Eslöv.

Medborgarhuset utgör idag en pärla i bandet av tidstypiska byggnader runt Stadsparken. Formmässigt består Medborgarhuset av tre distinkt åtskilda delar; den liggande foajén, den stående högdelen med kontor och den bågformade delen med samlingssalar. All delar möter med sin specifika form omkringliggande arkitektur med respekt och balans.

Foajén är Medborgarhusets huvudentré och öppning mot staden i norr. Här ligger ljusgården, husets hjärta, som vitaliserar rummen med sitt ljusflöde. Från ljusgården utgår kalkstensgolvets mönster som strålar mot övriga rum. Foajén fungerar även som entré till övriga funktioner i huset; samlingssalar, restaurang, kontor och studielokaler. Källaren, utgrävd under hela byggnaden, fungerar som en servicevåning till hela huset.

Den stenlagda platsen framför Medborgarhuset, fotografi från mitten av 1970-talet

Eslövs Medborgarhus är en fullgod och välbevarad representant för 1950-talets estetik och arkitektur. Såväl det konstnärliga som arkitektoniska värdet är högt. Formspråket är starkt och konsekvent genomfört med olika former upprepade i varianter, anpassade efter respektive utrymme. Varje detalj är medvetet utformad och blir här en del av gestaltningen. Estetik sammanfaller med teknik. Medborgarhuset representerar ett nytt uttryckssätt för kommunerna att manifestera sig, samtidigt som huset är ett led i den moderna demokratins fostran av upplysta och ansvarskännande individer. I samband med kommunreformen på 1950-talet kom ett stort antal kommunhus att uppföras.

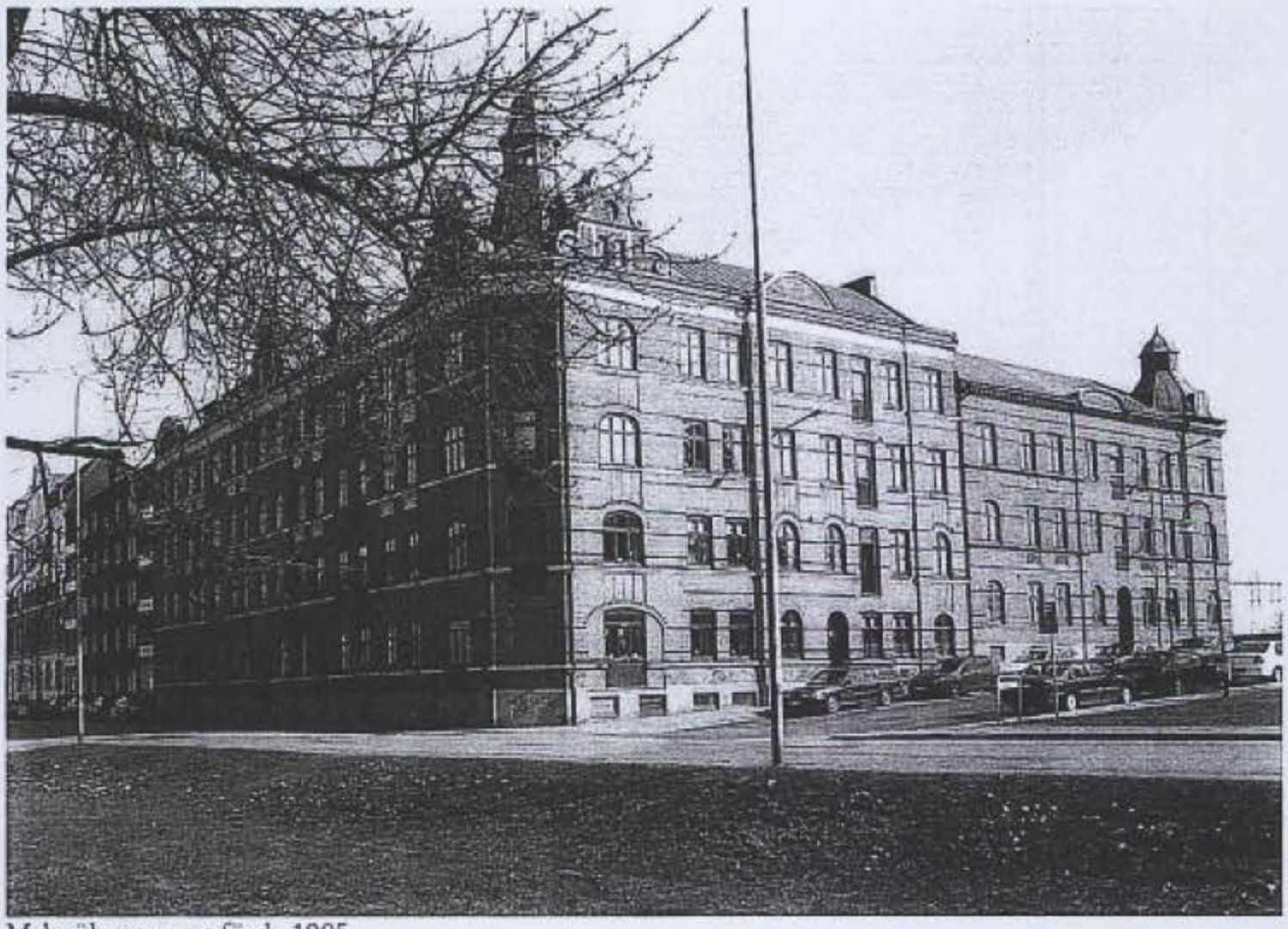
Eslöv Medborgarhus är samhällshistoriskt intressant då det är en representant för det offentliga byggandet och genom att det visar den kommunala utvidgningen under 40- och 50-talen. Efterfrågan på offentliga lokaler var stor och Medborgarhuset erbjöd Eslövsborna ett forum för nöje, kultur och förkovran. Det tidigare Folkets Hus revs men de demokratiska tankarna för arbetarrörelsen förmedlades vidare genom ett kommunalt hus för alla stadens medborgare: ett Medborgarhus.

Kontinuiteten i nyttjande är hög, än idag hyser högdelen många fackförbund och såväl allmänna ytor som biytor används flitigt inom kommunens föreningsliv. I

medborgarhuset finns ett starkt traditionsvärde då huset förmedlar en mötes- och folkbildartradition långt äldre än huset själv.
Medborgarhuset renoverades med varsam hand under 2002-2003.

Kulturmiljö i planområdets omgivning

Planområdet, Joel Sallius plats, är i sin brokighet kanske den plats i Eslöv där man bäst kan uppleva uttryck för de olika tider som så tydligt satt sin prägel på staden. De omkringliggande byggnaderna och platserna är som varpen i väven som skapar staden. Här finns bebyggelse från tiden innan nya stationshuset. Järnvägen som gjorde by till stad och som initierade planeringen och bygget av stenstaden och trädgårdstaden. Södra stambanan passerar bara 40 meter från planområdet. Järnvägen kom till Eslöv 1858. Den stationsbyggnad vi har idag, uppförd 1913, är byggnadsminnesmärkt.
Välkända byggnadsminnet Medborgarhuset, som invigdes 1957, är ritat av Hans Asplund och välsignar Joel Sallius plats med utsikt över dess entré.

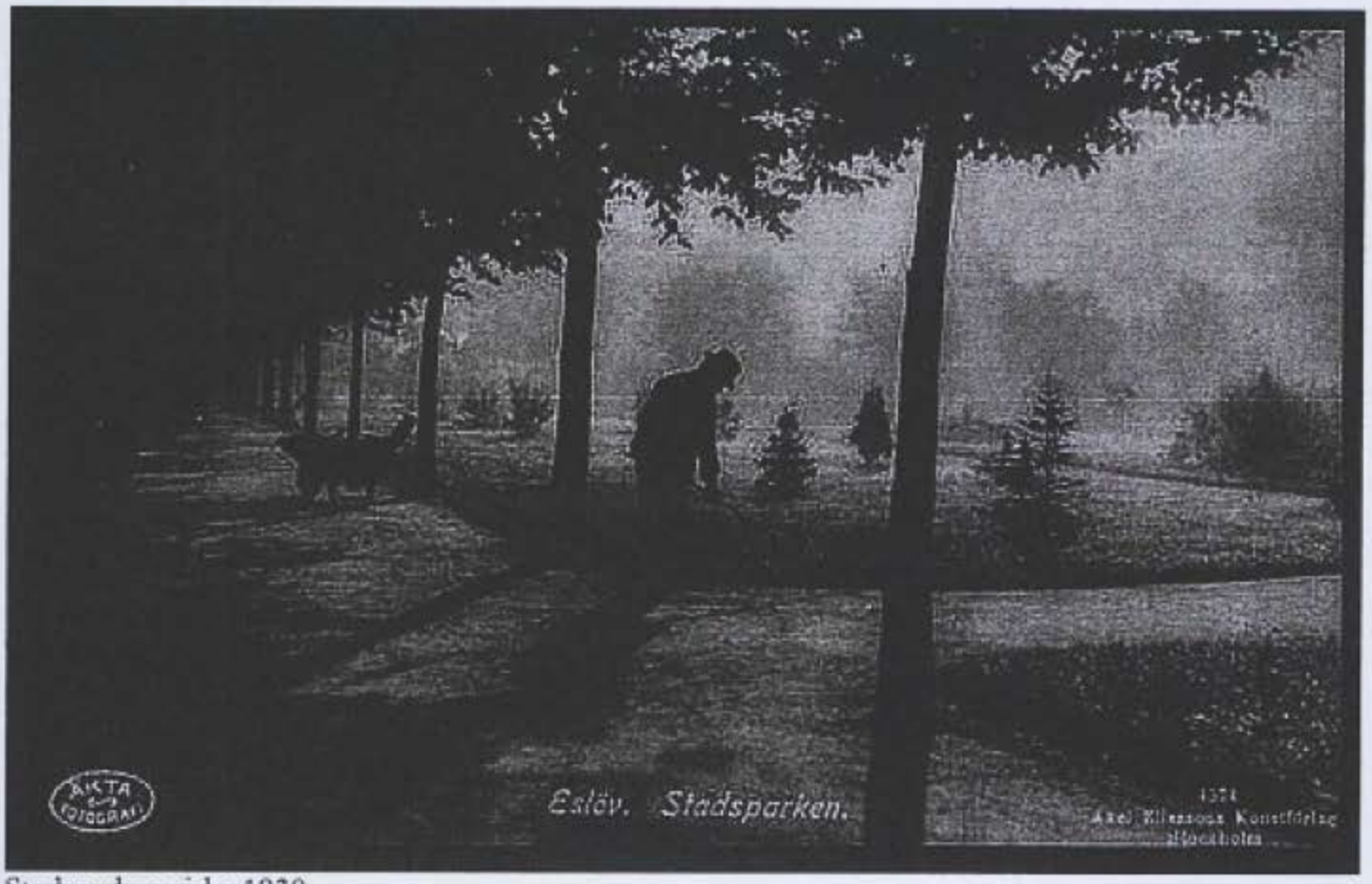

Malmöhusen, uppförda 1905.

Malmöhusen, uppförda 1905, är helt och hållet stadsmässiga i sitt utryck och möter högtidsfullt besökaren som anländer på järnvägen. Järnvägen och den bebyggelse som kom med den bidrog till att Eslöv 1911 fick stadsrättigheter.

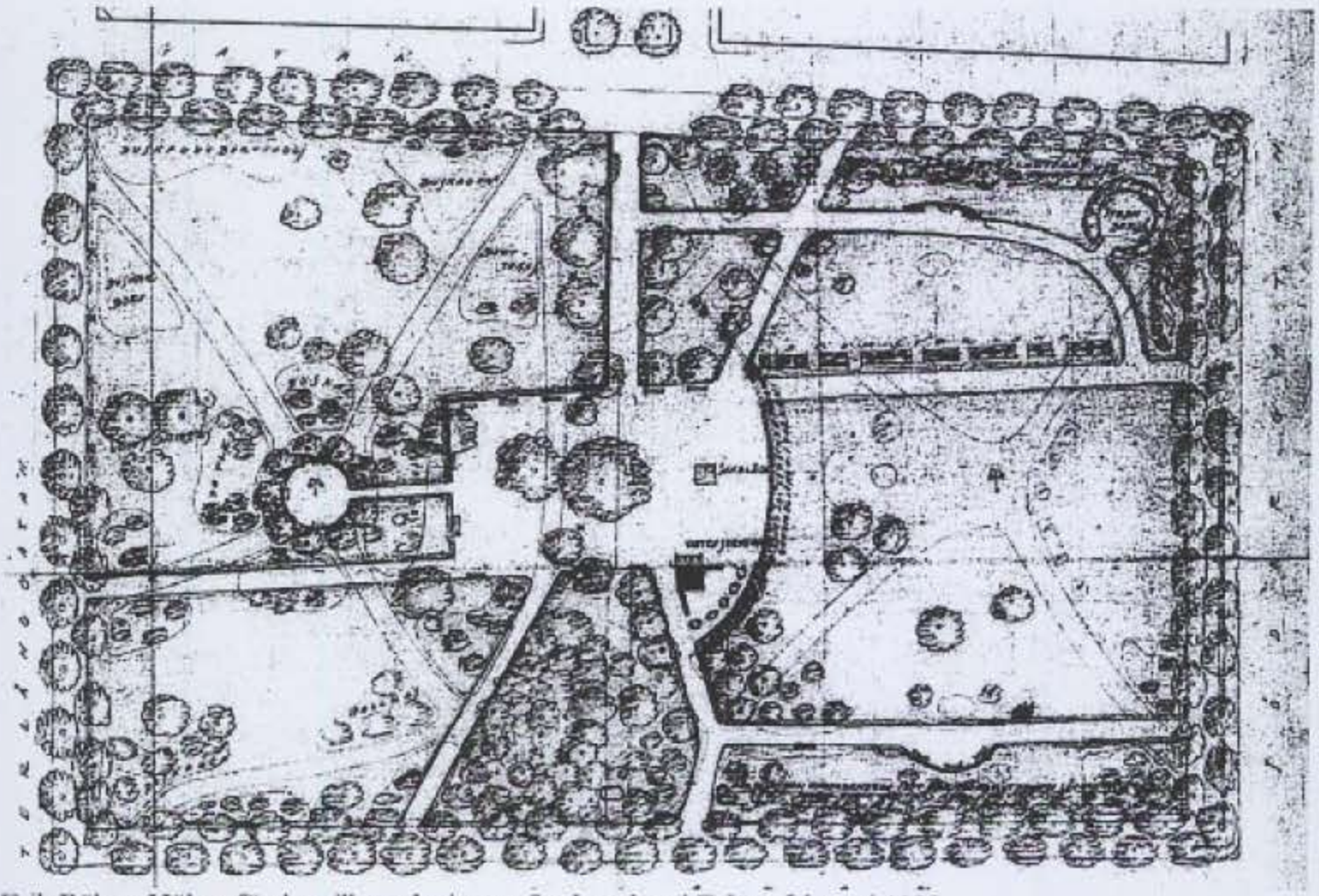
Stadsparken

Stadsparken fungerade från 1895 som kreaturstorg men 1909 flyttades kreatursshandeln till platsen där Gröna torg finns idag. Redan vid tiden för stadsbildningen, 1911, arbetade man för en plantering av området men först år 1926 framlade stadsingenjör Bülow-Hübe ett förslag på utformning av parken. Det dröjde dock fram till i början av 1930-talet innan arbetet tog fart och 1934 iordningställdes parken inför kommande hantverksutställning.

Stadsparken cirka 1930

Idag är Stadsparken en av Eslövs mest uppskattade parker. Här finns grönytor, gamla träd och en hög rumsbildande häck som delar den östra från den västra delen. Här finns också en lekpark och en fontän. Parken är välbesökt och passeras av många fotgängare varje dag. Där Kanalgatan möter parken tar gångväg vid. Parken korsas dessutom av två diagonala gångvägar och en centrerad gång genom parkens östra del.

Erik Bülow-Hübes förslag till omdaning av Stadsparken i Eslöv, februari 1928

HSB-husen

På fastigheten Snickaren 19, söder om Stadsparken, uppfördes 1955 flerfamiljsbostäder i HSBs regi. Norr om Stadsparken på fastigheten Bryggaren 11 uppfördes tre år senare, 1958, två nya hus. Husen är tidstypiska i sin utformning och lägenhetsplanering. Uppförda i fyra respektive fem våningar följer de Eslövs byggnadstradition med rött och gult tegel. I övrigt är de tidstypiska i sitt enkla tegelutförande och regelbundet rytmiska fönsterband.

Eslövs kyrka

I utkanten av Stadsparkens sydvästra hörn ligger Eslövs kyrka. Det är en korskyrka i rött tegel med torn och tresidigt kor. Kyrkan invigdes 1891 och har gett upphov till begreppet *Eslövsgotik* som syftar till den nygotiska stil i vilken flera av Skånes kyrkobyggnader uppfördes under sekelskiftet 1900.

Planens påverkan på riksintresse för kulturmiljövården

Planområdets omgivningar innehåller en provkarta av decenniers stadsbyggnadskonst. Likt årsringarna på ett träd har byggnationen i Eslöv format stadsrummet till en mångfacetterad stadsväv, där tillkommande bebyggelse

berikar och skapar nya sammanhang, nya relationer mellan byggnader och dess plats i Eslövs historia.

En byggnation inom planområdet pekar både bakåt i historien och in i framtiden, den är en fortsättning på den succesiva framväxten som är karaktäristiskt för riksintresset samtidigt som det är en återblick mot den ursprungliga stadsplanen för Eslöv där området var planerat för offentlig byggnation. Planbestämmelserna inom planområdet reglerar höjd, antal våningar och byggnadsyta vilka knyter an till förutsättningarna för de centrala delarna av Eslöv och området kommer att fortsätta vara småskaligt och tätt men tillföras ytterligare ett byggnadslager i Eslöv.

Söder om planområdet ligger byggnadsminnet Medborgarhuset, ett stycke arkitektur av högsta klass som kommer att befinna sig i direkt dialog med tillkommande byggnation. Relationen dem emellan förtjänar att behandlas med största möjliga respekt. Kommunen är medveten om dess relevans för Eslöv stad och dess plats i arkitekturhistorien och vill därför inte begränsa möjligheten till placering av den nya byggnaden. Samspelet dem emellan och behandlingen av mellanrummet som uppstår, med den så viktiga platsen framför Medborgarhuset är en grannlaga uppgift för den arkitekt som åtar sig uppdraget. Att utesluta potentiella lösningar på denna uppgift ser kommunen som en större risk för byggnadsminnet Medborgarhuset än byggrättens utbredning på en plats kommunen har full rådighet över.

Kommunen gör därför bedömningen att den påverkan en byggnation kommer att ha på riksintresset och byggnadsminnet Medborgarhuset inte kommer att vara negativ utan bidra till den stadsutveckling som i sig är ett uttryck för Riksintresset Eslöv.

Behovsbedömning

Planen kan inte antas innebära någon betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken 6 kap 11, 12 §§ bedöms därför inte behöva genomföras.

Behovsbedömningen grundas på följande:
- Genomförandet bedöms inte innebära några risker för människors hälsa.
- Miljökvalitetsnormerna riskerar inte att överskridas.

• Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Området	Planområdet ligger i centrala Eslöv. Direkt söder om planområdet ligger Medborgarhuset och västerut tar Stadsparken vid. Cirka 40 meter öster om planområdet passerar södra stambanan. Idag utgörs planområdet av ett grönområde.
Markanvändning	Markanvändningen är i gällande plan angiven till park eller plantering. Markanvändningen justeras i förslag till ny detaljplan till hotell.
Exploatering	Inom fastigheten tillåts en maximal bruttoarea på 3300 m^2 ovan mark.
Höjder	Högsta byggnadshöjd är 13 meter.
Gator och trafik	Angöring till fastigheten ska ske från Storgatan eller Södergatan, öster eller väster om planområdet.
Parkering	Kommunens parkeringsnorm ska tillämpas. Underjordiskt garage får anordnas. Nivå på garagenedfart ska vara sådan att markvatten hindras från att rinna ned i garage och på så sätt orsaka skada eller belasta kommunala ledningar.
Markförhållanden	Enligt en kommunöversiktlig inventering ligger planområdet ett normalriskområde för radon. Frågan bör uppmärksammas i samband med bygganmälan, då radonskyddat utförande krävs. En geoteknisk undersökning har genomförts och ligger som bilaga till detaljplanen.
Hälsa och säkerhet	Riktvärden Buller mäts i dBA enligt en logaritmisk skala. I Sverige används den ekvivalenta samt den maximala bullernivån som mått på störningen från vägtrafiken, järnvägstrafik och andra yttre bullerkällor. Ekvivalentnivån är den genomsnittliga bullernivån under dygnet eller en bestämd tidsperiod, medan maximalnivån motsvarar passagen av ett enstaka fordon.

I "Boverkets Allmänna råd 2008:1 Buller i planeringen – Planera för bostäder i områden utsatta för buller från väg- och spårtrafik" skrivs följande:
De samlade kraven på ljudmiljön utomhus som ställs på vanliga bostäder har aldrig tillämpats för hotell och pensionat. Motivet är att det är ett boende där människor vistas en kortare tid. Däremot tillämpas inomhuskraven för att förebygga sömnstörningar nattetid.

För hotell finns följande riktvärden inomhus från trafikbuller och andra yttre källor enligt SS 25268:2007.

Riktvärden för trafik och yttre ljudkällor enligt SS 25268:2007 ljudklass C för hotell och restauranger.

Utrymme	*Dygnsekvivalent nivå, L_{eq} dBA*	*Maximalnivå, L_{max} dBA*
Gästrum -dock hygienutrymme inom gästrum	30 40	45
		-
Utrymme för enskilt arbete, samtal eller personalens vila *exempelvis kontor, mötesrum, reception, vilrum*	35	50
Övriga utrymmen där människor vistas mer än tillfälligt *exempelvis: matsal, pausutrymme, reception, lobby, lounge, restaurangkök*	40	-
Utrymmen där människor vistas tillfälligt *exempelvis korridor, foajé, entréhall, kopiering, kapprum, WC*	45	-

Buller

Bullerberäkningar är utförda utifrån 6 beräkningspunkter vid fasad och två frifältsvärden. Vid en dimensionering av fönster, uteluftdon och fasadkonstruktion i enlighet med "Trafikbuller- och vibrationsutredningen" klaras riktvärdena inomhus i gästrum, 30 dBA ekvivalent ljudnivå samt 45 dBA maximal ljudnivå för såväl varje enskilt trafikslag som för den sammanlagda ljudnivån.

Beräknad bullernivå från vägtrafik utomhus (frifältsvärden) vid fasad.

	2 m över mark		*6 m över mark*		*12 m över mark*	
Bp - beräkningspunkt	*Leq 24 timmar (dBA)*	*Lmax,Fast (dBA)*	*Leq 24 timmar (dBA)*	*Lmax,Fast (dBA)*	*Leq 24 timmar (dBA)*	*Lmax,Fast (dBA)*
1	65	81	65	79	64	76
2	65	81	65	79	63	76
3	53	72	52	69	50	65
4	50	69	52	68	51	66
5	54	75	54	74	54	72
6	59	80	58	77	56	74
	1,5 m över mark					
Utemiljö, frifältsvärde	*Leq 24 timmar (dBA)*	*Lmax,Fast (dBA)*				
U1	52	73				
U2	52	72				

Beräknad bullernivå från järnvägstrafik utomhus (frifältsvärden) vid fasad.

	2 m över mark		6 m över mark		12 m över mark	
Bp - beräkningspunkt	Leq 24 timmar (dBA)	Lmax,Fast (dBA)	Leq 24 timmar (dBA)	Lmax,Fast (dBA)	Leq 24 timmar (dBA)	Lmax,Fast (dBA)
1	56	75	56	74	56	74
2	64	84	64	83	64	82
3	68	88	68	87	68	86
4	63	83	63	82	63	81
5	59	78	59	76	59	77
	1,5 m över mark					
Utemiljö, frifältsvärde	Leq 24 timmar (dBA)	Lmax,Fast (dBA)				
U1	59	79				
U2	61	80				

Vibrationer

Trafikverkets riktvärde för miljökvalitet enligt "Buller och vibrationer från spårburen trafik" i utrymmen där människor vistas stadigvarande anges till 0,4 mm/s.

Vid mätning av vibrationer i Medborgarhusets källarplan var den högsta uppmätta nivån från järnvägen 0,03 mm/s och den vanligt förekommande nivån från tågpassage 0,015 – 0,025 mm/s.

Med uppmätta vibrationsnivåer samt antagandet att det planerade hotellet, på grund av sin höjd, kommer att byggas med betongstomme så bedöms risken för överskridande, av Trafikverkets riktvärden för miljökvalitet 0,4 mm/s, inomhus att vara liten.

Risker (farligt gods)

Planområdet gränsar till Södra stambanan, vilken trafikeras av farligt gods. Enligt länsstyrelsens skrift RIKSAM kan kontor och hotell i flera plan uppföras 150 meter från järnväg med transport av farligt gods, utan att särskilda åtgärder och analyser genomförs. Riktlinjerna anger också att ett kortare avstånd än 150 meter kan bedömas tolerabla om ett antal kriterier uppfylls. En riskutredning med förslag på utformning av riskreducerande åtgärder har gjorts.

Riskbedömningen görs med hänsyn till både olyckors frekvens och den skada de kan orsaka. Konkret innebär detta att en bebyggelse kan tillåtas på ett visst avstånd i huvudsak för att frekvensen för en olycka är mycket liten.

Föreslagna åtgärder i utredningen ger ett bra skydd mot de vanligaste förekommande olyckorna och visar att

byggnader på Joel Sallius plats kan uppföras på ett avstånd om minst 30 m till spårområdet givet att:

- Det finns en nivåskillnad mellan spårområdet och intilliggande mark.
- Byggnaderna förses med centralt avstängningsbart ventilationssystem.
- Byggnader där människor vistas stadigvarande ska vara möjliga att utrymma i en riktning bort från järnvägen.

Teknisk försörjning

Planen ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vatten, dagvatten och avlopp.

Fastigheten Kopparslagaren 1 har en pumpstation i den södra delen av planområdet.

Fjärrvärmeledning tillhörande Ringsjö Energi AB finns i den norra delen av planområdet.

Väster om planområdet, längs Södergatan, finns ett betydande kabelstråk med kabel, kabelbrunnar och en stor betongkanalisation tillhörande Telia Sonera Skanova Access som gör bedömningen att en flyttning av detta stråk skulle vara mycket kostsam och tidsödande. Vid eventuell flytt ska exploatören kalla till samordningsmöte i god tid innan åtgärder vidtas.

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vinner laga kraft.

Tidsplan

Detaljplanen handläggs med normalt planförfarande. Samråd genomfördes under maj 2012. Antagande bedöms kunna ske under 2013.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän platsmark inom planområdet och på anslutande mark.

Ekonomiska frågor

Bygglov och anslutningsavgifter utgår enligt taxa. Plankostnader tas ut i samband med bygglov.

Fastighetsbildning

Erforderlig fastighetsbildning utförs av Lantmäteriet på fastighetsägarens initiativ.

Eslövs kommun avser anordna en markanvisningstävling och kvarstå som markägare tills dess man tillförsäkrat sig en byggnation som uppfyller platsens krav.

Eventuell flytt av ledningar eller pumpstation bekostas av exploatören.

Miljö och Samhällsbyggnad
Stadsbyggnad

Anna Lyhagen	Torsten Helander	Mattias Samuelson
	Vikarierande	
Stadsbyggnadschef	Stadsbyggnadschef	Planarkitekt

Tillhör kommunfullmäktiges beslut 2013-11-25, §143 om antagande av detaljplanen.

Betygar:

Anette Persson
avdelningschef

Vunnit laga kraft 2014-10-29

Exploateringsavtal för detaljplan gällande Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun

6

KS.2021.0392

ESLÖVS KOMMUN

KS.2021.0392

2021-08-17
Patrik Larsson
+4641362177
patrik.larsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Godkännande av exploateringsavtal för detaljplan gällande Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning
Ägarna till fastigheterna Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun har för avsikt att uppföra bebyggelse för bostäder, handel och centrumfunktioner i upp till sex våningar inom fastigheterna. Kommunstyrelsen antog en ny detaljplan för området den 4 juni 2019. I samband med antagandet godkändes också ett exploateringsavtal avseende genomförandet av detaljplanen. Beslutet att anta detaljplanen överklagades av sakägare. Mark och miljödomstolen lämnade bifall till de överklagande. Eftersom beslutet att anta detaljplanen inte vann laga kraft så gäller inte det tidigare undertecknade exploateringsavtalet.

I samråd med fastighetsägarna har en ny planprocess påbörjats och en ny detaljplan har tagits fram. I samband med detta har också ett nytt förslag till exploateringsavtal tagits fram som omfattar den nya detaljplanen.

Beslutsunderlag
Förslag till exploateringsavtal för detaljplan gällande Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun.

Beredning
Förslaget till exploateringsavtal är framtaget i enlighet med kommunens riktlinjer för exploateringsavtal vid kommunalt huvudmannaskap och överensstämmer i stort med det exploateringsavtal som tidigare godkänts av kommunstyrelsen, § 89, 2019; Antagande av detaljplan till Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun samt godkännande av tillhörande exploateringsavtal.

Den planerade byggnationen inom Färgaren 8 och 19 kräver att vissa åtgärder vidtas på Kanalgatan. En ombyggnation av Kanalgatan finns med i kommunens investeringsbudget och är planerad att genomföras under 2024. Exploatörens tidplan är att påbörja sin byggnation 2023. Om exploatören genomför byggnationen inom

fastigheterna innan kommunens ombyggnation av Kanalgatan så ansvarar de för erforderliga tillfälliga anpassningar av gatan.

Framtagen skyfallsutredning visar att vatten vid skyfall samlas på Kanalgatan i anslutning till den planerade bebyggelsen. För att skyfallsproblematiken inte ska förvärras i samband med exploateringen krävs fördröjande åtgärder på Kanalgatan. Kommunen åtar sig genom exploateringsavtalet att genomföra fördröjningsåtgärder på Kanalgatan motsvarande 200 kubikmeter vatten utanför fastigheterna. Exploatörerna ska betala 1 200 000 kronor uppräknat med index för att finansiera en del av fördröjningsåtgärderna.

Exploateringsavtalet har tagits fram i samråd med exploatörerna och Miljö och Samhällsbyggnad.

Förslag till beslut

- Exploateringsavtal för detaljplan gällande Färgaren 8 och Färgaren 19 i Eslövs kommun godkänns.

Beslutet skickas till

Eslövs bostads AB
Skansporten Fastighetsförvaltning AB

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
Tf Avdelningschef Tillväxtavdelningen

Exploateringsavtal

för detaljplan gällande Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun

Innehåll

[redacted] DETALJPLAN OCH TIDIGARE AVTAL 4

[redacted] Detaljplan / Exploateringsområde 4

[redacted] Tidigare avtal 4

[redacted] MARKÖVERLÅTELSER OCH LANTMÄTERIFÖRRÄTTNINGAR 4

[redacted] Marköverlåtelser mellan kommunen och exploatören 4

[redacted] Fastighetsbildning 4

[redacted] Tillträde 4

[redacted] Ledningsrätt 5

[redacted] UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR 5

[redacted] Exploatörens åtaganden avseende allmän plats med kommunalt huvudmannaskap 5

[redacted] Ersättning för åtgärder inom allmän plats med kommunalt huvudmannaskap 6

§ 3.3 Allmänna VA-anläggningar 7

[redacted] UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ÖVRIGA ANLÄGGNINGAR 7

[redacted] Allmänt om byggnation på kvartersmark 7

[redacted] Dagvatten och skyfall 7

[redacted] Avfallshantering 7

[redacted] Parkering 7

[redacted] Ledningar för el, telekommunikationer, fjärrvärme 8

[redacted] VILLKOR UNDER BYGGTIDEN/GENOMFÖRANDE 8

[redacted] Tidplan 8

[redacted] Samordning 8

[redacted] Markföroreningar 8

[redacted] Fornlämningar 8

[redacted] Byggtrafik och störningar 9

[redacted] Skador under byggtiden och skydd av befintliga värden 9

[redacted] ADMINISTRATIVA KOSTNADER OCH SÄKERHET 9
[redacted] Administrativa kostnader 9
[redacted] Säkerhet 10
[redacted] ÖVRIGT 10
[redacted] Relationshandlingar 10
[redacted] Tillstånd, lov, godkännanden 10
[redacted] Information, marknadsföring 10
[redacted] Överlåtelse av detta avtal 10
[redacted] Tvist 11
[redacted] Giltighet 11
Signaturer 12
Moderbolagsborgen: 13
Bilagor 14

Exploateringsavtal

för detaljplan gällande Färgaren 8 och 19 i Eslövs kommun

PARTER

Eslövs kommun (org.nr 212000-1173), 241 80 Eslöv, nedan kallad **Kommunen**

Skansporten Fastighetsförvaltning AB (org.nr. 556548-7674), Västergatan 12B, 241 31 Eslöv, som ägare av fastigheten Eslöv Färgaren 8,
nedan kallad **Exploatören**

Eslövs Bostads AB (org.nr. 556095-2391), Box 225, 241 23 Eslöv, som ägare av fastigheten Eslöv Färgaren 19,
nedan kallad **Exploatören**

BAKGRUND

Ägarna till fastigheterna Färgaren 8 och Färgaren 19 har kommit in med en begäran om planbesked för att utveckla fastigheterna med ny bebyggelse. 2016-06-28 beslutade Kommunstyrelsens arbetsutskott att detaljplanearbete skulle påbörjas. Planområdet är cirka 4300 kvadratmeter stort. Stor del av området används idag till parkering och Exploatören avser att bygga underjordiskt garage.

Området kring Färgaren 8 och Färgaren 19 är idag ett instängt område som blir belastat vid 100-års regn. Åtgärder krävs för att ta hand om vatten vid skyfall. För att möjliggöra byggnationen krävs dessutom en omgestaltning av Kanalgatan utanför planområdet.

Eslövs kommun antog en detaljplan för området den 4 juni 2019. I samband med antagandet godkändes också ett exploateringsavtal avseende genomförandet av detaljplanen. Beslutet att anta detaljplanen överklagades av sakägare och Mark och miljödomstolen lämnade bifall till de överklagande. Eftersom beslutet att anta detaljplanen inte vann laga kraft så gäller inte det tidigare undertecknade exploateringsavtalet.

I samråd med Exploatören har en ny planprocess påbörjats och detaljplanen har reviderats. Detta exploateringsavtal har anpassats till den nya detaljplanen.

[redacted] DETALJPLAN OCH TIDIGARE AVTAL

[redacted] Detaljplan / Exploateringsområde

Syftet med exploateringsavtalet är ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av detaljplan för Färgaren 8 och Färgaren 19 i Eslövs kommun, se plankarta bilaga 1 och planbeskrivning bilaga 2.

Inom planområdet finns två exploatörer som ansvarar för vardera 50 % av kostnaderna som är förenade med att fullfölja villkoren enligt detta avtal. Det som fortsättningsvis benämns Exploatören avser båda exploatörerna gemensamt.

Exploatören är ägare till fastigheterna Färgaren 8 och Färgaren 19 nedan kallad **Fastigheten**, och avser att låta uppföra bebyggelse för bostäder, handel samt centrumfunktioner i upp till 6 våningar. Exploateringsområdet är identiskt med planområdet vilket framgår av bilaga 1, plankarta för detaljplanen.

För fullföljandet av åtaganden för genomförande av detaljplanen har parterna träffat detta avtal, nedan kallat **Exploateringsavtalet.**

[redacted] Tidigare avtal

Planavtal har tecknats mellan Kommunen och Exploatören 2016-12-18.

Exploateringsavtal undertecknat den 4 juli 2019 avseende ej laga kraftvunnen detaljplan gäller ej.

[redacted] MARKÖVERLÅTELSER OCH LANTMÄTERIFÖRRÄTTNINGAR

[redacted] Marköverlåtelser mellan kommunen och exploatören

Kommunen överlåter mark till exploatören
Om Exploatören avser att uppföra byggnadsdelar inom Kommunens angränsande fastighet, Eslöv 53:4, ska ett särskilt avtal upprättas som reglerar upplåtelse av Fastigheten. Exploatören ska i så fall utge ersättning till Kommunen som grundas på en värdering.

[redacted] Fastighetsbildning

Exploatören ansvarar för att ansöka om och bekosta erforderlig fastighetsbildning enligt § 2.1.

[redacted] Tillträde

Tillträde regleras enligt särskilt avtal, se § 2.1.

[redacted] Ledningsrätt

Omprövning av ledningsrätt - flytt av befintliga ledningar
Inom Eslöv 53:4 finns befintliga ledningsrätter som kan beröras av åtgärder som föranleds av detaljplanen. Ledningsrätterna omfattar ledningar för Starkström, Fjärrvärme och Optokabel med aktnummer 1285-1467.

Del av befintlig ledning kan behöva flyttas. Exploatören bekostar flytt av ledningen och tillbehör som omfattas av ledningsrätten. Exploatören ansvarar för flytt av ledningen i samråd med kommunen.

Ledningsrätten måste till viss del omprövas. Kommunen upprättar tillsammans med ledningshavaren ansökan om omprövning av ledningsrätten. Exploatören ansvarar för förrättningskostnaderna och biträder ansökan om omprövning genom undertecknande av detta avtal. För det fallet att förrättningskostnaderna inte kan fördelas till Exploatören ska denna ersätta ledningsägaren eller Kommunen för de faktiska kostnaderna.

[redacted] UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

[redacted] Exploatörens åtaganden avseende allmän plats med kommunalt huvudmannaskap

För att genomföra detaljplanen krävs en ombyggnation av Kanalgatan och en ny transformatorstation krävs för elförsörjningen. Ombyggnationen av Kanalgatan finns med i Kommunens investeringsbudget och beräknas vara klar för användning senast den 31 december 2024. Installationen av transformatorstationen kommer att genomföras av Kraftringen. Kanalgatan behöver utformas så att det är möjligt att nyttja den planerade infarten respektive garagenedfarten till Fastigheten. Om Exploatören genomför byggnation inom Fastigheten innan Kommunens ombyggnad av Kanalgatan är genomförd ansvarar Exploatören för erforderliga tillfälliga anpassningar av gatumiljön för att möjliggöra infart och garagenedfart till Fastigheten. Projektering och utförande ska i så fall ske i samråd med Kommunen. Om det krävs bygglov, marklov eller andra tillstånd så ansvarar Exploatören för att dessa tillstånd erhålls.

Innan anläggningsarbetena får påbörjas ska Kommunen ha godkänt projekteringshandlingar som ligger till grund för arbetena. Kommunen ska beredas möjlighet att delta i projekteringsmöte och besiktningar för byggnads- och anläggningsarbetena. Utformning och utförande ska ske i enlighet med vid tidpunkten gällande VGU (Vägar och gators utformning) och senaste AMA (Allmän material- och arbetsbeskrivning).

Fram till dess att de allmänna anläggningarna är utförda och överlämnande till Kommunen är Exploatören gentemot allmänheten ansvarig för säkerhet, funktion, drift och underhåll av anläggningarna.

Anläggningsarbetena ska vara slutbesiktigade och tillgängliga för övertagande av Kommunen senast till det månadsskifte som infaller närmast efter erhållet slutbesked för berörd byggnation inom Fastigheten. Exploatörens åtaganden beträffande utförande av arbetena ska anses vara fullgjorda när anläggningsarbetena godkänns vid slutbesiktning enligt AB04 eller ABT06 och Kommunen tillgodogörs entreprenadgarantier motsvarande vad som följer av AB04 eller ABT06.

Om Exploatören utför tillfälliga anpassningar enligt ovan kan Kommunen inte ställa några ytterligare krav på åtgärder inom allmän platsmark i samband med kommunens ombyggnad av Kanalgatan.

[redacted] Ersättning för åtgärder inom allmän plats med kommunalt huvudmannaskap

För att kunna genomföra exploateringen krävs åtgärder på Kanalgatan för vattenhantering vid skyfall. Kanalgatan ska utformas så att den kan fördröja minst 200 m^3 vatten vid skyfall. Ett förslag till utformning redovisas i skyfallsanalysen, bilaga 3. Denna kostnadsberäknas i samma analys till 1,2 miljoner kronor.

VA-ledningarna i Kanalgatan finns med i VA SYDs separeringsplan. Idag finns det en kombinerad avloppsledning i Kanalgatan. Det är alltså önskvärt att här ha någon sorts separerade dagvatten- och spillvattensystem. Detta separeringsarbete är omfattande och bör samordnas med en etappvis genomförd omgestaltning av Kanalgatans hela längd i Eslövs kommuns regi. Ombyggnationen beräknas vara genomförd och klar att tas i bruk senast den 31 december 2024. Med anledning av de planerade åtgärderna och omgestaltningen av Kanalgatan ska den föreslagna översvämningsytan som finns i skyfallsanalysen, bilaga 3, inte byggas i samband med exploateringen. Den planerade omgestaltningen av Kanalgatan som beskrivs ovan har en vidare nytta än enbart för Exploatören. Kostnaderna för detta ska därför fördelas. Exploatören ska till Kommunen erlägga 1 200 000 kronor som motsvarar den kostnadsberäkning som gjorts för de föreslagna åtgärderna som finns i skyfallsanalysen, bilaga 3. Kostnaden motsvarar den nytta Exploatören har av åtgärderna. Ersättningen ska täcka en del av kostnaderna för de kommande anläggningsarbeten som ska genomföras för att åstadkomma motsvarande fördröjning av 200 m^3 vatten utanför fastigheterna Färgaren 8 och Färgaren 19. Ersättningen erläggs av Exploatören till Kommunen mot faktura när omgestaltning av Kanalgatan mellan Bryggaregatan och Villavägen har genomförts. Ersättningen ska räknas upp med Konsumentprisindex (KPI) från oktober 2018. Uppräkning med KPI sker som längst till 2030. Sker färdigställande efter år 2030 betalas ersättning uppräknad till 2030 års nivå.

§ 3.3 Allmänna VA-anläggningar

VA SYD är huvudman för allmänna VA-anläggningar. Ersättning för anslutning till allmänna VA-anläggningar erläggs av Exploatören till VA SYD enligt gällande taxa.

Exploatören får också nyttja 50 m^3 av tillgängliga nytillkomna 200 m^3 inom översvämningsyta på allmän platsmark enligt §3.2 för att avleda regnvatten från fastigheterna vid skyfall i enlighet med skyfallsutredning, se bilaga 3.

[redacted] UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ÖVRIGA ANLÄGGNINGAR

[redacted] Allmänt om byggnation på kvartersmark

Exploatören ansvarar för att utbyggnaden på kvartersmark under pågående arbete utformas så att de boende som flyttar in i området kan nå allmän plats.

Exploatören ansvarar för och bekostar projektering och genomförande av anslutnings- och återställandearbeten som behöver göras på intilliggande fastigheter som en följd av Exploatörens bygg- och anläggningsarbeten. För åtgärder utanför Fastigheten ska projektering och återställande utföras i samråd med berörd fastighetsägare.

[redacted] Dagvatten och skyfall

Avrinning av dagvatten ska fördröjas och reduceras inom kvartersmark enligt Skyfallsutredning, bilaga 3. Dagvattenanläggningar ska dimensioneras för att klara regn upp till återkomsttiden 10 år justerat med klimatfaktor motsvarande 1.3.

Enligt åtgärdsförslaget ska dagvattenkassetter placeras inom Fastigheten. Exploatören får utföra andra åtgärder inom Fastigheten som uppfyller samma funktion om åtgärden godkänns av VA SYD och Eslövs kommun.

Framtagen skyfallsutredning, bilaga 3, visar att vatten vid skyfall kommer att samlas på Kanalgatan i anslutning till den planerade bebyggelsen inom Fastigheten. Detta kommer ske även efter det att åtgärderna enligt denna paragraf samt § 3.2 genomförts. Åtgärdernas syfte är att rådande situation inte ska förvärras i samband med exploateringen. Detta innebär att Exploatören måste anpassa byggnationen inom Fastigheten för att undvika att skador uppstår vid skyfall.

[redacted] Avfallshantering

Avfallshantering inom Fastigheten ska lösas i enlighet med MERABs föreskrifter om avfallshantering för Eslövs kommun.

[redacted] Parkering

Exploatören skall anlägga parkering enligt Eslövs kommuns parkeringsnorm.

[redacted] Ledningar för el, telekommunikationer, fjärrvärme

Exploatören ska i samråd med ledningsägare och berörda kommunala förvaltningar svara för samordning av ledningsdragning och de eventuella ledningsflyttar som krävs för exploateringens genomförande. Exploatören bekostar sådan ledningsomläggning inom kvartersmark som är nödvändig till följd av exploateringen, förutsatt att ledningarna omfattas av servitut, ledningsrätt eller motsvarande rättighet.

Nyss nämnda anläggningar ska hållas tillgängliga för berörda ledningsägare under byggtiden.

[redacted] VILLKOR UNDER BYGGTIDEN/GENOMFÖRANDE

[redacted] Tidplan

Exploatören ska, efter samråd med Kommunen, upprätta en huvudtidplan för exploateringen, se bilaga 4. Om avvikelse sker/riskerar att ske mot huvudtidplanen ska övriga parter informeras utan fördröjning.

[redacted] Samordning

Exploatören ska tillse att såväl projektering som arbeten för genomförande av detaljplanen samordnas med Kommunen. Resultatet av samordningen ska dokumenteras och finnas tillgängligt under projektering och genomförande.

Granskningsrutiner av bygghandlingar för allmän plats ska upprättas av Kommunen i samråd med Exploatören. Kommunen är skyldig att granska handlingar inom skälig tid.

[redacted] Markföroreningar

Exploatören ansvarar för eventuella kompletterande markmiljöutredningar samt har kostnadsansvaret för sanering av de markföroreningar som erfordras för genomförande av detaljplanen.

Om markföroreningar påträffas i samband med ombyggnad av allmän plats ansvarar Kommunen för anmälan till berörd tillsynsmyndighet. Exploatören utför och bekostar sanering av den allmänna platsmark som kräver ombyggnad enligt § 3.1 för att detaljplanen ska kunna genomföras.

[redacted] Fornlämningar

Om arkeologiskt fynd påträffas i samband med utbyggnad av kvartersmark ansvarar Exploatören för anmälan till berörd tillsynsmyndighet samt bekostar de åtgärder som tillsynsmyndigheten kan kräva.

Om arkeologiskt fynd påträffas i samband med ombyggnad av allmän plats ansvarar Kommunen för anmälan till berörd tillsynsmyndighet. Inom den allmänna platsmark

som kräver ombyggnad enligt § 3.1 för att detaljplanen ska kunna genomföras utför och bekostar Exploatören de åtgärder som krävs till följd av arkeologiskt fynd.

[redacted] Byggtrafik och störningar

Byggtrafik till och från Fastigheten ska ske så att störningarna begränsas i möjligaste mån. Exploatören ska särskilt redovisa trafikavstängningar och andra åtgärder som påverkar nyttjande av allmän plats. Hänsyn ska tas till säkra och funktionella allmänna gång- och cykelstråk, busshållplatser mm under byggtiden. Exploatören ansvarar för och bekostar upprättande av trafikanordningsplaner samt säkerställer att dessa görs i god tid innan avstängning. Exploatören ska ansöka om polistillstånd för användande av offentlig plats.

[redacted] Skador under byggtiden och skydd av befintliga värden

Exploatören ansvarar för återställande av skador på Kommunens egendom. Innan skada åtgärdas ska godkännande inhämtas från Kommunen. Om Exploatören inte efter anmodan och inom skälig tid återställer skadan har Kommunen rätt att på bekostnad av Exploatören själv reparera skadan.

Parterna ska överenskomma om de etableringsområden som byggande inom Fastigheten respektive allmän plats kommer att behöva. Exploatören ska ansöka om polistillstånd för användande av offentlig plats. Kommunen tar ut en avgift för användande av marken.

Innan byggstart ska parterna gemensamt inspektera markanläggningar, träd och annan vegetation inom och invid etableringsområdena. Vid denna inspektion ska status och eventuella skyddsåtgärder säkerställas.

På Kanalgatan, väster om Färgaren 8, finns ett träd (fyllblommigt fågelbär) som eventuellt måste tas bort eller flyttas i samband med åtgärder enligt § 3.1. Om trädet tas bort i samband med anpassningar av Kanalgatan med anledning av Exploatörens planerade byggnation inom Fastigheten ska Exploatören betala en ersättning till Kommunen enligt trädvärderingsmetoden Alnarpsmodellen, dock max 200 000 kr. Detta gäller oavsett om Kommunen eller Exploatören utför anpassningarna av Kanalgatan.

Om övriga träd eller annan vegetation ska tas bort eller skadas så ska Exploatören ersätta Kommunen för kompensation. Ersättningens storlek ska bestämmas efter värdering enligt ovan.

[redacted] ADMINISTRATIVA KOSTNADER OCH SÄKERHET

[redacted] Administrativa kostnader

Kommunen kommer att fakturera Exploatören för Kommunens arbete med projektstyrning och uppföljning av frågor kopplade till plangenomförandet och detta

avtal. Beloppet beräknas uppgå till 63 000 kronor och faktureras när samtliga åtaganden enligt detta avtal är uppfyllda.

[redacted] Säkerhet

Moderbolagsborgen ska lämnas för Exploatören om denne inte är koncernmoder.

[redacted] ÖVRIGT

[redacted] Relationshandlingar

Exploatören svarar för att relationshandlingar upprättas för de ombyggnader som Exploatören genomför och Kommunen svarar för att relationshandlingar upprättas för de ombyggnader som Kommunen genomför enligt § 3.1. Relationshandlingarna ska överlämnas senast två veckor innan slutbesiktning av området till Kommunen utan ersättning. Handlingarna ska följa kommunens koordinatsystem och format så att de lätt kan inordnas i den digitala primärdatabasen.

[redacted] Tillstånd, lov, godkännanden

Exploatören ansvarar för att erforderliga tillstånd, lov och godkännanden söks och följs.

[redacted] Information, marknadsföring

Exploatören förbinder sig att utan kostnad för Kommunen kontinuerligt informera allmänheten med skyltar om pågående byggnadsarbeten och andra arbeten som har samband med genomförandet av detaljplanen.

[redacted] Överlåtelse av detta avtal

Exploatören ska i samband med överlåtelse av hela eller del av Fastigheten till annan part, tillse att tillräcklig säkerhet utställs, till ersättande av säkerhet enligt § 6.2 ovan. Kommunen avgör vad som utgör tillräcklig säkerhet och meddelar detta skriftligen.

Skansporten Fastighetsförvaltning AB har dock rätt att överlåta Färgaren 8 till det helägda dotterbolaget Färgsnäckan Fastigheter AB (org.nr. 559113-1494) förutsatt att moderbolagsborgen lämnas av Skansporten Fastighetsförvaltning AB (org.nr. 556548-7674).

Även efter att hela eller del av Fastigheten har övergått till ny ägare ansvarar den överlåtande Exploatören för att en exploatering av den överlåtna fastigheten genomförs i enlighet med vad Exploatören har åtagit sig i Exploateringsavtalet.

Exploatören får efter Kommunens skriftliga medgivande frånträda hela eller delar av detta avtal genom att överlåta tillämpliga delar på den nya ägaren.

[redacted] Tvist

Tvist mellan Kommunen och Exploatören som gäller tolkningen eller tillämpningen av detta avtal ska avgöras av svensk allmän domstol och Lunds Tingsrätt är första instans.

[redacted] Giltighet

Detta exploateringsavtal är till alla delar förfallet utan ersättningsrätt för någondera parten om inte

dels kommunstyrelsen antar detaljplanen genom beslut som senare vinner laga kraft,

dels kommunstyrelsen godkänner detta Exploateringsavtal genom beslut som senare vinner laga kraft.

Signaturer

Detta avtal har upprättats i tre likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Ort och datum _____

För Eslövs kommun
genom dess kommunstyrelse

_____

_____

Ort och datum _____

För Skansporten
Fastighetsförvaltning AB

_____

_____

Ort och datum _____

För Eslövs Bostads AB

_____

_____

Moderbolagsborgen: För Skansportens Fastighetsförvaltning ABs rätta fullgörande av detta avtal går undertecknade, Ringtornet Fastigheter AB (org.nr. 556994-5610), härmed i borgen som för egen skuld gentemot Eslövs Kommun.

Ort och datum _____

Ringtornet Fastigheter AB

_____ _____

Bilagor

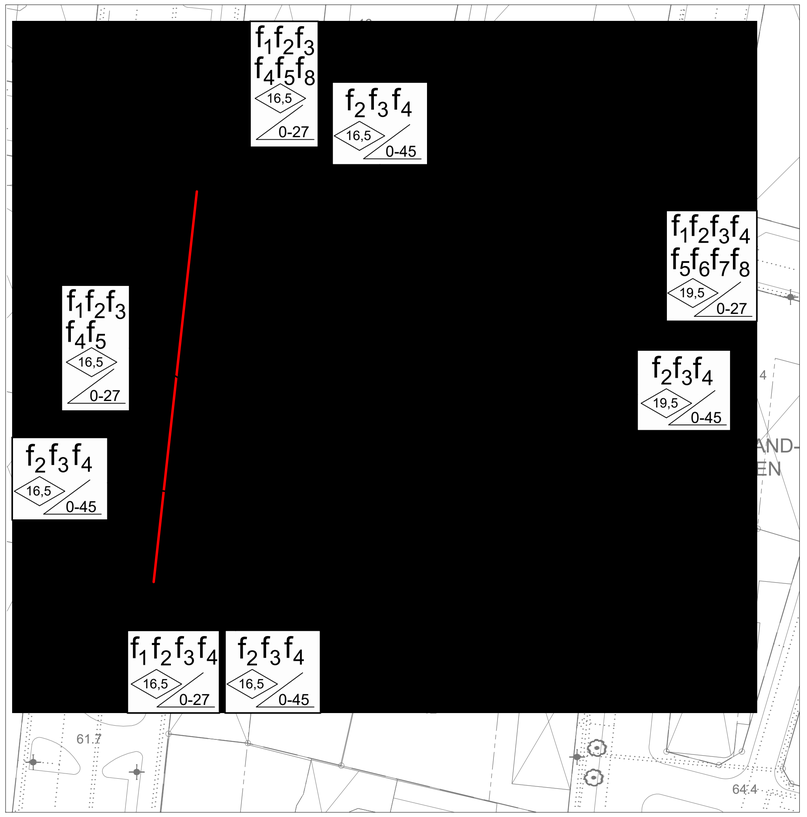
Exploateringsavtalet utgörs av detta exploateringsavtal (detta dokument) samt följande bilagor:

Bilaga 1 Plankarta för detaljplanen

Bilaga 2 Planbeskrivning kopplat till detaljplanen

Bilaga 3 Skyfallsanalys

Bilaga 4 Huvudtidplan

Skala A1 1:500 0 10 20m

Plankarta

Skala A1 1:500 0 10 20m

Illustrationskarta

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Bestämmelser utan särskild beteckning gäller inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark

- BCHK — Bostad och Kontor med bostad, kontor, -handel- och centrumfunktion i bottenvåningen.
- BCH — Bostad med bostad, kontor, -handel och centrumfunktion i bottenvåningen.
- BH — Bostad och handel
- B — Bostad

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS UTNYTTJANDE

- Marken får bebyggas med bjälklag som ska planteras. Marken får endast förses med komplementbyggnader, loftgång, hiss och trappor samt balkong och skärmtak för bostäder. Utjämningsmagasin för hantering av dagvatten tillåts.
- Marken får inte förses med byggnad utom för bärande konstruktion för byggnadskropp. Passage ska hållas fri för in- och utfart. Utjämningsmagasin för hantering av dagvatten tillåts.

BYGGNADS PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE OCH ANVÄNDNING

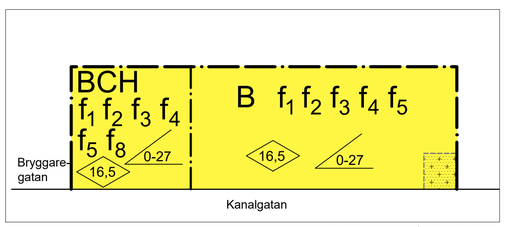
- 0,0 — Högsta byggnadshöjd i meter. Byggnadsdelar (takkupor, hissanordning m m) får anordnas till högst en tredjedel av taklängden utöver tillåten byggnadshöjd.
- 0,0 — Högsta nockhöjd i meter.
- 0-45 — Högsta tillåtna takvinkel 45 grader.
- 0-27 — Högsta tillåtna takvinkel 27 grader.
- f_1 — Inglasning av balkong på översta våning får ej ske ut mot gata.
- f_2 — Dominerande fasadmaterial ska utgöras av tegel.
- f_3 — Entréer ska orienteras mot omgivande gator.
- f_4 — Tak ska utformas som sadeltak.
- f_5 — Sockelhöjd för bostadsändamål ska vara mellan 0,3 till 1,2 meter mot gata. Med sockelhöjd avses höjden på ovansida bjälklag i bottenvåning i relation till marknivån på allmän plats.
- f_6 — Enkelsidiga lägenheter mot Södergatan ska vara mindre än 35 m^2.
- f_7 — För lägenheter mot Södergatan som är större än 35 m^2 ska minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet orienteras mot en ljuddämpad sida.
- f_8 — Bottenvåning ska utföras i avvikande färg eller material. Avvikelse genom mönstermurning är godtagbart.
- e_1 — Byggnadens användning ska vara centrum- eller handelsfunktion i bottenvåning.

Byggnad ska med hänsyn till eventuell markradon uppföras i radonskyddat utförande.
Friskluftsintag ska inte placeras på den östra fasaden som vetter mot järnvägen och friskluftsintag placerade på tak ska vara riktade bort från järnvägen.

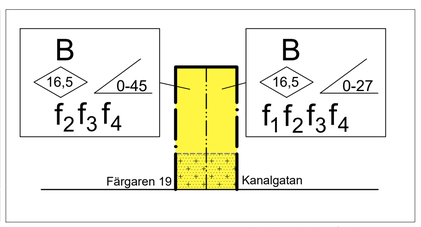
ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Markföroreningar ska vara avhjälpta innan startbesked ges för byggnader.
Genomförandetiden är fem år från den dag planen vinner laga kraft.

ANTAGANDEHANDLING ☒ Standard förfarande ☐ Utökat förfarande

Sektion a-a på plankartan

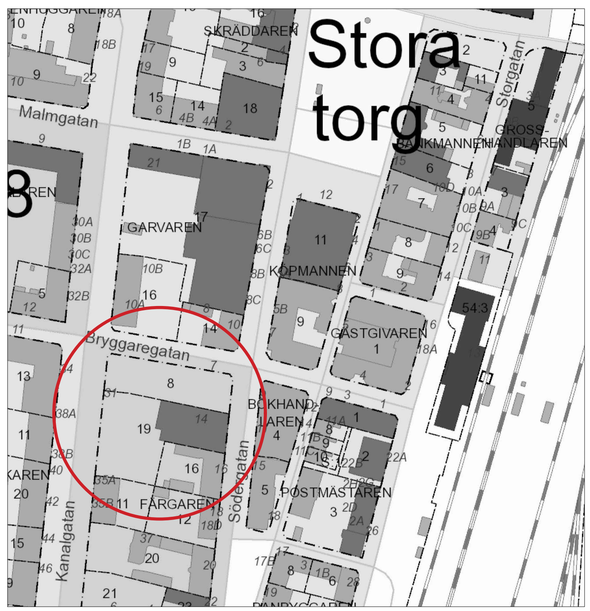
Sektion b-b på plankartan

Fasad mot Kanalgatan
Sektion a-a på Illustrationskartan

Fasad mot Bryggaregatan
Sektion b-b på Illustrationskartan

Orienteringskarta

Grundkartans beteckningar

- Användnings- eller kvartersgräns
- Fastighetsgräns
- Egenskapsgräns
- Gränspunkt
- Häck
- Murkant
- Staket
- Stödmur
- Elanordning, Belysningsstolpe
- Lövträd
- Vägkant
- Kantsten
- Ledningsrätt
- Ledningsrättsgräns
- Slänt
- Bostad, fasad respektive takfot
- Offentlig byggnad, indistri, verksamhet eller ekonomibyggnad, fasad respektive takfot
- Garage eller uthus, fasad respektive takfot
- Skärmtak eller carport
- Transformatorbyggnad

Grundkartan är upprättad i februari 2021 på grundval av Eslövs kommuns primärkarta.
Fastighetsredovisningen avser förhållandena i februari 2021.

Referenssystem SWEREF 99 13 30
Höjdsystem RH 2000

Johan Järnström
Mätningsingenjör
Miljö och Samhällsbyggnad

DETALJPLAN FÖR FÄRGAREN 8 och 19

ESLÖVS KOMMUN, SKÅNE LÄN

REGLERAR MARKANVÄNDNING OCH BYGGANDE ENLIGT PBL.

PLANKARTA MED BESTÄMMELSER
ILLUSTRATIONSKARTA

Antagandehandling 2021-08-23

ÖVRIGA PLANHANDLINGAR

- ☒ Planbeskrivning med genomförande
- ☒ Fastighetsförteckning
- ☒ Grundkarta
- ☒ Samrådsredogörelse
- ☒ Granskningsutlåtande I och II
- ☒ Risk- och bullerutredning
- ☒ Geoteknisk och markmiljöundersökning
- ☒ Skuggutredning
- ☒ Skyfallsutredning

Lars Persson	Mikael Vallberg	Sofia Svensson
Tf Avdelningschef	Planchef	Planarkitekt
Tillväxtavdelningen	Tillväxtavdelningen	Tillväxtavdelningen

REGISTRERINGSDATUM
Planen antagen av:

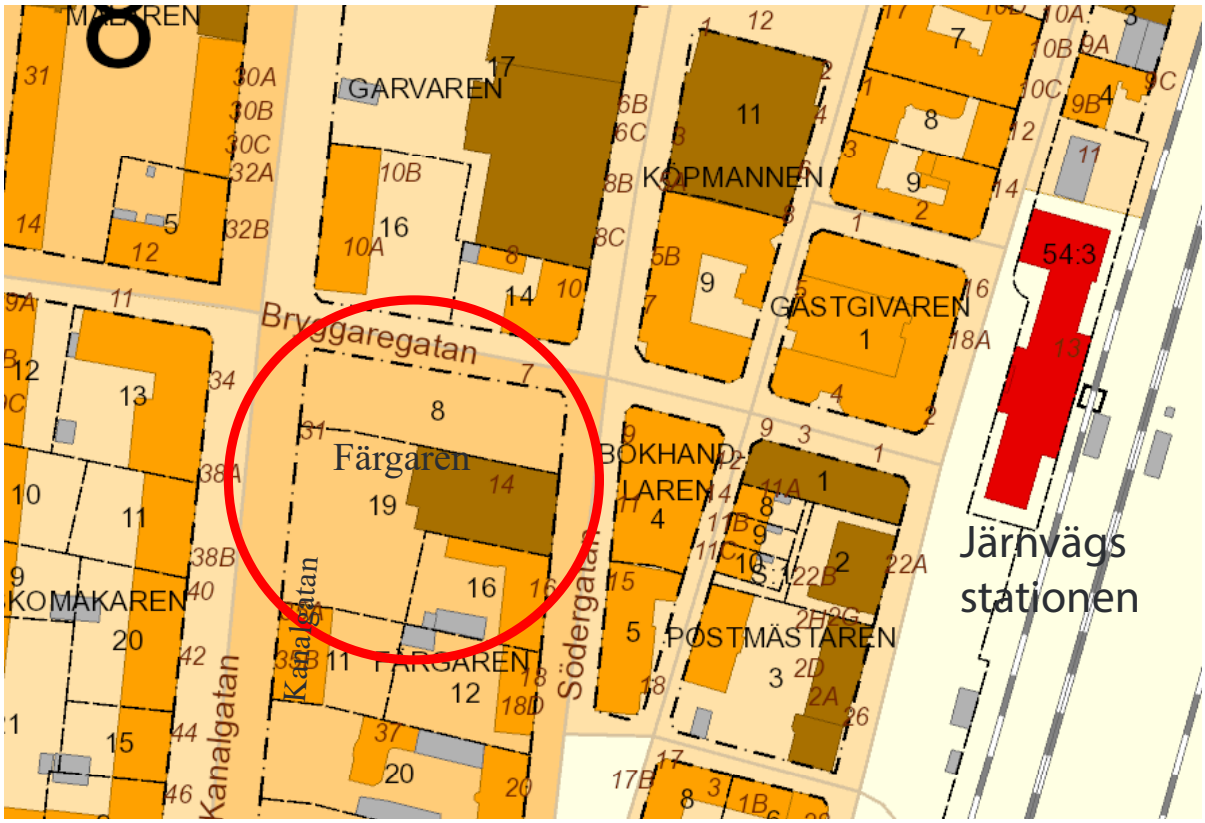
BETYGAR

PLAN NR

Planen vunnit laga kraft

ESLÖVS KOMMUN

ANTAGANDEHANDLING
Standard planförfarande
Dnr: KS.2020.0213

Figur 1. Orienteringskarta för planområdet

Planbeskrivning

Detaljplan för Färgaren 8 och Färgaren 19 i Eslöv kommun

Upprättad: 2021-08-

HANDLINGAR

- [X] Planbeskrivning
- [X] Plankarta
- [X] Fastighetsförteckning
- [X] Grundkarta

Bilagor

Bilaga 1: Kulturmiljöutredning
Bilaga 2: Risk- och bullerutredning
Bilaga 3: Geoteknisk och markmiljöundersökning
Bilaga 4: Skuggstudie
Bilaga 5: Skyfallsutredning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund s.4

PLANBESKRIVNING.....s.6
1. Planens syfte och bakgrund.....s.6
1.1 Plandata.....s.6
1.2 Tidigare ställningstagande.....s.6

2. Planförslag.....s.8
2.1 Bebyggelse.....s.8
2.2 Trafik.....s.12
2.3 Teknisk försörjning.....s.12

3. Förutsättningar.....s.14
3.1 Markanvändning.....s.14

4. Konsekvenser.....s.15
4.1 Miljöbedömning enligt miljöbalken.....s.15
4.2 Kulturmiljö.....s.16
4.3 Omgestaltning av Kanalgatan.....s.16
4.4 Sociala konsekvenser.....s.20
4.5 Parkering.....s.20
4.6 Hälsa och säkerhet.....s.20

5. GENOMFÖRANDE.....s.26
5.1 Organisatoriska frågor.....s.26
5.2 Avtal.....s.27
5.3 Genomförandetid.....s.27
5.4 Tidplan.....s.27
5.5 Ekonomiska frågor.....s.27
5.6 Tekniska frågor.....s.28
5.7 Fastighetsrättsliga frågor.....s.29

Medverkande.....s.30

DETALJPLAN FÖR FÄRGAREN 8 OCH 19

BAKGRUND

Eslövs kommun antog detaljplan för Färgaren 8 och 19 på Kommunstyrelsens sammanträde 2019-06-04 §89. Kommunens beslut att anta detaljplanen överklagades av sakägare inom samrådskretsen till Mark och Miljödomstolen i Växjö. Domstolen valde i beslut 2020-02-27 att ge bifall till de överklagande.

I samråd med sökande har Eslövs kommun därefter reviderat detaljplanen i syfte att påbörja en ny planprocess. Detaljplanen har därefter varit föremål för samråd under sommar 2020 och granskning under hösten 2020.

Revidering av detaljplanen

Följande har blivit reviderat i planhandlingarna jämfört med granskningshandling daterad 2021-02-23:

Plankartan

- Planbestämmelsen för markföroreningar har reviderats genom att lydelsen ”för byggnader” har lagts till i slutet.
- Planbestämmelsen ”Marklov för schaktning ska sökas separat.” har tagits bort för att möjliggöra för hantering av marklov och bygglov i ett och samma ärende.
- Planbestämmelsen om parkeringsnorm har tagits bort.
- Planbestämmelsen f_1 har tagits bort i plankartan mot innergården eftersom den i sin lydelse enbart gäller ut mot gata.
- Lydelsen av planbestämmelsen f_5 har kompletterats med ”Med sockelhöjd avses höjden på ovansida bjälklag i bottenvåning i relation till marknivån på allmän plats.” för att tydliggöra vad som avses med sockelhöjd.
- Planbestämmelsen om ventlation har reviderats i enlighet med Räddningstjänstens Syds yttrande till ”Friskluftsintag ska inte placeras på den östra fasaden som vetter mot järnvägen och friskluftsintag placerade på tak ska vara riktade bort från järnvägen.”

Planbeskrivning

- Information om räddningstjänstens tillgänglighet och utrymning har lagts till på s. 26
- Information om att ingen planavgift ska tas ut i samband med

bygglovet har lagts till under rubriken *Planekonomi* på s. 27.
- Ytterligare information kring vad exploateringsavtalet reglerar har lagts till under rubriken *Exploateringsavtal* på s. 28.
- Information kring vad exploateringen innebär för kommunen har lagts till under den nya rubriken *Exploatering* på s. 28.
- Information om att tillgången till ett eventuellt gemensamt miljörum bör säkras har lagts till under rubriken *Gemensamhetsanläggningar* på s. 30.
- Planbeskrivningen har i övrigt blivit kompletterad med mindre redaktionella ändringar.

PLANBESKRIVNING

1. Planens syfte och bakgrund

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra bebyggelse för bostäder, handel samt centrumfunktioner på kvarteret Färgaren i centrala Eslöv. Se figur 1 för orientering.

2016-06-28 (§115) beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att detaljplanearbete skulle påbörjas. Kommunen tar fram detaljplanen med standardförfarande.

1.1 Plandata

Planområdet är ca 4300 m^2. Färgaren 8 ägs av Skansporten Fastighetsförvaltning AB och Färgaren 19 ägs av Eslövs Bostads AB (Ebo). Skansporten AB och Ebo är planförslagets byggaktörer.

1.2 Tidigare ställningstagande

Översiktsplan
Översiktsplanen för Eslövs kommun antogs i maj 2018, *Översiktsplanen Eslöv 2035*. Enligt översiktsplanen ska befintlig struktur väster om Södra Stambanan förtätas med 600 bostäder. Detaljplanen bedöms vara förenligt med översiktsplanen.

Stadsplan och Tomtindelningsplan
Gällande stadsplan är S 118, antagen 1964. Den reglerar planområdet till bostäder i upp till 4 våningar samt område för motortrafikändamål. Planområdet berörs även av tomtindelningsplan ”17 Färgaren” (1285K-T/17D B19690327), upprättad 1931. Tomtindelningsplanen upphör att gälla inom planområdet när detaljplanen vinner laga kraft.

Riksintresse Kommunikation
Södra Stambanan, cirka 125 meter öster om planområdet, är utpekat som riksintresse för kommunikation. Enligt Eslövs kommun så är avståndet tillräckligt för att ett genomförande av detaljplanen inte ska påverka riksintresset.

Vy över delar av planområdet mot nordost

Vy över delar av planområdet mot söder

Riksintresse M 182

De centrala delarna av Eslövs tätort omfattas av ett statligt riksintresse för kulturmiljövård, *M 182; Stadsmiljö –järnvägsstad.* Riksantikvarieämbetet fattade beslut om riksintresset 1987.

Tidigare gällande stadsbildsanalys för Eslöv

Stadsbildsanalys av kulturhistoriskt intressanta områden i Eslöv godkändes som en

del av översiktsplanen 1990 och var en del av den tidigare översiktsplanen 2001. Se vidare om kulturmiljö i bilaga 1: *Kulturmiljöutredning*.

2. Planförslag

2.1 Bebyggelse

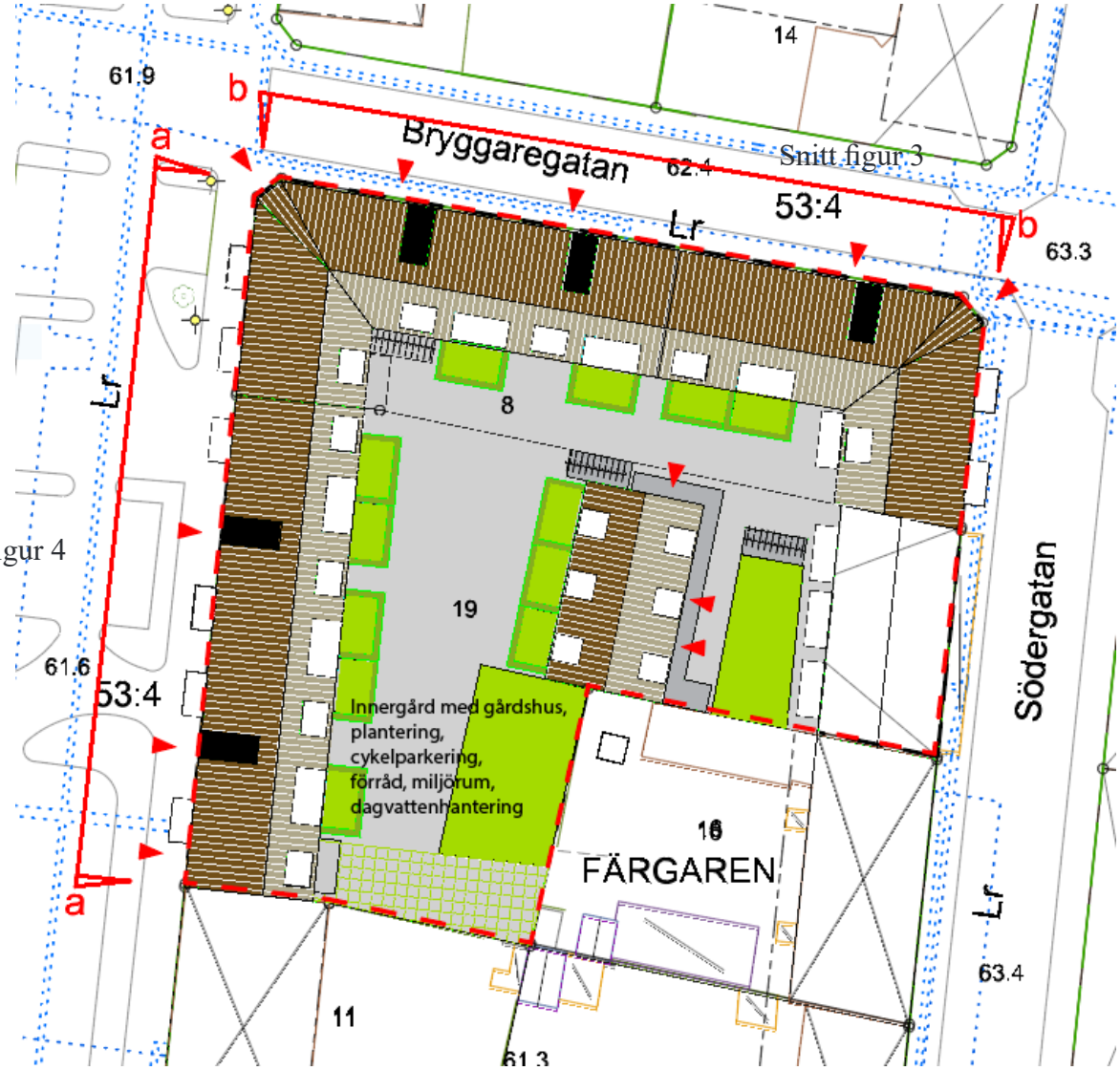
Byggnadskultur och gestaltning
Den planerade bebyggelsen är ett förtätningsprojekt i centrala Eslöv som möjliggör bostäder och handel med korta avstånd till viktiga målpunkter. Behovet av nytillkommna bostäder med varierande lägenhetsstorlekar i centrala Eslöv är stort. Nya bostäder vitaliserar centrum och ger ett ökat underlag för servicefunktioner. Genom att bebygga så kallade ”lucktomter” i den befintlig strukturen, verkar kommunen för en hållbar stadsutveckling med fokus på att bygga staden inåt och därigenom ej bebygga åkermark.

Gestalningen har sin utgångspunkt i Eslövs kvartersstruktur. Den föreslagna bebyggelsen sluter norra delen av kvarteret Färgaren mot Bryggaregatan, Kanalgatan och Södergatan. Eslövs tätort har en stark tegeltradition, företrädsvis rött eller gult tegel, vilket framgår av riksintresset för kulturmiljövård M 182. Den slutgiltiga gestaltningen vad avser färg och materialval kommer att avgöras i bygglovsskedet. I planen fastställs genom planbestämmelse att det dominerande fasadmaterialet ska utgöras av tegel och att bottenvåning ska utgöras av en avvikande kulör. Möjlig fasadutformning mot Bryggaregatan respektive Kanalgatan redovisas på figur 3-4.

Gården gestaltas för att ge utrymme åt social samvaro och gemenskap. För utformning av gården, se figur 2.

Bostäder med handels- eller centrumfunktion mot gata
Mot Kanalgatan och Bryggaregatan föreslås byggnadshöjd 16,5 meter och takvinkel upp till 27 grader. Med den byggnadshöjden och konventionell rumshöjd är det möjligt att bygga 5 våningar. Hörnet Bryggaregatan/ Södergatan accentueras något höjdmässigt, vilket innebär byggnadshöjd 19,5 meter och takvinkel upp till 27 grader. Det möjliggör cirka 6 våningar. Takvinkel 45 grader möjliggör takterasser mot gården. Se figur 6.

Totalt skapas möjlighet till ca 55 -70 stycken lägenheter. Det exakta antalet och storleken på lägenheterna avgörs slutgiltigt under bygglovsskedet.

Snitt figur 3

Snitt figur 4

Figur 2. Situationsplan över möjlig och lämplig utformning av föreslagen bebyggelse vid händelse att byggrätt för Gårdshuset verkställs.

Övergripande uttrycks- och gestaltningsidé

Syftet med olika byggnadshöjder mot Bryggaregatan är att undvika en monoton och dominerande fasadlinje mot gatan. En planbestämmelse ytterligare i detta syfte införs; ”Inglasning av balkong på översta våningen mot gata medges ej”. Takkupor mot gata och gård medges dock. Indragen våning med takterass mot gård medges.

Det är av stor vikt att fasader i material och färg ges ett varierat uttryck som förstärker känslan av att det är olika byggnader längs med Bryggaregatan och Kanalgatan. Entréer ska orienteras ut mot gata för den bebyggelse som vetter mot allmänna gator. Bottenvåningen ska vara tydligt markerad, främst mot Bryggaregatan och Södergatan. Bostäder ska ha en sockelhöjd

Figur 3. Föreslagen fasadutformning mot Bryggaregatan.

Figur 4. Föreslagen fasadutformning mot Kanalgatan.

mellan 0,3 till 1,2 meter ut mot gator. Färdig golvhöjd för den första våningen för bostäder ska därmed *inte* ha samma nivå som gatans höjd. Detta innebär att det kan krävas ramper inne i byggnaden alternativt hiss vid entréerna på kvartersmark. Tak ska utföras som sadeltak.

Centrum eller handelsfunktion ska anordnas i gatuplanet i byggnadens hörn i korsningen Bryggaregatan/Södergatan. Att ställa krav på en sådan funktion i detta hörn bedöms som viktigt ur stadsbildssynpunkt då det möjliggör en relation till motstående hörn på Bryggaregatan och Södergatan (Garvaren 14) och vidare upp mot Stora Torg.

Gårdshus

Ett nytt gårdshus upp till 3½ våningar, med sadeltak alternativt indragen

våning och nockhöjd 14,5 meter, föreslås på Färgaren 19. Se figur 5.

Gård och portal ut mot Kanalgatan
Gården på Färgaren 19 ska nås via *minst* en portal från Kanalgatan. Portalen ska utformas med avfasning av hörnen mot Kanalgatan för att säkerställa god trafiksäkerhet mot cykelbanan på Kanalgatan.

Det främsta syftet med portalen är att tjäna ett vägservitut till förmån för Färgaren 16. Det innebär att nuvarande parkering på Färgaren 16 kvarstår med trafik över Färgaren 19 från Kanalgatan. Om även godshantering enligt nuvarande förhållanden på Färgaren 19 kvarstår så är två portaler in till gården önskvärt. Förutom portal för att säkerställa vägservitutet från Kanalgatan så bör även ytterligare en portal anordnas från Kanalgatan alternativt Bryggaregatan. Diagonal trafikrörelse från endast en portal, över gården, bör undvikas av trafiksäkerhets skäl. En eventuell andra portal från Kanalgatan eller Bryggaregatan avgörs i bygglovsskedet. Detta bör även samordnas med omgestaltning av Kanalgatan. Godshantering till planområdet kan även i framtiden ske från Södergatan.

Portalen är planerad till att bli 5,3 meter bred, 5,8 meter hög ut mot Kanalgatan och 4,7 meter hög ut mot innergården.

På kors/punkt prickad mark får byggnad ej uppföras på ett sätt som förhindrar in- och utpassage till gården på Färgaren 19. På gården skapas i övrigt möjlighet till grönytor, plantering och cykelparkeringar enligt figur 7.

Befintlig byggnad på Färgaren 19
Befintlig byggnad på Färgaren 19 planläggs som *Bostad, Centrum, Handel* och *Kontor*. Befintlig byggnad ut mot Södergatan planläggs med byggnadshöjd enligt gällande stadsplan S 118, antagen 1964.

Till befintlig byggnad, centrerad på Färgaren 19 (enplansdel) ges planrätt för befintlig funktion; *Handel* men även *Bostad,* och med föreslagen byggnadshöjd på 4,0 meter. Om byggrätt för gårdshuset dock aktualiseras så är det lämpligt att riva befintlig enplansdel och gestalta ytan mellan gårdshuset och 3-plansbyggnad som gård för de boende. Godshantering föreslås då också ske

Figur 5. Möjlig utformning av gårdshus. Fasad mot väster. Karin Petterssons arkitektbyrå.

från omgivande gator utanför planområdet, ej från gården. Se figur 2.

2.2 Trafik

Bilparkering

Boendeparkering avses att lösas under mark i ett parkeringsgarage. Genom föreslagen utformning, se figur 8, så är det möjligt att tillskapa ca 50 parkeringsplatser under mark. Parkeringen nås via ramp från Kanalgatan. Enligt gällande parkeringsnorm så är kravet 29 parkeringsplatser (26 platser för föreslagen nybyggnation plus 3 platser på grund av planläggning av befintlig byggnad på Färgaren 19). Kompletterande parkering i mindre omfattning kan ske på innergården ovan mark men gården ska prioriteras för *social samvaro* och *hantering av dagvatten*. Det slutgiltiga utformningen vad avser parkeringen avgörs i bygglovsskedet enligt kommunens parkeringsnorm. Planförslaget har arbetas fram under tiden då parkeringsnormen från april 2014 gällde.

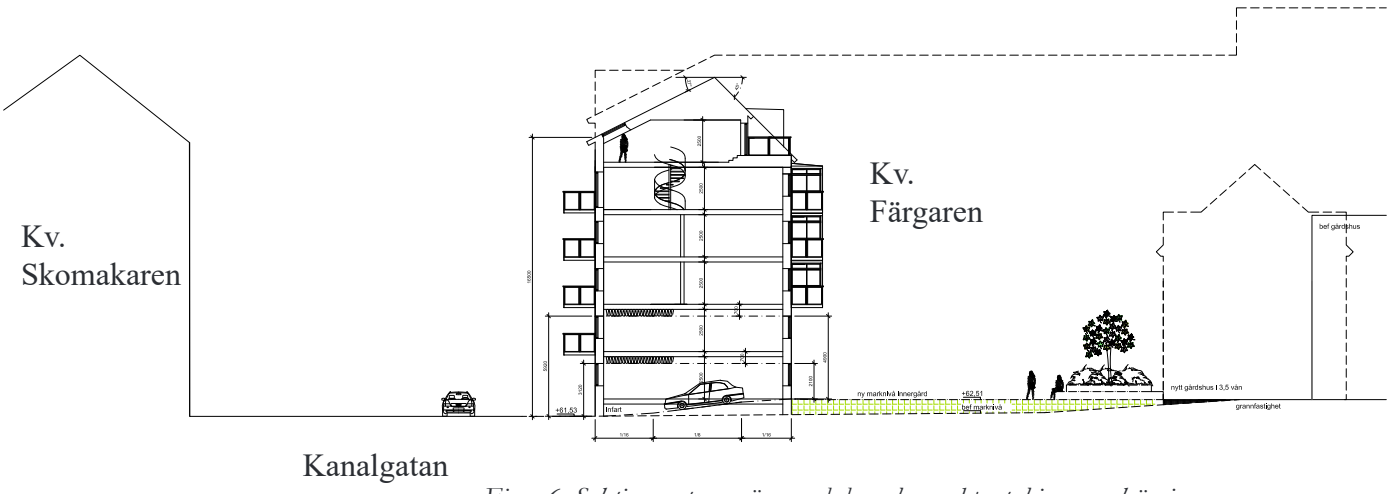
Cykelparkering

Under mark är det möjligt att tillskapa ca 190 cykelplatser. Till viss del får cykelparkering ske genom så kallad horisontell cykelparkering, det vill säga parkering för cykel i två plan. Ovan mark kan cirka 60 platser tillskapas. Antalet cykelparkeringar och placering av dem avgörs primärt i bygglovsskedet enligt kommunens parkeringsnorm.

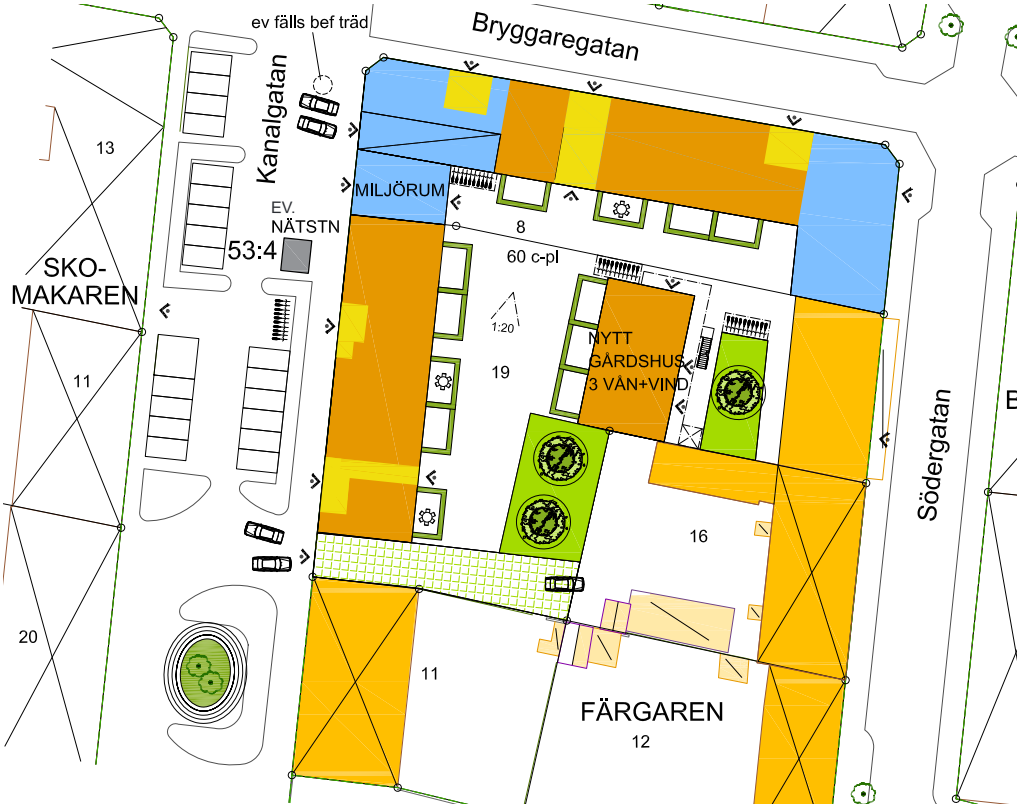
2.3 Teknisk försörjning

Energi och Värme

Kraftringen AB är värme- och el-distributör till bebyggelse på planområdet. Kraftringen har aviserat behovet av en ny nätstation på Kanalgatan som en följd av planförslaget.

Figur 6. Sektion mot norr över ny bebyggelse med portal i genomskärning.

Figur 7. Bottenplan med lämplig gårdsutformning och cykelparkering.

Figur 8. Bil- och cykelparkering under mark för föreslagen detaljplan. Dagvattenkasett för hantering av dagvatten. Karin Petterssons arkitektbyrå.

Vatten, avlopp och dagvatten
Planområdet ligger inom kommunalt verksamhetsområde. Tillkommande bebyggelse ska anslutas till VA Syd:s vatten-, dagvatten- och spillvattennät.

Avfall
Avfallshantering ska ske enligt renhållningsordningen. Fastighetsägarna svarar för hanteringen av eget avfall och källsortering. Miljöhus för förvaring av avfall skall finnas inom kvartersmark.

Utgångspunkt är att sophantering för Färgaren 8 och 19 ska ske på Färgaren 8 i miljörum enligt figur 7. Sophantering för Färgaren 11, 12 och 16 föreslås i fortsättningen att hämtas vid Kanalgatan eller enligt annan överenskommelse mellan berörda fastighetsägare. Avståndet från nuvarande sophämtningsplats till föreslagen ny upphämtningsplats är cirka 35 meter vilket är inom godtagbar standard enligt gällande renhållningsordning.

3. Förutsättningar

3.1 Markanvändning
Planområdet används idag för parkering och bebyggelse. Parkeringsplatsen hyser cirka 75 platser och består av en asfalterad yta. Parkeringsplatserna på Färgaren 8 är avgiftsbelag besöksparkering för allmänheten och på Färgaren 19 är det boendeparkering och reserverad parkering för kommunen och företag.

Bebyggelsen inom planområdet består av ett 3-plans hus på Färgaren 19 ut mot Södergatan. Byggnaden är uppförd i rött tegel under tidigt 1980-tal. Byggnaden hyser butikslokaler i bottenvåningen och i övrigt kontorslokaler.

Gång- och cykeltrafik
Planområdet ligger i centrala Eslöv med gång- och cykelavstånd till viktiga målpunkter som skola, vård, handel, torg, järnvägsstation med mera. Kanalgatan är ett viktigt centralt cykelstråk.

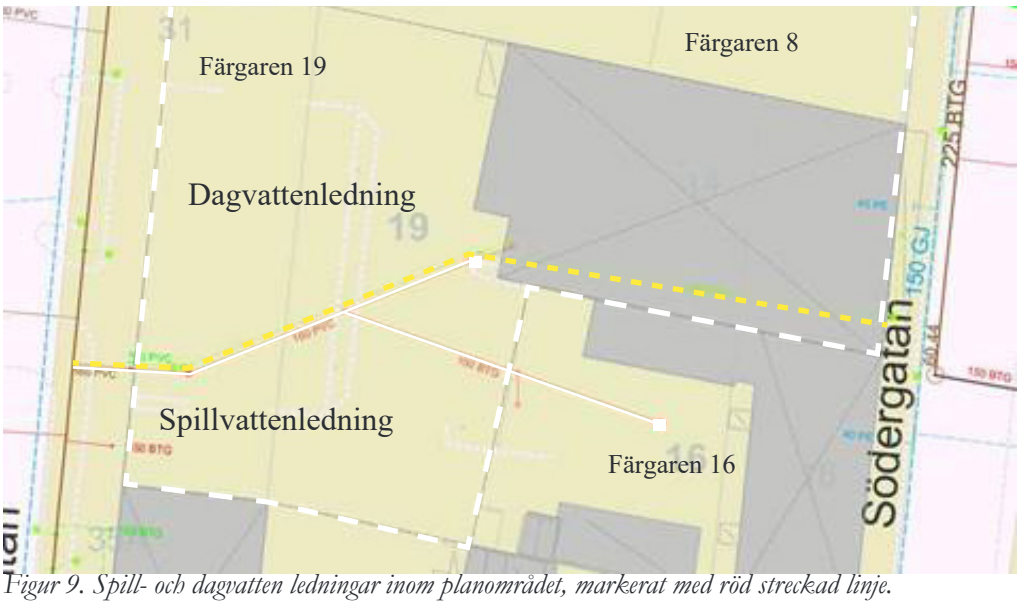
Kollektivtrafik
Eslövs järnvägsstation med busshållplats ligger cirka 150 meter från planområdet.

Biltrafik
Bryggaregatan och Södergatan norr respektive öster om planområdet har hastighetsbegränsning på 30 km/h. På Kanalgatan finns genomfartstrafik och markparkering.

Arkeologi
Några kända fasta fornlämningar har inte konstaterats i området. Om fornlämningar skulle påträffas under markarbeten eller byggnation ska arbetet omedelbart avbrytas och fornlämningen skall anmälas till Länsstyrelsen.

Vatten, avlopp och dagvatten
Det finns en spill- och dagvattenledning inom planområdet, se figur 9. Servispunkten ligger i fastighetsgräns vid Kanalgatan. Ledningen bör flyttas som en följd av planens utbyggnad. En flytt av ledningarna måste föregås av en utredning för att se om det är tekniskt möjligt.

Ledningsrätter utanför planområdet bedöms inte påverka detaljplanens genomförande.

Figur 9. Spill- och dagvatten ledningar inom planområdet, markerat med röd streckad linje.

4. Konsekvenser

4.1 Miljöbedömning enligt miljöbalken
Tillväxtavdelningen bedömer med vägledning av förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar att planförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap 11–18 §§ miljöbalken och

i 4 kap 34 § PBL. Behovet av miljöhänsyn vid genomförandet av detaljplanen belyses därför inte i en miljöbedömning enligt 6 kap miljöbalken.

4.2 Kulturmiljö

För inventering av befintlig kulturmiljö och förslagets konsekvenser därav, se bilaga 1: *Kulturmiljöutredning.*

4.3 Omgestaltning av Kanalgatan

För att möjliggöra bebyggelse enligt förslaget krävs omgestaltning av Kanalgatan. Omgestaltningen, som kan ske etappvis, syftar i huvudsak till att:

- Ta hand om överflödigt vatten vid skyfall enligt bilaga 5
- Möjliggöra avtalsservitut till Färgaren 16
- Möjliggöra nedfart till föreslaget garage
- Möjliggöra eventuell nätstation

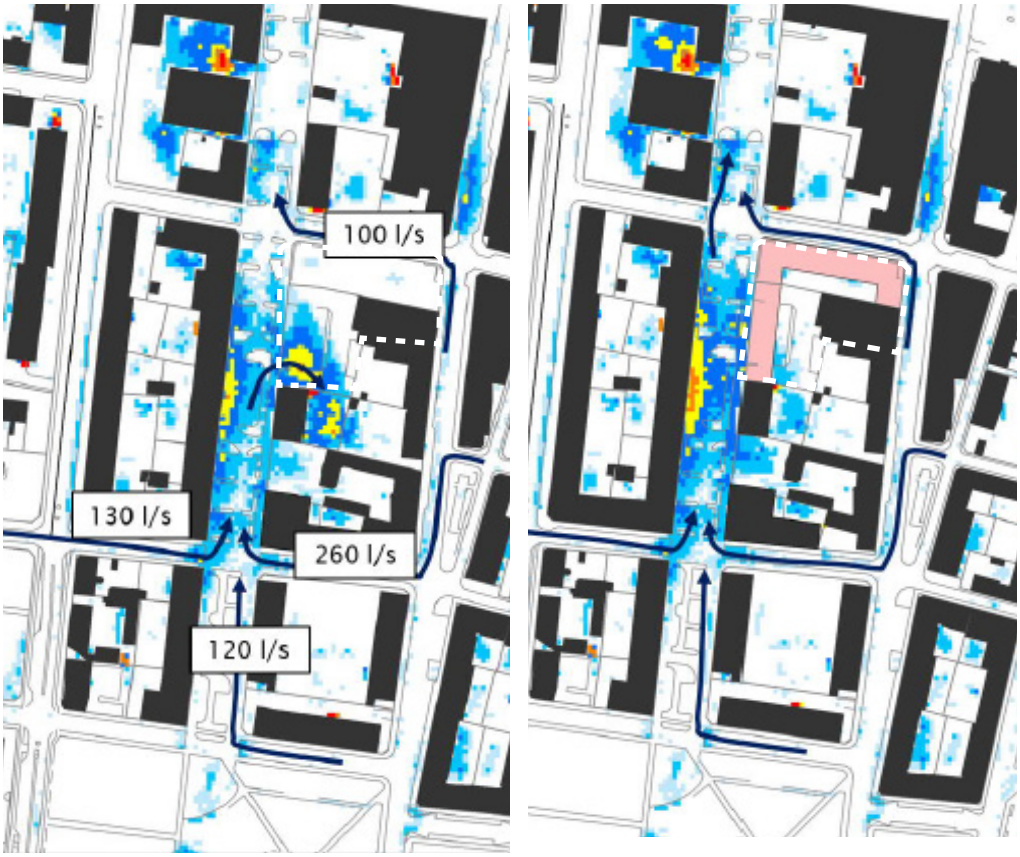
Kommunen har i samband med detaljplanens framtagande, tecknat ett exploateringsavtal med byggaktörerna där de förbinder sig att finansiera en del av kostnaderna för åtgärderna ovan. Villkoren mellan byggaktörerna och kommunen framgår av avtalet.

Skyfallsutredning med höjdsättning

Kommunens övergripande skyfallsstudie visar att området kring Färgaren 8 och 19, inklusive Kanalgatan, är ett instängt område som blir belastat vid stora skyfall när ledningsnätet är mättat. För att i detalj utreda vattnets utbredning och volym har en skyfallsutredning och höjdsättning med åtgärdsförslag tagits fram, se bilaga 5. Utredarna har beaktat framtida ökningar av skyfall genom att utgå från en så kallad prognosticerad klimatfaktor. Redovisade åtgärdsförslag enligt utredningen visar möjliga exempel för att hantera överflödigt vatten.

Effekten av föreslagen planering på Färgaren 8 och 19 blir att vatten som vid stora skyfall tidigare har runnit till nuvarande parkeringsyta på Färgaren 19, till stor del istället tvingas ut till Kanalgatan. Figur 10 och 11 visar situationen vid så kallade 100 års regn där planområdet är obebyggt respektive bebyggt. Skyfallsutredningen visar att det krävs en fördröjningsvolym på ca 150 m³ för att kompensera för föreslagen exploatering på fastigheterna Färgaren 8 och 19. För att även regnvatten vid skyfall som samlas inne på fastigheterna Färgaren 8 och 19 ska kunna omhändertas i Kanalgatan krävs ytterligare 50 m³ fördröjningsvolym, dvs. totalt ca 200 m³.

Som kompensation för att hantera vatten vid skyfall föreslår skyfallsut-

Figur 10 och 11. Utdrag från skyfallsutredningen, bilaga 1. Maximal utbredning och vattennivå vid regn med 100 års återkomsttid och 6 timmars varaktighet vid befintligt tillstånd (till vänster) samt efter exploatering (till höger). Planområdet är markerat med röd, streckad linje.

redningen två möjliga åtgärder; dels en *öppen översvämningsyta* som placeras centralt i Kanalgatan samt dels ett *utjämningsmagasin* på Färgaren 19 i form av så kallade dagvattenkassetter. Se figur 12 och 13.

Hantering av skyfall i Kanalgatan

I dagsläget samlas skyfallsvatten i Kanalgatan som rinner dit från olika områden. En exploatering av Färgaren 8 och 19 enligt föreslagen detaljplan kommer att förvärra skyfallssituationen i närområdet på Kanalgatan och det kräver att åtgärder för skyfall vidtas. Kommunen har startat upp ett projekt för omgestaltning av Kanalgatan för att ta ett helhetsgrepp på skyfallssituationen för Kanalgatan istället för att enbart åtgärda behovet som uppstår i och med föreslagen exploatering av Färgaren 8 och 19. Kanalgatan kommer ta hand om skyfallsvatten från Färgaren 8 och 19 men även från flera berörda områden. Omgestaltningen av Kanalgatan kommer ske etappvis och första etappen omfattar Kanalgatan från Trollsjögatan till Bryggaregatan där sträckningen vid Färgaren 8 och 19 omfattas. I dagsläget avser kommunen att hantera vattenmängderna från Färgaren 8 och 19 vid ett skyfall på ett annat sätt än vad skyfallsutredningen förslår. Troligtvis

kommer skyfall hanteras genom nedsänkt/a stråk i Kanalgatan.

Dagvattenkassett på Färgaren 19

Dagvattenhantering för fastigheten föreslås ske med ett utjämningsmagasin i form av s k dagvattenkassetter. Mängden uppgår till ca 50 m^3 vid 10-års regn med klimatfaktor. Erforderlig yta täcker ca 45 m^2 och placeras enligt utredning lämpligen enligt figur 12 och 13. Vattnet fördröjs i kassetten innan det rinner ut till den kombinerade va-ledningen i Kanalgatan.

Ytterligare fördröjning av dagvatten

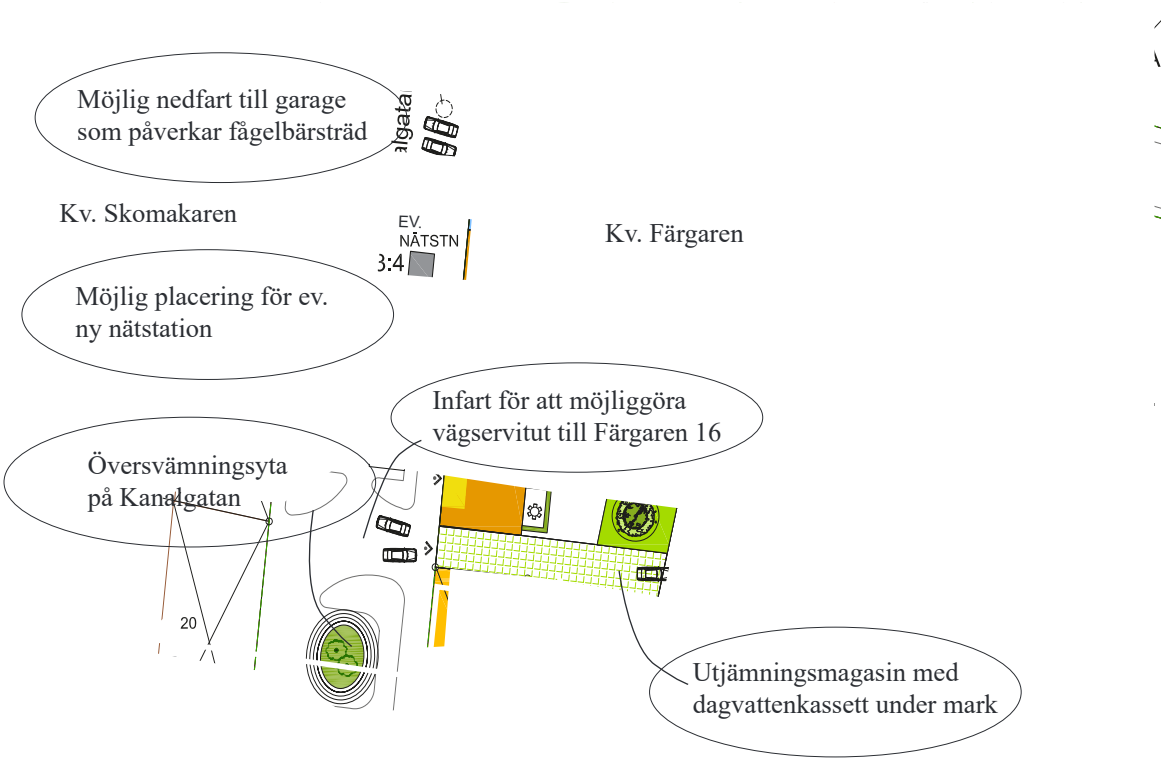
För ytterligare fördröjning av dagvatten rekommenderar kommunen att komplementbyggnader inom planområdet förses med ”gröna tak” - eller ”sedumtak”. Förutom att gynna dagvattenhanteringen kan gröna tak även medverka till att förbättra luftkvalitén och förhöja den estetiska upplevelsen. Gården förses även med mindre vegetationsytor alternativt vegetation i krukor för fördröjning av dagvatten. För fullständig redovisning hänvisas till bilaga 5: *Skyfallsutredning* .

Vägservitut för Färgaren 16

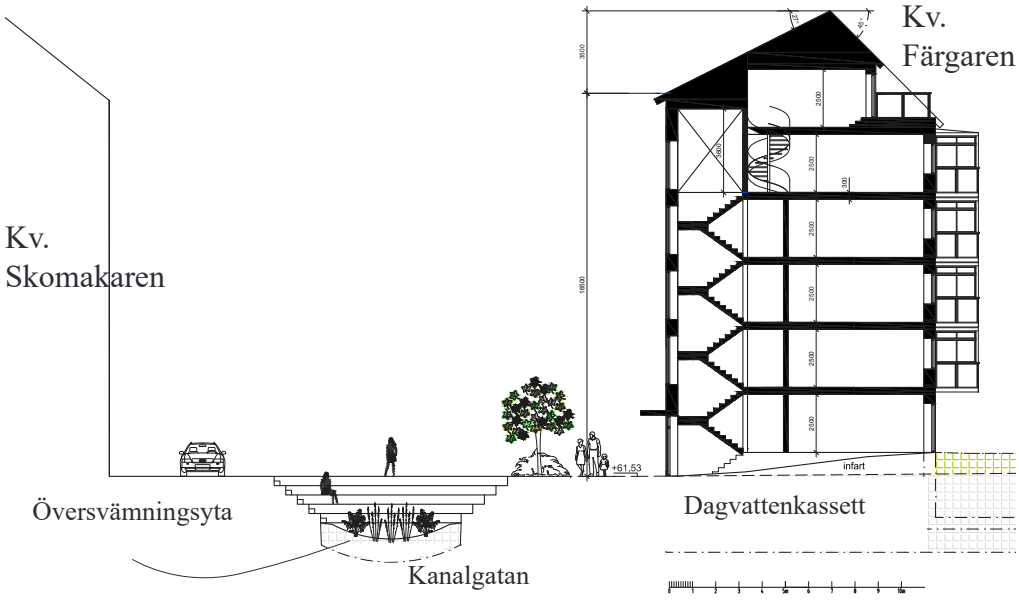
Omgestaltning av Kanalgatan krävs för att det ska vara fortsatt möjligt att nå Färgaren 16 från Kanalgatan med bil över Färgaren 19 enligt gällande vägservitut. Portalen som möjliggör servitutet regleras i detaljplan genom reducerad byggrätt. Omgestaltning görs lämpligen i samband med gestaltning av översvämningsytan om möjligt.

Inspirationsbild på skålad översvämningsyta på Tåsinge plads i Köpenhamn. Ytan har gestaltats som multifunktionell yta med växtbädd, grässlänt och trappstegavsats som kan nyttjas som sittyta. Bild Tyréns AB.

Figur 12. Bottenplan för föreslagen bebyggelse med en möjlig åtgärd på Kanalgatan och Färgaren 19 för att hantera vatten vid stora skyfall enligt bilaga 5; Skyfallsutredning. Karin Petterssons arkitektbyrå.

Figur 13. Sektion a-a. Karin Petterssons arkitektbyrå.

Nedfart till garage
Som en följd av föreslaget garage kan nedfarten till garaget påverka ett fylldblommigt fågelbärs-träd (Prunus avium 'Plena') som står på Kanalgatan och som därigenom måste fällas. Kommunens ambition är dock att bevara trädet om möjligt. Att trädet ska värderas och kompenseras (vid händelse att det fälls eller i övrigt skadas under byggnation) framgår av upprättat exploateringsavtal mellan kommun och byggaktörer.

Ny nätstation
Kraftringen har uppmärksammat behovet av en ny nätstation på Kanalgatan för att kunna distribuera el till planområdet. Kommunen har en pågående dialog med Kraftringen kring placering av en ny nätstation i samband med projketet för omgestaltningen av Kanalgatan.

4.4 Sociala konsekvenser

Barnkonventionen
FN:s barnkonvention gäller som utgångspunkt för beslut som rör barn och unga, däribland beslut om samhällsplanering och stadsutveckling. Barn och unga bedöms inte beröras i någon större omfattning av det aktuella planförslaget. Den nuvarande markanvändningsyta är inte en naturlig vistelseyta för barn. Planförslaget innebär dock att barns möjlighet att vistas inom området ökar eftersom det möjliggör en bostadsgård som ger goda förutsättningar till social tillvaro och lek.

4.5 Parkering
Nuvarande avgiftsbelagda parkeringsplatser för allmänheten på Färgaren 8 (ca 40 st) upphör. Parkeringsplatser på Färgaren 19 (ca 35 st, varav cirka 15 platser är reserverade för kommun eller arbetsplatser) upphör men ersätts delvis av planerad parkering under mark, se figur 8.

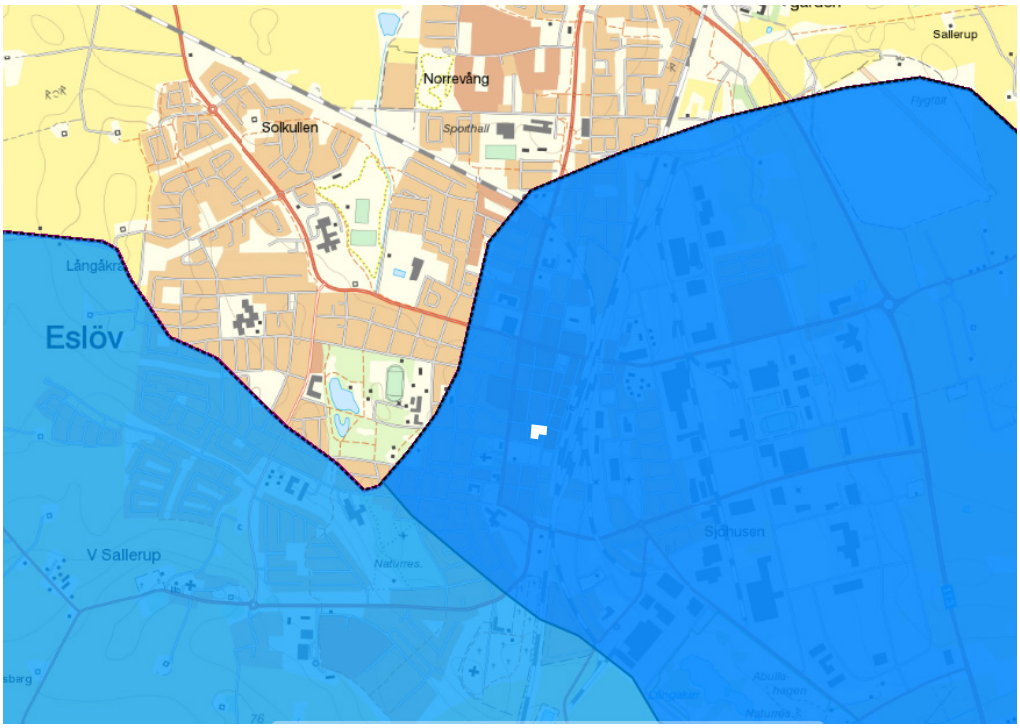
4.6 Hälsa och säkerhet

Dagvattenrecipient
Planområdet ligger inom avrinningsområdet för Bråån som är planområdets dagvattenrecipient (se figur 14). Bråån har sin källa på Linderödsåsens västsida och mynnar ut i Kävlingeån vid Örtofta. Den ekologiska statusen för Bråån är måttlig. God ekologisk status ska nås till år 2027.

Orsaken till att man idag inte har god ekologisk status i Bråån är främst för-

Installation av dagvattenkassett för fördröjning av dagvatten. Bild; Tyréns AB.

Figur 14. Blått område markerar del av dagvatten recipienten Brååns avrinningsområde (och till slut Kävlingeån) söder om Eslöv. Planområde markerat i rött.

höjda halter av näringsämnena som kväve och fosfor. Detta beror främst på att det i åns närmiljö ligger intensivt odlade åkrar.
Kommunens bedömning är att planförslaget, med de dagvattenfördröjande åtgärder som föreslås, inte innebär ytterligare försämring av dagvattenreci-

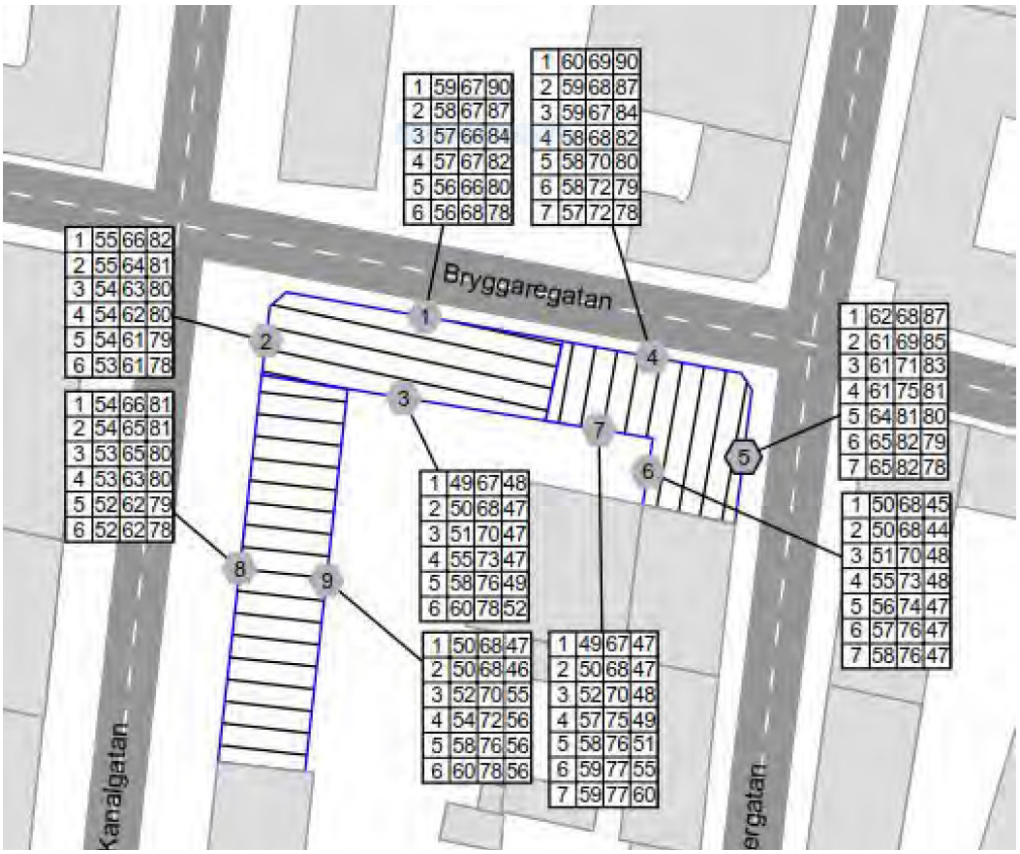
pienten. Bedömningen baseras på det faktum att planområdet omvandlas från mestadels parkering till bostäder vilket, i kombination med de dagvattenåtgärder som föreslås, leder till minskade utsläpp av förorenande ämnen från den aktuella ytan.

Gällande riktvärden för buller

Regeringen har fr o m 2015-06-01 fastställt en förordning avseende trafikbuller vid nybyggnad av bostadsbyggnader, SFS 2015:216: *Förordningen om trafikbuller vid bostadsbebyggelse.* 2017-05-11 beslöt regeringen om en höjning av riktvärdena för trafikbuller vid bostadsbyggnads fasad. Förordningsändringarna trädde i kraft 2017-07-01 och kan tillämpas på detaljplaner påbörjade fr o m 2015-01-02. Höjningen innebär att krav ställda i bullerförordningen från 2015-06-01 ändras enligt följande:

- Grundkravet är att dygnsekvivalent trafikbullernivå (Leq) inte bör överskrida 60 dBA utanför fasad (tidigare 55 dBA). För små lägenheter, högst 35 kvm, gäller istället att Leq 65 dBA (tidigare 60 dBA) inte bör överskridas utanför fasad.
- Om Leq 60 dBA överskrids bör minst hälften av rummen lokaliseras mot sida med högst Leq 55 dBA / Lmax 70 dBA.
- På uteplats gäller Leq 50 dBA / Lmax 70 dBA

Planbestämmelser för buller och kommunens ställningstaganden
Fasaden mot Södergatan är den enda fasaden som inte uppfyller riktvärdena för buller och som därför kräver åtgärder. Planbestämmelse f_6 *"Enkelsidiga lägenheter mot Södergatan ska vara mindre än 35 m²"* och f_7 *"För lägenheter mot Södergatan som är större än 35 m² ska minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet orienteras mot en ljuddämpad sida"* säkerställer att riktvärden för buller uppnås. Utifrån beräknade ljudnivåer på fasaden för de olika våningsplanen, se figur 15 nedan, innebär det att det enbart går att uppföra enkelsidiga lägenheter mot Södergatan från och med våningsplan 4 och uppåt (räknat utifrån att konventionell rumshöjd används). Genomgående lägenheter kan

Figur 15. Utklipp från bilaga 2 som visar bullerutbredningen över planområdet. Tabellen ska läsas från vänster till höger kolumn enligt följande: våningsantal/ ekvivalent ljudnivå järnväg/ max ljudnivå järnväg/ max ljudnivå väg.

uppföras på våningsplan 1-3, där plan 1 utgör markplanet.
Samtliga beräknade ekvivalenta ljudnivåer på fasad för våningsplan 1-3 inne på gården ligger under 55 dBA. Därför bedömer kommunen att ett eventuellt gårdshus kan uppföras i 3 våningar utan att det behöver vidtas åtgärder för buller.

Innergården uppfyller riktvärdena för uteplats. Det innebär att balkonger kan planeras fritt utan hänsyn till buller så länge det anordnas en gemensam tillgänglighetsanpassad uteplats på innergården.

Buller i förhållande till riksintresse för kommunikation
Bullerbestämmelserna ska inte verka begränsande på järnvägstrafiken på Södra Stambanan eller begränsa riksintresse för kommunikation.

Riskutredning - Sammanfattning risk

Nedan följer en sammanfattning av riskrapporten från bilaga 2

Syftet med riskanalysen är att avgöra erforderlig riskhänsyn (avseende akuta olycksrisker orsakade av transport av farligt gods på Marieholmsbanan och Södra stambanan). Detta innefattar både att avgöra områdets lämplighet för önskad bebyggelse samt eventuella behov av riskreducerande åtgärder för att kunna tillåta önskad bebyggelse. Utifrån beräknad individrisk med avseende på farligt gods-transporter på järnväg fås att kv. Färgaren ligger på ett sådant avstånd från järnvägen att individrisken är att anse som tolerabel. På ca 80 meters avstånd från närmsta räl är individrisken låg och flerbostadshus samt handel tolerabel markanvändning enligt Länsstyrelsen Skånes riktlinjer RIKTSAM.

Samhällsrisken ökar något med tillkomsten av fler bostäder på kv. Färgaren. Ökning gör att risken hamnar inom ALARP, om än i mindre omfattning. Det långa avståndet till järnvägen gör att det i huvudsak är giftig gas som bidrar till den ökade risknivån. Därför rekommenderas åtgärder vilka reducerar konsekvenserna vid ev. olycka med giftig gas. Rekommenderade åtgärder för att visa på god riskhänsyn är:

- *Friskluftsintag bör inte placeras på östra fasaden som vetter mot järnvägen, detta för att minska risken att giftig gas sprids in i bebyggelse inom kv. Färgaren. Om ventilationslösningen placeras på taket skall denna placeras så att friskluftsintaget är riktat bort från järnvägen, d.v.s. åt väster.*
- *Centralt avstängningsbar ventilation för byggnader inom kv. Färgaren kan införas. Denna åtgärd är svårare att reglera än ovanstående eftersom*

det måste finnas personer tillgängliga som kan stänga av ventilationen vid alla tillfällen när en eventuell olycka inträffar. Detta måste säkerställ las för att åtgärden ska vara effektiv. Det bör därför utredas om den är genomförbar och ekonomiskt rimlig.

Då riskökningen till följd av tillkommande bebyggelse på kv. Färgaren ej gör att riktlinjerna enligt RIKTSAM överstigs (för N=1 överskrids riktlinjerna även utan bebyggelse) är ovan listade åtgärder ej kravställande utan endast rekommendationer.

Kommunens ställningstagande vad avser risk inför antagande
Riskutredningen visar tydligt att friskluftsintag inte ska placeras mot öster. En planbestämmelse för att motverka detta införs därför på plankartan. Saken har också uppmärksammats under samrådet. Planbestämmelsen lyder:

- *Friskluftsintag ska inte placeras på den östra fasaden som vetter mot järnvägen och friskluftsintag placerade på tak ska vara riktade bort från järnvägen.*

Geoteknisk och markmiljö utredning för Färgaren 8 och 19
En geoteknisk- och markmiljöutredning med provborrstagning har genomförts för Färgaren 8 respektive 19 under februari-mars 2017. Se redovisad bilaga för fullständig utredning. Syftet med utredningen har varit att ge en övergripande geoteknisk rekommendation för grundläggning, schaktning m.m. samt för hantering av eventuellt förorenad mark.

Förorenad mark och schaktning
Vad avser förorenad mark så visar utredningen att det finns förhöjda halter av PAH (polycykliska aromatiska kolväten) och tyngre metaller vid några av provtagningspunkterna på fastigheterna. PAH är en vanligt förekommande föroreningstyp i fyllnadsmassor inom stadsmiljöer, ursprunget kan t ex vara krossad asfalt, stenkolstjära och dylikt.

Den förorenade jorden ska avlägsnas med schaktning i samband med att grundläggningsarbetena startar. Innan schaktarbete påbörjas ska en skriftlig anmälan enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd lämnas in till Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun. Anmälan, som ska beskriva hur byggaktörerna avser att avhjälpa föroreningarna, ska lämnas in minst 6 veckor innan schaktarbeten beräknas påbörja och den ska godkännas av miljöavdelningen innan arbetena får påbörjas. Miljöavdelningen ska sedan även kontrollera och godkänna att schaktarbetena utförts enligt anmälan.

Markens lämplighet avseende markföroreningar villkoras enligt planbestämmelse: *Markföroreningar ska vara avhjälpta innan startbesked ges. Marklov för schaktning ska sökas separat.* (PBL 4 kap 14 §).

Radon
Marken är enligt den geotekniska utredningen klassad som normalrisk område för radon. Det innebär att byggnader inom planområdet ska utföras radonskyddade, vilket säkerställs med planbestämmelse.

Räddningstjänstens tillgänglighet och utrymning
Planförslaget medger en höjd på byggnader där det inte kommer vara möjligt för räddningstjänsten att utrymma lägenheter med den bärbara stegen. Eftersom den planerade storleken på portalen in till gården innebär att räddningstjänstens höjdfordon inte kan köra in på gården så måste enkelsidiga lägenheter som vetter mot innergården kunna utrymmas utan hjälp av räddningstjänsten.

För lägenheter som är genomgående eller enbart vetter ut mot gata finns det förutsättningar för räddningstjänsten att kunna utrymma bostäder med hjälp av höjdfordon. För att detta ska vara möjligt ska tillgängligheten utformas i enlighet med räddningstjänstens råd och anvisningar. Om tillgänglighet till balkong/fönster inte kan säkerställas från samtliga bostadslägenheter så kan trapphus behöva utformas som Tr2. Alternativt kan två utrymningsvägar utföras från respektive lägenhet som båda kan användas utan hjälp av räddningstjänsten.

5. GENOMFÖRANDE

5.1 Organisatoriska frågor

Ansvarsfördelning
Skansporten AB och Eslövs Bostads AB (Ebo) är byggaktörer (exploatörer) och ansvarar för att tillkommande bebyggelse inom planområdet sker enligt detaljplanens intentioner. Kraftringen nät AB ansvarar för elförsörjning och fjärrvärme.

5.2 Avtal

Planavtal
Skansporten AB tillsammans med Casa Färgaren 19 AB och Eslövs kommun undertecknade planavtal i november 2016. Planavtalet har sedan 1 januari 2017 övertagits av Skansporten AB och Eslövs Bostads AB.

5.3 Genomförandetid
Genomförandetiden är 5 år från det datum som planen vinner laga kraft.

5.4 Tidplan
Nedan anges de olika tidplanerna för detaljplanens planprocess, genomförandet av detaljplanen samt genomförandet av omgestaltningen av Kanalgatan. Att tidplanerna är preliminära innebär att de inte är fastställda och att de kan komma att ändras med tiden.

Detaljplan
Detaljplanen handläggs med standardförfarande. Granskning II (del två) sker under våren 2021. Detaljplanen är beräknad att kunna antas under 2021.

Genomförande detaljplan, preliminär tidplan
Exploatering påbörjas- 2023
Exploatering färdigställd - 2025

Omgestaltning av Kanalgatan (Trollsjögatan - Bryggaregatan), preliminär tidplan
Förstudie och projektering - 2021-2022
Upphandling av entreprenad - 2023
Entreprenad - 2024-2025

5.5 Ekonomiska frågor

Planekonomi
Planavtal har upprättats mellan kommunen och exploatören, vilket innebär att ingen planavgift ska tas ut i samband med bygglovet. I avtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning gällande detaljplanearbetet. Exploatörerna bekostar undersökningar och utredningar som erfordras för detaljplanens framtagande och genomförande.

Berörda fastighetsägare ombesörjer och bekostar eventuella ledningsomläggningar som en följd av planförslagets genomförande.

Anslutning till kommunens allmänna vatten- och avloppsledningar skall ske enligt antagen taxa.

Exploateringsavtal
Ett exploateringsavtal ska tecknas mellan Eslövs kommun och exploatörerna innan detaljplanen antas. Kostnader och ansvar för utförande av allmänna anläggningar, erforderlig fastighetsbildning etc. som behövs för planens genomförande regleras i exploateringsavtalet. Exploateringsavtalet reglerar exploatörernas skyldighet att betala ersättning för en del av kommunens kostnader att omhänderta vatten vid skyfall på Kanalgatan med utgångspunkt att exploateringen inte ska förvärra rådande situation. Exploateringsavtalet reglerar även exploatörernas skyldighet att fördröja dagvatten inom fastigheterna. Exploateringsavtalet reglerar också samordningen mellan ombyggnationen av Kanalgatan och genomförandet av detaljplanen. Utgångspunkten är att kommunen anpassar ombyggnationen av Kanalgatan för att möjliggöra infarter till planområdet, men exploatörerna kan också få möjlighet att utföra nödvändiga åtgärder på egen bekostnad om de vill bebygga fastigheterna innan kommunens ombyggnad av Kanalgatan har genomförts..

Exploatering
Kostnad för anpassning av Kanalgatan till planerad byggnation samt åtgärder för att omhänderta skyfall på Kanalgatan kommer delvis att belasta kommunen. Pengar behöver avsättas i kommunens investeringsbudget för åtgärderna. Fördelning av kostnaderna mellan kommunen och exploatörerna regleras i exploateringsavtalet.

5.6 Tekniska frågor

Tekniska utredningar
Bilaga 1: Kulturmiljöutredning
Bilaga 2: Risk- och bullerutredning
Bilaga 3: Geoteknisk och Mark och miljöundersökning
Bilaga 4: Skuggstudie
Bilaga 5: Skyfallsutredning

5.7 Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning
Planen föreslår gemensam sophantering för nuvarande Färgaren 8 och Färgaren 19 inom Färgaren 8. Rätten till sophantering kan säkras genom bildande av gemensamhetsanläggning eller officialservitut. Det ankommer på berörda fastighetsägare att hos Lantmäteriet ansöka om sådan åtgärd. Med ansökan följer lantmäterikostnader samt eventuell skyldighet att utge ersättning för utrymme för rättighet. Lantmäteriet beslutar om ersättning efter officialvärdering om ingen överenskommelse om ersättning finns mellan berörda fastighetsägare. Lantmäterikostnader åläggs den som har nytta av åtgärden om inte annat överenskommits.

Servitut
Det finns ett avtalsservitut för väg mellan Färgaren 19 och Färgaren 16 (Färgaren 16 ingår ej i planområdet).

Ledningsåtgärder
Servisledningarna för dagvatten och spillvatten för Färgaren 16 och 19 bör flyttas som en följd av planens utbyggnad. En flytt av ledningarna måste föregås av en utredning för att se om det är tekniskt möjligt. I dagsläget har Färgaren 16 gemensam spillvattenservis med Färgaren 19, vilken inte kan ligga kvar vid framtida byggnation. I framtiden är det lämpligt att fastigheterna har separata serviser. Flytt av ledningar och nya servislägen bekostas av berörda fastighetsägare eller enligt överenskommelse.

Om Färgaren 16 fortsatt kommer nyttja Färgaren 19 för dag- och spillvattenledning är det lämpligt att den rätten säkras. Det är upp till fastighetsägarna, alternativt lantmäteriet, att lösa hur detta avtalas eller på annat sätt säkerställs.

Gemensamhetsanläggning
Det finns möjlighet att anordna gemensam uteplats på innergården för att riktvärdena för buller för uteplats ska kunna uppnås. Anordnas uteplatser gemensamt för Färgaren 8 och Färgaren 19 på innergården bör den utgöra en gemensamhetsanläggning för att rätten att nyttja den säkerställs.

Lämpligen ska även parkeringsgaraget utgöra en gemensamhetsanläggning med hänsyn till att parkeringsgaraget kommer att nyttjas gemensamt av Färgaren 8 och Färgaren 19.

Om det skapas ett gemensamt miljörum för de båda fastighetern bör tillgången till det säkras, vilket lämpligen sker genom att bilda en gemensamhetsanläggning.

Det är fastighetsägarna som gemensamt ansöker om att bilda gemensamhetsanläggning hos lantmäteriet.

MEDVERKANDE
Kommunledningskontoret, Tillväxtavdelningen

Lars Persson	Mikael Vallberg	Sofia Svensson
Tf Avdelningschef	Planchef	Planarkitekt
Tillväxtavdelningen	Tillväxtavdelningen	Tillväxtavdelningen

ESLÖVS
KOMMUN

Detaljplan för fastigheterna Färgaren 8 och 19

7

KS.2020.0213

ESLÖVS KOMMUN

KS.2020.0213

2021-08-19
Sofia Svensson
+4641362367
sofia.svensson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Antagande av detaljplan för fastigheterna Färgaren 8 och 19 i Eslöv, Eslövs kommun

Ärendebeskrivning
Detaljplan för Färgaren 8 och 19 var föremål för en planprocess under 2016 - 2019. Eslövs kommun antog detaljplanen i juni 2019. Detaljplanen överklagades sedan av sakägare och mark- och miljödomstolen dömde till deras fördel och upphävde kommunens beslut att anta detaljplanen. Detaljplanen har efter det reviderats i samråd med fastighetsägarna och en kulturmiljöutredning har tagits fram för att utreda detaljplanens eventuella påverkan på riksintresset för kulturmiljö.

Detaljplanen har därefter varit på samråd 9 juni – 7 juli 2020, på en första granskning 19 okt - 9 nov 2020 och på en andra granskning 6 april – 4 maj 2021.

I granskningsutlåtande II (två) har kommunledningskontoret sammanställt och kommenterat de yttranden som kom in under den senaste granskningstiden.

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Antagande av detaljplan för fastigheterna Färgaren 8 och 19
- Plankarta för detaljplan för Färgaren 8 och 19
- Planbeskrivning för detaljplan för Färgaren 8 och 19
- Granskningsutlåtande II
- Bilaga 1, Kulturmiljöutredning, maj 2020
- Bilaga 2, Risk- och bullerutredning, juni 2017
- Bilaga 3, Geo- och markmiljötekniska undersökningar, maj 2017
- Bilaga 4, Skuggstudie, april 2020
- Bilaga 5, Skyfallsutredning, oktober 2018

Beredning
Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till antagandehandlingar för detaljplan för fastigheterna Färgaren 8 och Färgaren 19, Eslövs kommun.

Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för att uppföra bostadsbebyggelse med inslag av centrum-, kontors- och handelsfunktion på fastigheterna Färgaren 8 och Färgaren 19. En förtätning med bostadsbebyggelse längs med gatorna kommer att sluta kvarteret Färgaren enligt intentionerna i stadsplanen från 1938. Fastigheterna består idag av en parkeringsyta samt byggnad med handel och kontor.

Området är planlagt sedan tidigare och kommunledningskontoret handlägger detaljplanen med standardförfarande. I Eslövs översiktsplan anges planområdet som stadsbygd. Detaljplanen är förenlig med gällande översiktsplans intentioner.

Kommunledningskontoret ställer sig positiva till att pröva lämpligheten för bostadsändamål och ovan nämnda funktioner inom fastigheterna Färgaren 8 och Färgaren 19.

Under samrådet och de båda granskningarna lämnade sakägare yttranden på detaljplanen främst utifrån påverkan på riksintresset för kulturmiljö. Kommunledningskontoret bedömer dock, utifrån den framtagna kulturmiljöutredningen, att detaljplanen inte riskerar att påtagligt skada riksintresset för kulturmiljö.

I planbeskrivningen framgår vilka ändringar som har gjorts i planhandlingarna inför ett antagande.

Förslag till beslut
- Kommunstyrelsen beslutar att anta *Detaljplan för Färgaren 8 och 19.*

Beslutet skickas till
Fastighetsägarna

Eva Hallberg
Kommundirektör
Kommunledningskontoret

Lars Persson
Tf avdelningschef
Kommunledningskontoret

Yttrande över Översiktsplan 2020 för Lomma kommun

8

KS.2020.0203

ESLÖVS KOMMUN

KS.2020.0203

2021-08-06

Moa Åhnberg
+4641362084
moa.ahnberg@eslov.se

Kommunstyrelsen

Yttrande över Lomma kommuns översiktsplan 2020 - utställning

Ärendebeskrivning
Eslövs kommun har mottagit Lomma kommuns utställningsförslag till ny översiktsplan att yttra sig över.

Översiktsplanen är en framtidsplan för kommunens strategiska utveckling och ska visa hur kommunen ser på mark- och vattenanvändningen inom sitt geografiska område. Lomma kommun vill med förslag till Översiktsplan 2020 bygga ett hållbart och attraktivt samhälle och sträva mot en befolkningsökning på i snitt 1,5 procent per år fram till 2030.

För att visa på den utveckling som Lomma kommun önskar efter 2030 har översiktsplanens plankarta kompletterats med en karta som visar en långsiktig utvecklingsstrategi för bebyggelse, infrastruktur och naturvärden.

Beslutsunderlag
Översiktsplan 2020-2030 utställningsförslag granskning
ÖP 2020 Bilaga 1 Miljökonsekvensbeskrivning, utställningsförslag granskning
Samrådsredogörelse ÖP 2020
Kommunstyrelsens beslut § 96 2020.0203 Anta yttrande över Lomma kommuns översiktsplan 2020

Beredning
Eslövs kommun har tidigare yttrat sig över förslaget till översiktsplan, beslut § 96 2020.0203 daterat 2020-05-06. Eslövs kommun har inga ytterligare synpunkter på planförslaget.

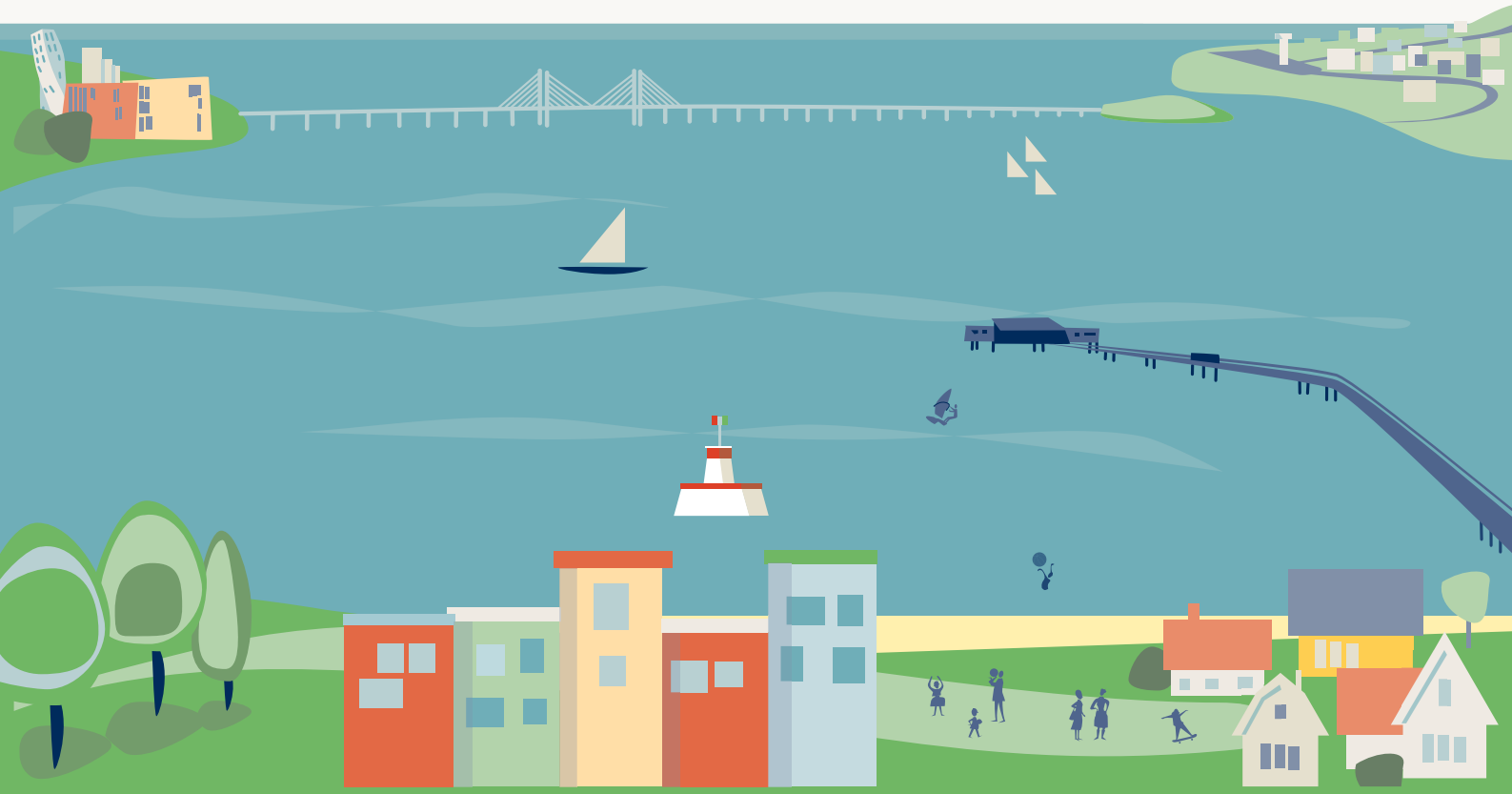
Förslag till beslut
- Kommunstyrelsen antar förvaltningens yttrande över Översiktsplan 2020 för Lomma kommun som sitt och skickar det till Lomma kommun.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Lomma kommun kommunstyrelsen@lomma.se

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
Tf. avdelningschef Tillväxtavdelningen

ÖVERSIKTSPLAN 2020

Utställningsförslag 2021-06-17

LOMMA KOMMUN

Politisk styrgrupp:	Planledningsgruppen i Lomma kommun
Arbetsgrupp:	Lovisa Liljenberg, planeringschef/stadsarkitekt Helena Björn, miljöstrategisk samordnare Adam Bahr, miljöstrateg Ulrika Håkansson Ström, samhällsplanerare John Wadbro, planarkitekt Linnea Qvarnström, samordnare ÖP/DP Åsa Cornander, planerings- och trafikingenjör Gladys Fuentes, arkitekt
Projektledare:	Ulrika Håkansson Ström, samhällsplanerare
Layout och foto:	Christian Almström
Ortofoto:	Lomma kommun
Foto sid 196, 206:	Levison.se
Kartproduktion:	William Walker, GIS-ingenjör Sophie Rudbäck, GIS-ingenjör
Illustrationer s. 1,10,13, 21:	Ingrid Henell
Illustrationer sid 11:	The New Division
Illustration sid 29:	David Wiberg

Innehållsförteckning

4 Inledning

14 Lomma kommun idag

20 Planförslag

82 Havsplanering

86 Mellankommunala intressen

90 Riksintressen

110 Allmänna intressen

178 Miljökvalitetsnormer

190 Beredskap och säkerhet

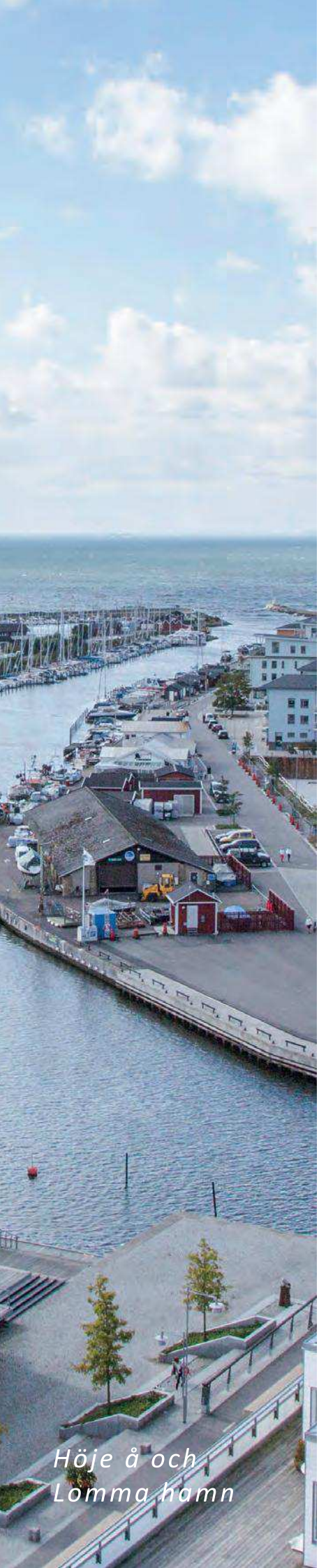
192 Anpassning till ett förändrat klimat

204 Kommunens ställningstaganden

214 Konsekvenser

218 Samrådsyttrande från Länsstyrelsen

Inledning

Höje å och Lomma hamn

Plan- och bygglagen (PBL) reglerar hur svenska kommuner ska arbeta med fysisk planering. Enligt PBL 3 kap 1 § ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange hur kommunen vill använda, utveckla och bevara den fysiska miljön. En översiktsplan kan göras mer detaljerad för vissa områden, exempelvis en tätort, och kallas då fördjupad översiktsplan. Översiktsplanen är ett viktigt politiskt måldokument och ska spegla den politiska majoritetens uppfattningar. Under varje mandatperiod ska kommunfullmäktige ta ställning till översiktsplanens aktualitet.

Bakgrund

I Lomma kommun har en översiktsplan hittills tagits fram vart 10:e år. Detta tidsintervall har bedömts som rimligt med hänsyn till arbetets omfattning och kraven på att ha en aktuell plan. Ett antal fördjupningar av översiktsplanen har också tagits fram under åren. Den nu gällande översiktsplanen, Översiktsplan 2010 för Lomma kommun, arbetades fram under åren 2007–2010 och antogs av kommunfullmäktige den 10 februari 2011. Förutsättningarna för översiktsplanen har förändrats inom flera områden sedan dess, exempelvis genom ny lagstiftning och nya politiska ställningstaganden inom kommunen.

Länsstyrelsen ska minst en gång under varje mandatperiod redovisa sina synpunkter i fråga om statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I mars 2016 bedömde länsstyrelsen ”att kommunens översiktsplan inte längre är aktuell, eftersom det idag finns nya förutsättningar som sammantaget innebär att översiktsplanen inte ger tillräcklig vägledning för kommande beslut utifrån nu gällande lagstiftning och planeringsunderlag”. Kommunstyrelsen har till uppgift att leda och samordna den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten, godkände i juni 2016 en projektbeskrivning för ny översiktsplan, Översiktsplan 2020. Planen sträcker sig till 2030 men planen innehåller även en karta som visar kommunens utvecklingsstrategi på längre sikt.

Översiktsplanens syfte

Översiktsplanen är ett övergripande och strategiskt dokument som ska redogöra för kommunens långsiktiga utveckling. Översiktsplanen är inte bindande men är ett betydelsefullt underlag för att skapa en god och hållbar samhällsutveckling.

Mark- och vattenanvändning

Översiktsplanen visar hur kommunen ser på mark- och vattenanvändningen inom kommunens geografiska område. Översiktsplanen är vägledande när kommunen och andra myndigheter ska ta beslut om mark- och vattenanvändning, så att dessa kan tas med kunskap om vad olika beslut innebär för kommunens långsiktiga utveckling.

Allmänna intressen

Som underlag för översiktsplanens förslag till förändringar redovisas hänsyn till allmänna intressen, som natur- och kulturvärden samt kommunens miljösituation. Om allmänna intressen står i konflikt med varandra ska en avvägning mellan dessa göras och vilket intresse som prioriteras ska framgå.

Riksintressen och miljökvalitetsnormer

Översiktsplanen ska klargöra kommunens ställningstagande för att tillgodose riksintressen och miljökvalitetsnormer enligt miljöbalken.

Konsekvenser

För att stärka översiktsplanen som beslutsunderlag ska en konsekvensbeskrivning göras. Den långsiktiga innebörden av olika förslag kan då lättare förstås och diskuteras tidigt under planprocessen. Enligt miljöbalken ska även en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas. All betydande miljöpåverkan ska då identifieras, beskrivas och bedömas för att säkerställa en hållbar utveckling. En sammanfattning av miljökonsekvensbedömningen finns mot slutet av det här dokumentet.

Vad har hänt sedan ÖP 2010?

I detta stycke behandlas först övergripande lokala händelser med stor påverkan på den fysiska planeringen och därefter nationella och internationella skeenden.

Persontågtrafik på Lommabanan

Lommabanan öppnade för persontågtrafik i december 2020 med ett stationsläge i Lomma och avtal finns med Trafikverket om att öppna stationer i Alnarp och Flädie år 2026. Möjligheten till framtida tågbunden kollektivtrafik på Flädie station har även föranlett att man börjat titta på området mellan Bjärred och Borgeby där man även genomfört en arkitekttävling.

Översvämning

Lomma har genom åren drabbats av översvämningar, sedan förra översiktsplanen noteras främst följande:

Den 27 november 2011 passerade en storm södra Sverige. Den medförde att havsvatten steg över skyddsvallen i Södra Lomma.

Stormen Sven orsakade i början av december 2013 översvämningar som resulterade i flera översvämmade källare på Strandvägen i södra Lomma.

I slutet av augusti 2014 föll stora mängder nederbörd i södra Sverige och den 31 augusti kom ett omfattande skyfall som i Lomma-regionen resulterade i ungefär 100 mm nederbörd. Regnmängderna i Lomma kommun den aktuella dagen motsvarade ett så kallat 130-årsregn; ett regn med en återkomsttid på 130 år för den mest intensiva 60-minutersperioden. Dagvattenförande ledningar dimensioneras så att de ska klara normala regn (s.k. 10-årsregn). Nederbörden resulterade i översvämningar som orsakade skador på flera fastigheter i Lomma kommun.

Havsplanering

I juli 2014 beslutades om ett EU-direktiv för havsplanering (direktiv 2014/89/EU). Direktivet har införlivats i svensk lagstiftning 2016 i form av en havsplaneringsförordning. Senast 2021 ska Sverige ha en statlig havsplan och ansvaret för att ta fram denna har Havs- och vattenmyndigheten. Kusten har delats in i tre områden, varav Östersjön är ett. Öresund ingår i detta. I översiktsplanens kapitel Havsplanering tas både statens havsplanering och Lomma kommuns havsplanering upp.

Händelser i omvärlden

I denna detta stycke behandlas övergripande nationella och internationella skeenden med stor påverkan på den fysiska planeringen inom Lomma kommun.

Agenda 2030 och de globala målen

FN har antagit 17 globala miljömål som innebär att världens länder under perioden 2016 till 2030 ska leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Ett av syftena är att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser, vilket bland annat ska uppnås genom målen Ekosystem och biologisk mångfald (mål 15), Rent vatten och sanitet (mål 6) och Hållbara städer och samhällen (mål 11). Arbetet med att implementera Agenda 2030 och de globala målen i Sveriges nationella mål och styrmedel är pågående.

Ett klimat i förändring

Klimatet på vår planet förändras, både globalt och lokalt. Växthuseffekten har dock förstärkts genom mänsklig påverkan under de senaste årtiondena. Mängden växthusgaser i atmosfären har blivit så stor att vårt klimat påverkas. Koldioxidhalten har ökat från cirka 250 ppm till över 400 ppm på bara 100 år. Jordens medeltemperatur har ökat med cirka 1 ˚C under samma period, d.v.s. lett till en global uppvärmningseffekt. Den ökade halten av koldioxid leder till en allt varmare atmosfär vilket har konsekvenser för storskaliga processer på vår planet, såsom havsströmmar, vattenkretsloppet och isbildningen runt polerna. Temperaturen påverkar också olika väderfenomen, exempelvis risken för extrema väder och stormar. Samtidigt som det blir varmare i atmosfären sker det en uppvärmning av haven och en avsmältning av landisar och glaciärerna vilket resulterar i att den genomsnittliga havsnivån stiger. Under perioden 1901–2010 har den genomsnittliga havsnivån stigit med 0,19 meter, liksom för isavsmältningen har havsnivåhöjningen ökat mot slutet av tidsserien. Beroende på framtidens utsläpp av växthusgaser visar FN:s klimatpanels (IPCC:s) senaste utvärdering av kunskapsläget att havet kan komma att stiga med cirka 1 meter under detta sekel. Enligt IPCC förväntas den globala havsnivån fortsätta att stiga även efter år 2100 samt att höjningen på grund av den termiska expansionen fortsätter i många hundra år. Klimatmålet är enligt Parisavtalen satt till att begränsa den globala temperaturökningen till långt under 2 grader, jämfört med basåret 1990, för att stanna vid 1,5 grader. Det globala systemet har dock en inbyggd tröghet vilket innebär att även om de antropogena växthusgasutsläppen upphör idag kommer koldioxidhalten och medeltemperaturen att öka ett bra tag framöver. Orsaken är att världshavets temperatur behöver decennier eller sekler för att stabiliseras och inlandsisarna reagerar ännu långsammare. Det kan ta hundratals år innan det märks hur stor inverkan mänskliga utsläpp av växthusgaser får på jordens klimat. Därför måste vi, parallellt med det viktiga arbetet att minska våra utsläpp, även anpassa oss till de klimatförändringar

som redan är oundvikliga. Sverige antog år 2017 ett klimatpolitiskt ramverk som innefattar klimatmål, klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket ger riktlinjer för Sveriges arbete med att nå Parisavtalet.

Lomma kommun är med sitt låglänta kustlandskap väldigt exponerat för följderna av pågående klimatförändring som lokalt kommer innebära höjd havsvattennivå, höjda grundvattennivåer, ökad erosion och ökade nederbördsmängder. Med ett mer extremt väder ökar även översvämningsriskerna och längre torrperioder ger ökande sättningsrisker som följd. I sydvästra Skåne väntas temperaturen under slutet av 2000-talet stiga med 2 till över 4 °C i jämförelse med år 1961–1990, under samma period väntas årsnederbörden öka med 10–20 %. Utöver detta drabbas Lomma kommun även av de omfattande följder som klimatförändringarna orsakar nationellt och internationellt.

Synen på ianspråktagande av jordbruksmark

Länsstyrelsen har med stöd i det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen samt ett flertal statliga utredningar och planeringsunderlag framtagna av Jordbruksverket och Länsstyrelsen Skåne skärpt synen på byggande på jordbruksmark. Exploatering av jordbruksmarken ska begränsas kraftigt i kombination med ett maximalt utnyttjande av goda kollektivtrafiknära lägen för att det ska vara möjligt att nå ett flertal miljömål. Länsstyrelsen framför att kommuner bör prioritera en hög exploateringsgrad i främst stationsnära lägen, samt förtäta inom befintlig tätortsstruktur där så är möjligt.

Bostäder på statens mark, (SOU 2017:71)

Genom utredningen om bostadsbyggande på statens fastigheter (N2017:03) 2018-02-15, såg staten över sitt markinnehav med avseende på möjligheten för kommuner att förvärva statlig mark för bostadsbyggande. För Lomma kommun pekades Alnarp ut.

Genomfört från ÖP 2010

Sedan föregående översiktsplan (ÖP 2010) antogs av kommunfullmäktige 2011-02-10 har några av de utpekade åtgärderna genomförts. Eftersom ÖP2010 hade 2030 som målår är det naturligt att inte alla områden blivit utnyttjade

BOSTÄDER

Utbyggnaden av Lomma hamn har fortsatt och i dagsläget kvarstår ca 7 planlagda bostadskvarter, ett planlagt hotell och ca 10 kvarter i en detaljplan som ligger för antagande (Trädgårdsstaden). Därefter är hela det före detta industriområdet omvandlat till en attraktiv boendemiljö.

I Lomma centrums södra delar har två detaljplaner antagits, båda förtätningsprojekt

I Bjärreds Centrum har en ny detaljplan tagits fram som medger nybyggnation av flerfamiljshus och radhus, även detta ett förtätningsprojekt.

KOMMUNAL SERVICE

Detaljplaner för kommunal service har antagits för skola, vårdboende samt en omvandling av en bensinstation till idrottshall. I vissa fall har det handlat om förtätningar inom befintliga områden.

TRAFIK-INFRASTRUKTUR

Persontågtrafik på Lommabanan, med ett stopp vid Lomma Station, öppnade för trafik i december 2020.

Ett tankställe har anlagts i anslutning till trafikplats Flädie.

GRÖN BLÅ INFRASTRUKTUR

Erosionsskydd förstärks under 2020–2021 vid fyrkantsdammen (norr om Lomma), och norr om Öresundsvägen i Bjärred.

Strandvall (översvämningsskydd) Södra Lomma färdigställd 2017-04-07

NATURRESERVATSBILDNINGAR

Sedan ÖP 2020 antogs har följande reservat bildats, Östra dammarna, Alkärret i Haboljung, Haboljungs fure, Öresundsparken, Bjärreds saltsjöbad, marint naturreservat Flädie rev, marint naturreservat Strandhusens revlar, Prålmlyckan.

KOMPENSATIONSOMRÅDEN

Ett område vid Otto Pers gård (söder om Borgeby och öster om Bjärred) på 19,1 ha pekades i föregående översiktsplan ut som kompensationsområde för att anlägga ny natur. Anläggningen av kompensationsområdet påbörjades 2014–2015 då en damm grävdes ut och 2,8 hektar har omvandlats till natur.

Öresundsparken söder om Lomma på 8,5 ha, pekades i föregående översiktsplan ut som kompensationsområde för att vidareutveckla befintliga naturvärden. Området skyddades 2017 som naturreservat och skötselplanen säkrade därmed syftet med kompensationsområdet.

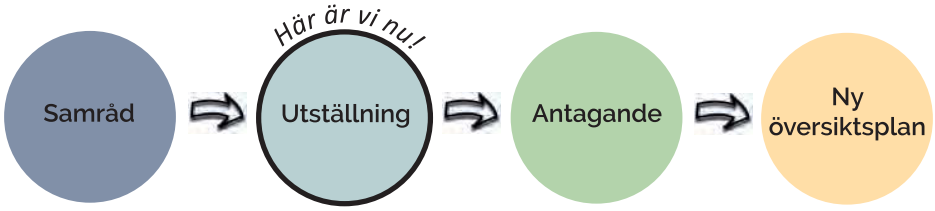
ÖVRIGA PROJEKT MED VARIERANDE GRAD AV STÖD I ÖVERSIKTSPLANEN

Omdaning av genomfartsvägar för att förbättra för oskyddade trafikanter, kollektivtrafikpåfart på väg E6, upphävande av detaljplan med olämplig byggrätt invid Höje Å, ny skola i södra Lomma, planläggning för hyresrätter i nordöstra Lomma och detta inom område tidigare planlagt för verksamheter samt etablering av verksamheter vid Borgeby verksamhetsområde och Nians verksamhetsområde nordöstra Lomma.

Planeringsprocessen

Den första fasen i framtagandet av en översiktsplan är en utrednings- och analysfas. Den övergår sedan i samrådsfasen, då ett första förslag till plan presenteras och samråd hålls under två månader med myndigheter, grannkommuner, organisationer och allmänheten. Synpunkter som inkommer under samrådet ställs därefter samman i en samrådsredogörelse där kommunen också kommenterar de synpunkter som inkommit under samrådet.

Synpunkter från samrådet inarbetas sedan i dokumentet som ställs samman till en utställningshandling. Det nya planförslaget ställs nu ut i minst två månader, och det finns återigen möjligheter att inkomma med synpunkter. Alla inkomna synpunkter under utställningen sammanställs av kommunen och kommenteras i en handling som kallas utlåtande. Länsstyrelsen ska lämna sina synpunkter över utställningsförslaget i en handling som kallas granskningsyttrande. Efter utställningsskedet tas ett slutligt planförslag fram som överlämnas till kommunfullmäktige för antagande.

Förändringar i PBL

Den 1 april 2020, infördes ett antal förändringar i 3 kap. Plan- och bygglagen. Lagändringarna syftar till att översiktsplanen i högre grad än tidigare ska underlätta för efterföljande planering och prövning med ökat fokus på markanvändningskartan och tydliga ställningstaganden.

Ett nytt förfarande; Planeringsstrategi, ersätter den tidigare aktualitetsprövningen. I den ska kommunen bedöma om översiktsplanen är aktuell eller inte, framförallt i de ställningstagandena man gjort, i hur den bebyggda miljön ska hanteras samt miljökvalitetsnormerna. I Planeringsstrategin ska kommunen också ge besked om vilka frågor man kommer att prioritera inom översiktsplaneringen. Den första Planeringsstrategin ska vara antagen senast den 11 september 2024. Om en planeringsstrategi inte antas upphör översiktsplanen att gälla.

Även kraven på översiktsplanens innehåll förändras i och med lagändringen. Lomma kommuns arbete med Översiktsplan 2020 påbörjades dock innan 2020-04-01 och påverkas inte av de nya reglerna. Däremot ska kommunen ändå följa ett antal nya administrativa krav efter antagandet av plandokumentet.

Vision Lomma kommun 2040

Lomma kommun erbjuder en attraktiv och trygg livsmiljö mitt i Öresundsregionen. Här vill människor leva, verka och utvecklas. Vi värnar om våra invånare, miljön och havet. Lomma kommun står för utveckling och kvalitet av hög klass.

Övergripande mål för Lomma kommun

KVALITET I FRAMKANT

Lomma kommun ska leverera välfärdstjänster och service av hög kvalitet med invånaren i fokus.

Lomma kommun finns till för invånarna och vi sätter människan i centrum. All verksamhet kännetecknas av hög kvalitet. En förutsättning för det är att kommunen är en attraktiv arbetsgivare som har tillit till medarbetarnas kompetens. Arbete med utveckling och förbättringar är ständigt i fokus. All verksamhet bedrivs effektivt och innovativt.

TRYGGHET I LIVETS ALLA SKEDEN

I Lomma kommun ska invånaren vara trygg i livets alla skeden.

Oavsett ålder och förutsättningar känner sig våra invånare trygga i kommunens verksamheter och i offentliga miljöer. Genom ett aktivt och förebyggande arbete skapar vi förutsättningar för en säker livs- och boendemiljö. Lomma är Sveriges tryggaste kommun att leva i.

BALANSERAT HÅLLBARHETSARBETE

Lomma kommun ska bedriva ett balanserat hållbarhetsarbete med kommande generationer i åtanke.

Lomma kommun säkerställer en långsiktigt hållbar befolkningsutveckling där hänsyn tas till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Vi värnar om klimatet och utvecklar gröna och blå naturvärden. Vi verkar för ett samhälle med god hälsa där människor känner ömsesidig respekt för varandra. I Lomma kommun uppnås en god ekonomisk utveckling och hushållning.

DEN KOMMUNIKATIVA KOMMUNEN

Lomma kommun ska vara en öppen och kommunikativ organisation där invånarna känner ett högt förtroende för verksamheten.

Dialog och öppenhet ökar förtroendet för Lomma kommun och även för demokratin i stort. Vi kommunicerar proaktivt med våra invånare, omvärlden och i organisationen. Både invånare och kommunens medarbetare upplever bra möjligheter till delaktighet och inflytande ur sina olika perspektiv.

Viktiga utgångspunkter

Förutom kommunens vision och mål samt den svenska lagstiftningen, som kommunen ska följa, finns även ett antal andra internationella och nationella mål och åtaganden som den kommunala planeringen har att beakta. Det mest övergripande är Agenda 2030 som innehåller de Globala målen. Från 2020 är Barnkonventionen lag, vilket också bör beaktas i planeringen.

Agenda 2030 och de Globala målen

Agenda 2030 antogs 2015 av FN:s medlemsländer. Agendan är en överenskommelse för att globalt åstadkomma en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Den innehåller 17 globala mål för att uppnå fyra saker till 2030: avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen.

Den svenska regeringen har som ambition att Sverige ska vara i framkant i genomförandet av Agenda 2030. För att uppnå en hållbar utveckling måste hela samhället vara delaktigt. Lomma kommun verkar genom sin översiktliga planering för att skapa en hållbar utveckling som kan tillfredsställa både dagens behov och kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Lomma kommuns översiktsplan bidrar till att nå de Globala målen. Vissa av målen har mer en direkt koppling till Lomma kommuns översiktsplan, medan andra mål har en mer indirekt koppling. I miljökonsekvensavsnittet utvärderas Översiktsplan 2020 bland annat genom en analys av hur planen uppfyller de Globala målen.

Tillgänglighet

Ett tillgängligt samhälle är ett nödvändigt och självklart mål. Det innebär att alla som arbetar med den byggda miljön, från övergripande nivå ner i detalj, redan från början ska ha tillgänglighet i åtanke. Vi behöver gemensamt stadsplanera och bygga för en god tillgänglighet för alla. Detta gäller särskilt barn, äldre och människor med olika funktionsvariationer.

Barnkonventionen

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020. Det innebär att inför alla beslut som på något sätt rör och påverkar barn, ska en prövning av barnets bästa göras. Inom samhällsplanering är det viktigt att ta hänsyn till barns och ungdomars rörelsefrihet, säkerhet och tillgänglighet. Barn och unga behöver ha närhet och tillgång till service och platser för lek och rekreation. Möjligheten att gå, cykla och åka kollektivt till de funktioner som behövs i vardagen är viktigt både för barns rörelsefrihet och självkänsla. Det är därför viktigt att använda barnperspektivet vid planering av platser för till exempel möten, lek, lärande, kultur och idrott.

Folkhälsomål

Det nationella målet för folkhälsan i Sverige har som övergripande mål: ”Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.” Genom översiktsplanering kan kommunen främst påverka delmålet om boende och närmiljö där ÖP 2020 vill bidra till ett mer varierat bostadsutbud som möjliggör både omflyttning inom befintligt bostadsbestånd men även nyinflyttade till kommunen. Arbetet med att skapa och bevara gröna miljöer påverkar också boendemiljön i positiv riktning. Kommunens ambition att skapa fler arbetstillfällen inom kommunen kan också underlätta för invånarna i deras vardag genom att kunna bo och arbeta på samma ort och därmed minska arbetspendlingen. Detta tangerar delmål 3 och 4 som rör arbete och inkomst.

Jämställdhetsmål

Det övergripande nationella målet för jämställdhetpolitiken innebär att kvinnor och män är lika värda och har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Kommunens översiktsplan vill bidra till målet genom att skapa och bibehålla miljöer som är trygga och trivsamma att röra sig i. Arbetet med att utveckla kollektivtrafiken med både bättre och snabbare busstrafik samt ny tågtrafik bidrar också till att fler kan resa till närliggande städer för utbildning och arbete. Det kan också minska pendlingstiden vilket kan underlätta för både män och kvinnor att bo och ha

familj i kommunen men arbeta på annan ort. Utökad kollektivtrafik gynnar även yngre och äldre utan tillgång till egen bil. För att skapa en trygg miljö vid Lomma station kameraövervakas området.

Friluftsmål

För att bidra till ökad folkhälsa, naturförståelse och regional utveckling finns tio friluftsmål beslutade av regeringen. Lomma kommun vill genom sin översiktsplanering slå vakt om gröna miljöer både inom och i närheten av tätorterna i kommunen. Arbetet bedrivs genom bildandet av naturreservat och utveckling av rekreationsmöjligheter för invånare och besökare. Eftersom Lomma kommun ligger på den sydvästskånska slätten med låg tillgång till allemansrättslig mark är detta ett viktigt arbete för att skapa gröna miljöer för både invånare och besökare.

Lomma kommun idag

Profil och identitet

Med en landareal på 56 kvadratkilometer är Lomma kommun en av Sveriges minsta kommuner till ytan. Därutöver har kommunen en vattenareal i Öresund på 35 kvadratkilometer. Kommunen gränsar i norr till Kävlinge kommun, i öster till Lund och Staffanstorp samt i söder till Burlövs kommun och Malmö stad. Kommunen består av de två större tätorterna Lomma och Bjärred, där största delen av befolkningen bor. Dessutom finns de mindre byarna Flädie och Fjelie samt en levande landsbygd. Vid årsskiftet 2020/2021 bodde drygt 25 000 personer i kommunen.

Ett centralt läge med attraktiva boendemiljöer

Kommunen har ett attraktivt läge i öresundsregionen med städerna Malmö, Lund och Köpenhamn på nära avstånd. Det centrala läget i en växande och tätbefolkad region ger ett stort utbud av arbetsplatser, utbildning, kultur och fritid. Från kommunen sker en stor utpendling till arbete, främst till Malmö och Lund.

Hög kvalité inom skola, omsorg och fritid samt bebyggelse präglad av småskalighet och variation gör att Lomma kommun erbjuder attraktiva boendemiljöer.

Sedan flera år tillbaka har Lomma kommun vuxit kraftigt, främst i den södra kommundelen. Detta till följd av den omfattande utvecklingen av Lomma Hamn, den gamla industrihamnen som idag är ett populärt bostadsområde. Samtidigt finns spännande planer på nybyggnation i Bjärred, där de stora aktuella projekten innefattar Bjärreds centrum och Bjärreds vångar.

Ett varierat landskap med stora natur- och kulturvärden

Storskaligt jordbruk sätter sin prägel på landskapet med stora sammanhängande öppna fält. Huvuddelen av åkerlandskapet utgörs av högklassig jordbruksmark. Längs kommunen sträcker sig en drygt 10 kilometer lång kustzon. Löddeåns dalgång och Höjeås dalgång genomkorsar kommunen i öst-västlig riktning och rymmer värdefulla naturmiljöer. I kommunen finns även gamla miljöer med ett högt bevarandevärde, exempelvis Borgeby slott med rötter i sen vikingatid och Alnarp med lång bebyggelsekontinuitet. Fjelie har en av de äldsta kyrkorna i Lunds stift, från 1130-talet.

Goda möjligheter för fritid och rekreation

Stränderna och sundet är viktiga målpunkter för människor som besöker kommunen, men naturen är minst lika viktig för kommunens invånare. Det finns en rad välbesökta naturområden och naturreservat. Några attraktiva platser är den artrika Alnarpsparken samt Habo fritidsområde.

I kommunen finns goda möjligheter till en aktiv fritid. Sundet och kustzonen ger förutsättningar för bad, windsurfing, kitesurfing, fiske och båtliv. Ridning, golf och fotboll är andra stora utomhusidrotter. Sydkustleden och Skåneleden erbjuder rekreation genom cykling respektive vandring. Kulturskolan och olika föreningar erbjuder deltagande inom musik, teater och konst.

Ett spännande utbud av utbildning och näringsliv

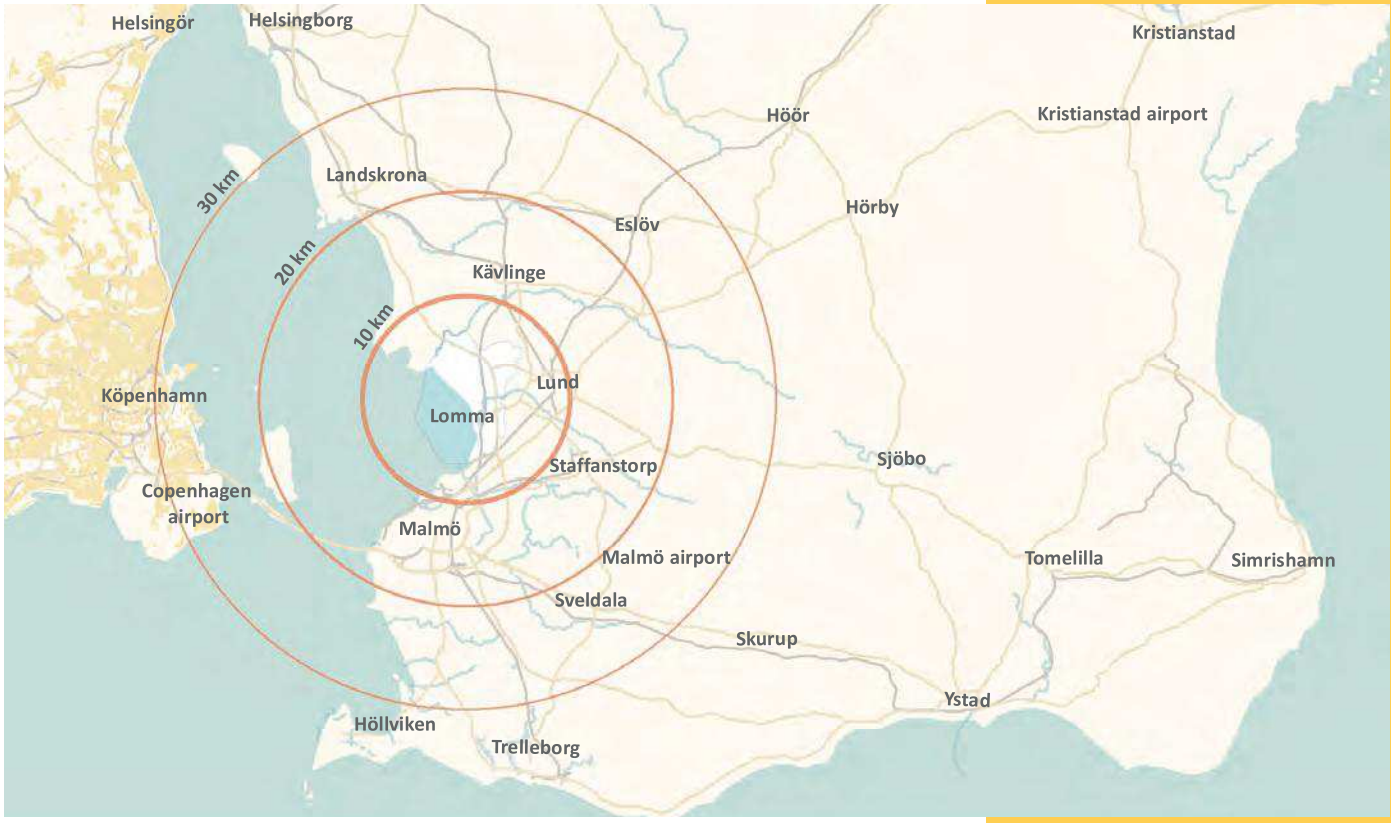
Alnarpsområdet är en viktig del av kommunen. Här finns Sveriges Lantbruksuniversitet med forskning och utbildning för landskapsarkitekter, landskapsingenjörer, hortonomer, lantmästare och trädgårdsingenjör.

Lomma samhälle är en gammal industriort som tidigare bland annat hade en mängd tegelbruk samt Sveriges första cementfabrik från år 1872. Idag består kommunens näringsliv till stor del av småföretag inom konsult- eller tillverkningsbranscher och allmänna tjänster. Största arbetsgivarna är kommunen och SLU.

Lomma i regionen

Det regionala sammanhanget har ökat i betydelse då människor idag, i större utsträckning än tidigare, har en hel region som sin vardagsmiljö. Då många bor i en kommun, arbetar i annan och spenderar sin fritid i en tredje, spelar kommungränserna allt mindre roll. I den regionala kontexten finns ett mycket större utbud än vad den enskilda kommunen ensam kan erbjuda. Det finns också planeringsfrågor som rör många kommuner som den enskilda kommunen inte ensam kan eller bör hantera. Planering som syftar till att stärka regionen stärker därför också varje enskild kommun.

Genom samarbete med Region Skåne samt MalmöLundregionen är Lomma kommun med och påverkar den regionala utvecklingen men påverkas också samtidigt av de program och strategier som tas fram.

Lomma kommun i ett regionalt sammanhang.

Transportplanering

I Trafikverkets nationella plan (2018-2029) finns utbyggnaden av Lommabanan etapp 2 och kollektivtrafikåtgärder för Vinstopsvägen i Lomma tätort med. Trafikverket utreder om en utbyggnad av E6:an kan vara aktuell i slutet av planperioden. I projektet Lommabanan etapp 1 som är under genomförande, ingår att en tågstation ska öppnas i Lomma tätort i december 2020 och då inleds timmestrafik med persontåg. I etapp 2 ingår ytterligare kapacitetsförstärkande åtgärder på Lommabanan genom byggnation av mötesspår i Alnarp och Flädie för att möjliggöra halvtimmestrafik på sträckan Malmö-Kävlinge. De aktuella åtgärderna för att förbättra kollektivtrafiken är en del i kommunens arbete för att öka möjligheten till ett hållbart resande. I den regionala transportinfrastrukturplanen finns även väg 913 Bjärred-Flädie med som namngivet objekt. I samband med utbyggnaden av Lommabanan behöver plankorsningen mellan väg 913 och Lommabanan göras planskild. Delar av väg 913 mellan trafikplats Flädie – Flädie – Bjärred behöver läggas om. Projektet kommer att genomföras i anslutning kring åtgärderna på Lommabanan. Gång- och cykelmöjlighet längs vägen och till Flädie ingår i projektet. Den preliminära kostnaden för åtgärderna är 69 miljoner kronor. Vägplan pågår och byggstart är beräknad till år 2024.

Det öppna Skåne 2030

Region Skåne har en antagen regional utvecklingsstrategi kallad *Det öppna Skåne 2030.* Strategin ska formulera och skapa en bred samsyn om en gemensam målbild för Skåne med sikte på år 2030. För att förverkliga Det öppna Skåne finns sex visionsmål:

- Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet
- Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor
- Skåne ska stärka mångfalden av goda livsmiljöer
- Skåne ska ha en god miljö och en hållbar resursanvändning
- Skåne ska utveckla framtidens välfärd
- Skåne ska vara globalt attraktivt

Regionplan för Skåne

Regional planering hanterar kommunöverskridande frågor, exempelvis infrastruktur, klimat och bostadsförsörjning. I plan- och bygglagen (PBL) finns angivet att Stockholmsregionen och Region Skåne ska anta regionplaner som sedan blir vägledande för kommunernas fortsatta arbete med översiktlig planering.

Region Skånes första Regionplan var på samråd december 2020 – april 2021. Lomma kommun anser att den kommunala planeringen och samrådsförslaget till regionplan för Skåne överensstämmer. Regionplanen pekar ut både Bjärred, Flädie, Lomma och Alnarp som regionala kollektivtrafiknoder där bebyggelseutveckling gynnar utvecklingen av den flerkärniga ortsstrukturen. Detta är samma platser som kommunen vill utveckla.

MalmöLundregionen

MalmöLundregionen är ett strategiskt mellankommunalt samarbete där kommunerna i sydvästra Skåne ingår (Burlöv, Eslöv, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Malmö, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Trelleborg, och Vellinge). Genom samarbetet får kommunerna en starkare position att påverka i både ett regionalt och nationellt sammanhang. Prioriterade utvecklingsområden är digitalisering, näringsliv, fysisk planering och infrastruktur, framtida kompetensförsörjning samt miljö- och klimatfrågor.

2016 antogs ”Strukturplan för MalmöLundregionen – Gemensam målbild 2035”. Planen ska underlätta i det gemensamma arbetet med regionens utmaningar och stärka en positiv utveckling. MalmöLund är en storstadsregion med en flerkärnig ortstruktur och tillsammans med Köpenhamn utgör regionen Nordeuropas tillväxtmotor. Goda kommunikationer mellan stads- och ortskärnor är en stor styrka. I regionen är det möjligt att bo på landet, arbeta i Malmö och på kvällen gå på teater i Köpenhamn. Närheten till den danska huvudstaden ger starka kopplingar ut i världen.

Strukturplanen utgår från tre strategier, nämligen MalmöLundregionen som *Motorn mitt i Nordeuropa, En hållbar och sammankopplad storstadsregion med Sveriges bästa livsmiljö*. MalmöLundregionen ska ha en fortsatt stark attraktionskraft och tillväxt, där näringsliv, forskning och utveckling präglar regionen. Vardagslivet ska fungera smidigt, med väl utbyggd och sammankopplad kollektivtrafik som minskar bilanvändandet och ger stora miljö- och hälsovinster samt ökad integration. I MalmöLundregionen ska alla ha möjlighet att finna bostad, utbildning och arbete. Samtidigt finns närhet till både natur och kultur, goda pendlingsmöjligheter och välfungerande service. Befolkningen är heterogen och tillgången till olika livsstilar i såväl stad som på landsbygd gör att det är en attraktiv plats för många.

Strukturplan för MalmöLundregionen 2016.

Ortsstruktur

Nationell kärna En stad med central betydelse för utvecklingen nationellt och i Skåne. 2035 finns här viktiga nationella och regionala funktioner, en stor branschbredd och en mycket stor inpendling. Kraftig tillväxt i befolkning och sysselsättning ger spridningseffekter till övriga delar av regionen.

Regional kärna En stad som 2035 har central betydelse för regionen och dragkraft i sitt omland. Här ska 2035 finnas viktiga regionala funktioner, en stor branschbredd och en betydande inpendling.

Stad Stad 2035 med urban karaktär och ett varierat utbud av bostäder och arbetsplatser, samt en bredd inom bl.a. näringsliv, utbildning, vård, handel och kultur. En flerkärnig stadsstruktur erbjuder en variation av både större och mindre städer. Högklassig kollektivtrafik mellan städernas centrum. I de större städerna finns lokal kollektivtrafik.

Större tätort Större tätort 2035 med en bredd av bostadstyper och upplåtelseformer samt arbetsplatser. Mycket god regional tillgänglighet genom högklassig kollektivtrafik. Viktiga för att bredda utbudet i den flerkärniga ortsstrukturen. Goda möjligheter att bredda bostadsutbudet samt utbudet inom bland annat näringsliv, service, handel och kultur.

Mindre tätort i starka kollektivtrafikstråk Mindre tätort 2035 med bostäder och service. Ort som har goda möjligheter att utvecklas hållbart med utgångspunkt i en högklassig kollektivtrafik. Viktiga för att utveckla den finmaskiga flerkärniga ortsstrukturen.

Mindre tätort Mindre tätort 2035. Attraktiva boendemiljöer med viss service på orten. Viktiga i den finmaskiga flerkärniga ortsstrukturen.

Landskapskaraktärer

Låglänt landskap Skanör-Falsterbo strandäng, Söder-slätt, Lund och Helsingborgslätten samt Vombsjö-sänkan.

Backlandskap Södra mellanbygden, Sydskånska backlandskapet, Centrala mellanbygden samt Sydskånska skogsbeklädda backlandskapet.

Högländ landskap Romeleåsen samt Linderödsåsen.

Noder och stråk för kommunikation

Flygplats Copenhagen Airport och Malmö Airport ges goda utvecklingsmöjligheter.

Viktig hamn Copenhagen/Malmö Port och Trelleborgs hamn ges goda utvecklingsmöjligheter. Strategiska lägen för samlad logistikverksamhet.

Station för höghastighetståg Viktiga entréer till regionen. Stationer och stationsmiljöer med hög kvalitet.

Internationellt och nationellt viktiga stråk Väg, järnväg eller metro av internationell, nationell och regional betydelse. Stråken knyter samman MalmöLundregionen med högklassig kollektivtrafik, kopplar regionen till omvärlden och är i de flesta fall även viktiga för godstransporter.

Regionalt viktiga stråk Väg, järnväg och spårväg av regional betydelse. Högklassig kollektivtrafik knyter samman städer och tätorter i MalmöLundregionen.

Schematisk dragning höghastighetståg

Viktig vattenled

Strukturbild MalmöLund *Inom ramen för samarbetet mellan Malmö stad och Lunds kommun har en strukturbild för MalmöLund gjorts mellan 2012 och 2014. Arbetet visar på utvecklingen i stråket mellan Malmö och Lund och har tagits fram i samarbete med Burlöv, Lomma och Staffanstorp. Strukturbild MalmöLund kan ses som en fördjupad bild av Strukturplan för MalmöLundregionen för en del av regionen. Inriktningen är att utveckla regionala noder i det mycket tillgängliga stråket genom MalmöLund, bland annat i Hyllie, Burlöv och Brunnshög.*

Planförslag

Planstrategi

- Lomma kommuns planstrategi syftar till att bygga ett mer hållbart och attraktivt samhälle med utgångspunkt från kommunens vision och befintliga förutsättningar och kvaliteter.
- Vi växer flerkärnigt med två jämbördiga men inbördes olika tätorts-kluster, Lomma/Alnarp och Bjärred/Flädie.
- Vi växer stadigt och balanserat relativt omgivande städer och tätorter. När vi växer utvecklar vi befintliga villasamhällen till moderna tätorter med småstadskaraktär, med utgångspunkt i befintliga värden och karaktärer.
- Vi fokuserar på att samla, förtäta och förädla bebyggelse i strategiska, kollektivtrafiknära lägen. Vi bygger så för att få bästa möjliga förutsättningar för stadsliv, service, rekreation, hållbart resande samt framtida helhetslösningar för energi- och klimatutmaningar.
- Vi eftersträvar ett brett, blandat bostadsutbud både i kommunen som helhet och i de olika kommundelarna, för att kunna möta efterfrågan i alla skeden av livet och skapa goda förutsättningar för social och miljömässig hållbarhet.
- Vi utvecklar en infrastruktur av mötesplatser och stråk anpassad till människors skala och villkor som gör det attraktivt att gå, cykla och röra sig ute i samhället.
- Vi verkar för att fler kunskapsintensiva företag, som matchar befolkningens kompetensprofil, etableras i kommunen.
- Vi utökar och sammanlänkar de gröna stråken och naturmiljöerna i landskapet. På så sätt kan vi öka landskapets vattenhållande förmåga, möjligheterna till rekreation samt möjligheterna för djur och växter att överleva, förflytta och sprida sig i landskapet. Vi låter vattnet ta plats och skapa mervärden.
- Vi skapar skyddsvall, samarbetar för att fördröja vatten uppströms och utvecklar ett system av ytor som tillåts översvämmas tillfälligt, för att skydda det allmänna mot klimatförändringens följder.
- Vi värnar havet, kusten, naturen, åkerlandskapet och utblickarna för kommande generationer, då dessa värden är oumbärliga för kommunens attraktivitet.
- Vi genomför samtliga åtgärder med fokus på helhet, samverkan och långsiktiga värden, på mark som med sina naturliga förutsättningar är varaktigt lämpad för ändamålet.

Plankarta

I översiktsplanen finns två markanvändningskartor. Den ena kallas *Plankarta 2030* och visar det som är tänkt att genomföras fram till 2030. Den andra kartan kallas *Långsiktig utvecklingsstrategi*. De åtgärder som finns med på kartan Långsiktig utvecklingsstrategi ska ses som en viljeinriktning där inga definitiva beslut om genomförande ännu är fattade.

Plankartan i dokumentet visar på en förändrad markanvändning jämfört med nuläget, det vill säga maj 2021. Övriga kartor i översiktsplanen visar nuläget men även vissa tillkommande förslag. Plankartan baseras på de kunskapsunderlag som återfinns längre fram i planen. Se särskilt kartor som visar skyddade områden samt teknisk försörjning.

Förändrad markanvändning

UTBYGGNADSOMRÅDE BOSTÄDER

I första hand bör pågående utbyggnadsområden i kommunen färdigställas. Detta gäller främst Lomma Hamn, Lomma Centrum och Bjärreds Centrum. I den norra kommundelen planerar kommunen att området Bjärreds vångar, mellan de båda orterna Bjärred och Borgeby blir nästa större utbyggnadsområde. Vidare föreslås bostäder byggas på ett minde område norr och öster om Rutsborgskolan, likaså på ett område väster om Västkustvägen i norra Borgeby. Även i Alnarp i den södra kommundelen föreslås utbyggnad med bostäder.

VERKSAMHETSOMRÅDE

I den södra kommundelen föreslås att ett nytt verksamhetsområde utvecklas mellan Malmövägen och motorvägen, E6.

I den norra kommundelen föreslås att ett nytt verksamhetsområde utvecklas nordost om Borgeby mellan Österleden och motorvägen, E6.

OMVANDLING TILL LÄTTARE INDUSTRI

Verksamhetsområdet före detta Kaniks Tegelbruk pekas ut som verksamhetsområde med lättare (icke störande) industri på grund av närheten till befintlig bostadsbebyggelse.

VERKSAMHETSOMRÅDE – GRÖNA NÄRINGAR

I Alnarpsområdet föreslås verksamhetsområde för gröna näringar, detta möjliggör ytterligare anpassningar för universitets behov och för etablering av gröna verksamheter inom branscher som passar områdets profil.

VERKSAMHETSOMRÅDE – BLÅ NÄRINGAR

Att använda havets resurser kan göras på många sätt och externa odlingar, reningsverk eller kraftverk kan vara framtida möjligheter för hållbara, kommersiella verksamheter.

IDROTTSPLATS HABO

För att möta den ökade efterfrågan på idrottsytor planeras för en ny idrottsplats i Habo fritidsområde.

TÅGSTATION

Lomma kommun har avtalat med Trafikverket om att öppna tågstationer i Flädie och Alnarp år 2026.

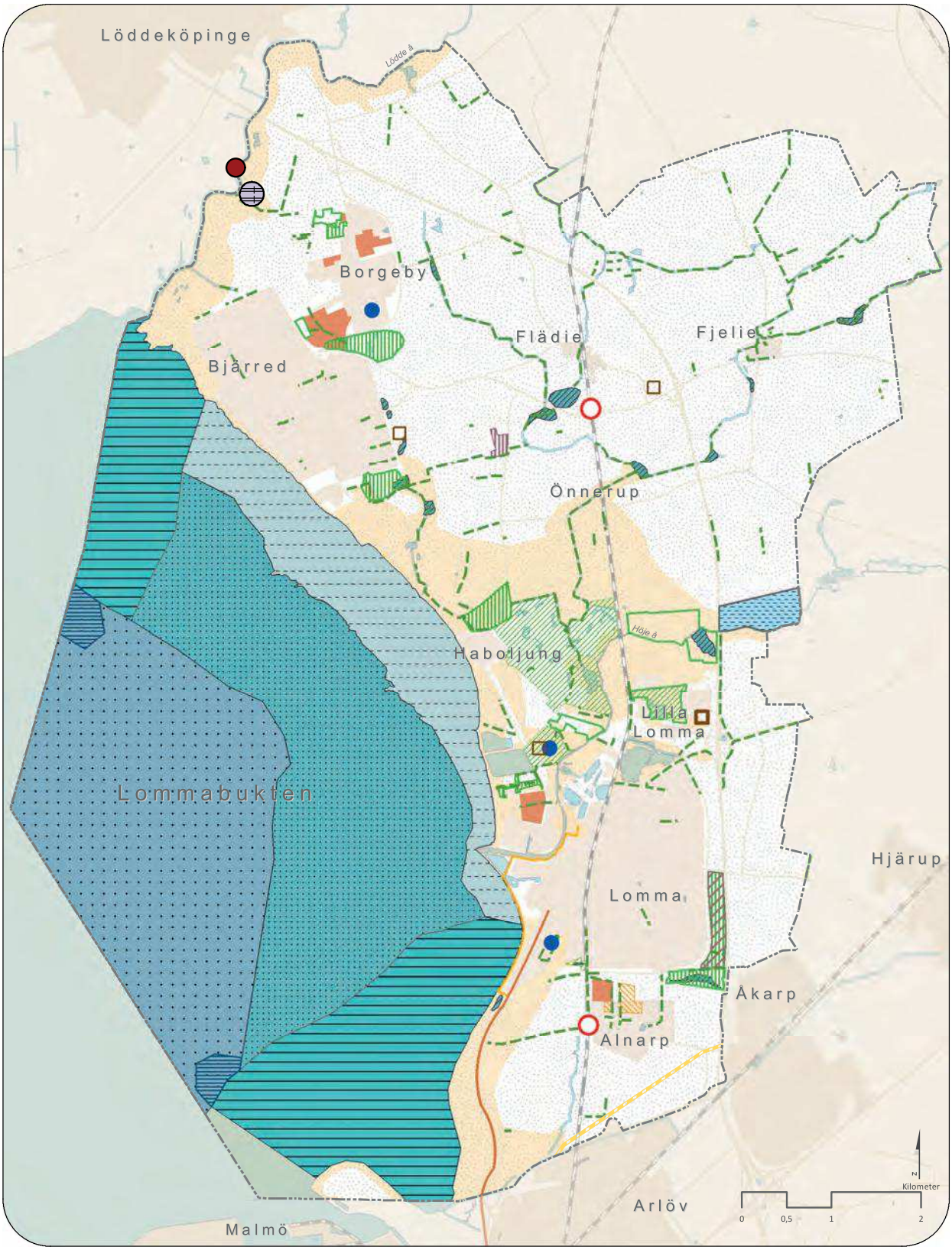
PLANKARTA 2030

Bevarande

- Hänsynsområde - Bad och friluftsliv
- Hänsynsområde - Höga marina naturvärden
- Särskilt värdefullt havsområde
- Värdefullt havsområde
- Skyddsområde avloppsrenningsverk

Plankarta

- Supercykelstråk
- Reservat för skyddsvall
- Ekologisk korridor
- Respekt kustzon
- Hänsynsområde landsbygd
- Naturreservat
- Omvandlingskompensation
- Förbättringskompensation
- Översvämningsområde
- Fördröjningsdamm
- Utbyggnadsområde bostäder
- Omvandling till ej miljöstörande verksamhet
- Verksamhetsområde
- Verksamhetsområde, gröna näringar
- Verksamhetsområde, blå näringar
- Tågstation
- Idrottsplats
- Förbindelse
- Reservat för spillvattenledning
- Plats för upplag
- Plats för tillfälligt upplag

SUPERCYKELSTRÅK

Arbete pågår för att färdigställa sträckan Lomma – Malmö som ett Supercykelstråk/prioriterat huvudstråk. Stråket ska byggas om för att underlätta för en snabb cykelpendling mellan orterna. Planerad invigning är 2023.

RESERVAT FÖR SPILLVATTENLEDNING

Reservat är utpekat för avloppstransport mellan Lund och Malmö som planeras av VA SYD. Spillvattenledningen planeras ligga på cirka 30 meters djup och den ska installeras via borrningen som utgår ifrån vertikalschakt, varav två schakt planeras inom kommunen (där reservatet ändrar riktning på plankartan). Markanspråket från ytan är begränsad till dessa schakt.

PLATS FÖR UPPLAG AV MASSOR OCH GRÖNAVFALL

Lomma kommun saknar utpekad mark för återkommande upplag av bland annat massor från anläggningsarbeten samt grönavfall från parkskötsel och tångrensning. Mark för upplag av schakt-, fyll- och muddermassor samt grönavfall ska därför reserveras. Denna mark anläggs lämpligen vid eller i verksamhetsområden med bra vägförbindelser, med god marginal till områden med bebyggelse eller höga naturvärden. Vissa ytor bör vara avsedda för tillfällig lagring av massor medan andra är avsedda för permanent lagring. Permanent lagring ska planeras och genomföras på ett sätt som långsiktigt ökar värdet av ekosystemtjänster.

HÄNSYNSOMRÅDE LANDSBYGD

I hänsynsområde landsbygd ska ingen ny bostadsbebyggelse tillkomma och jordbruksföretagandet och dess utvecklingsbehov prioriteras. Jordbruksmarken ska fortsatt användas för produktion av livsmedel, råvaror och andra ekosystemtjänster. Det är även av vikt att landskapets struktur med plats även för obrukade ytor såsom våtmarker, kantzoner, buskiga ägogränser och bryn, trädmiljöer, bioträdor, blommande vägrenar, markvägar och gröna obrukade stråk får fortsätta att utvecklas för att säkerställa landskapets ekosystemtjänster. Även siktlinjer ska bevaras.

RESPEKT KUSTZON

I zonen som omfattas av Respekt kustzon ska ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion utöver nödvändiga skyddsanläggningar tillkomma. I det utpekade området vill kommunen tillgodose riksintresse kustzon, som sträcker sig från kusten och upp till E6, genom att bevara oexploaterade kustområden och fria utblickar i området närmst kusten.

KOMPENSATIONSOMRÅDEN

Lomma kommun har beslutat att bortfall av naturresurser vid exploatering ska kompenseras. Översiktsplanen pekar ut två sorters kompensationsområden, omvandlingskompensation och förbättringskompensation. Omvandlingskompensation är områden där markanvändningen ändras för att öka de ekologiska och landskapsmässiga kvalitéerna. Förbättringskompensation är befintliga natur- eller rekreationsområden där kvalitetshöjande åtgärder för att öka den biologiska mångfalden och andra ekosystemtjänster kan utföras, till exempel genom utveckling av vegetation i parkområden och inom idrottsanläggningar.

EKOLOGISK KORRIDOR

För att öka landskapets vattenhållande förmåga, öka möjligheterna för djur

och växter att förflytta och sprida sig i landskapet samt öka möjligheterna till rekreation ska de gröna stråken i landskapet utökas och sammanlänkas. I planen finns förslag på ändrad markanvändning främst av jordbruksmark som ligger i anslutning till diken och ägogränser. Detta för att få en sammanhängande grön infrastruktur i landskapet som kan utvecklas vidare över kommungränserna.

NATURRESERVAT

I takt med en ökad befolkning så ökar också behovet av ytor för rekreation och biologisk mångfald. Kommunstyrelsen har därför sedan 2012 haft ambitionen att säkra mark för dessa intressen. Lämpliga områden för detta har därför pekats ut i kommunens Naturmiljöprogram och införlivas i översiktsplanen.

ÖVERGÅNG

För att utveckla friluftslivet och rekreationsmöjligheterna vill Lomma kommun skapa en förbindelse över Lödde å. Övergången är inte tänkt för biltrafik. Området både söder och norr om Lödde å är ett populärt rekreationsområde och med en möjlighet att korsa ån skulle längre sträckor att röra sig göras tillgängliga.

ÖVERSVÄMNINGSOMRÅDE

Kommunen har låtit genomföra flera detaljerade översvämningskarteringar av Höje å med Önnerupsbäcken. Flera större områden norr om Lomma tätort kan i högre utsträckning komma att översvämmas, både av havet och av höga flöden i Höjeå/Önnerupsbäcken. Översvämningarna i anslutning till vattendragen beror i vissa väderlägen på ökade vattenutsläpp högre upp i vattensystemen, utanför kommungränsen och dessa behöver åtgärdas där. För att minska påverkan när vattnet väl når Lomma kommun har vissa områden pekats ut som lämpliga översvämningsytor.

FÖRDRÖJNINGSDAMMAR

Höje å avrinningsområde, som är ett relativt litet vattendrag, ska hantera stora flödestoppar och föroreningar som kommer från såväl tätorternas dagvatten som lantbrukets markavvattning. Flera miljoner kubikmeter vatten behöver fördröjas i avrinningsområdet. Översvämningarna i anslutning till vattendragen beror i vissa väderlägen på ökade vattenutsläpp högre upp i vattensystemen, utanför kommungränsen. Detta kommer att öka i takt med klimatförändringen. Fördröjningsåtgärder krävs framför allt i uppströms liggande kommuner och så nära källan som möjligt. I sista hand kan fördröjningsdammar och översvämningsområden utnyttjas inom kommunens gränser.

RESERVAT FÖR SKYDDSVALL

En skyddsvall mot havets påverkan behöver byggas längs Höje å och reservat kvarstår söderut för att kunna utveckla befintlig skyddsvall.

INTRESSEOMRÅDE FÖR VINDKRAFT

Riksintressen, landskapsbild, bebyggelse, infrastruktur och naturvärden till havs och på land gör att Lomma kommun generellt sett inte lämpar sig för anläggning av storskalig vindkraft. Inom kommunen finns sex storskaliga vindkraftsverk, dessa ligger nordöst om Fjelie. Etablering av storskalig vindkraft ska alltid föregås av planprövning. Kommunen tar ställning mot etablering av vindkraft inom de områden som angivits som olämpliga i vindkraftsutredningen. Utredningen ska uppdateras under planperioden.

Bevarande

SKYDDSOMRÅDE RENINGSVERK

För att möjliggöra skyddsåtgärder för Borgeby reningsverks behov reserveras mark runt verksamheten.

HÄNSYNSOMRÅDE - HÖGA MARINA NATURVÄRDEN

Den öppna vyn över sundet är ett av Lomma kommuns kännetecken. Hela Lommabukten är ett ekologiskt känsligt område med ett rikt växt- och djurliv. För att skydda de mest värdefulla naturvärdena i bukten och bidra till goda förutsättningar för ett rikt rörligt friluftsliv och goda rekreationsmöjligheter har bukten delats in i olika delområden. Indelningen i dessa områden underlättar kommunens planeringsarbete då det visar vilka hänsynstaganden som ska göras beroende på områdets naturvärden och exploateringsgrad.

Inom dessa områden ska höga naturvärden väga tungt och vid konflikt med andra intressen ska naturvärden prioriteras. Det är också viktigt att värna om dessa områden som tysta, bullerfria oaser där den naturliga strandmiljön prioriteras.

- Ingen täktverksamhet får ske inom området.
- Inga nya bryggor eller anläggningar tillåts.
- Vattensporter ska undvikas.
- Ingen bortförsel av tång eller ålgräs från stränderna.
- Inga erosionsskydd i vattnet.

HÄNSYNSOMRÅDE - BAD OCH FRILUFTSLIV

En stor del av kuststräckan är avsatt till bad och rekreation. Hänsynsområdet för bad och friluftsliv innefattar de allmänna bad som finns i Lomma kommun, Lomma norra strand, Habo-området samt stranden vid Långa bryggan i Bjärred samt området mellan baden. Området sträcker sig ut till tre meters djup. Båtliv, windsurfing och kitesurfing ska samordnas med bad och annat friluftsliv.

- Sand får tillföras stranden.
- Ålgräs/tång får bortföras sommartid.

VÄRDEFULLT HAVSOMRÅDE OCH SÄRSKILT VÄRDEFULLT HAVSOMRÅDE

De grunda bottnarna i bukten är ekologiskt känslig miljö med en hög biologisk mångfald. Området inom tio meters djupgräns är ett särskilt värdefullt havsområde med stor utbredning av ålgräs och viktiga lek- och uppväxtområden för fisk. Friluftsliv och rekreation i form av vattensporter, fiske och båtsport måste ta hänsyn till områdets naturvärden. Sandtäkt, muddring och andra fysiska störningar som påverkar bottenförhållande utgör hot mot denna miljö.

- Ingen vindkraftutbyggnad bör förekomma i bukten som helhet.
- Täktverksamhet bör ej ske i bukten och speciellt inte i särskilt värdefulla havsområden.
- Erosionsskydd bör ej byggas ute i vattnet.
- Åtgärder som påverkar djur- och växtlivet i bukten negativt ska undvikas.

Tätorts- och landsbygdsutveckling

Ett tätare, attraktivare och mer hållbart samhälle

Klimatförändringar, digitalisering och en åldrande befolkning är exempel på stora samhällsutmaningar. Den pågående urbaniseringen och globaliseringen har medfört effekter som ökande skillnader i hälsa, tillgänglighet, demografi samt segregation. Människor, varor, tjänster och information rör sig globalt, allt snabbare och i allt större omfattning. Både person- och godstransporter förväntas öka samtidigt som digitaliseringen fortsätter i raskt tempo. Städer och regioner konkurrerar med varandra om att attrahera nya invånare och verksamheter. Vidgade arbetsmarknadsregioner och fritidsaktiviteter förutsätter allt mer långväga transporter och utvecklad infrastruktur, vilket tillsammans med strukturomvandlingar och ett ökat uttag av naturresurser förändrar landskapet.

Medan människor förr flyttade dit jobben fanns, flyttar nu företag dit människor finns. Valmöjligheten har ökat, liksom tillgängligheten. Detta har lett till att människors värderingar kring attraktivitet har förändrats. Människor söker sig därför nu i större utsträckning än tidigare till en attraktiv livsmiljö.

Attraktiv livsmiljö

En attraktiv livsmiljö är när alla delar i våra liv fungerar – god kommunal service, bra kommunikationer, bra boende, god arbetsmarknad, gott serviceutbud, goda rekreativa möjligheter, och när det finns möjlighet till upplevelser, självförverkligande och relevant identitet. Öppenhet, trygghet och tolerans utgör också viktiga egenskaper för att attrahera människor. Forskning visar att de mjuka värdena blir allt viktigare. Urbaniseringen för oss närmare varandra och medför att allt fler människor bor på allt mindre yta. Städer och länder är ihopkopplade globalt. En del forskare menar att just närheten och det mänskliga och kreativa kapitalet är nyckelfrågorna om ett samhälle ska kunna utvecklas. Stadsbyggnadsredskapen behöver därför användas för att attrahera människor och för att få människor att mötas. För att lyckas med det behöver vi utveckla vårt sociala och urbana kapital. En plats urbana och sociala kapital utgörs av de fysiska och mänskliga nätverken. En av de viktigaste byggstenarna för att skapa dessa kvaliteter är ett levande samhälle, där människor rör sig, möts och kan bygga relationer och utbyta tankar och idéer.

Ett levande samhälle, stadsliv, brukar mätas i antalet människor i rörelse tillsammans med den tid de uppehåller sig på olika platser. Till skillnad mot för hundra år sedan, behöver vi idag inte vistas i det offentliga rummet om vi inte vill. Det är därför i stor utsträckning frivilliga aktiviteter som utgör stadslivet.

Eftersom frivilligt stadsliv bara uppstår om den urbana kvaliteten är tillräckligt hög är platsernas attraktivitet helt avgörande för om en plats eller ort ska uppfattas som levande.

- *Kommunen ska bedriva ett tvärsektoriellt utvecklingsarbete kring livsmiljö, attraktivitet, besöksnäring, varumärke och kommunikation.*
- *Kommunen ska ha fokus på att attrahera människor och få dem att mötas genom att utveckla kommunens sociala och urbana kapital.*

Lomma är redan idag en väldigt attraktiv boendekommun med många fina värden, strategiskat belägen i en nationell tillväxtkärna, i en spännande kunskapsregion. Under planperioden kommer tre stationer för persontrafik att realiseras på olika platser i kommunen. Detta ger väldigt god tillgänglighet till omgivande städer med hela det utbud som det innebär. I regionen finns det dessutom en unik närhet mellan stad och landsbygd, vilket innebär att det är nära till allt - service, natur- och kulturupplevelser, arbete och utbildning. Närheten mellan stad och landsbygd ger också en bra grund till att utveckla tjänster och produkter inom grön tillväxt och cirkulär ekonomi. Kommunen har sammantaget fantastiska förutsättningar för ett framåtdrivet samhällsbygge och en attraktiv livsmiljö.

Samhället behöver dock förändras för att möta samhällsutmaningarna och för att kommunen ska vara fortsatt attraktiv. Detta ställer nya krav på hur samhället planeras, byggs och förvaltas. Både Lomma och Bjärred har från 1950-talet utvecklats till villasamhällen med låg och gles bebyggelse, där man mest bor och bilen av tradition är prioriterad.

Nu behöver vi tänka nytt och hushålla bättre med marken och bygga tätare och mer funktionsblandat för att kunna erbjuda mer än att bara bo. Vi behöver bygga ett levande samhälle som utgår från människors behov och skala, erbjuder boendeformer för livets alla skeden och inbjuder till att resa kollektivt, cykla, gå och mötas.

Förtätning

Beroende på hur befintliga strukturer ser ut kan förtätning innebära att bygga mer än det som redan finns på den mark som redan är tagen i anspråk. Att förtäta kan också innebära att lägga till nya områden med en tätare struktur än den befintliga, för att på tätortsnivå uppnå en förtätning.

Av de lokala klimatutsläppen står transporter för en väldigt stor andel. När fler människor lever och rör sig på en begränsad yta blir förutsättningarna för hållbara transportmedel bättre och koncentrationen gör att underlaget för resande blir större. Ett bättre nyttjande av mark, infrastruktur, tekniska försörjningssystem och offentlig service blir möjligt. Genom förtätning ges också möjlighet till större funktionsblandning, stärkta mötesplatser och bättre underlag för lokal handel och stadsliv, vilket också skapar trygga och attraktiva miljöer. Förtätning innebär således många fördelar, men det finns också utmaningar med förtätning. Fler invånare ska dela på den allemansrättsliga naturen, som det redan idag finns relativt lite av per invånare i Lomma kommun. Förtätning kan också innebära en utmaning när det kommer till kulturmiljöhänsyn.

Våra gemensamma rum

Ett rikt stadsliv som främjar kollektivtrafik och rörelse till fots medför att det offentliga rummet behöver vara utformat utifrån den oskyddade trafikantens villkor och skala. För att det ska vara attraktivt att resa kollektivt behöver hela resan vara bekväm, även sträckan mellan hållplats och målpunkt. Platser och stråk behöver utformas på ett medvetet sätt så att det finns funktioner som attraherar och är tillgängliga för alla målgrupper och så att de upplevs trygga och trafiksäkra, för att människor ska välja att cykla, gå och uppehålla sig. Genom en omsorgsfull gestaltning kan arkitekturen också bidra till att människor känner gemenskap och tillhörighet. Att känna tillhörighet och stolthet över den gemensamma miljön bidrar i sin tur till att bygga ett samhälle som håller ihop.

Tätare bebyggelse ska kunna förenas med möjligheter till vardagsrekreation, ett tillgängligt friluftsliv och god hälsa. Parker, gaturum och torg är gröna upplevelseupplevelserum som är viktiga ur både socialt och ekologiskt perspektiv. Forskning visar på ett tydligt samband mellan närhet till grönområde och hur ofta människor är fysiskt aktiva. Likaså har gröna miljöer en positiv inverkan på återhämtning efter stress. Grönstrukturen fungerar som stadens lungor och njurar genom att bidra till ett gott lokalklimat, bättre luftmiljö, rena dagvatten samt bidra till bullerdämpning. Grönska behöver också finnas i bebyggelsestrukturen för att mildra konsekvenser av klimatförändringar såsom extrema temperaturvariationer och stigande vattennivåer. Grönskan är också ett viktigt stadsbyggnadselement som även i den lilla skalan påverkar hur variationsrik och staden uppfattas i ögonhöjd.

Levande centrummiljöer

Utformningen av tätorternas centrummiljöer är väsentliga för att orterna ska vara fortsatt attraktiva och levande. I centrummiljöerna bör olika funktioner samlas för att ge bästa möjliga förutsättning för handel och stadsliv. De valfria aktiviteterna behöver ta stöd av de nödvändiga aktiviteterna, som till exempel livsmedelsinköp, för att generera besökare. Centrummiljöerna bör ges ett publikt innehåll med restauranger, kaféer, affärer, service och kultur för att attrahera människor att uppehålla sig. Verksamheter behövs för att öka dagbefolkningen och skapa kundunderlag. För att platserna ska vara befolkade och upplevas trygga över hela dygnet bör det också finnas bostäder i centrummiljöerna. De centrala platserna bör utgöras av allmän platsmark så att kommunen har rådighet över utvecklingen i centrum på lång sikt. Därför är till exempel inomhustorg och gallerior olämpliga.

Parkering påverkar väsentligt tätheten på våra centrala miljöer, vilket både är oekonomiskt och gör miljön glesare och mindre attraktiv. Genom att göra bilparkeringar mer ändamålsenliga och anpassade i antal till förutsättningarna på olika platser, genom till exempel samutnyttjande, zonering eller mobilitetslösningar, kan vi använda våra centrala platser effektivare.

- Kommunen ska verka för ett samhälle där det är högt i tak, tryggt och inkluderande.
- Kommunen ska utveckla de större tätorternas identitet, stärka stråken samt utveckla viktiga platser för att skapa bättre förutsättningar för stadsliv.
- Kommunen ska verka för att samla centrumverksamheter i centrala lägen och undvika externetableringar.
- Våra gemensamma rum ska vara utformade efter den oskyddade trafikantens villkor och skala
- Gång- och cykeltrafik ska i högre grad prioriteras inom tätorterna.

- Kommunen ska arbeta med parkering och mobilitetslösningar utifrån ett modernt angreppssätt för att hitta rätt tillgänglighetsnivå utan att bilarna dikterar villkoren.
- Kommunen ska arbeta medvetet med arkitekturverktyget för att öka kvalitén i stadsrummen. Ny bebyggelse ska vara av hög arkitektonisk kvalitet och tillföra nya värden.

Lokalisering av bebyggelse

Bebyggelse bör lokaliseras så att markanvändningen medverkar till att uppfylla en hållbar utveckling och på ett sådant sätt att risk för till exempel ras- och översvämning undviks eller minimeras. Vid exploatering och lokalisering av ny bebyggelse behöver därför följande ställningstaganden uppfyllas, oavsett var i kommunen exploateringen sker.

- Tillkommande bebyggelse bör utföras som förtätning, på redan ianspråktagen mark, inom område utpekat för prövning av förtätning eller inom utpekade utbyggnadsområden. Övrig bebyggelse får ej omvandlas till bostadsbebyggelse utanför ovan nämnda områden.

KLIMATANPASSNING

Kommunen ska arbeta för att minimera både sin egen påverkan på klimatförändringen och konsekvenserna av denna. Nödvändiga klimatanpassningsåtgärder ska vidtas för att minimera skador på naturmiljön, människors hälsa och egendom. Detta ska i möjligaste mån ske utan negativ påverkan på natur- och kulturvärden. I första hand ska åtgärder för anpassning till ett förändrat klimat göras med mångfunktion, både inom tätbebyggelse och i landskapet.

- Vid placering av erosionsskydd ska hänsyn tas till ekologiska aspekter, rekreativa aspekter samt till skyddsaspekter.
- Ny bebyggelse får enbart tillkomma på platser där möjlighet att ge skydd mot klimatförändringens effekter de närmsta 100 åren kan ske.
- Bebyggelse får enbart tillkomma där tillfartsvägar och övrig tvingande teknisk försörjning kan säkras mot klimatförändringens effekter de närmsta 100 åren.
- Vid prövning enligt PBL kap 2 ska kommunen väga in klimatförändringens effekter de närmsta 100 åren.
- Nya bebyggelseområden får enbart tillkomma på mark som ligger på lägst tre meters höjd över havet.
- I zonen som omfattas av Respekt kustzon ska ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion utöver nödvändiga skyddsanläggningar tillkomma. Inte heller ska utveckling av nya bostäder ur annan bebyggelse tillåtas.

KULTURMILJÖ

- För att värna befintlig ortsindelning och utblickarna ska ingen ny bebyggelse tillkomma längs kusten mellan Haboljung och Bjärred.

HÄLSA

- Verksamheter som är olämpliga ur miljö- eller säkerhetssynpunkt ska flyttas från tätbebyggda områden.

PÅVERKAN PÅ VATTEN

- Kommunen ska aktivt verka för att utsläppen till vatten av övergödande ämnen eller andra miljöskadliga ämnen minimeras och att god ekologisk och kemisk status respektive god kemisk och kvantitativ status uppnås i alla kommunens vattenförekomster.
- Ny exploatering ska inte försämra vattenkvaliteten i vattenförekomsterna.

BALANSERING

- Miljövärdesbedömning ska ingå som en del av detaljplanearbetet. Balanseringsprincipen ska tillämpas och kompensation kan då komma att behöva ske vid exploatering.

Utveckling av tätorter och byar

Tidigare har utgångsläget varit att Lomma tätort är kommunens huvudort men framöver eftersträvar kommunen istället två olika, men likvärdiga och stadigt växande tätorter. Detta innebär att kommunen växer flerkärnigt med ett tätortskluster i södra kommundelen bestående av Lomma/Alnarp och ett tätortskluster i norra kommundelen bestående av Bjärred/Flädie.

På väldigt lång sikt, bortom planperioden, är det troligt att det kommer att bo fler invånare i den norra kommundelen än i de södra. Förutsättningarna för såväl Lomma som Alnarp att växa utåt är mer begränsade än vad som är fallet med Bjärred och Flädie, på grund av skyddsvärda intressen, landskapsbarriärer och översvämningsrisk.

Södra kommundelen

LOMMA

Planerad bebyggelse i Lomma tätort består framförallt av att Lomma Hamn färdigställs. Andra förväntade större projekt inom planperioden är ny bebyggelse inom Lomma centrums norra delar, förtätningsbebyggelse på den gamla bilservicetomten i anslutning till Strandvägen samt på Bärgatorna. I norra delen av Lomma ligger det befintliga industriområdet Norr Vinstorp. Området innehåller idag till vissa delar tung industri, men bör omvandlas till bostäder på lång sikt då området är centralt beläget, med närhet till Lomma station.

För att utveckla näringslivet i Lomma tätort vill kommunen binda samman Lommastråket, från centrum via biblioteket till piren och från biblioteket till småbåtshamnen. Ett nytt verksamhetsområde finns i planperioden utpekat på mark som ligger mellan Malmövägen och E6:an. Där vill kommunen att kunskapsintensiva verksamheter ska etablera sig för att matcha invånarnas kompetensprofil.

ALNARP

I Alnarp finns ett universitetsområde, som omvandlas till en grön öppen stadsdel för studenter, forskare, företagare, boende och besökare.

Planerad bebyggelse i Alnarp innefattar ett större universitet med fördubblat antal studenter. SLU Alnarp menar att en nybyggnad på 200-250 studentbostäder behövs framöver. Visioner finns även för GIPA (Green Innovation Park Alnarp), Science park för gröna näringar, ett Science-center utformat som ett attraktivt besöksmål och eventuellt ett konferenshotell i till exempel slottet. Nya stationsnära lokaler för SLUs verksamhet planeras också, företrädelsevis på mark som redan idag är ianspråktagen för bebyggelse. Förhoppningen är att kunna etablera en innovationspark där forskningsresultat vidareutvecklas och kommersialiseras och entreprenöriella krafter samlas kring tidiga affärsidéer. Lomma kommun avser att planlägga en del av området i nära anslutning till tågstationen för bostadsändamål.

HABO LJUNG

Habo Ljung är beläget utmed kusten mellan Lomma och Bjärred. Karaktäristiskt för området är uppvuxen grönska, luftighet och utblickar över såväl havet i väster som åkerlandskapet i öster. Det finns ingen lämplig mark för ny bebyggelse i anslutning till Habo Ljung då den detaljplanelagda marken gränsar till området ”Respekt Kustzon”, som inte bör bebyggas på grund av bland annat erosions- och översvämningsrisk. Bevarad villa- och fritidsbebyggelse kombineras här framöver med ett större sammanhållet fritidsområde och en idrottsanläggning.

Norra kommundelen

BJÄRRED OCH BORGEBY

Utbyggnaden av Bjärred och Borgeby sker i första hand genom förtätning och utbyggnad av området mellan Bjärred och Borgeby, även kallat ”Bjärreds vångar”. Området kopplas samman med Domedejla mosse i norr och en ny park i söder. Andra förtätningsprojekt som är aktuella under planperioden är bostadsbebyggelse i östra och västra Borgeby, samt på strategiska platser inom tätorten, till exempel vid Bjärreds centrum och Bjärreds gamla centrum och medborgarhuset.

För att stärka de offentliga rummen och stråken i Bjärred avser kommunen att arbeta med ”Bjärredsstråket”, som ska sträcka sig längs Västkustvägen från sommarkiosken till Borgeby verksamhetsområde.

Daguppehället, som i dagsläget är litet, behöver förstärkas i Bjärred för att ge ökat underlag för kommersiell service. För att lyckas med detta behöver fler arbetstillfällen skapas i norra kommundelen. Detta sker i planperioden främst i form av blandad bebyggelse i Bjärreds vångar och i förtätningsprojekt. På längre sikt planeras för tillkommande bebyggelse i anslutning till Flädie station.

FLÄDIE

Under planperioden kommer en station för persontrafik på Lommabanan att öppnas i Flädie. På längre sikt än så ser kommunen Flädie som en ort som bör växa, med hänsyn till sitt strategiska läge i regionen och den framtida tillgången till kollektiv spårtrafik. Visionen för Flädie är en ort som rymmer både bostadsmiljöer, verksamheter och kommunal service, lämpligen i en blandad tät bebyggelse i nära anslutning till stationsläget. Hur orten ska utvecklas för att skapa en attraktiv och hållbar miljö bör noga studeras genom ett helhetsgrepp. Ny bebyggelse i Flädie bör inte tillkomma utanför detaljplanerat område innan ortens utbyggnadsmöjlighet prövats formellt i ett större sammanhang, då detta kan motverka god bebyggelseutveckling i ett senare skede.

- Ny bebyggelse bör inte tillkomma utanför detaljplanelagt område i Flädie under planperioden.

FJELIE

Under planperioden ser kommunen att Fjelie i huvudsak bevaras. På längre sikt är det aktuellt att se på möjligheterna att knyta an till Lund med ny bebyggelse öster om Fjelie by. Ny bebyggelse i Fjelie bör inte tillkomma utanför detaljplanerat område innan ortens utbyggnadsmöjlighet prövats formellt i ett större sammanhang, då detta kan motverka god bebyggelseutveckling i ett senare skede.

- Ny bebyggelse bör inte tillkomma i Fjelie under planperioden.

Utveckling av näringsliv och verksamheter

Inom kommunen kommer nya verksamhetsområden att skapas under planperioden. Befintliga verksamhetsområden som är mer lämpade för annan verksamhet eller är olämpligt belägna kommer att omvandlas eller avvecklas.

För området Kanik finns ambitionen att det framöver ska ändra karaktär till ett område för icke störande verksamhet. Norr Vinstorp ska på lång sikt omvandlas till bostadsområde. För Prålmlyckan föreslås avveckling som verksamhetsområde med anledning av att området ligger lågt.

Kommunen har följande ställningstaganden kopplat till utveckling av näringsliv och verksamheter:

- Att fler kunskapsintensiva och innovationsdrivna företag, som verkar för en hållbar utveckling, ska etablera sig inom kommunen.
- Att antalet arbetstillfällen ökar i befintliga företag och att verksamheterna blir än mer hållbara.
- Att samarbetet mellan näringsliv, akademi och det offentliga fördjupas för att bidra till att öka antalet gröna innovationer.
- Att kommunen blir ett geografiskt kluster för gröna företag som arbetar för en hållbar utveckling.
- Att Lomma kommun etableras som ett nationellt centrum för hållbarhet och grön tillväxt.
- Inom kommunen finns ingen lämplig plats för tillståndspliktig verksamhet (A- och B-anläggning enligt miljöbalken). Undantaget är platsnödvändiga samhällsviktiga funktioner.

Vad gäller handel och service i den norra kommundelen, arbetar Lomma kommun för en utveckling av Bjärredsstråket, som ska sträcka sig längs Västkustvägen från sommarkiosken till Borgeby verksamhetsområde. Längs sträckan behöver olika insatser göras för att skapa ett sammanhängande stråk. Norr om Borgeby har ett verksamhetsområde etablerats med stark sällanköpshandel.

För att utveckla näringslivet i Lomma tätort arbetar kommunen för att skapa ett attraktivt Lommastråk som binder samman de centrala delarna vid centrumtorget med stranden och Lomma Hamn samt med den kommande tågstationen.

Hänsynsområde landsbygd

En levande landsbygd är viktigt för att skapa en attraktiv, hållbar och konkurrenskraftig region. Det finns ett ömsesidigt beroende mellan tätort och landsbygd, vilket innebär att en tätare exploatering i tätorterna förutsätter att landsbygden behålls oexploaterad. Landsbygden med dess finmaskiga vägnät och vyer spelar en viktig roll för bland annat friluftsliv och rekreation, när allt fler människor samlas i städer och tätorter. Även landskapet i sig utgör en del av kommunens attraktionsvärde.

JORDBRUK

En stor del av jordbruksmarken i Lomma kommun tillhör världens mest produktiva. Jordbruksmarken är av nationellt intresse och exploatering ska i möjligaste mån undvikas på denna mark. Det finns likväl många olika markintressen på landsbygden. De areella näringarna förändras och rationaliseras, energiproduktion blir mer arealkrävande och miljöintresset får allt fler människor att söka sig ut på landsbygden för rekreation. Samtidigt

finns behovet av nya bostäder och verksamheter i regionen. Utvecklingen av landsbygden ska vara miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar. Tillgängliga resurser måste därför fördelas och bevaras efter noga övervägning.

Småbiotoper i odlingslandskapet är viktiga miljöer som fungerar som en fristad för de arter som har svårt att överleva i det moderna jordbrukslandskapet. De bidrar med en mängd ekosystemtjänster och fungerar som ekologiska korridorer. Exempel på sådana ytor är vägrenar, öppna diken och gräsbevuxna kantzoner. Biotoper som omfattas av generellt biotopskydd är alléer, pilevallar, åkerholmar och våtmarker i odlingslandskapet. Vissa av dessa strukturer kan utvecklas för ytterligare värdeökning till gagn för brukare och andra nyttjare.

BEBYGGELSE OCH NATUR

Eftersom tillkommande bebyggelse kan påverka möjligheterna att driva ett effektivt jordbruk och även kan inverka negativt på landskapsbilden får ny bostadsbebyggelse endast tillkomma inom utpekade utbyggnadsområden och område för prövning av förtätning, Tillkommande spridd bebyggelse är inte lämplig ur hållbarhetsaspekt då det försvårar för kommunen att ordna förutsättningar för kollektivt resande och samhällsservice. Det stora bebyggelsetrycket i kommunen medför att även enstaka nya bostäder bör omfattas av krav på detaljplan för att mångsidigt belysa konsekvenserna av en eventuell exploatering.

Lomma, liksom merparten av kustkommunerna på västkusten, har väldigt låg andel allemansrättslig natur. Landsbygden och naturen behöver därför tillgängliggöras på olika sätt. Kommunen har tagit fram ett naturmiljöprogram, som bland annat innehåller en strategisk planering av hur människor i tätorter får tillgång till naturen. Tillgängligheten består till exempel av ett sammanhängande nät av rekreationsslingor och olika typer av naturområden.

- Exploatering av jordbruksmark ska undvikas, större exploatering utanför förtätningsgräns (se karta Område för prövning av förtätning) får enbart ske inom översiktsplanen utpekade områden.-
- Stora anläggningar bör undvikas på landsbygden då slättlandskapet är känsligt för storskaliga anläggningar, då de kan bli mycket dominerande visuellt. Detta omfattar inte exempelvis maskinhallar eller liknande byggnader som behövs för driften av befintligt jordbruk.
- En eller flera större energianläggningar med förnybar energiproduktion inom kommunen undantas från ställningstagandet att exploatering av jordbruksmark ska undvikas. Av vikt är att dessa anläggningar inte stör siktlinjerna i det öppna landskapet.
- Jordbruksföretagandet bör ges hög prioritet på landsbygden och dess utvecklingsbehov bör prioriteras.
- Ny bostadsbebyggelse på landsbygden ska undvikas.
- Slättens karaktärselement är viktiga och ska bevaras.
- Gröna rekreationsytor ska skapas i eller i nära anslutning till Fjelie och Flädie.

Befolkningsutveckling

Under 2000-talet har befolkningstillväxten i kommunen varit hög. Huvudskälet är det omfattande bostadsbyggandet framför allt i Lomma tätort och särskilt i området Lomma Hamn.

I inledningen av arbetet med Översiktsplan 2020 studerades olika scenarier avseende befolkningstillväxt, bostadsbyggande och markbehov. Kommunen slog då fast att översiktsplanen ska inriktas mot en befolkningstillväxt på i genomsnitt 1,5 procent per år. Detta motsvarar ett tillskott på cirka 150 nya bostäder per år. I det beslutet har en avvägning gjorts mellan olika intressen som exempelvis markutnyttjande, landskapsbild, bevarande av god åkermark och naturområden.

Kommunen har idag en något annorlunda befolkningsstruktur än länet och riket som helhet. Det är framför allt barngrupperna 0–14 år och deras föräldrar, som är överrepresenterade och gruppen unga vuxna 20–29 år som är underrepresenterad. Detta är i viss mån en effekt av bostadsbeståndets sammansättning inom fördelning i kommunen.

Den inriktningen på bostadsbyggandet och utvecklingen av det befintliga bostadsbeståndet i kommunen leder till att befolkningen ökar. Den äldsta delen av kommunens befolkning äldre än 85 år förväntas i det närmaste fördubblas under perioden 2021–2031, det är av vikt att tillskapa lämpliga bostäder för denna grupp som underlättar för dem att bo kvar inom kommunen.

- Kommunens planering ska inriktas mot en befolkningstillväxt med i genomsnitt 1,5 procent per år.

Bostadsbeståndet

I kommunen finns nästan 10 000 bostäder. Antalet är cirka 6 000 i den södra kommundelen (Lomma med omgivande landsbygd) och runt 4 000 i den norra (Bjärred, Borgeby, Flädie och Fjelie med omgivande landsbygd). Bjärred används som den samlande beteckningen för den norra kommundelen. Huvuddelen av bostäderna är småhus, dessa upplåts med äganderätt. I kommundelen Lomma finns numera nästan lika många bostäder i flerbostadshus som i enbostadshus. Flertalet av bostäderna i flerbostadshus upplåts som bostadsrättslägenheter.

Ett varierat bostadsutbud

Unga vuxna och studenter är några av de grupper som har svårt att få bostad. Bristen på bostäder och prisläget i kommunen gör det svårt för dessa grupper att hitta en bostad. Det är därför viktigt att säkerställa ett utbud av hyresrätter.

En annan grupp som är viktig att uppmärksamma är äldre, då de i framtiden kommer att utgöra en allt större andel av befolkningen. De flesta äldre efterfrågar trygghet, närhet till service och ett boende som är tillgängligt. Många önskar också bo kvar i den del av kommunen där de bor. Det är om möjligt viktigt att bygga boenden i olika prislägen, anpassade för äldre, då både behov och ekonomiska förutsättningar varierar i denna åldersgrupp.

Bostadssociala aspekter

För att kunna uppfylla variation i bostadsbeståndet i hela kommunen, på alla nivåer, är det viktigt att i planeringen utgå ifrån det aktuella områdets fördelning. Att utbudet av olika typer av bostäder inom ett område kompletteras och breddas är ett sätt att skapa förutsättningar för flyttkedjor som i sin tur möjliggör och underlättar generationsväxling i bostadsbeståndet. Det bidrar också till en omflyttning inom kommunen, där redan befintliga kommuninvånare söker sig till nya bostadsområden.

Länsstyrelsens skrift *Regional Bostadsmarknadsanalys 2020* anger att en bostad inte är lämplig om den inte är anpassad för den enskildes behov såsom funktionsnedsättning, hög ålder och fattigdom. Bostaden ska även vara belägen så att det går att ta sig till arbete, skola, förskola, sjukvård och andra sociala inrättningar. Det ska också finnas tillgång till infrastruktur, allmänna platser, friluftsliv, kultur etcetera. Rättigheten har också stor betydelse för andra rättigheter. Om individen inte har en lämplig bostad riskeras exempelvis hälsa, utbildning, arbete, privatliv, rösträtt och fritidssysselsättningar. Vänder vi på det, försämras kvalitén i boendet om individen inte kan använda andra rättigheter, exempelvis rätten till yttrandefrihet, rätten till föreningsfrihet, rätten till bosättningsfrihet och rätten att delta i offentligt beslutsfattande. Rätten till bostad skyddas av ett starkt diskrimineringsförbud. Minimikraven av rättigheten som angetts ovan ska omfatta alla bostadsförhållanden. Detta gäller både familjer och enskilda individer på bostadsmarknaden, oavsett inkomst eller ekonomiska tillgångar, funktionsförmåga, ålder och migrationsstatus.

FOLKHÄLSOMÅLET BOENDE OCH NÄRMILJÖ

Delmål fem i de nationella folkhälsomålen fokuserar på boende och närmiljö. Boende och närmiljö är en viktig komponent för en god och jämlik hälsa. Bostaden är en viktig plats för återhämtning, vila och rekreation. En sund, trygg och trivsam boendemiljö är också ett grundläggande mänskligt behov och den som inte har rimligt goda boendeförhållanden har svårt att klara övriga delar av livet, såsom till exempel utbildning och arbete, som i sin tur har stor betydelse för hälsan. Att känna sig trygg i sitt boende har också stor betydelse för viljan och lusten att vistas utomhus i närområdet. Låg socioekonomisk position samvarierar med hög exponering för olika riskfaktorer i boende och närmiljön, och genom detta ökar risken för ohälsa, sjukdom och en ojämlik hälsa.

Att ha tillgång till en god bostad i ett område som ger samhälleliga förutsättningar för social gemenskap bidrar till trygghet, tillit och en god och jämlik hälsa. Åtgärder för en mer jämlik hälsa bör riktas mot att bryta boendesegregation men också på hållbart byggande med som motverkar exponering för skadliga miljöfaktorer. Med jämlik hälsa-perspektiv inom samhällsplanering kan förändringar åstadkommas som påverkar människors levnadsvillkor och minskar ojämlikhet i hälsa. Viktiga komponenter för en jämlik hälsa är att skapa bostadsområden som är socialt hållbara och boendemiljöer som präglas av god goda miljöfaktorer.

- Kommunen ska särskilt uppmärksamma särskilda gruppers behov av bostad (studenter, unga vuxna och äldre) och verka för att deras behov blir tillgodosedda.
- Kommunen ska verka för att minst 10 procent av tillkommande bostäder upplåts med hyresrätt.

Planförslag

Folkhälsomålet
Boende och närmiljö

UTBYGGNAD 2021–2030

Den planerade utbyggnaden under perioden 2021–2030 omfattar ungefär 1 500 bostäder i kommunen. Utbyggnaden kommer i huvudsak att ske med en större täthet, exempelvis som radhus eller flerbostadshus. Ett mindre antal enbostadshus kan även komma att uppföras. Tomter för enskilt byggande prioriteras inte under planperioden. Inom kommunens båda större orter Lomma och Bjärred prövas och utreds möjligheterna till förtätningsprojekt löpande. I de planläggningar som utpekas i översiktsplanen ser kommunen i dagsläget inget särskilt skäl för att uppföra områdena med enskilt huvudmannaskap varvid områdena avses få kommunalt huvudmannaskap.

- Lomma kommun är beredd att pröva möjligheten till förtätning inom områden som visas på nästa sida på kartan ”Område för prövning av förtätning” genom detaljplan.

Planer och bestämmelser

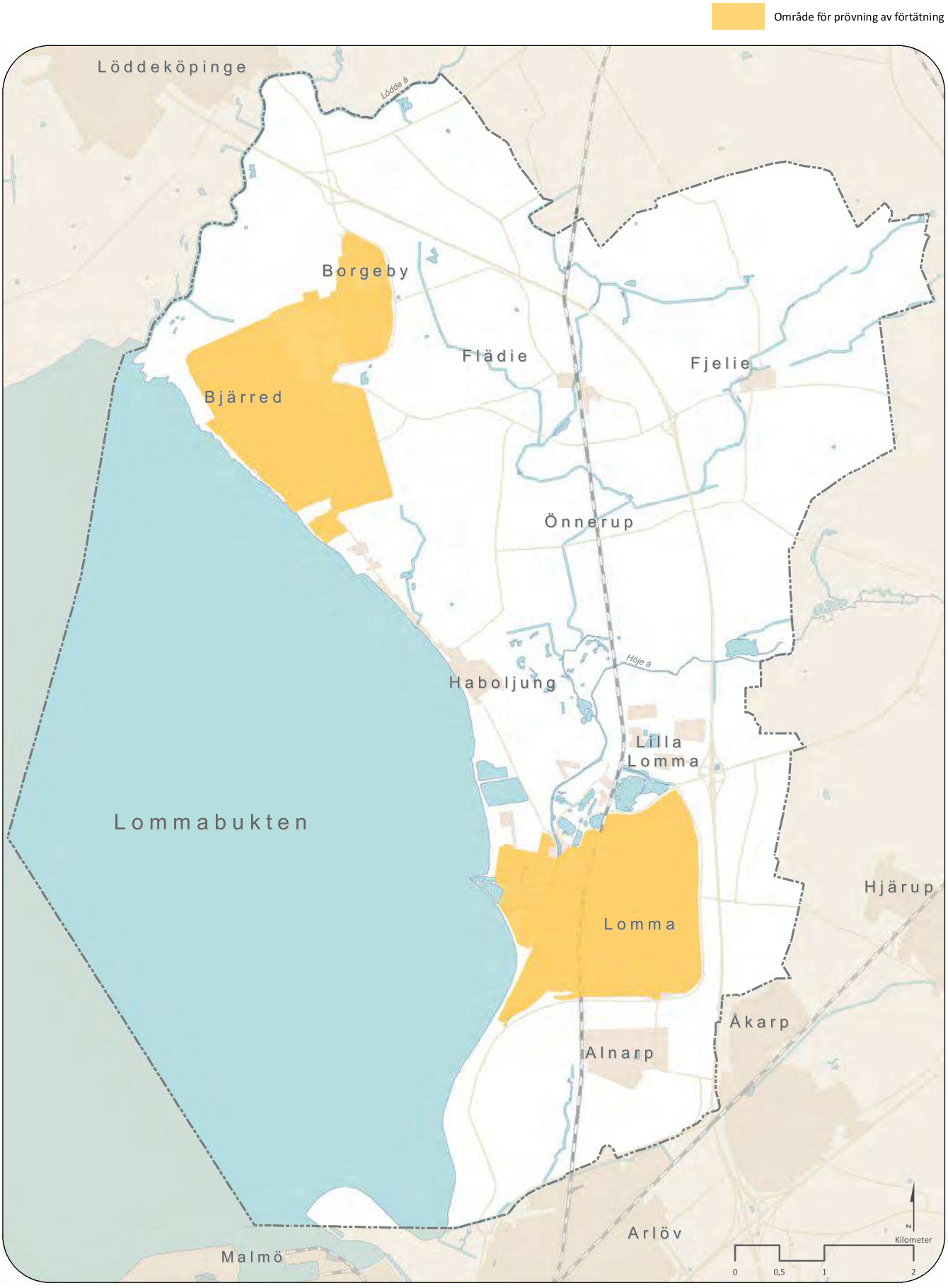
Kommunens översiktsplan är inte juridiskt bindande men vägledande för efterföljande planläggning och vid bygglovsgivning.

I Lomma kommun finns ungefär 180 gällande detaljplaner som reglerar markanvändningen i kommunen.

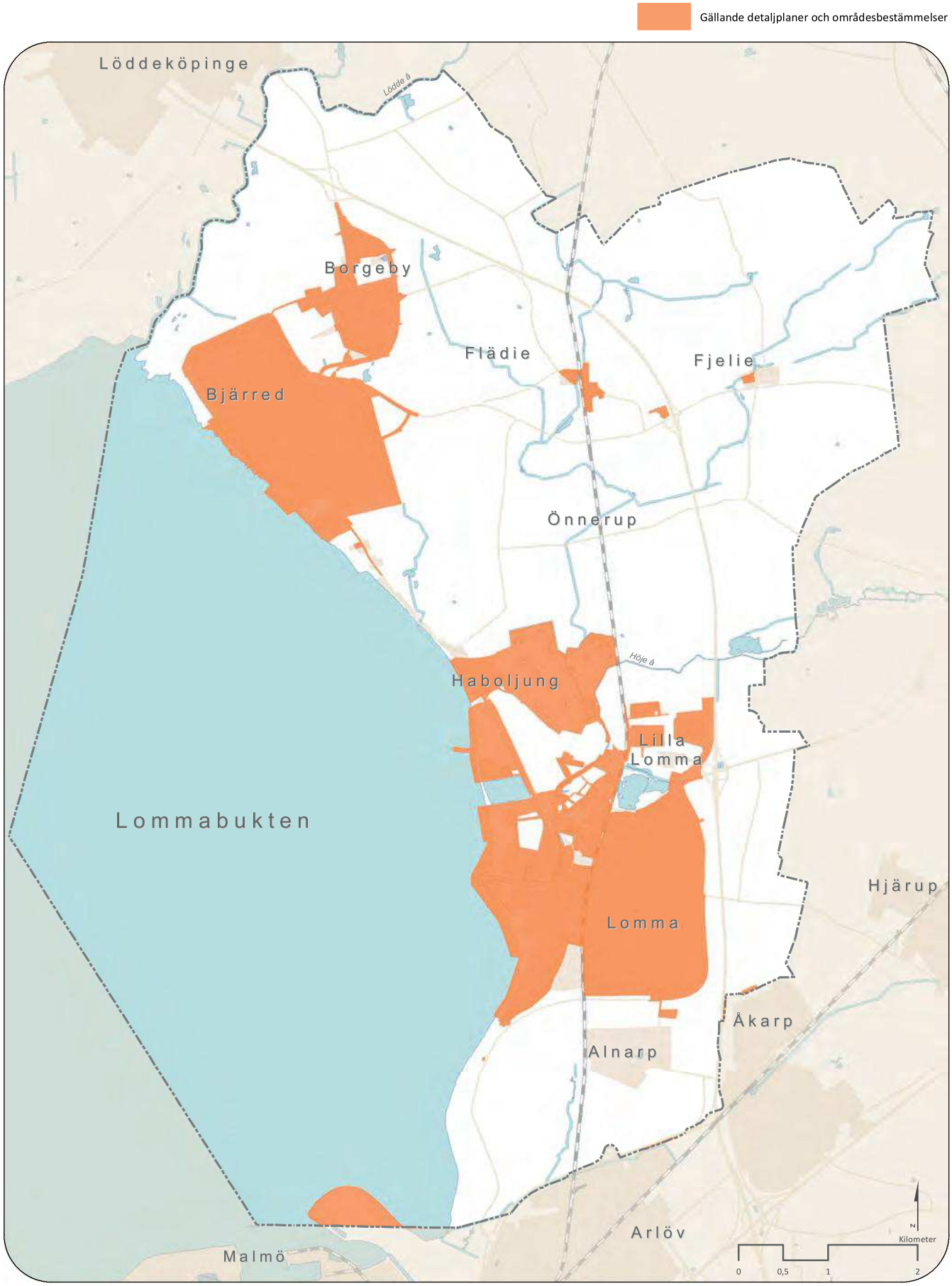
De fördjupade översiktsplanerna för Flädie från 1985, Bjärred-Borgeby från 1999, Lomma tätort från 2003 och den fördjupade översiktsplanen för Kustzonen från 2006 upphör att gälla i och med antagandet av denna översiktsplan. Relevanta delar har arbetats in i detta förslag till översiktsplan.

Planförslag

Område för prövning av förtätning

Planer och bestämmelser

Utbyggnadsområden bostäder – fördjupning

BJÄRREDS VÅNGAR

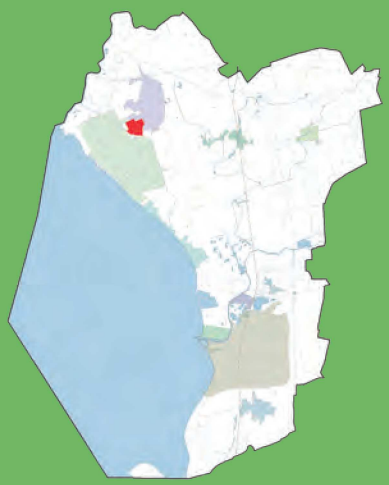
Vision

För att tillskapa fler kvaliteter och bostäder och utveckla kommundelens sociala och urbana kapital, behöver det skapas möjligheter för blandad bebyggelse med bostäder och verksamheter, som kompletterar det befintliga beståndet i Bjärred. Bjärreds vångar är centralt beläget, med närhet till service och kollektivtrafik och bedöms utifrån förutsättningarna på platsen kunna bebyggas med större täthet än befintligt samhälle. Kommunen strävar efter en ökad dagbefolkning i Bjärred och Borgeby och ser positivt på etablering av arbetsplatser inom området då detta ger underlag för en ökad kommersiell och offentlig service och en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Bjärreds vångar kommer med den nya stationen för persontrafik i Flädie (2026), ha ett attraktivt och kollektivtrafiknära läge. Som en del i att knyta Bjärred/Borgeby till Flädie behöver förstärkningar genomföras i gång- och cykelnätet. Det är av yttersta vikt att det är smidigt att med kollektivtrafik ta sig till Flädie och Lund, Malmö och Helsingborg.

I den framtida utvecklingen av Bjärreds vångar ska stor hänsyn tas till de naturvärden som finns i området och i samband med utvecklingen av området ska arbete göras för att ytterligare gröna korridorer skapas. Detta för att tillgängliggöra naturområden både för människan och för biologisk mångfald.

Lokalisering

Lomma kommun har, i översiktsplanearbetet tagit fram en översiktlig lokaliseringsutredning för den norra kommundelen *(Lokaliseringsutredning för den norra kommundelen, Atkins 2018-12-17).* De områden som sågs som möjliga utbyggnadsområden och prövades var Bjärreds vångar, Flädie, öster om Borgeby samt ett nollalternativ. Utifrån de ställda kraven i 2 kap Plan- och bygglagen, identifierades tio bedömningskriterier vilka främst tog utgångspunkt i 3-7 kap PBL. Utredningen visar för den norra kommundelen att Bjärreds vångar är ett av de områden som bäst tar hänsyn till de krav som finns i 2 kap. PBL.

Struktur

Området omfattar en total yta om cirka 18 hektar. Det nya området kommer när det är färdigutbyggt att innehålla cirka 900 bostäder, kommunal service och verksamheter. Hela området kommer inte att byggas ut och inflyttas i planperioden, men planläggningen behöver ske i ett helhetsgrepp. Ungefär 1/3 av bostäderna i området bedöms inflyttas i planperioden.

Strukturen är tätare än befintliga Bjärred och Borgeby, men tar avstamp i den skala som finns på orterna idag. En blandning av boendeformer i området eftersträvas med både flerbostadshus och radhus/parhus för att skapa en social hållbarhet samt möjliggöra flyttkedjor. Området ska ha en blandad och varierad struktur för att integrera de gröna och blå värdena samt för att skapa goda förutsättningar för möten mellan människor. Närheten till omkringliggande grönområden, hav och utblickar ska tas tillvara och utvecklas.

Strukturen på området knyter samman Bjärred och Borgeby och visar samtidigt respekt för omkringliggande bebyggelse. Bjärreds vångar ges en egen karaktär som skiljer sig både från Bjärred/Löddesnäs samt från Borgeby. Greppet, där bebyggelsen i huvudsak är orienterad i öst-västlig riktning, skiljer sig från de kringliggande orterna samtidigt som den effektivt binder samman befintliga knutpunkter och stråk. Bjärreds vångar planeras i motsats till Löddesnäs som en varierad bostadsmiljö med olika typer av hus. Skalan i Bjärreds vångar är lite högre än i både Bjärred och Borgeby, vilket också tydliggör att det är ett nytt område som skiljer sig från de äldre orterna. Den nya bebyggelsen placeras därutöver i huvudsak med distans till befintlig bebyggelse vid Löddesnäsvägen och Västanvägen.

De större naturområdena i området, Domedejla mosse och Plommonskogen, ligger utanför exploateringsområdet och de naturvärden som finns där kommer att integreras i området, bland annat genom en nord-sydlig grön koppling.

Det är viktig att skapa goda gång- och cykelförbindelser mellan centrala funktioner, bostadsområden, skolor/förskolor och Borgeby idrottsplats. Vidare planeras för en gen och högkvalitativ gång- och cykelväg mellan Bjärred/Borgeby och Flädie för att skapa god tillgänglighet till kollektivtrafiken.

Översiktlig bedömning

Bjärreds vångar är en långsiktigt hållbar tätorts- och stationsnära utveckling av den norra kommundelen som bedöms kunna leda till ett minskat bilberoende. Bjärreds vångar innebär inte någon större påverkan på befintlig vägstruktur. Däremot är området en viktig länk då befintlig vägstruktur upplevs som en barriär.

Bjärreds Vångar omfattas av ett större kustområde som utgör riksintresse för geografiska bestämmelser enligt 4 kap 1 § och 4 § MB. För områden

som omfattas av riksintresseområden enligt 4 kap 1 § och 4 § får exploateringsföretag endast komma till stånd om hinder inte möter enligt 2–8 §§ och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2–6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter. Då Bjärreds Vångar utgör förtätning av Bjärred tätort och binder samman Bjärred med Borgeby till en gemensam ort, bedöms inte syftet med riksintresset påverkas. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå. Inga andra riksintresseområden berörs.

Historiskt sett har Bjärred och Borgeby setts som två separata orter och detta kommer delvis att förändras i och med en utbyggnad av Bjärreds vångar. Bjärreds vångar kommer att binda samman de båda orterna samtidigt som deras olika historia och karaktärer ska vara utläsbara. Kommunens vision är att trots att Bjärred och Borgeby växer samman så ska deras olika karaktärer bevaras. Kulturmiljökonsult har tagit fram en värdebeskrivning och har bedömt Bjärreds vångars påverkan på kulturmiljön enligt nedan.

KULTURMILJÖ- BESKRIVNING OCH KARAKTÄR

Bjärred är ett relativt ungt samhälle, som började växa fram som en semesterort vid sekelskiftet 1900. Det är från den tiden den äldsta sammanhängande bebyggelsen i samhället härstammar. Stora delar av Bjärred är dock uppförda under slutet av 1900-talet. Bostadsbebyggelsen i Bjärred består så gott som helt och hållet av enfamiljshus i form av villor, radhus eller kedjehus.

Det äldsta Bjärred längs havet bedöms inte påverkas av det i ÖP föreslagna utbyggnadsområdet. De områden i Bjärred som ligger närmast utbyggnadsområdet är främst 1960-1970-talets grupphusbebyggelse i en till en och en halv våningar. Dessa bostadsområden med villor, radhus och kedjehus utgör en stor del av bebyggelsen i Bjärred. Bebyggelsens enhetliga utformning är ett karaktäristiskt drag för den tidens stilideal - upprepandets estetik. Trafikseparingen och de centrala grönytorna är också karaktäristiska drag.

Nordost om Bjärred ligger Borgeby, ett litet samhälle som växte fram utmed Västkustvägen under slutet av 1800-talet, men som idag till största delen består av villor från sent 1900-tal. Borgeby präglas av låg och tät bebyggelse.

Borgeby har en varierad bebyggelse men karaktäriseras främst av låga villor och äldre gatehus. Huvudstrukturen är långsträckt längs Norra Västkustvägen och Löddesnäsvägen, vilket också utgör den historiska bebyggelsestrukturen. Yngre bebyggelse ligger i klungor längs kvartersgator, lokaliserat i huvudsak en liten bit ifrån den långsträckta Norra Västkustvägen.

Det nya Bjärreds vångar ges en egen karaktär som skiljer sig både från Bjärred/Löddesnäs samt från Borgeby. Bjärreds vångar planeras i motsats till Löddesnäs som en varierad bostadsmiljö med olika typer av hus. Husen i Bjärreds vångar är oftast högre än i både Bjärred och Borgeby, vilket också tydliggör att det är ett nytt område som skiljer sig från de äldre orterna. Bjärreds vångar planeras enligt *Uppdatering av planstruktur 2020-04-29 Arkitema architects* lokaliseras med distans till bebyggelsen längs Löddesnäsvägen i Borgeby samt från Västanvägen som utgör östgränsen av Löddesnäs. Den nya bebyggelsen angränsar i huvudsak inte till Norra Västkustvägen.

Genom att Bjärreds vångar ges en egen karaktär och att ny bebyggelse inte inkräktar på de historiska huvudstrukturerna bedöms att de befintliga orternas karaktärer är urskiljbara och fortlever även om orterna byggs samman genom Bjärreds vångar.

Övrigt att uppmärksamma

Hänsyn bör tas till registrerade fornlämningar vid detaljplaneläggning. Arkeologiska undersökningar kan bli aktuella. För Bjärreds vångar bör landskapsanalyser upprättas i samband med planläggning. Detta bidrar till att bevara identitetsskapande strukturer i landskapet och ta tillvara viktiga landskapselement, samt minska de negativa konsekvenserna för kulturmiljö.

Bullerutredning bör utföras i samband med detaljplaneläggning för att avgöra om bullerskyddsåtgärder krävs för både befintlig bebyggelse och föreslagen bebyggelse inom Bjärreds Vångar. Eventuella bullerskyddsåtgärder bör fastställas i kommande detaljplaner samt i exploateringsavtal.

I samband med en exploatering av Bjärreds Vångar bör en riskanalys genomföras för Norra Västkustvägen. Rekommenderade skyddsavstånd samt skyddsåtgärder bör fastställas i kommande detaljplaner. Möjligheter att förhindra Norra Västkustsvägens barriäreffekt bör vidare studeras.

I samband med detaljplaneläggning bör de lågpunkter som finns inom området utredas. Marknivåer kan behöva säkerställas i kommande detaljplaner.

Vid omvandling från jordbruksmark till bostadsmark gör Lomma kommun alltid en översiktlig bedömning av var risken för föroreningar är som störst och provtar dessa platser i detaljplaneskedet. Lågpunkter inom området behöver uppmärksammas vid kommande detaljplanering liksom artskyddsfrågor och eventuella rödlistade arter inom området.

BORGEBY

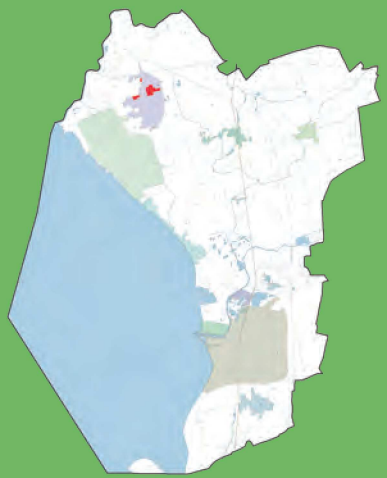
Vision

Som ett led att utveckla den norra kommundelen pekas tre utbyggnadsområden ut i anslutning till Borgeby. Historiskt var Borgeby ett litet samhälle som växte fram längs Norra Västkustvägen under slutet av 1800-talet men som idag till stor del består av villor från sent 1900-tal. På 2000-talet har Borgeby kompletterats med bland annat Fridas fält. Den tillkommande bebyggelsen ska ta hänsyn till de årsringar som Borgeby består av och komplettera med framförallt ett varierat bostadsbestånd i ett attraktivt läge.

Stor hänsyn ska tas till kultur- och naturvärden. Koppling ska ske till den gröna struktur och de gröna stråk som finns i området. De gröna stråken ska även utvecklas för att tillgängliggöra naturområden både för människan och som biologiska spridningskorridorer.

Utbyggnadsområdena i Borgeby har, liksom Bjärreds vångar, ett attraktivt och kollektivtrafiknära läge, framförallt i och med att en ny tågstation för persontrafik öppnar i Flädie 2026, men området trafikeras även av busstrafik. Förstärkningar kommer att behöva göras i gång- och cykelvägnätet i Borgeby för att skapa goda möjligheter för hållbart resande och knyta området till stationen i Flädie.

Lokalisering

Områdena i Borgeby studerades i samma lokaliseringsutredning som togs fram för Bjärreds vångar i samband med framtagandet av Översiktsplan 2020. *(Lokaliseringsutredning för den norra kommundelen, Atkins 2018-12-17).* De områden som sågs som möjliga utbyggnadsområden och prövades var Bjärreds vångar, Flädie, öster om Borgeby samt ett nollalternativ. Utifrån de ställda kraven i 2 kap Plan- och bygglagen, identifierades tio bedömningskriterier vilka främst tog utgångspunkt i 3-7 kap PBL.

Struktur

Området omfattar fyra delar med en total yta om cirka 11 hektar. Område 1: Området kan inrymma ett fåtal fristående hus utformade i liknande skala och karaktär som bebyggelsen längre söder ut på Norra Västkustvägen.

Område 2: Området kan inrymma både tätare och glesare bebyggelse. I den norra delen vid gränsen mot verksamhetsområdet kan högre och tätare bebyggelse klara mötet med de större byggnader som redan finns etablerade där. Längre söder ut mot det befintliga Fridas fält behöver den nya bebyggelsen anpassas i skala för att passa in i området.

Område 3: Området gränsar till den befintliga skolan Rutsborg och pekas ut som möjlighet till nybyggnad av offentlig service.

Område 4: Ett antal fristående hus som harmonierar med befintlig bebyggelse vad gäller storlek på byggnader och tomter kan uppföras.

Områdena kommer att utformas med respekt till omgivande bebyggelsen. Sammanlagt kompletteras Borgeby med totalt cirka 250 bostäder. Det eftersträvas här, liksom i Bjärreds vångar, en mix av boendeformer med komplettering av framförallt lite tätare strukturer än villabebyggelse, för att skapa en social hållbarhet samt möjliggöra flyttkedjor. En viktig aspekt av exploateringen av områdena är att ta tillvara och integrera de gröna värdena i den tillkommande bebyggelsestrukturen.

Det är av stor vikt att knyta an till det gröna gång- och cykelstråk som löper genom Borgeby och skapa goda cykelförbindelser mellan skolor/förskolor, Borgeby idrottsplats, de centrala funktionerna i den norra kommundelen samt cykelvägen mot stationen i Flädie.

Översiktlig bedömning

Borgeby, liksom Bjärreds vångar, är en långsiktigt hållbar tätorts- och stationsnära utveckling av den norra kommundelen, framförallt då Borgeby kompletteras med en typ av bostadsbebyggelse som idag inte finns på orten.

Hela Bjärred och Borgeby omfattas av ett större kustområde som utgör riksintresse för geografiska bestämmelser enligt 4 kap 1 § och 4 § MB. För områden som omfattas av riksintresseområden enligt 4 kap 1 § och 4 § får exploateringsföretag endast komma till stånd om hinder inte möter enligt 2–8 §§ och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2–6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter. Då området i Borgeby utgör förtätning inom tätorten bedöms inga negativa konsekvenser uppstå på riksintresset.

Omgivningspåverkan bedöms som minimal vad gäller landskapsbild då båda områdena ligger väl inbäddade i befintlig struktur. Likaså bedöms att utbyggnadsområdet i Borgeby inte behöver leda till ytterligare ny omfattande infrastruktur då det ligger i direkt anslutning till befintliga områden.

Övrigt att uppmärksamma

Hänsyn bör tas till registrerade fornlämningar vid detaljplaneläggning. Arkeologiska undersökningar kan bli aktuella.

För Borgeby bör landskaps- och kulturmiljöanalyser upprättas i samband med planläggning. Analyserna arbetas in samt säkerställs i kommande detaljplaner. Detta bidrar till att bevara identitetsskapande strukturer i landskapet och i kulturmiljön, samt ta tillvara viktiga landskapselement och minska de negativa konsekvenserna för kulturmiljö. Den tillkommande bebyggelsen i Borgeby avses ta hänsyn till de kulturvärden som finns i området och de årsringar som orten idag består av.

Bullerutredning bör utföras i samband med detaljplaneläggning för att avgöra om bullerskyddsåtgärder krävs för ny bebyggelse inom utvecklingsområdet Borgeby. Eventuella bullerskyddsåtgärder bör fastställas i kommande detaljplaner.

I samband med en exploatering av östra Borgeby bör en riskanalys gällande farligt gods och tung trafik på Österleden, samt bensinstationen norr om det norra delområdet genomföras.

Rekommenderade skyddsavstånd samt skyddsåtgärder bör fastställas i kommande detaljplaner.

Vid omvandling från jordbruksmark till bostadsmark gör Lomma kommun alltid en översiktlig bedömning av var risken för föroreningar är som störst och provtar dessa platser i detaljplaneskedet. Även artskyddsfrågor och eventuella rödlistade arter inom området ska uppmärksammas.

TRÄDGÅRDSSTADEN

Vision

För att färdigställa den pågående utvecklingen av Lomma tätort i enlighet med det planprogram som antogs av kommunfullmäktige 2006-06-15, pekas Trädgårdsstaden i Lomma Hamn ut som utbyggnadområde för bostäder. Lomma Hamnområdet var den centrala delen i omvandlingen av Lomma tätort från framförallt villabebyggelse till en blandad stad med varierande boendeformer och verksamheter i ett attraktivt och havsnära område. Trädgårdsstaden är den sista delen i färdigställandet av Lomma Hamn.

I december 2020 öppnade en tågstation i Lomma tätort vilket innebär att Trädgårdsstaden, och stora delar av Lomma tätort, har ett kollektivtrafiknära och attraktivt läge. Viktigt i den fortsatta utvecklingen, med anledning av den nya tågstationen, är att skapa snabba, attraktiva och trygga gång- och cykelvägar såväl till Lomma centrum som till stationen.

Struktur

Området omfattar en total yta om cirka 9 hektar.

Utgångspunkten för området är Trädgårdsstaden, den sista etappen av Lomma hamn och en del av det det ursprunliga förslaget, som belönats med planpriset. Trädgårdsstaden innehåller småskalig bebyggelse, småhus, radhus och till viss del flerfamiljshus med möjlighet till egen trädgård. Trädgårdsstaden skiljer sig till viss del från övriga Lomma Hamn då bebyggelsen är glesare och har större inslag av grönska. Trädgårdsstaden består framförallt av bostäder med möjlighet för mindre kafé/kiosk. Centralt i området finns även möjlighet att uppföra mindre flerbostadshus och/eller skola/förskola. Verksamheter och offentlig och kommersiell service finns i övriga Lomma Hamn samt i Lomma centrum.

Lokalisering

Trädgårdsstaden är det sista större exploateringsområdet i utvecklingen av de centrala delarna av Lomma. Övriga bostadsprojekt i Lomma tätort under planperioden är förtätningsprojekt.

Översiktlig bedömning

Trädgårdsstaden är en utveckling av befintlig tätort i ett stationsnära läge som ytterligare kompletterar bostadsutbudet i Lomma kommun. Utvecklingen bidrar till flyttkedjor och en social hållbarhet då ytterligare bostadsformer erbjuds inom Lomma Hamnområdet. Omgivningspåverkan bedöms som minimal då området ligger väl inbäddat i befintlig struktur. Trädgårdsstaden kommer inte att leda till ytterligare väginfrastruktur då det ligger inom ett större område vars struktur fastställdes i planprogram från 2006.

Hela Lomma tätort omfattas av ett större kustområde som utgör riksintresse för geografiska bestämmelser enligt 4 kap 1 § och 4 § MB. För områden som omfattas av riksintresseområden enligt 4 kap 1 § och 4 § får exploateringsföretag endast komma till stånd om hinder inte möter enligt 2–8 §§ och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2–6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter. Då Lomma Trädgårdsstad utgör förtätning inom tätorten, och då planområdet redan är ianspråktaget och påverkat av befintliga och tidigare verksamheter, bedöms inga negativa konsekvenser uppstå på riksintresset. Inga andra riksintresseområden berörs.

Området har genomgått en detaljplaneprocess och ska antas i kommunfullmäktige. Under detaljplaneprocessen utreddes markföroreningar och hur dessa ska hanteras. Även artskyddsfrågor och eventuella rödlistade arter inom området hanteras.

ALNARP

Vision

Alnarp har hittills framförallt varit ett universitetscampus med lång utbildningstradition och ett besöksmål med höga natur- och kulturmiljövärden. Visionen för Alnarp är ett öppet campus med förstärkta målpunkter för besökande i form av till exempel science center men även ytterligare utbildningsmöjligheter och hotell. Detta planeras att inrymmas i befintliga lokaler. Därutöver innehåller visionen fler företag i näringar som rör universitetets forskningsområden, i både befintliga och nya lokaler. I nära anslutning till den nya stationen för persontrafik, planerar kommunen för ett område med bostäder.

Lokalisering

Kring Lomma tätort finns mycket begränsade möjligheter för orten att expandera utåt på grund av bland annat översvämningsrisk och barriärer. För att kunna ställa om till ett mer hållbart samhälle prioriterar kommunen utbyggnad i kollektivtrafiknära lägen, där det finns möjlighet att bygga med hög täthet. I Lomma tätort är området nära stationen i stor utsträckning bebyggt. Alnarpsområdet utgör en tätortsutveckling av Lomma tätort, och området vänder sig mot Lomma för att möjliggöra god tillgång till service.

Struktur

Området för bostäder omfattar cirka 6 hektar planeras inrymma cirka 500 bostäder, förskola och viss kommersiell service. Endast ca 1/4 av bostäderna planeras byggas och inflyttas i planperioden, återstående 3/4 efter 2030. Detaljplaneringen behöver dock ske i ett helhetsgrepp. Bebyggelsen och bebyggelsens omgivning ska vara grön och innovativ och det ska vara tydligt att man är i Alnarp.

Kommunen fokuserar i planperioden på att bygga bostäder i kollektivtrafiknära lägen. Alnarp kommer att vara ett mycket attraktivt område att leva i och verka i, med direkt närhet till tågstationen. Platserna som är aktuella för bostadsbebyggelse och verksamheter är båda valda med omsorg, för att passa väl in i landskapet och värnar områdets befintliga struktur och utblickar. De olika områdena, utbildningszonen, boendezonen och verksamhetszonen behöver knytas samman till en helhet som möjliggör bättre användande av platsen under dygnets alla timmar och årets alla månader. I Alnarp ser kommunen stora möjligheter att attrahera människor som vill leva ett hållbart liv och prova nya innovativa boende- och livsstilsformer. Stort fokus i projektet är att minska bilberoendet och att skapa goda förutsättningar för gång, cykel- och kollektivtrafik.

Alnarp ingår i ett område som är av riksintresse för kulturmiljövården, enligt miljöbalken (MB) 3 kap 6 §. Uttrycket för riksintresset anges som ett välbevarat och arkitekturhistoriskt intressant institutionsbyggnadsbestånd i park och trädgårdsmiljö med arboretum från 1800-talets andra hälft. Alnarps slott med omland utgör byggnadsminne. En värdebeskrivning av området samt riktlinjer för bebyggelsen har tagits fram tillsammans med kulturmiljökonsult mellan samråd och utställning.

En sammanfattning av värdebeskrivningen och gestaltningsförutsättningar för de planerade förändringarna följer här:

<u>Riksintresse - värden och vad som inte får skadas</u>

Avseende utbyggnadsområden Bostäder och Gröna näringar bedöms följande värden i riksintresset komma att beröras

- Institutionsmiljö – arkitektoniskt högkvalitativt institutionsbyggnadsbestånd i artrik park och trädgårdsmiljö
- Öppen slättbygd – jordbrukslandskap med fornlämningar, odlingar, alléer och vägsystem, siktlinjer

Det som inte får skadas bedöms vara den framvuxna institutionsmiljön med byggnader, struktur, odlingsanläggningar och park från olika tidsperioder samt den öppna slättbygden. Med struktur avses omgivande gränser och inbördes ordning mellan byggnader, gröna miljöer samt siktlinjer. Med öppen slättbygd avses att mark inte får byggas igen, vägar eller gränser får inte kapas av, alléer

ska bevaras och kan återplanteras. Alnarps karaktär som en grön ö i det öppna jordbrukslandskapet är viktig. Hantering av fornlämning ska ske i enlighet med Länsstyrelsen Skånes beslut.

Byggnadsminne

Sätesgården Alnarp har medeltida anor. Det stenhus, som varit huvudbyggnad sedan medeltiden, revs dock 1781. "Gammelgården" är en boningslänga i korsvirke, som kan följas tillbaka till 1600-talet. Den är idag hårt ombyggd. Huvudbyggnaden uppfördes sedan man beslutat att Alnarp skulle bli lantbruksinstitut. Den stod färdig som administrations- och skolbyggnad 1862, då institutet öppnade sin verksamhet. Ritningarna hade utförts av den danske arkitekten F. Meldahl. Stora ekonomibyggnader och en veterinärinrättning byggdes 1868-69 efter ritningar av C. H. Granzow. Hovbeslagsskolan med smedja uppfördes 1876 efter ritningar av Helgo Zetterwall. Restaurangen byggdes 1872 som mejeri. Det nuvarande mejeriet byggdes 1893, men har senare tillbyggts. Museibyggnaden flyttades till Alnarp efter det tjänstgjort som paviljong vid Baltiska utställningen 1914. Förutom de ovan nämnda byggnaderna har under 1900-talet ett stort antal institutions- och bostadsbyggnader uppförts och gjort Alnarp till en rik miljö.

Motiv för byggnadsminnesförklaringen

Alnarp har synnerligen höga kulturhistoriska värden kopplade till:

- att anläggningen i sin helhet speglar en välbevarad och komplex utbildningsmiljö där flera tidsskeden är tydligt avläsbara.
- att stora delar av bebyggelsemiljön står som ett karaktäristiskt exempel för 1800-talets institutionsarkitektur.
- parken som en ursprunglig del av institutionsanläggningen och med en månghundraårig historia som sträcker sig tillbaka till kungsgårdstiden. Till detta kommer höga hortikulturella värden.

Byggnadsminne - värden och vad som inte får skadas

Värdebärande och vad som inte får skadas inom byggnadsminnet är de enskilda byggnaderna med det omland (i huvudsak parken) som ingår i skyddsområdet. Avseende utbyggnadsområden Bostäder och Gröna näringar, i samrådshandling för Översiktsplan 2020, bedöms värden i byggnadsminnet inte direkt komma att beröras. Den nya bebyggelsen föreslås ligga utanför området för byggnadsminnet.

Beskrivning av det aktuella området

Följande teman inom riksintresset bedöms beröras inom utredningsområdet: Befintlig bebyggelse, Park och trädgårdsmiljö samt Odlingslandskapet.

Befintlig bebyggelse – beskrivning

Alnarp som bebyggelsemiljö präglas av den stora bredden på byggnader av olika karaktär och med olika funktioner. Området är något av ett miniatyrsamhälle, där byggnader av slottskaraktär blandas med institutionsbyggnader, enklare arbetarbostäder och lantliga gårdslängor men även forskningsanläggningar och växthus av modern karaktär. Byggnaderna

håller genomgående en hög arkitektonisk kvalitet.

Det äldre byggnadsbeståndet blev otillräckligt när Alnarp expanderade på 1960- och 1970-talet och nya institutionsbyggnader och växthus uppfördes norr om Alnarps park i riktning mot Lomma. Sedan 1970- talet har utbyggnader fortsatt främst åt nordväst med byggnader men även odlingsanläggningar i utkanten av campusområdet.

En stor del av de äldre institutionsbyggnaderna är uppförda i likartad stil, med fasader i gult tegel och höga tälttak och de sentida med gult fasadtegel men som lägre och flackare volymer.

De senast tillkomna byggnaderna är uppförda i material som anspelar på karaktärsdrag hos det äldre byggnadsbeståndet men med moderna inslag. Gult tegel, nu med breda tryckta fogar. Låga byggnader med platta tak eller pulpettak. Adderade byggnadskroppar av obehandlat gråtnat trä, mörkt trä, synliga stålbalkar samt växthus i glas. Den senaste byggnaden, forskningsanläggningen Biotronen, är byggd i betong med inslag av grafiskt mönster i fasaden, pulpettak täckt med sedum och ett stort växthus i glas.

Park och trädgårdsmiljö - beskrivning

I söder finns den äldsta delen Alnarpsparken, en engelsk landskapspark med träd, gräsytor och slingrande gångar. Infogat i parken finns dels Sortimentsträdgårdarnas strukturerade ytor och i de norra ytterkanterna ligger de äldsta byggnaderna med tillhörande trädgårdar. Norrut från slottet finns en lång siktlinje fram till Pelousen (större gräsplan) och vidare norrut över fältet. I området nordöst om Sundsvägen finns byggnader samt dammen Plaskan, omslutna av gröna ytor och träd. Längs järnvägen i väster finns Alnarps Västerskog. Norra delen, norr om Växtskyddsvägen där utbyggnadsområdet ligger, utgörs framförallt av öppna fält avdelade med läplanteringar i form av trädrader eller jordvallar. Fälten i väster är ekologiskt omställda försöksfält, Pelousen och dess förlängning norrut i form av en åker, en parkeringsplats och en dunge med mer vildvuxna trädplanteringar av olika sorter, trädgårdslaboratoriet och dess upplagsplats samt längst i öster försöksfält. I norr avgränsas det aktuella Alnarpsområdet av en äldre ägogräns. Vissa vägar har lång kontinuitet i landskapet. Trädridåerna är unga, tillkomna efter 1970-talet.

Odlingslandskapet – beskrivning

Siktlinjerna från kusten är vida över det flacka öppna odlingslandskapet men bryts vid trädbeståndet som omger Alnarp, i norr befintlig bebyggelse i Lomma samt i söder vid Arlöv och Malmö. Siluetten i landskapet utgörs således både av flacka fält, bebyggelse och av trädbestånd. Alnarp kan urskiljas som en friliggande grön ö i odlingslandskapet. Vägar och järnväg genomkorsar landskapet men ramar också in riksintresseområdet.

Gestaltningsförutsättningar för de planerade förändringarna

För att lyckas med en god anpassning till befintliga värden i riksintresse för kulturmiljövården och byggnadsminnet bedöms betydelsefulla grundläggande delar för ny bebyggelse vara: täthet, skala, strukturer och material.

Gröna näringar:

- Nya byggnader ska ha låg höjd och inte förses med stora eller lysande skyltar. Området som helhet ska behålla sin småskaliga karaktär. SLU och befintlig anläggnings karaktär ska vara tyngdpunkt i området.
- Lämplig bebyggelse är mindre byggnadskroppar, det vill säga byggnader i storlek liknande befintliga inom området Gröna näringar. Byggnader ska inte vara sammanbyggda till stora hallar eller motsvarande. Det ska finnas möjlighet att till fots röra sig i mellanrum mellan byggnader och anlagda ytor.
- Högre byggnader än omkring 5 meter ska undvikas
- Byggnader, vägar och övriga ytor ordnas i raka linjer i nord-sydlig eller öst-västlig riktning.
- Byggnadsmaterial kan vara gult fasadtegel i kombination med obehandlad/grå/svart/brun träpanel, rött tegel samt glas. Ej vita byggnader eftersom de bedöms vara allt för märkbara i landskapsbilden.
- Snickerier i grönt, rött, brunt, vitt – gärna samlade i grupper/ kvartersvis.
- Ytor kan omges av träd, häckar, rabatter, kullersten.
- Övervägande del av mark ska vara grön, det vill säga icke hårdgjorda ytor.
- Grusade eller stensatta gångvägar.
- Befintlig växtlighet (träd) tas tillvara vid utbyggnad.
- Området bör vara öppet och tillgängligt för allmänheten.

Bostäder:

- Byggnader och ytor anpassas och ansluts till omgivande struktur.
- Byggnader placeras och utformas så att de inte upplevs inkräkta på riksintresset avseende kulturmiljön i båda delarna; institutionsmiljö och öppen slättbygd, samt det som omfattas inom byggnadsminnet. Företrädesvis rekommenderas 1-4 *våningar. Högre bebyggelse kan prövas och bedömas efter helhetsintryck tillsammans med vegetation. En kombination av faktorer som val av vegetation, läge inom utvecklingsområdet, utformning av tak, fasadmaterial och kulör påverkar intrycket sett både från det omgivande odlingslandskapet och inifrån parken.*
- Inom Alnarp återfinns en stor variation av byggnadstyper, byggnadsmaterial och kulörer. Inom utvecklingsområdet rekommenderas därför ingen generell byggnadstyp, generellt fasadmaterial eller generell färgsättning utan det är fortsatt viktigaste att hålla en hög arkitektonisk kvalitet och att stärka upplevelsen av Alnarp som plats med de kvaliteter den har idag. Dova färger bör dominera i områdets ytterkanter då det tillsammans med vegetation får bebyggelsen att träda tillbaka. Av samma anledning bör generellt ljusa fasadmaterial och i synnerhet vita byggnader undvikas på högre byggnader och i områdets ytterkanter. Utformningen av tak ska studeras noga speciellt i områdets ytterkanter för att tillsammans med vegetationen sett utifrån skapa intrycket av en grön ö med enstaka framskymtande tak.

- Nya ytor kan omges av träd och häckar, i syfte att bevara Alnarp som grön ö i landskapet.
- Grönska och icke hårdgjorda ytor ska ge prägel åt området. Enskilda materialval, både hårdgjorda och gröna, bör göras för att stärka parkkaraktären. Det innebär att asfalt bör minimeras på gångar och parkeringsytor samt att de gröna miljöerna mellan bebyggelsen ska utformas med en vid palett av gröna element (gräsytor, odlingsytor, häckar, trädrader, grupper av träd osv) samt stor mångfald av arter för att ansluta till och utveckla park och trädgårdsmiljön även i Alnarps norra delar.
- Mellan strikt rakt ordnade byggnader och ytor kan vissa grusade gångar vara slingrande.
- Befintlig växtlighet (träd) tas tillvara vid utbyggnad.
- Området bör vara öppet och tillgängligt för allmänheten.
- Gränsvallen i norra delen av utvecklingsområdet för bostäder har en lång historia som ägogräns. Bebyggelse och grönska bör därför endast utvecklas söder om gränsvallen *för att framhäva gränsen och för att säkerställa att Lomma och Alnarp inte upplevs växa ihop. Hur nära* gränsvallen bebyggelse kan placeras, bör bedömas tillsammans med hushöjder och tillkommande vegetation i nästa skede av planeringen.

Översiktlig bedömning

Alnarpsområdet är en stationsnära utveckling av den södra kommundelen som bedöms kunna bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Alnarp har hittills framförallt varit ett universitetscampus med lång tradition och ett besöksmål med höga natur- och kulturmiljövärden. Området är ett mycket attraktivt område att leva och verka i med direkt närhet till kollektivtrafik. För att bibehålla Alnarps attraktivitet är det viktigt att en utveckling sker av området, och att området nyttjas dygnets alla timmar. Visionen för Alnarp är ett öppet campus med förstärkta målpunkter för besökande i form av till exempel science center men även ytterligare utbildning och hotell. Att utveckla Alnarp är ett väsentligt samhällsintresse för Lomma kommun.

Alnarpsområdet omfattas av ett större kustområde som utgör riksintresse för geografiska bestämmelser enligt 4 kap 1 § och 4 § MB. För områden som omfattas av riksintresseområden enligt 4 kap 1 § och 4 § får exploateringsföretag endast komma till stånd om hinder inte möter enligt 2–8 §§ och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2–6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter. Då Alnarpsområdet utgör en förtätning av Lomma tätort bedöms inte syftet med riksintresset påverkas. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå.

Alnarpsområdet ingår i ett område som är av riksintresse för kulturmiljövården, enligt miljöbalken (MB) 3 kap 6 §. Uttrycket för riksintresset anges som ett välbevarat och arkitekturhistoriskt intressant institutionsbyggnadsbestånd i park och trädgårdsmiljö med arboretum från 1800-talets andra hälft. En byggnation enligt översiktsplaneförslaget bedöms preliminärt inte påverka den gamla institutionsmiljön, byggnadsbeståndet eller parken, det vill säga huvudsyftet med riksintresset vid Alnarp. Den tillkommande nya bebyggelsen sker i de ”yngre” årsringarna av bebyggelsen, i de delar som är uppförda under 1960-talet och framåt samt i områden för försöksodlingar. Utifrån den kulturmiljöutredning och siluettstudie som genomförts i samband med översiktsplanens samrådshandling bedöms föreslagen utveckling av Alnarpsområdet vara förenlig med riksintresseområdet för kulturmiljö. Kommunen avser att ta hänsyn till kulturmiljövärdena vid utformningen av utbyggnadsområdet. Särskild hänsyn avses tas till Alnarps slott och omland, då det omfattas av byggnadsminne.

Hänsyn bör tas till registrerade fornlämningar vid detaljplaneläggning. Arkeologiska undersökningar kan bli aktuella.

Inför Lomma Översiktsplan 2020 har en utredning avseende byggnadsminnets och den riksintressanta kulturmiljöns värden, tålighet och utvecklingsmöjligheter samt en siluettstudie genomförts. Utredningen syftar till ett säkerställande av de kulturhistoriska värdena och hur kulturmiljöns potential kan utnyttjas fullt ut. Vid lokalisering av utbyggnadsområdet har hänsyn tagits till värdefulla befintliga strukturer i landskapet, kända fornlämningar, parken, befintlig bebyggelse samt utblickar. Ett av de utpekade värdena i riksintresset för kulturmiljövården är institutionsmiljö som vuxit fram. Värdet är inte låst till en viss tidsperiod utan omfattar en framväxt och utveckling av området utifrån de verksamheter som bedrivs i Alnarp.

I samband med att detaljplan upprättas behöver utformningen av Alnarpsområdet genomarbetas noga och stor hänsyn behöver tas till befintliga kulturvärden, för att inte negativt påverka de höga värdena i både park, bebyggelse och omgivande odlingslandskap. Byggnader och ytor

anpassas och ansluts till omgivande struktur och befintlig växtlighet tas tillvara vid utbyggnad. Bebyggelse och grönska bör endast utvecklas söder om gränsvallen både för att framhäva gränsen och för att säkerställa att Lomma och Alnarp inte upplevs växa ihop. Gestaltningsprogram, kulturmiljöanalys samt lanskapsanalys bör ligga till grund för utformningen. Resultatet bör inarbetas och säkerställas i detaljplanen.

Övrigt att uppmärksamma

Vid omvandling från jordbruksmark till bostadsmark gör Lomma kommun alltid en översiktlig bedömning av var risken för föroreningar är som störst och provtar dessa platser i detaljplaneskedet. Stora delar av den mark som är utpekad för bostadsändamål i Alnarp är ekologiskt odlad men kommunen avser ändå att genomföra provtagning. Marken där det tidigare har legat växthus kan behöva uppmärksammas extra vad gäller eventuell förekomst av föroreningar. Även artskyddsfrågor och eventuella rödlistade arter inom området ska uppmärksammas. En kapacitetsanalys för VA-systemet bör utföras.

Utbyggnadsområden verksamheter – fördjupning

Fokus när det gäller utveckling och nyskapande av verksamhetsområden är att skapa möjligheter för de som bor i närområdet att leva mer av livet inom kommunen och därigenom minska utpendlingen. Lomma kommun verkar för att arbetsplatser som matchar invånarnas kompetensprofil etableras inom kommunen för att bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Många företag i Lomma kommun har sina verksamheter med utgångspunkt i hemmet. Det finns ett behov av att flexibelt kunna välja mellan att sitta hemma och arbeta och ibland vara en del av en kontorsmiljö tillsammans med andra. Denna typ av möjligheter placeras lämpligen inom befintliga tätorter i anslutning till de kvaliteter som staden kan erbjuda i form av kaféer, restauranger, butiker och bibliotek.

Tillgänglig mark för företagsetableringar är en viktig förutsättning för fortsatt tillväxt. Verksamhetsområden bör placeras strategiskt utifrån Lomma kommuns tätorter och befintlig infrastruktur vad gäller både vägar och kollektivtrafik.

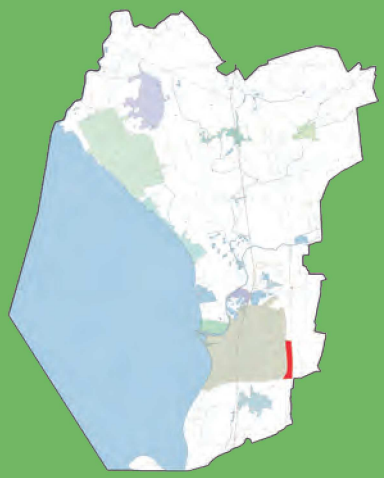
- Inom kommunen finns ingen lämplig plats för tillståndspliktig verksamhet (A- och B-anläggning enligt miljöbalken). Undantaget är platsnödvändiga samhällsviktiga funktioner.
- Enbart verksamheter med begränsad omgivningspåverkan får lokaliseras inom kommunen.

VERKSAMHETSOMRÅDE – MALMÖVÄGEN

Vision

Visionen är att skapa ett nytt verksamhetsområde som ger möjligheter för nya verksamheter att etablera sig, men också möjligheter för verksamheter som ligger mer centralt i Lomma tätort att flytta ut. I första hand ska det erbjudas möjlighet för företag från Norr vinstorp att flytta, för att möjliggöra en omvandling av Norr Vinstorp till blandad bebyggelse på längre sikt. En utveckling av verksamhetsområdet är på detta sätt, även en del i utvecklingen av Lomma tätort. En utveckling av området mellan motorvägen och väg E6 är också en del i Lomma kommuns strategi att knyta samman Lomma tätort med SLU Alnarp. Detta genom att möjliggöra att verksamheter som växer sig för stora för Alnarpsområdet kan flytta ut till Malmövägen, som är beläget nära Alnarp. Verksamhetsområde Malmövägen ska bidra till möjligheter för fler verksamheter, kopplade till gröna näringar och anpassade till den kompetensprofil som finns i Lomma, att etablera sig i Lomma. Detta samtidigt som vi med ny bebyggelse skapar ett bullerskydd för de intilliggande bostadsområdena.

Struktur

Området omfattar en total yta på cirka 18 hektar. Byggnader på upp till 2 000 kvadratmeter byggnadsarea per fastighet och en byggrätt på 60 procent kan vara lämpliga. För en aktör som vill bedriva kontorsverksamhet kan en större yta än så accepteras. Mindre butiker på 200 kvadratmeter vardera som erbjuder sällanköpsvaror och som har stark koppling till den övriga verksamheter på området kan också bedömas som lämpliga. I någon del av området kan även bostäder prövas, för att åstadkomma bättre utnyttjande av området över dygnet.

Under planperioden kommer tågstationer att öppnas i Lomma tätort och i Alnarp. Det innebär att verksamhetsområdet vid Malmövägen kommer att ligga inom 1,0–1,5 kilometer från kollektivtrafik med tåg (Lomma, Alnarp och Åkarp station). Kollektivtrafik med buss finns ännu närmare. Området har två tydliga avgränsningar i form av motorvägen i öster och Malmövägen i väster. Mot motorvägen skapas en tydlig byggnadsgräns som även hanterar buller för bakomliggande bebyggelse. Mot Malmövägen skapas ett nytt gaturum i mindre skala än dagens breda bilväg, med fokus på de gående och cyklande men med fortsatt god framkomlighet för biltrafik. Mellan Malmövägen och befintlig bostadsbebyggelse finns idag skyddsplanteringar. Dessa planteringar bidrar även till den gröna strukturen, som idag inte är så omfattande i området. Planteringarna behöver vidareutvecklas för att skapa korridorer både för människor och biologisk mångfald.

Bebyggelsens karaktär och struktur ska vara grön och innovativ och det ska märkas att man är i Lomma. Stort fokus i utvecklingen av Verksamhetsområde Malmövägen, liksom i Lomma generellt, är att minska bilberoendet och att skapa goda förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik.

Lokalisering

Verksamhetsområdet Malmövägen är lokaliserat mellan Malmövägen och E6/E20, och dess läge är strategiskt för att knyta ihop Lomma tätort med SLU Alnarp. Det finns mycket begränsat med mark runt Lomma tätort som är lämplig för ny bebyggelse om hänsyn tas till bland annat barriärer, riksintressen och översvämningsrisk. Utifrån denna aspekt bedöms området som lämpligt för verksamhetsområde för att möjliggöra att mark som är mer lämpad för bostadsbebyggelse kan omvandlas.

Området ligger kollektivtrafiknära. I december år 2020 öppnades en tågstation i Lomma tätort, och i Alnarp föreslås ytterligare tågstopp. Det innebär att verksamhetsområdet vid Malmövägen kommer att ligga inom 1,0–1,5 kilometer från kollektivtrafik med tåg (Lomma, Alnarp och Åkarp station). Kollektivtrafik med buss finns ännu närmare. Kommunen avser också skapa goda förutsättningar för gång och cykel i området.

Verksamhetsområde Malmövägen är dock delvis beläget inom ett dikningsföretags båtnadsområde. Detta måste kommande planering ta hänsyn till.

Översiktlig bedömning

Verksamhetsområde Malmövägen utgör en stationsnära utveckling av den södra kommundelen. Verksamhetsområdet ligger strategiskt beläget utifrån Lomma tätort och bedöms kunna bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling samt att koppla samman SLU Alnarp med Lomma tätort. Verksamhetsområde Malmövägen är en pusselbit i att erbjuda alternativ mark för befintliga verksamheter i Lomma kommun bland annat då Norr Vinstorp på lång sikt pekas ut som omvandlingsområde bostäder. Området bedöms således utgöra ett väsentligt samhällsintresse.

Verksamhetsområdet Malmövägen omfattas av ett större kustområde som utgör riksintresse för geografiska bestämmelser enligt 4 kap 1 § och 4 § MB. För områden som omfattas av riksintresseområden enligt 4 kap 1 § och 4 § får exploateringsföretag endast komma till stånd om hinder inte möter enligt 2–8 §§ och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2–6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter. En utveckling av verksamhetsområdet kommer att bidra till möjligheter för fler verksamheter som är anpassade till den kompetensprofil som finns i Lomma kommun, att etablera sig i anslutning till tätorten.

Verksamhetsområdet utgör en komplettering och en utvidgning av Lomma tätort inom ett område som idag är påtagligt stört av trafiken på E6/E20. Verksamhetsområdet bedöms inte påverka syftet med riksintresseområdet, varför inga negativa konsekvenser bedöms uppstå. Lokaliseringen av verksamhetsområdet mellan E6/E20 och befintlig bebyggelse i väster, medför att en tydlig byggnadsgräns som hanterar buller från Malmövägen och E6/E20 skapas, vilket är positivt för intilliggande bebyggelse.

Övrigt att uppmärksamma

I samband med detaljplaneläggning av verksamhetsområdet Malmövägen bör en trafikutredning som studerar områdets trafikalstring och den ökande trafikens påverkan på det kringliggande gatunätet genomföras. I samband med denna bör det även utredas om den ökande trafiken och närheten till E6/E20 medför att bullerskyddsåtgärder behöver vidtas för befintlig bebyggelse samt inom verksamhetsområdet. Eventuella åtgärder bör fastställas i kommande detaljplaner.

I samband med en exploatering av verksamhetsområdet Malmövägen bör en riskanalys genomföras för Malmövägen och E6/E20. Rekommenderade skyddsavstånd samt skyddsåtgärder bör fastställas i kommande detaljplaner.

I översiktsplanen anges att även bostäder kan byggas inom verksamhetsområdet. Dess lämplighet bör utredas i samband det att detaljplan upprättas.

Lomma kommun arbetar med balanseringsprincipen och miljökompensation. Politiska beslut har tagits om att bortfall av naturresurser vid exploatering i möjligaste mån ska kompenseras. Kommunstyrelsen tydliggjorde även arbetssättet kring kompensation år 2014 genom ytterligare två beslut, dels att miljövärdesbedömningen ska ingå som en del av detaljplanearbetet, samt att en rutin för miljövärdesbedömning och kompensation ska gälla vid alla exploateringar. I första hand skall detta ske i eller i närheten av det område som berörs men om detta inte är tillräckligt eller möjligt kan kompensation ske på andra platser.

Befintlig åkerholme bör undantas från exploatering.

I samband med detaljplanering bör det utredas om rödlistade eller fridlysta arter berörs av exploateringen. Om rödlistade eller fridlysta arter berörs, bör en naturvärdesinventering upprättas. Om arter som omfattas av artskyddsförordningen berörs, ska dess bevarandestatus bedömas, både på nationell, regional och lokal nivå.

I samband med detaljplaneläggning bör en dagvattenutredning uppföras som utreder påverkan på båtnadsområdet. Kopplat till detta är även risken för översvämning.

För att i mer detaljerad omfattning kunna avgöra om ianspråktagandet av jordbruksmark är förenligt med 2 kap. PBL bör en mer fördjupad analys utföras innan detaljplaneskedet.

Vidare studier av landskapsbilden samt påverkan på riksintresse för kulturmiljö söder om verksamhetsområdet bör genomföras i samband med detaljplaneläggning. Framför allt bör siktlinjer mellan verksamhetsområdet och riksintresseområdet studeras. Resultatet bör ligga till grund för detaljplanens utformning, samt byggnaders utformning och exploateringsgrad. Byggnadsarea och byggrätt bör fastställas i kommande detaljplaner.

VERKSAMHETSOMRÅDE GRÖNA NÄRINGAR – ALNARP

Vision

Som del i att utveckla Alnarpsområdet, med hänsyn till de värdefulla miljöerna med slottet och slottsparken, önskar kommunen en utveckling av gröna näringar och bostäder inom Alnarpsområdet. Stor hänsyn ska tas till de natur- och kulturvärden som finns inom området och mervärden ska skapas utifrån framförallt den befintliga gröna strukturen. Campus Alnarp ska utvecklas mot en levande stadsdel där ett stort antal studenter, lektorer, forskare och övrig personal har sin dagliga gärning. Dessa har tillgång till ett varierat utbud av service såsom kaféer, restauranger, närbutik, mötesplatser, kollektivtrafik, motions- och träningsmöjligheter och liknande. Alnarpsområdet ses som en lämplig plats att förena akademi och samhälle på för att möjliggöra utveckling av högskolornas tredje uppgift, att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta (Högskolelagen 2009:45). Här ska entreprenöriella krafter samlas och möjligheter för en företagsinkubator ska lyftas. Fokus i området ska vara verksamheter inom gröna näringar som har en anknytning till forskning. Utbytet mellan universitetet, närliggande grundskolor och samhället ska vara utvecklat, ömsesidigt och genomtänkt.

Alnarpsparken är en fantastisk tillgång som attraherar långväga gäster. Dessa besöker gärna även Alnarps västerskog och Öresundsparken. Detta är kvaliteter som kommunen vill bygga vidare på. De gröna stråken ska utvecklas för att tillgängliggöra naturområden både för människan och som biologiska spridningskorridorer.

Alnarpsområdet kommer, med tågstationens öppnande i Alnarp, ha ett attraktivt och kollektivtrafiknära läge. Förstärkningar kommer att behöva göras i gång- och cykelvägnätet för att koppla ihop Alnarp med Lomma, stranden och grannkommunerna.

Att skapa fler konferens- och övernattningsmöjligheter inom Lomma kommun är också ett viktigt utvecklingsområde och Alnarp skulle kunna vara en lämplig plats för detta.

- Inom Alnarpsområdet ska inriktningen på nya verksamheter vara ett grönt företagande och här ska gröna innovationer främjas.

Lokalisering

Verksamhetsområdet för gröna näringar behöver ligga i anslutning till SLU Alnarp då grundtanken är att dra nytta av synergieffekterna som kan uppstå när akademi och samhälle samverkar. Vidare, för att kunna ställa om till ett mer hållbart samhälle, prioriterar kommunen utbyggnad i kollektivtrafiknära lägen, där det finns möjlighet att bygga med hög täthet. Kommunen anser därmed att Alnarp är ett lämpligt område för att utveckla gröna näringar.

Struktur

Verksamhetsområdet för gröna näringar omfattar en total yta på cirka 8 hektar. Därutöver bedöms området kunna förtätas något i vissa delar. Byggnader för universitets ändamål ska prioriteras i Alnarpsområdet. Eventuella verksamhetslokaler ska inte hindra en ändamålsenlig utveckling av universitetet.

Lämplig bebyggelse är måttliga byggnadskroppar som är väl studerade och anpassade till värdena på platsen. Därutöver bedöms viss omflyttning i lokalerna kunna ske som öppnar upp för fler verksamheter i befintligt byggnadsbestånd.

Kommunen kommer under planperioden att bygga bostäder inom Alnarpsområdet och en tågstation kommer att öppnas. Alnarp kommer att vara ett mycket attraktivt område att leva i och verka i, med direkt närhet till tågstationen.

Verksamhetsområdet är placerat i den norra delen av Alnarpsområdet för att få en koppling till Lomma tätort och möjliggöra god tillgång till service. Platsen är vald för att passa in i landskapet och för att värna områdets befintliga struktur och utblickar. De olika användningarna inom området behöver knytas samman till en helhet som möjliggör bättre användande av platsen under dygnets alla timmar och årets alla månader.

I det nya verksamhetsområdet ska det finnas möjlighet till verksamheter med grön anknytning, utbildningsmöjligheter och en blandad stadsdel. Bebyggelsens karaktär och struktur behöver studeras vidare, men det ska vara tydligt att man är i Alnarp. Bebyggelsen och bebyggelsens omgivning ska vara grön och innovativ. Stort fokus i utvecklingen av Alnarpsområdet är att minska bilberoendet och att skapa goda förutsättningar för gång, cykel- och kollektivtrafik.

Alnarp ingår i ett område som är av riksintresse för kulturmiljövården, enligt miljöbalken (MB) 3 kap 6 §. Uttrycket för riksintresset anges som ett välbevarat och arkitekturhistoriskt intressant institutionsbyggnadsbestånd i park och trädgårdsmiljö med arboretum från 1800-talets andra hälft. Alnarps slott med omland utgör byggnadsminne. En värdebeskrivning av området samt riktlinjer för bebyggelsen har tagits fram tillsammans med kulturmiljökonsult mellan samråd och utställning.

En sammanfattning av värdebeskrivningen och gestaltningsförutsättningar för de planerade förändringarna följer här:

Riksintresse - värden och vad som inte får skadas

Avseende utbyggnadsområden Bostäder och Gröna näringar bedöms följande värden i riksintresset

komma att beröras

- Institutionsmiljö – arkitektoniskt högkvalitativt institutionsbyggnadsbestånd i artrik park och trädgårdsmiljö
- Öppen slättbygd – jordbrukslandskap med fornlämningar, odlingar, alléer och vägsystem, Siktlinjer

Det som inte får skadas bedöms vara den framvuxna institutionsmiljön med byggnader, struktur, odlingsanläggningar och park från olika tidsperioder samt den öppna slättbygden. Med struktur avses omgivande gränser och inbördes ordning mellan byggnader, gröna miljöer samt siktlinjer. Med öppen slättbygd avses att mark inte får byggas igen, vägar eller gränser får inte kapas av, alléer ska bevaras och kan återplanteras. Alnarps karaktär som en grön ö i det öppna jordbrukslandskapet är viktig. Hantering av fornlämning ska ske i enlighet med Länsstyrelsen Skånes beslut.

Byggnadsminne

Sätesgården Alnarp har medeltida anor. Det stenhus, som varit huvudbyggnad sedan medeltiden, revs dock 1781. “Gammelgården” är en boningslänga i korsvirke, som kan följas tillbaka till 1600-talet. Den är idag hårt ombyggd. Huvudbyggnaden uppfördes sedan man beslutat att Alnarp skulle bli lantbruksinstitut. Den stod färdig som administrations- och skolbyggnad 1862, då institutet öppnade sin verksamhet. Ritningarna hade utförts av den danske arkitekten F. Meldahl. Stora ekonomibyggnader och en veterinärinrättning byggdes 1868-69 efter ritningar av C. H. Granzow. Hovbeslagsskolan med smedja uppfördes 1876 efter ritningar av Helgo Zetterwall. Restaurangen byggdes 1872 som mejeri. Det nuvarande mejeriet byggdes 1893, men har senare tillbyggts. Museibyggnaden flyttades till Alnarp efter det tjänstgjort som paviljong vid Baltiska utställningen 1914. Förutom de ovan nämnda byggnaderna har under 1900-talet ett stort antal institutions- och bostadsbyggnader uppförts och gjort Alnarp till en rik miljö.

Motiv för byggnadsminnesförklaringen

Alnarp har synnerligen höga kulturhistoriska värden kopplade till:

- att anläggningen i sin helhet speglar en välbevarad och komplex utbildningsmiljö
  där flera tidsskeden är tydligt avläsbara.
- att stora delar av bebyggelsemiljön står som ett karaktäristiskt exempel för 1800-
  talets institutionsarkitektur.

- parken som en ursprunglig del av institutionsanläggningen och med en månghundraårig historia som sträcker sig tillbaka till kungsgårdstiden. Till detta kommer höga hortikulturella värden.

Byggnadsminne - värden och vad som inte får skadas

Värdebärande och vad som inte får skadas inom byggnadsminnet är de enskilda byggnaderna med det omland (i huvudsak parken) som ingår i skyddsområdet. Avseende utbyggnadsområden Bostäder och Gröna näringar, i samrådshandling för Översiktsplan 2020, bedöms värden i byggnadsminnet inte direkt komma att beröras. Den nya bebyggelsen föreslås ligga utanför området för byggnadsminnet.

Beskrivning av det aktuella området

Följande teman inom riksintresset bedöms beröras inom utredningsområdet: Befintlig bebyggelse, Park och trädgårdsmiljö samt Odlingslandskapet.

Befintlig bebyggelse – beskrivning

Alnarp som bebyggelsemiljö präglas av den stora bredden på byggnader av olika karaktär och med olika funktioner. Området är något av ett miniatyrsamhälle, där byggnader av slottskaraktär blandas

med institutionsbyggnader, enklare arbetarbostäder och lantliga gårdslängor men även forskningsanläggningar och växthus av modern karaktär. Byggnaderna håller genomgående en hög

arkitektonisk kvalitet.

Det äldre byggnadsbeståndet blev otillräckligt när Alnarp expanderade på 1960- och 1970-talet och nya institutionsbyggnader och växthus uppfördes norr om Alnarps park i riktning mot Lomma. Sedan 1970- talet har utbyggnader fortsatt främst åt nordväst med byggnader men även odlingsanläggningar i utkanten av campusområdet.

En stor del av de äldre institutionsbyggnaderna är uppförda i likartad stil, med fasader i gult tegel och höga tälttak och de sentida med gult fasadtegel men som lägre och flackare volymer.

De senast tillkomna byggnaderna är uppförda i material som anspelar på karaktärsdrag hos det äldre byggnadsbeståndet men med moderna inslag. Gult tegel, nu med breda tryckta fogar. Låga byggnader med platta tak eller pulpettak. Adderade byggnadskroppar av obehandlat gråtnat trä, mörkt trä, synliga stålbalkar samt växthus i glas. Den senaste byggnaden, forskningsanläggningen Biotronen, är byggd i betong med inslag av grafiskt mönster i fasaden, pulpettak täckt med sedum och ett stort växthus i glas.

Park och trädgårdsmiljö - beskrivning

I söder finns den äldsta delen Alnarpsparken, en engelsk landskapspark med träd, gräsytor och slingrande gångar. Infogat i parken finns dels Sortimentsträdgårdarnas strukturerade ytor och i de norra ytterkanterna ligger de äldsta byggnaderna med tillhörande trädgårdar. Norrut från slottet finns en lång siktlinje fram till Pelousen (större gräsplan) och vidare norrut över fältet. I området nordöst om Sundsvägen finns byggnader samt dammen Plaskan, omslutna av gröna ytor och träd. Längs järnvägen i väster finns Alnarps Västerskog. Norra delen, norr om Växtskyddsvägen där utbyggnadsområdet ligger, utgörs framförallt av öppna fält avdelade med läplanteringar i form av trädrader eller jordvallar. Fälten i väster är ekologiskt omställda försöksfält, Pelousen och dess förlängning norrut i form av en åker, en parkeringsplats och en dunge med mer vildvuxna trädplanteringar av olika sorter, trädgårdslaboratoriet och dess upplagsplats samt längst i öster försöksfält. I norr avgränsas det aktuella Alnarpsområdet av en äldre ägogräns. Vissa vägar har lång kontinuitet i landskapet. Trädridåerna är unga, tillkomna efter 1970-talet.

Odlingslandskapet – beskrivning

Siktlinjerna från kusten är vida över det flacka öppna odlingslandskapet men bryts vid trädbeståndet som omger Alnarp, i norr befintlig bebyggelse i Lomma samt i söder vid Arlöv och Malmö. Siluetten i landskapet utgörs således både av flacka fält, bebyggelse och av trädbestånd. Alnarp kan urskiljas som en friliggande grön ö i odlingslandskapet. Vägar och järnväg genomkorsar landskapet men ramar också in riksintresseområdet.

Gestaltningsförutsättningar för de planerade förändringarna

För att lyckas med en god anpassning till befintliga värden i riksintresse för kulturmiljövården och

byggnadsminnet bedöms betydelsefulla grundläggande delar för ny bebyggelse vara: täthet, skala,

strukturer och material.

Gröna näringar:

- Nya byggnader ska ha låg höjd och inte förses med stora eller lysande skyltar. Området som helhet ska behålla sin småskaliga karaktär. SLU och befintlig anläggnings karaktär ska vara tyngdpunkt i området.
- Lämplig bebyggelse är mindre byggnadskroppar, det vill säga byggnader i storlek liknande befintliga inom området Gröna näringar. Byggnader ska inte vara sammanbyggda till stora hallar eller motsvarande. Det ska finnas möjlighet att till fots röra sig i mellanrum mellan byggnader och anlagda ytor.

- Högre byggnader än omkring 5 meter ska undvikas
- Byggnader, vägar och övriga ytor ordnas i raka linjer i nord-sydlig eller öst-västlig riktning.
- Byggnadsmaterial kan vara gult fasadtegel i kombination med obehandlad/grå/svart/brun träpanel, rött tegel samt glas. Ej vita byggnader eftersom de bedöms vara allt för märkbara i landskapsbilden.
- Snickerier i grönt, rött, brunt, vitt – gärna samlade i grupper/ kvartersvis.
- Ytor kan omges av träd, häckar, rabatter, kullersten.
- Övervägande del av mark ska vara grön, det vill säga icke hårdgjorda ytor.
- Grusade eller stensatta gångvägar.
- Befintlig växtlighet (träd) tas tillvara vid utbyggnad.
- Området bör vara öppet och tillgängligt för allmänheten.

Bostäder:

- Byggnader och ytor anpassas och ansluts till omgivande struktur.
- Byggnader placeras och utformas så att de inte upplevs inkräkta på riksintresset avseende kulturmiljön i båda delarna; institutionsmiljö och öppen slättbygd, samt det som omfattas inom byggnadsminnet. Företrädesvis rekommenderas 1-4 *våningar. Högre bebyggelse kan prövas och bedömas efter helhetsintryck tillsammans med vegetation. En kombination av faktorer som val av vegetation, läge inom utvecklingsområdet, utformning av tak, fasadmaterial och kulör påverkar intrycket sett både från det omgivande odlingslandskapet och inifrån parken.*
- Inom Alnarp återfinns en stor variation av byggnadstyper, byggnadsmaterial och kulörer. Inom utvecklingsområdet rekommenderas därför ingen generell byggnadstyp, generellt fasadmaterial eller generell färgsättning utan det är fortsatt viktigaste att hålla en hög arkitektonisk kvalitet och att stärka upplevelsen av Alnarp som plats med de kvaliteter den har idag. Dova färger bör dominera i områdets ytterkanter då det tillsammans med vegetation får bebyggelsen att träda tillbaka. Av samma anledning bör generellt ljusa fasadmaterial och i synnerhet vita byggnader undvikas på högre byggnader och i områdets ytterkanter. Utformningen av tak ska studeras noga speciellt i områdets ytterkanter för att tillsammans med vegetationen sett utifrån skapa intrycket av en grön ö med enstaka framskymtande tak.
- Nya ytor kan omges av träd och häckar, i syfte att bevara Alnarp som grön ö i landskapet.
- Grönska och icke hårdgjorda ytor ska ge prägel åt området. Enskilda materialval, både hårdgjorda och gröna, bör göras för att stärka parkkaraktären. Det innebär att asfalt bör minimeras på gångar och parkeringsytor samt att de gröna miljöerna mellan bebyggelsen ska utformas med en vid palett av gröna element (gräsytor, odlingsytor, häckar, trädrader, grupper av träd osv) samt stor mångfald av arter för att ansluta till och utveckla park och trädgårdsmiljön även i Alnarps norra delar.

- Mellan strikt rakt ordnade byggnader och ytor kan vissa grusade gångar vara slingrande.
- Befintlig växtlighet (träd) tas tillvara vid utbyggnad.
- Området bör vara öppet och tillgängligt för allmänheten.
- Gränsvallen i norra delen av utvecklingsområdet för bostäder har en lång historia som ägogräns. Bebyggelse och grönska bör därför endast utvecklas söder om gränsvallen *för att framhäva gränsen och för att säkerställa att Lomma och Alnarp inte upplevs växa ihop. Hur nära* gränsvallen bebyggelse kan placeras, bör bedömas tillsammans med hushöjder och tillkommande vegetation i nästa skede av planeringen.

Översiktlig bedömning

Alnarp har hittills framförallt varit ett universitetscampus med lång tradition och ett besöksmål med höga natur- och kulturmiljövärden. Med anledning av den tågstation som planeras öppna i Alnarp (2026) ser Lomma kommun möjligheter att utveckla det strategiska läge som området har. Området är ett mycket attraktivt område att leva och verka i med direkt närhet till kollektivtrafik. För att bibehålla Alnarps attraktivitet är det viktigt att en utveckling sker av området, och att området nyttjas dygnets alla timmar. Visionen för Alnarp är ett öppet campus med förstärkta målpunkter för besökande i form av till exempel science center och hotell. Förädling och väl studerad hänsynsfull förtätning av Alnarpsområdet är en stationsnära utveckling av den södra kommundelen som bedöms kunna bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Att utveckla Alnarp är ett väsentligt samhällsintresse för Lomma kommun.

Alnarpsområdet omfattas av ett större kustområde som utgör riksintresse för geografiska bestämmelser enligt 4 kap 1 § och 4 § MB. För områden som omfattas av riksintresseområden enligt 4 kap 1 § och 4 § får exploateringsföretag endast komma tillstånd om hinder inte möter enligt 2–8 §§ och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2–6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter. Då Alnarpsområdet utgör en förtätning av Lomma tätort bedöms inte syftet med riksintresset påverkas. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå.

Alnarp ingår också i ett område som är av riksintresse för kulturmiljövården, enligt miljöbalken (MB) 3 kap 6 §. Uttrycket för riksintresset anges som ett välbevarat och arkitekturhistoriskt intressant institutionsbyggnadsbestånd i park och trädgårdsmiljö med arboretum från 1800-talets andra hälft.

Inför Lomma Översiktsplan 2020 har en utredning avseende byggnadsminnets och den riksintressanta kulturmiljöns värden, tålighet och utvecklingsmöjligheter genomförts. Utredningen syftar till ett säkerställande av de kulturhistoriska värdena och hur kulturmiljöns potential kan utnyttjas fullt ut. Vid lokalisering av utbyggnadsområdet har hänsyn tagits till befintliga strukturer i landskapet, kända fornlämningar, parken, befintlig bebyggelse samt utblickar. Ett av de utpekade värdena i riksintresset för kulturmiljövården är institutionsmiljö som vuxit fram. Värdet är inte låst till en viss tidsperiod utan omfattar en framväxt och utveckling av området utifrån de verksamheter som bedrivs i Alnarp.

En utformning och bebyggelse som tar avstamp i värdebeskrivningen och riktlinjerna för bebyggelse ovan med syfte att utveckla Alnarp mot ett öppet och attraktivt campusområde kompletterat med bostäder och verksamheter, bedöms kunna genomföras utan att negativt påverka de höga värdena i

park, bebyggelse och omgivande odlingslandskap. En byggnation enligt översiktsplaneförslaget bedöms inte påverka den gamla institutionsmiljön, byggnadsbeståndet eller parken, det vill säga huvudsyftet med riksintresset vid Alnarp. Den tillkommande nya bebyggelsen sker i de ”yngre” årsringarna av bebyggelsen, i de delar som är uppförda under 1960-talet och framåt samt i områden för försöksodlingar. Alnarps slott samt omland omfattas av byggnadsminne. Särskild hänsyn avses tas till dessa delar av området.

Övrigt att uppmärksamma

Hänsyn bör tas till registrerade fornlämningar vid detaljplaneläggning. Arkeologiska undersökningar kan bli aktuella.

I samband med att detaljplan upprättas behöver utformningen av Alnarpsområdet genomarbetas noga och stor hänsyn behöver tas till befintliga kulturvärden, för att inte negativt påverka de höga värdena i både park, bebyggelse och omgivande odlingslandskap. Byggnader och ytor anpassas och ansluts till omgivande struktur och befintlig växtlighet tas tillvara vid utbyggnad. Gestaltningsprogram, kulturmiljöanalys samt lanskapsanalys bör ligga till grund för utformningen. Resultaten bör inarbetas och säkerställas i detaljplanen.

En analys avseende byggnadsminnets och den riksintressanta kulturmiljöns värden och utvecklingsmöjligheter har tagits fram. Analysens rekommendationer avses att arbetas in och säkerställs i kommande detaljplan. Detta bidrar till att ta tillvara värdefulla landkapsstrukturer och kulturmiljövärden i området.

Innan detaljplaneläggning genomförs i Alnarp bör en trafik- och bullerutredning upprättas som omfattar hela Alnarp, och den totala utbyggnadens som föreslås i översiktsplanen.

En analys för lämplig utformning av VA-systemet bör utföras.

UTVECKLING INOM ALNARPS CAMPUSOMRÅDE

Som ett komplement till det utpekade området för Verksamhetsområde gröna näringar Alnarp ser Lomma kommun att det är lämpligt med tillskott av universitetsanknutna verksamheter inom områden som redan är ianspråktagna (se karta Område lämpligt för förtätning nedan). Stora möjligheter finns till förtätning för att uppnå en tätare struktur, främja universitetets utveckling samt bidra till en mer långsiktigt hållbar utveckling. Med anledning av den tågstation som planeras öppna i Alnarp år 2026 finns det även stora möjligheter att nyttja det strategiska läget.

Förtätningar ska göras med hänsyn till de höga natur- och kulturmiljövärdena inom området. Hänsyn måste dock tas till de delar av campusområdet som omfattas av byggnadsminne. Nya bostäder bör därför placeras utanför det byggnadsminnesskyddade området. Syftet med detta är att skapa bästa möjliga förutsättningar för utvecklingen av Alnarps campusområde. Lomma kommun ser goda möjligheter till förtätning inom Alnarpsområdet för att uppnå en tätare struktur, främja universitetets utveckling och bidra till och en mer långsiktigt hållbar utveckling.

Utvecklingsområdet Alnarp Campus ligger norr om Sundsvägen och är direkt kopplat till universitetsområdet. Området består av två delar, som totalt omfattar cirka 12 hektar. Området är idag till stora delar ianspråktaget av verksamheter som är direkt knutna till universitetet.

Det aktuella området finns medtaget i ett planprogram som har upprättats av Alnarpsområdet (antaget av kommunfullmäktige 2016-03-17).

Översiktlig bedömning

Alnarpsområdet omfattas av ett större kustområde som utgör riksintresse för geografiska bestämmelser enligt 4 kap 1 § och 4 § MB. För områden som omfattas av riksintresseområden enligt 4 kap 1 § och 4 § får exploateringsföretag endast komma tillstånd om hinder inte möter enligt 2–8 §§ och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2–6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter. Då Alnarpsområdet utgör en förtätning av Lomma tätort bedöms inte syftet med riksintresset påverkas. Inga negativa konsekvenser bedöms uppstå.

Lommabanan ligger strax väster om Alnarpsområdet och utgör riksintresse för kommunikationer och är utpekad som farligt godsstråk. En utbyggnad enligt översiktsplaneförslaget bedöms inte medföra någon negativ påverkan på riksintresseområdet då en utbyggnad av området inte begränsar befintlig verksamhet på järnvägen.

Alnarp [M76] utgör riksintresse för kulturmiljövården. Alnarp är upptaget i Lomma kommuns kulturmiljöprogram samt Länsstyrelsens kulturmiljöprogram som värdefull miljö. Alnarps slott med omland är byggnadsminne. Alnarp som bebyggelsemiljö präglas av den stora bredden av byggnader av olika karaktär och med olika funktioner. Byggnaderna håller en genomgående hög arkitektonisk kvalitet. Parken är värdefull som en ursprunglig del av institutionsanläggningen och med en månghundraårig historia som sträcker sig tillbaka till kungsgårdstiden. Till detta kommer höga hortikulturella värden. Enligt kommunens kulturmiljöprogram beskrivs Alnarp som en miljö med kulturvärden att värna om samt att nya byggnader bör kunna accepteras inom området om de hör samman med SLU Alnarps verksamhet eller har en koppling till jordbruket. I kommunens översiktsplaneförslag anges förtätning genom tillskott av universitetsanknutna verksamheter i Alnarp med lokalisering i huvudsak utanför byggnadsminnet. En byggnation enligt översiktsplaneförslaget bedöms preliminärt inte påverka den gamla institutionsmiljön, byggnadsbeståndet eller parken, det vill säga huvudsyftet med riksintresset vid Alnarp. Den tillkommande nya verksamheten avses ske inom området som idag bland annat nyttjas för försöksodlingar, samt redan är ianspråktaget av bland annat universitetet. Kommunens intention är att förtätningar ska göras med hänsyn till de höga natur- och kulturmiljövärdena inom området och med hänsyn till byggnadsminnet. Befintligt byggnadsbestånd och park inom den riksintressanta institutionsmiljön och inom byggnadsminnet bedöms preliminärt inte påtaglig påverkas till följd av utbyggnadsförslaget.

I samband med att detaljplan upprättas behöver utformningen av Alnarpsområdet genomarbetas noga och stor hänsyn behöver tas till befintliga kulturvärden och strukturer, för att inte negativt påverka de höga värdena i riksintresset och byggnadsminnet. Gestaltningsprogram, kulturmiljöanalys samt lanskapsanalys bör genomföras och ligga till grund för utformningen. Resultatet bör inarbetas och säkerställas i detaljplanen. Om byggnader inom byggnadsminnet ges ny funktion ska samråd hållas med Länsstyrelsen Skåne, i syfte att klargöra om eventuella förändringar är förenliga med byggnadsminnets skydd.

Övrigt att uppmärksamma

Innan detaljplaneläggning genomförs i Alnarp bör en trafik- och bullerutredning upprättas som omfattar hela Alnarp, och den totala utbyggnaden av orten som föreslås i översiktsplanen.

Då det i dagsläget inte är klarlagt om, och när, ett yttre godsspår kan bli aktuellt, bör en riskanalys avseende farligt gods på Lommabanan samt Malmövägen genomföras i samband med detaljplaneläggning. Rekommenderade skyddsavstånd samt skyddsåtgärder bör fastställas i kommande detaljplaner.

En analys för lämplig utformning av VA-systemet bör utföras.

Långsiktig utvecklingsstrategi

För att visa på den utveckling som Lomma kommun önskar framöver har översiktsplanens plankarta kompletterats med en karta som visar en långsiktig utvecklingsstrategi både för bebyggelse, infrastruktur och naturvärden. I en önskad framtida utveckling ser kommunen att Lomma och Bjärred är två olika, men likvärdiga och stadigt växande, större tätorter. I kommunen finns två mindre landsbyar, Flädie och Fjelie, som fram till 2030 i huvudsak bevaras. Eftersom en tågstation kommer att öppna i Flädie 2026, kan det efter planperioden vara aktuellt att pröva en utbyggnad av Flädie. Även i Alnarp kommer en ny station att öppnas vilket innebär att även Alnarp bör utvecklas. I Alnarp finns ett universitetsområde, som både under och efter planperioden, utvecklas i riktning mot ett öppet campus för studenter, forskare, företagare, boende och besökare. Förslag som tas upp i det här avsnittet ingår inte i planperioden och är därför heller inte miljöbedömda.

Förändrad markanvändning

UTVECKLINGSOMRÅDE BEBYGGELSE

År 2026 får Flädie by en tågstation och efter planperioden för ÖP 2020 kan Lomma kommun tänka sig en utveckling av Flädie by.

Inom Alnarpsområdet sker fortsatt bostadsbebyggelse för att täcka behovet av bostäder framförallt till forskare och studenter.

VÄGAR

Efter planperioden finns två nya vägar som kan bli aktuella på längre sikt. En väster om Borgeby som kopplar samman de norra delarna av Bjärred med Borgeby samt en ny väg öster om Borgeby som ansluter mot Fjelievägen. Att bygga en kringled väster om Borgeby motsvarande Österleden som finns runt orten idag skulle gynna trafiken till och från Rutsborgsområdet och underlätta för skolbussar, anställda och besökande idrottsklubbar. Samma värden skulle en ny förbindelse mellan Österleden och Fjelievägen ge, förutom möjligheten att avlasta trafiken in till rondellen, ett behov som uppstår när det är köer på E6:an.

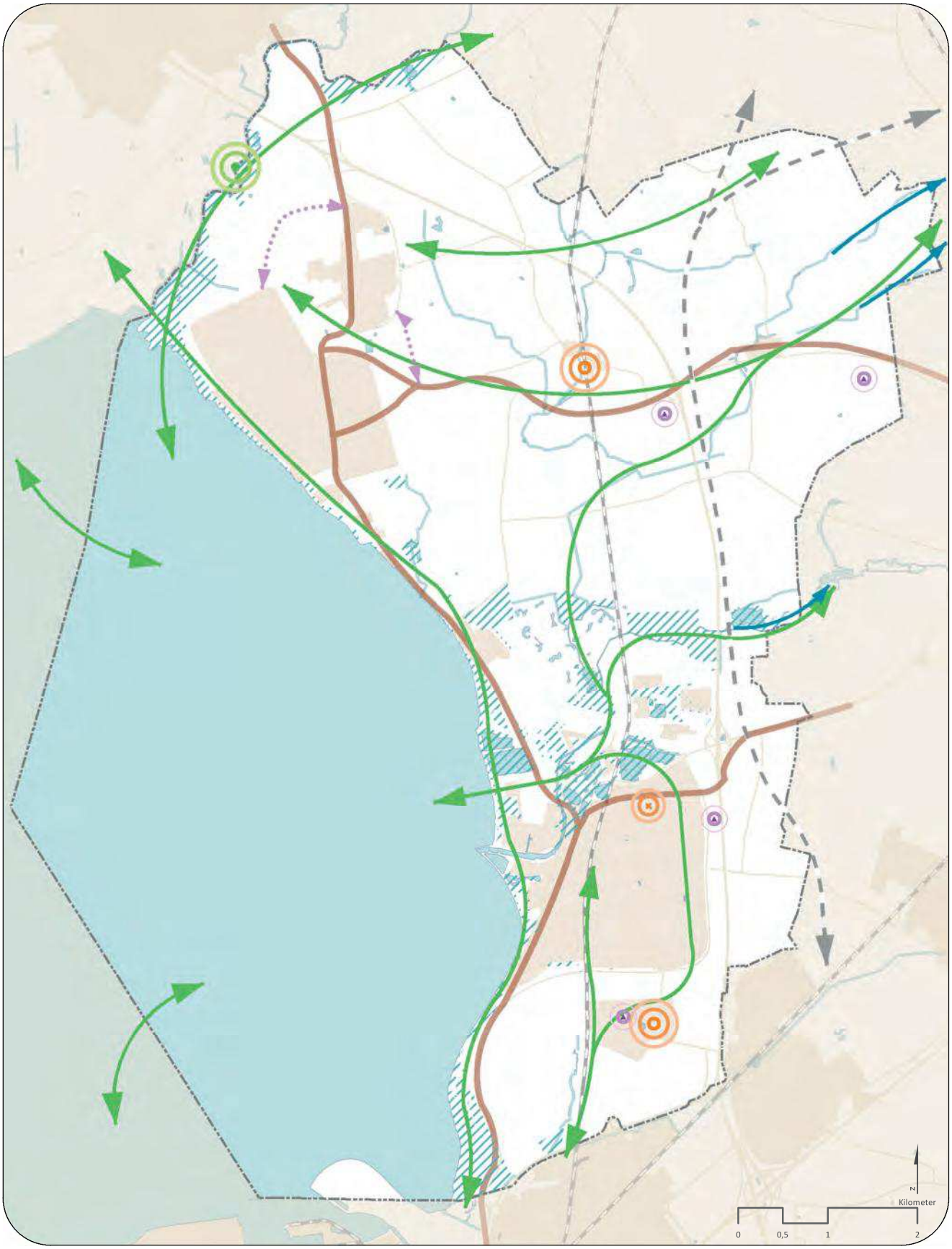
SUPECYKELSTRÅK

Lomma kommun vill främja cyklingen både inom kommunen och över kommungränserna. Kommunen vill därför att supercykelstråk ska skapas i nordsydlig riktning genom kommunen och öst-västlig riktning mellan Bjärred-Lund och Lomma-Lund. Dessa stråk ska, till skillnad från leder avsedda för rekreationscykling, främja pendlingscyklingen mellan tätorter.

RESERVAT FÖR YTTRE GODSSPÅR

Lomma kommun vill att godstrafiken lyfts bort från Lommabanan. Detta både på grund av bullerstörning från tågen och av säkerhetsrisker vid järnvägskorsningar samt vid transporter av farligt gods. Ett framtida separat godstågsspår bör därför anläggas öster om motorvägen. Kommunen medfinansierar etapp 2 av utbyggnaden av Lommabanan. Detta möjliggör att både persontåg i halvtimmestrafik och godståg kan trafikera Lommabanan. Kommunens ställningstagande om ett yttre godsspår försvårar inte möjligheten att utnyttja dagens kapacitet för tågtrafik på Lommabanan. Däremot behöver mer transporter lyftas över till järnväg från väg för att klara framtida utmaningar för klimatet. Ett yttre godsspår skulle kunna vara en del av lösningen för sydvästra Skåne men även i ett större logistiksammanhang.

LÅNGSIKTIG UTVECKLINGSSTRATEGI

UTVECKLINGSOMRÅDE VERKSAMHETER

Kommunen önskar pröva en etablering av nya verksamhetsområden i närheten av Flädie by, sydväst om bron över E6. Likaså kan kommunen tänka sig en utveckling av verksamheter öster om Fjelie by, eventuellt med koppling till Nova-området i Lund.

Öster om Lomma tätort, på området mellan E6 och Malmövägen, tänker sig kommunen ett nytt verksamhetsområde. Tillgängligheten från E6 är god och området ligger nära en tågstation och busstråket längs med kusten. Området kan även fungera som bullerdämpare för bostadsbebyggelse väster om Malmövägen.

I Alnarpsområdet vill kommunen se en Science park för gröna näringar och ett Science center växa fram. Båda ska utformas som attraktiva besöksmål. Här ska entreprenöriella krafter samlas kring tidiga affärsidéer.

OMVANDLING TILL BOSTADSBEBYGGELSE

Verksamhetsområdet Norr Vinstorp i Lomma föreslås omvandlas till bostäder på de delar där det är möjligt.

UTVECKLINGSSTRÅK GRÖNA OCH BLÅ SAMBAND

De samarbeten som finns med andra kommuner för landskapsutvecklande åtgärder ska utvecklas ytterligare. Åarnas åtgärdsprogram bidrar till bättre vattenkvalitet i vattendragen och i slutändan i Lommabukten. Ekologiska korridorer behöver bindas samman för såväl rekreation och biologisk mångfald som ökande vattenhållande förmåga i landskapet. Markeringarna på kartan med pilar som pekar i två riktningar symboliserar ett samband som sträcker sig över Lomma kommuns gränser och där samarbete behövs med andra aktörer. Ofta rör detta frågor som kommunen inte kan hantera på egen hand eller ensam har rådighet över.

RETRÄTTVÄG NATUR, STIGANDE HAV

För att kunna upprätthålla alla naturtyper i kommunen i takt med att havet stiger behövs reträttvägar längre upp på land.

FÖRDRÖJNINGSKAPACITET

Flera utredningar som gjorts visar att flera miljoner kubikmeter vatten behöver fördröjas i avrinningsområdet redan med dagens förhållanden och exploateringsgrad. Översvämningarna i anslutning till vattendragen beror i vissa väderlägen på ökade vattenutsläpp högre upp i vattensystemen, utanför kommungränsen. Detta kommer att eskalera i takt med klimatförändringen. Samhällsekonomiskt och hydrologiskt krävs att åtgärder genomförs i uppströms liggande kommuner och så nära källan som möjligt.

UTVECKLINGSOMRÅDE FÖR NATUR OCH FRILUFTSLIV

Liksom platser för bostadsutveckling, verksamheter och service finns även områden med särskilt värde för natur, friluftsliv och sport. Dessa kan fungera som gröna, rekreativa centrum som på sikt blir tydligare målpunkter genom en utveckling av tillgänglighet, information och upplevelsevärden.

Havsplanering

Häger på spaning, Lommabukten

Öresund och Lommabukten

Den innersta delen av Lommabukten ingår i kommunens vattenområde och utgör 38 procent av kommunens yta. Hela havsområdet och speciellt strandzonen har både starka naturvårds- och friluftsintressen och utgör en ekologiskt känslig miljö. Delar av Lommabukten är utpekad i EU:s nätverk över skyddsvärd och värdefull natur som Natura 2000-område. Den norra delen av bukten är utpekat som riksintresse för yrkesfisket. Riksintresset för högexploaterad kust sträcker sig också över stora delar av Lommabukten och i södra delen löper farleden till Malmö oljehamn.

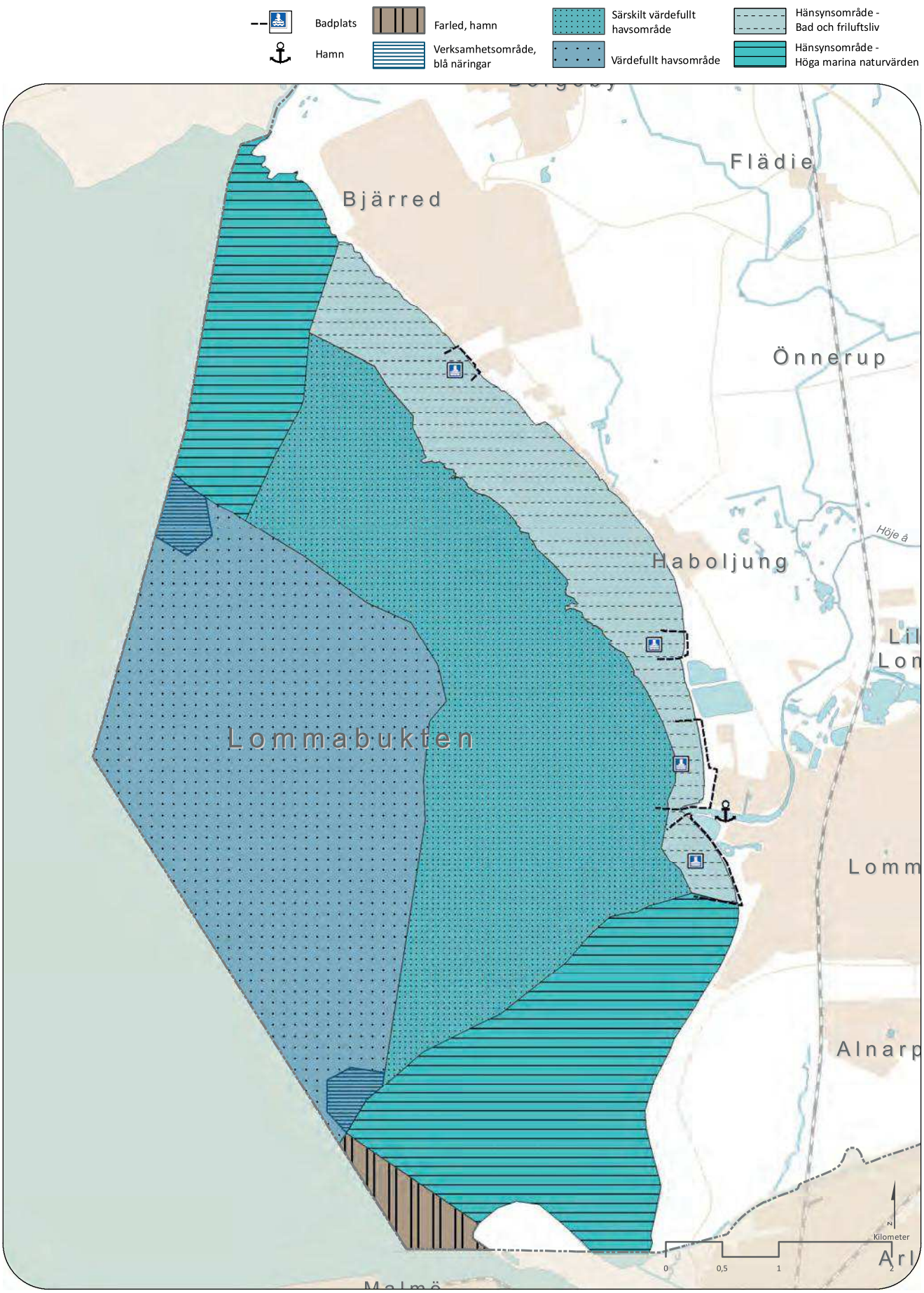
Bukten är ett långgrunt havsområde med maxdjup på 16 meter och en salthalt kring 10 promille. Stora delar av Östersjöns vatten ska någon gång passera Öresund, antingen som inkommande saltvatten eller som utgående bräckt vatten. Sedan 1932 har det varit trålningsförbud i Öresund vilket resulterat i att detta hav har betydligt bättre biologisk status än omkringliggande hav. De ålgräsinventeringar som genomförts i Lommabukten visar på en relativt god status och ålgräsängarna i bukten hör till de allra finaste i landet, om inte i världen. Kommunen har ett stort ansvar att inte riskera dessa värden för framtiden. Ålgräsängar är viktiga lek- och uppväxtområde för alla kommersiella fiskarter och är därför också mycket viktiga ur ekonomisk synvinkel.

Bukten är också en mycket viktig plats året runt för födosökande fåglar och i perioder för flyttande, rastande och häckande fåglar. I Lommabukten finns förutom naturvärden och fiskenäringens intressen också stora friluftslivsintressen. Buktens flacka vatten gör det bland annat mycket attraktivt för vind- och kitesurfing. Alla dessa intressen har varit med i avvägningarna när kommunen tagit fram sin kustvattenplan.

- Åtgärder mot kusterosion ska vidtas med hänsyn till ekologiska värden och till rekreation.
- Täktverksamhet i Lommabukten bör ej förekomma.
- Vindkraft till havs får ej förekomma.
- Erosionsskydd som kan påverka de biologiska värdena negativt ska ej byggas ute i vattnet.

Havsplanering enligt PBL respektive Havsplaneringsdirektivet

Lomma kommun har sedan 2010 en kustvattenplan som omfattar hela kommunens havsområde i sin översiktsplan. Detta är i enlighet med plan- och bygglagens skrivning om att kommunen har skyldighet att planera allt sitt vatten. Kommunens planering är gjord på gedigen ekosystembaserad planeringsgrund där skyddet av ålgräsängarna haft högsta prioritet. Detta eftersom det är den bärande funktionen för hela Lommabukten och för havsmiljön utanför kommunens gränser. Utan friska ålgräsängar faller alla övriga värden som till exempel förutsättningarna för fiskenäringen och god vattenkvalitet. Samtidigt har en zonering gjorts för att tydliggöra möjligheterna för de andra intressena. Sedan förra översiktsplanen har några förändringar skett i kustvattenplanen. Två nya marina naturreservat har tillkommit i enlighet med de utpekanden som gjorts i förra planperioden.

Badplats
Hamn
Farled, hamn
Verksamhetsområde, blå näringar
Särskilt värdefullt havsområde
Värdefullt havsområde
Hänsynsområde - Bad och friluftsliv
Hänsynsområde - Höga marina naturvärden
Bjärred
Flädie
Önnerup
Höje å
Haboljung
Lommabukten
Alnarp
Kilometer
0
0,5
1
2

Övergödning och risken för olyckor till havs som medför oljeutsläpp utgör de främsta hoten mot havsmiljön i Öresund. Andra hot mot buktens naturvärden är muddring, sandtäkt och andra fysiska störningar som förändrar bottenförhållandena i bukten. Därför kvarstår att vindkraft inte ska förekomma i bukten som helhet och att täktverksamhet inte bör tillåtas, speciellt inte i särskilt värdefulla havsområden eller områden med höga naturvärden.

Kusten är också utsatt för erosion, se vidare under kapitel ”Teknisk försörjning”. Hårda erosionsskydd ska inte byggas ute i vattnet. Sådana erosionsskydd kan förändra vattenströmmar och ändra vattenomsättningen i bukten. De utgör även hinder för vattensporter i bukten. Alla skyddsåtgärder mot erosion ska också vidtas med hänsyn till ekologiska värden och till rekreation.

En utvidgning av de marina verksamhetsområdenas innehåll har skett från benämningen ”Områden lämpliga för blåmusselodling” till ”Verksamhetsområde blå näringar”. Ett pilotförsök har genomförts under förra planperioden på det södra verksamhetsområdet där en metod som gör det möjligt att odla blåmusslor i ett strömmande sund tagits fram. Denna teknik kan användas som ett externt reningsverk för att ytterligare rena vattnet i Lommabukten. Samtidigt kan här nu finnas möjligheter för andra blå näringsverksamheter att utvecklas när beskrivningen utvidgas. Kustvattenplanen redovisas i sin helhet i Plankartan.

I södra delen av bukten finns en liten del av farled och riksintresse hamn med i kommunens kustområde. Där kan inga andra verksamheter ha företräde.

Statliga havsplaner tar form

I juli 2014 beslutades om ett EU-direktiv för havsplanering (direktiv 2014/89/EU). Direktivet har införlivats i svensk lagstiftning 2016 i form av en havsplaneringsförordning. Senast 2021 ska Sverige ha en statlig havsplan och ansvaret för att ta fram denna har Havs- och vattenmyndigheten. Kusten har delats in i tre områden, varav Östersjön är ett. Öresund ingår i detta. Länsstyrelsen i Skåne har tidigare haft i uppdrag att ta fram ett fördjupat underlag med förslag till planering för Öresund då det i vissa delar har en mer komplicerad struktur, gränsdragning och underliggande regelverk än övriga havsvattenområden i Sverige. En viktig skillnad är att statens planområde sträcker sig längre in mot land eftersom den så kallade baslinjen i Öresund i grova drag följer strandlinjen och statens planeringsområde börjar en sjömil ut från denna baslinje.

För Lomma kommuns del innebär det att statens planering i stora områden kommer att överlappa den kustvattenplan som redan finns i Översiktsplan 2010. Planerna ska uppdateras vart 8:e år och i nuläget är såväl samråd som utställningssamråd genomförda, men planerna ännu inte fastslagna av regeringen.

Havsplanerna ska ses som vägledande och att de statliga planerna kan komma att väga lika tungt som de kommunala planerna vid en eventuell prövning. Innan en sådan prövning gjorts och blivit vägledande är det svårt att veta hur domstolarna skulle ställa sig vid en avvägning. I havsplaneringsförordningen står dock att staten ska ta hänsyn till de kommunala planer som finns inom planområdet.

Stora delar av förslaget i utställningssamrådet har följt länsstyrelsens tidigare, tillsammans med kommunerna framtagna, fördjupade underlag och förslag för Öresund. Förslaget till statlig planering är harmoniserat med den kommunala planeringen på en mer övergripande nivå.

Mellankommunala intressen

Detta kapitel lyfter upp ett antal större frågor som är av intresse både för Lomma kommun men även för grannkommunerna. Kring dessa frågor är kommunal samordning viktigt för att utvecklingen ska bli bra.

Spårburen trafik

Den spårburna trafiken har stor betydelse för såväl person- som godstransporter. I december 2020 startar persontågstrafiken på Lommabanan med uppehåll i Lomma tätort. Kommunen har avtalat med Trafikverket om att i etapp 2 öppna stationer i Flädie och Alnarp.

Kommunen ställer sig bakom den kommungemensamma utredningen om utbyggnad av en yttre godsbana.

Vägar

Kommunen stödjer Trafikverkets planer på ombyggnad av väg 913 mellan Bjärred och trafikplats Flädie till bland annat planskild passage med Lommabanan strax söder om Flädie by, i anslutning till kommande tågstation.

Lomma kommun vill verka för ett omgående omkörningsförbud för lastbilstrafiken på väg E6 och stödjer Trafikverkets förslag på en utbyggnad till sex filer.

Gång-, cykel- och ridförbindelser

Att gemensamt verka för kontinuitet i gång-, cykel- och ridförbindelserna över kommungränserna är viktigt, i synnerhet till och från stationslägen, större arbetsplatser och rekreationsområden. Även rekreationsstråken, exempelvis Skåneleden och Sydkustleden, längs kusten är viktiga att binda samman över kommungränserna.

Ett exempel på det är att skapa en förbindelse över Lödde å för framför allt gångtrafik. En sådan övergång skulle bidra till rekreationsmöjligheter genom en förlängning av det lokala Strandstråket. Den skulle även bidra regionalt till Skåneleden som idag korsar Lödde å söder om Löddeköpinge.

Lomma kommun vill främja cyklingen genom att skapa supercykelstråk för cyklister. Ett snabbcykelstråk ska finnas i nordsydlig riktning genom kommunen men även från Bjärred och Lomma öster ut mot Lund. Mellankommunal samordning är mycket viktigt i den här frågan så att inte kommungränser utgör slutpunkt för supercykelstråk.

Ridvägar bör planeras i samarbete med närliggande kommuner.

Handel och service

Av såväl sociala, som ekonomiska och miljöskäl är det viktigt att det finns dagligvaruhandel inne i våra samhällen. Lomma kommun önskar därför att närliggande kommuner som har planer på externhandelsetableringar samråder kring detta i ett tidigt skede.

Utblick söder om Bjärred

Mellankommunala intressen

Mellankommunala intressen

1. Fler körfält på E6
2. Reservat för yttre godsspår
3. Kraftledning
4. Utredningsområde verksamheter
5. Ny koppling över Lödde å
6. Lödde å - rekreation, naturvård och vatten
7. Höje å - rekreation, naturvård och vatten
8. Utfyllnad Malmö hamn
9. Prioriterat huvudcykelnät
10. Regionala cykelvägar

E6, eventuell utbyggnad

Regionala GC-stråk

Supercykelstråk

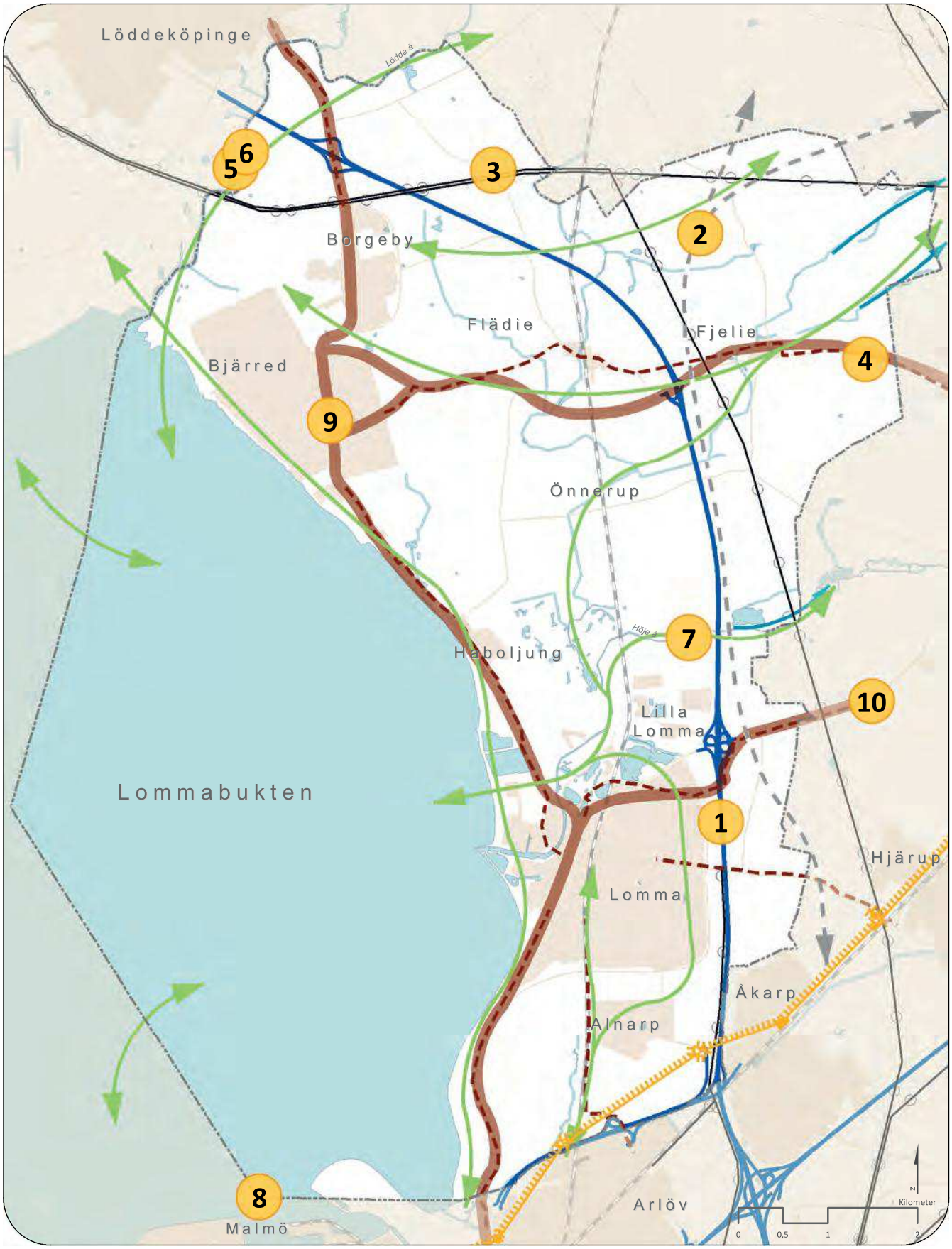
Reservat för spillvatttenledning

Fördröjningskapacitet

Kraftledningar

Reservat för yttre godsspår

Utvecklingsstråk gröna och blå samband

Område för verksamheter

Längs väg 16 mellan Fjelie och Lund finns ett mindre område vid kommungränsen med både bostäder och verksamheter. I utvecklingskartan är området markerat som ett framtida verksamhetsområde. Lomma och Lunds kommuner bör överväga att gemensamt studera detta områdes framtida användning.

Grön- och blåstruktur

Befintliga och utvecklingsbara grönområden och grönstråk följer inte kommungränserna. Den mellankommunala diskussionen för att säkerställa en grön infrastruktur i Skåne är därför viktig.

Kävlingeån/Löddeån och Höje å är båda viktiga natur- och rekreationsstråk i regionen. En samordning i frågor som berör dessa områden behöver alltid ske.

Klimatanpassning

Kommunen har låtit genomföra flera detaljerade översvämningskarteringar av Höje å med Önnerupsbäcken. Flera större områden norr om Lomma tätort kan komma att översvämmas oftare och i större utsträckning både från Lommabukten och på grund av höga flöden i Höje å och Önnerupsbäcken. För att minska påverkan från vattendragen som till stor del översvämmas till följd av markavvattning från åkrar eller hårdgjorda ytor högre upp i vattensystemet, behövs gemensamma ansträngningar för att skapa fördröjningsytor högre upp i systemet. Dessa bör förläggas så nära källan som möjligt och på ett sätt som innebär att utsläpparen i första hand tar ansvar för detta.

Vattenkvalitet, havsmiljö och havsplanering

Arbetet med åtgärder inom EU:s ramdirektiv för vatten utgår från avrinningsområden, som bygger på naturliga gränser i landskapet. Samtliga intressenter inom ett avrinningsområde måste gemensamt arbeta med att minska miljöpåverkan och höja vattenkvaliteten, vilket kommer att kräva samarbete med andra kommuner och aktörer.

Arbetet med Öresunds vattenkvalitet innebär, utöver samarbetet med uppströms liggande kommuner, även samarbete mellan de svenska och danska kustkommunerna och en samsyn kring de internationella åtaganden som krävs för att nå god status på lokal nivå. På samma sätt krävs samarbete och samsyn kring åtgärder som kan komma att påverka havsmiljön grannkommuner emellan. Hit hör till exempel de utfyllnader i Malmö hamn som planeras av staden utan att någon nämnvärd samverkan skett med Lomma kommun, trots den stora påverkan detta kan komma att få på sikt.

Vindkraft

Etablering av vindkraft medför landskapspåverkan. Ur landskapsbildssynpunkt är det den samlade mängden och typen av verk inom ett område som är av intresse för helheten, oavsett på vilken sida om kommungränsen som verken uppförs. Det är därför viktigt att etablering av vindkraftverk i områden invid eller nära kommungränsen föregås av samråd med berörda grannkommuner. Ett gemensamt ställningstagande i gränsområden bör eftersträvas.

Kommunen föreslår grannkommunerna som en gemensam policy att samråd sker med berörda grannkommuner vid prövning av vindkraftverk inom fem kilometers avstånd från kommungränsen.

Kraftledningar

Genom kommunen löper ett antal kraftledningar av olika storlek. På sikt bör övervägas att förlägga dessa under mark. Lomma kommun ställer sig positiv till att pröva omläggning av ledningarna i den norra delen av kommunen så att dessa fortsätter in i Kävlinge rakt norrut där ledningarna från söder och öster strålar samman.

Spillvattenledning

VA SYD planerar att anlägga en tunnel för spillvattentransport mellan Lund och Malmö. Spillvattenledningen planeras ligga på cirka 30 meters djup och den ska installeras via borrning som utgår ifrån vertikalschakt.

Riksintressen

Naturreservatet Löddeåns mynning

I en översiktsplan ska enligt plan- och bygglagen områden av riksintresse enligt miljöbalken (MB) kapitel 3 och 4 redovisas. Kommunen ska också redogöra för sin bedömning av riksintressena och hur riksintressena ska tillgodoses.

Lomma kommun berörs av ett flertal riksintressen. Utöver de riksintressen som visas på karta finns riksintressen för försvaret i kommunen. De redovisas inte i översiktsplanen. Vilka områden som ska bedömas vara av riksintresse enligt miljöbalken avgörs av centrala myndigheter med stöd av material sammanställt av länsstyrelserna. Ett kommunalt intresse kan stå mot riksintresset. Motsättningarna redovisas då i översiktsplanen.

En sammanställning av de riksintressen som berör Lomma kommun redovisas nedan med hänvisning till karta.

Yrkesfisket

Del av Lommabukten är utpekat av Fiskeriverket 2006 i sin egenskap av viktigt rekryteringsområde för ål och flatfisk.

Naturvården

Kuststräckan Häljarp–Lomma med inland (N 51) (tidigare N 10). Beslut, redovisning: Naturvårdsverket, beslut 1989-02-07.

Motivering: Isälvsdelta, typiskt och välutvecklat. De representativa odlingslandskapen Järavallen och Löddeån-Salviken är flacka odlingsbygder med rikt fågelliv.

Här finns utvalt område med ängs- och naturbetesmarker, Saxåns mynning.

Detta område utgörs av sidvallsäng, öppen hagmark och havsstrandäng. Här återfinns delvis art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter som jordtistel och sumpgentiana. Havsstrandängen är en viktig fågellokal. Lödde ås omgivningar utgörs av värdefull mad vid vattendrag.

Säkerställande: Naturreservaten Saxåns mynning, Järavallen och Löddeåns mynning, och Salvikens strandängar. Ingår i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt M6101, M6102, 61-63, 82-27/28/29) och i länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (objekt 61- 1:1/1:2/2/85-1:5). Lundåkrabukten är CW-område enligt Ramsarkonventionen. Natura 2000-område: Löddeåns mynning, Lundåkrabukten (SPA). Saxåns mynning-Järavallen (SCI).

NATURA 2000-OMRÅDEN

Inom naturvårdsarbetet i EU har man antagit två särskilda direktiv för att bevara den biologiska mångfalden, fågelskyddsdirektivet (79/409/EEG) och habitatdirektivet (92/43/EEG).

Alla medlemsländer i EU är skyldiga att garantera god bevarandestatus för de arter och habitat som anges i dessa direktiv.

Ett nätverk av skyddsvärda områden för dessa arter och habitat har skapats i EU:s medlemsländer, så kallade Natura 2000-områden. Dessa områden

Riksintressen och Natura 2000

har status som riksintressen i miljöbalken. Inom Lomma kommun finns tre Natura 2000-områden, varav två delvis överlappar varandra. Södra delen av Lommabukten är utpekat som Natura 2000-område inom både SPA, fågelskyddsdirektivet (benämning Lommaområdet) och habitatdirektivet (benämning Lommabukten).

LOMMAOMRÅDET, SPA OMRÅDE UTPEKAT ENLIGT FÅGELDIREKTIVET (SE0430173)

Beslut: 2004-04

Området i Lommabukten utgör en viktig häcknings- och rastlokal för många fågelarter. Området består både av marina miljöer med grund mjukbottnar och revlar men även av betade strandängar med lång kontinuitet. Bottenvegetation och bottenfauna utgör en viktig födoresurs för områdets fåglar, och är generellt av stort ekologiskt intresse.

Lommaområdet består av naturtyperna; Sublittorala sandbankar (1110), ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten (1140), Estaurier (1130) till havs och ler- sandsediment med glasört och andra annueller (1310), Perenn vegetation på steniga stränder (1220), Annuell vegetation på driftvallar (1210), Ler-och sandsediment med glasört (1310) salta strandängar (1330) samt fuktängar med starr (6410) på land.

LOMMABUKTEN, SCI OMRÅDE UTPEKAT ENLIGT ART- OCH HABITATDIREKTIVET (SE0430148)

Beslut: 2004-12

De grunda bottnarna utgör en viktiga lek- och yngelplatser för fisk. Strandängarna är väldigt gamla och har ett stort kulturhistoriskt värde. Området har en rik flora, insektsfauna och ett rikt fågelliv.

Strandängarna i Lommabukten har brukats som betesmark sedan bronsåldern. I den beteskrävande och salttåliga floran finns t ex smalbladig käringtand, paddfot och dansk iris. Området har ett rikt fågelliv.

LÖDDEÅNS MYNNING, SPA OMRÅDE UTPEKAT ENLIGT FÅGELDIREKTIVET (SE0430091)

Beslut: 1996-12

Hela området består av vidsträckta flacka öppna gräsmarker och välbetade betesmarker utmed Lödde å men också partier med bladvass, vilka tillsammans skapar förutsättningar för en varierad fågelfauna, såväl häckande som rastande och övervintrande arter. Den flacka topografin medför att strandområdena ofta svämmas över vid högvatten. Stora arealer är välhävdade betesmarker med värdefull och artrik vegetation. Områdets läge utmed Lödde å bidrar till en frisk-fuktig mark som dessutom tidvis översvämmas. Delar vid åmynningen saknar hävd och växer igen med vass.

De grunda bottenområdena i Lommabukten är mycket produktiva och artrika. Delar av mjukbottnen är vegetationsfri men här finns även områden med ålgräs (bandtång), som är mycket betydelsefulla för vattenmiljön och djurlivet.

Friluftsliv

HÖJE Å FRÅN GENARP TILL LOMMA (FM 14)

Beslut: 2017-10-19

Höje å rinner genom ett intensivt brukat jordbrukslandskap i en del av Skåne

som har ett högt exploateringstryck. Även om ån bitvis är svårtillgänglig eftersom stränderna utgörs av åkermark är strandstråket viktigt för landskapsekologin och har en stor potential för friluftsliv. Ett antal nyanlagda våtmarker har förbättrat de biologiska värdena i ån och delar av åfåran har ett naturligt slingrande lopp. Dalgången karaktäriseras bitvis av betesmarker och odlingslandskap med mindre skogsdungar. Ån kan enkelt nås från de tätorter den passerar, och vissa sträckor används flitigt för rekreation och fritidsfiske. Vid Höje ås utlopp finns en av Skånes mest välbesökta stränder, Lomma beach, som med sin långgrunda sandstrand lockar ett mycket stort antal besökare sommartid. Habo Ljungs camping är ett välbesökt fritidsområde med en vacker badstrand och olika aktiviteter. Stranden är populär bland traktens vind- och kitesurfare. Innanför stranden ligger en tallskog som är ett populärt strövområde.

Höje å är farbar med kanot under hösten, vintern och våren vid högvatten. Längs vissa sträckor finns enklare leder och anläggningar för allmänheten, exempelvis det populära Höjeåstråket som löper strax söder om Lund. Här finns grillplatser, bänkar och utsiktsplatser, och från fågeltornet kan man se ett antal olika fågelarter.

Inom strandområdet finns överlag få hindrande byggnader eller anläggningar, men endast delar av åstranden är iordningställd för promenader och vandring. Potential finns således att utveckla längre sammanhängande leder längs ån.

I tätorterna längs ån finns service och anslutning med kollektivtrafik. Anläggningar för friluftslivet, exempelvis rastplatser, saknas i stor utsträckning.

Riksintresset sträcker sig in över ett par laga kraftvunna detaljplaner i Lomma hamn, en ändring som skett efter detaljplanernas antagande. Detta borde harmoniseras.

KÄVLINGEÅN FRÅN VOMBSJÖN TILL BJÄRRED (FM 09)

Beslut: 2017-05-04

Kävlingeån, som byter namn till Lödde å närmast utloppet, är en av de stora åarna i Skåne och rinner genom flera kommuner innan den mynnar ut i Öresund. Ån har rätats ut på många ställen, men rester av den gamla åfåran och så kallade korvsjöar finns kvar, och vissa delar har restaurerats. Inom Kävlingeå-projektet har åtgärder genomförts för att minska övergödningen, öka den biologiska mångfalden och förbättra tillgången till natur för närboende. Dalgången kring ån är tilltalande och vattnet kantas av betesmarker, hagmarker och mindre skogspartier.

Kävlingeån används som kanotled och här kan man paddla en sträcka på fem mil från Vombsjön till Öresund. Inom strandområdet finns överlag få hindrande byggnader eller anläggningar, och kortare delar av åstranden är iordningställd för promenader och vandring. Potential finns att utveckla längre sammanhängande leder längs ån. Vid Löddeåns mynning finns ett lättillgängligt fågeltorn. Fisket i Kävlingeån/Lödde å är internationellt känt och lockar turistande sportfiskare från hela Europa. I tätorterna längs ån finns service och anslutning med kollektivtrafik. Anläggningar för friluftslivet saknas i stor utsträckning. En övergång över ån med tillhörande anslutningspunkter behöver noggranna utredningar inför en eventuell tillståndsansökan för att säkerställa att riksintresset inte skadas.

Havsplanering

I juli 2014 beslutades om ett EU-direktiv för havsplanering (direktiv

2014/89/EU). Direktivet har införlivats i svensk lagstiftning 2016 i form av en havsplaneringsförordning. Senast 2021 ska Sverige ha en statlig havsplan och ansvaret för att ta fram denna har Havs- och vattenmyndigheten. Kusten har delats in i tre områden, varav Östersjön är ett. Öresund ingår i detta. I översiktsplanens kapitel Havsplanering tas både statens havsplanering och Lomma kommuns havsplanering upp. Havsplaneringen är också ett sätt för kommunen att säkerställa riksintressen i havet vilket också sker genom de avvägningar som är gjorda.

Kulturmiljövården

Borgeby (M 44). (tidigare K 75)

Alnarp (M 77). (tidigare K 77)

Beslut, redovisning: Riksantikvarieämbetet, beslut 1987-11-05. Värdetexten enligt beslut 1997-08-18.

Motivering Borgeby: Dalgångsbygd kring Lödde å med omgivande betes- och odlingslandskap med lång bosättnings- och brukningskontinuitet och omfattande fornlämningsmiljöer samt betydelsefulla, tätt liggande kyrkbyar med kyrkor av medeltida ursprung. Fornlämningsmiljöer av stort pedagogiskt och forskningshistoriskt intresse.

Uttryck för riksintresse: Det vidsträckta slottslandskapet med förhistorisk bosättningskontinuitet kring Borgebys medeltida ärkebiskopssäte, sedermera kungligt danskt boställe med rötter i 1300-talet. Borgeby består av en fyrlängad, tidigare befäst, borganläggning med 1500-tals huvudbyggnad som under 1700- och 1800-talen endast bitvis förändrats, en före detta slottskyrka från 1400-talet, det medeltida Börjes torn, hårt restaurerat vid 1800-talets slut av H Zettervall, trelängad ladugård från 1730-talet, omfattande parksystem, Borgeby kyrka av medeltida ursprung öster om slottsparken, prästgård från 1881 samt ett av jordbruksskiftena präglat landskap med utflyttade gårdar från Borgeby forna bykärna och betade strandängar. Flera landskapsdominerande bronsåldershögar.

Motivering Alnarp: Odlingslandskap i öppen slättbygd kring Burlövs kyrkby med av rationella brukningsmetoder och storgårdar präglat landskap successivt framvuxet ur en förhistorisk bosättningskontinuitet. Vid Alnarp institutionsmiljö för Sveriges lantbruksuniversitet som vuxit fram ur det forna Alnarps kungsgård, med bebyggelse av stort arkitekturhistoriskt värde, belägen i öppen slättbygd med förhistorisk bosättningskontinuitet. Landskapet präglas helt av lantbruksuniversitetets försöks- och utbildningsverksamheter.

Uttryck för riksintresse: ”Välbevarat och arkitekturhistoriskt intressant institutions- och byggnadsbestånd i park- och trädgårdsmiljö med arboretum från 1800-talets andra hälft.

Den trelängade korsvirkesgården Gamlegården från 1600-talets kungsgård, Alnarps slott från 1862 av F Meldahl, ekonomibyggnader från 1860-talet av C H Granzow, Hovbeslagsskolan från 1876 av H Zettervall, gamla mejeriet från 1872, Alnarps lantbruksmuseum i fornnordisk stil som flyttats till platsen från Baltiska utställningen i Malmö 1914, det nationalromantiska Elevenborg och det funktionalistiska ”Nya” mejeriet från 1930-talet och kring universitetets allésystem.

I det omgivande odlingslandskapet finns fornlämningsmiljöer från bronsåldern och utmed Öresundskusten betade strandängar med den forna strandlinjen tydligt avläsbar, några mindre gårds- och torpmiljöer samt en större trädplantering med olika trädslag.

För att Riksintresset Alnarp (M 77). ej ska påverkas negativt av den i planförslaget föreslagna exploateringen, arbetar kommunen tillsammans med KULTUREN i Lund fram krav och riktlinjer för den föreslagna exploateringen. En sammanfattning av värdebeskrivningen och gestaltningsförutsättningar för de planerade förändringarna följer här:

Riksintresse - värden och vad som inte får skadas

Avseende utbyggnadsområden Bostäder och Gröna näringar bedöms följande värden i riksintresset komma att beröras:

Institutionsmiljö – arkitektoniskt högkvalitativt institutionsbyggnadsbestånd i artrik park och trädgårdsmiljö

Öppen slättbygd – jordbrukslandskap med fornlämningar, odlingar, alléer och vägsystem, siktlinjer

Det som inte får skadas bedöms vara den framvuxna institutionsmiljön med byggnader, struktur, odlingsanläggningar och park från olika tidsperioder samt den öppna slättbygden. Med struktur avses omgivande gränser och inbördes ordning mellan byggnader, gröna miljöer samt siktlinjer. Med öppen slättbygd avses att mark inte får byggas igen, vägar eller gränser får inte kapas av, alléer ska bevaras och kan återplanteras. Alnarps karaktär som en grön ö i det öppna jordbrukslandskapet är viktig. Hantering av fornlämning ska ske i enlighet med Länsstyrelsen Skånes beslut.

Byggnadsminne

Sätesgården Alnarp har medeltida anor. Det stenhus, som varit huvudbyggnad sedan medeltiden, revs dock 1781. “Gammelgården” är en boningslänga i korsvirke, som kan följas tillbaka till 1600-talet. Den är idag hårt ombyggd. Huvudbyggnaden uppfördes sedan man beslutat att Alnarpskulle bli lantbruksinstitut. Den stod färdig som administrations- och skolbyggnad 1862, då institutet öppnade sin verksamhet. Ritningarna hade utförts av den danske arkitekten F. Meldahl. Stora ekonomibyggnader och en veterinärinrättning byggdes 1868-69 efter ritningar av C. H. Granzow. Hovbeslagsskolan med smedja uppfördes 1876 efter ritningar av Helgo Zetterwall. Restaurangen byggdes 1872 som mejeri. Det nuvarande mejeriet byggdes 1893, men har senare tillbyggts. Museibyggnaden flyttades till Alnarp efter det tjänstgjort som paviljong vid Baltiska utställningen 1914. Förutom de ovan nämnda byggnaderna har under 1900-talet ett stort antal institutions- och bostadsbyggnader uppförts och gjort Alnarp till en rik miljö.

Motiv för byggnadsminnesförklaringen

Alnarp har synnerligen höga kulturhistoriska värden kopplade till:

att anläggningen i sin helhet speglar en välbevarad och komplex utbildningsmiljö där flera tidsskeden är tydligt avläsbara.

att stora delar av bebyggelsemiljön står som ett karaktäristiskt exempel för 1800-talets institutionsarkitektur.

Parken som en ursprunglig del av institutionsanläggningen och med en månghundraårig historia som sträcker sig tillbaka till kungsgårdstiden. Till detta kommer höga hortikulturella värden.

Byggnadsminne - värden och vad som inte får skadas

Värdebärande och vad som inte får skadas inom byggnadsminnet är de enskilda byggnaderna med det omland (i huvudsak parken) som ingår i skyddsområdet. Avseende utbyggnadsområden Bostäder och Gröna näringar, i samrådshandling för Översiktsplan 2020, bedöms värden i byggnadsminnet

inte direkt komma att beröras. Den nya bebyggelsen föreslås ligga utanför området för byggnadsminnet.

Beskrivning av det aktuella området

Följande teman inom riksintresset bedöms beröras inom utredningsområdet: Befintlig bebyggelse, Park och trädgårdsmiljö samt Odlingslandskapet.

Befintlig bebyggelse – beskrivning

Alnarp som bebyggelsemiljö präglas av den stora bredden på byggnader av olika karaktär och med olika funktioner. Området är något av ett miniatyrsamhälle, där byggnader av slottskaraktär blandas med institutionsbyggnader, enklare arbetarbostäder och lantliga gårdslängor men även forskningsanläggningar och växthus av modern karaktär. Byggnaderna håller genomgående en hög arkitektonisk kvalitet.

Det äldre byggnadsbeståndet blev otillräckligt när Alnarp expanderade på 1960- och 1970-talet och nya institutionsbyggnader och växthus uppfördes norr om Alnarps park i riktning mot Lomma. Sedan 1970- talet har utbyggnader fortsatt främst åt nordväst med byggnader men även odlingsanläggningar i utkanten av campusområdet.

En stor del av de äldre institutionsbyggnaderna är uppförda i likartad stil, med fasader i gult tegel och höga tälttak och de sentida med gult fasadtegel men som lägre och flackare volymer.

De senast tillkomna byggnaderna är uppförda i material som anspelar på karaktärsdrag hos det äldre byggnadsbeståndet men med moderna inslag. Gult tegel, nu med breda tryckta fogar. Låga byggnader med platta tak eller pulpettak. Adderade byggnadskroppar av obehandlat gråtnat trä, mörkt trä, synliga stålbalkar samt växthus i glas. Den senaste byggnaden, forskningsanläggningen Biotronen, är byggd i betong med inslag av grafiskt mönster i fasaden, pulpettak täckt med sedum och ett stort växthus i glas.

Park och trädgårdsmiljö - beskrivning

I söder finns den äldsta delen Alnarpsparken, en engelsk landskapspark med träd, gräsytor och slingrande gångar. Infogat i parken finns dels Sortimentsträdgårdarnas strukturerade ytor och i de norra ytterkanterna ligger de äldsta byggnaderna med tillhörande trädgårdar. Norrut från slottet finns en lång siktlinje fram till Pelousen (större gräsplan) och vidare norrut över fältet. I området nordöst om Sundsvägen finns byggnader samt dammen Plaskan, omslutna av gröna ytor och träd. Längs järnvägen i väster finns Alnarps Västerskog. Norra delen, norr om Växtskyddsvägen där utbyggnadsområdet ligger, utgörs framförallt av öppna fält avdelade med läplanteringar i form av trädrader eller jordvallar. Fälten i väster är ekologiskt omställda försöksfält, Pelousen och dess förlängning norrut i form av en åker, en parkeringsplats och en dunge med mer vildvuxna trädplanteringar av olika sorter, trädgårdslaboratoriet och dess upplagsplats samt längst i öster försöksfält. I norr avgränsas det aktuella Alnarpsområdet av en äldre ägogräns. Vissa vägar har lång kontinuitet i landskapet. Trädridåerna är unga, tillkomna efter 1970-talet.

Odlingslandskapet – beskrivning

Siktlinjerna från kusten är vida över det flacka öppna odlingslandskapet men bryts vid trädbeståndet som omger Alnarp, i norr befintlig bebyggelse i Lomma samt i söder vid Arlöv och Malmö. Siluetten i landskapet utgörs

således både av flacka fält, bebyggelse och av trädbestånd. Alnarp kan urskiljas som en friliggande grön ö i odlingslandskapet. Vägar och järnväg genomkorsar landskapet men ramar också in riksintresseområdet.

Gestaltningsförutsättningar för de planerade förändringarna

För att lyckas med en god anpassning till befintliga värden i riksintresse för kulturmiljövården och byggnadsminnet bedöms betydelsefulla grundläggande delar för ny bebyggelse vara: täthet, skala, strukturer och material.

Gröna näringar:

- Nya byggnader ska ha låg höjd och inte förses med stora eller lysande skyltar.
- Området som helhet ska behålla sin småskaliga karaktär. SLU och befintlig anläggnings karaktär ska vara tyngdpunkt i området.
- Lämplig bebyggelse är mindre byggnadskroppar, det vill säga byggnader i storlek liknande befintliga inom området Gröna näringar. Byggnader ska inte vara sammanbyggda till stora hallar eller motsvarande. Det ska finnas möjlighet att till fots röra sig i mellanrum mellan byggnader och anlagda ytor.
- Högre byggnader än omkring 5 meter ska undvikas
- Byggnader, vägar och övriga ytor ordnas i raka linjer i nord-sydlig eller öst-västlig riktning.
- Byggnadsmaterial kan vara gult fasadtegel i kombination med obehandlad/grå/svart/brun träpanel, rött tegel samt glas. Ej vita byggnader eftersom de bedöms vara allt för märkbara i landskapsbilden.
- Snickerier i grönt, rött, brunt, vitt – gärna samlade i grupper/kvartersvis.
- Ytor kan omges av träd, häckar, rabatter, kullersten.
- Övervägande del av mark ska vara grön, det vill säga icke hårdgjorda ytor.
- Grusade eller stensatta gångvägar.
- Befintlig växtlighet (träd) tas tillvara vid utbyggnad.
- Området bör vara öppet och tillgängligt för allmänheten.

Bostäder:

- Byggnader och ytor anpassas och ansluts till omgivande struktur.
- Byggnader placeras och utformas så att de inte upplevs inkräkta på riksintresset avseende kulturmiljön i båda delarna; institutionsmiljö och öppen slättbygd, samt det som omfattas inom byggnadsminnet. Företrädesvis rekommenderas 1-4 våningar. Högre bebyggelse kan prövas och bedömas efter helhetsintryck tillsammans med vegetation. En kombination av faktorer som val av vegetation, läge inom utvecklingsområdet, utformning av tak, fasadmaterial och kulör påverkar intrycket sett både från det omgivande odlingslandskapet och inifrån parken.
- Inom Alnarp återfinns en stor variation av byggnadstyper, byggnadsmaterial och kulörer. Inom utvecklingsområdet

rekommenderas därför ingen generell byggnadstyp, generellt fasadmaterial eller generell färgsättning utan det är fortsatt viktigaste att hålla en hög arkitektonisk kvalitet och att stärka upplevelsen av Alnarp som plats med de kvaliteter den har idag. Dova färger bör dominera i områdets ytterkanter då det tillsammans med vegetation får bebyggelsen att träda tillbaka. Av samma anledning bör generellt ljusa fasadmaterial och i synnerhet vita byggnader undvikas på högre byggnader och i områdets ytterkanter. Utformningen av tak ska studeras noga speciellt i områdets ytterkanter för att tillsammans med vegetationen sett utifrån skapa intrycket av en grön ö med enstaka framskymtande tak.

- Nya ytor kan omges av träd och häckar, i syfte att bevara Alnarp som grön ö i landskapet.
- Grönska och icke hårdgjorda ytor ska ge prägel åt området. Enskilda materialval, både hårdgjorda och gröna, bör göras för att stärka parkkaraktären. Det innebär att asfalt bör minimeras på gångar och parkeringsytor samt att de gröna miljöerna mellan bebyggelsen ska utformas med en vid palett av gröna element (gräsytor, odlingsytor, häckar, trädrader, grupper av träd osv) samt stor mångfald av arter för att ansluta till och utveckla park och trädgårdsmiljön även i Alnarps norra delar.
- Mellan strikt rakt ordnade byggnader och ytor kan vissa grusade gångar vara slingrande.
- Befintlig växtlighet (träd) tas tillvara vid utbyggnad.
- Området bör vara öppet och tillgängligt för allmänheten.
- Gränsvallen i norra delen av utvecklingsområdet för bostäder har en lång historia som ägogräns. Bebyggelse och grönska bör därför endast utvecklas söder om gränsvallen för att framhäva gränsen och för att säkerställa att Lomma och Alnarp inte upplevs växa ihop. Hur nära gränsvallen bebyggelse kan placeras, bör bedömas tillsammans med hushöjder och tillkommande vegetation i nästa skede av planeringen.

Kommunikationer

VÄGAR

E6 och E6.01

Beslut, redovisning: Vägverket: Beslut 2004-11-08.

Motivering: Vägen ingår i det transeuropeiska transportnätet TEN.

JÄRNVÄGAR

Godsstråket genom Skåne (Lommabanan).

Beslut, redovisning: Banverket: Beslut 2006-12-20.

Motivering: Godsstråket genom Skåne, som går mellan Ängelholm och Trelleborg, ingår som TEN-bana i det strategiska godsnätet och utgör en viktig länk i det internationella godstransportnätet.

Säkerställande: I kartan för långsiktig utvecklingsstrategi visas ett reservat för ett yttre godsspår. Det är ett kommunalt önskemål att godstrafiken ska lyftas bort från Lommabanan. Detta både på grund av bullerstörning från tågen och

av säkerhetsrisker vid järnvägskorsningar samt vid transporter av farligt gods. För att säkerställa att godstransporterna ändå ska kunna fortsätta reserverar kommunen mark öster om motorvägen för ett framtida separat godstågsspår. Enligt Trafikverket behövs inte ett yttre godsspår eftersom det inte råder kapacitetsbrist på Lommabanan. Lomma kommun menar dock att det kan vara klokt att reservera mark då infrastrukturplanering måste vara mycket långsiktig och ett ökat behov av järnväg kan uppstå i framtiden. Övriga kommuner som reserverar mark för ett yttre godsspår i sina översiktsplaner är Malmö, Lund, Staffanstorp och Kävlinge.

SJÖFART

Farleden Malmö redd-Oljehamnen. Allmän farled, TEN-T (Trans-EuropeanTransport Network). Farledsklass 1, farledsnummer 231. Skyddad höjd 75 meter, skyddat djup 16 meter.

Beslut: Sjöfartsverket 2001-10-22

Säkerställande: I kartan för havsplanering visas riksintresset och inga andra intressen inkräktar på detta.

Kustzon med geografiska bestämmelser

Lomma kommun berörs i delen väster om E6 av ett större område med geografiska bestämmelser enligt MB 4 kap 1§ och 4§.

1 § De områden som anges i 2-8 §§ är, med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena, i sin helhet av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp får komma till stånd endast om hinder inte möter enligt 2- 8 §§ och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2-6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet eller för utförandet av anläggningar som behövs för totalförsvaret. Om det finns särskilda skäl utgör bestämmelserna inte heller hinder för anläggningar för utvinning av sådana fyndigheter av ämnen eller material som avses i 3 kap. 7 § andra stycket.

4 § Inom kustområdena… får fritidsbebyggelse komma till stånd endast i form av kompletteringar till befintlig bebyggelse. Om det finns särskilda skäl får dock annan fritidsbebyggelse komma till stånd, företrädesvis sådan som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov eller avser enkla fritidshus i närheten av de stora tätortsregionerna.

Säkerställande: Respekt kustzon pekas ut på plankartan i denna översiktsplan. Inom området respekt kustzon får ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion utöver nödvändiga skyddsanläggningar uppföras. Omvandling till bostäder av befintligt bebyggelsebestånd får inte heller ske. Fördjupning av hur kommunen avser att säkerställa riksintresset kustzon med geografiska bestämmelser finns i avsnittet om fördjupning av riksintresse kustzonen längre fram i det här kapitlet.

Totalförsvaret samt luftfart

Riksintresset för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet i översiktsplanen, i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält samt flygflottiljer som kan redovisas, dels finns områden som av sekretesskäl inte kan redovisas. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintresset.

I kommunen kan riksintresset framför allt påverkas av uppförande av höga byggnadsobjekt som master och vindkraftverk. De kan utgöra flyghinder eller störa olika typer av kommunikationssystem. Försvarsmakten bör kontaktas i tidigt skede i sådana plan- och bygglovsärenden. För civil luftfart gäller att alla objekt som konstverk, master, torn, pyloner, hus eller liknande som är högre än 20 meter över omgivande mark eller vattenytan på svenskt territorium eller territorialvatten skall remitteras till Luftfartsverket. För Försvarsmakten gäller 45 meter innanför sammanhållen bebyggelse och 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse.

Lomma kommun berörs av det skyddsområde (MSA-yta) på 60 kilometer kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen, för Malmö-Sturup och Ljungbyheds flygplatser. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Nya höga hinder, exempelvis vindkraft, inom detta MSA-område ska alltid samrådas med berörd flygplats.

Fördjupning av riksintresse kustzon med geografiska bestämmelser

Respekt kustzon

Med anledning av att hela Lomma kommun, väster om motorvägen, ligger inom riksintresse kustzonen pekar kommunen ut ett omfattande område ”Respekt kustzon” i syfte att säkerställa att riksintressets värden bevaras och att en långsiktigt hållbar samhällsutveckling uppnås.

BAKGRUND

Kustzonen i Lomma kommun ingår i sträckan 9.3 *Västkusten mellan Landskrona och Malmö* i skriften ”Skånes kustområden - ett nationallandskap” (som togs fram i kustzonsprojektet som bedrevs av Länsstyrelsen Skåne, Region Skåne och ett antal kustkommuner). Värdebeskrivningarna är inte längre aktuella. Kommunen har tagit fram både ett kustzonsprogram, ett naturmiljöprogram och ett kulturmiljöprogram där det finns aktuella värdebeskrivningar.

OMRÅDES- OCH VÄRDEBESKRIVNING

Se kapitlet om natur, vatten och övriga naturresurser.

KOMMUNENS STÄLLNINGSTAGANDE

I syfte att skydda värdena som framgår av kapitlet om natur, vatten och övriga naturresurser har Lomma pekat ut ett område ”Respekt kustzon” för att hantera framtida exploateringar, landskapsförändringar, slitage och störningar samt buller.

Respekt kustzon utgörs av områden som inte är detaljplanelagda och är belägna inom:

- 500 meter in från nuvarande kustlinje, vilket motsvarar Lommabuktens erosionspåverkade område längs hels kusten som inte kan skyddas med allmänna medel.
- Dessutom strandskyddets område i kommunen.
- Dessutom områden som understiger tre meter över havet.

Särskilda regler behöver appliceras inom denna zon för att säkra både allmänna och enskilda intressen.

- I zonen som omfattas av Respekt kustzon ska ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion utöver nödvändiga skyddsanläggningar tillkomma. Inte heller ska utveckling av nya bostäder ur annan bebyggelse tillåtas.

Denna avgränsning av mark som är olämplig att bebygga kopplat till framtida klimatförändringar sammanfaller väl med värdena i riksintresse kustzon. Ett utpekande av respekt kustzon innebär att utvidgning av befintliga tätorter sker i riktning in mot landet så att ytan av oexploaterad kust förblir oförändrad. Ytterligare en viktig aspekt är att de öppna partierna mellan tätorterna värnas. Utöver utpekandet av respekt kustzon används kommunens planstrategi och plankarta för att peka ut områden som är lämpliga att bebygga. Dessa områden är belägna i kollektivtrafiknära lägen där det är möjligt att bygga tätt i direkt anslutning till tätort. Kommunen har omfattande lokala naturmiljö-, kustzons- och kulturmiljöprogram för att säkerställa att det finns goda underlag för beslut som rör planering och myndighetsbeslut enligt Plan- och bygglagen och miljöbalken.

Att området är utpekat som *respekt kustzon* innebär inte ett hinder för utveckling av natur- och kulturmiljövärden, och står inte heller i vägen för en utveckling inom friluftsliv och turism.

I skriften ”Skånes kustområden, ett nationallandskap” förtydligas utvecklingen av befintliga tätorter till *”förändringar av bebyggelse eller anläggningar som behövs med hänsyn till normal befolkningsökning, förändringar i bostadsstandarden, behovet av trafikleder, grönområden, service, sysselsättning etc”. Kommunen anser att samtliga åtgärder som pekats ut på plankartan faller in under tätortsutveckling.* Kommunen bedömer, utifrån bland annat rättsfall, att de orter som faller inom begreppet tätort bör uppfylla kraven på grundläggande samhällsfunktioner, det vill säga att det behöver finnas fler funktioner än boende.

Med utveckling av lokalt näringsliv menas en tillväxt i befintliga näringsgrenar eller tillkomst av nya näringsgrenar i en omfattning som innebär att det finns tillräckliga sysselsättningstillfällen för befolkningen.

För att uppnå en långsiktigt hållbar samhällsutveckling behöver det lokala näringslivet utvecklas för att kunna erbjuda fler arbetsmöjligheter inom kommunen, öka daguppehället samt minska arbetspendlingen. De verksamhetsområden som pekas ut på plankartan bedöms utgöra utveckling av det lokala näringslivet och står inte i konflikt med riksintresset.

Värdekärnor Kustzonen

Värdekärnorna inom Riksintresseområdet Kustzon utgör de områden i Riksintresseområdet som har stora värden för turism och friluftsliv, antingen genom att de främjar turism och friluftsliv eller genom sin koncentration av värden inom natur- och kulturminnesvård.

Historia och kulturmiljö

Kustens kulturhistoria sträcker sig över en lång tidsperiod från förhistoria till nutid. Lämningar både under och ovan mark liksom jordbruksanknutna näringar, industriepoker, badliv, fritid och semester samt dagens samhällen och bostadsområden bär en lång berättelse om mänsklig aktivitet, samhällets utveckling och villkor i människors vardag.

Havet har varit ett viktigt resursområde allt sedan stenåldern. Kombinationen av bosättningar vid kusten och inlandet gav det bästa förutsättningarna för att nyttja resurserna. Längs Lommas kusträcka finns ett flertal förhistoriska lämningar som visar på kustens betydelse. Ett tydligt karaktärsdrag för kustnära byar i Lomma kommun var de avlånga vångarna som sökte sig från bytomterna ner mot Lommabuktens strand. Den kustnära fäladsmarken som sträckte sig utmed hela Lommabukten utgjorde en av få större sammanhängande betesmarker i sydvästra Skåne. Under 1800-talet dikades stora arealer våtmarker och sjöar ut för att skapa ny jordbruksmark som kunde ge mat åt en svältande befolkning. Detta storskaliga landskapsprojekt ger avtryck än idag i landskapsbilden genom djupt nerskurna åar och diken.

Utefter kustzonen finns även lertag och andra lämningar efter den omfattande tegelindustrin och järnvägslinjen Lund-Bjärred (LBJ) var en viktig förutsättning för det badortsliv som utvecklats i Bjärred under 1800-talets sista årtionden. I Bjärred byggdes strandvillor, Bjärreds Saltsjöbads restaurang, badhotell, turisthotell, brunnssalong och kallbadhus. I samband med andra världskriget uppfördes den så kallade Per Albin-linjen, ett försvarssystem i form av betongvärn längs Skånes kust.

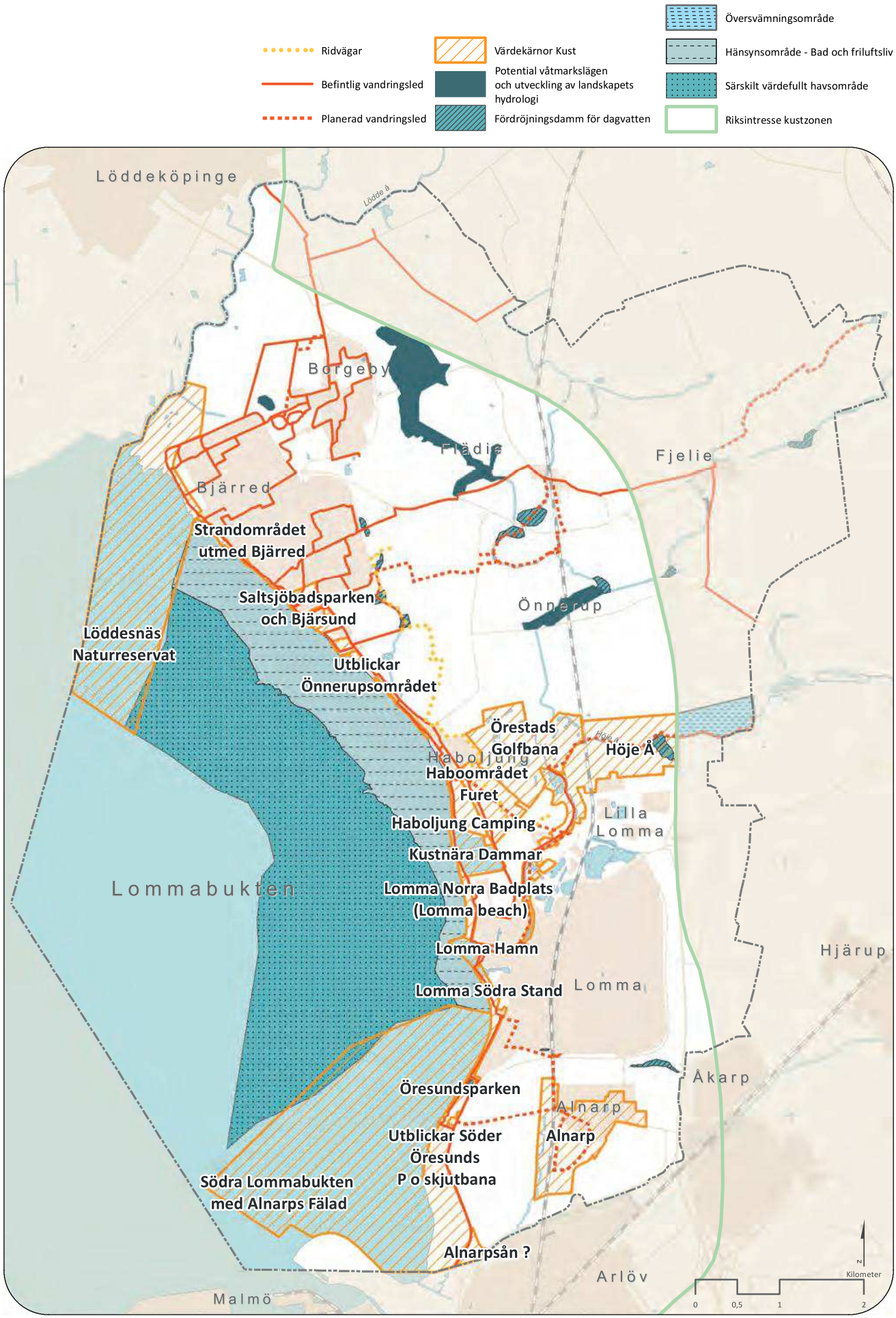
Den ökande privatbilismen under efterkrigstiden gjorde att Bjärred förlorade sin karaktär av badort och växte istället som pendlingssamhälle. I slutet av 1930-talet avstyckades ett stort antal småtomter invid kusten norr om Lomma, här uppfördes en enhetlig sommarstugebebyggelse. Med bilismen ökade också campingen. Vidare under 1900-talet blev de flesta kustnära husen permanentbostäder och bebyggelseområden har brett ut sig kring de äldre bebyggelseområdena.

POTENTIAL VÅTMARKSLÄGEN OCH UTVECKLING AV LANDSKAPETS HYDROLOGI

Befintliga värden: Restaurerade våtmarker och övervämningsytor i landskapet bidrar till nya livsutrymmen för många av kustlandskapets djur och växter. Samtidigt hjälper dessa ytor till med att minska klimatförändringens effekter och bidra till landskapsvärden såväl som rekreativa värden.

Utveckling: Genom att värna bra våtmarkslägen kan utvecklingen fortsätta för att minska översvämningsrisk och öka landskapsvärden genom att bidra till ett mer varierat och dynamiskt landskap och på detta sätt ändå bidra till att ge jordbruket goda produktionsmöjligheter.

Kustzon värdekärnor

SLÄTTBYGDENS REKREATION

Befintliga värden: Fullåkersbygdens naturremsor är av allra största betydelse. Ägogränser med buskar och träd, obrukade stråk, småbiotoper, kantzoner och blommande markvägar bidrar alla till landskapets ekosystemtjänster och värde för utblickar genom att bidra till landskapets variation.

Utveckling: Dessa befintliga ekologiska korridorer skulle kunna utvecklas, ibland återskapas och länkas samman. Det skulle, på vissa platser, göra landskapet mer tillgängligt ur rekreationssynpunkt men även ha stor betydelse för biologisk mångfald. Möjligheterna att anlägga designerade rekreationsstråk genom det öppna jordbrukslandskapet skulle kunna tillvaratas i den mån detta inte står i konflikt med enskilda intressen eller djur- och växtliv.

LOMMABUKTEN

Befintliga värden: Lommabuktens långgrunda och flacka vatten gör de innersta, östra delarna attraktiva för såväl kustens fågelliv som mindre båtar, kitesurfing, vindsurfing, havskajak och stand up paddle. Det finns även ett kustnära, småskaligt fiske.

Utveckling: i enlighet med kapitlet om havsplanering.

LÖDDESNÄS MED NATURRESERVATEN

Befintliga värden: Strandpromenaden utmed Öresund som norrut övergår i naturreservat Lödde åns mynning södra är ett uppskattat promenadstråk. Promenaden går genom naturområdet Gyllins ängar och passerar det marina naturreservatet Flädierev. I området finns stora naturvärden av internationellt intresse. Naturreservatet är utpekat som riksintresse för både naturvård och friluftsliv.

Utveckling: Stråket kan länkas samman med fler stråk än idag, natur- och friluftslivsvärden bör delvis restaureras och dagvattendiket bör öppnas upp.

STRANDOMRÅDET UTMED BJÄRRED

Befintliga värden: Badplatsen i området används både av kommuninvånare och turister. Karaktären av bad- och friluftsliv är tydlig med viktiga beståndsdelar som till exempel Långa bryggan, som har ett kulturhistoriskt värde, kallbadhus, lekplats och grillplats. Bjärreds optimistjolleklubb har lokaler på stranden där det ofta pågår undervisning och segeltävlingar. Hela området är et mycket populärt promenadstråk året om. I anslutning till stråket finns anrik glasskiosk och restaurant i Kallbadhuset. Portabelt kafé är stationerat på stråket på helger och lov.

Utveckling: Bevara möjligheten till bad. Ny mer tillgänglig och klimatsäkrad brygga kommer att uppföras på i princip samma plats som den befintliga. Stråket har utvecklats med nya sitt- och grillplatser. I gamla stationshuset, en bit bort, kommer en restaurang och näringslivshub att öppnas. Delar av området behöver även fortsatt saneras från invasiva arter.

SALTSJÖBADSPARKEN OCH BJÄRSUND

Befintliga värden: Området utgörs till stor del av en äldre park som anlades vid sekelskiftet 1900. Här finns även rester av ett gammalt tegelbruk. Området är mycket populärt för rekreation och rymmer ett flertal möjligheter till aktiviteter. I området finns äldre, vidkroniga bokar. Längs med stranden finns det en mer blandad vegetation. Ett naturreservat inrättades 2018 i en del av parken.

Utveckling: Stora delar av parken följer upprättad skötselplan med fokus på trädvård och möjligheter för kontinuitet av äldre träd.

UTBLICKAR ÖNNERUPSOMRÅDET

Befintliga värden: De unika kvaliteterna i platsens förutsättningar, där mötet mellan åker och hav förmedlar en särskild dramatik och kvalitet. Utblickarna, både mot havet och mot odlingslandskapet, är viktiga värden att bevara. Att marken fortfarande är brukad är en förutsättning för att dessa kvaliteter har kunnat vidmakthållas. Det öppna landskapet mellan tätorterna är ett fortfarande aktivt jordbrukslandskap, präglat av fortlöpande produktion under olika former sedan urminnes tid.

Utveckling: Säkra utblickarna, både mot havet och mot odlingslandskapet, genom att bevara de öppna släppen mellan bebyggelsen.

ÖRESTADS GOLFBANA

Befintliga värden: Örestads golfklubb har en golfbana med totalt 45 hål, klubbhus och restaurang. Banan ligger i det öppna landskapet men gränsar till det mer uppvuxna Haboområdet.

Utveckling: Kompensationsområde med förbättringskompensation. Här kan gemensamma utvecklingsprojekt stärka attraktiviteten och upplevelsevärdena för sport och friluftsliv genom att öka biologisk mångfald och andra landskapsvärden.

HABOLJUNG CAMPING

Befintliga värden: Haboljung camping är ett välbesökt fritidsområde med en vacker badstrand och olika aktiviteteter och möjlighet till camping i olika former.

Stranden är populär bland traktens vind- och kitesurfare som har sitt klubbhus inom området. I anslutning till surfklubben finns också ett kafé samt minigolfbana, lekplats och fotbollsplan.

Utveckling: Bevara möjligheten till aktiviteter och camping.

HABOOMRÅDET MED RESERVATEN

Befintliga värden: Större delen av Haboområdet är utpekat som riksintresse för friluftsliv. Här finns även natureservaten Haboljungs fure samt Haboljungs alkärr. I princip hela området ligger även inom landskapsbildsskydd vilket kräver särskild hänsyn i frågor om ljusföroreningar, byggnadshöjd, master och liknande anläggningar som påverkar utblickar i området. Haboområdet är värdefullt för rekreation och friluftsliv, det erbjuder en mängd möjligheter till aktiviteter exempelvis promenad, naturpedagogik, ridning, hundsport, scouting, motionslöpning och golf.

Utveckling: För att möta den ökade efterfrågan på idrottsytor planeras för en ny idrottsplats i Habo fritidsområde. Här finns även en pågående reservatsbildning i Kyrkfuret.

KUSTDAMMARNA

Befintliga värden: Naturreservatet består av två kustnära dammar som bildats efter avslutad lertäkt. Hela området är viktigt för fågellivet då det bidrar med skyddade platser längs med havet för rastande, övervintrande eller häckande fåglar. Dammarna har också stora rekreativa värden nära tätorten. Dammarna består av sötvatten och vattennivåerna regleras genom pumpning. Naturreservatet bildades 2020.

Utveckling: Här behöver delar av industrihistoriken mjukas upp och fler rekreativa målpunkter kan utvecklas i närområdet som ett komplement till sandstranden vid Lomma beach.

HÖJE Å OCH DALGÅNGEN

Befintliga värden: Höje å erbjuder delvis goda rekreationsmöjligheter, men är också en typisk slättbygdså som fyller en viktig funktion som refug för flora och fauna. Delar av ån kan användas som kanotled. Området mellan Slättängsdammarna och Höjeå utgörs av naturreservat Pråmlyckan. Höje åns dalgång är utpekad som ett viktigt område i Länsstyrelsens rapport om tätortsnära natur och omfattas också av landskapsbildsskydd och strandskydd. Höje å och dalgången och delar av Pråmlyckan är utpekat som riksintresse för friluftsliv. Vattenrådet för Höje å har i 30 års tid arbetat för utvecklingen av ån med vattenrening, restaureringsprojekt samt utveckling för biologisk mångfald och friluftsliv.

Utveckling: En landskapsvårdsplan och ett åtgärdsprogram finns för hela ån och administreras genom vattenrådet i samverkan mellan deltagande kommuner där Lomma är en. En viktig ståndpunkt är fortfarande att man på sikt bör kunna vandra från Lomma till Häckeberga.

LOMMA NORRA BADPLATS

Befintliga värden: Lomma norra badplats är utpekat som riksintresse för friluftsliv. Badplatsen kallas även Lomma Beach och är en av Skånes mest välbesökta stränder med inbjudande bad och närhet till matställen och service. Folklivet längs stränderna fortsätter under varma dagar långt in på kvällarna. Ett nytt bostadsområde, Lomma hamn, med varierad bebyggelse har sedan 2006 växt fram norr om Höje å. Kajgatan, huvudstråket i Lomma hamn, omvandlas under sommaren till sommargågata och verksamheterna längs gatan flyttar ut sina serveringar på gatan. På stranden finns Foodtrucks, allmänna solfåtöljer och vollynät under sommaren. Det finns goda förutsättningar för vindsurfing, kitesurfing och Stand Up Paddleboarding. Området ingår i ett mycket populärt promenadstråk året om. Vegetationen kring sanddynerna består huvudsakligen av strandråg och vresros som hjälper till att binda sanden. Innanför stranden ligger Strandfuret, ett populärt strövområde.

Utveckling: Bevara möjligheten till bad och vattensporter. Området knyts närmare centrum när de sista delarna mellan centrum och Lomma hamn byggs klart. Persontrafiken på Lommabanan medför större upptagningsområde som kan resa hållbart till Lomma beach. Området behöver även saneras från invasiva arter.

LOMMA HAMN

Befintliga värden: I Lomma finns en hamn för större och mindre fritidsbåtar. Båtlivet är främst koncentrerat till sommarhalvåret och bidrar till ett intensivt folkliv i hamnen. Badplatsen med T-bryggan är välbesökt och här finns kiosk, dusch och toaletter. Det finns även flytbrygga och en uppmärkt bana där man kan simma öppet vatten. Kring badplatsen breder ett grönområde ut sig med slingrande gångsystem och stora gräsytor. Vissa år fryser havet och dammarna till is och är då populära för skridskoåkning. Området ingår i ett mycket populärt promenadstråk året om.

Utveckling: Planer finns på att ett mindre marint center ska växa fram. Centret ska omfatta både pedagogisk verksamhet och en matservering. I samband med klimatskyddet av Lomma centrum eftersträvas en utformning som tillför rekreativa värden. Persontrafiken på Lommabanan medför större upptagningsområde som kan resa hållbart till hamnen och T-bryggan.

SÖDRA LOMMA STRAND/ STRANDHUSEN OCH STRANDPARKEN

Befintliga värden: Området är kuperat med kullar som förstärker inramningen av rummen. Bland kullarna finns en amfiteater och en populär lekplats. Ett cykel- och promenadstråk löper genom hela området från norr till söder som även Strandstråket och Skåneleden följer. Området gränsar i delar till det marina naturreservatet Strandhusens revlar.

Utveckling: Det finns goda möjligheter att utveckla området för biologisk mångfald och upplevelsevärden såväl som för motion, promenader och andra aktiviteter som passar det sjönära läget.

ALNARP

Befintliga värden: Utemiljön i Alnarp är i stora delar Allmänt tillgänglig och befintliga värden består av både bebyggelse och gröna värden. Befintlig bebyggelse håller en genomgående en hög arkitektonisk kvalitet. En stor del av de äldre institutionsbyggnaderna är uppförda i likartad stil, med fasader i gult tegel och höga tälttak och de sentida med gult fasadtegel men som lägre och flackare volymer. De senast tillkomna byggnaderna är uppförda i material som anspelar på karaktärsdrag hos det äldre byggnadsbeståndet men med moderna inslag. De gröna värdena byggs upp av olika parkdelar/miljöer, i söder finns den äldsta delen Alnarpsparken, en engelsk landskapspark med träd, gräsytor och slingrande gångar. Infogat i parken finns dels Sortimentsträdgårdarnas strukturerade ytor och i de norra ytterkanterna ligger de äldsta byggnaderna med tillhörande trädgårdar. Norrut från slottet finns en lång siktlinje fram till Pelousen (större gräsplan) och vidare norrut över fältet. I området nordöst om Sundsvägen finns byggnader samt dammen Plaskan, omslutna av gröna ytor och träd. Längs järnvägen i väster finns Alnarps Västerskog. Norra delen, norr om Växtskyddsvägen där utbyggnadsområdet ligger, utgörs framförallt av öppna fält avdelade med läplanteringar i form av trädrader eller jordvallar.

Utveckling: Framgår i kapitlet Planförslag

ÖRESUNDSPARKEN/ NATURRESERVAT STRANDHUSENS REVLAR

Befintliga värden: Naturreservat Öresundsparken ligger söder om Lomma mellan stranden och Malmövägen. Naturreservatet används idag mest som strövområde och som en del av Strandstråket och Skåneleden. Närheten till havet och revlarnas värde som fågellokal är områdets största tillgång men även dess variation i växtlighet och struktur ger grunden till stort upplevelsevärde. Området gränsar till det marina naturreservatet Strandhusens revlar.

Utveckling: Området är under utveckling och har de senaste åren genomgått en del restaureringar där bland annat asfalt brutits upp, ny toalettanläggning byggts, ängar såtts in samt sanering av invasiva växter skett. Framöver kommer ytterligare anläggningar för friluftslivet att tillkomma med fågelgömsle och mötesplatser.

SÖDRA LOMMABUKTEN MED ALNARPS FÄLAD

Befintliga värden: Alnarps fälad består av Tågarps hed och Alnarps ängar. Det är naturområden med stort ekologiskt och kulturhistoriskt värde. Området är naturreservat med beträdnadsförbud under häckningssäsong och har beträdnadsförbud i vattnet året runt. Naturreservatet angränsar till det marina naturreservatet Strandhusens revlar. I den del av markerna som

Riksintressen

ligger strax norr om naturreservatet finns även en skyttebana som bryter av betesmarkerna.

Utveckling: Området behöver bevakas så att invasiva växter ej får fäste. Det krävs också omfattande insatser för att minska nedskräpningen från närliggande industriområden.

Kommunens ställningstaganden angående aktuella riksintressen

- Respekt kustzon utgörs av områden som inte är detaljplanelagda och är belägna inom:
  - 500 meter in från nuvarande kustlinje, vilket motsvarar Lommabuktens erosionspåverkade
  - Dessutom strandskyddets område i kommunen
  - Dessutom områden som understiger tre meter över havet.
- I zonen som omfattas av respekt kustzon ska ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion utöver nödvändiga skyddsanläggningar tillkomma. Inte heller ska utveckling av nya bostäder ur annan bebyggelse tillåtas.
- Riksintresset för yrkesfisket ska säkras i kommunens fysiska planering. Åtgärder som hotar riksintresset ska förhindras genom de ställningstaganden som görs för havsplanering och åarnas åtgärdsprogram.
- Riksintresse för naturvården i området utmed Lödde å och i Lommabukten, säkerställs genom befintligt naturreservat och åtgärder enligt kommunens naturmiljöprogram.
- Riksintresse för friluftsliv bör anpassas till gällande detaljplaner i Lomma Hamn.
- Riksintresse för kulturmiljövård, för Borgeby och Alnarp, bör säkerställas genom detaljplan.
- Den statliga havsplaneringen ska anpassas till kommunens ställningstaganden för havet.
- Riksintresse för kustzonen ska beaktas i samband med utbyggnad av kommunens tätorter. Ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion utöver nödvändiga skyddsanläggningar får tillkomma inom område för respekt kustzon. Ny bebyggelse ska förläggas inom de områden som är utpekade lämpliga för förtätning eller inom utpekade utbyggnadsområden.
- Lomma kommun anser att det gods som transporteras på godsstråket genom Skåne (Lommabanan) ska flyttas ut till ett separat godsspår öster om E6:an. Detta är ett kommunalt ställningstagande som det inte finns något beslut om hos Trafikverket.
- I övrigt delar kommunen huvudsakligen länsstyrelsens uppfattning om de riksintressen som finns i kommunen.

Allmänna intressen

Enligt plan- och bygglagen (2 kap. 3§) krävs visad hänsyn för allmänna intressen i kommuners planeringsprocesser. Detta innefattar ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet och ligger som grund för att skapa en god miljö som ska finnas kvar under lång tid. Ekologisk hållbarhet handlar om allt från att bevara de naturvärden som finns i kommunen och på ett hållbart sätt använda sig av de naturresurser som finns. Ekonomisk hållbarhet innebär bland annat att skapa goda ekonomiska förutsättningar för kommunen och dess invånare med allt det innebär, till exempel att tillgodose att det finns möjligheter till arbete eller pendling till arbete i annan kommun och förutsättningar för lokal handel. Den sociala aspekten av hållbarhet innefattar goda sociala förhållanden för alla invånare i kommunen, som att kunna tillgodose behovet för vård, utbildning, socialt stöd och rekreation.

Att förhålla sig till de allmänna intressena bidrar till en god och hållbar levnadsmiljö, inte bara för kommunens medborgare, men även för djur- och växtliv nu och i framtiden. Detta kapitel kommer därför gå igenom de allmänna intressena, bland annat kommunens naturreservat, värdefulla kulturmiljöer, offentlig service, infrastruktur och teknisk försörjning. Hur Lomma kommun planerar för bostadsbyggandet samt för näringslivsutveckling finns att läsa i kapitlet Planförslag.

Naturreservatet Saltsjöbadsparken, Bjärred

Gestaltad livsmiljö

Sedan 2018 finns ett nytt nationellt mål för arkitektur, form och design - Politik för gestaltad livsmiljö:

Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Den gestaltade livsmiljön berör flera politikområden. Det handlar om samhällsplanering, boende, kultur och konstnärlig gestaltning, miljö, sociala frågor, utbildning, forskning, transporter, handel samt tillgänglighets- och konsumentpolitik. Med detta tvärsektoriella perspektiv finns en helhetssyn på formandet av livsmiljön, där människan och människans behov är utgångspunkt för hur livsmiljön ska utformas. Det spänner över ett stort område och inbegriper såväl ny bebyggelse som befintlig, såväl hus som det gröna och mellanrummen. Skalan innefattar både de stora landskapen och de små detaljerna och allt däremellan, samt hela processen från översiktlig planering till genomförande och förvaltning. Politiken fokuserar på hur arkitektur, form och design på olika sätt formar samhället och invånarens vardag. Regeringens målsättning är ett samhällsbygge som sätter människan i centrum, där fler ska få leva och bo i inkluderande, väl gestaltade och långsiktigt hållbara miljöer.

Arkitektur

Arkitektur är allt mänskligt byggande och formande av den fysiska miljön. I grunden handlar arkitektur om att definiera den fysiska miljön genom sekvenser och mönster av rum, baserat på relationen mellan människans behov och förutsättningarna på en plats. Arkitektur omfattar landskap, byggnader och anläggningar samt rummen inom och mellan dessa. Det handlar om det enskilda objektet och om samspelet mellan flera objekt samt helheten i städer, tätorter och landskap. Men arkitektur är också läran om formgivning av landskap, städer, byggnader och interiörer. Arkitektur är multidisciplinärt och består av tekniska, sociala, konstnärliga, ekonomiska och miljömässiga aspekter.

Arkitektur inverkar på samhället, både konkret i utformandet av våra miljöer och mer subtilt i hur det formar samtidens attityder och människosyn. Det är en kollektiv produkt med stort samhällsekonomiskt värde som har stor bäring på människors livskvalitet. Väl gestaltade miljöer har enligt forskningen visat sig kunna skapa flera olika typer av värden.

Naturreservatet Domedejla mosse, Borgeby

Det påverkar handels- och funktionsvärden, symbol- och identitetsskapande värden men även sociala, miljömässiga och kulturella värden. Anstränger vi oss för att skapa god kvalitet kan vi med arkitektur medverka till en förbättrad livsmiljö, både för den enskilde och för samhället i stort.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att många av konkurrens- och tillväxtfrågorna är kopplade till arkitektonisk kvalitet i den fysiska miljön, som i sin tur bidrar till kommunens attraktivitet och förmåga att såväl behålla som att locka till sig nya invånare och företag. Ett kvalificerat arbete med arkitektur är också en grund för ett innovativt näringsliv som bidrar till styrkan i samhällsekonomin. Båda aspekterna har i förlängningen bäring även på regionens utveckling.

Den bebyggelse som krävs för att hantera den pågående urbaniseringen och ökande befolkningen innebär stora förändringar av den gestaltade livsmiljön. Under en period när det finns ett stort behov av att kunna bygga bostäder snabbt och effektivt är det av stor vikt att de byggnader och miljöer som byggs och anläggs är hållbara och av hög arkitektonisk kvalitet eftersom de kommer att prägla våra miljöer under lång tid.

HÅLLBARHET OCH KVALITET

Hållbarhet och kvalitet ska inte underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden

Kvalitet i arkitektur, form och design handlar om att skapa värden, inte bara för beställaren och brukaren, utan även för det omgivande samhället och framtida generationer. Att värna om kvalitet är en ständigt närvarande utmaning i samhällsbygget, där många perspektiv måste samspela med varandra. Väl gestaltade och funktionella livsmiljöer, med framträdande estetiska och konstnärliga värden och beständiga material, ökar människors livskvalitet.

Det som byggs och formges har inverkan på hur alla hållbarhetens dimensioner kan hanteras. Ett professionellt arbete med arkitektur stärker sammantaget förmågan att hitta lösningar på många av utmaningarna för att nå en hållbar samhällsutveckling – ekonomiskt, miljömässigt och socialt. Gestaltningen av den byggda miljön är en fråga om jämlikhet i samhället. En omsorgsfull och långsiktig planering av städer och samhällen, både sett till den större helheten och till detaljerna, bidrar till att bygga ett samhälle för alla. En känsla av tillhörighet och stolthet över den gemensamma miljön skapar ett samhälle som håller ihop.

- Hållbarhet och kvalitet ska inte underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden

VÄRDEN TILLVARATAS OCH UTVECKLAS

Estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas

Ett samhälles historia och sammanhang är i stor utsträckning förkroppsligat i den byggda och gestaltade miljön. Kulturhistoriska värden behöver integreras och tas tillvara i samhällsbyggnadsprocesserna. Orternas identitet och historiska arv ska ligga till grund för samhällets fortsatta utveckling. Platsens karaktär ska tolkas och stärkas med medveten och omsorgsfull gestaltning med målsättningen att tillföra nya kvaliteter.

Ett helhetsperspektiv på den gestaltade livsmiljön innefattar även förvaltning, underhåll och vård av den befintliga bebyggelsen. Många tidstypiska arkitektoniska detaljer och uttryck som tillsammans bildar staden blir inte föremål för bygglov, anmälan eller tillsyn. För att dessa kvaliteter ska uppskattas och tas tillvara krävs kunskap. Kommunen kan stimulera en god förvaltning genom att sprida information och kunskap om bebyggelsens värden till ägare.

- Ny arkitektur ska förhålla sig till kulturhistorien, spegla vår nutid och stärka identiteten för framtiden.
- Kommunens och kommundelarnas olika karaktärer ska tas till vara och utvecklas.
- Ny arkitektur – byggnader, anläggningar och platser - ska omsorgsfullt integreras i befintlig miljö med utgångspunkt från platsens förutsättningar.

KUNSKAP OCH PÅVERKAN

Kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids

Gestaltningen av livsmiljön är ett mångfacetterat kunskapsområde. Bredden innebär att ingen enskild aktör har hela bilden. Det är därför viktigt att etablera och bibehålla en kreativ samverkan. Det är också viktigt att det förs ett offentligt samtal om vad som byggs och produceras, om hur våra samhällen, offentliga platser och bostäder gestaltas.

Tidig samverkan, debatt och dialog ökar förutsägbarheten för hur en ort utvecklas, då förutsättningar och begräsningar belyses tidigt och allsidigt. Genom att ta hjälp av medborgarna kan kommunen fånga upp viktiga frågeställningar och öka kvaliteten i planeringen samtidigt som man bygger tillit och ökar transparensen. Forskning visar att deltagande i olika sammanhang stärker sammanhållningen i samhället och kan bidra till ökad inkludering och ökat demokratiskt deltagande. Att arbeta med jämställdhet och jämlikhet handlar om att ta hänsyn till människors lika värde och mänskliga rättigheter och är ett lagkrav.

Barns livschanser kan förbättras av att växa upp i en god bebyggd miljö och på motsvarande sätt försämras av att växa upp i en bristfällig. Barns och ungas bästa bör komma i främsta rummet vid beslut om den gestaltade livsmiljön som rör dem. Barn har ingen naturlig arena för påverkan av samhällsbyggandet. Barnperspektivet behöver tydligare föras in i samhällsplaneringen och den gestaltade livsmiljön behöver utformas för, med och av barn och unga.

- Kommunen ska aktivt bidra till levande dialog om god arkitektur och samhällsbyggnad med medborgare, politiker och andra samhällsaktörer.
- Kommunen ska aktivt bidra till kunskapsutbyte och utvecklat samarbete med akademi och näringsliv.
- Kommunen ska driva på utvecklingen och samtalet genom att arbeta med tillfällig arkitektur, konst, pilotprojekt, arkitekturtävlingar, innovationer och testbäddar.

SAMARBETE OCH SAMVERKAN

Samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt.

Många aktörer bär gemensamt ansvaret för den gestaltade livsmiljön. Det handlar bl.a. om kommuner, länsstyrelser, regioner, statliga myndigheter, företag och organisationer. Alla dessa aktörer bör eftersträva att utveckla samarbete och samverkan för att hantera den komplexitet som utvecklingen av den gestaltade livsmiljön innebär.

Kommunerna har genom planmonopolet ansvar för den fysiska planeringen, men för att lyckas med uppdraget krävs en samplanering mellan bebyggelse, infrastruktur,

kollektivtrafik och grönstruktur som griper över administrativa gränser. Investeringar i trafikinfrastruktur är ofta föremål för samverkan mellan kommun och stat, även i de fall där kommunen är huvudman. Samverkan rör både planering och finansiering. I lagstiftningen för den fysiska planeringen regleras förhållandena mellan kommunal och statlig planering så att god samverkan ska åstadkommas.

En globaliserad värld innebär samarbete, utbyte och kunskap även över nationsgränser. Både praktiskt kunskapsutbyte om stadsbyggnadsfrågor, material och nya tekniska lösningar, liksom ren inspiration är av högsta vikt för att kommunen ska kunna driva utveckling och vara ett föredöme i samhällsbyggnadsfrågor.

- Kommunen ska aktivt bidra till kunskapsutbyte och utvecklat samarbete mellan olika samhällsaktörer på olika nivåer.

MILJÖER FÖR ALLA

Miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla

Allmänna och offentliga platser är våra gemensamma vardagsrum där kvaliteten i arkitektur och stadsbyggnad kommer särskilt tydligt till uttryck. De är rum som alla har tillträde till och där alla kan träffas. Arkitektur påverkar hur och om människor kan mötas i staden och är därför också ett verktyg för att motverka segregation. En attraktiv stad har upplevelserika stadsrum, som gör det enkelt för medborgare att hitta sin plats i samhället och känna gemenskap.

Samhället ska ge en fullgod livsmiljö för alla människor, med deras olika behov och möjligheter. Om det offentliga rummet och våra boendemiljöer är tillgängliga och användbara för alla, skapas möjligheter för alla medborgare att på lika villkor kunna arbeta, bo, studera och delta i olika aktiviteter i samhället. Barns livschanser kan förbättras av att växa upp i en god bebyggd miljö. Barnens lek- och uppväxtmiljöer ska gestaltas med omsorg, så att de bidrar med värden som trygghet, grönska och upplevelseglädje. Utformningen av våra offentliga miljöer behöver ske i en process med flera olika aktörer. Målet är en rikare livsmiljö där alla kan delta i utformningen och som säkerställer att miljöer, produkter och tjänster fungerar för personer i alla åldrar och med olika funktionsförmågor.

- Platser och stråk ska gestaltas så att de är tillgängliga för alla och bidrar till ett mer jämställt och jämlikt samhälle.

KOMMUNEN ÄR FÖREDÖME

Det offentliga agerar förebildligt

Utöver att vara beslutande i frågor om fysisk planering och bygglov agerar kommuner i flera andra roller. Både i rollen att utveckla och förvalta allmän platsmark, men även som byggherre, fastighetsägare, markägare, förvaltare och hyresvärd har kommunen ansvar för utvecklingen av den gestaltade livsmiljön.

Visionen om kommunens fysiska utveckling behöver vara levande i hela PBL-kedjan: från översiktsplan till bygglov, startbesked och genomförande. Kommunens aktiva roll i hela processen är central för att kunna säkra de långsiktigt hållbara arkitektoniska värdena. Kommunen bör också agera föredömligt som beställare i skapandet av offentliga miljöer, i byggande och förvaltning - för att utforma och förvalta livsmiljöer med allsidig hållbarhet och hög kvalitet. Kommunen har också ett särskilt ansvar att agera som förebild vid skapandet av allmänna platser och vid lokalisering av kommunala verksamheter.

Offentliga aktörer kan gå före och visa framkomliga vägar för nytänkande. Innovationer är nödvändiga för en hållbar utveckling och stärker såväl offentliga verksamheter som de företag som levererar varor och tjänster till verksamheten.

- Kommunen ska i sina olika roller inom området gestaltad livsmiljö agera förebildligt och nytänkande.

Organisation för god arkitektur

För att ta tillvara potentialen i arkitektur krävs förmåga att anlägga tvärsektoriella perspektiv och att se till helheten. I stor utsträckning handlar detta om att i dialog och kreativa processer hantera målkonflikter. Rätt kompetens behöver därför finnas generellt tillgänglig i hela PBL- kedjan, vilket kräver kontinuerlig tillgång på olika kompetenser i den egna organisationen. Stark kommunal samhällsbyggnadskompetens handlar inte bara om kompetens inom arkitektur, utan även om kompetens inom ekonomi, teknik, miljöstrategi, juridik och kulturmiljöfrågor med mera. Den egna interna kompetensen krävs för att den egna organisationen ska ha tillräcklig kunskap för att peka ut riktning och för att kunna driva utvecklingen framåt. För att behålla initiativet och säkra långsiktiga värden måste kommunen vara en aktiv processledare som koordinerar olika aktörer och kompetenser under hela plan- och byggprocessen. Detta förutsätter ett väl fungerande samarbete och ett tvärsektoriellt arbetssätt mellan kommunens förvaltningar och politiska nämnder.

En förutsättning för att kunna utveckla den egna organisationens syn på vad som är god samhällsbyggnad är det pågående samtalet där tankar och idéer kan bytas och där kompetens från olika steg, roller och professioner i samhällsbygget möts. Det levande samtalet är också ett sätt att skapa och förankra en gemensam målbild.

- Kommunen ska aktivt verka för kunskapsbyggandet inom arkitektur internt och externt.

- Kommunen ska agera som förebild genom att skapa god arkitektur i rollen som i planerande, byggande och förvaltande aktör.

- Värderosverktyget bör utvecklas och användas i alla samhällsbyggnadsprojekt oavsett skala- som tydliggörare, analysverktyg och katalysator för förbättring.

Samhällsplanering

Att skapa god arkitektur och goda livsmiljöer och komplext och kräver uthållighet. Med tydliga visioner och förankrade prioriteringar är det lättare att lyckas. Projekt som har haft en grundlig process i tidigt skede tenderar att generera högre kvalitet och bli mer lyckade. Det är därför viktigt att det finns utrymme att göra grundliga analyser och formulera tydliga visioner och strategier i de tidiga skedena.

Översiktsplanen är ett politiskt instrument och utgör kommunernas strategiska plan för att styra kommunens långsiktiga utveckling i en hållbar riktning. Med en genomarbetad översiktsplan som är väl förankrad inom den kommunala organisationen, med tydliga mål, ställningstaganden, strategier och vägval kan kommunen skapa handlingskraft och en gemensam vision och färdriktning framåt som förenar och kraftsamlar - både internt inom kommunen och externt mot civilsamhället och det privata.

Kärnan i den översiktliga planeringen är att väga olika allmänna intressen mot varandra och ta ställning i frågor kring hur olika platser ska utvecklas eller bevaras. Gestaltandet i den övergripande skalan handlar om hur olika funktioner, stråk och platser rumsligt lokaliseras och kopplas samman. Beroende på hur de övergripande fysiska strukturerna formas läggs grunden för vilka värden och kvaliteter som kan uppnås socialt, ekologiskt och ekonomiskt. På den översiktliga nivån

handlar det om att ha en balansgång mellan att inte styra arkitektur- och gestaltningsfrågorna för mycket då det kan påverka kreativiteten och utesluta goda lösningar i ett senare skede, men att inte heller ha för generella formuleringar som kan tolkas på många olika sätt. Uppföljning är en viktig del i att hålla dialogen levande kring arkitekturfrågorna och är också viktigt för att kunna utvärdera och förbättra. Uppföljningen bör ske minst vart fjärde år i samband med att översiktsplanen ska aktualitetsförklaras.

- Styrdokumenten ska så långt möjligt tas fram i tvärsektoriella grupper för att möjliggöra ökad kvalitet och förankring

Myndighetsrollen

Byggnadsnämnden är en politiskt styrd organisation, men i rollen av myndighetsutövare enligt PBL är verksamheten reglerad i enlighet med lagstiftningen. I byggnadsnämndens roll ligger också att se till att andra kommunala förvaltningar och byggprojekt följer PBL:s bestämmelser.

Byggnadsnämnden ska verka för en god byggnadskultur samt en god och estetiskt tilltalande stads- och landskapsmiljö och ska enligt lagstiftningen ha minst en person med arkitektutbildning till sin hjälp. De skrivningar och begrepp som rör arkitektur och gestaltning återfinns bland de allmänna intressena i PBL.

Det går inte att enbart genom detaljplaner och lagstiftning åstadkomma god arkitektur. Det är främst via kreativitet, kunskap, dialog och samförstånd som de riktigt goda exemplen ritas fram och genomförs. I det enskilda bygglovet är det mest avgörande för det arkitektoniska slutresultatet huruvida byggherren och byggnadsnämnden har någorlunda samma målbild och förstår och tillämpar lagstiftningen och planbestämmelser på ett likartat sätt.

- Det ska finnas god kunskap och samverkan kring gestaltningsfrågor och kulturmiljö i hela PBL-kedjan.

Kommunen som markägare

Att bedriva en aktiv markpolitik är en viktig del av den kommunala rollen. Kommunalt markägarskap ger betydligt större möjligheter att kunna arbeta strategiskt med arkitektur- och kvalitetsfrågor och hålla samman processen från vision till faktiskt genomförande. Strategisk och värdeinriktad markanvisning av den kommunalt ägda marken är ett effektivt verktyg för att styra bebyggelseutvecklingen för att uppfylla kommunens vision, mål och program. Lomma kommun äger förhållandevis lite mark, vilket påverkar kommunens möjligheter att styra utvecklingen, och behöver därför arbeta för att öka markinnehavet över tid.

- Kommunen ska arbeta aktivt, strategiskt och långsiktigt för att utöka det egna markinnehavet.

- Kommunen ska vara förebild vid markanvisning och försäljning. Hållbarhet och långsiktiga värden ska prioriteras framför kortsiktiga ekonomiska överväganden.

Kommunen som byggherre och förvaltare

Kommunen äger, förvaltar och ansvarar för gestaltningen av den mark som utgör allmän plats, till exempel parker, torg och gator. Kommunen äger och förvaltar även byggnader och anläggningar som skolor, bibliotek och idrottsplatser. I utformningen av nya miljöer och i förvaltningen av befintliga har kommunen möjlighet att vara en förebild.

Såväl allmänna platser som annan bebyggelse kan vara föremål för offentlig upphandling. Ett medvetet upphandlingsförfarande är grundläggande för att säkra kvalitet och hållbarhet och kan främja effektivitet och utveckling genom införande av innovationer och nya lösningar.
De samhällsekonomiska vinsterna av god arkitektur är på lång sikt mycket stora men på kort sikt är de måttliga. God arkitektur behöver inte vara dyrare än annan arkitektur, men goda material- och konstruktionsval kan innebära en högre byggkostnad. Kostnaderna är dock generellt initiala, och i en nuvärdeberäkning får de stort genomslag på nettoeffekten.

Livscykelanalyser behöver göras redan i projekteringsfasen eftersom man då har störst möjlighet att påverka och föreslå miljöförbättringar genom att jämföra olika konstruktionslösningar och materialval, men bör även användas på all befintlig bebyggelse för att bättre avgöra hur den bör förvaltas.

Kommunen har bolagiserat vissa delar av sin verksamhet. Dessa förbund/ bolag har stor strategisk betydelse för att kunna förverkliga kommunens övergripande arkitektoniska vision och har också inflytande på kvaliteten i gestaltning av allmänna platser i kommunen. Genom till exempel ägardirektiv kan kommunen ha ett inflytande över bolagens verksamhet.

Kommunen förvaltar många byggnader av stor betydelse för kommuninvånarna och är även huvudman och förvaltare av flertalet allmänna och offentliga platser. Kommunen är därmed en viktigaste förvaltarna av bebyggelsen i en kommun. Innan ett projekt övergår i förvaltningsfasen behöver det finnas utarbetade underhålls- och förvaltningsplaner, men även dokumentation om projektets initiala vision och tanke. Framgångsfaktorer kan vara att vid upphandling, investeringsbeslut eller andra strategiska tillfällen ha förberett för efterkommande förvaltning. Genom att ta med detta som kriterium korrigeras även synen på projektkostnaden.

- Kommunens egna byggnader och offentliga rum ska skapas i välfungerande designprocesser, som bidrar till strategiska helhetslösningar, god arkitektur, ökad inkludering och ökat demokratiskt deltagande.
- Kommunen ska vara ett föredöme som beställare av offentliga miljöer, i byggande och i förvaltning, med syfte att utforma och förvalta livsmiljöer med allsidig hållbarhet och god arkitektur.
- Livscykelanalyser och underhålls- och förvaltningsplaner bör tas fram för såväl ny som befintlig bebyggelse

Natur, vatten och övriga naturresurser

Stöd i planering och tillstånd

För att underlätta planering och utveckling av kommunens natur- och grönområden har kommunen upprättat både ett Naturmiljöprogram, som i uppdaterad form antagits av kommunfullmäktige 2018, och ett Marint naturmiljöprogram som antagits av kommunfullmäktige 2010. Här finns fördjupningar av allt som nämns i detta kapitel. Båda programmen fungerar bland annat som planeringsunderlag och vägledning vid översiktlig planering, detaljplanering, bygglovshantering och annan lovgivning.

Naturen och landskapet

För att behålla Lommas attraktionskraft och starka kvaliteter som boendekommun behöver skydd och utveckling av natur- och grönområden vara högt prioriterat. Detta bidrar också till miljömålens, Agenda 2030-målens uppfyllande samt Sveriges åtagande genom konventionen för biologisk mångfald.

LOMMABUKTEN, ÅARNA OCH DAMMARNA

Kommunen domineras av den långa kuststräcka som omfattar Lommabukten. Bukten utgör ett stort grundområde i Öresund som är betydelsefullt ur fiskeri- och marinbiologisk synvinkel. Bukten med sina sandrevlar och ålgräsängar är också ett viktigt område för fåglar.

Genom slättlandskapet slingrar sig åar och bäckar, på sina ställen kantade av våtmarker och fuktängar. Inom kommunens område finns inga sjöar. Däremot finns det ett flertal dammar som är kvarlevor från tegelbrukens tid, de utgör till viss del en ersättning för de våtmarksområden som bredde ut sig innan det industrialiserade jordbruket. Dammarna och våtmarkerna minskar näringstillförseln till åar och bäckar och i slutändan Lommabukten och Öresund. De utgör även viktiga livsmiljöer för växter och djur, men bidrar också till att minska översvämningar.

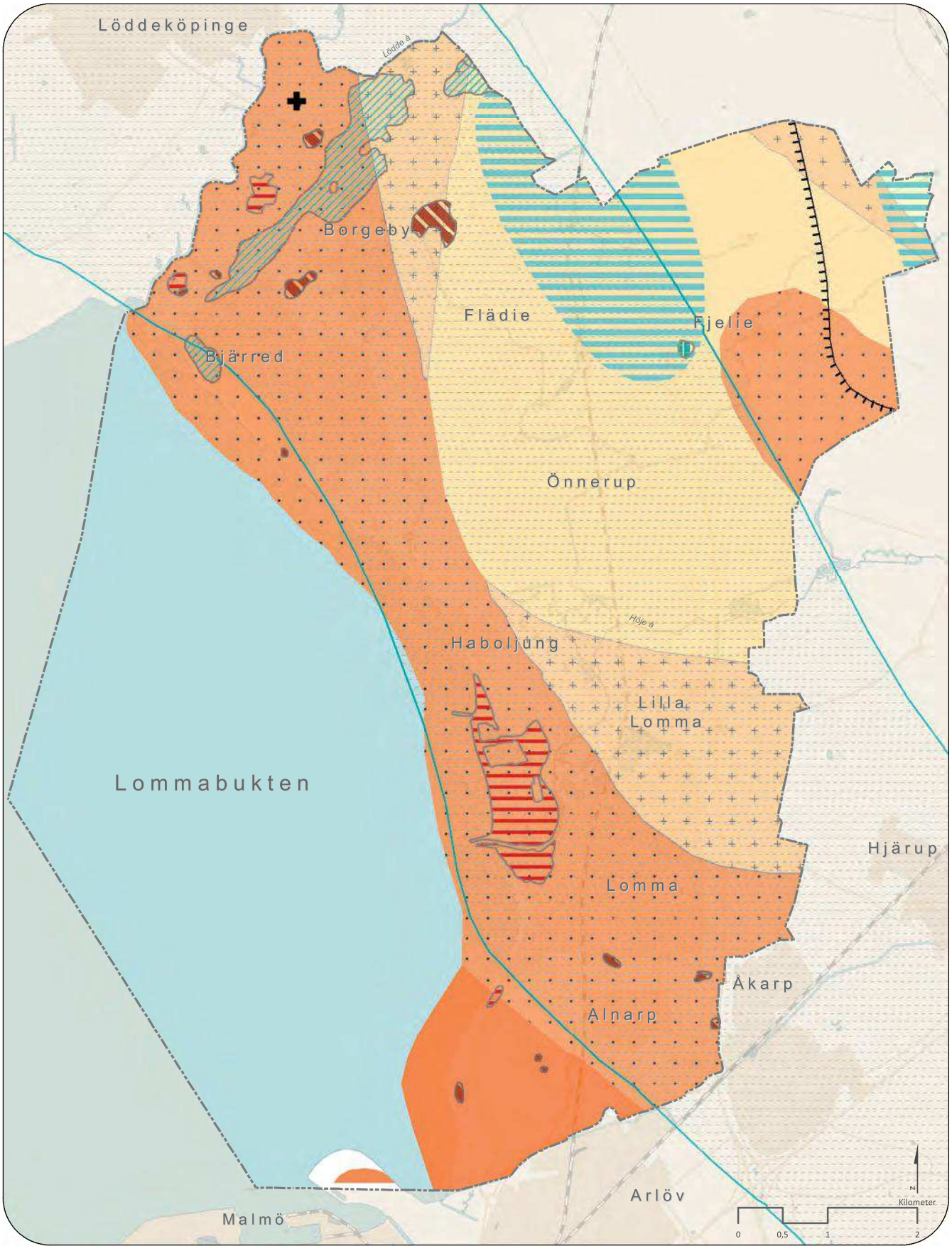
- Åtgärdsprogrammen för Höje å och Kävlingeån ska fullföljas.
- Å-landskapen ska utvecklas till gagn för rekreationsmöjligheter utan att biologiska värden påverkas negativt.

GRUNDVATTEN

Grundvattnet är en viktig naturresurs och en del i vattnets kretslopp. Grundvattnet bildas av nederbörd som går ner i marken och når ner till grundvattenzonen. I denna zon är alla hålrum, porer, i jord och/eller berg vattenfyllda. Grundvattnet rör sig långsamt genom jordlagren och berggrunden för att slutligen rinna ut i sjöar, hav och vattendrag igen. Grundvattnet kan vara några veckor eller flera tusen år gammalt beroende på uppbyggnaden och mäktigheten i grundvattenlagren. Grundvattentillgången i Lomma är mycket god och en av Sveriges största förekomster, Alnarpsströmmen, löper i stort sett under hela kommunen. Kvaliteten på grundvatten kan påverkas av saltvatteninträngning, jordbruk, trafik, exploatering och förorenade områden.

- Kommunen ska verka för att Alnarpströmmen finns kvar som resurs för framtiden.

Grundvatten

EU:S RAMDIREKTIV FÖR VATTEN

EU:s ramdirektiv för vatten antogs år 2000. Avsikten med vattendirektivet är att skapa en helhetssyn på hanteringen av vattenfrågor inom EU. Vattenförvaltningen utgår från naturens egna gränser för vattnets flöde, avrinningsområden. I enlighet med vattendirektivet ska vattenförvaltningen ske inom avrinningsområden och i samverkan med alla berörda aktörer. För genomförandet av vattendirektivet svarar i Sverige fem vattenmyndigheter i lika många vattendistrikt.

Lomma kommun tillhör Södra Östersjöns vattendistrikt och har del i tre större avrinningsområden (Höje å, Kävlingeån/Löddeån och Alnarpsån). Dessa är i sin tur uppdelade i sammanlagt 14 stycken vattenförekomster med både yt- och grundvatten. Se karta ”Statusklassning vatten” i kapitel ”Miljökvalitetsnormer och andra miljöfaktorer”. Målsättningarna i enlighet med vattendirektivet för kommunen är att alla åarna och Lommabukten ska uppnå god kemisk och ekologisk status till år 2027 och att allt grundvatten ska bibehålla god kvantitativ och god kemisk status till år 2021. Efter detta påbörjas en ny förvaltningscykel med nya mål och åtgärder som kommunen delvis genomför i samverkan med vattenråden för åarna.

Kommunen har skyldighet att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten uppfylls och normerna ska iakttas vid all planering. Miljökvalitetsnormerna gäller för de 14 vattenförekomster som finns i Lomma kommun. Genom ett aktivt tillsynsarbete ska kommunen verka för att gällande föreskrifter följs och att miljökvalitetsnormerna uppfylls. Om frågorna kommer i tidigt skede i planeringsprocessen är mycket vunnet. Kommunens medlemskap i vattenråd och andra vattensamarbeten för att bidra till åtgärder som minskar de diffusa utsläppen via dagvatten, markavvattning och annan ytavrinning bidrar också till att normerna så småningom kan komma att uppnås. Genom dessa samarbeten genomförs årligen åtgärder för våra vattendrag och i slutändan Lommabukten. Detta är en ständigt pågående process. Åtgärderna spänner från anläggande av våtmarker, översvämningsytor och fördröjningsdammar till stråk och friluftslivsåtgärder i anslutning till vattnen. På så sätt kan man se vattenrådens åtgärdsprogram som kommunens största landsbygdsprojekt. De har också bäring på landskapsnivå och behöver därför synliggöras i översiktsplanen. En annan aspekt är att åtgärderna också görs för förbättrad vattenkvalitet och minskad övergödning vilken i sin tur krävs enligt vattendirektivet. Ny exploatering får inte heller bidra till försämrad vattenkvalitet enligt samma lagstiftning. Fortsatt arbete med åtgärdsprogrammen ska fullföljas av kommunen genom internt arbete och genom vattenråden. Kommunens vattenarbete synliggörs på www.vattenatlas.se som är en karttjänst framtagen i syfte att lätt kunna kommunicera vattenfrågornas betydelse i planering, tillsyn och lovgivning samt klimatanpassning.

DET ÖPPNA LANDSKAPET

På land domineras Lomma av ett slättlandskap som är tydligt formats av människan sedan lång tid tillbaks. Vid havet ligger både i norr och söder betade strandängar med mycket lång historia. Insprängt i odlingslandskapet ligger våtmarker och mossar, åkerholmar och mindre trädmiljöer, gravhögar, märgelgravar, alléer och pilevallar. Dessa landskapselement är viktiga för landskapsbilden och utgör mycket viktiga livsmiljöer för växter, insekter, fåglar och vilt.

Åkerklassning

Jordart

Lerhalt i åkermark

JORDBRUKSMARKEN

Det öppna jordbrukslandskapet, beläget på en del av den vidsträckta Lundaslätten, är en fullåkersbygd och präglas av storskalig drift med stora sammanhängande fält och få inslag av grönytor och naturmark. Kartan Åkerklassning visar de olika bördighetszonerna i Lomma kommun, där 10 är den bördigaste jorden. Större delen av åkerjorden består av lera med mycket hög avkastningsförmåga; bördighetsklasserna 9+ och 10+. Detta innebär att en stor del av marken i Lomma kommun tillhör väldens mest produktiva. Odlingslandskapet i den nordvästra delen av kommunen, norr om Bjärred/ Borgeby, avviker från ovan beskrivna mönster. Här övergår leran i mer sandiga jordarter, och marken har följaktligen något lägre bördighet.

- Eftersom jordbruksmarken är av nationellt intresse ska exploatering i möjligaste mån undvikas på denna mark.

TILLGÄNGLIGHET OCH ÖKAD KVALITET I NATUR- OCH GRÖNOMRÅDEN

Tillgängligheten till natur- och grönområden är viktig för att de ska fylla en funktion i människors vardag. Kommunen ska arbeta aktivt för att höja kvaliteten på natur- och grönområden. Hit hör även å-dalarna som ska utvecklas till gagn för friluftslivet utan att biologiska värden påverkas negativt. För att ge bättre tillgänglighet, upplevelsevärden och livsmiljöer för djur och växter behöver man genom olika åtgärder öka, återskapa och nyskapa naturvärden.

EKOLOGISKT KÄNSLIGA OMRÅDEN

Bevarandet av biologisk mångfald kräver kunskap om hur olika biotoper och miljöer reagerar på störningar. Områden skiljer sig åt i sin förmåga att stå emot och återhämta sig från påverkan. Miljöbalken 3 kap § 3 anger att ”Mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön”. Ekologisk känslighet är ett begrepp som utgår från ett områdes ekologiska funktion och känslighet för påverkan. Påverkan som förstör den ekologiska funktionen på områden kan vara föroreningar som orsakar övergödning eller förgiftning, hydrologisk påverkan genom dikning, uppdämning eller muddring, mekanisk påverkan av maskiner, klimatförändring, introduktion av främmande arter eller slitage och störningar från friluftsliv.

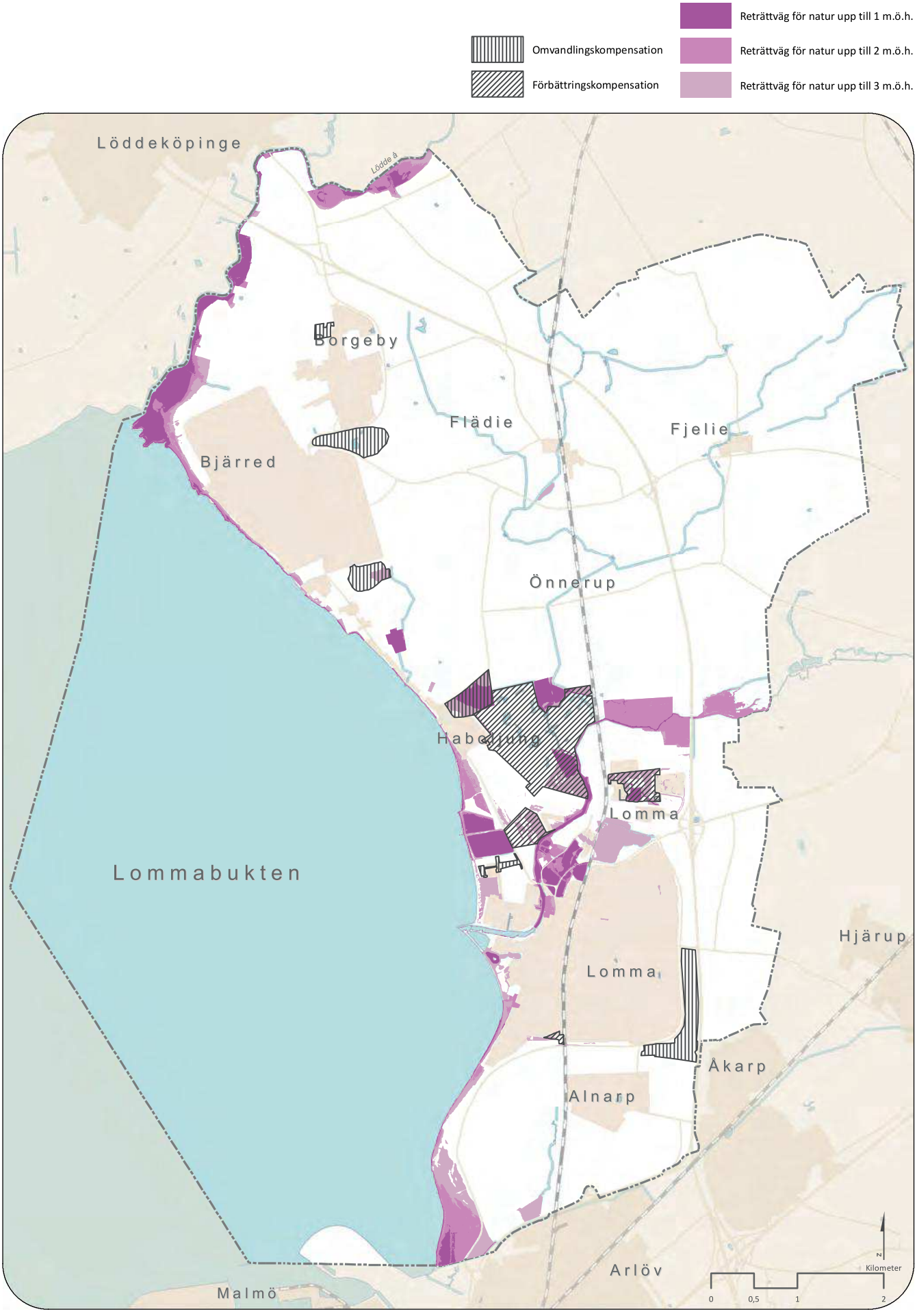
Reträttområden

Hela Lommabuktens kuststräcka och grunda bottnar är att betrakta som mycket känslig ur ekologisk synvinkel. Området kan definieras som ner till tre meters djup i bukten och upp till fyra meters höjd på land. Inom detta område kommer klimatförändringen att få genomslag innan år 2100. Detta sker dels genom havsnivåhöjningen och dels genom erosionens påverkan på kusten. För att säkra kommunens allra viktigaste naturtyper såsom strandängar och ålgräsängar krävs därför reträttområden som säkerställer att grunda vatten- och landområden kommer att finnas kvar. För naturlig utbredning av dessa se kartan ”Kompensationsområden och reträttvägar för natur”.

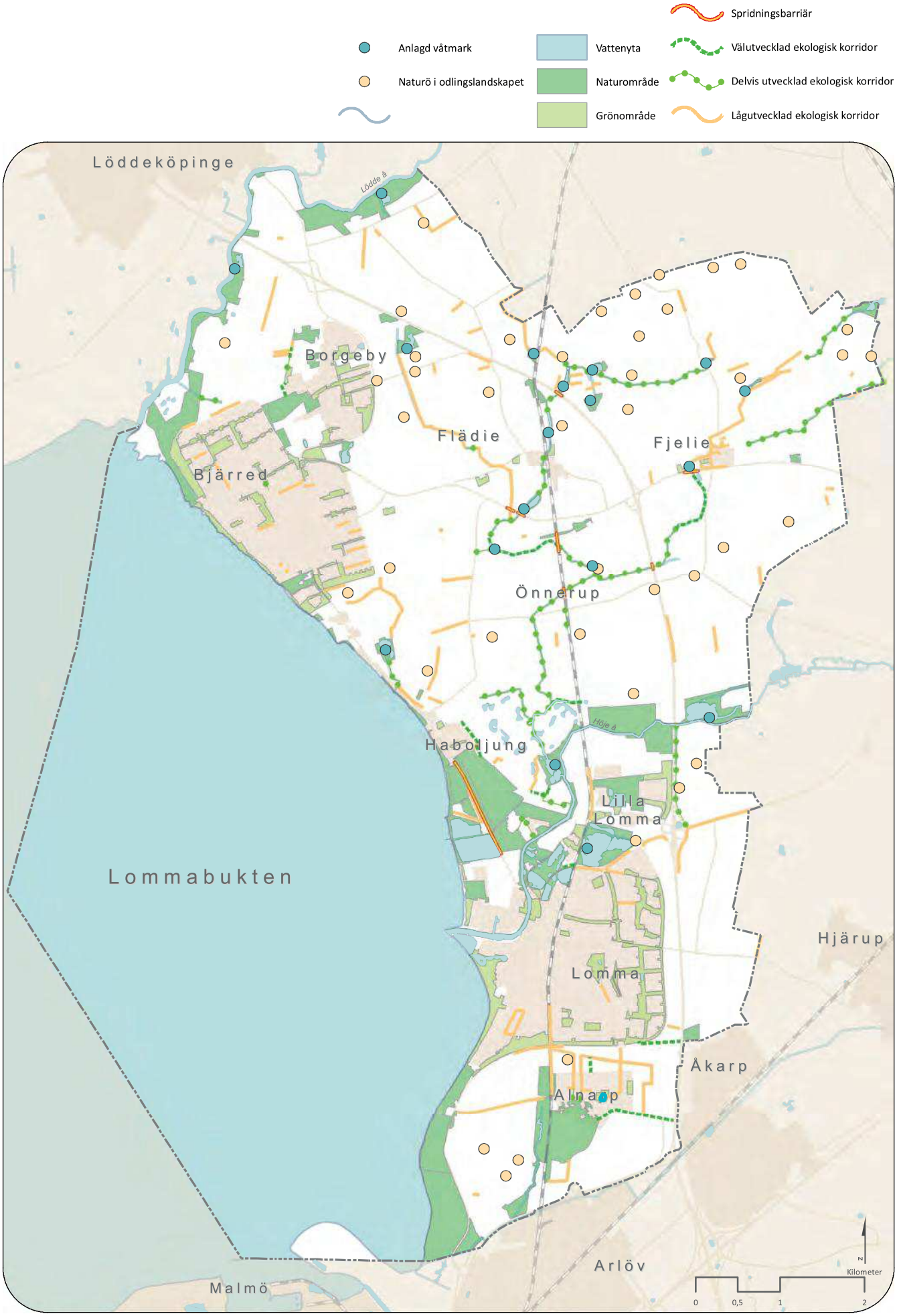
EKOSYSTEMTJÄNSTER

Begreppet ekosystemtjänster kan sammanfattas som direkta eller indirekta produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Dessa tjänster genereras genom många olika processer i ekosystemen. Reglering av lokalklimat och vattenflöden, skydd mot erosion och häftiga översvämningar, nedbrytning av giftiga

Kompensationsområden och reträttvägar för natur

Ekologiska korridorer samt gröna och blå strukturer

ÖVERSIKTSPLAN 2020

Bilaga 1

Miljökonsekvensbeskrivning

Utställningsförslag 2021-06-17

LOMMA KOMMUN

Politisk styrgrupp:	Planledningsgruppen i Lomma kommun
Arbetsgrupp ÖP:	Lovisa Liljenberg, planeringschef/stadsarkitekt Helena Björn, miljöstrategisk samordnare Adam Bahr, miljöstrateg Ulrika Håkansson Ström, samhällsplanerare John Wadbro, planarkitekt Linnea Qvarnström, samordnare ÖP/DP Åsa Cornander, planerings- och trafikingenjör Gladys Fuentes, arkitekt
Arbetsgrupp miljöbedömning ÖP:	John Wadbro Adam Bahr Jessica Andersson, senior utredare (WSP Sverige AB)
Specialistkompetens Kulturmiiljöfrågor:	Carita Melchert (Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige) Lena Hector (Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige)
Ortofoto:	Lomma kommun
Kartproduktion:	William Walker, GIS-ingenjör Sophie Rudbäck, GIS-ingenjör

Innehållsförteckning

Sammanfattning Översiktsplan 2020 6

Planstrategi 6
Planförslag 6
Riksintressen 10
Mellankommunala intressen 12
Havsplanering 12
Allmänna intressen 12
MKN och andra miljöfaktorer 12
Beredskap och säkerhet 12
Anpassning till ett förändrat klimat 12

Bakgrund 16

Bakgrund sedan ÖP 2010 16

Lokala händelser 16
Havsplanering 16
Händelser i omvärlden 16
ÖP 2010 genomfört i överrensstämmelse med plan 18
Lokala styrdokument och översiktligt studerade områden 19
Behovsanalys bostäder, service och grönområden 25

Befintliga miljöproblem 28

Buller 28
Utsläpp till luft 28
Utsläpp till vatten 28
Radon och andra källor till strålning 29
Förorenad mark 29
Invasiva arter 30
Miljöstörande verksamheter 30

Metod 31

Process 31
Avgränsningar 31
Nollalternativ 32
Miljöbedömning av planförslag 33

Nollalternativ 34

Planförslag och dess konsekvenser 35

Utbyggnadsområden Bostäder 35

Lomma Trädgårdsstaden 35

Planförslag och dess konsekvenser 36

Bjärreds Vångar 41
Borgeby 48
Alnarp 55

Verksamhetsområden 62

Malmövägen 62

Verksamhetsområde omvandling till lättare industri 69

Verksamhetsområde Kanik 69

Verksamhetsområde – Gröna näringar 73

Alnarp – Gröna näringar 73
Alnarp Campus utveckling 78

Verksamhetsområde blå näringar 83

Lommabukten – Blå näringar 83

Landbaserade hänsynsområden 86
Respekt kustzon 86
Hänsyn landsbygd 88
Gröna och blå infrastrukturer 91
Grön infrastruktur 91
Blå infrastruktur 94
Kustvattenanvändning 97
Övrig ändrad markanvändning 100
Riktlinjer och ställningstaganden 105
Planstrategi 105
Tätorts- och landsbygdsutveckling 106
Lokalisering av ny bebyggelse 107
Befolkningsutveckling 108
Förändrad markanvändning verksamhetsområden 109
Utveckling av tätorter och byar 109
Utveckling av näringsliv och verksamheter 109
Hänsynsområde landsbygden 110
Riksintressen 111
Havsplanering 112
Natur, vatten och övriga naturresurser 112
Kulturmiljö 113
Offentlig service 114
Rekreation och fritid 114
Infrastruktur 115
Teknisk försörjning 115
Miljökvalitetsnormer 117
Anpassning till ett förändrat klimat 118
Ställningstaganden utöver ändrad markanvändning 120
Hänskjutning till framtida bedömning 121
Samlad bedömning 122
Samlad bedömning av översiktsplaneförslaget 122
Jämförelse med nollalternativet 122
Sammanfattande bedömning 125
Jämförelse mellan plan-förslaget och nollalternativet 126
Konsekvensbeskrivning av nollalternativet, jämfört med planförslaget 126
Övervakning och uppföljning 127
Aktualitetsprövning 127
Uppföljning 127
Sammanfattning 128
Översiktsplanens effekter och konsekvenser på miljökvalitetsmål 128
Översiktsplanens effekter och konsekvenser på miljökvalitetsnormerna 129
Översiktsplanens effekter och konsekvenser på riksintressen 130
Samlad bedömning av översiktsplanens effekter och konsekvenser 130
Avslutande reflektioner 132
Utvecklingspotential 132

Sammanfattning Översiktsplan 2020

Översiktsplanen är ett övergripande och strategiskt dokument som redogör den önskvärda långsiktiga utvecklingen beträffande mark- och vattenanvändningen inom kommunens geografiska område.

Vid framtagandet av en ny översiktsplan har Lomma kommun använt sig av en planstrategi som visar på inriktningen under planperioden; syftet är att bygga ett hållbart och attraktivt samhälle med utgångspunkt från kommunens vision och befintliga förutsättningar och kvaliteter.

Planstrategi

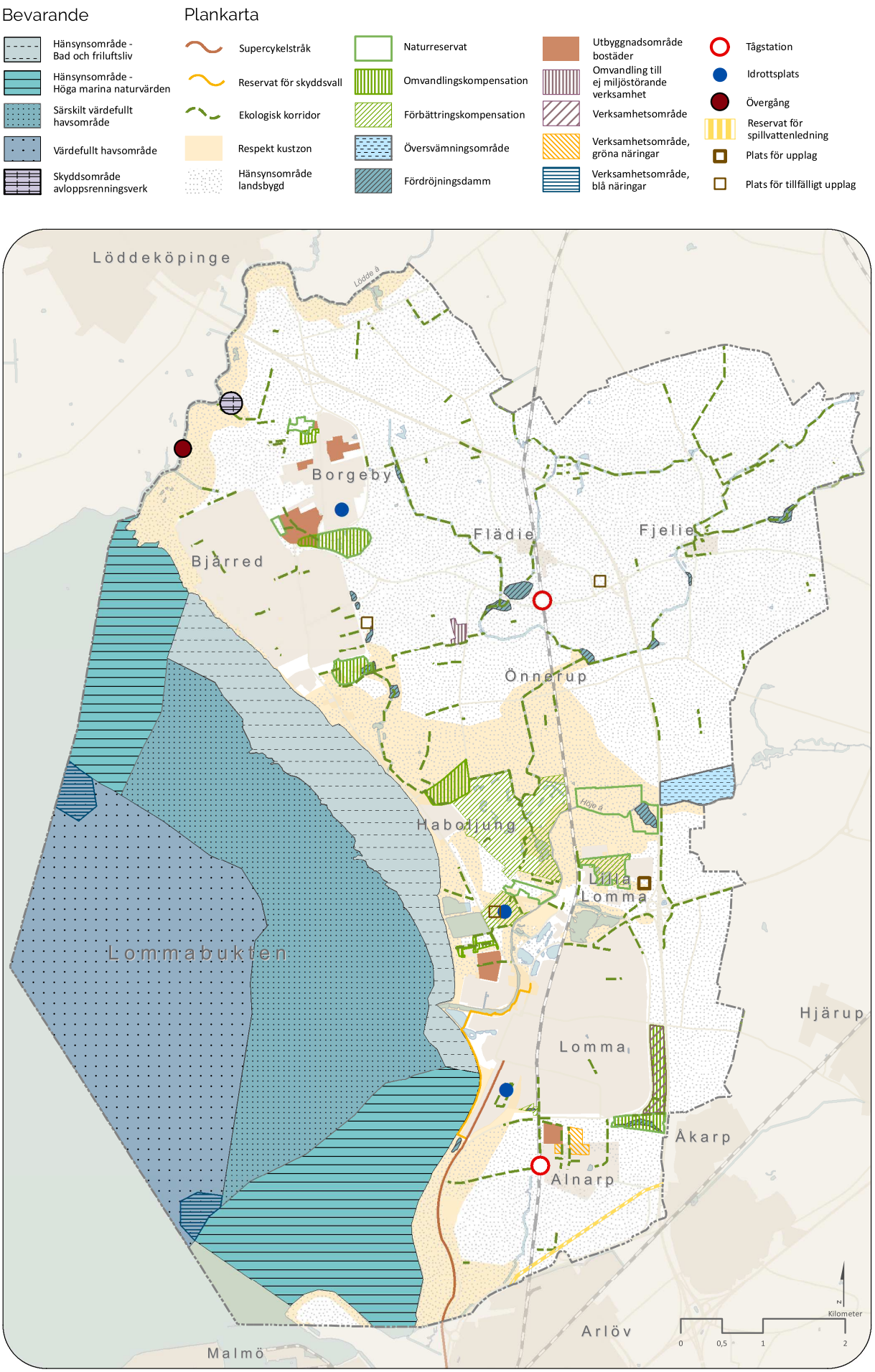
- Vi växer flerkärnigt med två jämbördiga men inbördes olika tätortskluster, Lomma/Alnarp och Bjärred/Borgeby.
- Vi växer stadigt och balanserat relativt omgivande städer och tätorter. När vi växer omdanar vi befintliga villasamhällen till moderna tätorter med småstadskaraktär, med utgångspunkt i befintliga värden och karaktärer.
- Vi fokuserar på att samla, förtäta och förädla bebyggelse i strategiska, kollektivtrafiknära lägen för att optimera förutsättningarna för stadsliv, service, rekreation, hållbart resande samt framtida helhetslösningar på energi och klimatutmaningar.
- Vi eftersträvar ett brett, blandat bostadsutbud både i kommunen som helhet som i de olika kommundelarna, för att kunna möta efterfrågan i alla skeden av livet och skapa goda förutsättningar för social och miljömässig hållbarhet.
- Vi utvecklar en infrastruktur av mötesplatser och stråk anpassad till människors skala och villkor som gör det attraktivt att gå, cykla och röra sig ute i samhället.
- Vi verkar för att fler kunskapsintensiva företag, som matchar befolkningens kompetensprofil, etableras i kommunen.
- Vi utökar och sammanlänkar de gröna stråken och naturmiljöerna i landskapet för att öka landskapets vattenhållande förmåga, möjligheterna till rekreation samt möjligheterna för djur och växter att överleva, förflytta och sprida sig i landskapet. Vi låter vattnet ta plats och skapa mervärden.
- Vi skapar skyddsvall, samarbetar för att fördröja vatten uppströms och utvecklar ett system av ytor som tillåts översvämmas tillfälligt, för att skydda det allmänna mot klimatförändringens följder.
- Vi värnar havet, kusten, naturen, åkerlandskapet och utblickarna för kommande generationer, då dessa värden är oumbärliga resurser för kommunens attraktivitet.
- Vi genomför samtliga åtgärder med fokus på helhet och långsiktiga värden, på mark som med sina naturliga förutsättningar är varaktigt lämpad för ändamålet.
- Lomma kommun eftersträvar två likvärdiga och stadigt växande tätorter. Detta innebär att kommunen växer flerkärnigt med ett tätortskluster i södra kommundelen bestående av Lomma/Alnarp och ett tätortskluster i norra kommundelen bestående av Bjärred/Flädie.

Planförslag

Plankartan visar förändrad och bibehållen mark- och vattenanvändning under perioden fram till 2030. Kommunens ställningstagande i olika frågor finns redovisade i respektive kapitel i översiktsplanen, dessa ställningstaganden har ofta en påverkan på förändringar av mark- och vattenanvändningen, varför de ska ses som ett komplement till plankartan vid denna typ av prövningar, samtliga ställningstagande finns även samlade i ett kapitel kallat Kommunens samlade ställningstagande.

Förändringar som kommunen ser som möjliga på längre sikt, efter 2030, redovisas på kartan Långsiktig utvecklingsstrategi, denna miljöbedöms inte utan visar snarare på potentiell utveckling efter 2030.

PLANKARTA 2030

Plankartan (från Översiktsplan för Lomma kommun 2020) visar planförslaget.

Beskrivning av landområden utpekade i plankartan

UTBYGGNADSOMRÅDE BOSTÄDER

I första hand bör pågående utbyggnadsområden i kommunen färdigställas. Detta gäller främst Lomma Hamn, Lomma Centrum och Bjärreds Centrum. I den norra kommundelen planerar kommunen att området Bjärreds Vångar, mellan de båda orterna Bjärred och Borgeby blir nästa större utbyggnadsområde. Vidare föreslås bostäder byggas på ett minde område norr och öster om Rutsborgskolan, likaså på ett område väster om Västkustvägen i norra Borgeby. Även i Alnarp i den södra kommundelen föreslås utbyggnad med bostäder.

VERKSAMHETSOMRÅDE

I den södra kommundelen föreslås att ett nytt verksamhetsområde utvecklas mellan Malmövägen och motorvägen, E6.

OMVANDLING TILL LÄTTARE INDUSTRI

Verksamhetsområdet före detta Kaniks Tegelbruk pekas ut som verksamhetsområde med lättare (icke störande) industri på grund av närheten till befintlig bostadsbebyggelse.

VERKSAMHETSOMRÅDE – GRÖNA NÄRINGAR

I Alnarpsområdet föreslås verksamhetsområde för gröna näringar, detta möjliggör ytterligare anpassningar för universitets behov och för etablering av gröna verksamheter inom branscher som passar områdets profil.

VERKSAMHETSOMRÅDE – BLÅ NÄRINGAR

Att använda havets resurser kan göras på många sätt och externa odlingar, reningsverk eller kraftverk kan vara framtida möjligheter för hållbara, kommersiella verksamheter

RESPEKT KUSTZON

I zonen som omfattas av Respekt kustzon ska ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion tillkomma. I det utpekade området vill kommunen tillgodose riksintresse kustzon, som sträcker sig från kusten och upp till E6, genom att bevara oexploaterade kustområden och fria utblickar i området närmst kusten.

HÄNSYNSOMRÅDE LANDSBYGD

I hänsynsområde landsbygd ska ingen ny bostadsbebyggelse tillkomma och jordbruksföretagandet och dess utvecklingsbehov prioriteras. Jordbruksmarken ska fortsatt användas för produktion av livsmedel, råvaror och andra ekosystemtjänster. Det är även av vikt att landskapets struktur med plats även för obrukade ytor såsom våtmarker, kantzoner, buskiga ägogränser och bryn, trädmiljöer, bioträdor, blommande vägrenar, markvägar och gröna obrukade stråk får fortsätta att utvecklas för att säkerställa landskapets ekosystemtjänster. Även siktlinjer ska bevaras.

EKOLOGISK KORRIDOR

För att öka landskapets vattenhållande förmåga, öka möjligheterna för djur och växter att förflytta och sprida sig i landskapet samt öka möjligheterna till rekreation ska de gröna stråken i landskapet utökas och sammanlänkas. I planen finns förslag på ändrad markanvändning främst av jordbruksmark som ligger i anslutning till diken, ägogränser. Detta för att få en sammanhängande grön infrastruktur i landskapet som kan utvecklas vidare över kommungränserna.

NATURRESERVAT

I takt med en ökad befolkning så ökar också behovet av ytor för rekreation och biologisk mångfald. Kommunstyrelsen har därför sedan 2012 haft ambitionen att säkra mark för dessa intressen. Lämpliga områden för detta har därför pekats ut i kommunens Naturmiljöprogram och införlivas i översiktsplanen.

KOMPENSATIONSOMRÅDEN

Lomma kommun har beslutat att bortfall av naturresurser vid exploatering ska balanseras. Översiktsplanen pekar ut två sorters kompensationsområden, omvandlingskompensation och förbättringskompensation. Omvandlingskompensation är områden där markanvändningen ändras för att öka de ekologiska och landskapsmässiga kvalitéerna. Förbättringskompensation är befintliga natur- eller rekreationsområden där kvalitetshöjande åtgärder för att öka den biologiska mångfalden och andra ekosystemtjänster kan utföras, till exempel genom utveckling av vegetation i parkområden och inom idrottsanläggningar.

ÖVERSVÄMNINGSOMRÅDE

Kommunen har låtit genomföra flera detaljerade översvämningskarteringar av Höje å med Önnerupsbäcken. Flera större områden norr om Lomma tätort kan i högre utsträckning komma att översvämmas, både av havet och av höga flöden i Höjeå/Önnerupsbäcken. Översvämningarna i anslutning till vattendragen beror i vissa väderlägen på ökade vattenutsläpp högre upp i vattensystemen, utanför kommungränsen och dessa behöver åtgärdas där. För att minska påverkan när vattnet väl når Lomma kommun har vissa områden pekats ut som lämpliga översvämningsytor.

FÖRDRÖJNINGSDAMMAR FÖR DAGVATTEN

Höje å avrinningsområde, som är ett relativt litet vattendrag, ska hantera stora flödestoppar och föroreningar som kommer från såväl tätorternas dagvatten som lantbrukets markavvattning. Flera miljoner kubikmeter vatten behöver fördröjas i avrinningsområdet. Översvämningarna i anslutning till vattendragen beror i vissa väderlägen på ökade vattenutsläpp högre upp i vattensystemen, utanför kommungränsen. Detta kommer att öka i takt med klimatförändringen. Fördröjningsåtgärder krävs framförallt i uppströms liggande kommuner och så nära källan som möjligt. I sista hand kan fördröjningsdammar och översvämningsområden utnyttjas inom kommunens gränser.

HÄNSYNSOMRÅDE - HÖGA MARINA NATURVÄRDEN

Inom dessa områden ska höga naturvärden väga tungt och vid konflikt med andra intressen ska naturvärden prioriteras. Det är också viktigt att värna om dessa områden som tysta, bullerfria oaser där den naturliga strandmiljön prioriteras.

HÄNSYNSOMRÅDE - BAD OCH FRILUFTSLIV

En stor del av kuststräckan är avsatt till bad och rekreation. Hänsynsområdet för Bad och friluftsliv innefattar de allmänna bad som finns i Lomma kommun, Lomma norra strand, Habo-området samt stranden vid Långa Bryggan i Bjärred samt området mellan baden. Området sträcker sig ut till 3 meters djup. Båtliv, windsurfing och kitesurfing ska samordnas med bad och annat friluftsliv.

VÄRDEFULLT HAVSOMRÅDE OCH SÄRSKILT VÄRDEFULLT HAVSOMRÅDE

De grunda bottnarna i bukten är ekologiskt känslig miljö med en hög biologisk mångfald. Området inom tio meters djupgräns är ett särskilt värdefullt havsområde med stor utbredning av ålgräs, viktiga lek- och uppväxtområden för fisk. Friluftsliv och rekreation i form av vattensporter, fiske och båtsport måste ta hänsyn till områdets naturvärden. Sandtäkt, muddring och andra fysiska störningar som påverkar bottenförhållande utgör hot mot denna miljö.

SKYDDSOMRÅDE RENINGSVERK

Reningsverket ligger lågt och kring detta reserveras mark för skyddsåtgärder.

RESERVAT FÖR SPILLVATTENLEDNING

Reservat är utpekat för avloppstransport mellan Lund och Malmö som planeras av VA SYD. Spillvattenledningen planeras ligga på cirka 30 meters djup, två schakt planeras inom kommunen (där reservatet ändrar riktning på plankartan). Markanspråket från ytan är begränsad till dessa schakt.

SUPERCYKELSTRÅK

Arbete pågår för att färdigställa sträckan Lomma – Malmö som ett Supercykelstråk/prioriterat huvudstråk. Stråket ska byggas om för att underlätta för en snabb cykelpendling mellan orterna. Planerad invigning är 2023.

RESERVAT FÖR SKYDDSVALL

En skyddsvall mot havets påverkan behöver byggas längs Höje å och reservat kvarstår söderut för att kunna utveckla befintlig skyddsvall.

PLATS FÖR UPPLAG AV MASSOR OCH GRÖNAVFALL

Lomma kommun saknar utpekad mark för återkommande upplag av bland annat massor från anläggningsarbeten samt grönavfall från parkskötsel och tångrensning. Mark för upplag av schakt-, fyll- och muddermassor samt grönavfall ska därför reserveras. Denna mark anläggs lämpligen vid eller i verksamhetsområden med bra vägförbindelser, med god marginal till områden med bebyggelse eller höga naturvärden. Vissa ytor bör vara avsedda för tillfällig lagring av massor medan andra är avsedda för permanent lagring. Permanent lagring ska planeras och genomföras på ett sätt som långsiktigt ökar värdet av ekosystemtjänster.

ÖVERGÅNG

För att utveckla friluftslivet och rekreationsmöjligheterna vill Lomma kommun skapa en förbindelse över Lödde å. Övergången är inte tänkt för biltrafik. Området både söder och norr om Lödde å är ett populärt rekreationsområde och med en möjlighet att korsa ån skulle längre sträckor att röra sig göras tillgängliga.

TÅGSTATION

Tillkommande tågstation etapp ett av Lommabanan öppnar Lomma station i december år 2020. Lomma kommun har avtalat med Trafikverket om att öppna tågstationer i Flädie och Alnarp år 2026.

IDROTTSPLATS HABO

För att möta den ökade efterfrågan på idrottsytor planeras för en ny idrottsplats i Habo fritidsområde.

Kommunens Samlade Ställningstaganden

De ställningstaganden som görs i översiktsplanen har till syfte att styra mark- och vattenanvändningen i önskad riktning, de ska därmed ses som ett komplement till det som redovisas i plankartan. Samtliga ställningstaganden är redovisade i översiktsplanens kapitel ”Kommunens ställningstaganden samlade”, och de som har en påverkan på mark- och vattenanvändningen återfinns även i detta dokuments kapitel ”Riktlinjer och ställningstaganden”, där de även miljöbedöms.

Riksintressen

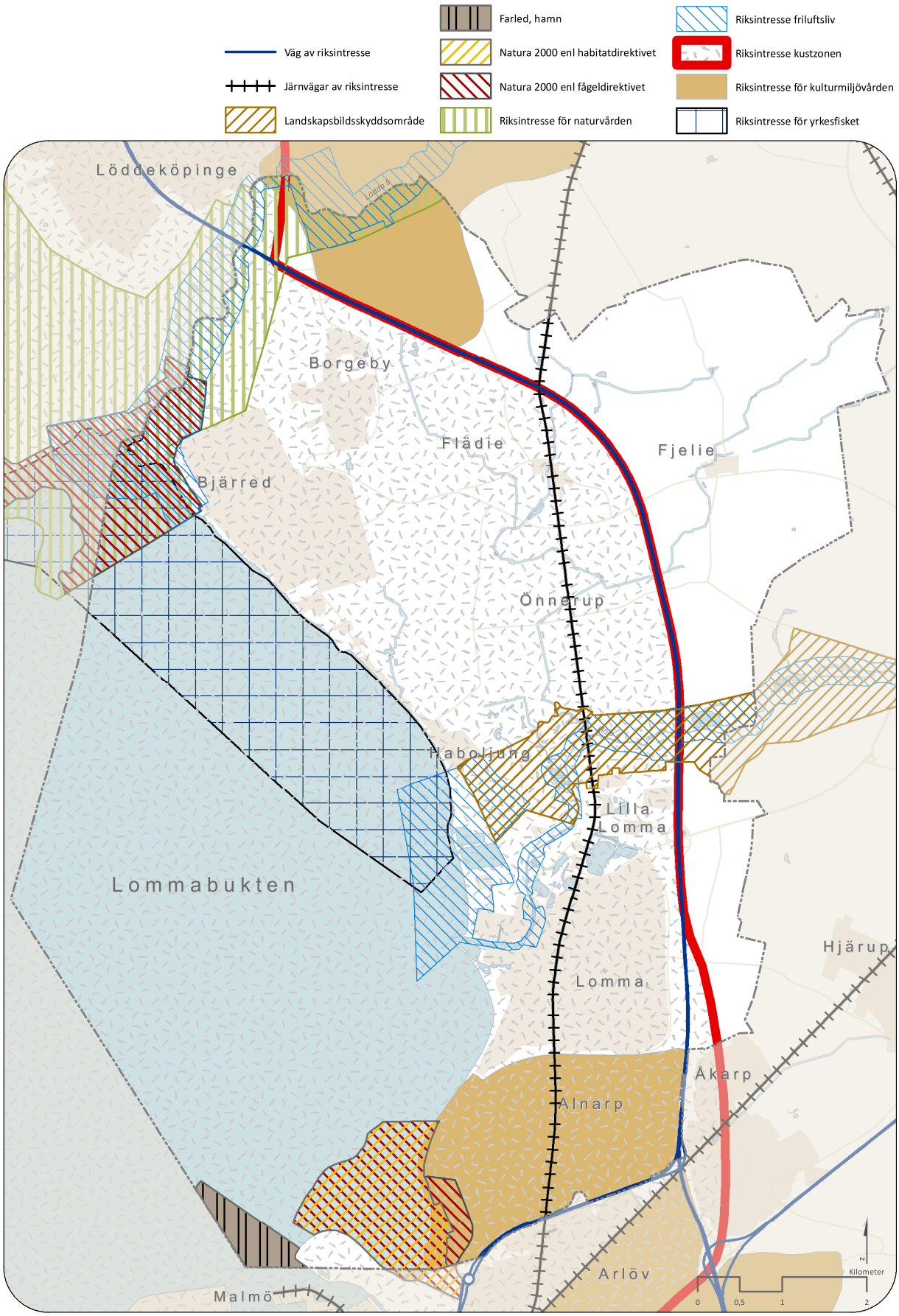
Lomma kommun berörs av ett flertal riksintressen, värdebeskrivning och motivering återges i sin helhet i översiktsplanen. Kommunen har valt att hantera dessa genom att anpassa planförslaget så att påverkan på riksintressen längst möjligt ska undvikas, för de fall kommunen sett risk för påverkan till följd av förändrad mark- och vattenanvändning, har denna minimerats genom de ställningstaganden kommunen gör i översiktsplanen. Vissa riksintressen har utretts djupare:

Riksintresse kustzon

har kommunen valt att peka ut ett geografiskt område som kallas ”respekt kustzon”, detta utgörs av områden som inte är detaljplanelagda och är belägna inom:

- 500 meter in från nuvarande kustlinje, vilket motsvarar Lommabuktens erosionspåverkade område längs hela kusten som ej kan skyddas med allmänna medel.
- strandskyddets område i kommunen.
- områden som understiger 3 meter över havet.
- Särskilda regler behöver appliceras inom denna zon för att säkra både allmänna och enskilda intressen.
- I zonen som omfattas av respekt kustzon ska ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion tillkomma. Bostadsbebyggelse får inte heller omvandlas från annan bebyggelse.

Riksintressen och Natura 2000

Kartan (från Översiktsplan för Lomma kommun 2020) visar fördelningen av riksintressen inom kommunen..

Riksintresse Kulturmiljö -Alnarp (M 77)

För att Riksintresset Alnarp (M 77). ej ska påverkas negativt av den i planförslaget föreslagna exploateringen, har kommunen arbetat tillsammans med KULTUREN i Lund fram krav och riktlinjer för den föreslagna exploateringen. Översiktsplanen har kompletterats med dessa till utställningen.

Mellankommunala intressen

Kapitlet redovisar infrastruktur som sträcker sig över kommunens gränser, kommunen uttrycker här även önskemål om gränsöverskridande samarbete med både grannkommuner och infrastrukturägare.

Havsplanering

Kapitlet beskriver vilka användningar som kommunen bedömt som lämpliga inom kommunens vatten. Två nya marina naturreservat bildats i enlighet med ÖP2010, kapitlet berättar även om införandet av statliga havsplaner och att kommunen är oenig med Havs- och vattenmyndigheten beträffande vissa skrivningar som medför att både vindkraft, täkter och annan industriell verksamhet kan rymmas i Lommabukten vilket strider mot kommunens kustvattenplan.

Allmänna intressen

Kapitlet utgör i stort en nulägesbeskrivning av värden inom kategorierna: Natur, vatten och övriga naturresurser; Kulturmiljö; Näringsliv och högre utbildning; Offentlig service; Rekreation och fritid; Infrastruktur och Teknisk försörjning värda att bevara, samt i vissa fall rekommendationer på insatser för att värdena bevaras eller utvecklas på bästa sätt

MKN och andra miljöfaktorer

Kapitlet omfattar den de risker som behandlas i miljölagstiftning och återfinns inom kommunens gränser som är relevant i översiktlig planering. Dessa utgör planeringsförutsättningar som behöver beaktas i det vidare arbetet så att ingen verksamhet kommer till stånd som kan bidrar till att en miljökvalitetsnorm överskrids.

Beredskap och säkerhet

Kapitlet beskriver kommunens trygghets och krisberedskapsarbete

Anpassning till ett förändrat klimat

Kapitlet behandlar de utmaningar som väntar till följd av ett förändrat klimat, samt tydliggör vad kommunen avser göra för att minska riskerna för den miljön, både den bebyggda och den naturliga.

Åtgärder och skydd

Endast de åtgärder som tar mark i anspråk i landskapsskala redovisas i översiktsplanen på kartorna ”Naturbaserade åtgärder för klimatanpassning” samt ”Övriga åtgärder för klimatanpassning”. Även andra ställningstaganden finns och redovisas under rubriken ”Övriga ställningstaganden för anpassning till ett förändrat klimat” längre fram i texten.

- Nödvändiga klimatanpassningsåtgärder ska vidtas för att minimera skador på naturmiljön och andra allmänna intressen, människors hälsa och säkerhet.
- I de fall där klimatanpassningsåtgärder måste vidtas för att endast skydda enskild egendom, ska detta i först hand ske samordnat med näraliggande fastigheter och utan negativ påverkan på vare sig omgivningen eller natur- och kulturvärden.

Bebyggelse

- Nya bebyggelseområden får enbart tillkomma på mark som ligger på lägst 3 meters höjd över havet.
- Ny bebyggelse får enbart tillkomma på platser där möjlighet att ge skydd mot klimatförändringens effekter de närmsta 100 åren kan ske.
- Bebyggelse får enbart tillkomma där tillfartsvägar och övrig tvingande teknisk försörjning kan säkras mot klimatförändringens effekter de närmsta 100 åren.
- Vid prövning enligt PBL kap 2 ska kommunen väga in klimatförändringens effekter de närmsta 100 åren.

Respekt kustzon

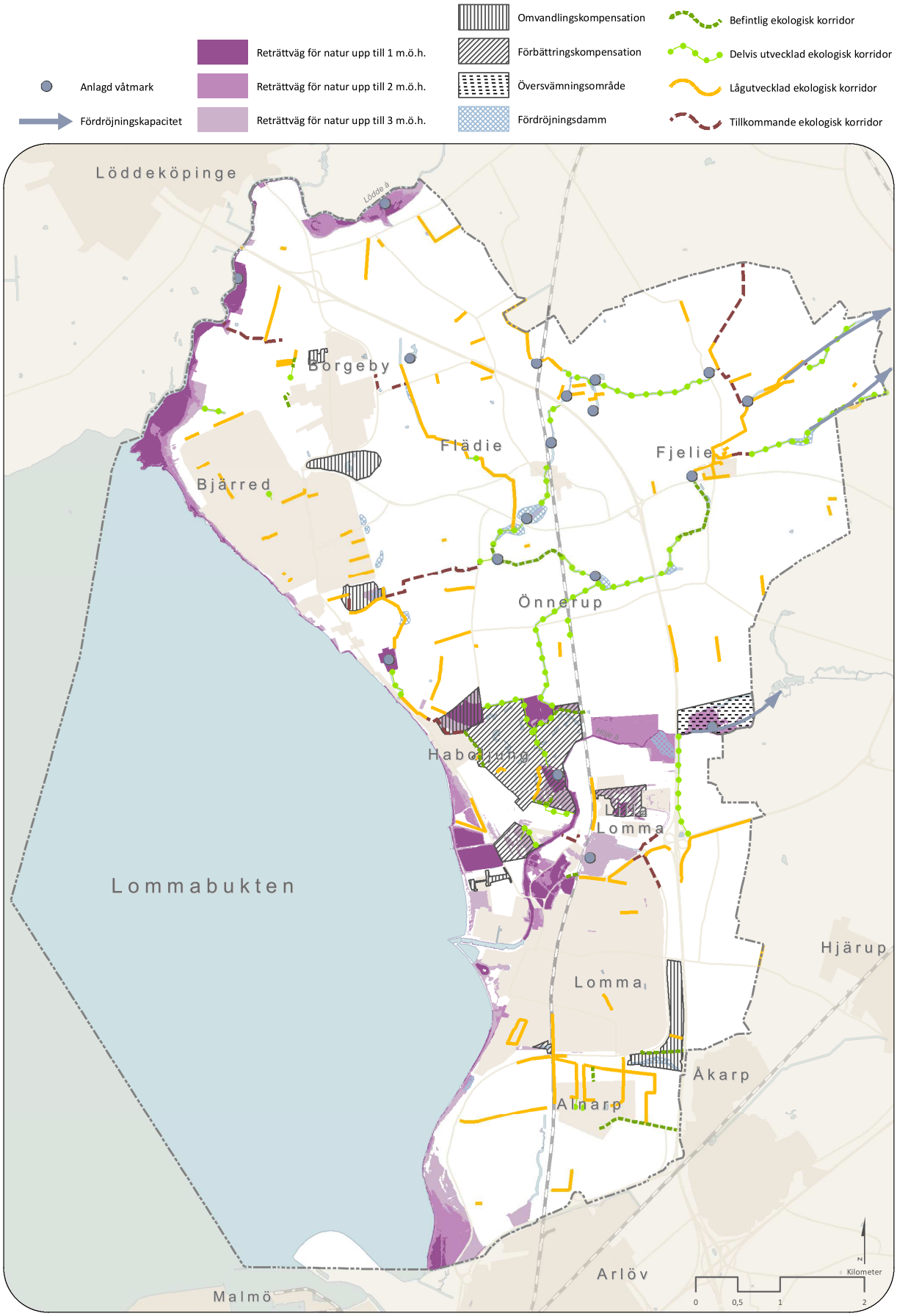
Kustområdet utmed Lommabukten påverkas redan idag av klimatförändringen. Enligt nuvarande forskningsläge så kommer hela området ner till tre meters djup i bukten och upp till fyra meters höjd på land att påverkas av klimatförändringen innan år 2100. Detta eftersom vattenregimen ändras i detta område så som redovisas ovan, dels genom havsnivåhöjningen och dels genom erosionens påverkan på kusten. För att hantera dessa aspekter behöver en zonering göras för att säkerställa att kustområdet har de marginaler som krävs framöver, vilket även stämmer väl överens med Riksintresse kustzon som tas upp i kapitlet om Riksintressen. En zon som omfattar ett flertal kriterier pekas därför ut som ”Respekt kustzon”. Denna zon utgörs av områden som inte är detaljplanelagda och är belägna inom:

- 500 meter in från nuvarande kustlinje, vilket motsvarar Lommabuktens erosionspåverkade område längs hela kusten som ej kan skyddas med allmänna medel.
- strandskyddets område i kommunen.
- områden som understiger 3 meter över havet.

Särskilda regler behöver appliceras inom denna zon för att säkra både allmänna och enskilda intressen. Inom zonen gäller:

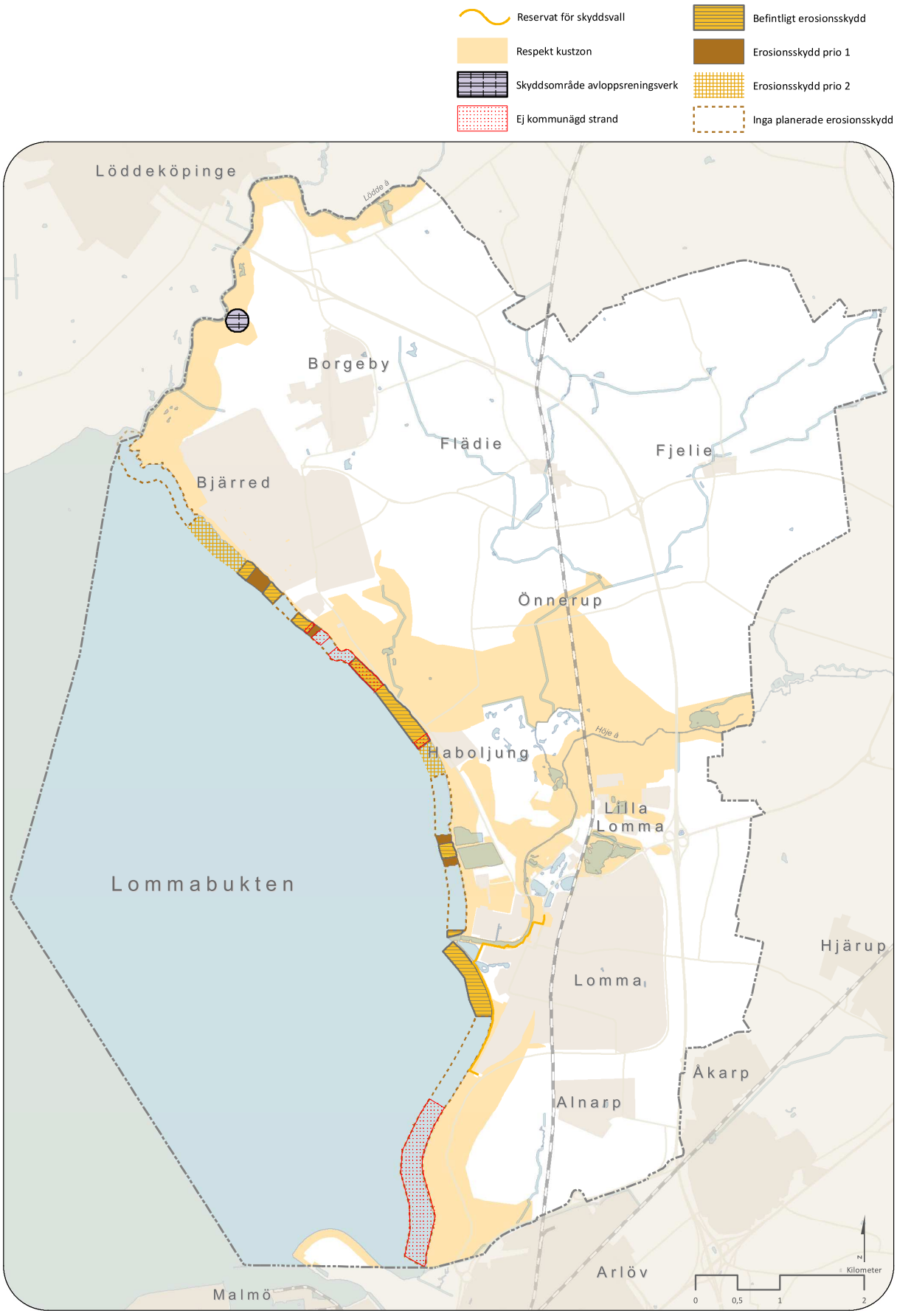
- I zonen som omfattas av respekt kustzon ska ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion tillkomma. Inte heller ska utveckling av nya bostäder ur annan bebyggelse tillåtas.

Naturbaserade åtgärder för klimatanpassning

Kartan (från Översiktsplan för Lomma kommun 2020) visar klimatanpassningsåtgärder baserade på gröna och blå strukturer.

Övriga skyddsåtgärder för klimatanpassning

Kartan (från Översiktsplan för Lomma kommun 2020) visar klimatanpassningsåtgärder som ej är baserade på gröna och blå strukturer.

Bakgrund

Bakgrund sedan ÖP 2010

Lokala händelser

I detta stycke behandlas övergripande lokala händelser med stor påverkan på den fysiska planeringen

Persontågtrafik på Lommabanan

Lommabanan öppnar för persontågtrafik i december 2020 med ett stationsläge i Lomma, avtal finns med Trafikverket om att öppna även stationer i Alnarp och Flädie år 2026. Möjligheten till framtida tågbunden kollektivtrafik på Flädie station har även föranlett att man börjat titta på *området mellan Bjärred och Borgeby* där man även genomfört en arkitekttävling.

Översvämning

Lomma har genom åren drabbats av översvämningar, sedan förra översiktsplanen noteras främst följande:

Den 27 november 2011 passerade en storm Södra Sverige. Den medförde att Havsvatten gick över Skyddsvallen i Södra Lomma.

Stormen Sven orsakade i början av december 2013 översvämningar som resulterade i flera översvämmade källare på Strandvägen i Södra Lomma.

I slutet av augusti 2014 föll stora mängder nederbörd i södra Sverige och den 31 augusti kom ett omfattande skyfall som i Lomma-regionen resulterade i ungefär 100 mm nederbörd. Regnmängderna i Lomma kommun den aktuella dagen motsvarade ett s.k. 130-årsregn; ett regn med en återkomsttid på 130 år för den mest intensiva 60-minutersperioden. Dagvattenförande ledningar dimensioneras så att de ska klara normala regn (s.k. 10-årsregn). Nederbörden resulterade i översvämningar som orsakade skador på flera fastigheter i Lomma kommun.

Havsplanering

I juli 2014 beslutades om ett EU-direktiv för havsplanering (direktiv 2014/89/EU). Direktivet har införlivats i svensk lagstiftning 2016 i form av en havsplaneringsförordning. Senast 2021 ska Sverige ha en statlig havsplan och ansvaret för att ta fram denna har Havs- och vattenmyndigheten. Kusten har delats in i tre områden, varav Östersjön är ett. Öresund ingår i detta. I översiktsplanens kapitel Havsplanering tas både statens havsplanering och Lomma kommuns havsplanering upp.

Händelser i omvärlden

I denna detta stycke behandlas övergripande nationella och internationella skeenden med stor påverkan på den fysiska planeringen inom Lomma kommun.

Agenda 2030 och de globala målen

FN har antagit 17 globala miljömål som innebär att världens länder under perioden 2016 till 2030 ska leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Ett av syftena är att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser, vilket bland annat ska uppnås genom målen Ekosystem och biologisk mångfald (mål 15), Rent vatten och sanitet (mål 6) och Hållbara städer och samhällen (mål 11). Arbetet med att implementera Agenda 2030 och de globala målen i Sveriges nationella mål och styrmedel är pågående. Regeringen har tillsatt en delegation som ska ta fram en övergripande handlingsplan för genomförandet i Sverige samt gett uppdrag till ett åttiotal svenska myndigheter att bidra med underlagsmaterial. Bland myndigheterna ingår de myndigheter som är målansvariga för miljömålssystemet.

Ett klimat i förändring

Klimatet på vår planet förändras, både globalt och lokalt. Växthuseffekten har dock förstärkts genom mänsklig påverkan under de senaste årtiondena. Mängden växthusgaser i atmosfären har blivit så

stor att vårt klimat påverkas. Koldioxidhalten har ökat från cirka 250 ppm till över 400 ppm på bara 100 år. Jordens medeltemperatur har ökat med cirka 1 ˚C under samma period, d.v.s. lett till en global uppvärmningseffekt. Den ökade halten av koldioxid leder till en allt varmare atmosfär vilket har konsekvenser för storskaliga processer på vår planet, såsom havsströmmar, vattenkretsloppet och isbildningen runt polerna. Temperaturen påverkar också olika väderfenomen, exempelvis risken för extrema väder och stormar. Samtidigt som det blir varmare i atmosfären sker det en uppvärmning av haven och en avsmältning av landisar och glaciärerna vilket resulterar i att den genomsnittliga havsnivån stiger. Under perioden 1901–2010 har den genomsnittliga havsnivån stigit med 0,19 meter, liksom för isavsmältningen har havsnivåhöjningen ökat mot slutet av tidsserien. Beroende på framtidens utsläpp av växthusgaser visar FN:s klimatpanels (IPCC:s) senaste utvärdering av kunskapsläget att havet kan komma att stiga med cirka 1 meter under detta sekel. Enligt IPCC förväntas den globala havsnivån fortsätta att stiga även efter år 2100 samt att höjningen på grund av den termiska expansionen fortsätter i många hundra år. Klimatmålet är enligt Parisavtalen satt till att begränsa den globala temperaturökningen till långt under 2 grader, jämfört med basåret 1990, för att stanna vid 1,5 grader. Det globala systemet har dock en inbyggd tröghet vilket innebär att även om de antropogena växthusgasutsläppen upphör idag kommer koldioxidhalten och medeltemperaturen att öka ett bra tag framöver. Orsaken är att världshavets temperatur behöver decennier eller sekler för att stabiliseras och inlandsisarna reagerar ännu långsammare. Det kan ta hundratals år innan det märks hur stor inverkan mänskliga utsläpp av växthusgaser får på jordens klimat. Därför måste vi, parallellt med det viktiga arbetet att minska våra utsläpp, även anpassa oss till de klimatförändringar som redan är oundvikliga. Sverige antog år 2017 ett klimatpolitiskt ramverk som innefattar klimatmål, klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket ger riktlinjer för Sveriges arbete med att nå Parisavtalet.

Lomma kommun är med sitt låglänta kustlandskap väldigt exponerat för följderna av pågående klimatförändring som lokalt kommer innebära höjd havsvattennivå, höjda grundvattennivåer, ökad erosion och ökade nederbördsmängder. Med ett mer extremt väder ökar även översvämningsriskerna och längre torrperioder ger ökande sättningsrisker som följd. I sydvästra Skåne väntas temperaturen under slutet av 2000-talet stiga med 2 till över 4 °C i jämförelse med år 1961–1990, under samma period väntas årsnederbörden öka med 10–20 %. Utöver detta drabbas Lomma kommun även av de omfattande följder som klimatförändringarna orsakar nationellt och internationellt.

Synen på ianspråktagande av Jordbruksmark

Länsstyrelsen har med stöd i det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen samt ett flertal statliga utredningar och planeringsunderlag framtagna av Jordbruksverket och Länsstyrelsen Skåne skärpt synen på byggande på jordbruksmark. Exploatering av jordbruksmarken måste begränsas kraftigt i kombination med ett maximalt utnyttjande av goda kollektivtrafiknära lägen för att det ska vara möjligt att nå ett flertal miljömål. Länsstyrelsen framför att kommuner bör prioritera en hög exploateringsgrad i främst stationsnära lägen, samt förtäta inom befintlig tätortsstruktur där så är möjligt.

Bostäder på statens mark, (SOU 2017:71)

Genom utredningen om bostadsbyggande på statens fastigheter (N2017:03) 2018-02-15, såg staten över sitt markinnehav med avseende på möjligheten för kommuner att förvärva statlig mark för bostadsbyggande, beträffande Alnarpsområdet skrevs i utredningen följande (s 27):

Del av Alnarp 1:1 och del av Alnarp 1:60
Lomma kommun, Akademiska hus AB och SLU har ett kontinuerligt samarbete kring Alnarpsområdets utveckling. För några månader sedan skrev alla parter under en avsiktsförklaring. Den innebär framför allt att de är överens om att göra en översiktlig studie av utvecklingen av området kring den nya tågstationen i Alnarp. Exploateringen avser till största delen ny bostadsbebyggelse. Processen kommer sannolikt att ta tid, eftersom marken är högvärdig jordbruksmark, av riksintresse för kustzonen och av riksintresse för kulturmiljövården.

ÖP 2010 genomfört i överrensstämmelse med plan

Sedan föregående översiktsplan (ÖP 2010) antogs av kommunfullmäktige 2011-02-10 har några av de utpekade åtgärderna genomförts, då ÖP2010 hade 2030 som målår är det naturligt att inte alla områden blivit utnyttjade

Bostäder

- Utbyggnaden av Lomma hamn har fortsatt och i dagsläget kvarstår ca 7 planlagda bostadskvarter, ett planlagt hotell och ca 10 kvarter i en detaljplan som ligger för antagande (Trädgårdsstaden). Därefter är hela det före detta industriområdet omvandlat till en attraktiv boendemiljö.
- I Lomma centrums södra delar har två detaljplaner antagits, båda förtätningsprojekt
- I Bjärreds Centrum har en ny detaljplan tagits fram som medger nybyggnation av flerfamiljshus och radhus, även detta ett förtätningsprojekt.

Kommunal Service

- Detaljplaner för kommunal service har antagits, i vissa fall har det handlat om förtätningar inom befintliga områden- skola vårdboende, samt en omvandling av en bensinstation till idrottshall.

Trafik-Infrastruktur

- Persontågtrafik på Lommabanan, med ett stopp vid Lomma Station, öppnar för trafik december 2020.
- Tankställe i anslutning vid trafikplats Flädie.

Grön Blå Infrastruktur

Erosionsskydd förstärks under 2020–2021 vid 4kantsdammen (norr om Lomma), och norr Öresundsvägen i Bjärred.

Strandvall (översvämningsskydd) Södra Lomma färdigställd 2017-04-07

Naturreservatsbildningar

Av nedanstående reservatsbildningar har Öresundsparken pekats ut som lämpligt naturreservat i föregående översiktsplan. Det angavs även att Fels mosse och Augustenborg var lämplig. Augustenborg är även i denna översiktsplan utpekat som lämpligt område, och naturreservatsbildning är pågående. De marina naturreservaten Flädie rev och Strandhusens revlar pekades i föregående översiktsplan ut som områden med höga naturvärden och det angavs att de ska värnas för naturvärdena. Flera av områdena för de övriga reservatsbildningarna fanns angivna i ett tidigare naturmiljöprogram dit översiktsplanen hänvisar för naturvärdena i dessa.

2013	Kommunalt naturreservat Östra dammarna (24,3 ha), utökning och omvandling av tidigare statligt reservat på 14 ha.
2015	Kommunalt naturreservat Alkärret i Haboljung (9,1 ha).
2015	Kommunalt naturreservat Haboljungs fure (31,6 ha).
2017	Kommunalt naturreservat Öresundsparken (8,5 ha).
2018	Kommunalt naturreservat Bjärreds saltsjöbad (4,9 ha).
2019	Kommunalt marint naturreservat Flädie rev (180,5 ha).
2019	Kommunalt marint naturreservat Strandhusens revlar (345,4 ha).
2019	Kommunalt naturreservat Prålmlyckan (7,4 ha).
2020	Kommunalt naturreservat Kustdammarna (20,7 ha).

Kompensationsområden

Ett område vid Otto Pers gård (söder om Borgeby och öster om Bjärred) på 19,1 ha pekades i föregående översiktsplan ut som kompensationsområde för att anlägga ny natur. Anläggningen av kompensationsområdet påbörjades 2014–2015 då en damm grävdes ut. Efter det har bland annat bryggor anlagts och ängsflora såtts in. I nuläget har 2,8 ha omvandlats till natur.

Öresundsparken söder om Lomma på 8,5 ha, pekades i föregående översiktsplan ut som kompensationsområde för att vidareutveckla befintliga naturvärden. Området skyddades 2017 som naturreservat och skötselplanen säkrade därmed syftet med kompensationsområdet.

Övriga projekt med varierande grad av stöd i Översiktsplanen

Omdaning av genomfartsvägar för att förbättra för oskyddade trafikanter

Kollektivtrafik påfart E6

Upphävande av detaljplan med olämplig byggrätt invid Höje Å

Ny Skola i Södra Lomma

Planläggning för hyresrätter i Nordöstra Lomma, inom område tidigare planlagt för Verksamheter

Etablering av verksamheter vid Borgeby Verksamhetsområde, och (Nians verksamhetsområde nordöstra Lomma)

Lokala styrdokument och översiktligt studerade områden

I arbetsprocessen med den övergripande fysiska planeringen har sedan förra översiktsplanen antogs ett flertal områden studerats, av dessa har endast de som bedömts som lämpliga och troliga att utföras under översiktsplanens planperiod om tio år tagits med. Områden med en potential att ändras i den på planperioden följande 10–årsperioden återfinns schematiskt i visionskartan. Direkt olämpliga områden har försetts med spärr för exploatering, främst genom de olika riktlinjer och ställningstaganden som finns i översiktsplanen.

Nedan följer en kortfattad beskrivning i kronologisk ordning av de övergripande förändringar som studerats och sektors planer som tagits fram inom ramen för kommunens översiktliga planeringsarbete.

2013

Planprogram för Lomma stationsområde

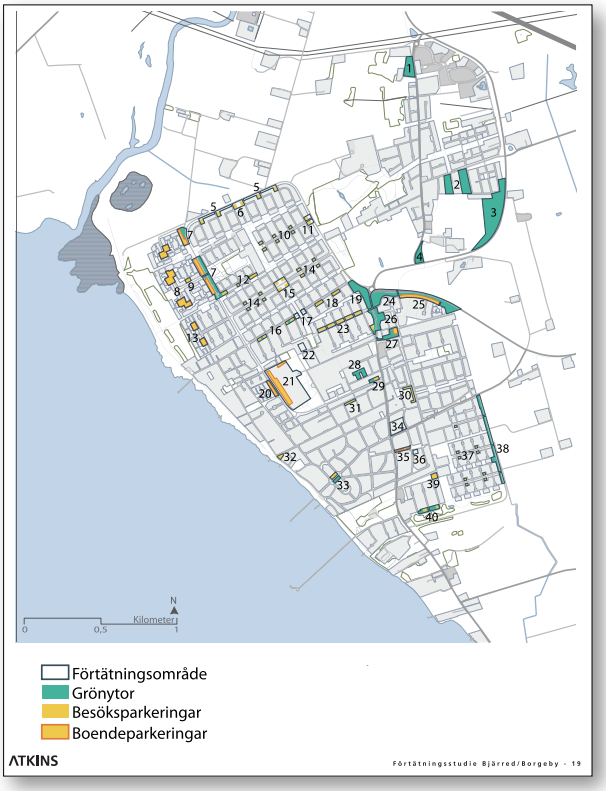
Planprogram för Lomma Stationsområde (2013-04-22), i processen skedde ett förnyat samråd då förändring genomfördes genom att föreslagen underfart under järnvägen flyttas från Industrigatan till Vinstorpsvägen, detta möjliggör en samlad kollektivtrafiknod med tågstation och busshållplatser.

Föreslagna förändringar är genomförda.

Förtätningsstudie Bjärred/Borgeby

Som en del i utvecklingen av den norra kommundelen togs en förtätningsstudie fram under 2013. I studien pekades 40 möjliga förtätningsområden ut (Atkins 2013-12-18).

ÖP2020 tillåter generellt förtätning inom befintlig struktur, se särskild karta i planförslaget, vissa av de större föreslagna förändringarna finns inarbetade i planförslaget, någon mindre förtätning har prövats.

Karta från förtätningsstudie Bjärred/Borgeby som påvisar möjliga förtätningsområden.

2014

Miljömål för Lomma kommun 2014–2020

Den 20 mars 2014 antog kommunfullmäktige ett miljömålsprogram för Lomma kommun som styr kommunens arbete med att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. Handlingen innefattar specifika ställningstaganden för dokumentet, men det uppdateras även med ställningstaganden från andra handlingar som styr kommunens miljömålsarbete. Ett nytt miljömålsprogram är under utveckling parallellt med framtagande av översiktsplanen.

Utvecklingsplan för Bjärred och Borgeby – fördjupning av översiktsplanen

Den fördjupade översiktsplanen godkändes 2014-11-19 av kommunstyrelsen för utställning. Fördjupningen har aldrig antagits av kommunfullmäktige.

Flertalet av i utställningshandlingen utpekade områden återfinns i ÖP2020

2015

Energi- och klimatplan för Lomma kommun 2015–2020

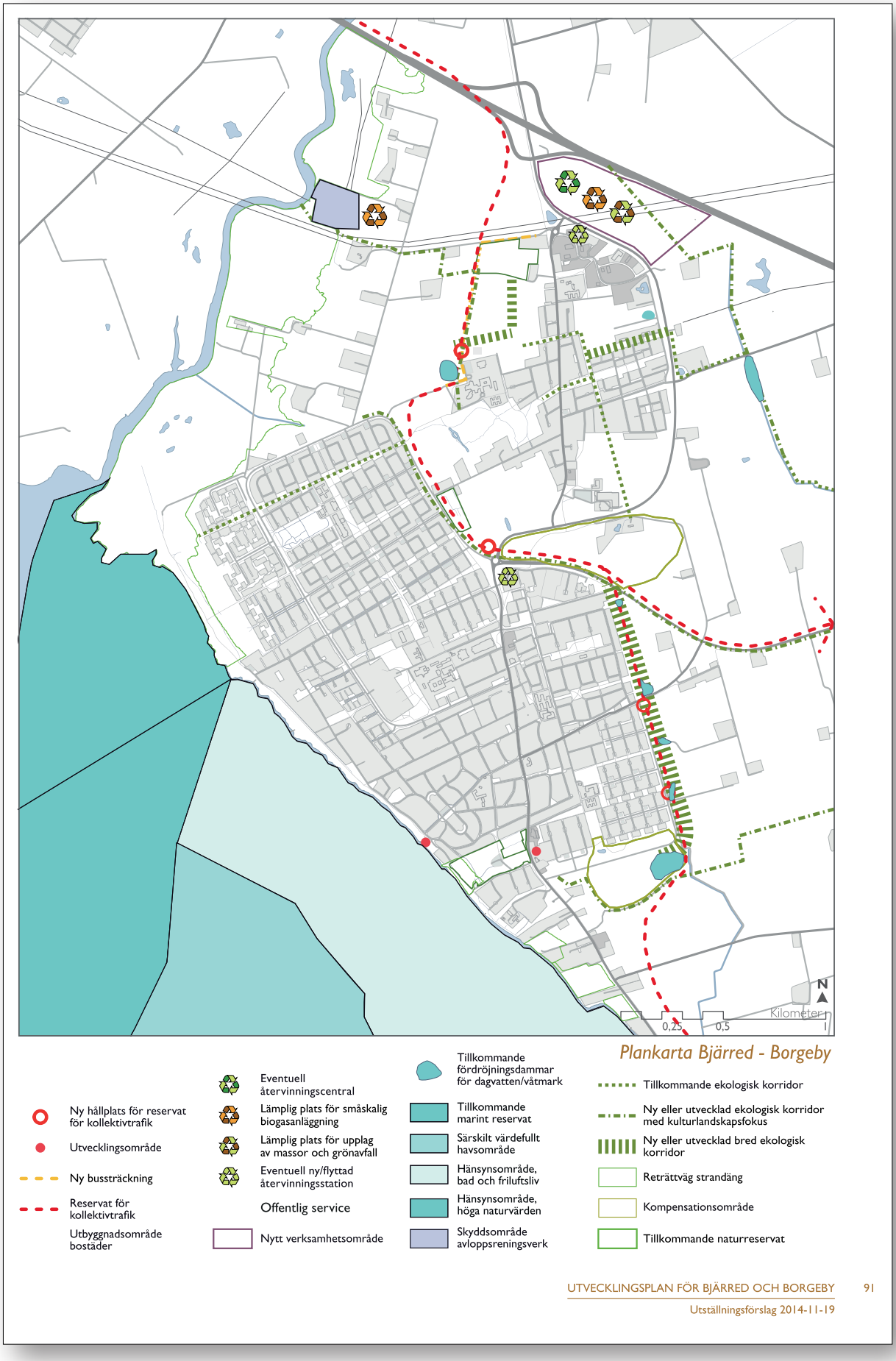
Kommunfullmäktige antog den 10 september energi- och klimatplanen som styr kommunens arbete med energiförsörjning och minskad klimatpåverkan. En ny plan är under utveckling parallellt med framtagandet av översiktsplanen.

Planprogram Påmlyckan-Lindströms

2015-11-19 antog kommunfullmäktige ”Planprogram för Påmlyckan–Lindströms”. I planprogrammet pekades områden för exploatering ut, *dessa områden pekas ej ut i ÖP2020.*

Karta från Planprogram för Påmlyckan-Lindströms. Utpekade exploateringsområden i programmet är ej med i Översiktsplan 2020 för Lomma kommun.

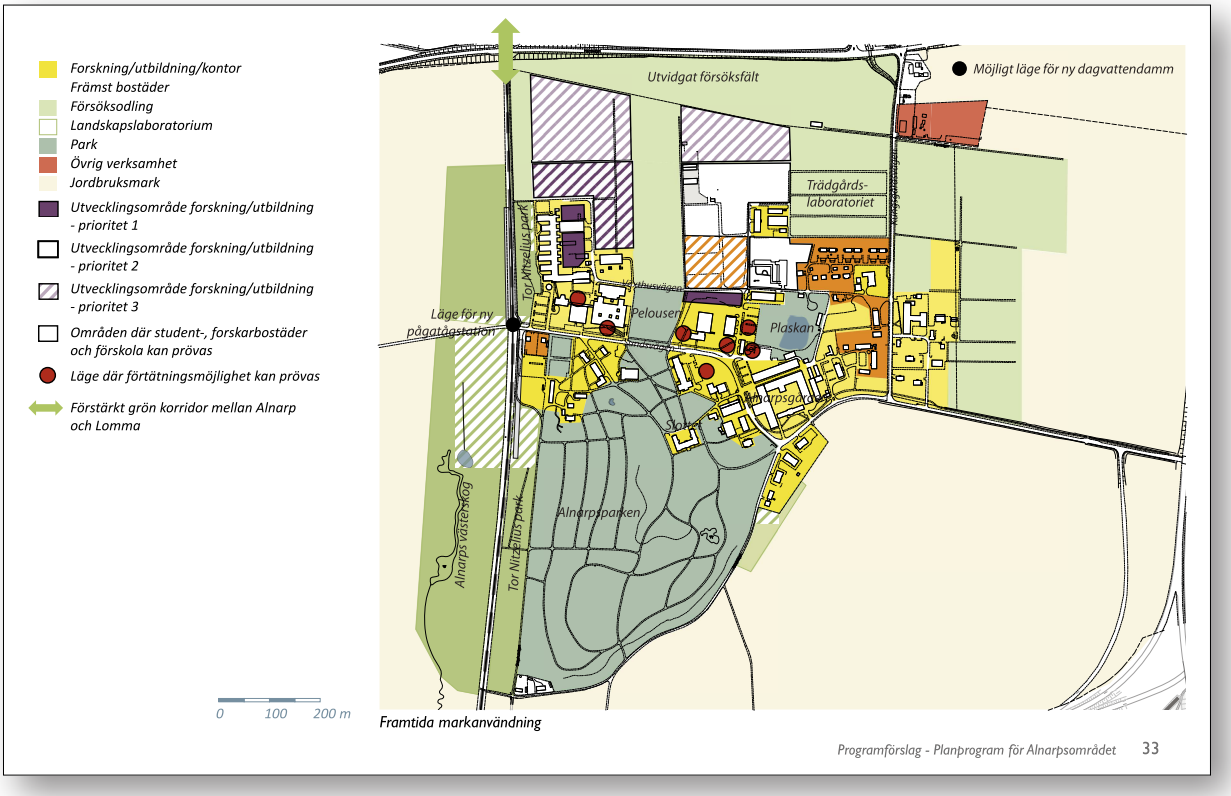
Karta från förslag på fördjupad översiktsplanen för Bjärred och Borgeby. Planen godkändes 2014-11-19 av kommunstyrelsen för utställning, men fördjupningen har aldrig antagits av kommunfullmäktige.

2016

Planprogram för Alnarpsområdet

Ett planprogram för Alnarp antogs (2016-03-17)

Utpekade exploateringsområden i Planprogrammet överensstämmer med ÖP2020plankartan, dock har innehållet i de olika områdena har förändrats.

Karta från Planprogram för Alnarpsområdet.

2018

Naturmiljöprogram

Antaget 2018-04-19 är en sektorsplan och utgör underlag för den fysiska planeringen i Lomma kommun. Den ska i likhet med andra sektorsplaner utgöra underlag till bland annat översikts- och detaljplaner, där avvägningar görs mot andra intressen.

I naturmiljöprogrammet återfinns såväl politiska ställningstaganden gällande framtidsutvecklingen av natur- och grönområden samt övriga grönstrukturer i Lomma kommun som kunskapsunderlaget med utförliga beskrivningar om utveckling, förutsättningar och status gällande biologisk mångfald och ekosystemtjänster i Lomma kommun, exempelvis kapitel om kommunens historia, geologi, flora och fauna.

Naturmiljöprogrammet har inarbetats i ÖP2020

Naturmiljöprogram för Lomma kommun.

Lokaliseringsutredning för den norra kommundelen

För att studera eventuella expansionsmöjligheter i den norra kommundelen togs en Lokaliseringsutredning fram (Atkins 2018-12-17), Studerade alternativ kan utläsas i bilden nedan.

Av de studerade områdena har endast de som är belägna mellan Bjärred och Borgeby ”Bjärreds vångar” samt i Borgeby lyfts in i översiktsplanen.

Lokaliseringsutredning för norra kommundelen.

Allmän projekttävling "Framtidens Bjärred"

Under 2018 anordnades en allmän projekttävling för att få fram ett strukturförslag som är nytänkande, attraktivt, utvecklingsbart och genomförbart, vann gjorde Bjärreds vångar, Arkitema Architects

Struktur skiss över det vinnande förslaget, det studerade området återfinns i plankartan, ”Bjärreds vån

Dnr 2018:184.212

Godkänd av kommunstyrelsen 2021-06-23

SAMRÅDSREGOGÖRELSE

ÖVERSIKTSPLAN 2020

LOMMA KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Samrådsprocessen ... 3
Planförslaget ... 4
Samrådsmöte ... 4
Vilka har svarat ... 4
Läsanvisningar ... 7
Fortsatt arbete med översiktsplanen ... 7
Generella synpunkter på planförslaget ... 7
Förändringar efter samrådet ... 8
Förändringar i planförslaget ... 8
Samlad bedömning ... 9
Inkomna synpunkter ... 10
Statliga och regionala myndigheter ... 10
LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN ... 10
HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN ... 28
LANTMÄTERIET ... 28
LUFTFARTSVERKET ... 29
POLISMYNDIGHETEN I SKÅNE ... 29
REGION SKÅNE ... 30
STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT ... 34
SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING ... 35
TRAFIKVERKET ... 40
Kommunala nämnder, förvaltningar och liknande ... 48
HÖJE Å VATTENRÅD ... 48
MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN ... 49
SOCIALNÄMNDEN ... 55
TEKNISKA NÄMNDEN ... 56
Politiska partier ... 58
ARBETARPARTIET SOCIALDEMOKRATERNA ... 58
CENTERPARTIET ... 60
FOKUS BJÄRRED ... 70
KRISTDEMOKRATERNA ... 75
MILJÖPARTIET DE GRÖNA ... 77
Kommuner i MalmöLundregionen ... 77
BURLÖVS KOMMUN ... 77
ESLÖVS KOMMUN ... 78
KÄVLINGE KOMMUN ... 79

LUNDS KOMMUN 80
MALMÖ STAD 80
SVEDALA KOMMUN 81
Berörda företag och bolag 81
AKADEMISKA HUS 81
BORGEBY SLOTT AB 82
E.ON AB 82
HYRESGÄSTFÖRENINGEN REGION SÖDRA SKÅNE 85
KRAFTRINGEN 86
LOMMA TEGELFABRIK 88
SKANOVA AB 89
SKANSKA SVERIGE AB 89
SVENSKA KRAFTNÄT 89
SYSAV 90
VA SYD 91
WEUM GAS AB 93
WIHLBORGS FASTIGHETER 94
ÖRESTADS GOLFKLUBB 95
Universitet 100
SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET I ALNARP 100
Intresseorganisationer och föreningar 102
DEN GODA JORDEN 103
FRILUFTSFRÄMJANDET BJÄRRED-LOMMA 104
FLÄDIE BY FÖRENING 105
HABO LJUNGS VILLAÄGAREFÖRENING 107
LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND 108
LOMMA BRUKSHUNDSKLUBB 113
LOMMABUKTENS SEGLARKLUBB 113
NATURSKYDDSFÖRENINGEN I LOMMA-BJÄRRED 114
PRO BJÄRRED 115
SPF SENIORERNA GAMLA BJERRED 115
Synpunkter från allmänheten 117

Samrådsprocessen

Samrådsredogörelsen ingår som en bilaga till utställningsversionen av översiktsplanen. Syftet med dokumentet är att beskriva hur samrådet har gått till och visa vilka förändringar som har gjorts efter

avslutat samråd. I samrådsredogörelsen ska kommunen även redovisa och bemöta de synpunkter som har kommit in på planförslaget. För att underlätta läsbarheten redovisas många av de inkomna synpunkterna sammanfattade. Alla synpunkter i sin helhet finns att tillgå via kommunstyrelsens diariefunktion.

Planeringshorisonten sträcker sig till 2030 men planen innehåller även karta som visar kommunens utvecklingsstrategi bortom planperioden.

Planförslaget

Den 25 mars 2020 beslutade kommunstyrelsen i Lomma kommun om samråd för Översiktsplan 2020. Planförslaget har varit utställt under tiden 16 april – 16 juni 2020. Till planförslaget hör även dokumentet Miljökonsekvensbeskrivning.

Samrådsförslaget skickades ut till 95 remissinstanser och en kungörelse publicerades i Sydsvenska Dagbladet och Skånska Dagbladet. De som emottog remissen var bl. a. statliga och regionala myndigheter, kommunerna i MalmöLundregionen, politiska partier, kommunala nämnder, berörda företag, intresseorganisationer och föreningar.

Planförslaget har funnits tillgängligt på kommunens hemsida och som fysiska utställningar i kommunhusets reception samt på biblioteken i Bjärred och Lomma. Via Vattenatlas har plankartan och kartan för långsiktig utvecklingsstrategi funnits som digitala, klickbara kartor där besökaren har kunnat zooma in och ut för att närmare studera planförslaget. Synpunkter på förslaget har gått att lämna i förslagslådor vid utställningarna alternativt skicka in via post, e-post eller via ett webbformulär på kommunens hemsida.

Samrådsmöte

Samrådstiden för Översiktsplan 2020 sammanföll med den globala covid-19-pandemin. Restriktioner för att minska smittspridningen påverkade samrådet på så sätt att kommunen inte kunde genomföra de två samrådsmöten som var planerade till Bjärred och Lomma. Istället hölls ett digitalt samrådsmöte den 11 maj kl 18.30-20.00 där kommunen sände direkt via sin webbkanal. Inför mötet hade kommunen publicerat ett webbformulär på sin hemsida där det i förväg gick att skicka in frågor till samrådsmötet. Även under sändningen kunde tittaren ställa frågor via formuläret. Närvarande från Lomma kommun var kommunstyrelsens ordförande, minoritetsföreträdaren samt tjänstemän från Samhällsbyggnadsförvaltningen. Under det direktsända mötet svarade kommunens tjänstemän på de frågor som kommit in.

Ämnen som togs upp under mötet var bland annat idrottsplats i Haboområdet, byggnation mellan Bjärred och Borgeby, kollektivtrafik, förbindelse över Lödde å och framtida utveckling av Flädie by.

Vilka har svarat

Under samrådstiden kom 135 yttranden in varav 50 var från instanser i utskicket. 85 stycken av de inkomna yttrandena är från privatpersoner.

Följande mottagare, förutom privatpersoner, har lämnat synpunkter på samrådsförslaget:

- Akademiska Hus
- Arbetarpartiet Socialdemokraterna
- Borgeby Slott AB
- Burlövs kommun
- Den Goda Jorden
- E.ON AB
- Eslövs kommun
- Flädie by Förening
- Fokus Bjärred
- Friluftsfrämjandet Bjerred-Lomma
- Habo Ljungs villaägareförening
- Havs- och vattenmyndigheten
- Hyresgästföreningen Region södra Skåne
- Höje å vattenråd
- Kraftringen
- Kristdemokraterna
- Kävlinge kommun
- Lantbrukarnas Riksförbund
- Lantmäterimyndigheten
- Lomma brukshundsklubb
- Lomma Tegelfabrik
- Centerpartiet
- Lommabuktens Seglarklubb
- Luftfartsverket
- Lunds kommun
- Länsstyrelsen i Skåne län
- Malmö stad
- Miljö- och byggnadsnämnden
- Miljöpartiet De Gröna
- Naturskyddsföreningen i Lomma-Bjärred
- Polismyndigheten i Skåne
- PRO Bjärred
- Region Skåne
- Skanova AB
- Skanska Sverige AB
- Socialnämnden
- SPF Seniorerna Gamla Bjerred
- Statens Geotekniska Institut
- Svedala kommun
- Svenska Kraftnät
- Sveriges Geologiska Undersökning
- Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp
- Sysav
- Tekniska nämnden
- Trafikverket

- VA Syd
- Weum Gas AB
- Wihlborgs fastigheter
- Örestads golfklubb

Följande mottagare av samrådsutskicket har inte inkommit med yttrande:

- ABMA ledningar
- Adven Värme
- Barn- och utbildningsnämnden
- Bonova
- Borgeby kulturhistoriska forskarlag
- Boverket
- CA Fastigheter
- Energimyndigheten
- Fjelie by
- Företagarna Öresund
- Försvarsmakten
- Hembygdsföreningen i Lomma Hushållningssällskapet Malmöhus
- Hi3G Acess AB
- HSB Malmö
- Höörs kommun
- Jacobsson, Herbert
- JM Bygg
- Karstorpsvägens villaförening
- Kommunala funktionshinderrådet
- Kommunala pensionärsrådet
- Kultur- och fritidsnämnden
- Kävlingeåns vattenråd
- Kävlingeåns vattenvårdsförbund
- Landsantikvarien
- Liberalerna
- LO-distriktet i Skåne
- Lomma Företagsgrupp
- Lomma scoutkår
- Lommabuktens Kustvattenråd
- Midroc
- Moderata samlingspartiet
- Naturvårdsverket
- Nobina
- Riksbyggen i Malmö
- Scouterna i Bjärred
- Skurups kommun
- Skåne-Blekinge Jordägarna
- Skånes kitesurfingklubb
- Skånska energi AB

- Staffanstorps kommun
- Stena Fastigheter
- Swedegas AB
- Svenskt Näringsliv
- Sverigedemokraterna
- Sydvatten
- TCO-distriktet i Skåne
- Tele 2 Sverige AB
- Trelleborgs kommun
- Veidekke
- Vellinge kommun
- Villaägarna Region Skåne

Läsanvisningar

Många av de inkomna synpunkterna är nedkortade eller sammanfattade när de redovisas i samrådsredogörelsen. Detta är gjort för att dokumentet ska vara mer tillgängligt och öka läsbarheten. Varje inkommen synpunkt besvaras i samrådsredogörelsen var för sig. Alla inkomna synpunkter på samrådsförslaget finns att tillgå i sin helhet via kommunstyrelsens diariefunktion.

Fortsatt arbete med översiktsplanen

Synpunkter som kommit in under samrådet har bearbetats av kommunen och ligger sedan till grund för arbetet med en utställningshandling. Det nya planförslaget kommer att ställas ut i minst två månader, och det finns återigen möjligheter att inkomma med synpunkter. Alla inkomna synpunkter under utställningen sammanställs av kommunen och kommenteras i en handling som kallas utlåtande. Länsstyrelsen ska lämna sina synpunkter på utställningsförslaget i en handling som kallas granskningsyttrande. Efter utställningsskedet tas ett slutligt planförslag fram som överlämnas till kommunfullmäktige för antagande.

Generella synpunkter på planförslaget

Befolkningstillväxten

De synpunkter som har kommit in angående planens föreslagna befolkningstillväxt på i snitt 1,5 procent per år för planperioden är att den är för hög och att kommunen inte borde växa så snabbt. Många vill att deras ort ska fortsätta vara ett mindre villasamhälle, detta gäller främst de synpunkter som kommer från boende i Bjärred. Kommunens invånarantal växte snabbt under 2010-talet och det menar synpunktslämnarna var en påfrestande tid för den kommunala servicen.

Utbyggnadsområden

Det utbyggnadsområde som har fått allra flest synpunkter är Bjärreds vångar mellan Bjärred och Borgeby. Majoriteten av de synpunkter som har kommit in från privatpersoner har en negativ inställning till att området ska bebyggas. Dessa utgör cirka 53 stycken av de 83 yttranden som totalt kom in från privatpersoner. Många vill att orterna ska bevaras som idag, att jordbruksmarken ska

fortsätta odlas och boende med fastigheter ut mot den norra infarten i Bjärred vill inte få höga hus nära sig med den insyn de menar att det skulle föra med sig.

Jordbruksmarken

De flesta synpunkter som har kommit in rörande jordbruksmarken vill alla att den ska bevaras och inte tas i anspråk för bostadsbebyggelse. I de övriga har man påtalat vikten av att kommunen bygger tätt så att inte odlingsmark omvandlas till gles bebyggelse.

Idrottsplats i Habo

Några synpunkter tar upp den idrottsplats som kommunen föreslår i Haboområdet. Synpunktslämnarna är boende i området och önskar att det inte förvandlas till ett större idrottsområde eftersom de menar att det skulle föra med sig störningar för de boende i form av trafik, stark belysning från strålkastare och fler besökare. En synpunkt kom dock in som var positiv till ett nytt idrottsområde i Habo.

Skyddsvall och klimatanpassning

De utpekade anpassningsåtgärderna för att skydda samhället i främst Lomma får övervägande positiv respons men här uttrycks också oro kring att inte bli hörd i kommande processer eller att just ens egen bostad/ verksamhet inte ska få det skydd som behövs.

Tillgången till natur och friluftsliv

De flesta synpunkter som rör anspråken att utvidga möjligheterna för natur och friluftsliv såsom kompensationsområden och naturreservat är positiva alternativt av karaktären att man vill ha mer. Många synpunktslämnare trycker också på att behovet redan nu är stort, innan ny exploatering tillkommit. Flera uttrycker också oro för att stråk eller närnatur kan komma att försvinna med nya exploateringar.

Förändringar efter samrådet

Efter samrådet bearbetade samhällsbyggnadsförvaltningens planeringsavdelning de yttranden som kommit in under samrådstiden. I de fall där det har funnits behov har planförslaget justerats eller kompletterats. Om en synpunkt har föranlett en ändring i planen så framgår det av de kommentarer som kommunen lämnar till synpunkten.

Förändringar i planförslaget

De största förändringarna som skett efter samrådet är följande:

- Den norra delen av utbyggnadsområdet Bjärreds vångar har tagits bort. Området för nya bostäder närmast Rutsborgskolan i Borgeby har minskats och delar av det reserveras för offentlig service.
- Det under samrådet föreslagna verksamhetsområdet direkt norr om Borgeby tas bort.

Förutom dessa ändringar som har direkt inverkan på markanspråk, och vissa redaktionella justeringar, har ett antal mindre ändringar gjorts inför utställningen:

- Ett kapitel om vad som har skett planeringsmässigt sedan ÖP 2010 antogs har lagts till i översiktsplanen.
- Riktlinjer för bostadsförsörjning har arbetats in i planförslaget.
- Planförslaget har kompletterats med riktlinjer för kulturmiljön i Alnarp och Bjärred/Borgeby.
- Den statliga havsplaneringen har nu harmoniserats med den kommunala och ingen motsättning finns längre kvar i det överlappande området.
- En karta som ger en samlad bild över resande med kollektivtrafik och cykel har lagts till i avsnittet om infrastruktur.
- Lagret ”Hänsynsområde landsbygd” har lagts till i plankartan.
- De sträckor som i samrådsförslaget kallades prioriterade huvudcykelstråk benämns till utställningen även som Supercykelstråk. Detta görs för att harmoniera med det arbete som redan pågår inom cykelplaneringen både i kommunen och Region Skåne.

Samlad bedömning

I och med de förändringar som gjorts efter samrådet och de riktlinjer för bostadsförsörjning som har tagits fram för att komplettera översiktsplanen, anser Lomma kommun att planen kan ställas ut på nytt.

Inkomna synpunkter

Statliga och regionala myndigheter

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN

Redogörelse för ärendet

Lomma kommun har remitterat förslag till Översiktsplan 2020, Lomma kommun, här hänvisad till som ÖP Lomma. Gällande kommunövergripande översiktsplan antogs 2011. Det finns tre gällande fördjupningar av översiktsplanen, FÖP Lomma tätort som antogs 2003 och FÖP Kustzonen som antogs 2006 samt FÖP Bjärred-Borgeby som antogs 1999. Samtliga fördjupningar kommer enligt handlingarna att upphöra att gälla vid antagandet av ÖP Lomma.

Kommunen har tidigare utgått från att Lomma tätort är kommunens huvudort. Framöver eftersträvas istället två olika, men likvärdiga och stadigt växande tätorter. Detta innebär att kommunen växer flerkärnigt med ett tätortskluster i södra kommundelen bestående av Lomma och Alnarp och ett tätortskluster i norra kommundelen bestående av Bjärred, Borgeby och Flädie.

Planeringshorisont för ÖP Lomma är 10 år. I en kompletterande karta visas den långsiktiga utvecklingsstrategin för bebyggelse, infrastruktur och naturvärden efter år 2030. Länsstyrelsen och Lomma kommun har haft planmöten inför framtagandet av förslaget och Länsstyrelsen välkomnar fortsatt dialog.

Aktuella lagrum

Enligt 3 kap. 10 § Plan- och bygglagen (PBL 2010:900)) ska länsstyrelsen under samrådet särskilt:

1. ta till vara och samordna statens intressen,

2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,

3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,

4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och

5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Nedan följer en summering av det som översiktsplanen ska uppfylla enligt gällande lagstiftning;

Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kommunen ska i planen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. PBL ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer att tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB anges särskilt. Vidare ska det i planen redovisas hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen och hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Översiktsplanen ska utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår.

Länsstyrelsens synpunkter i sammanfattning

Länsstyrelsen är mycket positiv till kommunens höga ambition avseende frågor som rör havsområdet, översvämningshantering, naturvärden och rekreativa värden.

Länsstyrelsen tar endast ställning till förslag som kommunen bedömer kan genomföras inom planperioden.

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB)

Länsstyrelsen konstaterar att det finns information om förutsättningar och ställningstaganden i MKB:n som behöver framgå som vägledning i själva planhandlingen. I det fortsatta arbetet efterlyser Länsstyrelsen också att de åtgärder som föreslås i MKB:n tydligt återknyts till vägledningen i planen.

Kommentarer:
Förutsättningar och ställningstaganden som i samrådes skedet fanns i MKBn beskrivs i utställningshandlingen även i själva planhandlingen, åtgärder beskrivna i MKBn knyts till vägledning och rekommendationer i planhandlingen.

Inför utställning

Länsstyrelsen anser att ÖP Lomma inför utställningen framförallt behöver kompletteras och utvecklas utifrån följande fokusfrågor;

- Redovisning av hur riksintressen för högexploaterad kust, kulturmiljö och för kommunikationer ska tillgodoses utifrån föreslagen mark- och vattenanvändning.
- Tydliggöra vad som utgör markanspråk för att möta kommunens bostadsförsörjningsansvar samt tydliggöra det utpekade behovet av mark för verksamheter.
- Tydliggöra motivet och konsekvenserna för att ta oexploateradjordbruksmark i anspråk i översiktsplanen.

Kommentarer:
Kommunen tar fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen inför översiktsplanens utställning, kopplingen mellan behovet av bostäder och möjlig mark för att bygga bostäder på belyses. Ianspråktagandet av jordbruksmark konsekvensbeskrivs. Planförslaget kommer till utställningen att kompletteras med skrivningar hur riksintressena ska tillgodoses.

Länsstyrelsens synpunkter

Riksintressen

Planering i eller i anslutning till ett riksintresse måste ske med utgångspunkt i de värden som riksintresset representerar. Riksintressena och deras värdebeskrivning anger förutsättningarna för vad som är möjligt att göra på platsen. Översiktsplanen ska ge vägledning för efterkommande beslut om planläggning, bygglov och tillståndsprövning. Hur riksintressena ska tillgodoses, dvs hur den mark- och vattenanvändning som föreslås kan genomföras utan påtaglig skada på riksintressenas värden måste framgå. Länsstyrelsen menar att den bedömningen måste ske för varje geografisk plats. Om detta inte framgår av översiktsplanen innebär det att frågan kvarstår att pröva vid kommande planläggning och prövningar.

I sammanhanget påminner Länsstyrelsen om att det är de utpekade värdena som utgör ett riksintresse, inte dess avgränsning. Det innebär att åtgärder även utanför ett område utpekat som riksintresse kan påverka riksintressevärdena negativt.

Utöver de ovan nämnda synpunkterna som gäller för samtliga berörda riksintresse lämnas här några områdesspecifika kommentarer;

Riksintresse för högexploaterad kust (4 kap. 4§ MB)

Hela västra Lomma kommun väster om väg E6 omfattas av riksintresse för högexploaterad kust. Länsstyrelsen påminner om att det är de samlade natur- och kulturvärdena som utgör riksintresset och att det är påverkan och risken för påtaglig skada av en åtgärd på de samlade värdena inom kustlandskapet som måste bedömas. Kommunen har i ÖP Lomma pekat ut markområden som benämns Respekt kustzon, inom vilka ingen ny bostadsbebyggelse får tillkomma eller samhällsviktig funktion uppföras. Omvandling till bostäder av befintligt bebyggelsebestånd får inte heller ske. Bestämmelserna syftar till att tillgodose riksintresset genom att hantera framtida exploateringar, landskapsförändringar, slitage och störningar samt buller inom området. Kommunen anger att mark inom Respekt kustzon utgörs av områden som inte är detaljplanelagda och är belägna inom:

- 500 meter in från nuvarande kustlinje, vilket motsvarar Lommabuktens erosionspåverkade zon
- Strandskyddets område i kommunen
- Områden som understiger tre meter över havet.

Länsstyrelsen anser att kommunen har tagit ett lovvärt helhetsgrepp om kustområdet genom att i ÖP Lomma ange riktlinjer inför kommande planläggning och lovgivning inom Respekt kustzon. Samtidigt är kopplingen mellan riksintressets värden och riktlinjerna otydlig. Även säkerställandet av riksintressets värden är otydligt för de områden som ligger utanför det föreslagna området Respekt kustzon. Länsstyrelsen menar att kopplingen mellan riksintressets värden och vägledning inför kommande prövningar behöver tydliggöras både inom och utanför Respekt kustzon.

Vidare bör ÖP Lomma kompletteras med de ställningstaganden som återfinns i MKB:n avseende kommunens syn på var anspråk för undantag görs för tätortsutveckling 4 kap. 1 § andra stycket MB i relation till riksintresse högexploaterade kust. Om kommunen vill hänvisa till undantagsregeln i 4 kap.1 § andra stycket MB, menar Länsstyrelsen att detta tydligt måste framgå av ÖP Lomma. Det vill säga om kommunen bedömer att en föreslagen utbyggnad utgör utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet. Enligt prop. 1985/86:3 omfattar en sådan utveckling förändringar av

bebyggelse och anläggningar som behövs med hänsyn till normal befolkningsutveckling, förändringar i bostadsstandarden, behovet av trafikleder, grönområden, service, sysselsättning etc. De slutsatser och ställningstagande som planen ska vara vägledande för måste återfinnas i översiktsplanen, inte enbart i MKB. Vad gäller föreslagen ny bebyggelse i Borgeby och Alnarp och ny mark för verksamheter i Borgeby konstaterar Länsstyrelsen att det av handlingarna inte framgår om dessa utbyggnadsområden bedöms omfattas av undantagsregeln. Om undantagsregeln inte kan tillämpas behöver kommunen visa att föreslagen utbyggnad inte riskerar att skada de samlade natur- och kulturvärdena inom kustlandskapet.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats och kompletterats inför utställningsskedet. Verksamhetsområdet i Borgeby utgår ur planhandlingen, övriga utbyggnadsområden har setts över.

Natura 2000 (4 kap. 8§ MB)

Länsstyrelsen konstaterar att kommunens ställningstagande för hur Natura 2000-områden ska säkerställas saknas i ÖP Lomma. Delar av bevarandeplanerna för de Natura 2000-områden som berörs av föreslagna utbyggnadsområden bör lyftas in i ÖP Lomma, det gäller särskilt delar av områdesbeskrivningarna liksom de identifierade hot som kan påverka Natura 2000-området negativt. En tidig bedömning av om ÖP Lomma riskerar att påverka området eller inte bör göras i MKB:n och om risk för påverkan föreligger bör detta utredas vidare.

Länsstyrelsen uppmärksammar kommunen på att den föreslagna övergången över Lödde å kan påverka Natura2000-området Löddeåns mynning, som är utpekat enligt fågeldirektivet (SPA). Området är känsligt framförallt ur fågelperspektiv och en eventuell koppling kommer att behöva utredas, vilket bör framgå av handlingarna.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats och kompletterats inför utställningsskedet.

Riksintresse för yrkesfisket (3 kap. 5§)

Länsstyrelsen bedömer att kommunen i ÖP Lomma tillgodoser riksintresset.

Riksintresse för naturvården (3 kap. 6§ MB)

Länsstyrelsen uppmärksammar kommunen på att den föreslagna övergången över Lödde å kan påverka riksintresse för naturvård, Kuststräckan Häljarp-Lomma med inland, som också sammanfaller med Natura 2000-området Löddeåns mynning.

Området är känsligt framförallt ur fågelperspektiv och en eventuell koppling kommer att behöva utredas noga, vilket bör framgå av handlingarna.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats och kompletterats inför utställningsskedet.

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6§ MB)

ÖP Lomma pekar ut verksamhetsområden och ytor för bostadsutbyggnad och förtätning inom riksintresse Alnarp [M76]. Länsstyrelsen är positiv till att ”gröna” verksamheter föreslås utvecklas inom området men ÖP Lomma ger inte stöd för hur de riksintressanta värdena ska tas tillvara.

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen väljer att förtydliga riksintressets värden samt hur de ska beaktas tillsammans med kulturhistorisk expertis till utställningsskedet. Länsstyrelsen ser fram emot en sådan komplettering och vill flagga för att det är viktigt att det finns utrymme i processen för att inarbeta de resultat som framkommer både i kartavgränsningar och i vägledningar.

Länsstyrelsen konstaterar att det föreslagna verksamhetsområdet nordost om Borgeby kan påverka det närliggande riksintresset Löddeköpinge - Stävie - Borgeby [M44]. ÖP Lomma bör kompletteras med ställningstaganden kring hur riksintresset ska tillgodoses.

I kapitlet Riksintressen är det önskvärt att det tydligare framgår vilka texter som är fastställda av Riksantikvarieämbetet och vilka som är kommunens ställningstaganden. Den formella motivtexten behöver vara utläsbar. Som exempel överensstämmer det som står under beskrivning för Löddeköpinge - Stävie - Borgeby [M44] med riksintressets motivering, men för Alnarp [M 76] överensstämmer det inte. Länsstyrelsen anser att ordet ”beskrivning” bör ersättas av det formella begreppet ”Motivering”.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats och kompletterats inför utställningsskedet. Verksamhetsområdet i Borgeby utgår ur planhandlingen, övriga utbyggnadsområden har setts över.

Riksintresse anläggningar för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att riksintresse farled, Malmö redd-Oljehamnen, säkerställs men anser att riksintresset bör beskrivas i handlingarna under rubriken Riksintressen.

Länsstyrelsen menar att det i ÖP Lomma saknas redogörelser för hur kommunen avser att säkerställa funktionen för de väganläggningar som är av riksintresse i kommunen, väg E6, E6.02, exempelvis där nya verksamhetsområden och översvämningsområde föreslås intill väg E6. Likaså saknas en redogörelse för hur kommunen avser att säkerställa funktionen för den järnvägsanläggning som är av riksintresse i kommunen, Godsstråket (Lommabanan). Länsstyrelsen menar att kommunens ställningstagande avseende Godsstråket (Lommabanan) inte säkerställer riksintresset och att det tydligt bör framgå att kommunens ställningstagande är ett kommunalt önskemål samt hur det är förankrat med berörda kommuner.

Kommentarer:
I kartan för långsiktig utvecklingsstrategi visas ett reservat för ett yttre godsspår. Det är ett kommunalt önskemål att godstrafiken ska lyftas bort från Lommabanan. Detta både på grund av bullerstörning från tågen och av säkerhetsrisker vid järnvägskorsningar samt vid transporter av farligt gods. För att säkerställa att godstransporterna ändå ska kunna fortsätta reserverar kommunen mark öster om motorvägen för ett framtida separat godstågsspår. Enligt Trafikverket behövs inte ett yttre godsspår eftersom det inte råder kapacitetsbrist på Lommabanan. Lomma kommun menar dock att det kan vara klokt att reservera mark då infrastrukturplanering måste vara mycket långsiktig och ett ökat behov av järnväg kan uppstå i framtiden.

Riksintresse friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att de två berörda riksintressena, FM 09 Kävlingeån från Vombsjön till Bjärred och FM 14 Höje å från Genarp till Lomma tillgodoses. För FM 14 anges att riksintresset bör anpassas till gällande detaljplaner i Lomma hamn. ÖP Lomma bör förtydliga på vilket sätt kommunen menar att riksintresset bör anpassas.

Kommentarer:
Riksintresset står i strid med en antagen detaljplan som funnits innan riksintresset ändrades. Den nya gränsdragningen har inte varit under samråd med kommunen. Därför bör gränsdragningen av riksintresset ändras för att fungera fullt ut.

Risk för översvämning, ras, skred och erosion

Risk för översvämning

Länsstyrelsen menar att kommunens vägledning för att minska risken för översvämning idag och i ett förändrat klimat innebär som helhet goda förutsättningar för att ny bebyggelse inte etableras i riskområden. De åtgärder som redovisas har också en tydlig prioriteringsordning, vilket underlättar vägledningen för de prövningsprocesser som kan bli aktuella.

Den förändrade markanvändning som föreslås i planen innebär i de flesta fall att bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till risken för översvämning. För vissa områden kan det krävas ytterligare utredningar vid kommande planarbete och lokaliseringsprövning. Länsstyrelsen bedömer att det för följande områden krävs vidare utredning för att bedöma risken för översvämning:

- Trädgårdsstaden är delvis beläget på låglänt mark som kan komma att påverkas av stigande havsnivå.
- Inom Bjärreds vångar finns lågpunkter som behöver uppmärksammas vid lokaliseringsprövning.
- Verksamhetsområde Malmövägen är delvis beläget inom ett dikningsföretags båtnadsområde vilket innebär att risken för översvämning bl. a är kopplad till dikets möjlighet att avleda vatten.

Kommentarer:
Frågan om låglänt mark har hanterats under detaljplaneprocessen för detaljplan Trädgårdsstaden. För området Bjärreds vångar kommer låga områden att hanteras under kommande detaljplaneprocess och planförslaget kompletteras med information kring detta. Vad gäller föreslaget verksamhetsområde utmed Malmövägen kompletteras planhandlingen med information om dikningsföretag.

Stigande hav

I ÖP Lomma anges att lägsta nivå för ny bebyggelse ska vara minst tre meter över havet. Länsstyrelsen bedömer att denna nivå i de flesta fall inte är tillräcklig. Då havets medelvattennivå kan stiga 1,1 m enligt RCP 8.5 till år 2100 enligt IPCC och högsta beräknade havsvattenstånd för station Barsebäck, har beräknats till 1,91 m enligt SMHI, saknas marginaler för vinduppstuvning och vågpåverkan i detta tidsperspektiv. Kommunen anger att tidsperspektivet är 100 år i planeringen men klimatscenarier för år 2100 förefaller ha använts i analyser. När ny bebyggelse och infrastruktur planeras är det enligt Länsstyrelsens uppfattning rimligt att ta höjd för ett längre tidsperspektiv än år 2100 eftersom havsnivåerna kommer att fortsätta stiga. Under 2019 har IPCC också tagit fram scenarier för stigande medelvattennivå fram till år 2300. Det är också viktigt att ha med sig att IPCC:s klimatscenarier inte kan betraktas som värsta scenario. Exempelvis anger amerikanska motsvarigheten till SMHI, Noaa, att det är 17% sannolikhet att havets medelvattennivå kan stiga mer än 1 m fram till år 2100 enligt klimatscenario RCP 8,5. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att lokaliseringsprövningen använder sig av försiktighetsprincipen och beaktar bebyggelsens förväntade

livslängd, scenarier för havsnivåer enligt RCP 8.5 och värre samt till kombinationseffekter av vinduppstuvning, vågpåverkan, vattennivåer i vattendrag och regnhändelser.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats och kompletterats inför utställningsskedet.

Översvämningsdirektivet

Länsstyrelsen påminner om att delar av Lomma kommun är utpekat som ett område med betydande översvämningsrisk enligt översvämningsdirektivet. Detta innebär att Länsstyrelsen kommer att ta fram riskhanteringsplaner med syfte att minska översvämningsriskerna i dessa områden. Länsstyrelsen kommer att kontakta kommunen för vidare dialog.

Skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

I ÖP Lomma redovisas ett flertal konkreta förslag som innebär att markområden reserveras för att uppnå målen med att minska de klimatrelaterade riskerna, främst erosion och översvämning. Plankartan redovisar reservat för skyddsvall, skyddsområde för reningsverk samt fördröjningsdammar för dagvatten.

Länsstyrelsen erinrar om att skyddsåtgärder är vattenverksamheter som prövas enligt miljöbalken. Det framgår inte tydligt av ÖP Lomma vilka effekter som dessa åtgärder kan ha för att minska översvämningsriskerna i ett förändrat klimat. MKB:n tar inte heller upp konsekvenserna av dessa skyddsåtgärder. Då de har som syfte att skydda befintlig bebyggelse och inte är en förutsättning för ny bebyggelse är det inte nödvändigt att i nuläget precisera, effektbeskriva och konsekvensbeskriva åtgärderna. Om skyddsåtgärder är en förutsättning för ny bebyggelse behöver kommunen visa att åtgärderna är genomförbara vid planläggningen.

Kommentarer:
MKB:n samt kartorna har uppdaterats för att tydliggöra osäkerheterna i befintliga skyddsåtgärder.

I ÖP Lomma föreslås också förebyggande åtgärder som innebär att effekterna av ett förändrat klimat förmodas minska. Bland sådana goda exempel kan nämnas reträttvägar för natur, samt översvämningsområden och användning respekt kustzon på plankartan.

Risk för ras och skred

Länsstyrelsen saknar ställningstaganden kring ras och skredrisker. Inom kommunen finns områden med lermark som kan ha förutsättningar för skred, särskilt i närhet till vattendrag och ur ett klimatförändringsperspektiv. ÖP Lomma bör ge vägledning även i de frågorna. Länsstyrelsen rekommenderar Vägledning ras, skred och erosion (se länk nedan) och tillhörande kartvisningstjänst. Särskilt rekommenderas SGU:s karta ”Förutsättningar för skred i finkornig jordart” som ett lämpligt underlag för översiktsplanering och vid strategiska val av lämplig markanvändning.
http://www.swedgeo.se/globalassets/publikationer/sgi-vagledning/sgi-v1.pdf
https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats och kompletterats inför utställningsskedet.

Risk för erosion

Länsstyrelsen konstaterar att ÖP Lomma väl beskriver dagens problem och de ökade risker för erosion som kan förväntas i framtiden. Såväl befintliga som planerade erosionsskydd redovisas på kartor. Vägledningen avseende erosionsskydd är också tydlig med att erosionsskydd inte bör påverka motstående natur- och rekreationsvärden negativt samt att kustprocesser ska få verka i kustavsnitt utan samhällsviktiga funktioner.

Länsstyrelsen noterar att det kan finnas outnyttjade byggrätter inom risk för erosion i kommunen. Länsstyrelsen vill i sammanhanget påminna om skyldigheten för kommunen att i ett sådant fall där det är klarlagt att marken är olämplig utifrån ett riskperspektiv besluta om anstånd i bygglovsärendet och därefter vidta åtgärder för att upphäva detaljplanen. När detaljplaners genomförandetid har gått ut har kommunen rätt att upphäva, ersätta eller ändra planen även om berörda fastighetsägare motsätter sig det.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen konstaterar att på den nivå som är möjlig för en översiktsplan redovisar ÖP Lomma förtjänstfullt både gällande vattenförekomster och planförslagets möjligheter att med hjälp av föreslagna försiktighetsmått och förebyggande åtgärder följa miljökvalitetsnormerna.

Miljökvalitetsnormer för luft

Lomma kommun har ett stort bilberoende och en målsättning i ÖP Lomma är att minska det. Malmö stad har utmaningar för att innehålla miljökvalitetsnormerna för luft vilket gör det särskilt angeläget att redovisa kommunens strategi för hantering av miljökvalitetsnormerna för luft. Länsstyrelsen efterlyser kommunens bedömning av hur ÖP Lomma bidrar till att miljökvalitetsnormerna för luft i Malmö stad kan följas. ÖP Lomma anger att Malmö är en av de städer som en stor del av Lommas invånare pendlar till.

Kommentarer:
Lomma kommun arbetar på flera sätt för att öka det kollektiva resandet och de största åtgärderna är kopplade till resande mot Malmö. I december 2020 införs tågtrafik för pendling till Malmö. Inledningsvis körs timmestrafik men från år 2026, när ytterligare mötesspår har byggts, inleds halvtimmestrafik. Redan idag finns halvtimmestrafik på morgnar och eftermiddagar (rusningstid) på vardagar. Lomma kommun, Trafikverket och Skånetrafiken har även satsat på ett starkt busstråk längs kusten för linje 132 (Löddeköpinge-Bjärred-Lomma-Malmö) där infrastrukturen har byggts om och framkomligheten förbättrats för bussen framförallt inne i Lomma tätort men också med bussramper vid väg E6. Ett arbete med att skapa ett så kallat supercykelstråk på sträckan Lomma – Malmö pågår också under ledning av Region Skåne. Invigning kan förhoppningsvis ske 2023 men de åtgärder för förbättrad framkomlighet som ska göras inom Lomma kommun ska ske under 2021.

Hälsa och säkerhet

Av ÖP Lomma framgår att hela Lommas tätort är utpekad som möjligt förtätningsområde. I detta sammanhang vill Länsstyrelsen lyfta att Lomma hårdkrom, som ligger i verksamhetsområdet Norr Vinstorp, är en B-verksamhet som i sitt tillstånd ges möjlighet till betydligt större produktion än dagens.

Verksamheten kan även bli aktuell att klassa som Sevesoverksamhet. Länsstyrelsen menar att det är viktigt att ÖP Lomma ger en förutsägbarhet för verksamhetsutövaren och hur dennes verksamhet och eventuella planer på förnyade miljötillstånd kan påverkas. ÖP Lomma anger att det inom kommunen inte finns lämplig plats för tillkommande, enligt miljöbalken, tillståndspliktig verksamhet (A- och B-anläggning). Om detta gäller också vid utökning eller omlokalisering av befintliga verksamheter framgår inte.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats inför utställningsskedet.

Borgeby avloppsreningsverk (B-verksamhet), ligger ca 1,5 km nordost från Borgeby tätort. Länsstyrelsen menar att på grund av risk för smitta, lukt och buller så är det inte lämpligt att bygga nära reningsverket vilket bör framgå av ÖP Lomma.

Kommunen pekar i ÖP Lomma ut ett skyddsområde runt verket då det i framtiden kan bli aktuellt att skydda anläggningen från grund av stigande hav. Länsstyrelsen vill i sammanhanget också lyfta vikten av att möjliggöra för en utökning av verksamheten på sikt både avseende miljötillstånd och ändrade behov av markanspråk.

Risk för olyckor

I kapitlet om Beredskap och säkerhet beskrivs kommunens krisberedskap. Länsstyrelsen saknar dock vägledning i ÖP Lomma avseende risk för olycka, både från väg och järnväg samt från verksamheter. Länsstyrelsen vill påtala att kommunen behöver väga in konsekvenser av olyckor, även där de kvantitativt bedöms ha en låg sannolikhet.

Varje kommun är skyldig att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet och kommunens övriga arbete enligt lag om skydd mot olyckor kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Kommentarer:
Den beskrivande texten under stycket Spillvatten i kapitlet Teknisk försörjning har uppdaterats med ovanstående information gällande Borgeby avloppsreningsverk och att byggnation i närheten är olämplig. Ställningstaganden gällande reningsverket har ej ändrats då detta bedöms inkludera utökning av verksamheten.

Översiktsplanen kompletteras med ett ställningstagande gällande nyetableringar i närheten av en led för farligt gods. I kartan för långsiktig utvecklingsstrategi pekar kommunen även ut industriområdet Norr Vinstorp för omvandling till bostäder. Detta för att minska de risker som finns kopplade till ett industriområde som omges av bostadsbebyggelse.

Föroreningar

ÖP Lomma kan med fördel kompletteras med en geografisk redovisning av inventerade eller identifierade misstänkta förorenade områden och deponier samt vägledning för risker och för hur områdena bör hanteras, såväl inom befintlig markanvändning som i områden där ny markanvändningen föreslås.

Länsstyrelsen menar att ÖP Lomma särskilt behöver kompletteras med vägledning för Trädgårdsstaden och i utbyggnadsområde för bostäder i Alnarp som kan beröras av förorenad mark.

Kommentarer:
Fortsatta undersökningar gällande föroreningar genomförs i detaljplaneskedet. Planförslaget kompletteras med tydliggöranden i respektive avsnitt. Kartan Utfylld mark har uppdaterats till Utfylld mark och potentiellt förorenade områden, som även innefattar riskklassning. Ett vidare arbete pågår inom kommunen där en handlingsplan håller på att tas fram för potentiellt förorenad mark inom kommunen. Begreppet ljusföroreningar har börjat aktualiseras allt mer, handlingarna har även kompletterats med en text om detta.

Farligt gods

Av ÖP Lomma framgår att kommunen anser att godstransporter ska flyttas från Lommabanan till ett nytt yttre godsspår, Länsstyrelsen menar att det bör framgå att detta inte är aktuellt för Trafikverket då behovet av en ny järnväg inte finns. Inför utställningen bör ÖP Lomma kompletteras med ställningstagande kring hur kommunen avser att hantera de riskfrågor som är kopplade till transporter av farligt gods på såväl Godsstråket som på väg E6.

Kommentarer:
I kapitlet om riksintressen tydliggör kommunen att det är ett kommunalt önskemål att godstrafiken flyttas till ett särskilt yttre godsspår. Översiktsplanens kapitel om miljökvalitetsnormer och andra miljöfaktorer kompletteras med ett avsnitt som tar upp transporter av farligt gods samt ett ställningstagande gällande nyetableringar i närheten av en led för farligt gods.

Buller

ÖP Lomma anger att ett verksamhetsområde föreslås upphöra samt att två verksamhetsområde föreslås ändras till användningen lättare industri för att minska bullerstörning av befintlig och ny bebyggelse (s.122). Vilka tre områden detta berör behöver förtydligas, av kartan på s. 25 framgår att ett av områdena gäller verksamhetsområdet Kanik.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats inför utställningsskedet.

Samordning mellan kommuner

Avloppsreningsverk

Upptagningsområdet för Borgeby avloppsreningsverk innefattar Bjärred, Borgeby, Flädie och Fjelie. Resterande delar av Lomma kommuns avloppsvatten överförs till Sjölunda avloppsreningsverk där det bör uppmärksammas att den kapacitet tillståndet medger snart är uppnådd. Avseende Sjölunda avloppsreningsverks kapacitet förutsätter Länsstyrelsen att nödvändiga politiska beslut tas inom VASYD för att utvecklingen i ÖP Lomma och grannkommunerna ska kunna förverkligas.

Cykelvägar

Lomma ÖP beskriver att föreslagna nya cykelvägar är av stor vikt för att öka cyklingen i kommunen och att det är viktigt med samarbete över kommungränserna. Länsstyrelsen efterlyser en redovisning av status för detta samarbete och konstaterar samtidigt att cykelmöjligheter genom Lomma kommun är av stor vikt också för grannkommunernas möjligheter till cykelpendling och rekreation.

Kommentarer:
Den beskrivande texten under stycket Spillvatten har uppdaterats med ovanstående information gällande avloppsreningsverk. Ställningstaganden gällande VA-system och reningsverk har ej ändrats då dessa bedöms inkludera utredning av kapacitetsökning.

Lomma kommun arbetar tillsammans med Region Skåne i projektet Supercykelstråk. Arbetet innebär att sträckorna Bjärred-Lund, Bjärred-Lomma-Malmö, Lomma-Lund och Lomma-Malmö har bristinventerats och de olika väghållarna har tagit del av inventeringen. I botten ligger Region Skånes ”Koncept för Supercykelstråk i Skåne” och fokus är på att skapa snabba, trafiksäkra och trygga cykelstråk för cykelpendling. I arbetet är det statusen för hela det utpekade stråket som är viktig och inte bara enstaka punktinsatser. Stråket Lomma-Malmö har kommit längst och där genomför Lomma kommun infrastrukturåtgärder under år 2020 och 2021. Målsättningen är att inviga stråket som ett supercykelstråk senast år 2023. Avsnittet om infrastruktur i översiktsplanen kompletteras med information om arbetet med supercykelstråk.

Länsstyrelsens råd

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) ska identifiera och beskriva miljöförhållandena som kan komma att påverkas betydligt, relevanta miljöproblem som har samband med naturområden som avses i 7 kap miljöbalken (MB) eller ett annat område av särskild betydelse för miljön samt hur relevanta miljökvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planen. MKB ska redovisa de i planförslaget gjorda valen i förhållande till möjliga alternativ, samt jämfört med ett realistiskt nollalternativ.

Förutsättningar och ställningstaganden

Återkommande återfinns förutsättningar och ställningstaganden i MKB som saknas i planbeskrivningen. Förutsättningar och ställningstaganden som är av vikt för planen bör lyftas in i ÖP Lomma. Ett exempel på detta är delar av avsnittet i MKB som behandlar riksintresse högexploaterad kust.

Kulturmiljövärden

I MKB:n anges att Bjärred och Borgeby historiskt sett har uppfattats som två separata orter med olika karaktärer. Kommunen anger att orternas karaktärer ska bevaras trots att de föreslås växa ihop. Länsstyrelsen saknar övergripande riktlinjer i ÖP Lomma för hur detta ska kunna genomföras. Att den historiska bebyggelsestrukturen förändras, anser Länsstyrelsen bör tas upp som en negativ konsekvens i MKB:n.

Länsstyrelsen menar att de landskapsanalyser som hänvisas till i MKB:n bör väga in ett kulturhistoriskt perspektiv på landskapet.

Nya delar i ÖP-processen

På sidan 106 i MKB nämns den kommande processen. Det bör förtydligas vad som gäller enligt PBL sedan 1 april 2020, då ett antal förändringar i 3 kap. PBL infördes, bland annat i syfte att stärka en kontinuerlig, framåtsyftande och aktuell översiktsplanering. I detta blir planeringsstrategin det centrala, nya verktyget.

Lagändringarna syftar också till att översiktsplanen i högre grad än tidigare ska underlätta för efterföljande planering och prövning med ökat fokus på markanvändningskartan och tydliga ställningstaganden.

Kommentarer:
Plandokumentet kompletteras inför utställning med de ställningstaganden och förutsättningar som beskrivits i miljökonsekvensbedömningen. MKB:ns beskrivning av konsekvenser på kulturmiljövärden stärks. Plandokumentet kompletteras med information om förändringar i PBL from 1 april 2020.

Översiktsplanens koppling till nationella och regionala mål, planer och program

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. ÖP Lomma beskriver Agenda 2030, barnkonventionen och behovet av tillgänglighet som viktiga utgångspunkter för arbetet. Länsstyrelsen konstaterar att ÖP Lomma har bäring på flera mål t.ex. de nationella friluftsmålen, de nationella jämställdhetsmålen och folkhälsomålen. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att i handlingarna synliggöra hur ÖP Lomma tar hänsyn till sådana mål, planer och program som kommunen bedömer har betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

Kommentarer:
Plandokumentet kompletteras till utställningen med kopplingar till fler nationella mål.

Behov av mark för bostäder och verksamheter

Enligt 4 § BFL, Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § 5 punkt PBL. Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL och kommunens riktlinjer ska därför vara ett underlag för att kunna motivera varför ny mark tas i anspråk i bland annat översiktsplaneringen.

Länsstyrelsen konstaterar att ÖP Lomma saknar koppling till sina framtagna riktlinjer för bostadsförsörjning men samtidigt att kommunens riktlinjer inte lever upp till lagens krav. Därför rekommenderar Länsstyrelsen kommunen att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning och låta dessa utgöra grunden för de det behov av mark för bostadsbebyggelse som pekas ut i ÖP Lomma. Länsstyrelsen menar att nya riktlinjer för bostadsförsörjningen behöver finnas innan kommunen går vidare med ÖP Lomma. Länsstyrelsen har kännedom om att kommunen har påbörjat arbetet med att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen och välkomnar en fortsatt dialog.

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att använda statistik uppdelat på kvinnor och män i de nya riktlinjerna för bostadsförsörjningen för att synliggöra kvinnor och mäns likheter och skillnader på bostadsmarknaden. Länsstyrelsen rekommenderar: Boverkets webbhandbok om riktlinjer https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/

Länsstyrelsen har även samlat information om bostadsförsörjning och goda exempel på riktlinjer för bostadsförsörjning på https://www.lansstyrelsen.se/skane/stat- och-kommun/samhallsbyggnad/boende/bostadsforsorjning.html

Kommentarer:
Riktlinjer för Bostadsförsörjning arbetas fram av Lomma kommun, samråd kring har skett och riktlinjerna antas samtidigt som beslut om utställning av Översiktsplanen tas. Det markanspråk som krävs för att uppfylla kommunens bostadsförsörjningsansvar belyses i översiktsplanen.

lanspråktagande av jordbruksmark

Det ligger i Länsstyrelsen uppdrag att verka för att nationella mål får genomslag. Detta har bl.a. inneburit ett tydligt ställningstagande för en begränsad exploatering av jordbruksmark, samt ett mer effektivt utnyttjande av den mark som ändå exploateras. Hållbara transporter i Skåne och Hushållning med Skånes mark-och vattenresurser är två av de fem största utmaningarna för miljöarbetet i länet (Skånska åtgärder för miljömålen, Regionalt åtgärdsprogram för miljökvalitetsmålen 2016-2020 (Länsstyrelsen Skåne 2016:16).

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunens ambition att spara jordbruksmark men efterlyser inför utställningen kommunens motiv för behovet av att ta jordbruksmark i anspråk där så sker. Detta för att visa hur man avser att följa bestämmelserna i miljöbalken, dvs kommunens bedömning av att exploateringen av jordbruksmark utgör ett väsentligt samhällsintresse enligt 3 kap. 4 § MB. Länsstyrelsen menar att det bör framgå hur kommunen avser att bebygga och använda den oexploaterade mark som man anser är motiverad att ta i anspråk så att de kan ske på ett långsiktigt hållbart sätt för att följa nationella och regionala mål. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunens ställningstagande och motiv förtydligas i ÖP Lomma.

ÖP Lomma anger ett mål om 1 500 bostäder på 10 år. Men sammanlagt ger utbyggnadsområdena ca 1 850 bostäder, och då är Trädgårdsstaden, där planläggning pågår, inte medräknat. Dessutom anges att förtätning är huvudfokus, men hur många bostäder som skulle kunna genomföras med förtätning anges inte. ÖP Lomma pekar istället ut uppemot 25 procent fler bostäder i planen än beräknat på jordbruksmark. Med verksamhetsområden inkluderade ianspråktar ÖP Lomma nästan 100 hektar jordbruksmark.

Av MKB:n framgår det att verksamhetsområde för Borgeby och Vinstorp är ersättningsmark för de verksamheter inom det centrala verksamhetsområdet Norr Vinstorp i Lomma tätort, som kommunen på sikt vill omvandla till bostäder. Då detta är ett motiv för att jordbruksmarken tas i anspråk bör kommunen visa hur det säkerställs att det blir just dessa verksamheter som ges möjlighet att flytta till de nya verksamhetsområdena. För Lomma kommuns del handlar även all föreslagen infrastruktur att jordbruksmark tas i anspråk vilket på motsvarande sätt som ovan måste motiveras.

Kommentarer:
Det markanspråk som krävs för att uppfylla kommunens bostadsförsörjningsansvar belyses i översiktsplanen. För vissa större områden, Bjärreds Vångar och Alnarp måste planläggningen och även försörjningen med teknisk infrastruktur ske i ett sammahang, dock avses inte områdena vara fullt utbyggda vid den planeringshorisons som finns i översiktsplanen, detta tydliggörs i förekommande fall.

Landsbygden

Det är positivt att landsbygden och landskapets olika värden tas upp till diskussion i ÖP Lomma och att förändrad markanvändningen föreslås för att utöka naturmark och bidra till rekreation i ett landskap med mycket liten andel allemansrättsliga områden. Jordbrukslandskapets känsliga läge nära kusten och dess konsekvenser diskuteras också på olika ställen i ÖP Lomma. Ju mer kunskap och samverkan mellan inblandade aktörer desto bättre resultat långsiktigt för alla inblandade.

Länsstyrelsen ser dock behov av förtydligande av ÖP Lommas vägledning för ny bebyggelse på landsbygden. Den vägledning som återfinns i MKB:n bör lyftas in i planhandlingen. Exempelvis anger MKB:n att ”Det öppna landskapets karaktär ska bevaras. Nya byggnader och andra anläggningar ska prövas restriktivt och medges endast om de kan anpassas till landskapets karaktär” men i planhandlingens vägledning för landsbygden, under rubriken Bebyggelse och Natur återfinns inte detta ställningstagande.

Kommentarer:
Plandokumentet kompletteras till utställningen med vägledning från miljökonsekvensbedömningen och en ny ”markanvändning”, Respekt Landsbygd, förs in på plankartan till utställningen.

Havsområdet

Länsstyrelsen bedömer att de användningar som ÖP Lomma anger för havsområdet är förenliga med Havs- och vattenmyndighetens förslag till statliga havsplaner. Havs- och vattenmyndigheten anger användning Gn inom den del av kommunens vattenområde där statlig planering överlappar med kommunal planering. Den statliga planeringen innebär här att ingen särskild användning har företräde och att särskild hänsyn ska tas till höga naturvärden vid planering, tillståndsgivning och förvaltning. Kommunens förslag på användning preciserar och förtydligar på en lokal nivå, vilket Havs- och vattenmyndigheten inte har möjlighet till. Kommunens planering är enligt Länsstyrelsens bedömning ett gott exempel på hur kommunal och statlig planering kan samverka.

Hållbara transporter och infrastruktur

ÖP Lomma anger som en av kommunens planstrategier att ”Vi fokuserar på att samla, förtäta och förädla bebyggelse i strategiska, kollektivtrafiknära lägen.” vidare konstateras att ”Vi behöver bygga ett samhälle som gör det enkelt att resa kollektivt, att cykla och gå.” Bilberoendet i kommunen ska minska och fokus ligger på förtätning, men ÖP Lomma har istället fokus på nya utbyggnadsområden, som i sig själva rymmer alla de bostäder som kommunen har som mål att bygga. Länsstyrelsen anser att ÖP Lomma med fördel kan redovisa hur resefördelningen inom kommunen ser ut idag och vad kommunens målsättning är för en förändrad resefördelning vid planperiodens slut.

I december 2020 kommer en tågstation med bland annat halvtimmestrafik Kävlinge- Malmö öppnas i Lomma och år 2026 planeras stationer i Alnarp och Flädie att öppna för persontrafik. En viktig fråga blir då hur nya bostäder kan dra nytta av dessa nya stationer, samt hur kommunen underlättar för de redan boende att cykla, gå eller åka kollektivt.

Utifrån ÖP Lommas samrådshandling menar Länsstyrelsen att risken är stor att bilberoendet fortsätter att öka i kommunen. För utbyggnadsområdena i Lomma/Alnarp anger ÖP Lomma specifikt att det är fokus på att minska bilberoendet, men anger det inte för utbyggnadsområdena i det norra tätortsklustret Bjärred och Borgeby, som ändå anges vara kollektivtrafiknära med anledning av den kommande stationen i Flädie. Länsstyrelsen menar att det är tveksamt hur stark kopplingen till den nya stationen blir bli då avståndet är närmre 3 kilometer.

ÖP Lomma saknar ett resonemang kring det mellankommunala perspektivet på åtgärder för att öka kollektivtrafikresandet och cykling, beskrivningar av kommunens kopplingar norrut med busslinjer såväl som pendeltåg och cykelkopplingar saknas. Handlingarna skulle med fördel kunna visa samtliga befintliga huvudcykelstråk i karta tillsammans med busshållplatser och tågstationer inom och i anslutande kommuner för att åskådliggöra bytesmöjligheter och kopplingspunkter. Resonemang kring ytterligare åtgärder som kan användas för att också dämpa bilberoendet saknas. Länsstyrelsen

ser dock mycket positivt på att kommunens parkeringsnorm ska ses över i detta syfte, det kan vara ett av flera verktyg för att dämpa bilberoendet i nya utbyggnadsområden.

ÖP Lomma kan med fördel redovisa planerad cykelväg som ska koppla det Bjärred och de nya utbyggnadsområdena till Flädie station. Denna cykelväg finns med i RTI och alltså finansierad. ÖP Lomma kan med fördel förtydligas avseende vad det föreslagna kollektivtrafikreservatet innebär i praktiken.

Länsstyrelsen menar att ÖP Lomma bör kompletteras med en inriktning utifrån fyrstegsprincipen i infrastrukturplanering. Fyrstegsprincipen innebär att planeringen tar avstamp i att i första hand lösa behov och brister genom påverkan av transportsätt eller förbättring av befintlig infrastruktur före nybyggnation av infrastruktur.

Kommentarer:
Till utställningsskedet kompletteras planen med en karta som visar resande med kollektivtrafik och cykel. I kartan markeras både kommande och befintliga tågstationer ut, både inom Lomma kommun och i angränsande orter längs Södra stambanan. En radie på 1 och 3 kilometer markeras kring stationerna för att visa på täckningsgraden för tågtrafik. Kartan visar även busslinjer med hållplatser och det planerade prioriterade huvudcykelnätet. Det går också att se den planerade matarbuss som Skånetrafiken tänker sig ska koppla Löddeköpinge och Bjärred med Flädie station. Den bussen ska överensstämma med tågets ankomst- och avgångstider och blir ett tåg försenat ska bussen stå och vänta.

Planförslaget riktar också in sig mot att skapa fler arbetstillfällen inom kommunen. Möjligheten för boende att kunna bo och arbeta på samma ort minskar behovet av pendling och bidrar till ett mer hållbart arbetsliv.

Kommunen arbetar också med en uppdatering av den gällande parkeringsnormen och fokus i det arbetet är att minska bilberoendet genom mobilitetspaket som incitament för byggherre/exploatör att minska bilberoendet i nya bostadsområden. Till parkeringsnormen hör ett strategidokument där fem av åtta strategier riktar sig direkt mot att få ner bilberoendet: främja hållbara färdslag till stora målpunkter, skapa pendlarparkeringar, minska bilparkeringsåtgången på arbetsplatser, underlätta boendeparkering och tillämpa flexibla parkeringstal.

Önskad förändring i fördelning av resor med olika färdmedel anses för detaljerad för översiktsplanen, dessa frågor hanteras istället i kommunens energi- och klimatplanering.

Social hållbarhet

Länsstyrelsen ser positivt på att ÖP Lomma tidigt lyfter fram barnkonventionen och de globala målen i översiktsplanen. De globala delmål som handlar om biosfären genomsyrar tydligt handlingarna, och Länsstyrelsen bedömer att förslagen också har bäring de mer socialt inriktade målen. Exempelvis kommer ökade rekreationsmöjligheter för fler med närmre ut i natur, ökade möjligheter att gå och cykla, samt ett helhetsgrepp om klimatanpassning gynna en bred del av kommunens befolkning. I stort saknas dock ett tydligt avstamp i de Agenda 2030-mål som handlar om folkhälso-, jämställdhets och rättighetsperspektiv. ÖP Lomma saknar också en social konsekvensanalys.

Översiktsplanen är kommunens viktigaste och mest långsiktiga strategi när det gäller användningen av mark- och vattenområden samt hur den bebyggda miljön ska utvecklas och bevaras. Beslut om hur mark ska användas grundlägger många villkor som styr kvinnors, mäns, flickors och pojkars liv och

vardag. Därför är det viktigt att kommunen integrerar de sociala perspektiven, jämställdhet, folkhälsa, tillgänglighet och barnrätt, i samhällsplaneringen. ÖP Lomma kan med fördel kompletteras med en beskrivning av vilken kunskap om olika målgruppers behov och situation som Lomma kommun samlar in och arbetar efter och om det finns ett jämställdhets- och rättighetsperspektiv (barn, personer med funktionsnedsättning, minoriteter med flera) i arbetet med att skapa trygghet i kommunens verksamheter och offentliga miljöer. Länsstyrelsen rekommenderar:

- Länsstyrelsernas metodstöd för ett rättighetsbaserat arbetssätt https://www.lansstyrelsen.se/download/18.5bc4a6f51627e68be133cd39/1526068596390/MR-metodstod-for-rattighetsbaserat-arbetssatt-webb.pdf
- Länsstyrelsen Skånes vägledning för jämställd fysisk planering https://www.lansstyrelsen.se/download/18.691fcf616219e10e93aa509/1526067927741/vagledning_jamstalldhet_fysisk_planering-2016.pdf

Hänsyn till kulturmiljövärden

Länsstyrelsen menar att ÖP Lomma generellt är konkret och har tydliga ställningstaganden som kan ge god vägledning för kommande prövningar avseende kulturmiljövärden. Kommunen har också ett bra planeringsunderlag i form av ett kommunövergripande kulturmiljöprogram som ger ställningstagandena i ÖP Lomma stöd, dock saknas övergripande riktlinjer i ÖP Lomma för hur orterna Bjärreds och Borgebys karaktärer ska bevaras trots att de föreslås växa ihop.

Områdesskydd enligt miljöbalken

Naturreservat

ÖP Lomma saknar en redogörelse för följande naturreservat:

- Plommonskogen, bildat 2020, kommunalt beslut om interimistiska bestämmelser.
- Augustenborg, kommunalt beslut om interimistiska bestämmelser.
- Följande nya naturreservat har beslutats men är överklagade:
- Kyrkfuret, kommunalt beslut om interimistiska bestämmelser.
- Kustdammarna, nytt kommunalt naturreservat.

Länsstyrelsen konstaterar kort att kartorna som illustrerar naturreservaten på sid 25, 78 och 79, inte helt stämmer överens. På kartan på sidan 25 bör det tydliggöras om det är planerade naturreservat eller befintliga som illustreras och skrafferingen på området vid Lilla Lomma stämmer inte med teckenförklaringen.

Kommentarer:
Handlingarna har kompletterats och förtydligats inför utställningsskedet.

Biotopskydd och artskydd

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att föreslagna nya utbyggnadsområden, bland annat Bjärreds vångar, kan komma att beröra generella biotopskyddsområden. Kommunen bör i ett tidigt skede beakta och ta hänsyn till dessa. Det är angeläget att tydliggöra detta ifall genomförandet är beroende av att dispenser beviljas.

Vidare bör artskyddsfrågan klargöras och vid behov utredas för samtliga nya exploateringsområden som föreslås, och MKB bör upprättas i de fall där föreslagen exploatering berör hotade arter. ÖP Lomma bör också kompletteras med en generell text avseende rödlistade arter samt arter som omfattas av artskyddsförordningen. En beskrivning av kommunens ansvarsarter är välkommet.

Kommentarer:
Planförslaget kompletteras med skrivningar som uppmärksammar artskyddsfrågan.

Övriga synpunkter

Elektronisk kommunikation

Länsstyrelsen konstaterar att ett avsnitt om elektronisk kommunikation saknas i ÖP Lomma. Under rubriken Teknisk försörjning står det mycket litet om tillgång till digital infrastruktur eller elektronisk kommunikation. Länsstyrelsen konstaterar att av Lomma kommuns hushåll utanför tätort har mindre än 50 procent tillgänglighet till snabbt bredband via fiber. Snabbt bredband är en viktig samhällsfunktion och bör finnas med i samrådshandlingen för att ta upp robusthet och redundans och kopplingen till service och även kris och beredskap.

Vägledning

Länsstyrelsen konstaterar att handlingarna kan förtydligas med vägledning för befintlig bebyggelse, vägledning för kulturmiljöaspekter i Bjärred och Borgeby samt tydliggörande på plankartan avseende vilka utpekade områden som föreslås respektive är befintliga. Skyddsområde för gasledning och kraftledning bör också finnas med, liksom vägledning för landsbygden.

Kommentarer:
Stycket IT-infrastruktur i kapitel Teknisk försörjning har utvecklats med information om statusen i Lomma i relation till regeringens mål att 95% av Sverige skall ha tillgång till 100mbit/s bredband 2020. För Lomma kommun så har 95% tillgång till fiber, antalet hushåll och arbetsställen som har anslutit sig är 85%. Regeringens mål är därmed nått, men det inte alla som ansluter sig via fiber.

Plankartan i förslag till Översiktsplan 2020 visar förändrad markanvändning. För att förtydliga detta till utställningen har legenden för plankartan delats upp i två delar där en visar bevarande, i huvudsak havsplaneringen, och resterande lager visar förslag på tillkommande markanvändning. Kommunen väljer att inte lägga in skyddsområde för kraftledningar och gasledningar på plankartan eftersom det då skulle kunna uppstå osäkerhet om ifall detta är de enda skyddsområdena. Om dessa två lager visas på plankartan skulle även andra skydd behöva visas för att inte riskera att missas. Plankartan skulle då bli oläslig. Skyddsområde för kraft- och gasledning visas istället på kartan ”Teknisk försörjning” i likhet med att andra skyddade områden visas på tematiska kartor för exempelvis naturvård.

Vad gäller kulturmiljöaspekter samt vägledning för landsbygden kommer planförslaget att kompletteras till utställningen. Riktlinjer för kulturmiljön kommer att arbetas in i dokumentet och plankartan kommer att utökas med lagret ”Respekt landsbygd”.

Samrådsområden för högre objekt

Länsstyrelsen konstaterar att uppgifterna under rubriken Totalförsvaret på sidan 57 bör förtydligas. Texten anger att ”Hela landet är samrådsområde för objekt högre än 20 meter”, den bör förtydligas med att det för civil luftfart gäller att alla objekt som konstverk, master, torn, pyloner, hus etc. som

är högre än 20 meter över omgivande mark eller vattenytan på svenskt territorium eller territorialvatten ska remitteras till Luftfartsverket. För Försvarsmakten gäller 45 meter innanför sammanhållen bebyggelse och 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse.

Kommentarer:
Planen justeras inför utställningen i enlighet med ovan nämnda text.

Vindkraft

I ÖP Lomma anges att ”Kommunen tar ställning mot etablering av vindkraft inom de områden som angivits som olämpliga i vindkraftsutredningen. Utredningen ska uppdateras under planperioden”. Länsstyrelsen konstaterar att det är lämpligt att arbeta in vilka dessa områden är i planhandlingarna och eventuell ny vägledning.

Invasiva arter

Länsstyrelsen ser positivt på att invasiva arter tagits med i kartan över risk och att problematiken beskrivs i ÖP Lomma.

Huvudmannaskap

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att redovisa om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen, och de särskilda skälen för detta.

Kraftledning

ÖP Lomma anger att kommunen ska verka för att Svenska kraftnäts ledning markförläggs i den norra delen av kommunen. Länsstyrelsen konstaterar att det inte finns några planer på det vilket med fördel kan framgå av handlingarna.

Infrastruktur

I kartan för långsiktig utbyggnadsstrategi saknas de snabbcykelvägar som föreslås.

På plankartan saknas stationsläget i Lommas tätort. På sidan 111 kan kartan med fördel förtydligas då den visar både förutsättningar idag, exempelvis busslinjerna, tillsammans med de nya stationslägen som planeras öppna år 2026.

Kommentarer:
I stycket Vindkraft under Teknisk försörjning har det förtydligats att föregående vindkraftsutredning påvisar att storskalig vindkraftsetablering generellt sett är olämplig i hela kommunen. Det har även hänvisats till ställningstaganden mot havsbaserad vindkraft i styckena Kustvattenanvändning och Havsplanering.

Enskilt huvudmannaskap är ej aktuellt inom de utpekade utbyggnadsområdena i översiktsplanen.

Gällande kraftledningar så har det förtydligats att ledningsägarna inte har några nuvarande planer på markförläggning.

Lagret som visar prioriterat huvudcykelnät är inlagt på kartan för långsiktig utvecklingsstrategi. En ny karta för resande med kollektivtrafik och cykel läggs till i planen inför utställningen. Tågstationen i Lomma visas där som befintlig och stationerna i Flädie och Alnarp som tillkommande.

HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, har tagit del av samrådsunderlaget i ärendet och tackar för möjligheten att lämna synpunkter. Det är mycket positivt att kommunen arbetar med planering för havsområdet. HaV bedömer att kommunens förslag till översiktsplan är förenlig med HaV;s förslag till havsplaner. HaV ser gärna ett förtydligande kring kommunens bedömning om riksintresse friluftsliv i Lomma Hamn.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havsplanering

Lommabukten ingår i område Ö297 i förslaget till havsplan som HaV har lämnat till regeringen. För området föreslår HaV generell användning med särskild hänsyn till höga naturvärden. I område Ö297 redovisas även användningarna rekreation, sjöfart och yrkesfiske, men dessa användningar sträcker sig inte in i Lomma kommun. Energiutvinning, andra industriella användningar inklusive täktverksamhet är inte prioriterade i förslaget till statlig havsplan och anges därför inte som användningar i område 0297. I· Lomma kommuns kustvattensplan liksom kommunens förslag till översiktsplan anges att täktverksamhet ej bör förekomma i Lommabukten samt att vindkraft till havs ej får förekomma. HaV anser att Lomma kommuns ställningstagande är förenligt med förslaget till havsplan eftersom etablering av vindkraft eller täktverksamhet inte föreslås som användningar i det aktuella området. HaV bedömer att förslaget till statlig havsplan har utformats med hänsyn till lokala och regionala förutsättningar och behov.

De statliga havsplanerna ska vägleda om lämplig användning inom havsområden. Om det behövs för att uppnå syftet med en havsplan, kan föreskrifter om förbud mot eller begränsningar för verksamheter eller åtgärder inom ett havsplanerat område tas fram. HaV har inte utarbetat förslag till sådana föreskrifter. Tillståndsprövning krävs före eventuell etablering av verksamheter. I den prövningen ingår även underlag såsom kommunernas ställningstaganden i översiktsplaner.

Riksintressen

Kommunen anger att riksintresse för friluftsliv bör anpassas till gällande detaljplaner i Lomma Hamn. HaV ser gärna ett förtydligande avseende på vilket sätt kommunen menar att riksintresset bör anpassas.

Kommentarer:
Avgränsningen av riksintresse friluftsliv står i strid med detaljplan som vunnit laga kraft innan riksintresseavgränsningen ändrades, detta har förtydligats i handlingarna. I övrigt delar nu kommunen HaV:s inställning att den kommunala och statliga havsplaneringen är förenliga och detta har tydliggjorts i handlingarna.

LANTMÄTERIET

Har kommunen någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser?

Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen, kan det vara ett bra stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen för detta redovisas i översiktsplanen.

Kommentarer:

I dagsläget ser kommunen inget särskilt skäl för att tillämpa enskilt huvudmannaskap inom de utpekade utbyggnadsområdena i översiktsplanen.

LUFTFARTSVERKET

På sidan 57 i översiktsplanen har en sammanblandning mellan civil och militär luftfart skett under rubriken "Totalförsvaret". Det står " Hela landet är samrådsområde för objekt högre än 20 meter". Följande gäller: För civil luftfart gäller att alla objekt som konstverk, master, torn, pyloner, hus etc. som är högre än 20 meter över omgivande mark eller vattenytan på svenskt territorium eller territorialvatten skall remitteras till LFV. Observera skrivningen att svenskt territorialvatten inkluderas. För Försvarsmakten gäller 45 meter innanför sammanhållen bebyggelse och 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse. Det är viktigt att dessa skillnader framgår.

Lomma kommun berörs av den s.k. MSA-påverkande ytan (skyddsområde på 60 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Malmö-Sturup och Ljungbyheds flygplatser. Malmö-Sturup flygplats utgör riksintresse vilket bör nämnas under riksintressen i översiktsplanen. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Av översiktsplanen bör framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom den MSA-påverkande ytan, även till havs, ska samrådas med berörd flygplats. Konsekvenser av hinderbegränsande områden och bullerkurvor ska redovisas i översiktsplanen i form av restriktioner och/eller rekommendationer.

Kommentarer:
Planförslaget omformuleras efter inkommen synpunkt.

POLISMYNDIGHETEN I SKÅNE

Översiktsplanen ska ange hur kommunen vill använda, utveckla och bevara den fysiska miljön. Under punkten "Beredskap och säkerhet" och rubriken "Trygghet" står:

- Beakta säkerheten i all planering och samhällsutveckling.
- Vid all planering av bebyggelse, ska målet vara att skapa miljöer som mot- verkar otrygghet.

Vi ser det som viktigt att inte bara motverka otrygghet vid planering av be- byggelse utan otrygghet bör motverkas i all planering och samhällsutveckling. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande perspektivet är viktigt i alla sammanhang.

Kommentarer:

Planförslaget omformuleras efter inkommen synpunkt.

REGION SKÅNE

Lomma planerar att utveckla kommunen med fokus på tätortskluster Bjärred/ Flädie i norr samt Lomma/Alnarp i söder. Kommunen vill satsa på en mer varierad och tätare bebyggelsestruktur med ökade stadslivskvalitéer, goda och hållbara kommunikationer samt på natur- och kulturvärden. Intentioner som stämmer väl överens med Strategier för Det flerkärniga Skåne och den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030.

Regionalt perspektiv

Planförslaget relaterar på ett bra sätt till Lommas roll mitt i Öresundsregionen där Skåne och Själland som gemensam arbetsmarknad, med samlat kulturutbud och goda kopplingar skapar stora möjlig heter för det framtida Lomma kommun att utvecklas. Detta tydliggörs på ett bra sätt, särskilt i bilden från Malmö-Lundregion ens strukturplan. Det är glädjande att Lomma kommun understryker att planering som syftar till att stärka Skåne även bidrar till en positiv utveckling för varje enskild kommun. Lomma kommun sätter på detta vis in den egna kommunen i ett större regionalt sammanhang. Regionen Skåne ser även positivt på att Lomma kommun lyfter mellankommunala intressen och vikten av mellan- kommunal samordning för att få till en fortsatt god och hållbar utveckling. Plan- förslaget ger också en god genomgång av relevanta regionala strategidokument.

Bebyggelseutveckling

För att möta efterfrågan och en växande befolkning siktar Lomma kommun i förslag till översiktsplan på att möjliggöra byggandet av 150 nya bostäder per år under perioden 2021-2030. Region Skåne kan konstatera att Lommas befolkningsprognos ligger något högre än Region Skånes framskrivning, men att prognosen över behovet av bostäder ligger i linje med Region Skånes beräkning.

Det är även positivt att Lomma kommun resonerar kring sin befolkningsstruktur. Det är klokt att ta hänsyn till de behov som kommunens demografiska sam- mansättning ställer på bostadsutvecklingen. För att ge fler unga vuxna möjligheten att stanna kvar i Lomma kommun är det exempelvis nödvändigt att säker- ställa ett utbud av överkomliga hyresrätter för denna grupp.

I planförslaget pekas förtätningsområden ut i både Lomma, Alnarp och Bjärred/Borgeby, vilket Region Skåne ser positivt på. Förtätningen stämmer väl överens med Strategier för det flerkärniga Skåne som framhåller vikten av att aktivt arbeta med att förtäta befintliga strukturer. Region Skåne ser en möjlighet för Lomma kommun att föra ett resonemang om att planera för bebyggelseutveckling i det kollektivtrafiknära läge som uppstår när Flädie station färdig- ställs.

Planförslaget innebär även ianspråktagande av jordbruksmark för bostadsbebyggelse. Markanvändningskonflikter mellan exploatering och bevarande, särskilt avseende jordbruksmark, är en stor miljöutmaning för Skåne. Skånes utveckling kommer innebära att jordbruksmark behöver tas i anspråk men det är då viktigt att det sker med hög täthet och i goda kollektivtrafiklägen.

Region Skåne vill även uppmärksamma Lomma kommun på att primärvården har behov av ersättningslokaler för nuvarande vårdcentral. Från Region Skånes sida efterfrågas ny lokal med placering i centrala delar av Lomma tätort. Det har länge varit aktuellt med nybyggnation men det arbetet har avstannat. Däremot vill Region Skåne informera om att det är mindre troligt att fler vårdcentraler i Bjärred med omnejd kommer att behövas.

Kommentarer:
För Lomma centrum pågår detaljplanearbete. Inom ramen för det hanteras frågan om mer anpassade lokaler för en vårdcentral.

Kommunikationer och infrastruktur

Region Skåne ser positivt på Lommas övergripande intentioner om att utveckla kommunen med goda kommunikationer och bidra till ökat hållbar resande. Region Skåne ser gärna att Lomma kommun, under avsnittet transportplanering på sidan 11 inkluderar väg 913 Bjärred-Flädie, då den är ett namngivet objekt i Regional transportinfrastrukturplan 2018-2029 upprättad av Region Skåne.

Kommentarer:
Utställningsförslaget till Översiktsplan 2020 kompletteras med det namngivna objektet Väg 913 Bjärred-Flädie.

Kollektivtrafik

Region Skåne ser positivt på att Lomma kommun fokuserar på att samla, förtäta och förädla bebyggelse i strategiska, kollektivtrafiknära lägen. Bebyggelseutvecklingen som anges i översiktsplanen stämmer väl överens med framtida planer för kollektivtrafik, förutom det verksamhetsområde som planeras i Lomma mellan Malmövägen och motorvägen. Region Skåne ser gärna en möjlighet för en arbetspendling med kollektivtrafik i nya verksamhetsområden.

Region Skåne har nyligen genomfört analyser för hur tillgängligheten för anslutningsresor med cykel till kollektivtrafik ser ut. Region Skåne vill informera om detta verktyg som ett stöd i planeringen för att skapa bra förutsättningar för stadens invånare att resa hållbart.

Kommentarer:
Det föreslagna verksamhetsområdet utmed Malmövägen har goda möjligheter till kollektivtrafik vilket syns på den nya karta som i utställningsförslaget kommer att redovisa resande med kollektivtrafik och cykel. Till tågstationerna i Lomma, Hjärup och Åkarp är det cirka 1,5-2 kilometer och i norra delen går busslinje 132 som ska fortsätta att utvecklas mot ett starkt busstråk längs kusten med täta avgångar.

Gång och cykel

Region Skåne ser mycket positivt på Lomma kommuns intention att främja den mellankommunala cykelpendlingen genom ett prioriterat huvudnät och välkomnar initiativet att utformningen av huvudcykelstråken samordnas på en regional nivå med grannkommunerna.

I dokumentet Supercykelstråk i Skåne - ett koncept, har kopplingarna Lomma- Bjärred, Bjärred-Lund, Lomma-Lund, Lomma-Hjärup, Lomma-Arlöv och Lomma-Malmö identifieras som aktuella stråk att standardhöja enligt konceptet för supercykelstråk i Skåne, eftersom det finns en stor potential att öka andelen cyklister på dessa stråk. Region Skåne ser där för mycket positivt på att dessa förbindelser pekats ut som ett prioriterat huvudnät. Kopplingen från Flädie station och vidare till Lund skulle enligt Region Skåne kunnat nämnas, liksom kopplingen mellan Lomma och Malmö.

Kommentarer:
Till utställningsförslaget kompletteras avsnittet om prioriterat huvudcykelnät med text om det arbete kring Supercykelstråk som Lomma kommun deltar i tillsammans med Region Skåne, Trafikverket och

grannkommunerna. Sträckorna Bjärred-Lund, Lomma-Malmö och Bjärred-Lomma läggs till i det aktuella avsnittet.

Godstrafik

Region Skåne note rar att Lomma kommun vill att godstrafiken lyfts bort från Lommabanan och ett yttre godsspår anläggs. Detta både på grund av bullerstörning från tågen och av säkerhetsrisker vid järnvägskorsningar samt vid transporter av farligt gods. Lommabanan är en viktig del av Godsstråket i Skåne och är ett riksintresse för kommunikationer. Region Skåne noterar också att Lomma kommun vill verka för en om- och utbyggnad av trafikplats Lomma.

Flöden av gods och varutransporter ökar allt mer. I takt med att tätorter förtätas skapas svårigheter för hållbara urbana godstransporter. Region Skåne skulle gärna vilja att det förs ett resonemang kring de urbana godstransporterna och hur logistiken i de större tätorterna ska fungera. Underlag för detta finns i Region Skånes godsstrateg i Strategi för den hållbara gods- och logistik regionen Skåne samt i TemaPM Planera för urbana godstransporter.

Kommentarer:
I kartan för långsiktig utvecklingsstrategi visas ett reservat för ett yttre godsspår. Det är ett kommunalt önskemål att godstrafiken ska lyftas bort från Lommabanan. Detta både på grund av bullerstörning från tågen och av säkerhetsrisker vid järnvägskorsningar samt vid transporter av farligt gods. För att säkerställa att godstransporterna ändå ska kunna fortsätta reserverar kommunen mark öster om motorvägen för ett framtida separat godstågsspår. Frågan om godstransporter är ständigt aktuell, speciellt som klimatförändringarna visar på vikten av att samhället fortsatt har högt ställda mål för överföring av både gods- och persontrafik från väg till järnväg. Lomma kommun menar att det därför är klokt att reservera mark då infrastrukturplanering måste vara mycket långsiktig och ett ökat behov av järnväg kan uppstå i framtiden. Emellertid är detta inget som kommunen själv kan bestämma över utan både regional och nationell samordning krävs vad gäller godstransporter.

Grön-blå infrastruktur

Den regionala utvecklingsstrategin, Det öppna Skåne 2030, belyser behovet av att skapa hållbara och attraktiva livs miljöer i Skåne. Det handlar bland annat om att säkerställa god tillgång, nåbarhet och kvalitet på grönytor, vatten och natur. Kvalitéer som är ojämnt fördelade i skånska tätorter. Region Skåne ser en möjlighet att ytterligare resonemang med avseende på tillgång, nåbarhet och kvalitet på grönytor i tätorter skulle kunna tillföra mycket till planen.

Kommentarer:
För fördjupade resonemang kring dessa frågor hänvisar kommunen till sitt antagna Naturmiljöprogram för Lomma kommun.

Hav och kust (marina miljöer)
Region Skåne är mycket positiva till att Havsplanering har fått ett eget avsnitt i Översiktsplanen och att flertalet strategier har pekats ut. Det är även positivt att marina miljöer med höga naturvärden skyddas. Det är glädjande att Lomma kommun i planen anger att samarbetet med grannkommuner

är viktigt, vilket är en förutsättning för ett effektivt vattenvårdsarbete uppströms inom avrinnings-områdena.

Vandrings- och cykelleder

Region Skåne ser värdet av en rad välbesökta naturområden och naturreservat i Lomma kommun. En bebyggelseutveckling som tar hänsyn till och skapar goda kopplingar till naturområden skapar både rekreationsmöjligheter samtidigt som de överbryggar barriärer som missgynnar den biologiska mångfalden. Utifrån regional utvecklingssynpunkt kan de kompensationsområden som finns utpekade i planen exempelvis med fördel planeras så att vandrings- och cykelleder tas i beaktande.

Region Skåne är huvudman för Skåneleden som med sina sex delleder tangerar Skånes mest besöksvärda natur- och kulturområden och berör både stad och land. Likaså är Region Skåne huvudman för Sydkustleden, Sveriges tredje nationella cykelled för rekreation och turism. Region Skåne ser gärna att de befintliga lederna Skåneleden och Sydkustleden nämns i avsnittet "Lomma kommun idag - Goda möjligheter för fritid och rekreation" och att Sydkustleden nämns i avsnittet "Mellankommunala intressen - Gång-, cykel-, och ridförbindelser".

Kommentarer:
Planförslaget kompletteras enligt Region Skånes synpunkter.

Klimat

Hur samhället möter de utmaningar som ett förändrat klimat medför är en viktig framtidsfråga för Skåne, bland dessa utmaningar har bebyggelse, mobilitet samt grönstruktur- och vattenfrågor en huvudroll. I den regionala utvecklingsstrategin för Skåne lyfts klimatanpassning fram som en viktig faktor för att Skåne ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt.

Det är positivt att kommunen har genomfört detaljerade översvämningskarteringar av Höje å med Önnerupsbäcken och att man i planen pekat ut lämpliga översvämningsytor för att minska påverkan vid höjda vattennivåer i havet och höga flöden i Höjeå/Önnerupsbäcken.

Region Skåne ser en möjlighet för Lomma kommun att belysa behovet av ökat utrymme för vatten i stadens miljöer för klimatanpassning, fördröjning och vattenbuffrande förmåga, rening och ökad attraktivitet i tätortsmiljöerna under av- snittet Andelen hårdgjord yta i den befintliga staden ska minska och Antalet stora träd ska öka. Därtill ser Region Skåne gärna en strategi för klimatanpassning i kustzonen, vilken kan peka på ytor som kan översvämmas såväl som ytor som behövs för att minska riskerna för erosion, ras och skred.

Kommentarer:
Lomma kommun hänvisar till kapitlet som i Översiktsplan 2020 heter ”Anpassning till ett förändrat klimat”, där man kan återfinna strategin som efterfrågas. För mer detaljerade beskrivningar hänvisar kommunen till sitt Kustzonsprogram www.lomma.se/kustzonsprogram.

Energi

Enligt Klimat- och Energistrategi för Skåne från 2018, ska Skåne minska sina klimatpåverkande utsläpp med 80 procent och bli klimatneutralt till år 2030. Ett sätt att bidra till detta är att skapa möjligheter att producera solel på hustak samt lokal och regional vindkraft på land och till havs. Region Skåne vill uppmuntra Lomma kommun att föra ett mer utvecklat resonemang kring dessa frågor i planen.

Kommentarer:
Frågorna hanteras i Lomma kommuns energi- och klimatplan. Dessa frågor påverkar inte den fysiska planeringen till den grad att de behöver hanteras i översiktsplanen. Ett ställningstagande finns i planförslaget att kommunen ska verka för en större anläggning för produktion av grön energi.

Konst, kultur och gestaltad livsmiljö

Region Skåne ser positivt på att planförslaget i sin vision betonar att Lomma kommun ska erbjuda en attraktiv och trygg livsmiljö mitt i Öresundsregionen. Man tänker sig även att arbeta medvetet med arkitekturverktyget för att öka kvalitén i stadsrummen och att ny bebyggelse ska vara av hög arkitektonisk kvalitet och tillföra nya värden. Detta rimmar väl med Sveriges nya nationella politik för arkitektur, form och design: Politik för gestaltad livsmiljö, samt Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö - arkitektur, form och design.

Region Skåne ser positivt på kommunens ambitioner om att bevara och utveckla kulturmiljön i samband med den omfattande förtätningen och anläggande av skyddsvallar som planeras.

Näringsliv

Region Skåne framhåller i regionala utvecklingsstrategin att Skåne ska bli en stark, hållbar tillväxtmotor. Region Skåne verkar för fler företag, fler växande företag, fler i arbete och en mer innovativ region. Region Skåne ser positivt på Lommas resonemang kring att det lokala näringslivet behöver utvecklas för att kunna erbjuda fler arbetsmöjligheter inom kommunen. Analysen av Lommas näringslivsstruktur, potential och strategier att utvecklas är intressant. Inte minst utifrån möjligheten att få kommunens stora andel av småföretag att växa och ut- vecklas och skapa fler arbetstillfällen. Lommas ambition att ta plats och skapa ett geografiskt kluster för gröna näringar är intressant och harmonierar med Region Skånes specialiseringsområden som tagits fram i innovationsstrategin för hållbar tillväxt. Kopplingen till akademi och högre utbildning är också mycket positiv. Region Skåne vill även lyfta att resonemanget kring Lommas potential att utvecklas som destination och stärka besöksnäringen är klokt, inte minst utifrån att det stärker kommunens attraktivitet.

Kommentarer:
Övriga synpunkter noteras.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Allmänt anser SGI att i en översiktsplan bör geotekniska förutsättningar översiktligt redovisas med avseende på geotekniska riskfaktorer (t.ex. risker för ras/skred i berg/jord, erosion och översvämning). Dessa faktorer kan vara avgörande för lämpligheten utifrån ett geotekniskt perspektiv och de bör därför redovisas tidigt i planprocessen. Grova värderingar kan göras utifrån bl.a. geologiska och topografiska kartor.

Vidare vill vi framhålla vikten av att vid strategiska beslut om markanvändning vid översiktlig planering, måste markens lämplighet för avsett planändamål värderas utifrån livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. Förväntade effekter av ett förändrat klimat måste således beaktas.

Klimatscenarierna indikerar att för de kommande 100 åren kan ökad nederbörd förväntas leda till ökade flöden och förhöjda nivåer i vattendrag och havet. Detta kan öka riskerna för ras, skred, stranderosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse). Kännedom om geotekniska säkerhetsfrågor är således centrala redan vid översiktlig planering.

God kännedom om geotekniska förutsättningar och eventuella geotekniska riskområden är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av markanvändning. I en översiktsplan bör därför eventuella riskområden tydligt redovisas, förslagsvis på kartor, och en strategi tillfogas planen över hur dessa områden skall utredas i samband med framtida detaljplaner eller bygglov. Marken inom Lomma kommun är relativt flack och består närmast kustremsan av svallavlagringar som sand och grus. För övrigt består marken huvudsakligen av glacial lera och moränfinlera.

Förslaget till ÖP behandlar kustzonen på ett tydligt och genomarbetat sätt. Som stöd finns bland annat ett Kustzonsprogram framtaget 2019.

I Plankarta 2030 pekar kommunen ut ett område "Respekt kustzon" för att hantera framtida exploateringar, landskapsförändringar, slitage och störningar samt buller. Respekt kustzon utgörs av områden som inte är detaljplanelagda och är belägna inom 500 meter in från nuvarande kustlinje (vilket enligt kommunen motsvarar Lommabuktens erosionspåverkade område längs hela kusten), strandskyddets område i kommunen samt områden som understiger tre meter över havet. Inom zonen ska ingen ny bostadsbebyggelse eller samhällsviktig funktion tillkomma, inte heller ska utveckling av nya bostäder ur annan bebyggelse tillåtas.

Kommunen redovisar också i en karta befintliga erosionsskydd längs kusten samt behov av kompletterande skydd. Olika typer av erosionsskydd förekommer bla strandfodring. Det nämns att vid placering av erosionsskydd ska hänsyn tas till ekologiska aspekter, rekreativa aspekter samt till skyddsaspekter. Det finns också beskrivet ett reservat för en skyddsvall mot översvämning från Höje å, och att ny bebyggelse enbart får tillkomma på platser där möjlighet att ge skydd mot klimatförändringens effekter de närmsta 100 åren kan ske.

SGI saknar ställningstaganden kring ras och skredrisker. Inom kommunen finns områden med lermark som kan ha förutsättningar för skred, särskilt i närhet till vattendrag och ur ett klimatförändringsperspektiv. Vi rekommenderar att ÖP ger vägledning även i de frågorna. SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl a MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion. Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst som ett lämpligt underlag för översiktsplanering och vid strategiska val av lämplig markanvändning.

Kommentarer:
Handlingarna har kompletterats med ställningstaganden kring ras- och skredrisker.

SVERIGES GEOLOGISKA UNDERSÖKNING

Materialförsörjning

Lomma kommuns översiktsplan redovisar utmaningar och kommande behov inom infrastruktur, bostäder, vägnät, transporter, mm. i ett helhetsperspektiv, men tar inte på något ställe upp materialförsörjningsfrågan och hur denna påverkar Sveriges miljömål, miljökvalitetsnormer mm. Frågor som berör materialförsörjning skall beaktas och regelbundet revideras inom kommunal och

regional planering, bla. vid framtagande av översiktsplaner, tex. i en tillhörande materialförsörjningsplan. Föreliggande översiktsplan bör därför även lyfta aspekter som berör materialförsörjning. Aven om Lomma inte har egna täkter i kommunen förbrukas mycket bergmaterial för kommande infrastruktursatsningar och bostadsbyggande.

En förutsättning för god översiktsplanering, hållbar utveckling och att kunna nå uppsatta miljömål är en optimal resursanvändning och minimerade transporter. Tillgång till naturgrus och bergmaterial är nödvändig för att bygga och underhålla samhällets infrastruktur, vägar och bostäder. Till viss del kan material återvinnas, vilket skall ske i första hand om det är möjligt. Dock möter återvunnet material inte alltid tekniska och miljömässiga krav eller marknadens efterfrågan på passande byggmaterial. Lämpliga upplagsplatser för såväl återvinningsbart material som bergkross bör finnas för att utjämna variationer i tillgång och efterfrågan.

Lomma kommun har värdefulla naturresurser, tex. i form av speciell naturmiljö i Lommabuk ten, som i stora delar är skyddsvärd och kan vara av betydelse för turistnäringen. Översiktsplanens uttalade prioritering av naturskydd konkurrerar dock delvis med en möjlig användning av andra naturresurser inom samma område, tex. för vindenergiutvinning i kustnära vatten.

Naturgrus och -sand är en ändlig naturresurs, som i ett materialförsörjningsperspektiv, men också med tanke på grundvattenbildning och dricksvattentillgång generellt bör bevaras. Täktverksamhet kan i sig vara problematisk, tex. beträffande grundvattenförekomster och placering bör ske med hänsyn till att inte störa dricksvattenförsörjning. I Lomma kommun finns flera sand- och grusförekomster. Aven om dessa inte har täktverksamhet idag är det viktigt att i översiktsplaneringen ta upp den naturresurs som de utgör och vikten av skydd av ev. relaterade grundvattenreserver för framtida bruk. Under vissa förutsättningar kan marin sand och grus användas istället för naturgrus från land.

Lomma kommun har i översiktsplanen valt att prioritera naturskydd av Lommabuktens sandbottnar framför ev. marin sandtäkt. Naturligt beväxta sandbottnar kan ge ett visst naturligt erosionsskydd för bottensedimentet. Dessutom bevaras känsliga marina miljöer för exploatering. Forskning har visat att naturgrus i de allra flesta applikationer kan ersättas med krossat bergmaterial.

Krossat bergmaterial kan dock inte generaliseras, utan kvalitet och lämplighet beror såväl på platsens geologiska förutsättningar, som en produkts användningsändamål. För Lomma kommun som inte har egna bergtäkter är det av vikt att ta upp materialförsörjning i ett mellankommunalt perspektiv för att garantera en hållbar materialförsörjning för kommunen. Lomma kommun bör i sin översiktsplanering samarbeta med grannkommunerna för att möjliggöra och säkerställa att försörjningen med råmaterial kan möta såväl samhällets nuvarande som kommande behov.

Grus och bergkross är tunga material och långa transportvägar bör undvikas för att minska miljöpåverkan. Att minska tunga transporters utsläpp genom långa transportvägar genom ny teknik, tex. genom elfordon, är för närvarande inte möjligt. En förutseende planering, lämplig geografisk spridning av täkter, samt korta transportavstånd till avsättningsområden kan dock såväl idag som i framtiden avsevärt minska transporternas miljöpåverkan. Detta kan tex. ske genom att i fysisk planering utvisa områden (täkter, upplagsplatser) som är lämpliga för materialförsörjning. I detta bör man ta hänsyn till befintliga täkttillstånds kvarvarande volym och giltighetstid i förhållande till samhällets nuvarande och kommande materialbehov, då löptider för nya täktansökningar generellt är långa och en god materialförsörjningsplanering som kan tillgodose samhällets behov därmed kräver framförhållning.

Då Lomma kommun inte har egna täkter inom kommunens gränser, är detta frågor som behöver tas upp i ett regionalt perspektiv genom mellankommunalt samarbete i materialförsörjningsfrågor och materialförsörjningsplanering. Eftersom Lomma förutom vissa sand - och grusförekomster saknar berggrund av lämplig kvalité för kvalificerade anläggningsändamål, går långa transportsträckor inte att undvika.

För fyllnadsmassor ställs inte alltid höga kvalitetskrav, vilket innebär att lokalt material även kan användas i många syften. För effektiv hantering och upparbetning av återvinningsmassor, samt som mellanlagring av jord - och bergmaterial bör lämpliga upplagsplatser finnas inom kommunen, vilket inte framgår av översiktsplanen.

Dricksvatten

Naturgrus och -sand är en viktig resurs, inte minst ur dricksvattenperspektiv. Lomma kommun har inga egna dricksvattentäkter, men väl privata brunnar och reservvattentäkter. Inom kommunen finns områden med naturgrus och -sandförekomster och där dessa är av betydelse för vattenförsörjning och grundvattenmagasin (eller skulle kunna bli det i framtiden) bör detta framhävas i översiktsplanen. Målet är att garantera skydd mot framtida exploatering eller ev. föroreningsrisk kopplad till tex. verksamheter eller trafik. Även relevant för miljömålet "Grundvatten av god kvalitet''. Dessa aspekter tas inte upp i översiktsplanen eller tillhörande MKB.

Kretsloppsplan

Kommunen redovisar en kretsloppsplan med fokus på avfallshantering. Masshantering och materialförsörjning är även relevanta aspekter för avsnittet, då massor utan användning eller upplagsmöjlighet per definition blir avfall. För att kunna återanvända tex. schaktmassor, bygg- eller bergmaterial krävs lämplig upplagsmark. Detta redovisas inte i översiktsplanen, vilket är en brist.

Mark för upplag av massor

Översiktsplanen anger att upplagsplatser för grönmassor och jord saknas inom kommunen samt att sådana bör skapas i kommunens norra och södra delar. Planen beskriver generellt hur platserna bör väljas, men går inte närmare in på lämplig placering i text och redovisar inga tänkta områden i karta.

I en översiktsplan bör lämpliga områden för materialhantering, massupplag mm. utvisas, samt redovisas hur val av område påverkar relaterade faktorer som transporter, miljömål etc. I skrivningen bör även materialförsörjningsaspekten nämnas och bergmaterial inte förbigås i texten.

Miljökvalitetsnormer och andra miljöfaktorer

Att gamla lertäkter för tegeltillverkning i vissa fall har använts som deponier, samt att det finns förorenad mark nämns i översiktsplanens text. En karta som visar gamla täkter, deponier, karterade förorenade områden och identifierade MIFO objekt skulle vara mycket värdefull för att illustrera och komplettera översiktsplanens beskrivande text om miljökvalitetsnormer och andra miljöfaktorer.

Översiktsplanen med tillhörande MKB går inte in på hur Sveriges Miljömål eller MKN påverkas av masshantering, erforderliga materialtransporter och upplagsplatser, vilket är en brist.

Utsläpp till luft

Översiktsplanen behandlar transporters påverkan på luftkvalitet. Materialförsörjning och relaterade transporter ha en stor del i detta då täkter ligger i andra kommuner och tungt material därför

transporteras långa sträckor. Var täkter och upplag placeras i förhållande till användare har stor påverkan på transporter och utsläpp och detta är en relevant fråga att ta upp kommunens egen översiktsplan, men även vid mellankommunal planering och regionalt samarbete. Denna aspekt tas ej upp i Översiktsplan med tillhörande MKB.

Radon

Förekomst av Radon och andra strålningskällor har utretts och detta redovisas. Generellt visar undersökningar på låg- till normalrisk, inga höga halter har uppmätts. Då påträffade halter är av geologiskt ursprung och främst kopplas till förekomst av olika jordarter bör lämpligen en hänvisning till översiktsplanens geologiska karta (s72) finnas i detta avsnitt. En sådan hänvisning saknas.

Förorenad mark

Förekomst, undersökningsstatus och orsak till förorenad mark inom Lomma kommun beskrivs övergripande i generella ordalag. En karta som visar relevanta områden, som gamla täkter, deponier, karterade förorenade områden och identifierade MIFO objekt skulle dock vara mycket värdefull för att illustrera, komplettera och tolka översiktsplanens beskrivande text i detta avsnitt. Detta är en brist.

Översvämning och erosion, Åtgärder, Skydd, Erosionsskydd

Översiktsplanen tar på flera ställen upp frågor relaterade till risker såsom översvämning och erosion. Lommabukten uppvisar delvis kustavsnitt med betydande erosion. Orsaker och planerade åtgärder tas upp på ett informativt sätt i översiktsplanen. översiktsplanen redovisar olika scenarier för översvämning, som höga flöden i vattendrag och havsnivåhöjning och redovisar förutsättningar.

Lämpliga åtgärder för erosions- och översvämningsskydd beskrivs. Tydliga regler för ny bebyggelse med hänsyn till risker och förändringar från ett ändrat klimat redovisas. Att översvämning kan innebära markförändringar med sättningsrisk för byggnadsverk nämns.

Vad som kan tilläggas till en annars omfångsrik framställning är ökad skredrisk i lerjordar vid höga flöden, speciellt vid åbrinkar.

Täktverksamhet i Lommabukten bör ej förekomma

Lomma kommun tar i översiktsplanen ställning till att (marin) täktverksamhet, muddring eller andra fysiska störningar som påverkar bottenförhållande i Lommabukten på grund av naturhänsyn ej bör förekomma. Samtidigt beskrivs åtgärder mot kusterosion genom strandfodring, vilket kan förstås som en motsägelse. Strandfodring kan vara en lämplig metod för att motverka stranderosion, men kräver återkommande upptag av betydande volymer sand från botten i lämpligt havsområde under överskådlig tid. Upptag av sand från strandnära sandrevlar på grunt vatten nämns i översiktsplanen som olämpligt, då det skulle kunna öka stranderosionen eftersom revlarna har en vågdämpande verkan.

Översiktsplanen anger dock inte i övrigt något om var uttag kan/ bör ske. Kommunen bör förtydliga var material till strandfodring lämpligen kan komma att tas upp för att undvika motsägande text.

Översiktsplanen redovisar därtill att ovan nämnda ställningstagande till skydd för Lommabuktens naturvärden inte är i linje med befintlig statlig planering, då den senare för närvarande tillåter både vindkraft, täkter och annan industriell verksamhet i Lommabukten. Denna plankonflikt mellan kommunens nya kustvattenplan och befintlig statlig planering bör lösas.

Miljökonsekvensbeskrivning

Tillhörande MKB tar upp "annan hushållning med material, råvaror och energi", samt tex.

översiktsplanens påverkan på Sveriges Miljömål och MKN, men nämner ej relevanta aspekter eller effekter som berör materialförsörjning eller masshantering.

Materialförsörjning är en del av fysisk planering

På kommunal, regional- och länsnivå uppdateras översiktlig planering med jämna intervall. Vid framtagande av dessa översiktsplaner skall frågor som berör materialförsörjning tas upp. Dessa frågor sammanfattas lämpligen i en tillhörande materialförsörjningsplan som revideras i samma cykel som översiktsplanen (vart fjärde år, dvs. en gång per mandatperiod).

Vid översiktsplanering är det nödvändigt att överväga om materialförsörjning är en mellankommunal fråga att hantera i översiktsplanen. Materialförsörjning är ofta regional till sin natur och det kan därför vara naturligt att behandla i översiktsplanen som en mellankommunal fråga. Hur relevant materialförsörjning är i ett mellankommunalt perspektiv beror på de geologiska förutsättningarna, regionens struktur och materialbehov.

Materialförsörjningsplan

Syftet med en materialförsörjningsplan är att planera för möjligheterna att långsiktigt ha tillgång till byggnadsmaterial i form av krossat berg, grus och sand, s.k. ballastmaterial, för att utveckla infrastruktur och bostadsbyggande. Materialförsörjningsplanen behövs också för att se till att de nödvändiga täkterna placeras i ett sådant läge att brytningen och transporterna förorsakar minsta möjliga skada för miljön. Genom att planera för en hållbar materialförsörjning kan de kvarvarande naturgrusavlagringama sparas för den framtida dricksvattenförsörjningen. En materialförsörjningsplan är således ett viktigt strategiskt styrmedel för att se till att samhällets försörjning av ballastmaterial kan tillgodoses på ett hållbart och resurseffektivt sätt (SGU 2015).

Inom miljömålet Grundvatten av god kvalitet ingår bevarandet av naturgrusavlagringarna som en av sex preciseringar formulerat på följande sätt: "Naturgrusavlagringar av stor betydelse för dricksvattenförsörjning, energilagring, natur- och kulturlandskapet är fortsatt bevarade."

Lämplig placering av täkter och terminaler för bergmaterial sker i första hand i förhållande till berggrundens givna förutsättningar att kunna leverera rätt produktkvalitet. Täktplacering och materialbehov (kvalitet och mängd) påverkar flera av Sveriges Miljömål, tex. Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Säker strålmiljö. Det är därför viktigt att avstånd mellan täkt eller terminal och avsättningsområde hålls så kort som möjligt för tunga transporter.

Kommentarer:
Materialförsörjningsplanering anses ej är relevant för översiktsplanens övergripande fysiska planering då det utöver strandfodring inte finns några befintliga eller planerade täktverksamheter inom kommunen. Materialförsörjningen är (som det nämns i yttrandet) en övergripande regional fråga, som sträcker sig långt över kommungränserna. Därför bör materialförsörjningsplan hanteras på regional nivå och inte av enskilda kommuner (såvida de ej har egen täktverksamhet).

Livscykelgenererade utsläpp av växthusgaser från byggnation och tillhörande transporter bedöms inte vara relevant för översiktsplanen, då reduktion av dessa ej påverkar den fysiska planeringen på en övergripande nivå. Frågorna hänskjuts till kommunens energi- och klimatplanering.

Platser för tillfälligt och permanent upplag av schakt-, fyll-, och muddermassor samt grönavfall finns utpekade i översiktsplanens plankarta. Platsen för permanent upplag har förtydligats att den innefattar deponi och tillfällig lagring av schakt-, fyll-, muddermassor och grönavfall, samt tillfällig förvaring av bergkross, sten och sand till anläggning och byggnation. Detta har förtydligats i kapitlet ”Teknisk försörjning” i stycket ”Mark för upplag av massor”. Det har även lagts till information om att utpekade tillkommande platser för upplag har bedömts lämpliga med hänsyn till goda vägförbindelser, närhet till aktuella verksamheter och med god marginal till områden med bebyggelse eller höga naturvärden. Befintlig plats för tångupplag väster om Alkärret är ej med i ÖP då tillståndet löper ut snart.

Grundvattentillgången i Lomma är mycket god och en av Sveriges största förekomster, Alnarpsströmmen, löper i stort sett under hela kommunen. Grundvattenakviferen skyddas genom ställningstagande om att Alnarpsströmmen ska bevaras som resurs för framtiden, i kapitlet ”Natur, vatten och övriga naturresurser”. I kapitlet redogörs det även om Kommunens skyldighet att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för vatten uppfylls och normerna ska iakttas vid all planering.

Översiktsplanens karta ”Utfylld mark och potentiellt förorenade områden” har uppdaterats med risk-klassificeringar enligt MIFO och Länsstyrelserna. Avsnittet om radon har kompletterats med en hänvisning till den geologiska kartan. Avsnittet om erosion och översvämning har kompletterats med ras- och skredrisker.

Den statliga havsplaneringen har harmoniserats mot den kommunala och kommunen anser nu att den kommunala och statliga havsplaneringen är förenliga, detta har tydliggjorts i handlingarna.

Strandfodring sker idag med återförande av sand, detta har tydliggjorts i avsnitten.
Den statliga havsplaneringen har i sitt slutliga skede harmoniserats mot den kommunala och ingen konflikt finns längre mellan planerna. Detta har tydliggjorts i kapitlet.

TRAFIKVERKET

Trafikverket ansvarsområde

Riksintresse för kommunikationer hanteras enligt 3 kap 8§ miljöbalken. Områden som är av riksintresse för kommunikationer ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen. Anläggningar av riksintresse för kommunikationer ”ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen”. Trafikverket anser att detta ska framgå i översiktsplanen.

Riksintressenas markanspråk och funktioner ska säkerställas i de planer som upprättas och beslut som tas enligt bland annat, plan- och bygglagen och miljöbalken. I översiktsplanen ska kommunen visa hur den planerade markanvändningen tar hänsyn till Trafikverkets utpekade riksintressen. Det är viktigt att redovisa hur riksintressen för kommunikation påverkas vid en tänkt etablering och vilka faktorer som bör beaktas för att undvika att deras funktion påverkas negativt. Exploatering nära transportanläggningar får inte påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa anläggningar.

FPV (Funktionellt prioriterade vägnät): Det funktionellt prioriterade vägnätet är ett sätt att förhålla sig till de prioriterade vägarna utifrån ett tillgänglighetsperspektiv och Trafikverkets utgångspunkt är

att den regionala och nationella tillgängligheten ska prioriteras på de vägar som ingår i det funktionellt prioriterade vägnätet. Inom Lomma kommun är väg E6, väg E6.02 och väg 103 utpekade som FPV.

Luftfart

Trafikverket vill påminna om att hela Lomma kommun ligger inom den MSA-påverkade ytan (Minimum Sector Altitude – ett hänsynsområde med en radie på 55 km) för Malmö Airport. Hänsyn ska tas till MSA-ytan vid planering av hög bebyggelse och andra höga anläggningar, såsom t ex master och vindkraft. Flygplatsen är sakägare och ska därför beredas möjlighet att yttra sig om det inom planområdet förekommer byggnader eller andra föremål högre än 20 meter. Även Försvarsmaktens intressen kan påverkas av höga hus.

Trafik- och infrastrukturplanering

Många faktorer måste beaktas vid markanvändning intill kommunikationsanläggningar. Det är viktigt att gemensamt ta ansvar för att förvalta gjorda investeringar och undvika att exploateringar eller andra åtgärder påverkar infrastrukturen negativt. För att säkra framtida funktion på lång sikt, avseende kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet, och samtidigt klara krav avseende exempelvis farligt gods, buller och vibrationer, trafiksäkerhet, osv., anser Trafikverket att det är viktigt att området närmast en kommunikationsanläggning värnas. Trafikverket anser att det är viktigt att ha med sig tidsperspektivet för de olika infrastruktursatsningarna i den kommunala fysiska planeringen. Trafikverket efterfrågar således en tydligare tidsangivelse i översiktsplanen.

Översiktsplanen har flera ställningstagande kopplade till väg E6, Trafikverket efterfrågar dock ställningstagande kring annan statlig väginfrastruktur, inte minst väg E6.02 och väg 103.

Trafikverket ser positivt på att översiktsplanen tar avstamp i Strukturbild för Skåne och målsättningar om utveckling i stationsnära lägen. För Trafikverket är den vision som sattes i ÅVS Malmö-Lund (2017) om en långsiktigt hållbar god tillgänglighet i stråket Malmö-Lund en viktig utgångspunkt i bedömningen av behov och brister i området.

Framför allt ser Trafikverket det som viktigt att arbeta med ambitionen om dämpning av den förutspådda biltrafikökningen i stråket. Trafikverket kommer därför ställa långtgående krav på de utbyggandsområden som inte är kollektivtrafiknära.

Många faktorer behöver beaktas vid markanvändning och planering av kommunikationsanläggningar. Det är viktigt att gemensamt ta ansvar för att förvalta gjorda investeringar och undvika att exploateringar eller andra åtgärder påverkar infrastrukturen negativt.

Översiktsplanen bör föra ett mer övergripande resonemang i frågan. Trafikverket anser att det mellankommunala perspektivet är viktigt för att möjliggöra hållbara transporter. Översiktsplanen hanterar till vis del det mellankommunala perspektivet, men Trafikverket anser att det saknas resonemang/ställningstagande om kopplingar norrut, i första hand mot Kävlinge kommun. Fokus i översiktsplanen är mer eller mindre uteslutande på Malmö och Lund. Men inte minst kommer de nya tågstationer i Furulund (Kävlinge) och Flädie påverka rörelsemönstret i den norra delen av kommunen.

Trafikverket anser att det är viktigt att ha en genomarbetar översiktsplan för att undvika ”frimärksplaner” och att bebyggelsen, både för verksamheter, service och bostäder prioriteras till områden med god tillgång till kollektivtrafik.

Kommentarer:
Till utställningen kompletteras översiktsplanen med en karta som visar möjligheterna till resor där cykel och kollektivtrafik (både tåg och buss) kombineras. Detta för att visa på hur tillgången till kollektivtrafik blir för framtida utbyggnadsområden för bostäder och verksamhetsområden.

Nationell planering och lagstiftning

Trafikverket anser att översiktsplanen ska omfatta de, av riksdagen beslutade, Transportpolitiska målen. Trafikverket anser även att översiktsplanen bör kompletteras med en inriktning utifrån den rådande fyrstegsprincipen i infrastrukturplanering.

Fyrstegsprincipen innebära att planeringen tar avstamp i att i första hand lösa behov och brister genom påverkan av transportsätt eller förbättring av befintlig infrastruktur före nybyggnation av infrastruktur.

Översiktsplanens resonemang om hushållning av resurser ligger i linje med Trafikverkets uppdrag. Trafikverket anser att en översiktsplan ska möjliggöra hållbar och ansvarsfull tillväxt, när ny mark tas i anspråk ska kollektivtrafikstråk prioriteras. Trafikverket anser dock att det i stort saknas ställningstaganden om hur hållbara transporter ska uppnås, utöver de tillkommande stationerna för persontrafik.

Transporternas klimatpåverkan står för cirka 30 procent av Sveriges växthusgasutsläpp. Det krävs åtgärder och styrmedel för att minska klimatpåverkan. Trafikverkets prognos fram till 2030 och 2050 pekar på en svag minskning av utsläppen. Därför kommer inte enbart tekniska åtgärder som energieffektivare fordon och drivmedel vara tillräckligt. För att nå målen krävs också nya styrmedel, de kan beslutas nationellt av regering och riksdag eller internationellt men även lokalt. Det kan handla om krav på till exempel fordon, anpassning av p-tal, samordnade godsflöden, introduktion av mobilitetstjänster, samhällsplanering och förutsättningar för högre andel hållbara transporter. Trafikverket har tagit fram strategier, trafikslagsövergripande kunskapsunderlag och klimatscenario som beskriver vad som bör göras och mycket mer.

Översiktsplanen behandlar klimatanpassningen av befintlig bebyggelse och infrastruktur vilket Trafikverket är ser som ett viktigt inslag i en översiktsplan.

Översvämningsscenarion på sida 136, höjdkartan på sida 137 samt erosionskartan på sida 142 ger en tydlig bild över kritiska punkter i infrastrukturen. Trafikverket delar bilden av vårt gemensamma ansvar för att hantera effekterna av ett förändrat klimat.

Kommentarer:
Översiktsplan 2020 kompletteras till utställningen med en beskrivning av fyrstegsprincipen. De nya bostadsområden som finns med i Översiktsplan 2020 ligger alla inom ett gång- och cykelavstånd till antingen en tågstation eller en regionbusslinje med tät trafik.

Kollektivtrafik, gång och cykel

Vi ser positivt på att kommunen lyfter fram utveckling av kollektivtrafik. Kommunen anges strävar mot ett fossilbränslefritt samhälle och ska verka för ett ökat resande med kollektivtrafik. Kommunen arbetar för detta genom utbyggnad av Lommabanan, busstrafiken och E6.02 (Flädie-Lund).

Översiktsplanen anger att kommunen ska sträva mot att reducera fordonstrafiken i de två tätorterna Lomma och Bjärred. Trafikverket ser positivt på detta och anser att det ligger i linje med bl.a. ÅVS för väg E6 (2018). Kommunen väljer i denna översiktsplan att ta bort tidigare utpekat spårreservat mellan Bjärred och Lomma i med att persontrafik återinförs på Lommabanan och att det inte finns motiv till parallella system. Kommunen kommer dock tydliggöra sträckans betydelse för busstrafiken längs med kusten.

Trafikverket noterar att kapacitet och tidseffektivitet generellt lyfts som viktiga vad gäller kollektivtrafik. Lika viktigt är ett tillförlitligt system, dvs att bussen kommer i tid. Då kan det bli fråga om att prioritera buss före bil för att försäkra sig om att bussen har företräde. BRT (Bus Rapid Transit) handlar t ex inte bara om fler resenärer utan också om att de som valt buss vet att man kan planera sin vardag utifrån en tidtabell (tex om man har byte till tåg). Översiktsplanen anger att infrastruktur och hållbara transporter är viktigt för kommunens utveckling. Trafikverket efterlyser även resonemang kring bytespunkter där byte mellan olika färdmedel kan ske, och kring behov av pendlarparkeringar och cykelparkeringar. Exempelvis kan resonemang på sida 17 utvecklas.

Översiktsplanen anger att kommunen vill främja cyklingen genom att skapa ett prioriterat huvudvägnät för cykelvägar. Att ett snabbcykelstråk ska finnas i nordsydlig riktning genom kommunen men även från Bjärred och Lomma öster ut mot Lund.

Mellankommunal samordning är mycket viktigt i den här frågan så att inte kommungränser utgör slutpunkt för ett sådant stråk. Trafikverket anser att de sträckor för gång- och cykelväg som är prioriterade i Regional plan 2018-2029 ska redovisas i översiktsplanen. Samt att översiktsplanen tydliggöra de sträckor som inte är prioriterade i Regional plan 2018-2029, men som kommunen önskar ska tillkomma. Trafikverket anser att det är viktigt att allmänheten uppfattar skillnaden mellan utpekande och önskemål. I övrigt är Trafikverket positivt till att kommunen aktivt arbetar med utbyggnad av gång-och cykelvägar inom Lomma kommun och även verkar för att kommungränsen inte ska vara ett hinder.

Kommentarer:
Lomma kommun arbetar tillsammans med Region Skåne i projektet Supercykelstråk där även Trafikverket deltar på de sträckor som innehåller statliga cykelvägar. Sträckningen av prioriterat huvudcykelnät och Supercykelstråk sammanfaller och till utställningsförslaget kommer även begreppet Supercykelstråk att användas. Dragningen kommer även att läggas in på kartan för långsiktig utvecklingsstrategi där ännu inte beslutade eller finansierade projekt redovisas som en viljeinriktning. Det objekt i Lomma kommun som finns med i den regionala cykelvägsplanen har fördyrats och diskussioner förs om hur objektet ska prioriteras till kommande cykelvägsplan. Parterna tittar nu på andra alternativ för att trafiksäkra sträckan.

Luftkvalitet, buller och vibrationer

Trafikverket anser att luftkvalitet, buller och vibrationer bör hanteras i översiktsplanen. Trafikverket förutsätter att kommande utbyggnadsområden i sin helhet planeras och utformas så att riksdagens fastställda riktlinjer inte överstigs. Trafikverket anser att kommunen ska ställa krav i den fysiska planeringen så att man klarar riktvärden för trafikbuller och vibrationer både inomhus och utomhus.

I en bedömning av påverkan av t.ex. buller och vibrationer ska hänsyn tas till en prognos för vägtrafiken på 20 års sikt, och till år 2040 för järnvägstrafiken.

Översiktsplanen anger att de största trafikbullerkällorna i kommunen är väg E6 och järnvägen [Lommabanan]. Samt att kommunen aktivt arbetar med att utreda och förebygga olägenheter från

buller genom bullerinventeringar, tillsyn av miljöfarliga verksamheter, uppföljning av inkomna klagomål och genom strategisk samhällsplanering. Kommunen ska verka för att begränsa och åtgärda problem med buller från väg-, spår- och flygtrafik så att gällande riktvärden för buller inte överskrids.

Trafikverket anser att det bör framgå i översiktsplanen att en god ljudnivå i första hand bör uppnås genom samhällsplanering i form av lokalisering och utformning av bebyggelse och inte genom skyddsåtgärder. Detta är viktigt att beakta redan i översiktsplanen och att pröva om de områden som är utlagda till exempel nära statlig infrastruktur är lämpliga.

Transporter av farligt gods

Trafikverket vill påminna om att hänsyn till farligt gods ska beaktas för exploatering enligt de rekommendationer Länsstyrelsen i Skåne anger. Trafikverket vill uppmärksamma att eventuella skydds/riskreducerande åtgärder som sker till följd av kommunal planering inte ska placeras inom vägområdet eller på Trafikverkets fastighet.

I en bedömning av påverkan av risker med transporter av farligt gods ska hänsyn tas till en prognos för vägtrafiken på 20 års sikt, och till år 2040 för järnvägstrafiken.

Riksintresse för kommunikationer i Lomma kommun

På sidorna 53-59 redovisas de riksintressen som kommunen berörs av, på sida 59 redovisas kommunens ställningstagande angående riksintressena. Trafikverket vill tydligt markera att kommunens uppfattning avviker från utpekandet av riksintresset för Godsstråket genom Skåne. Trafikverket anser att det ska vara tydlig i tex kartan på sida 61 att det är ett kommunalt önskemål och huruvida det är förankrat med berörda kommuner eller inte.

Kommentarer:
I kartan för långsiktig utvecklingsstrategi visas ett reservat för ett yttre godsspår. Det är ett kommunalt önskemål att godstrafiken ska lyftas bort från Lommabanan. Detta både på grund av bullerstörning från tågen och av säkerhetsrisker vid järnvägskorsningar samt vid transporter av farligt gods. För att säkerställa att godstransporterna ändå ska kunna fortsätta reserverar kommunen mark öster om motorvägen för ett framtida separat godstågsspår. Enligt Trafikverket behövs inte ett yttre godsspår eftersom det inte råder kapacitetsbrist på Lommabanan. Lomma kommun menar dock att det kan vara klokt att reservera mark då infrastrukturplanering måste vara mycket långsiktig och ett ökat behov av järnväg kan uppstå i framtiden. Planförslagets kapitel om riksintressen kommer att kompletteras med ovanstående resonemang till utställningsförslaget.

Godsstråket genom Skåne

I översiktsplanen anges att Lomma kommun vill att godstrafiken lyfts bort från Lommabanan. Som motiv till detta anges bullerstörning från tågen och av säkerhetsrisker vid järnvägskorsningar samt vid transporter av farligt gods. Kommunen anser att ett framtida separat godstågsspår bör anläggas öster om motorvägen [väg E6]. Trafikverket ansvarar för den långsiktiga planeringen av statlig infrastruktur och det finns inga planer på ett nytt godsspår, varken som objekt i Nationell plan 2018-2029 eller som brist inför kommande Nationell plan. Trafikverket har tidigare utrett frågan och anser att spårreservatet ska utgå från översiktsplanen och dess kartor då det ger felaktiga signaler till allmänheten.

Godsstråket genom Skåne sträcker sig från Trelleborg till Ängelholm och består av Trelleborgsbanan, del av Kontinentalbanan, Lommabanan och Söderåsbanan.

Godsstråket genom Skåne ingår i den europeiska godskorridoren ScanMed (korridoren sträcker sig mellan Skandinavien och Medelhavet) och har en viktig betydelse för godstrafik mot såväl Danmark, Tyskland och vidare mot Europa som till Göteborg och vidare norrut. Under senare år har berörda banor har fått och kommer att få en alltmer växande funktion för arbetspendling, fritidsresor och turism. Godstrafiken är dock fortsatt prioriterad och har en viktig funktion för långväga godstrafik och transittrafik till och från kontinenten.

Trafikverket arbetar för färdigställande av Lommabanan etapp 1 och ny tågstation i Lomma och Furulund (Kävlinge kommun) med beräknad trafikstarkt december 2020. Trafikverket har precis påbörjat arbetet med Lommabanan etapp 2 vilket innebär ytterligare kapacitetsförstärkningar genom förlängning av mötesspår i Flädie och anläggande av mötesspår i Alnarp samt möjliggörande av tågstationer i Flädie och Alnarp. Lommabanan etapp 2 ingår som objekt i Sverigeförhandlingens avtal med Malmö stad och finansieras gemensamt av Staten (Trafikverket, via Nationell plan 2018-2029), Region Skåne, Malmö stad, Lomma kommun och Kävlinge kommun. Stationerna samt kringliggande infrastruktur och utformning i Alnarp och Flädie bekostas av Lomma kommun. I samband med Lommabanan etapp 2 genomförs även ombyggnation av väg 913, ombyggnationen har pausats för att anpassas till förlängning av mötesspår i Flädie samt station. Ombyggnationen av väg 913 finansieras via Regional plan 2018-2029.

Lomma

Trafikverket ser det som positivt att kommunen fortsätter att utveckla området kring Lomma station och verka för en attraktiv stationsmiljö och uppmuntra till ett hållbart resande.

Alnarp

I samband med byggnation av mötesspår och station för resandeutbyte i Alnarp kommer enskild väg, Sundsvägen, att stängas och ersätts av en gång-och cykeltunnel som även kommer fungera som plattformsförbindelse. Kommunen planerar för byggnation av bostadsbebyggelse i Alnarp. Trafikverket förutsätter att gällande riktvärden avseende byggnation i närhet av statlig infrastruktur innehålls.

Flädie

Utöver byggnation av station för resandeutbyte utmed Lommabanan anger översiktsplanen att orten Flädie kommer växa först på längre sikt och att ny bebyggelse inte bör tillkomma utanför detaljplaneratområde innan ortens utbyggnadsmöjlighet prövats i ett större sammanhang.

Väg E6 genom Skåne

Trafikverket har genomfört ÅVS E6 genom Skåne (2018) för att förbättra framkomligheten på väg E6. För Trafikverket är det av stor vikt att säkerställa att biltrafiken inte fortsätter att öka samt att trafiksäkerheten höjs. Utredningen konstaterade att vägen är olycksdrabbad, men inte oproportionerligt olycksdrabbad när hänsyn tas till trafikintensiteten. Trafikverket efterfrågar därför källan till påstående på sida 112 om att det sker många olyckor på motorvägen [väg E6] och det är ständiga köer?

ÅVS E6 genom Skåne resulterade i en rad olika rekommendationer och förslag på åtgärder. Lomma kommun berörs direkt genom åtgärden Kollektivtrafikåtgärder vid väg 896/Vinstorpsvägen samt åtgärden Ökad kapacitet mellan Lomma och Alnarp. Åtgärden Kollektivtrafikåtgärder vid väg 896/Vinstorpsvägen färdigställdes under vintern 2019.

För närvarande utreder Trafikverket möjligheterna för ökad kapacitet mellan Lomma och Alnarp genom fler vägfiler i båda riktningarna, då sträckan är högt belastad. I och med utbyggnad för ökad kapacitet mellan Lomma och Alnarp anser kommunen att det är motiverat att utökat bullerskydd anläggas.

På sida 61 anges att kommunen stödjer Trafikverkets förslag på en utbyggnad till sex filer. Trafikverket anser att denna formulering är missvisande och kan tolkas som om hela väg E6 kommer byggas ut till sex filer, vilket inte är aktuellt.

Trafikverket noterar att Lomma kommun vill verka för ett utökat omkörningsförbud för lastbilstrafiken på väg E6.

Kommentarer:
Planförslaget justeras så att det i texten framgår att det är sträckan mellan trafikplats Lomma och trafikplats Alnarp som föreslås byggas ut till sex filer.

Lomma

Översiktsplanen anger att Lomma kommun förordar en om- och utbyggnad av trafikplats Lomma med en fjärde ögla. Inom ramen för ÅVS E6 genom Skåne (2018) har PM för trafikplatsrevision (nr. 10) tagits fram. I dagsläget förordar Trafikverket inte att trafikplats Lomma byggs om med ytterligare en ögla. Trafikverket anser att det ska framgå av översiktsplanen att Trafikverket inte förordar ytterligare en ögla i trafikplatsen Lomma. Kommunen menar att cirkulationsplats Prästberga håller på att nå sin kapacitetsgräns. Då större delen av cirkulationsplatsen har statligt väghållareskap ska eventuella brister förankras i en ÅV och fyrstegsprincipen ska tillämpas.

Öster om Lomma tätort, på området mellan E6/Lommavägen/Malmövägen/Svanetorpsvägen, tänker sig kommunen ett nytt verksamhetsområde. Området ska även fungera som bullerdämpare för bostadsbebyggelse väster om Malmövägen. Trafikverket anser att det är av stor vikt att kommunen planerar för hållbara transporter för att undvika att exploateringen leder till en öka andel fordonstrafik på redan hårt belastad väg E6.

Trafikverket anser att kommunen ska redovisa hur verksamhetsområdet förhåller sig till intentionerna i ÅVS E6 genom Skåne samt att kommunen tar ansvar för den påverkan som etableringen medför på riksintresset för kommunikationer. Etableringen kan leda till ökad belastning på statlig väginfrastruktur, vilket inte bidrar positivt till statliga mål för minskad klimatpåverkan från transportsektorn. Om kommunen väljer att gå vidare med verksamhetsområdet förutsätter Trafikverket att kommun och exploatör verkar för att skapa goda förutsättningar för hållbara transporter och gång- och cykeltrafik. Bl.a. genom låg p-norm samt säkerställande av utbyggnad av gång- och cykelnät.

Vid framtagande av detaljplaner för verksamhetsområdet ska kommunen säkerställa att utredning för förändrat väghållarskap (från statligt till kommunalt) för Lommavägen och Malmövägen genomföras. Detta då berörda vägar får en allt mer lokal funktion. Vid anläggande av bullervall mot väg E6 förutsätter Trafikverket att kommunen säkerställer att gällande riktvärden avseende byggnation i närhet av statlig väg innehålls, ex ska byggnadsfritt avstånd och begränsningslinje säkerställas.

Kommentarer:
Stycket om Prästbergarondellen och trafikplats Lomma stryks till utställningsförslaget. Även förslaget på nytt verksamhetsområde norr om Borgeby kommer att strykas till utställningsskedet. Det föreslagna verksamhetsområdet utmed Malmövägen kommer att minska något till utställningsskedet

i och med att en bullervall kommer att ta viss mark i anspråk. Området har goda möjligheter till kollektivtrafik vilket syns på den nya karta som i utställningsförslaget redovisar resande med kollektivtrafik och cykel. Till tågstationerna i Lomma, Hjärup och Åkarp är det cirka 1,5-2 kilometer och i norra delen går busslinje 132 som kommer att fortsätta utvecklas mot ett starkt busstråk längs kusten med täta avgångar. Dessutom planerar kommunen att i den utsträckning det är möjligt, erbjuda företag som idag är etablerade på området Norr Vinstorp i Lomma tätort, plats på det nya verksamhetsområdet Malmövägen. Eftersom befintliga företag redan idag genererar transporter tror inte Lomma kommun att etableringar av dessa vid Malmövägen bidrar till ökade transporter. Snarare blir miljön i Lomma tätort bättre om vissa transporter till och från Norr Vinstorp istället går till området vid Malmövägen.

Vid anläggandet av den planerade bullervallen (mellan Malmövägen och E6:an) från Vinstorpsvägen till Svantorpsvägen, kommer byggnadsfritt avstånd och begränsningslinje säkerställas alternativt hanteras eventuella avvikelser genom ansökan om tillstånd enligt gällande lagar och regler.

Borgeby

Kommunen anger att ett nytt verksamhetsområde ska anläggas vid Borgeby, i direkt anslutning till väg E6. Översiktsplanen menar att verksamhetsområde vid Borgeby är en naturlig utveckling av befintligt verksamhetsområde med god tillgänglighet till motorvägen. Trafikverket anser att exploateringen riskerar leda till en öka andel fordonstrafik på redan hårt belastad väg E6 och är inte i samklang med de övergripande intentionerna från ÅVS E6 genom Skåne. Trafikverket anser att kommunen ska redovisa hur verksamhetsområdet förhåller sig till intentionerna i ÅVS E6 genom Skåne samt att kommunen tar ansvar för den påverkan som etableringen medför på riksintresset för kommunikationer. Etableringen riskerar dessutom att leda till ökad belastning på statlig väginfrastruktur som inte bidrar positivt till statliga mål för minskad klimatpåverkan från transport-sektorn. Om kommunen väljer att gå vidare med verksamhetsområdet förutsätter Trafikverket att kommun och exploatör verkar för att skapa goda förutsättningar för hållbara transporter och gång- och cykeltrafik. Bl.a. genom låg p- norm samt säkerställande av utbyggnad av gång- och cykelnät.

Översiktsplanen anger att nya vägar ska anläggas, en väster om Borgeby som kopplar samman de norra delarna av Bjärred med Borgeby samt en ny väg öster om Borgeby som ansluter mot Fjelievägen. Trafikverket kan inte utläsa påverkan på statlig infrastruktur till följd av utbyggnadsförslagen och anser att utveckling av infrastruktur ska föregås av en ÅVS, där fyrstegsprincipen tillämpas. Detta för att säkerställa bristerna i infrastrukturen samt lämpliga förslag på åtgärder för att lösa bristerna.

Kommentarer:
Det föreslagna verksamhetsområdet norr om Borgeby stryks till utställningsförslaget. Vägarna som finns med på kartan för långsiktig utvecklingsstrategi ingår inte i planperioden och är varken utredda eller miljöbedömda. Kartan för långsiktig utvecklingsstrategi visar på en möjlig framtida utveckling men för dessa objekt finns inga beslut ännu fattade.

Fjelie

Under delen Långsiktig utvecklingsstrategi anges att kommunen önskar pröva en etablering av nytt verksamhetsområde i närheten av Flädie by, sydväst om bron över E6. Samt att kommunen kan tänka sig en utveckling av verksamheter öster om Fjelie by, eventuellt med koppling till Nova-området i Lund. Trafikverket anser att exploateringen riskerar leda till en öka andel fordonstrafik på redan hårt belastad väg E6 och är inte i samklang med de övergripande intentionerna från ÅVS E6

genom Skåne. Trafikverket anser att kommunen ska redovisa hur verksamhetsområdet förhåller sig till intentionerna i ÅVS E6 genom Skåne samt att kommunen tar ansvar för den påverkan som etableringen medför på riksintresset för kommunikationer. Etableringen riskerar dessutom att leda till ökad belastning på statlig väginfrastruktur som inte bidrar positivt till statliga mål för minskad klimatpåverkan från transportsektorn. Om kommunen väljer att gå vidare med verksamhetsområdet förutsätter Trafikverket att kommun och exploatör verkar för att skapa goda förutsättningar för hållbara transporter och gång- och cykeltrafik. Bl.a. genom låg p-norm samt säkerställande av utbyggnad av gång- och cykelnät.

Sammantaget efterlyser Trafikverket tydligare resonemang om de planerade verksamhetsområden som pekas ut i närhet av väg E6. Hur anser kommunen tillskapa hållbara transporter? Hur kommer verksamhetsområdena påverka väg E6? Hur förhåller sig verksamhetsområdena till ÅVS väg E6?

Kommentarer:
Verksamhetsområdena som på lång sikt finns markerade utanför Flädie och Fjelie ryms inte inom planperioden för Översiktsplan 2020 och är därför inte miljökonsekvensbedömda inom ramen för ÖP 2020. Inga beslut om dessa områden är fattade utan de visar på en långsiktig inriktning som kan ändras under planperioden.

Havsplanering

Trafikverket anser att sidorna 64-67 ska kompletteras med riksintresset för Sjöfart (hamn och farled i anknytning till Malmö). Det ska framgå om det finns någon konflikt mellan riksintresset för Sjöfart och de utpekanden som framgår av kartan på sida 65.

Kommentarer:
Texterna i kapitlet har tydliggjorts till utställningen.

Kommunala nämnder, förvaltningar och liknande

HÖJE Å VATTENRÅD

Höje å vattenråd har tagit del av Lomma kommuns samrådsförslag för översiktsplan och lämnar här synpunkter på främst de vattenrelaterade frågorna.

Lommas översiktsplan ska främja ett tätare, attraktivare och mer hållbart samhälle. Klimatanpassning är en stor utmaning för Lomma kommun och det handlar både om höga flöden i Höje å samt stigande vattennivå i Lommabukten. Lomma framhäver det positiva arbetet i vattenråden och pekar på behovet av gemensamma ansträngningar för att skapa fördröjningsytor längre upp i vattensystemet och därmed skydda det allmänna mot klimatförändringens följder. Det mesta av vattnet i Höje å kommer från Lunds kommuns yta.

Generellt tar vatten stor plats i förslaget till översiktsplan och Lomma har genomarbetade mål och egna åtgärder för hur de ska följa miljökvalitetsnormerna. Under planstrategin nämns att Lomma låter vattnet ta plats och skapa mervärden.

Ett förslag på dagvattenpolicy för Lomma kommun har tagits fram för att säkerställa en hållbar och klimatanpassad dagvattenhantering. För att minska omfattningen av översvämningar samt spridningen av föroreningar i dagvatten anger kommunen att de ska anlägga dammar och andra

tekniska lösningar so m mång funktionella ytor. Det är dock viktigt att dagvattenhanteringen bidrar till förbättrad vattenkvalitet och inte bara att minska risken till försämring.

Under rubriken förorenad mark nämns att det inom kommunen finns 83 fastigheter som befaras vara förorenade och 22 deponier har lokaliserats genom inventering, dock saknas det information om riskklassning av dessa. Det saknas uppgifter om planerade eller utförda åtgärder för att minska risken för påverkan på vatten och därmed människor s hälsa och miljön. I de fall grundvatten står i kontakt med förorenade områden eller om vatten infiltreras genom dessa områden så finns en risk att farliga ämnen att la kas ut till grund- och ytvatten med påverkan på miljö och människors hälsa. Det framgår inte om det finns områden medförorenade ämnen som omfattas av miljökvalitetsnormerna. Översiktsplanen bör presentera generella mål för hur förorenade områden ska tas omhand i kommunen.

Kommentarer:
Fortsatta undersökningar gällande föroreningar genomförs i detaljplaneskedet. Planförslaget kompletteras med tydliggöranden i respektive avsnitt. Kartan Utfylld mark har uppdaterats till Utfylld mark och potentiellt förorenade områden, som även innefattar riskklassning. Ett vidare arbete pågår inom kommunen där en handlingsplan håller på att tas fram för potentiellt förorenad mark inom kommunen, detta har tydliggjorts i handlingarna.

Förslag till översiktsplanen tar upp lantbrukets påverkan på vatten genom spridning av bekämpningsmedel och gödsel. Det saknas dock information om kommunen ställer krav på arrendatorers användning av kommunal mark för att förbättra vattenkvalitet enligt vattendirektivet och inte bara undvika försämring.

Kommentarer:
Ett förtydligande har införts i planen, i övrigt hänvisas frågan till kommunens miljömålsarbete.

Lomma kommun vill öka landskapets vattenhållande förmåga och förbättra möjligheterna till rekreation genom att de gröna stråken i landskapet utökas och sammanlänkas. I planen finns förslag på ändrad markanvändning av främst jordbruksmark som ligger i anslutning till diken och ägogränser. Detta för att få en sammanhängande ekologisk korridor i landskapet som kan utvecklas vidare över kommungränserna.

Under rubriken blå infrastruktur hänvisas till översvämningskarteringar av Höje å och Önnerupsbäcken som visar att områden norr om Lomma tätort riskerar att översvämmas. För att minska påverkan har ett område på 31 ha pekats ut i översiktsplaneförslaget som lämpligt för översvämning och en damm på ca 6 ha finns redan inom detta område. För att hantera flödestoppar och föroreningar har ett antal områden för fördröjningsdammar ritats ut. Det är av vikt att planerna blir verklighet då dessa områden kommer att fylla en viktig funktion ur rekreationssynpunkt, vattenrening och fördröjning av vatten.

Höje å vattenråd tillstyrker Lommas förslag i karta för långsiktig utvecklingsstrategi där blå pilar för fördröjningskapacitet utanför kommungränsen visualiserar att fördröjning av vatten ska ske nära källan. VattenAtlas har använts som kartverktyg på ett föredömligt sätt i översiktsplanearbetet.

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Först vill miljö- och byggavdelningen framföra att översiktsplanens utformning och layout är mycket tilltalande och trevlig. Upplägget och layouten bidrar till att dokumentet upplevs lättläst och det upplevs logiskt uppbyggt. Kapitlet om riksintressen bryter dock mönstret avseende utformningen. Språket här skiljer sig från övriga dokumentet och upplevs något "styltigt" och svårläst.

Nedan följer miljöenhetens och byggenhetens bedömningar och yttranden. Sidhänvisningarna avser sidnummer i dokumentet "översiktsplan" om inget annat anges.

Miljöenhetens yttrande

Energi

En översiktsplan ska tydligt redovisa hur kommunen avser att tillgodose och beakta de riksintressen som finns inom kommunens gränser, samt vilka överväganden som har gjorts. Tydliga beskrivningar av de prioriteringar och avväganden som har gjorts mellan olika riksintressen underlättar prövningen av enskilda vindkraftsärenden i kommunen. Samexistens mellan olika riksintressen bör undersökas i första hand. Dessa avvägningar och undersökningar anser Miljöenheten saknas i planen. Att ett område många gånger är av riksintresse för ett flertal bevarandeintressen såsom naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv behöver inte innebära att exempelvis vindkraft inte skulle kunna dela marken med dessa intressen. Det bör framgå att vindkraftens etablering bör vägas i förhållande till motstående intressen och till de skyddsvärden som kan finnas på den specifika platsen, i enlighet med plan- och bygglagen och miljöbalken.

Vidare bör det undersökas vilka lämpliga/olämpliga lokaliseringar som finns i kommunen för att kunna säkerställa att konflikter med andra intressen inte uppstår vid eventuell vindkraftsetablering. Genom att ha en aktuell och väl genomarbetad översiktsplan som omfattar vindkraft ger kommunen vägledning om hur mark- och vattenområden bör användas i framtiden. Exempelvis bör det framgå att vissa områden är olämpliga för vindkraftsetablering, exempelvis områden för bebyggelseutbredning liksom områden med befintliga bostäder. I översiktsplanen anges endast att det inte finns några lämpliga lokaliseringar, dock finns det vindkraft i kommunen och det kan komma att etableras fler i framtiden även om det i planen står att det inte är lämpligt. I översiktsplanen hänvisas till vindkraftspolicyn 2004 och en vindkraftutredning från 2009. Miljöenheten anser att det antingen inte hänvisas alls till dessa eller endast hänvisas till de framtida utredningarna med tanke på hur mycket som hänt inom området de senaste 16 åren.

Miljöenheten önskar också att det i större utsträckning redovisas hur kommunen planerar att göra sin del enligt energiöverenskommelsen om ett 100 % förnybart elsystem. Exempelvis har Lund i sin översiktsplan "Med anledning av det ökade behovet av el från förnybar energikälla är det ytterst viktigt att översiktsplanens förhållningssätt till vindkraft är tillåtande. Vikten av vindkraften som samhällsintresse har visat sig inte minst i rättspraxis under senare år".

Lommas förslag till energi- och klimatplan står exempelvis att kommunen ska verka för att anlägga minst en större anläggning för produktion av förnybar energi, detta anser Miljöenheten bör belysas i översiktsplanen. Miljöenheten anser att det överlag kan skrivas mer om solenergi. I energi- och klimatplanen nämns till exempel befintliga solcellsanläggningar på kommunala byggnader och att solcellsanläggning ska finnas på minst 12 % av byggnadsarean vid kommunens nybyggnationer. Det är, ur Miljöenhetens synvinkel, ytterst viktigt att kommunens förhållningssätt till solkraft är tillåtande, vad gäller placering av solpaneler på tak såväl som i det öppna landskapet. Solkraft behövs för att täcka framtidens energibehov.

Kommentarer:

I stycket Vindkraft under Teknisk försörjning har det förtydligats att föregående vindkraftsutredning påvisar att storskalig vindkraftsetablering generellt sett är olämplig i hela kommunen. Det har även hänvisats till ställningstaganden mot havsbaserad vindkraft i styckena Kustvattenanvändning och Havsplanering. Begränsningen för vindkraftsetablering beror framförallt på motstående intressen som befintlig och planerad bebyggelse, riksintressen, naturvärden och infrastruktursatsningar, men föregående utredning och policy behöver uppdateras (som nämns i yttrandet). Därav finns det ställningstagande om att en ny vindkraftsutredning och vindkraftspolicy ska utvecklas inom planperioden. Fram tills de nya handlingarna är utvecklade gäller dock föregående utredning och policy. I stycket Vindkraft har det förtydligats att det inom Energi- och klimatplanen för Lomma kommun (2021 – 2025) innefattar åtgärder om att ta fram en ny vindkraftsutredning (2024) samt en politiskt antagen vindkraftspolicy (2025).

I stycket Elförsörjning i kapitlet Teknisk försörjning har kommunens pågående arbete med att minska, effektivisera och miljöanpassa energiförbrukningen förtydligats, samt att en storskalig produktionsanläggning för förnybar energi ska utredas 2024.

Dagvatten

Det är positivt att det står en del om kommunens kommande dagvattenpolicy. Det är överlag mycket fokus på pågående klimatförändringar och ökad nederbörd, vilket givetvis är viktigt att belysa. Miljöenheten anser att det med fördel kan skrivas mer om vikten av multifunktionella ytor i tätorterna och hur samma yta kan fylla funktioner för exempelvis dagvattenhantering, trafiksäkerhet, rekreation samt djur- och växtliv.

Exempelvis som i dagvattenpolicyns bakgrund - " Dagvatten ger möjlighet till mångfunktionella och estetiskt tilltalande ytor. En öppen dagvattenhantering ger kommunen möjlighet att skapa ytor som ger ett mervärde samt som skapar förutsättningar för ytterligare ekosystemtjänster". På så sätt kan det även i översiktsplanen uppmärksammas hur grönska, vatten och ekosystemtjänster kan lyftas in i tätorten och vara en del av de övergripande målen 2019-2022.

Kommentarer:
Stycket Dagvatten i kapitlet Teknisk försörjning har uppdaterats enligt förslag, och betydelsen av lokalt dagvattenomhändertagande har beskrivits.

Förorenad mark

I fjärde stycket står "På flera platser i kommunen har avfall deponerats, 22 deponier har genom inventering lokaliserats". Miljöenheten anser att "lokaliserats" bör bytas ut mot identifierats eftersom fyra har så osäkert läge att det inte går att bedöma var de ligger.

Kommentarer:
Handlingarna har reviderats i enlighet med synpunkten. Kartan har även uppdaterats med det senaste underlaget i frågan.

Radon och andra källor till strålning

I andra stycket skrivs det om kommunens översiktliga prognoskarta för markradonrisker. Det står att undersökningen visar att kommunen ligger i ett låg- till normalriskområde och därmed är risken låg för att markradon ska kunna ge upphov till förhöjda radonhalter i hus. Markradon är den i särklass vanligaste orsaken till förhöjda radonhalter i inomhusluft. Den luft som finns i marken har alltid höga

radonhalter, från 5 000 till 2000 000 Bq/m'. Eftersom lufttrycket inomhus oftast är lägre än utomhus kan radonhaltig markluft sugas in genom otätheter i grunden. Avgörande för hur mycket radon som kan komma in från marken är bland annat hur stora otätheterna i grunden mot marken är. Om mycket luft från marken kommer in räcker den radonhalt som finns i mark som är lågriskområde för radon mycket väl till för att radonhalten i inomhusluften ska komma upp i nivåer långt över rikt- och gränsvärden för radon i bostäder och i andra byggnader.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats till utställningen.

Masshantering

I förslaget till ny översiktsplan reserveras mark för upplag av schakt-, fyll- och muddermassor samt grönavfall. Vidare så står det att vissa ytor bör vara avsedda för tillfällig lagring av massor medan andra är avsedda för permanent lagring.

Miljöenheten är positiv till att i översiktsplanen reservera mark som eventuellt kan komma att användas, men vill ändå påtala de svårigheter som finns när det kommer till hantering av massor.

Att hitta lämpliga användningsområden för massor är svårt. Det ställs krav på bland annat massornas föroreningsinnehåll, platsens förutsättningar och föroreningsnivå och att det finns ett tydligt syfte med användningen av massorna.

När det gäller permanent lagring av massor så handlar det om återvinning av massor för anläggningsändamål. Beroende på massornas föroreningsinnehåll och lakningsegenskaper och platsen för den planerade anläggningen kan åtgärden vara antingen anmälningspliktig, tillståndspliktig eller inget alls. Det är således inte självklart att platserna som markerats i översiktsplanen kommer att kunna användas för permanent lagring av massor då det beror på vad man avser att göra på platsen bland annat, det vill säga vad syftet är.

När det gäller mellanlagring av massor så är det en anmälningspliktig åtgärd om mängden överstiger 10 ton vid något enskilt tillfälle, och tillståndspliktigt om mängden överstiger 30 000 ton. Vid mellanlagring får massorna endast ligga där under en kortare period än tre år om de sedan ska återvinnas eller ett år om de ska bortskaffas. I annat fall räknas det som en tillståndspliktig deponi. Även vid mellanlagring tas hänsyn till massornas föroreningsgrad och lakningsegenskaper och markens lämplighet för sådan anläggning.

Att placera massor och grönavfall i närheten av Lödde å kan som exempel eventuellt vara problematiskt beroende på vad för typ av massor det är och vad de innehåller. Näringsläckage till ån kan bidra till övergödning och grönavfall kan medföra att oönskade arter (exempel vis invasiva sådana} sprids på önskade platser.

Kommentarer:
I stycket Mark för upplag av massor i kapitlet Teknisk försörjning har det förtydligats att tillfälligt och permanent upplag av massor kan omfattas av anmälningsplikt och tillståndsplikt, och att det ska hanteras i samband med anläggning av upplagsplats samt vid upplag. Platsen för tillfälligt upplag vid Borgeby reningsverk har tagits bort. Föreslagna platser för upplag i förslaget till utställning ligger utanför strandskyddat område och mer än 250 meter från åarna, den förslagna platsen för permanent upplag ligger drygt 800 meter från Höje å.

GIS

Miljöenheten vill framföra att de i kommunen framtagna kartorna bör tillgängliggöras som en del av arbetet med översiktsplanen. Det finns mycket GIS-material att tillgå och detta bör framgå till exempel i inledande kapitel och läshänvisningar.

Kommentarer:
Avsikten är att översiktsplanen ska finnas tillgänglig digitalt både inom kommunorganisationen och externt. De digitala redovisningsverktygen är dock under ständig utveckling och under planeringsprocessen har kommunen bytt system för GIS, då det tidigare systemet ej möjliggjorde digital kartvisning i samrådsskedet nyttjades Vattenatlas. Då ÖP gäller i 10 år och de digitala systemen är under ständig utveckling hanteras inte presentationen av GIS-materialet inom planen.

Kulturmiljö

Avsnittet inom kapitlet om kulturmiljö som handlar om trädrader, alléer och - småbiotoper bör förtydligas. Det står i förslaget till översiktsplanen att sådana miljöer ska bevaras. Detta är redan reglerat i lagstiftning om bland annat biotopskydd. Det krävs dispens för att ta bort alléer och brukar oftast villkoras med att alléerna ersätts. Det bör förtydligas att kommunen även värnar om och vill återskapa sådana miljöer som försvinner exempelvis vid självdöda träd etc.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats till utställningen.

Invasiva arter

Vresros nämns på redan på sidan 106 innan kapitlet om invasiva arter tas upp i samband med att det används för att binda sand vid stränder. Det bör förtydligas redan där att arten räknas som invasiv och att andra metoder bör användas för att binda sand.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats till utställningen.

Enskilda avlopp

Miljöenheten vill förtydliga siffrorna gällande enskilda avlopp. Det finns mycket riktigt 30 stycken enskilda avloppsanordningar inom kommunen. Av dessa är 13 ej i bruk (ödegårdar/dödsbon). 13 av dem kan så småningom kopplas in på kommunalt avloppsnät. VA-syd är ansvariga för inkopplingen. Vissa inkopplingar är nästan färdiga, vissa dröjer. 2 stycken enskilda avlopp består av godkända minireningsverk. 1 avlopp har en temporär lösning i form av mulltoa. För tillfället finns också ett enskilt avlopp som ej är godkänt och ägaren ska inkomma med ny lösning.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats till utställningen.

Lantbruk

Miljöenheten vill förtydliga att i kommunen består lantbruken till största del av växtodlingar. I dokumentet framstår det som om det mest är djurhållning. De hästverksam heter som finns i kommunen är till största del hobbyverksamheter med få antal hästar (oftast två stycken).

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats till utställningen.

Respekt kustzon

I dokumentet framgår att inom området för "respekt kustzon" ska inga samhällsviktiga funktioner få finnas. Räknas erosionsskydd som samhällsviktig funktion? En definition av vad samhällsviktig funktion innebär är önskvärt.

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats till utställningen.

Byggenhetens yttrande

Sidan 18 stycket Lokalisering av bebyggelse. punkt 1

Texten anger att Tillkommande bebyggelse bör utföras som förtätning på redan ianspråktagande mark, inom utpekade utbyggnadsområden. övrig bebyggelse får ej omvandlas till bostadsbebyggelse utanför ovan nämnda områden.

Om syftet med texten är att förhindra utveckling av bebyggelse på landsbygden på obebyggd mark samt att förhindra att bostäder tillkommer på landsbygden anser byggenheten att första raden i texten ska kompletteras med ordet "byggnader"; Tillkommande byggnader och bebyggelse...// Detta då en bebyggelse per definition i plan- och bygglagen inte är det samma som en byggnad.

Vidare anser byggenheten att om syftet är att reglera möjligheten till att fler bostäder tillskapas på landsbygden så måste den sista meningen i texten justeras. Texten innebär, så som den lyder, inget hinder mot att omvandla befintliga gårdsbyggnader, ekonomibyggnader etc. inom till exempel befintliga gårdar då dessa bör ses som om de står på redan ianspråktagen mark. Byggenheten har dock inget förslag på text eller formulering.

Samma sida, sidan 18. stycket klimatanpassning

I texten under punktlistan anges restriktioner mot bebyggelse. Byggenheten anser att om syftet är att restriktion mot nya enstaka bostadsbyggnader skall råda så ska texten kompletteras så att det inte endast är bebyggelse regleras.

Sidan 48. sista punkten

Texten anger att ny bostadsbebyggelse på landsbygden ska undvikas. För att tillkomsten av fler bostäder ska undvikas bör texten kompletteras med att ny bostadsbebyggelse och nya bostäder på landsbygden ska undvikas.

Sidan 64, Första stycket

Under punkterna nämns att vindkraftverk till havs inte får förekomma. Detta bör också läggas under rubriken Vindkraft på sid 62 och på övriga relevanta ställen avseende vindkraft i översiktsplanen.

Sidan 121. Stycket Riktlinjer för antenner. master och teknikförråd

I texten anges vad som sägs i riktlinjer om antenner och master men inget om teknikförråd. Ta bort teknikförråd från rubriken eller lägg till information om teknikförråd i texten.

Sidan 102. MKB (dokumentet)

Samlad bedömning. Tabellen anger siffror som är antingen+ eller-. En förklaringstext till skalan kunde vara bra. Hur långt går skalan, vad är max och min. och vad anses bra och vad anses mindre bra.

Kommentarer:
I stycket Vindkraft under Teknisk försörjning har det förtydligats att föregående vindkraftsutredning påvisar att storskalig vindkraftsetablering generellt sett är olämplig i hela kommunen. Det har även hänvisats till ställningstaganden mot havsbaserad vindkraft i styckena Kustvattenanvändning och Havsplanering. Teknikförråd har tagits bort från stycket Riktlinjer för placering av master och antenner. I den samlade bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen har det förtydligats vad värdena i bedömningstabellen avser.

SOCIALNÄMNDEN

Socialnämnden anser att föreliggande förslag till översiktsplan överlag anger en riktning och utveckling som skapar förutsättningar för ett hälsosamt liv och social hållbarhet för kommuninvånarna, vilket är positivt bl a sett ur socialnämndens uppdragsperspektiv. Särskilt viktigt i detta sammanhang är det varierade bostadsutbudet, tillgången till goda miljöer för rekreation och fritid, att offentlig service integreras i bostadsbebyggelsen samt en utbyggd kollektivtrafik.

Avseende bostadsutbudet ser nämnden därtill positivt på skrivningarna om att "...säkerställa ett utbud av hyresrätter " respektive "om möjligt viktigt att bygga boenden i olika prislägen...". Med detta skapas förutsättningar för invånargrupper i Lomma som idag har begränsade möjligheter att finna egna och ändamålsenliga bostäder.

När det gäller rekreation och fritid vill nämnden poängtera vikten av att utformningen av miljöerna för detta, i så stor utsträckning som praktiskt möjligt, säkerställer tillgängligheten för invånare med funktionsvariation. Detta gäller såväl fysisk tillgänglighet som tillgänglighet till information i den fysiska miljön och digitalt, tex via kommunens hemsida.

Socialnämnden bedömer att tillgängligheten till kollektivtrafik kommer att bli allt viktigare för utvecklingen av kvalitén inom nämndens ansvarsområde. Detta handlar då dels om livskvalité genom möjligheterna för äldre och personer med funktionsbegränsningar att resa inom och utom kommunen, och dels om möjligheterna för framtida personalförsörjning. Avseende det senare gäller detta framförallt inom de personalintensiva dygnet runt-verksamheterna {hemtjänst, särskilt boende, hemsjukvård, LSS-boende). Många av de anställda i dessa verksamheter rekryteras från annan kommun, och redan idag finns exempel på att för låg turtäthet kvällar, nätter och helger gjort att tilltänkt anställda valt ett anställningserbjudande från någon grannkommun. Då konkurrensen om personal med rätt kompetens framöver kommer att öka, anser socialnämnden att tillgängligheten till kollektivtrafik är ett personalpolitiskt strategiskt viktigt område att belysa i föreliggande översiktsplan alternativt i annat nära förestående planeringssammanhang.

Kommentarer:
I planstrategin beskrivs att ”Vi fokuserar på att samla, förtäta och förädla bebyggelse i strategiska, kollektivtrafiknära lägen. Vi bygger så för att få bästa möjliga förutsättningar för stadsliv, service, rekreation, hållbart resande samt framtida helhetslösningar för energi- och klimatutmaningar” i syfte att uppnå bland annat god tillgänglighet för både kommuninvånare och de som arbetar i kommunen. I december 2020 öppnade tågstationen i Lomma och förhoppningen är att den snabba restiden mellan Lomma och Malmö kan locka fler arbetspendlare. Övriga synpunkter noteras.

TEKNISKA NÄMNDEN

Sammanfattningsvis konstateras förslaget till Översiktsplan 2020 är genomarbetat, pedagogiskt och välskrivet och ger bra bakgrundsbild i Inledningen.

Reflektioner och synpunkter

I de kartor som förekommer visas, generellt, ändrad markanvändning fram till 2030. För att ge en fullständig översikt hade det varit önskvärt att även nuvarande markanvändning på något sätt markerades. Som ett exempel visar plankartan (sid 25) de tillkommande tågstationerna Flädie och Alnarp medan stationen i Lomma saknas. Detta ger en ofullständig bild för den som vill ha en övergripande bild av läget 2030. Det kanske är möjligt att dela upp plankartan tematiskt I olika sektioner, med till exempel industri och verksamhetsområden på en egen karta.

Kommentarer:
Till utställningen kompletteras planförslaget med en markanvändningskarta (ev). Till utställningen kompletteras översiktsplanen även med en karta som visar möjligheterna till resor där cykel och kollektivtrafik (både tåg och buss) kombineras. Både befintlig tågstation i Lomma och tillkommande stationer i Bjärred och Flädie markeras samt busslinjer, busshållplatser och de föreslagna Supercykelstråken. Kartan visar även en radie på en samt tre kilometer från de befintliga tågstationerna Lomma, Hjärup, Åkarp och Burlöv. Detta för att visa vilka delar av befintlig och tillkommande bebyggelse som anses ligga stationsnära.

Inom Respekt kustzon (sid 26) anges att inga samhällsviktiga funktioner får tillkomma. Benämningen samhällsviktig funktion bör definieras. Anses till exempel erosionsskydd som en samhällsviktig funktion?

Kommentarer:
Handlingarna har förtydligats till utställningen.

I de verksamhetsområden som resoneras kring, Borgeby, Malmövägen och Alnarp slås fast att områdena ska vara rena verksamhetsområden bestående av handel med en maximal yta av 200 kvm. Kan man pröva en blandning· av bostäder/butiker? (sid 38 ff)

För verksamhetsområde Malmövägen anges (sid 40-41) att bullerskydd ska skapas för den Intilliggande bebyggelsen. Det hade varit önskvärt med ett resonemang om hur detta ska utformas d det finns alternativa lösningar, till exempel genom ett val/bygge, som tar mycket mark I anspråk eller att låta den tillkommande bebyggelsen skärma av bullret från motorvägen. I visionen för verksamhetsområde Malmövägen anges att verksamheterna ska vara kopplade till gröna näringar och en koppling till den kunskaps- och innovationsbank som finns i Alnarpsområdet. Under nästa rubrik "Struktur" beskrivs att "mindre butiker på 200 kvm vardera som erbjuder sällanköpsvaror och som har stark anknytning till den övriga verksamheten på området kon bedömas som lämplig". Det hade varit önskvärt att begreppet "gröna näringar" definieras och att kopplingen till dessa klargörs. Eftersom området föreslås för mindre butiker uppfattas detta som en externtablering, vilket man tagit ställning mot i tidigare kapitel. Är detta avsikten med verksamhetsområdet? Beskrivningarna kan uppfattas som motstridiga.

Under rubriken "Långsiktlig utvecklingsstrategi beskrivs förändrad markanvändning (sid 50). Detta beskrivs i text tillsammans med en karta som Illustrerar, bland annat, "utvecklingsstråk gröna och blå

samband." Det hade varit önskvärt med en vidare utveckling och förklaring till denna figur, mer än vad som beskrivs i texten.

Kommentarer:
2020-06-17 fattade kommunstyrelsen i Lomma kommun beslut om att en bullervall ska anläggas mellan Vinstorpsvägen och Svanetorpsvägen. Inför beslutet fördes olika alternativ till en bullervall fram, men valet föll på att anlägga en vall. Vad gäller innehållet i de planerade verksamhetsområdena är det inte lämpligt att för noggrant specificera kommande innehåll i ett översiktsplanesammanhang. Här ska inriktningen pekas ut medan avgöranden i detaljfrågor beslutas om i senare planeringsskeden. Planförslagets avsnitt om långsiktig utvecklingsstrategi kompletteras till utställningen.

I avsnittet "mellankommunala Intressen" (sid 60) anges att Lomma kommun stödjer Trafikverkets förslag på en utbyggnad till sex filer. Det bör klargöras att, för Lomma kommuns del, avser detta endast mellan trafikplats Alnarp och trafikplats Lomma. Det bör även klargöras varför kommunen står bakom en sådan utbyggnad. Generellt sett leder ökad kapacitet i vägnätet till ökad trafik och därmed ökade problem med utsläpp och buller. Om kommunen sko stå bakom en utbyggnad blir man förorda att denna enbart ska reserveras för kollektivtrafik.

I avsnittet "Näringsliv och högre utbildning" finns en figur (sid 95) som anger befintliga verksamhetsområden. I denna figur saknas verksamhetsområdet Norra Vinstorp.

Kartan över "Rekreation och fritid" bör revideras, innehåller "Idrottsplats" 4 gånger (sid 103). Vidare bör kartan kompletteras med en ny idrottshall i Lomma tätort och en på Rutsborgsområdet vilket beskrivs I texten (sid 109).

Under rubriken "Rekreation och fritid", underrubrik "Långa bryggan I Bjärred" anges att "blå flagg förnyas varje år". Detta kan redigeras bort då det ej är aktuellt (sid 106). Förslagsvis tas all text om blå flagg bort.

Under rubriken "Infrastruktur" finns en karta som beskriver buss- och tåglinjer (sid 111). Det framgår Inte av figuren om detta är en nulägesbeskrivning eller en vision om hur kollektivtrafiken önskas se ut 2030. Lomma station är inte utmärkt i kartan. Det hade också varit önskvärt med en karta som beskriver Järnväg, buss och cykelvägar eftersom det beskrivs som eftersträvansvärt att koppla Ihop kollektivtrafik och Icke bilburen trafik.

Kommentarer:
Kartorna Verksamhetsområden och Rekreation och fritid justeras till utställningen. Kommunens idrottshallar markeras inte på kartan eftersom den då skulle bli överlastad med information. Däremot tas texten om blå flagg bort. Beslut om att Lomma kommun ska ställa sig bakom Trafikverkets förslag till en breddning av E6:an togs av planledningsgruppen 2019-05-08. Texten om sträckan mellan tpl Lomma och tpl Alnarp som diskuteras för en breddning förtydligas i planförslaget.

Till utställningen kompletteras översiktsplanen även med en karta som visar möjligheterna till resor där cykel och kollektivtrafik (både tåg och buss) kombineras. Både befintlig tågstation i Lomma och tillkommande stationer i Bjärred och Flädie markeras samt busslinjer, busshållplatser och de föreslagna Supercykelstråken. Kartan visar även en radie på en samt tre kilometer från de befintliga tågstationerna Lomma, Hjärup, Åkarp och Burlöv. Detta för att visa vilka delar av befintlig och tillkommande bebyggelse som anses ligga stationsnära.

Under teknisk försörjning finns anvisade platser för upplag och tillfällig lagring av tång och massor. Platserna sam föreslås är inte lämpliga ur ett verksamhetsperspektiv. Enbart två platser anges för tillfälligt upplag och dessa ligger båda i Borgeby. De behov som finns av mellanlagring av massor uppstår i Lomma då det främst är massor från muddringsverksamheten hamnen som avses. Det är förenat med höga kostnader att transportera dessa massor varför kortast möjliga sträcka är att föredra. Befintlig mellanlagringsplats norr om båtuppställningsplatsen I Lomma fungerar bra, det hade därför varit önskvärt om denna hade kunnat vara kvar. I framförallt Lomma alstras under sommarsäsongen även stora mängder tång och denna lagras idag i Habo Ljung. Det hade varit önskvärt om det framgick att denna även fortsättningsvis kan användas för detta ändamål tills andra hållbara metoder för tånghantering är framtagna. För den permanenta upptagsplatsen som föreslås i anslutning till trafikplats Lomma är syftet otydligt. Är det permanenta upplaget det samma som en deponi, eller man avser istället anläggningsändamål? Det behöver tydligare framgå avsikten med markanvändningen.

Kommentarer:
Platser för tillfälligt och permanent upplag av schakt-, fyll-, och muddermassor samt grönavfall finns utpekade i översiktsplanens plankarta. Platsen för permanent upplag har förtydligats att den innefattar deponi och tillfällig lagring av schakt-, fyll-, muddermassor och grönavfall, samt tillfällig förvaring av bergkross, sten och sand till anläggning och byggnation. Detta har förtydligats i kapitlet ”Teknisk försörjning” i stycket ”Mark för upplag av massor”. Det har även lagts till information om att utpekade tillkommande platser för upplag har bedömts lämpliga med hänsyn till goda vägförbindelser, närhet till aktuella verksamheter och med god marginal till områden med bebyggelse eller höga naturvärden. Befintlig plats för tångupplag väster om Alkärret är ej med i ÖP då tillståndet löper ut snart.

På sidan 113 föreslås dragning av ett prioriterat cykelstråk. Denna bör kompletteras med en dragning via Flädievägen, då denna sträcka kommer att bli mer framträdande när det nya stationsläget i Flädie, Bjärred Centrum och Bjärreds vångar byggs ut."

Kommentarer:
Sträckan från rondellen vid Fjelievägens början till korsningen med Lundavägen markeras som prioriterat huvudcykelnät i utställningsförslaget.

Politiska partier

ARBETARPARTIET SOCIALDEMOKRATERNA

Förtydligande tankar kring möjligheter för energiförsörjning och miljöåtgärder

Vi önskar tydligare formuleringar och mer konkretare förslag kring hur man tänker sig klimatsmart energiförsörjning med såväl solceller och vindkraft. Det framgår att vid nybyggnation kommer man se över försörjning med tex solceller men detta kanske också tydligt bör framgå kopplat till ombyggnationer eller renoveringar?

En återvinningscentral i Norra kommundelen borde utredas för att underlätta sopsortering och kompostering för kommuninnevånarna.

Cykelstråk i Lomma

Strandvägen anges som huvudcykelstråk enligt planen. Något man bör beakta är att med stationerna i Lomma och sedermera Alnarp så kan ett mer tillgängligt cykelstråk i sådana fall följa dragningen mellan stationerna och sen förgrena sig mot dels Burlöv och mot Blå Caféet och vidare mot Malmö.

Utvecklingen utanför tätorterna

Utvecklingen av landsbygden förutsätter inget nytt bostadsbyggandet. Det finns då andra sätt att utveckla landsbygden som borde beskrivas mer utförligt. Vilka rekreationsområden bör utvecklas, var skall nya gång, cykel och ridvägar inrättas mm?

Barnkonventionen

Det framgår inte så tydligt i översiktsplanen hur man förhåller sig till Barnkonventionen som nu är lag. Tex borde en plan sannolikt också synliggöra säkra vägar för barn- och ungdomar till skola och fritidsaktiviteter? Hur är planen utformad så att barn och ungdomar på ett säkert sätt kan förflytta sig kring dessa punkter? En positiv bi-effekt av säkra vägar till viktiga punkter för barn- och ungdomar innebär sannolikt också mindre körningar av föräldrar. Vilket då bidrar till både bättre klimat och säkerhet i trafiken.

Kommentarer:
Vad gäller energiförsörjning som inte direkt påverkas av fysisk planering styrs det av kommunens energi- och klimatplan och inte av översiktsplanen. Vad gäller återvinningscentral (ÅVC) så har invånarna i Lomma kommun, liksom invånare i övriga Sysavs ägarkommuner, rätt att använda valfri Sysav återvinningscentral i regionen. Under 2018 genomförde Sweco, på uppdrag av Sysav, en körtidsanalys avseende ÅVC i ”Sysav-regionen”. Denna visar att boende i Lomma i dagsläget har max 20 minuters körsträcka till närmaste ÅVC och många har kortare körtid än så. De närmast belägna ÅVC är Lund Gunnesbo, Malmö Norra hamnen och Lund Gastelyckan, På lite längre avstånd, men fortfarande med körtider som i en del startpunkter i Lomma kommun kan understiga 20 minuter, finns ÅVC Kävlinge och ÅVC Staffanstorp.

Vad gäller cykelstråk kommer planförslaget till utställningen att utökas med begreppet Supercykelstråk för att beskriva prioriterat huvudcykelnät i enlighet med det arbete som Lomma kommun deltar i tillsammans med Region Skåne, Trafikverket och grannkommunerna. Sträckan Lomma-Malmö har varit en försökssträcka i samarbetet och nu finns även sträckorna Bjärred-Lund, Lomma-Malmö och Bjärred-Lomma inventerade. Dessa sträckor har lagts till i det aktuella avsnittet i planförslaget. Lomma kommun avser att arbeta vidare med dessa utpekade sträckor inom ramen för att förbättra för pendlingscyklingen.

Barnkonventionen är från 1 januari 2020 svensk lag och översiktsplanen tar upp vad det kan innebära för den översiktliga planeringen i inledningen av dokumentet. Bland annat står det att ” Barn och unga behöver ha närhet och tillgång till service och platser för lek och rekreation. Möjligheten att gå, cykla och åka kollektivt till de funktioner som behövs i vardagen är viktigt både för barns rörelsefrihet och självkänsla. Det är därför viktigt att planering av platser för möten, lek, lärande, kultur och idrott använder sig av barnperspektivet”. Detta ska alla planering ta hänsyn till. Översiktsplanen pekar inte ut vilka vägar som är säkra skolvägar eftersom det kan variera beroende på var man bor och vilken väg man väljer att ta. Skolvägar är heller ingen översiktsplanefråga men något som kommunens tekniska avdelning arbetar mycket med. Exempelvis har en cykelöverfart byggts i anslutning till Strandskolan i Lomma där bilister har väjningsplikt för både gående och cyklister.

CENTERPARTIET

Centerpartiet finner att det saknas en tydlig prioriteringsordning mellan många tillsynes motstridiga mål och intressen. Ett av de tydligaste exemplen är kanske den vilja som uttrycks för att bevara jordbrukslandskapet samtidigt som ett flertal nya bebyggelser och utvecklingsområden pekas ut på just åkermark. Genom att tydligt redovisa kommunens prioriteringar skulle det bidra till en ökad förståelse för kommunens utvecklingsstrategi. Centerpartiet vill särskilt lyfta fram följande:

- Jordbruksmarken i Lomma kommun tillhör världens mest produktiva varför rätten att ianspråkta jordbruksmark för bebyggelse måste starkt begränsas varför alternativa utvecklingsmöjligheter ska i första hand utredas.
- I översiktsplanen ska jordbrukets betydelse för framtidens livsmedelsförsörjning tydligare lyftas fram.
- Det presenterade målet om 1,5 % i befolkningstillväxt saknar tydlig motivering och kan svårligen uppnås utan att värdefull jordbruksmark tas i anspråk.
- Ny bebyggelse ska i första hand skapas inom befintliga tätorter genom s.k. förtätning samt att tillåta att bygga på höjd (flervåningshus).
- Att på sikt låta Bjärred och Flädie växa samman är inte önskvärt.
- Ta inte åkermark i anspråk för att skapa nya industri-/verksamhetsområden i kommunen, marken är allt för värdefull och behoven kan tillgodoses genom att bättre nyttja redan ianspråktagen mark.
- I samband med planeringsarbete och när det finns risk för att jord- och skogsbruk påverkas ska samråd hållas med gode män med sakkunskap i jord- och skogsbruksfrågor.
- Områden med höga natur- och kulturvärden är värdefulla för kommunen, utöver att införa skydd måste kommunen aktivt sköta dom så att de förblir attraktiva och tillgängliga.
- Säkerställ tillgång till ridanläggningar i kommunen genom att särskilt lyfta fram det i översiktsplanen.
- Vid exploatering/förändrad markanvändning ska utgångspunkten vara att redan hårt belastade vattendrag inte får tillföras mer vatten.

Ledord

I Översiktsplanen omnämns vid ett flertal tillfällen att Lomma är en liten kommun vars kännetecken är attraktivitet, småskalighet, hög kvalitativ i flera olika avseenden, omsluten av vackert jordbrukslandskap med högklassig åkermark. Dessa kännetecken anser Centerpartiet att kommunen ska värna om och ska vara vägledande vid all kommunal planering. Centerpartiet anser att det finns en motsägelsefullhet i Översiktsplanen då kännetecknen definieras samtidigt som det presenteras omfattande planer på att stimulera befolkningstillväxt genom att bygga ut befintliga samhällen samt på olika sätt ianspråkta kommunens värdefulla åkermark.

Ett varierat landskap med stora natur- och kulturvärden

Översiktsplanen (sidan 9) anger “Storskaligt jordbruk sätter sin prägel på landskapet med stora sammanhängande öppna fält”. Det saknas helt ett omnämnande om småskaliga jordbruk. I

kommunen finns ett flertal småskaliga jordbruk, främst bär- och grönsaksodling som inte inryms i den beskrivning som presenteras i översiktsplanen. Dessa småskaliga jordbruk bedrivs inte sällan i nära anslutning till samhället (Löddesnäs, Borgeby, Flädie), småskaliga jordbruk hotas av de planer som presenteras dvs att bygga ut i nära anslutning till befintliga samhällen. Bär- och grönsaksodling bedrivs oftast inte på de bördigaste jordarna utan sker företrädesvis på lättare jordar som lämpar sig bra för grönsaker. Både på kort och lång sikt behöver dessa jordbruk värnas då de säkerställer viktig matförsörjning. Genom sin närhet till samhället undviks långa transporter vilket i sig är positivt för miljön.

Planstrategi

Centerpartiet anser att den presenterade övergripande planstrategin (sidan 14) är mycket positiv då det tydligt framgår att målet är att utveckla befintliga villasamhällen samt fokusera på att samla, förädla och förtäta bebyggelsen. Det är även positivt att det tydligt framgår att kommunen behöver värna naturen, åkerlandskapet och utblickarna för kommande generationer då dessa är oumbärliga för kommunens attraktivitet. Det bör här tilläggas att dessa även är oumbärliga för mänsklighetens överlevnadsförmåga!

Översiktsplanen anger två tätortskluster, Lomma/Alnarp och Bjärred/Flädie. Centern anser att det andra klustret istället ska vara Bjärred/Borgeby. Centerpartiet anser att det är en felaktig målsättning att arbeta för en förtätning av bebyggelse mellan Bjärred och Flädie då avståndet medför att allt för mycket värdefull åkermark behöver tas i anspråk.

Kommentarer:
Översiktsplan 2020 anger inte att Bjärred och Flädie ska växa samman, varken inom planperioden eller i den utveckling som pekas ut i den långsiktiga utvecklingsstrategin. Däremot finns möjligheter att utveckla Flädie efter planperioden eftersom en tågstation väntas bli klar i Flädie år 2026. För att lyfta samspelet mellan de två orterna, exempelvis den nytta som Bjärred kommer att få av en tågstation i Flädie, benämner översiktsplanen tätortsklustret i den norra kommundelen som Bjärred/Flädie.

Tätorts- och landsbygdsutveckling

Översiktsplanen (sidan 16) anger att “jordbruksmarken i kommunen är bland de bördigaste i världen”. Vidare framgår det att “jordbruksmarken ska bevaras och samhällena förtätas på redan exploaterad mark”. I översiktsplanen påpekas det att jordbruksmarken är värdefull och behöver bevaras men att den trots detta kan behöva att ianspråktas i lägen som ligger i anslutning till kollektivtrafik och servicenoder.

Centerpartiet ställer sig frågande till hur tätortsklustret Bjärred/Flädie skulle kunna växa fram utan att ta i anspråk värdefull åkermark som ju samtidigt pekas ut som bevarandevärd. Centerpartiet anser att detta är mycket motsägelsefullt och invänder starkt mot planen.

Vikten av att skydda värdefull åkermark för att möjliggöra livsmedelsproduktion väger enligt Centerpartiet tyngre än argumenten för att bygga på åkermark. Den pågående pandemin har aktualiserat diskussionen om samhällets beredskap och vikten av att säkerställa vår livsmedelsproduktion.

Centerpartiet anser att i en till ytan liten kommun som Lomma så kan det mesta anses ha ”nära anslutning till kollektivtrafik”. Vad som är att betrakta som nära måste ju sättas i ett större perspektiv och jämföras med andra till ytan större kommuner. Med detta menar Centerpartiet att undantaget

för att bygga på åkermark ska vara extremt restriktivt, mer än vad som framgår av översiktsplanen (sidan 16).

Kommentarer:
Lomma kommun har inom översiktsplaneringen haft ställningstagandet att ny bostadsbebyggelse i första hand ska tillkomma genom utbyggnad i och i anslutning till, de befintliga tätorterna. Anledningen är att i tätorterna finns den service samlad som invånarna behöver och boende har då lättare att nå de funktioner man har behov av genom att exempelvis cykla eller gå. Det skapar också ett bättre underlag för både handel, service och kollektivtrafik om befolkningen samlas istället för att spridas ut. Den mesta obebyggda marken runt om kommunens tätorter utgörs av jordbruksmark som om den är tätortsnära och stationsnära kan komma att ianspråktas för ny bebyggelse. Viktigt är då att den nya bebyggelsen blir både tät och funktionsblandad samtidigt som den tar hänsyn till ortens skala och karaktär.

Våra gemensamma rum (s.17)

I första meningen bör cykel läggas till (förutom kollektivtrafik och till fots).

Kommentarer:
Planförslaget utökas med cykel i den aktuella meningen.

Lokalisering av bebyggelse (sidan 18)

Det framgår i Översiktsplanen att kommunen ska utveckla de större tätorternas identitet. Centerpartiet skulle gärna ta del av kommunstyrelsens definition av ”Bjärreds identitet”. Vidare anser Centerpartiet att det saknas en redogörelse av vad visionen är för Bjärred/Borgeby? Det framgår på sidan 9 i planen att Lomma kommun har ett varierat landskap med stora natur och kulturvärden samt att det finns stora möjligheter för fritid och rekreation.

Det enda som presenteras översiktsplanen kring Bjärreds utveckling är avsnittet om att ”Bjärreds Vångar” ska byggas ut samt att det förespråkas fler industri-/verksamhetsområden.

Centerpartiet anser att kommunen måste i första hand arbeta med att förädla den mark som redan har tagits i anspråk innan ytterligare mark eventuellt tas i anspråk. Frågor som Centerpartiet inte finner svar till i den presenterade planen är:

- Vad kommer att göras med sträckan från Saltsjöbadens glasskiosk fram till nuvarande Bjärred Centrum?
- Vad har kommunen för planer med nuvarande Medborgarhuset och Södra Västkustvägen.

Centerpartiet anser att det ska vara möjligt med enstaka nybyggnationer på landsbygden.

Centerpartiet ställer sig även frågande till vad som syftas med “Övrig bebyggelse får ej omvandlas till bostadsbebyggelse utanför ovan nämnda områden”?

Kommentarer:
Beskrivningen av Lomma kommun idag i översiktsplanen innefattar både Lomma och Bjärreds tätorter samt omgivande byar och landsbygd. Vad gäller arbete med specifika platser inne i tätorterna är det inte frågor som behandlas på en översiktsplanenivå utan inom ramen för annat arbete, exempelvis näringslivsutveckling eller detaljplanering.

Anledningen till ställningstagandet "Övrig bebyggelse får ej omvandlas till bostadsbebyggelse utanför ovan nämnda områden" är att kommunen vill koncentrera ny bostadsbebyggelse till de två större tätorterna Bjärred och Lomma där både offentlig och kommersiell service redan finns etablerad. Detta för att minska bilberoendet men även för att skapa ett befolkningsmässigt underlag för olika typer av service.

Kulturmiljö (sidan 19)

För att värna befintlig ortsindelning så ska även Flädie och Bjärred läggas till.

Påverkan på vatten (sidan 19)

Det anges att kommunen måste arbeta för att minimera sin egen påverkan på klimatförändringen och dess konsekvenser. I de punkter som radas upp anser Centerpartiet att det saknas en punkt om påverkan på befintliga vattendrag dvs att det vid förändrad markanvändning/utbyggnad inte får medföra en negativ påverkan på befintliga vattendrag dvs dagvatten får inte kopplas på redan hårt belastade diken (detta är något som identifieras som ett problem (sidan 118).

Kommentarer:
Handlingarna har kompletterats.

Befolkningsutveckling (sidan 20)

Centerpartiet anser att den framlagda planen för Lomma att ha en genomsnittlig årlig befolkningstillväxt på 1,5 procent är för hög. I översiktsplanen konstateras det att Lomma kommun har vuxit kraftigt de senaste åren. En ökning med 1,5 procent medför att dagens cirka 10 000 bostäder kommer att öka till cirka 11 500 bostäder inom den framlagda tioårsperioden, en ökning som Centerpartiet anser är allt för stor.

Centerpartiet undrar hur man har kommit fram till den framlagda procentsatsen om 1,5 procent? I översiktsplanen konstateras det att Lomma kommun har vuxit kraftigt de senaste åren. Det är allmänt känt att det alltjämt är en utmaning att tillgodose populationens behov av kommunal service (skolor, vårdboenden mm). Det har initialt identifierats att bidragande till kommunens attraktivitet är "småskalighet", "varierat landskap" och "hög kvalité inom skola, omsorg och fritid". En befogad fråga är på vilket sätt bidrar en hög befolkningstillväxt kommunens attraktivitet? Hur kan kommunen växa utan att "överexploatera" och till slut täcka kommunens yta med byggelse? Det saknas en presentation om hur befolkningstillväxten långsiktigt kommer att se ut avseende samhällsutbredning (karta som demonstrerar 1,5 procent/år i 10, 20, 30 år osv). En rimlig slutsats bör ju annars vara att kommunen ska satsa på att bibehålla sin småskalighet och inte ha som mål att ha en kraftig befolkningstillväxt. Centerpartiet anser att det saknas tydlig motiveringen till den i översiktsplanen presenterade önskvärda tillväxten. På vilket sätt gynnas kommunen och dess invånare av det presenterade tillväxtmålet?

Kommentarer:
Befolkningssammansättningen i Lomma kommun innehåller stora årskullar som är omkring 70 år gamla. För att kunna försörja det ökande vård- och omsorgsbehov som den stora kullen av blivande äldre-äldre medför framöver, behöver kommunen jämna ut befolkningsfördelningen med en ökande andel arbetande befolkning. Inför utställningen av Översiktsplan 2020 ligger den årliga befolkningsökningen kvar på i snitt 1,5 % per år fram till planperiodens slut år 2030. Detta för att ha en jämn befolkningstillväxt i en takt där den offentliga servicen följer med i befolkningsökningen.

I miljökonsekvensbedömningen (MKB:n) som hör till Översiktsplan 2020 finns en illustration över hur stort markbehov som kan behövas givet en viss nivå på befolkningstillväxten, behov av mark för offentlig service och olika sorters täthet på den tillkommande bebyggelsen (s. 27). Arbetet gjordes som förarbete till översiktsplanen för att påvisa hur olika val av befolkningstillväxt påverkar markbehovet. Utifrån dessa scenarier har ett politiskt beslut om befolkningstillväxten i samrådsförslaget till Översiktsplan fattats av planledningsgruppen 2019-05-08.

Utbyggnad 2021 – 2030 (sidan 21)

I översiktsplanen framställs att det är önskvärt med "en större täthet, exempelvis som radhus och flerbostadshus". Centerpartiet anser att flerbostadshus bör kunna göras attraktiva och estetiskt tilltalande även för det fall att de överstiger två våningar, Centerpartiet förespråkar att man framgent bygger högre (fler våningar). Precis som all annan bebyggelse är det viktigt att högre flerbostadshus utformas så att hänsyn till den kringliggande bebyggelsen. Högre byggnader inom nybyggnadsområden, såsom Bjärreds Vångar, kommer då helt naturligt att ianspråkta en mindre markyta vilket enligt Centerpartiet är att anses som positivt.

Kommentarer:
Den slutliga utformningen av ny bostadsbebyggelse kommer att utformas i detaljplaneskedet. Översiktsplanen lägger stor vikt vid att skapa ny bebyggelse som är både tät och varierad. Detta är viktigt eftersom stor täthet ger mindre ianspråktagande av ny mark för bebyggelse.

Utbyggnadsområden bostäder

Framtidens Bjärred (sidan 29)

Innan slutet av den redovisade översiktsplanens planperiod (2020-2030) har en stor del av Framtidens Bjärred blivit bebyggd och förverkligad. Centerpartiet anser att det presenterade namnet "Bjärreds Vångar" är ett mindre lämpligt namnval med hänsyn till den tilltänkta bebyggelsen, som knappast påminner om Våg/Vångar. Vång är ett skånskt ord med betydelsen äng, inäga, öppet fält och liknande.

Kommentarer:
I det vinnande förslaget i den allmänna projekttävlingen (arkitekttävlingen) som hållits finns vångar tänkta för odling eller liknande mellan de tvärgående stråken av bebyggelse.

Kollektivtrafik

Centerpartiet anser att det i översiktsplanen saknas en redovisning av kommunens planer för den framtida kollektivtrafiken, lämpligen omnämns detta inom avsnittet "Utbyggnadsområden bostäder".

Kommentarer:
Lomma kommuns arbete med framtida kollektivtrafik i form av nya tågstationer tas upp i kapitlet Allmänna intressen – Infrastruktur.

Verksamhetsområde Borgeby (sidan 38)

Centerpartiet ställer sig tveksam till om det befintliga verksamhetsområdet ska utökas. Nuvarande verksamhetsområde bör kunna förtätas. Vidare bör påpekas att e-handeln avsevärt har ökat de senaste åren och framledes torde utvecklingen inom detta område även fortsätta. Behovet av verksamhetsmark blir troligtvis mindre framöver varför nuvarande planer inte känns tidsenligt

korrekta. Det finns i närområdet (Kävlinge, Lund, Malmö) ett antal handelscentra som kan tillgodose kommuninvånarnas behov.

Kommentarer:
Verksamhetsområdet direkt norr om Borgeby kommer att tas bort till utställningsförslaget av Översiktsplan 2020.

Utveckling av tätorter och byar

Bjärred och Borgeby (sidan 46)

Centerpartiet anser att det är mycket viktigt att Bjärred och Borgeby fortsättningsvis utvecklas genom förtätning. I detta sammanhang är det ytterst viktigt att få till ett attraktivt Bjärredstråk (från sommarkiosken till norra Borgeby). Viktigt att planera in bibliotek, vårdcentral, äldreboende och flera mindre centrum i Bjärred.

Flädie (sidan 46)

I översiktsplanen framställs det att Flädie på sikt bör växa med anledning av sin kommande tillgång till kollektiv spårtrafik. Att bygga bostäder intill tätt trafikerade järnvägar är inte oproblematiskt, det buller som uppstår orsakar ofta problem för närboende varför bebyggelse intill större infrastrukturanläggningar (stora vägar, järnvägar mm) bör undvikas. Det omnämns inte hur detta ska hanteras vid en eventuell utbyggnad. Vidare saknar Flädie idag kommunala serviceanläggningar (skola, vårdboende, idrottsanläggning mm) varför en eventuell nybyggnation behöver ha sådan skala att det skapar underlag för denna service - annars motverkas vinsten med att bo i anslutning till järnvägsstationen för att underlätta sin arbetspendling eftersom man då ändå behöver ta sig Bjärred för att handla, hämta/lämna på förskola och skola mm. Att möjliggöra en storskalig utbyggnad av Flädie kan knappast göras genom enbart förtätning utan kräver då att åkermark tas i anspråk. Det ska härvid påpekas att Flädie omsluts av högklassig åkermark som behöver bevaras.

Centerpartiet anser att Flädie endast ska växa genom förtätning dvs en begränsad utökning av samhället. Runt Flädie är det högklassig åkermark och Centerpartiet anser att denna ska bevaras. Varken i planperioden eller därefter ska Flädie växa mer än via förtätning.

Centerpartiet vill i ovanstående sammanhang lyfta fram ett exempel, en parallell till Flädie kan vara Dösjebro. Tidigare gick järnvägen rakt igenom samhället men invånarnas protester avseende buller ledde till att järnvägen kom att flyttas utanför samhället. Med detta vill Centerpartiet återigen påpeka att det är viktigt att inte bygga nya bostäder intill en trafikerad järnväg.

Kommentarer:
En eventuell utveckling av Flädie by ligger utanför planperioden för Översiktsplan 2020. I kartan för långsiktig utvecklingsstrategi pekas Flädie by ut som en plats där ny bostadsbebyggelse kan tillkomma på längre sikt. År 2026 får Flädie en tågstation och byn får då ett mycket gynnsamt länge ur kollektivtrafiksynpunkt med tågtrafik till Malmö och busstrafik till Lund. En eventuell utbyggnad av Flädie behöver föregås av ett utredningsarbete i vilket kommunen tar ställning till Flädies kommande utveckling.

Landsbygden

Jordbruk

Centerpartiet anser att avsnittet är diffust och bitvis tvetydligt. Det framgår att jordbruksmarken är bland världens mest produktiva och att exploatering bör undvikas men det framställs samtidigt att

det finns behov av nya bostäder samt rekreationsområden varför utveckling är nödvändig framöver. Centerpartiet anser att det mycket tydligare behöver framgå att åkermarken är en förutsättning för kommande generationers överlevnad varför bebyggelse på åkermark (att ta den ur produktion) ska endast ske i undantagsfall och att man vid ianspråktagande bör utgå från att marken i framtiden ska kunna återställas. Härtill ska man verka för att tillvarata bördig jord så att den omhändertas och läggs ut på mindre bördiga platser (att arbeta aktivt med jordbruksnäringen och forskare).

Genomgående i översiktsplanen påpekas värdet av att bevara landsbygden och dess jordbruk det saknas dock reflektioner kring att jordbruket har ett behov av att kunna utvecklas. På sidan 48 går det att läsa "stora anläggningar bör undvikas på landsbygden...". Centerpartiet undrar hur detta ställningstagande förhåller sig till jordbrukets behov? Det storskaliga jordbruket har behov av större anläggningar så som maskinhallar, spannmålstorkar, silos mm. Det måste enligt Centerpartiet förtydligas att dessa inte avses i den begränsning som föreslås i översiktsplanen.

Det framgår av översiktsplanen att ny bostadsbebyggelse på landsbygden ska undvikas, här anser Centerpartiet att det behövs ett förtydligande. Att utveckla befintliga fastigheter t ex genom att möjliggöra för generationsboenden på jordbruksfastigheterna är nödvändigt. Att t ex omvandla en f.d. stall-/ekonomibyggnad till bostad ska tillåtas då det säkerställer en levande landsbygd.

Vidare står det på sidan 48 att ”Småbiotoper i odlingslandskapet är viktiga miljöer som fungerar som fristad för de arter som har svårt att överleva i det moderna jordbrukslandskapet”. Centerpartiet anser att det även behöver framgå att kommunen i olika sammanhang har en viktig roll i att uppmuntra samarbeten mellan markägare/jordbrukare/intresseorganisationer och samhället (kommun/region) så att samtliga åtgärder leder till mervärden för alla inblandade - att verka för en symbios mellan samhället och den enskilda markägaren. Samhället kan för detta syfte behöva ta större kostnadsansvar så att markägaren kompenseras för eventuella förluster.

Kommentarer:
Syftet med ställningstagandet mot stora anläggningar på landsbygden syftar till att kommunen inte önskar etableringar av stora verksamheter som exempelvis kommersiella lageranläggningar i slättlandskapet. Avsikten är inte att hindra anläggningar som behövs för driften av befintligt jordbruk. Detta förtydligas i planen.

Kommunen eftersträvar inte en utökad bostadsbebyggelse på landsbygden eftersom det är mer strategiskt att befolkningen koncentreras till befintliga tätorter. Genom detta ökar befolkningsunderlaget för olika typer av service och befintlig service kan bibehållas eller utvecklas.

Skrivningarna om småbiotoper har utvecklats.

Jordbruksmarken (sidan 73)

I översiktsplanen konstateras det att “större delen av åkerjorden består av lera med mycket hög avkastningsförmåga, bördighetsklasserna 9+ och 10+. Detta innebär att en stor del av marken tillhör världens mest produktiva”. Vidare uttrycks det önskemål om att “exploatering i möjligaste mån undviks på denna mark”. Centerpartiet anser att denna skrivning är allt för vag. Exploatering av 9+ och 10+ jord ska endast ske i yttersta undantagsfall.

Lantbruk (sidan 127)

I översiktsplanen anges det att “Inom jordbruket används gödsel och andra näringsämnen som jordförbättringsmöjligheter och bekämpningsmedel”. Vidare anges det att “Bekämpningsmedel och

näringsämnen sprids till omgivande vattendrag och grundvattnet på flera sätt.” Centerpartiet anser att detta är ett olyckligt uttryckssätt så väl som olämplig formulering eftersom påståendet inte nödvändigtvis är korrekt och sprider en negativ bild av jordbruket. Det moderna lantbruket arbetar aktivt med miljöfrågor och strävar efter att minimera icke önskvärd spridning bland annat genom rådgivning och odlingssystemet “Greppa Näringen”. En lämpligare formulering skulle vara “Bekämpningsmedel och näringsämnen kan spridas men detta motverkas genom de stränga föreskrifter som råder gällande yrkesmässig hantering och spridning av både näringsämnen och bekämpningsmedel.”

Kommentarer:
Skrivningarna i handlingarna har förtydligats.

I detta sammanhang ska nämnas att miljöprofessorn Johan Rockström, en av Sveriges mest kända klimat- och miljöforskare och tillika chef för prestigefyllda Potsdam Institute for Climate Impact Reaserch, hyllar Sveriges bönder genom att uttala ”Ni är världsbäst”. Rockström har även påpekat att Sveriges bönder producerar livsmedel inom ramen för världens mest långtgående regler för djurskydd, smittskydd, antibiotikabegränsning och miljökrav.

Gode män med sakkunskap i jord- och skogsbruksfrågor

I samband med varje ny mandatperiod i Lomma kommun utses två personer (politiskt tillsatta) som får i uppdrag att representera ”Gode män med sakkunskap i jord- och skogsbruksfrågor”. Det har kommit till Centerpartiets kännedom att de utsedda gode männen inte har nyttjats som remissinstans eller kallats till möte någon gång under innevarande eller gångna mandatperioder. Vid tillfällen då det finns en risk för att jord- och skogsbruk kan komma att påverkas, t ex i samband med kommunens planeringsarbete anser Centerpartiet att det borde vara en skyldighet att nyttja sakkunskaperna hos de gode männen t ex genom att hålla samråd, skicka ut remisser eller på annat lämpligt sätt inhämta synpunkter. Det är enligt vår uppfattning helt oacceptabelt att helt bortse från dessa demokratiskt utsedda personer att aldrig inhämta deras eventuella synpunkter i frågor som rör jord- och skogsbruk.

Kommentarer:
Gode män med sakkunskap i jord- och skogsbruksfrågor sätts upp som mottagare av utställningsförslaget av Översiktsplan 2020. De personer som innehar detta uppdrag kan även lämna synpunkter på planförslaget utan att ha fått remissen skickad till sig.

Bebyggelse och natur (sidan 48)

Centerpartiet anser att punkten 2 behöver omformuleras enligt följande: Jordbruksföretagandet ska (ersätt ”bör”) ges högsta (ersätt ”hög”) på landsbygden och dess utvecklingsbehov ska (ersätt ”bör”) prioriteras. Vidare anser Centerpartiet att det bör läggas till en punkt, förslagsvis ”punkt 6”: Ny bostadsbebyggelse på landsbygden bör (ej ska) undvikas.

Långsiktig utvecklingsstrategi

Reservat yttre godsspår (sidan 49)

I översiktsplanen anges det att godsspår bör anläggas öster om motorvägen. Centerpartiet anser att det är önskvärt att få bort godstrafiken från den befintliga järnvägen. Centerpartiet anser dock att kommunen inte aktivt bör förorda en alternativ placering inom kommunens gränser utan istället

verka för en alternativ lösning som kan accepteras av hela regionen och då inte nödvändigtvis inom Lomma kommun.

Kommentarer:
I kartan för långsiktig utvecklingsstrategi visas ett reservat för ett yttre godsspår. Det är ett kommunalt önskemål att godstrafiken ska lyftas bort från Lommabanan. Detta både på grund av bullerstörning från tågen och av säkerhetsrisker vid järnvägskorsningar samt vid transporter av farligt gods. För att säkerställa att godstransporterna ändå ska kunna fortsätta reserverar kommunen mark öster om motorvägen för ett framtida separat godstågsspår. Lomma kommun menar att det kan vara klokt att reservera mark då infrastrukturplanering måste vara mycket långsiktig och ett ökat behov av järnväg kan uppstå i framtiden.

Utvecklingsområde verksamheter (sidan 49)

Det framgår att kommunen önskar pröva etablering av nya verksamhetsområden i närheten av Flädie, Fjelie och Borgeby. Det saknas dock en motivering för detta, inte heller presenteras vilken slags verksamhet som avses. De utpekade områdena utgörs av högklassig åkermark och är en del av det öppna landskap som man i övriga delar av översiktsplanen säger sig värna om, de utgör även en "port till kommunen" då de passeras när man kör in i kommunen från Lund/från Löddeköpinge/från motorvägens avfart. Vill Lomma kommun verkligen att det första inresande möter vid infarten ska vara industri/verksamhetsområden?

Det finns redan ianspråktagna områden för verksamheter som idag är dåligt utnyttjade och som kan förädlas och förtätas. Att skapa nya industriområden/områden för detaljhandel eller liknande känns inte tidsenligt. Behovet av kontorslokaler och liknande bör hellre tillgodoses inom befintliga tätorter vilket också är positivt ur miljöhänsyn då det möjliggör för arbetsplatser nära hemmet och kort arbetspendling. Att ianspråkta åkermark för nya verksamheter anser Centerpartiet rimmar illa med det som i övrigt framställs i översiktsplanen avseende öppna landskap, värnandet av åkermark mm.

Kommentarer:
Verksamhetsområdet direkt norr om Borgeby stryks till utställningsförslaget av Översiktsplan 2020. De verksamhetsområden som markeras på kartan för långsiktig utvecklingsstrategi ligger utanför översiktsplanens planperiod och om dessa områden finns inga beslut fattade.

Andra särskilda utpekanden av värdefulla miljöer på land och i vatten (sidan 84)

I Översiktsplanen anges att det i Lomma kommun finns 26 stycken naturområden som är utpekade som särskilt värdefulla, Centerpartiet instämmer i detta ställningstagande. I avsnittets andra stycke framgår det att “naturområden i Naturmiljöprogrammet som ännu inte har någon form av skydd, men som ska få det är Augustenborg, Kustdammarna, Kyrkfuret, Lomma ängar, Oskarsfridsdammarna och på sikt Plommonskogen. Centerpartiet anser att det är av ytterst stor vikt att kommunen åtar sig att aktivt sköta naturområden så att de även efter att skydd införs blir tillgängliga och attraktiva för kommunens invånare.

Kommentarer:
Detta sker alltid då skötselplanen blir ett juridiskt åtagande för området. Det är dock inte samma sak som att marken ska skötas som park utan uppfylla målbild och syften för området i närtid och på längre sikt.

Pendling (sidan 97)

I översiktsplanen anges det att "kommunen vill etablera nya arbetstillfällen som matcher invånarnas kompetens på de verksamhetsområden som utpekas ut i planen". Centerpartiet är nyfiken på vilken bild som kommunen har av sina invånare. Det är för Centerpartiet inte känt att det finns ett samlat/begränsat kompetensområde inom vilken merparten av invånarna har sin sysselsättning?!

Kommentarer:
Många av Lomma kommuns invånare pendlar idag till andra kommuner för att arbeta. För att bidra till ett mer hållbart arbetsliv där pendlingstiden kan minska vill Lomma kommun etablera fler arbetstillfällen inom kommunen och på så sätt kunna minska behovet av arbetspendling.

Rekreation och fritid (sidan 27, 102)

Lödde å och dalgången

Centerpartiet ställer sig positiv till förslaget om att skapa en överfart/övergång vid Lödde å för att utveckla friluftslivet och säkerställa att kommuninvånare fullt ut kan tillgodogöra sig rekreationsområdet.

Centerpartiet vill påpeka att det i uppräkningen av myndigheter felaktigt hänvisas till Fiskeriverket. Centerpartiet vill härvid upplysa om att Fiskeriverket inte längre existerar utan har ersatts av Havs och Vattenmyndigheten (HaV).

Kommentarer:
Fiskeriverkets uppgifter har övertagits av två myndigheter – Jordbruksverket samt Havs- och vattenmyndigheten. Utpekandet skedde dock på Fiskeriverkets tid vilket har förtydligats.

Anläggningar för fritid och rekreation (sidan 108)

Centerpartiet ställer sig bakom inställningen att större idrottsanläggningar bör lokaliseras i Haboområdet och Borgeby.

Centerpartiet vill påpeka att Ridsporten utgör Sveriges näst största ungdomsidrott, har högst andel kvinnor av landets alla idrottsförbund (90%) och har nationellt ca 500 000 utövare (källa: Svenska ridsportförbundet). Mot bakgrund av detta är det anmärkningsvärt att den knappt omnämns i den föreslagna översiktsplanen. Ur kommuninvånarnas perspektiv är det av stor vikt att kommunen säkerställer att det finns tillgång till ridanläggningar inom kommunen, inte minst en ridklubb med fungerande ridskoleverksamhet. Lomma ridklubb finns i Habo Ljung, behovet av ridhus, ridbanor och ridstigar är viktiga för verksamheten och bör därför lyftas fram och säkerställas i den nya översiktsplanen.

Gröna slingor (sidan 102)

Det finns tre Gröna Slingor i Bjärred, som bland annat Lomma kommun genom Kultur- och fritidsnämnden har publicerat. Dessa bör anges under rubriken "Områden för rekreation och fritid. Vidare bör det påpekas att Skåneleden passerar genom vår kommun.

Kommentarer:
Skåneleden finns beskriven i kartan och i text i kapitlet Rekreation och fritid. Övriga promenadvägar fanns utmärkta på kartan som "Befintlig vandringsled". Vad gäller de gröna slingorna kommer dessa att finnas med på kartan till utställningsförslaget.

Eldistributörer (sidan 116)

Centerpartiet anser att kommunen ska verka för att alla kraftledningar - både i södra och i norra delen av kommunen - markförläggs. Kraftledningar utgör brukningshinder för jordbruket, de förfular landskapet och har en bevisad negativ påverkan på människors hälsa. Sammantaget anser Centerpartiet att Lomma kommun bör aktivt verka för få samtliga luftburna kraftledningar nedgrävda, inte bara "en omläggning" avseende den norra delen av kommunen.

Kommentarer:
Ställningstagandet i Översiktsplan 2020 innebär att Lomma kommun vill att samtliga kraftledningar markförläggs, även de som passerar i den norra delen av kommunen. Utöver det vill kommunen att sträckningen för den norra delen förändras.

FOKUS BJÄRRED

Generellt

Det behöver tydliggöras hur detta och andra styrdokument hänger samman och hur övriga styrdokument stödjer intentionen i denna ÖP.

I Planstrategin på sidan 14 anges att kommunen ska utveckla "befintliga villasamhällen till moderna tätorter". Vi ser inte motsättningen i att vara ett villasamhälle och ett modernt samhälle och önskar att denna formulering ändras till "När vi växer utvecklar vi befintliga villasamhällen, med utgångspunkt i befintliga värden och karaktär". Bjärreds karaktär som villasamhälle är en väsentlig del av dess identitet.

I Planstrategin anges på sidan 14 att "vi växer flerkärnigt med två jämbördiga men inbördes olika tätortskluster". Vi stödjer fullt ut att kommunen ska ha två tätorter, båda med fullgod service snarare än en centralort. Dock är det av stor vikt att både "jämbördiga" och "inbördes olika" tydligt definieras. De olika tätorternas unika identiteter och bevarandevärda karaktär måste förtydligas och konkretiseras. Exempelvis ska Bjärred även i fortsättningen vara en by med småskalig, låg bebyggelse och mycket grönska.

Det är positivt att samma nomenklatur används för kommunens båda tätorter, för att befästa att de ska vara jämbördiga. Genomgripande i dokumentet används nomenklaturen "småstad". Detta är olyckligt då detta lätt associeras med hög bebyggelse, mycket trafik och lite grönska. För Bjärred är bykänslan och identiteten som just by mycket stark. Vi förespråkar att nomenklaturen genomgående ändras till "tätort".

Kommentarer:
Mycket av språkbruket kring samhällsbyggnad är utvecklat i stadsskalan och medför att många av de ord som används kan kännas storskaliga i den mindre ortens kontext. Samtidigt innehåller dessa ord en laddning med kvalitet, ambition och utveckling. Skrivningarna ses över till utställningen för att bättre fånga den aktuella kontexten. Översiktsplanen är en översiktlig handling, konkretisering av värdena i respektive kommundel hör hemma i en annan planeringsskala, tex fördjupad översiktsplan.

Ett av Lomma kommuns övergripande mål är att vi ska bedriva ett balanserat hållbarhetsarbete med kommande generationer i åtanke, och därför utveckla de gröna och blå naturvärdena. Utvecklingspunkter av havsnära blå värden i samband med kuststräckan saknas i stort.

Kommentar:

Utvecklingsarbetet för kommunens naturvärden är framför allt beskrivet i Naturmiljöprogram för Lomma kommun. Viss vägledning ges fortfarande även i Marint naturmiljöprogram för Lomma kommun som dock bör uppdateras de närmaste åren. I arbetet med ny översiktsplan har dessa dokument använts som underlag för att bevaka frågorna och se till att inget hindrar de strategier som antagits av Kommunfullmäktige.

Ett genomgående tema i ÖP är att våra samhällen ska förtätas. Detta får inte göras på bekostnad av det gröna som idag är insprängt i våra samhällen. Att konstgjort kompensera för ianspråktagen mark någon annanstans ger inte samma mervärde som att ha naturen nära inpå hemmet, där spontan rekreation och lek kan förekomma.

Ett tydligt ställningstagande till kommunens ambitionsnivå gällande olika typer av kommunal service i samband med att kommunen växer efterfrågas. Vill man satsa på få, större skolor eller fler, mindre enheter? Många kommuner har uttalade inriktningsbeslut att exempelvis inte ha större grundskolor än 500 elever. Mindre enheter ger större en tryggare vardag för eleverna och möjlighet till kortare resväg, vilket i sig också är något kommunen strävar efter.

Hur ser man på utbyggnad av rekreationsmöjligheter utöver idrottshallar, såsom badhus, utegym, lek- och friytor?

Mobilitetslösningar anges som ett alternativ till fler parkeringsplatser. Vad detta innebär i praktiken behöver specificeras.

Kommunen ska enligt ÖP arbeta för att etablera kunskapsintensiva verksamheter. Detta resonemang behöver utvecklas för att beskriva hur man ska tillgodose de behov som denna typ av verksamhet har.

Det är otydligt hur man balanserar naturvårdsarbetet mot andra behov, såsom rekreation, i kommunen. Under Naturbalansering (s. 77) anges att områden där kompensation sker genom nyskapande av natur på sikt ska bli naturreservat. Vi vill att detta ändras till att "områden där kompensation sker genom nyskapande av natur ska bevaras". Det är av stor vikt att behålla flexibiliteten för våra rekreationsområden, så att framtida behov kan tillgodoses.

Kommentarer:
Utvecklingsarbetet för kommunens naturvärden är framför allt beskrivet i Naturmiljöprogram för Lomma kommun som antagits av Kommunfullmäktige. Inget i naturreservatsbildandet står i konflikt med en utveckling för friluftsliv då detta är ett av syftena i lagstiftningen kring reservatsbildning. Övrig avvägning inom denna lagstiftning är politiska beslut, man kan t ex jämföra med nationalstadsparken i Stockholms innerstad.

I förbindelse med utveckling av verksamhetsområdet saknas en beskrivning av hur kommunen jobbar i en regional kontext, exempelvis genom samordning med Malmö-Lundregionen.

Vi saknar en vision för centrumutveckling för de två tätorterna. Vad är det man vill åstadkomma? Vi vill också påpeka att utvecklingen av centrum ska ske i samarbete med näringsidkare i både Lomma och Bjärred (s. 98).

En vision för utvecklingen av området runt de nya stationslägena saknas. Särskilda åtgärder för att säkerställa en trygg och inbjudande närmiljö runt stationerna är av stor vikt för att tågpendling ska ses som ett attraktivt kommunikationsalternativ. Då utvecklingen av orterna Flädie och Alnarp är planerad på längre sikt måste närmiljön runt stationerna planeras separat.

Kommentarer:
I kapitlet Planstrategi finns ett avsnitt som heter Utveckling av tätorter och byar. Där beskrivs övergripande hur kommunen ser på utvecklingen i tätorterna. Översiktsplanen är ett dokument som visar på de stora och långsiktiga dragen i utvecklingen de kommande tio åren. Exempelvis pekar översiktsplanen ut en ny tågstation ut i Flädie men arbetet med hur stationen ska utformas bedrivs i andra forum på en mycket mer konkret nivå. Vad avser centrumutveckling, parkering och skolstorlek så hanteras dessa frågor i andra processer och dokument, såsom detaljplaner, näringslivsstrategi och parkeringsnorm. Utvecklingen och utformningen av framtida skolor ansvarar barn- och utbildningsnämnden och dess förvaltning för.

I avsnittet " Kretslopp, avfall och upplag" anges att kommunen ska verka för en infrastruktur som främjar en cirkulär ekonomi. I det tillhörande avsnittet diskuteras dock enbart återvinning . Avsnittet med vad kommunen vill göra med hänsyn till cirkulär ekonomi måste byggas ut.

Kommentarer:
Ställningstagandet är ändrat till ”Lomma kommun ska i tätortsutvecklingen verka för att främja cirkulär ekonomi.”. I stycket Kretslopp och avfall i kapitlet Teknisk försörjning har definitionen och innebörden av cirkulär ekonomi utvecklats.

Vi saknar ett tydligt ställningstagande kring begränsning och kontrollerande av invasiva arter.

Kommentarer:
Detta arbete sker genom lagstiftning och frågan ägs av de statliga myndigheterna i stor utsträckning. På kommunens egna fastigheter pågår ett intensivt arbete och hanteras i andra styrdokument då det inte kräver markanspråk. Ett tydliggörande har lagts till i texten om detta.

Under våra gemensamma rum (s. 18) vill vi ändra " stärka våra befintliga stråk" till "stärka befintliga stråk samt etablera nya".

Utöver cykelvägar mellan tätorterna bör också cykelvägarna genom Bjärred och Lomma ses över.

En samlad strategi för bullerskydd i hela kommunen saknas.

Kommentarer:
Översiktsplanen pekar ut de stråk som anses viktiga på en övergripande strategisk nivå. För gång- och cykelplanering inom tätorterna ansvarar tekniska nämnden genom sin förvaltning. Läs gärna mer i dokumentet ”Cykelplan för Lomma kommun”. Formuleringen kring stråk har setts över.

Bjärred/Borgeby

Vi saknar ställningstagande kring den enorma utvecklingspotential som vår kuststräcka utgör. Med ökande befolkningstillväxt är behovet för ytterligare rekreationsmöjlighet er stort. Exempel på utvecklingsinsatser är etablerande av fler badstränder, badbryggor, grillplatser, flottar, grillar, solstolar, beachhandbollsplan, naturlekplatser, Naturum och utegym.

För att avlasta Långa Bryggan, och parkeringskaoset för de boende i närheten, bör en badplats närmare Löddesnäs anläggas. På havsplaneringskartan (s. 65) är det uppenbart att det saknas badplatser från Habo Ljung och norrut.

Kommentar
En badplats närmare Löddesnäs skulle inkräkta på det rörliga friluftslivet till havs och avvägningen har gjorts att man kan underlätta bad (t ex genom den nya stranden norr om Bojk) men att en

badplats ställer krav på skötsel och frånvaro av andra aktiviteter som istället skulle göra båtlivet svårt på många platser. Övriga frågor får hänvisas till en mer detaljerad nivå.

Kommunen bör fortsätta verka för etablerandet av ett café eller liknande samlingspunkt längs strandremsan i Bjärred.

Vi är positiva till att kommunen anammat vårt förslag på namnbyte för "Framtidens Bjärred" till "Bjärreds Vångar". Det är av stor betydelse att denna nya del blir en integrerad del av en helhet, och att det är viktigt att både nuvarande och framtida bebyggelse är attraktiv. Nomenklaturen på bland annat s. 29 behöver dock ändras från "stadsdel" till "bydel" i enlighet med tidigare kommentar.

Vi är positiva till utbyggandsområdet Bjärreds Vångar. Dock är det essentiellt att området exploateras varsamt, dvs med mycket grönska samt låg bebyggelse.

Högsta byggnadshöjd på Bjärreds Vångar bör vara max fyra våningar, där den fjärde är indragen.

Vi saknar ställningstagande kring en skola i Bjärreds Vångar.

Kommentarer:
Bjärreds vångar är namnet på det vinnande förslaget i arkitekttävlingen. Exakta generella våningsangivelser alltför tidigt i samhällsprocesser är hämmande. Varje plats har sina förutsättningar för att både bevara och utveckla nya värden. Maximala höjder för olika delar kommer att hanteras och regleras i detaljplaneprocesserna. Förvaltningen för utbildning, kost, kultur och fritid har gjort bedömningen att även om Bjärreds vångar byggs ut så räcker de skolplatser som finns i dag i den norra kommundelen. Översiktsplanen förhindrar dock inte en eventuell skoletablering i Bjärreds vångar.

I samband med Bjärreds Vångar kommer trafiken att öka. En buller- och trafikutredning bör göras för att tidigt planera för en minskning av trafiken in mot rondellen vid Österleden/Västanvägen/Lundavägen samt genom Bjärred.

Kommentarer:
Denna typ av frågor hanteras normalt i detaljplaneprocessen. De utredningar som i ett senare planeringsskede bedöms som nödvändiga kommer att tas fram när behov föreligger.

Vi är positiva till att etablera en utfart från norra Löddesnäs till E6 samt en förlängning av Östanleden mot Lundavägen. Dock anser vi att denna förlängning bör fortsätta runt Alfredhäll och ansluta till Södra Västkustvägen söder om Bjärred, då det är av yttersta vikt att trafiken på genomfartsleden Norra Västkustvägen minskas, om det attraktiva stråk som ÖP anger ska kunna förverkligas.

Vi saknar en vision och plan för utvecklingen av det som är Bjärreds centrumpunkt - Centrumområdet samt Bjärehovsområdet. Ett tydligt och samlat grepp bör tas om detta område för att genom en kombination av offentlig service och kommersiellt utbud stärka rörelserna i de centrala delarna och därigenom säkra en livlig och attraktiv centrummiljö. Detta område är en central pusselbit för att lyckas med flera av de element som lyfts fram i ÖP, och behöver därför beskrivas. I området är även placering av ett framtida Bibliotek/Kulturhus lämplig.

En avsiktsförklaring kring ett nytt bibliotek i Bjärred saknas (s. 98).

Kommentarer:
Översiktsplanen omöjliggör inte en utveckling av Bjärehovsområdet eller en etablering av ett nytt bibliotek. Dessa frågor hanteras emellertid på en annan planeringsnivå än översiktsplanen.

Vid utveckling av Borgeby är utbyggnaden av ett cykelnätverk till olika delar av Bjärred samt den nya tågstationen viktig. Särskilt behöver övergångarna över Västanväg och Flädievägen ses över.

Kommentarer:
Översiktsplanen pekar ut ett prioriterat huvudcykelnät/supercykelstråk. Kommunen arbetar i projektet Supercykelstråk tillsammans med grannkommuner och Region Skåne. Ambitionen är att utveckla dessa sträckor för att underlätta för cykelpendling till omkringliggande tätorter.

Bullerskydd bör övervägas för verksamhetsområde Borgeby.

Kommentarer:
Verksamhetsområde Borgeby kommer att strykas till utställningsförslaget.

ÖP anger att dagsuppehållet behöver förstärkas i Bjärred. Detta avsnitt behöver utvecklas. Exempel på åtgärder kan vara att placera delar av förvaltningen i norra kommundelen, etablerandet av kontorshotell för kommunens många fåmansföretag, verka för att placera gemensamma kommunala etablissemang såsom badhus i norr, samt arbeta tillsammans med det privata näringslivet för att underlätta och facilitera etablering av olika typer av nöjes - kultur- och fritidsutbud i hela kommunen.

I den långsiktiga utvecklingsstrategin anges inga ytterligare utvecklingsområden för bebyggelse i norra kommundelen, vilket vi tycker är bra. Bjärreds Vångar måste få växa fram i en hållbar takt, medan kommunen parallellt rustar upp nuvarande Bjärred, innan ytterligare områden exploateras.

En vision för utvecklingen av Bjärred som destination bör tas fram, exempelvis har området kring tennisbanorna vid Långa Bryggan enorm potential. Även en plan för att utveckla det rekreativa värdet av Saltsjöbadsparken bör presenteras.

Kommentarer:
Översiktsplanen är en övergripande plan som ska redovisa mark- och vattenanvändningen i kommunen. Strategier på tätorts- eller områdesnivå för besöksmål och turism ansvarar kommunstyrelsen och dess förvaltning kommunledningskontoret för. Övriga frågor hanteras i andra planeringsnivåer.

Möjligheten för belysning längs norra delen av strandstråket bör undersökas, för att förädla detta naturområde till att också vara tillgängligt de mörka delarna av året.

Kommentarer:
Översiktsplanen är en övergripande plan som ska redovisa mark- och vattenanvändningen i kommunen. Frågan behöver därför hänvisas till en annan planeringsnivå.

På kartan över offentlig service är en ny förskola placerad i Borgeby (s. 99). I andra delar av ÖP kan läsas att en ny förskola ska etableras på Bjärreds Vångar.

På kartan över Rekreation och Fritid (s. 103) saknas Borgeby IP.

En vision att utveckla och modernisera Borgeby IP bör beskrivas. Potentialen att vidareutveckla området i riktning mot ett multisportcenter bör tillvaratas. Det är också av yttersta vikt att etablerandet av ett nytt fotbollsområde i Habo Ljung inte får negativa konsekvenser för möjligheterna att utöva fotboll i alla åldrar och divisioner i norra kommundelen.

Det bör förtydligas att kopplingen över Lödde Å bidrar till att stärka ett rekreativt stråk längs med kusten och en framtida del av Skåneleden.

Kommentarer:
Till utställningsförslaget genomförs redaktionella förändringar så att förskola ändras till kommunal service och idrottsplatsen på kartan Rekreation och fritid benämns som föreslagen. Utvecklingen av Borgeby IP och en eventuell framtida idrottsplats i Haboområdet ansvarar Förvaltningen för utbildning, kost, kultur och fritid för. Översiktsplanen har som ställningstagande att Borgeby idrottsområde ska kunna utvecklas framöver och detta finns även markerat på kartan för Långsiktig utvecklingsstrategi. I avsnittet om Övergång över Lödde å läggs skrivningar om Skåneleden och Sydkustleden till.

Lomma/Alnarp

Vid ut vecklingen av Lomma centrum Norra bör särskild hänsyn tas till de få kvarvarande grönskande områdena som finns i Lomma centrum.

Under utvecklingsområde Alnarp anges att det planeras för en ny gymnasieskola. Detta har ännu inte politiskt beslutats, och bör därför strykas från ÖP.

Under " Utveckling av tätorter och byar" anges att Lomma kommun vill binda samman Lommastråket, från centrum av biblioteket till piren och från biblioteket till småbåtshamnen. Denna viljeinriktning är inte beslutad politiskt och bör strykas från ÖP.

Kommentarer:
Planledningsgruppen beslutade 2019-05-08 om formuleringarna kring en utveckling av Lommastråket och dessa har därför lagts in i planförslaget. Texten under utvecklingsområde Alnarp har setts över.

Angående en eventuell flytt av fotbollsverksamheten från Lomma till Habo Ljung bör den ökade biltrafiken till en ny, ensligt belägen idrottsanläggning beaktas, samt hur säkra och upplysta cykelvägar ska etableras, framförallt med tanke på de närliggande naturreservat en där etablering av belysning kan vara utmanande.

Vid eventuellt omvandlande av Lomma IP-området till bostäder bör en ansenlig del av marken bevaras till rekreation, och särskilt vikt bör läggas vid att bibehålla den upplevda rymden i samhället som nuvarande fotbollsplan ger.

Kommentarer:
Vid arbetet med Lomma centrum norra, används kommunens antagna rutin för Miljökompensation dnr KS/KF 2014:212.410, antagen 2014-06-18, rutinen innebär i korthet att befintliga gröna värden inventeras som ett underlag inför för planläggningen, de värden som finns vägs in vid utformningen av planen och i de fall då skada inte kan undvikas kompenseras dessa, i fösta hand inom planområdet och i andra hand i dess närhet.
Den slutliga utformningen av Haboområdet är inte fastställd utan kommer att hanteras i den vidare processen med detaljplaner. Framtiden för Lomma IP ansvarar Förvaltningen för utbildning, kost, kultur och fritid för. Översiktsplanen omöjliggör inte för Lomma IP att ligga kvar på sin nuvarande plats och hur platsen ska användas om IP flyttar, hanteras i efterföljande planeringsskeden.

KRISTDEMOKRATERNA

KD Lomma-Bjärred är medvetna om att tidigare översiktsplanerna för Flädie från 1985, Bjärred-Borgeby från 1999 upphör att gälla i och med antagandet av denna ambitiösa översiktsplan.

§ 96 **KS.2020.0203**

Anta yttrande över Lomma kommuns översiktsplan 2020

Ärendebeskrivning

Lomma kommun har bjudit in Eslövs kommun att yttra sig om deras förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen är en framtidsplan för kommunens strategiska utveckling och ska visa hur kommunen ser på mark- och vattenanvändningen inom sitt geografiska område. Lomma kommun vill med förslag till Översiktsplan 2020 bygga ett hållbart och attraktivt samhälle och sträva mot en befolkningsökning på i snitt 1,5 procent per år fram till 2030. För att visa på den utveckling som Lomma kommun önskar efter 2030 har översiktsplanens plankarta kompletterats med en karta som visar en långsiktig utvecklingsstrategi för bebyggelse, infrastruktur och naturvärden.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Yttrande över Lomma kommuns översiktsplan 2020
- Lomma kommun översiktsplan 2020, Samrådsförslag 2020-03-25

Beredning

Eslövs kommun ser positivt på förslaget till Lomma kommuns nya översiktsplan och anser det vara särskilt positivt att översiktsplanen så tydligt tar avstamp i Agenda 2030, barnkonventionen och tillgänglighetsfrågan. Eslövs kommun vill yttra sig om att vi anser det vara värdefullt att Lomma kommun utgår ifrån den gemensamma strukturbild som Malmölundregionen antagit och att samarbetet mellan våra kommuner är en förutsättning för Skånes goda utveckling. Utifrån ett bostadsförsörjningsperspektiv anser vi det vara välgenomtänkt att Lomma kommun vill eftersträva ett blandat bostadsutbud för att möjliggöra och skapa goda förutsättningar för social hållbarhet. Det är också positivt att Lomma kommun särskilt uppmärksammar särskilda gruppers behov av bostäder (studenter, unga vuxna och äldre) och verka för att deras behov blir tillgodosedda. Eslövs kommun anser även att Lommas ambition kring att öka gång- och cykeltrafiken i tätorterna är ett positivt inslag i översiktsplanen.

Beslut

- Kommunstyrelsen antar förvaltningens yttrande som sitt och skickar över till Lomma kommun.

Beslutet skickas till

Lomma kommun

Yttrande över remiss av förslag till Plan för Mobility Management

9

KS.2021.0252

ESLÖVS KOMMUN

KS.2021.0252

2021-08-24
Petra König
+4641362019
petra.konig@eslov.se

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens synpunkter på remiss av Plan för Mobility Management

Ärendebeskrivning
I energi- och klimatplanen som antogs av kommunfullmäktige 2015 är ett av uppdragen i åtgärdsprogrammet på området transporter: Plan för Mobility Management (effektivisering av transporter och infrastruktur) och långsiktig plan för permanenta åtgärder och kampanjer ska tas fram.

Ett förslag till Plan för Mobility Management har framställts och skickats på remiss till kommunstyrelsen och kommunens nämnder.

Beslutsunderlag
Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 70, 2021 Remittering av förslag till Plan för Mobility Management
Miljö och Samhällsbyggnad Remissversion Plan för Mobility Management
Miljö och Samhällsbyggnad Sammanfattning av aktiviteter
Miljö och Samhällsbyggnad Bilaga 2 Måluppföljning
Tjänsteskrivelse: Kommunledningskontorets synpunkter på remiss av Plan för Mobility Management

Beredning
En arbetsgrupp av tjänstemän på kommunledningskontoret har gått igenom remissen av Plan för Mobility Management. Här anser man att planen är viktig och behövlig men borde ha arbetats fram tillsammans med Kommunledningskontoret redan från början. Som planen är utformad i remissversionen brister den framför allt i helhetsbilden. Kommunledningskontorets synpunkter sammanfattningsvis:

- Arbetet med Plan för Mobility Management är positivt och nödvändigt.
- Arbetet måste involvera fler aktörer och får inte bedrivas så isolerat som denna plan verkar ha tagits fram.

•Planen ska arbetas in i det pågående arbetet med en Trafikstrategi eftersom de olika arbetssätten hör samman och bör inte separeras.
•Arbetet med barn och unga måste fördjupas och breddas.
•Kommunen som arbetsgivare måste involveras mer och leda vägen för kommunens övriga företag.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen antar Kommunledningskontorets synpunkter på remiss av Plan för Mobility Management som sina.

Beslutet skickas till

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Eva Hallberg
Kommundirektör

Lars Persson
Tf. Tillväxtchef

ESLÖVS KOMMUN

2021-08-31
Magnus Månsson
+4641362472
magnus.mansson@eslov.se

Kommunledningskontorets synpunkter för Plan för Mobility Management

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att skicka ut förslag till Plan för Mobility Management med tillhörande bilagor på remiss till kommunstyrelsen och kommunens nämnder, för att härigenom få in synpunkter på planen som sedan arbetas in i denna och antas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

I inledningen av planen står det att ”Ett av de svåraste områdena att mäta, påverka och förbättra ur klimatsynpunkt är transporter. Arbetet med att energieffektivisera transporter måste kombineras genom ett minskat behov av transporter, effektivare transporter och val av färdsätt och bränsle.” Kommunledningskontoret kan bara hålla med i detta och understryka komplexiteten i området. Detta är ett område där den enskildes dagliga val och handlingar i slutändan sätts i ett globalt perspektiv och detta stora glapp är svårt att förstå och hantera. Det finns dessutom många olika parametrar som påverkar val av transporter vilket gör att området måste belysas och hanteras ur många olika perspektiv. Samordning mellan åtgärder och organisationer är totalt nödvändig.

I detta perspektiv ser Kommunledningskontoret positivt på den plan som miljö- och samhällsbyggnadsnämnden skickar på remiss. Mobility Management är en viktig del i det totala arbetet med att skapa ett hållbart transportsystem men det är tyvärr ofta förbisett och hamnar lite sidan om det ordinarie arbetet med transporter. Arbetet berör många av Kommunledningskontorets arbetsområden och utredningar och planer av den här digniteten kräver samarbete över förvaltningsgränserna i ett tidigt stadium för att få ett helhetsperspektiv.

Begreppsdefinitioner och -användning
I planen finns en kort beskrivning av vad Mobility Management är, Kommunledningskontoret hade gärna sett att denna del utvecklas eftersom den nu är otydlig. Mobility Management beskrivs dels som ett koncept med ”mjuka” åtgärder som t.ex. information, kommunikation, organisation av tjänster och koordination av verksamheter vars syfte är att förändra resenärers attityder och beteenden. Dels som något som handlar om att göra det enkelt och attraktivt att gå, cykla och åka kollektivt. Dessa två delar hänger samman, men de är inte samma sak.

Som en följd blir det också otydligt om Mobility Management är ett mål i sig eller ett medel som ska bidra till att nå ett mål.
Kommunledningskontoret menar att det behöver vara tydligare att Mobility management är ett medel – en beteendepåverkan – där målet är ett hållbart resande. Ett sätt att förtydliga detta är i avsnittet om Trafikverkets fyrstegsprincip tydligt kopplat arbetet med Mobility Management till det första (och till viss del även andra) steg.
Vidare ser Kommunledningskontoret att planen behöver bli mer stringent i användandet av olika begrepp. Målet med Mobility mangament blir otydligt eftersom det ibland talas om ”hållbara transporter” medan på många andra ställen i texten talas det om att ”minska användandet av bil”. Även här blandas medel och mål och gör planen otydlig. Målet med Mobility Management måste vara att öka det hållbara resandet och ofta handlar detta om att minska bilkörandet – men inte alltid. Om målet enbart handlar minska utsläpp från resande är en elbil ett bra alternativ, medan om målet dessutom är att minska trängseln på vägar och gator i trafiken så behöver antalet fordon minska – oavsett drivmedel.

Koppling till andra dokument och arbetsprocesser
Det är positivt att planen tar sitt avstamp i andra dokument – från Agenda 2030-mål ner till kommunens översiktsplan. Det bidrar till att sätta planen i ett sammanhang. Men Kommunledningskontoret efterlyser även mer utvecklade resonemang om varför det är viktigt att arbeta med Mobility Management och vilka nyttor som är möjlig att uppnå. I planen nämns bara mycket översiktligt positiva effekter som exempelvis en bättre folkhälsa, en möjlighet för fler att nyttja transportsystemet, lägre utsläpp och mindre buller. Att fördjupa dessa resonemang och belägga dem med fakta hade gett planen ökad tyngd och relevans. Mobility Management påverkar alla tre hållbarhetsdimensioner – ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet – och det är viktigt att fördjupa resonemangen för att visa hur arbetet samverkar i dessa.

Kommunstyrelsen hade också gärna sett kopplingar till ytterligare dokument och projekt. Planens mål syftar till att öka det hållbara resandet men det finns ingen koppling till vare sig kommunens resepolicy eller till miljömål vilket är önskvärt. Eslövs kommun har också nyligen antagit en ny parkeringsnorm i vilken det tydligt påtalas vikten av att arbeta samlat mot gemensamma mål. Det blir väldigt tydligt när det kommer till parkeringsplatser eller parkeringsavgifter att det finns ett glapp mellan medborgare och kommunala tjänstemän och politiker, i synen på vad som är ett problem och hur det ska lösas. Här kommer arbetet med Mobility Management att ha sin givna plats.

Eslövs kommun har i två år deltagit i Cykelfrämjandets ”kommunvelometer” där just satsningar på hållbart resande med cykeln i fokus mäts och jämförs med andra kommuner. En viktig parameter i denna mätning är Mobility Management så även denna behöver finnas med i planen.

I planen beskrivs bristen på och behovet av en trafikstrategi för Eslövs kommun. Detta är ett arbete som pågår i skrivande stund. Precis som planen beskriver delar Kommunledningskontoret bilden av att aktivt arbete med beteendepåverkande insatser kan öka nyttan av de fysiska åtgärderna. Det går enligt Kommunledningskontoret inte att särskilja trafikplaneringens ”hårda” och ”mjuka” frågor. En utbyggnad av trafiksystemet är beroende av information och påverkansarbete och vice versa. Kommunledningskontoret ställer sig därför frågande till varför dessa arbeten inte slås samman och att planen för Mobility Management, precis som den trafikplan som också är under framtagande, blir en del av trafikstrategin? Med trafikstrategin som ett övergripande paraply kan arbetet för ett hållbart trafiksystem göras i en helhet.

Planen lyfter också samarbete med andra förvaltningar inom kommunen och med externa aktörer och företag, men Kommunledningskontoret menar att denna samverkan måste utvecklas mer. Exempelvis i samarbetet med skolorna behöver fler delar ingå än säkra skolvägar. Barn och unga måste involveras mer i arbetet eftersom de är en viktig målgrupp och även dem som ska föra kunskapen vidare i tiden. Barns och ungas inflytande på hur säkra cykelvägar ska utformas är viktigt och detta gäller inte bara till och från skolan, utan även de resor de gör på fritiden.

Eslövs kommun är kommunens största arbetsgivare och även en aktör som har de faktiska möjligheterna att påverka sin personal att göra hållbara resor. Här behöver ett helhetsgrepp tas för att uppmuntra och styra personalen att

resa mer hållbart. Här kan avgiftsbelagda parkeringsplatser vara ett verktyg, likväl som möjlighet att köpa subventionerad el-cykel eller liknande.

Behov av att identifiera fokusområden och målgrupper
Planen redogör för Eslövsbornas resvanor utifrån den resvaneundersökning som gjordes 2018. Utifrån den konstateras att många väljer att köra bil för kortare resor och att detta beror på att många förmodligen är ”vanebilister”. Kommunledningskontoret anser att detta kan vara en möjlig slutsats men att det korta resandet behöver analyseras djupare innan det går att säkerställa varför det ser ut som det gör. Sådan kunskap är viktigt för att rätt åtgärder ska kunna sättas in.

Om kommunen vill få effekt med Mobility Management-åtgärder kräver arbetet att det finns ett tydligt budskap till en specifik identifierad målgrupp. I dagens samhälle vittnar många om att det är svårt att få ihop ”livspusslet” och därför blir tiden en bristvara, som bilen ofta ses som lösningen på. Därför är begreppet ”vanebilister” inte speciellt lämpligt att använda eftersom det i grund och botten förenklar beteendet samtidigt som det har en nedsättande ton och därmed kan skuldbelägga dem som använder bilen – och effekterna kan då istället bli de omvända mot planens intentioner. En plan för Mobility Management bör enligt Kommunledningskontoret ha en ton som uppmuntrar och främjar beteenden utan att skuldbelägga.

Mål och aktivitetsplan
Även målen och aktiviteterna behöver omarbetas utifrån ett breddat perspektiv och samverkan. De brister som Kommunledningskontoret ser i planen påverkar även mål och aktiviteter och bör därför omarbetas när planen utvecklats.

Sammanfattning:
Kommunledningskontorets synpunkter på planen kan sammanfattas i följande punkter:

•Arbetet med Plan för Mobility Management är positivt och nödvändigt.
•Arbetet måste involvera fler aktörer och får inte bedrivas så isolerat som denna plan verkar ha tagits fram.
•Planen ska arbetas in i det pågående arbetet med en Trafikstrategi eftersom de olika arbetssätten hör samman och bör inte separeras.
•Arbetet med barn och unga måste fördjupas och breddas.
•Kommunen som arbetsgivare måste involveras mer och leda vägen för kommunens övriga företag.

Magnus Månsson
Utvecklingstrateg

§ 70 **MOS.2021.0323**

Remittering av förslag till Plan för Mobility management

Ärendebeskrivning

Ett av de svåraste områdena att mäta, påverka och förbättra ur klimatsynpunkt är transporter. Arbetet med att energieffektivisera transporter måste kombineras genom ett minskat behov av transporter, effektivare transporter och val av färdsätt och bränsle. Eslöv ligger mitt i Skåne längs med stambanan, har två egna stadsbusslinjer och en landsbygd som består av flera mindre tätorter vilket ger goda möjligheter till stor effektiviseringspotential.

I energi- och klimatplanen som antogs av kommunfullmäktige 2015 är ett av uppdragen i åtgärdsprogrammet på området transporter: Plan för mobility management (effektivisering av transporter och infrastruktur) och långsiktig plan för permanenta åtgärder och kampanjer ska tas fram.

Eslövs kommun har erfarenheter av att arbeta med mobility management i enskilda projekt såväl inom kommunen som med andra aktörer. Sedan ca 5 år tillbaka har förvaltningen årligen genomfört olika evenemang likväl som beteendepåverkande insatser. I och med framtagandet av mobility managementplanen vill kommunen ta ett helhetsgrepp och på ett bättre sätt införa arbetet med mobility management i det ordinarie arbetet. För att inhämta synpunkter på förslaget till plan för mobility management bör den skickas ut på remiss.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Remittering av förslag till Plan för mobility managmenet för Eslövs kommun
- Remissversion. Plan för Mobility management
- Bilaga 1 Sammanfattning av aktiviteter
- Bilaga 2 Måluppföljning

Beredning

Mobility Management är ett koncept för att främja hållbara transporter och påverka bilanvändningen genom att förändra resenärers attityder och beteenden. Grundläggande för mobility management är ”mjuka” åtgärder, som t.ex. information, kommunikation, organisation av tjänster och koordination av verksamheter. Mjuka åtgärder förbättrar ofta effektiviteten hos ”hårda” åtgärder, t.ex. nya busslinjer, cykelparkering eller cykelbanor. Mobility management kräver inte nödvändigtvis

stora finansiella negativa konsekvenser. Vilket medför att det är av största vikt att öka andelen resande med hållbara transportslag. Mobility management är ett viktigt verktyg för att se till att befintligt transportsystem används på ett effektivt sätt. Genom att underlätta för hållbara färdsätt och arbeta med mobility management ges större möjligheter för olika grupper att använda transportsystemet och skapar dessutom förutsättningar för ett mer jämlikt och jämställt resande i framtiden. Det ger även vinster för samhället i form av lägre utsläpp, minskat buller, bättre trafiksäkerhet och mer tillgänglig yta för att skapa attraktiva stadsmiljöer. Att fler rör sig aktivt ger också en vinst för folkhälsan.

Innan planen kan antas bör den gå ut på remiss till kommunstyrelsen och kommunens nämnder. Förvaltningen önskar synpunkter på förslaget till Mobility management- planen för att kunna arbeta in detta i den plan som senare ska antas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att skicka ut förslag till Plan för mobility management, ”Remissversion med tillhörande bilagor: Plan för mobility managament” till kommunstyrelsen och kommunens nämnder för yttrande. Yttrandena ska vara inkomna till förvaltningen senast den 31 augusti 2021.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Barn- och familjenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Servicenämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Överförmyndarnämnden

PLAN FÖR MOBILITY MANAGEMENT

Plan över hur kommunen ska arbeta med beteendepåverkande insatser för hållbara transporter.

Innehåll

1. Bakgrund och Syfte 4
Vad är Mobility management? 4
Varför behövs en mobility management plan? 4
2. Nuläge 5
2.1 Eslövsbornas resvanor 5
2.2 Stadens förutsättningar 8
Cykeltrafik 8
Kollektivtrafik 9
3. Vision och mål 11
3.1 Globala mål 11
Agenda 2030 11
3.2 Nationella mål 11
Mål för framtidens resor och transporter 11
Nollvisionen 12
Fyrstegsprincipen 12
3.3 Regionala mål 13
3.4 Eslövs vision och mål för Transportsystemet 14
Det politiska handlingsprogrammet 14
Översiktsplan 2035 15
Trafikutredning för centrum 15
3.5 Mål för Mobility management-planen 16
4. Åtgärder 18
Verktyg för ökat hållbart resande 18
4.1 Information 18
4.2 Metoder för påverkan 19
4.3 Kampanjer och evenemang 19
4.4 Paketering 20

4.5 Fysiska åtgärder 21
4.6 Tidig planering och strategiskt arbete 21
4.7 Säker och aktiv skolväg 22
5. Uppföljning av planen 22
Referenser 24

1. Bakgrund och Syfte

Ett av de svåraste områdena att mäta, påverka och förbättra ur klimatsynpunkt är transporter. Arbetet med att energieffektivisera transporter måste kombineras genom ett minskat behov av transporter, effektivare transporter och val av färdsätt och bränsle. Eslöv ligger mitt i Skåne längs med stambanan, har två egna stadsbusslinjer och en landsbygd som består av flera mindre tätorter vilket ger goda möjligheter till stor effektiviseringspotential.

I Energi- och klimatplanen som antogs 2015 är ett av uppdragen i åtgärdsprogrammet på området transporter: Plan för mobility management (effektivisering av transporter och infrastruktur) och långsiktig plan för permanenta åtgärder och kampanjer ska tas fram. Eslövs kommun är med i ett projekt som drivs av länsstyrelsen i Skåne tillsammans med 6 andra kommuner som heter fossilbränslefritt 2.0. I projektet arbetar kommunen aktivt med att minska användningen av fossil energi. Inriktningen till planen ges även i kommunens översiktsplan 2035 samt kommunens politiska handlingsprogram.

Vad är Mobility management?

Mobility Management är ett koncept för att främja hållbara transporter och påverka bilanvändningen genom att förändra resenärers attityder och beteenden. Grundläggande för mobility management är ”mjuka” åtgärder, som t.ex. information, kommunikation, organisation av tjänster och koordination av verksamheter. Mjuka åtgärder förbättrar ofta effektiviteten hos ”hårda” åtgärder, t.ex. nya busslinjer, cykelparkering eller cykelbanor. Mobility management kräver inte nödvändigtvis stora finansiella investeringar och de kännetecknas av en bra kostnadsnyttokvot.

Varför behövs en mobility management plan?

Mobility management handlar om att göra det enkelt och attraktivt att gå, cykla och åka kollektivt. Detta för att trafiksystemet ska används resurseffektivt och för att minska resor och transporters negativa konsekvenser.

Goda transportmöjligheter är viktiga för ett fungerande samhälle. Samtidigt medför ökad biltrafik en rad negativa konsekvenser. Vilket medför att det är av största vikt att öka andelen resande med hållbara transportslag.

Mobility management är ett viktigt verktyg för att se till att befintligt transportsystem används på ett effektivt sätt. Genom att underlätta för dessa

färdsätt och arbeta med mobility management ges större möjligheter för olika grupper att använda transportsystemet och skapar dessutom förutsättningar för ett mer jämlikt och jämställt resande i framtiden. Det ger även vinster för samhället i form av lägre utsläpp, minskat buller, bättre trafiksäkerhet och mer tillgänglig yta för att skapa attraktiva stadsmiljöer. Att fler rör sig aktivt ger också en vinst för folkhälsan.

Eslövs kommun har erfarenheter av att arbeta med mobility management i enskilda projekt såväl inom kommunen som med andra aktörer. Sedan ca 5 år tillbaka har vi årligen genomfört olika evenemang likväl som beteendepåverkande insatser. Dessa evenemang är Cykeldag, Trafikantvecka, luciafirande för våra pendlare samt en synbarhetskampanj. Men utöver dessa enskilda evenemang har kommunen inte arbetat så mycket med de mjuka åtgärderna och mobility management. I och med framtagandet av mobility managementplanen vill kommunen ta ett helhetsgrepp och på ett bättre sätt införa arbetet med mobility management i det ordinarie arbetet.

Syftet med en plan för Mobility management är att påverka efterfrågan av transporter och att de resor som utförs i större utsträckning görs till fots, med cykel eller kollektivtrafik. Planen tydliggör hur Eslövs kommun ska använda Mobility management för att uppnå redan kommunalt uppsatta mål.

I nuläget saknas en Trafikstrategi i kommunen vilket också behöver komma på plats. Att kombinera att arbeta med beteendepåverkande insatser gör att nyttan av de fysiska åtgärderna kan bli högre.

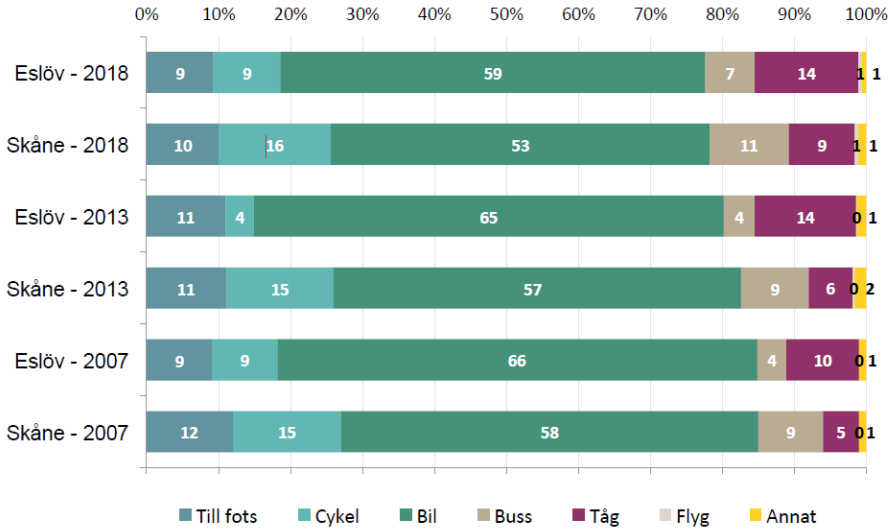
2. Nuläge

Här beskrivs de förutsättningar som finns för kommunens invånare att resa hållbart i nuläget samt hur resandet i kommunen ser ut.

2.1 Eslövsbornas resvanor

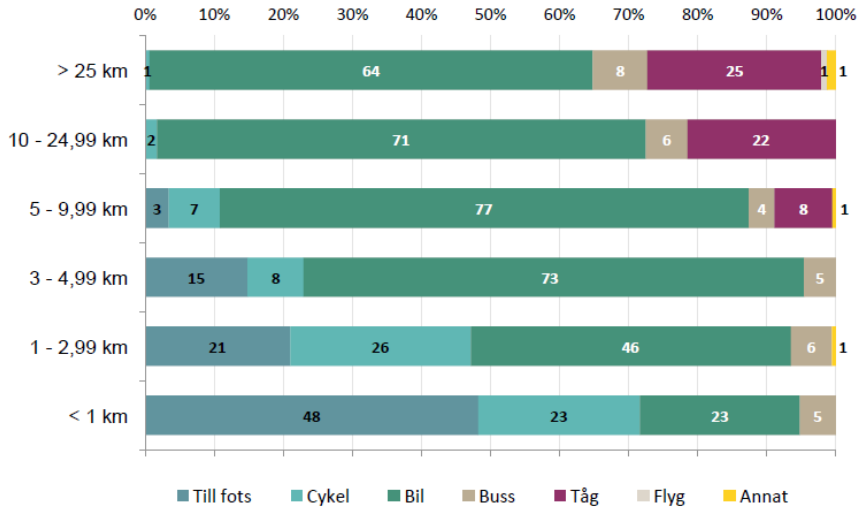
I figurerna på nästa sida visas Eslövs kommuns färdmedelsfördelning från en resvaneundersökning för Skåne genomförd år 2018. I figuren finns även en tillbakablick till hur färdmedelsfördelningarna har sett ut 2007 och 2013. Där kan det utläsas att andelen resor som sker med bil ligger på 59 % vilket är relativt högt, dock är det en minskning från 65% 2013 vilket visar att utvecklingen trots allt går i rätt riktning. Andelen som väljer att cykla i kommunen är 9 % 2018 jämfört med endast 4 % 2013. Utvecklingen går i rätt

riktning men det finns ett stort behov av att minska andelen som kör bil samt att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt.

Figur 1. Andel resor per färdmedel i Eslövs kommun jämfört med tidigare år och med Skåne i stort.

Det som framförallt är intressant att läsa i Resvaneundersökningen är hur färdmedelsfördelningen ser ut uppdelat i reslängd vilket visas i figuren nedan. Naturligt är andelen som går och cyklar högre för kortare resor för att därefter minska för längre resor. Bilanvändningen har ett motsatt resmönster och även tågtrafiken och har en större andel för de längre reslängderna.

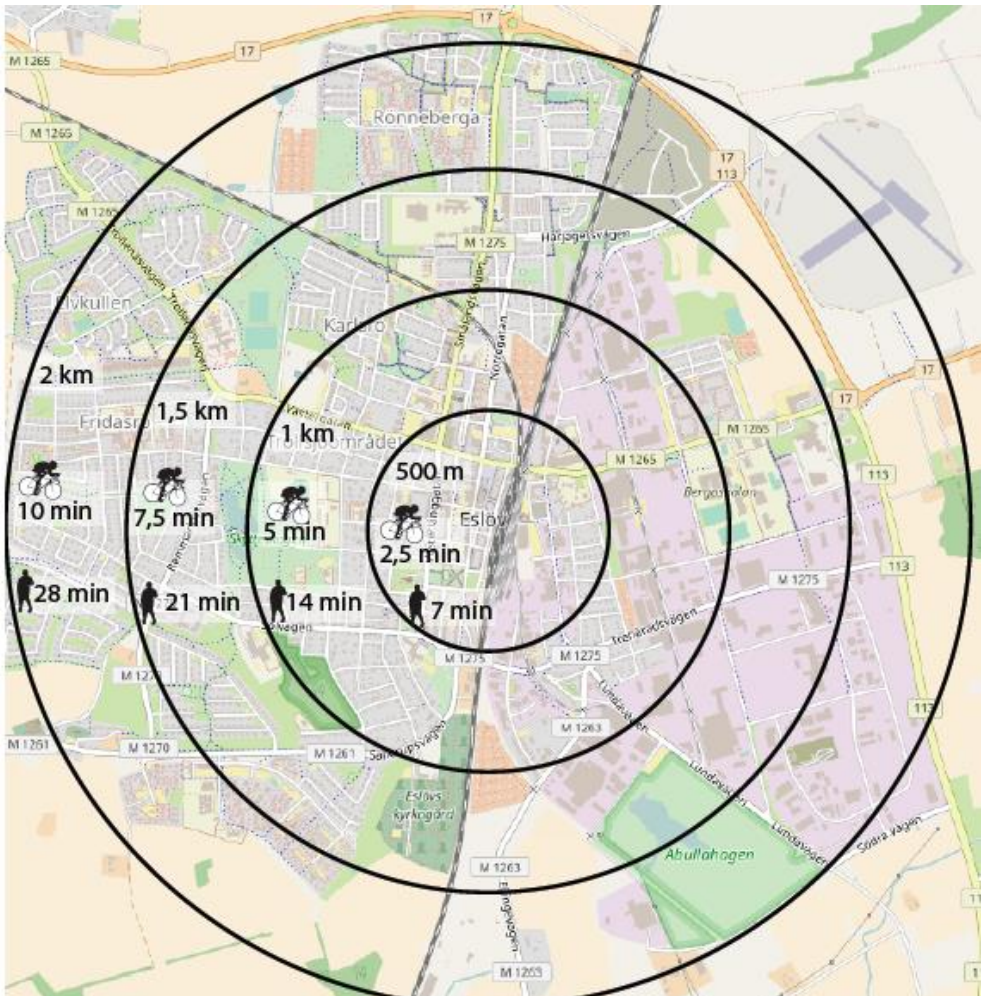

Figur 2. Färdmedel uppdelat per reslängd

Det som är intressant för Eslövs del är att det för resor som är kortare än 1 kilometer så väljer nästan en av fyra att köra bil. För resor mellan 1-2,99 kilometer så tar nästan hälften bilen. Med stor sannolikhet beror det på att många är vanebilister och tar bilen utan att fundera på om andra sätt att göra resan på. Inom de korta resorna dvs. de som är kortare än 3 km finns det alltså en stor potential kring att få fler Eslövsbor till att välja bort bilen samt att istället gå, cykla eller resa kollektivt.

2.2 Stadens förutsättningar

Hela Eslövs tätort ryms inom en cirkel med en radie på 2 kilometers avstånd till centrum och tågstationen från stadens utkant. Den täta och nära staden ger goda förutsättningar och stor potential till att Eslövsborna går och cyklar i större utsträckning än i dagsläget. På kartan visas Eslövs tätort och avståndscirklar med radie två kilometer, en och en halv kilometer, en kilometer och 500 meter samt den ungefärliga tid det tar att cykla och gå sträckan.

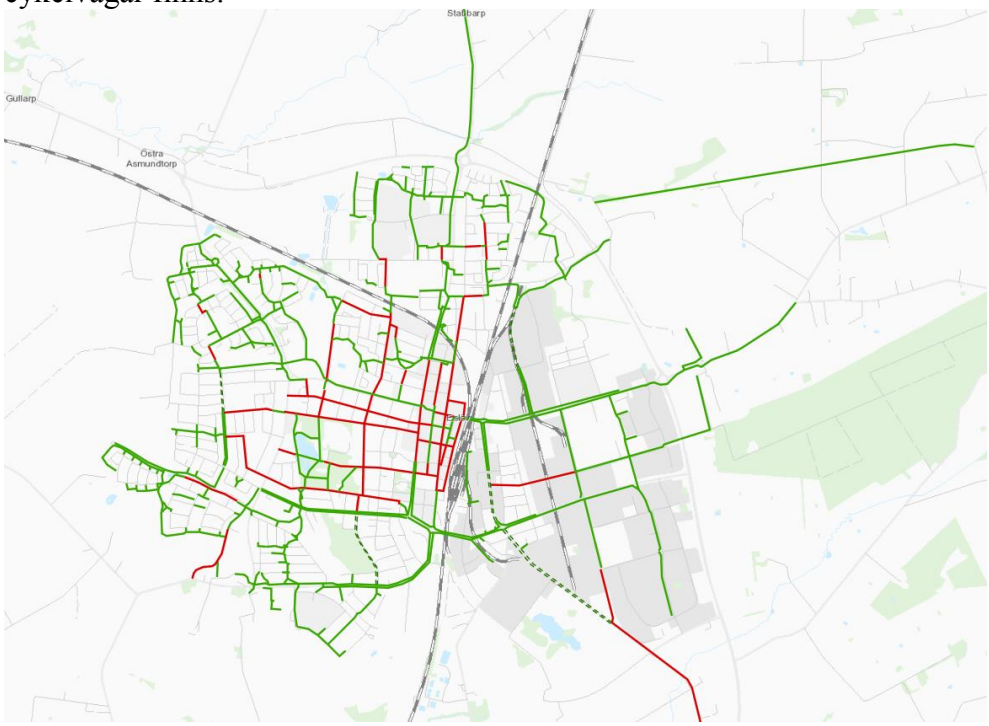

Figur 3. Karta över Eslövs tätort med avståndscirklar utmarkerade, både i tid och i kilometer.

Cykeltrafik

Det finns en hel del cykelvägar i kommunen, nedan visas en karta över var det finns cykelvägar i Eslövs tätort. Den gröna färgen illustrerar var det finns cykelvägar i nuläget och de röda illustrerar var man behöver cykla i

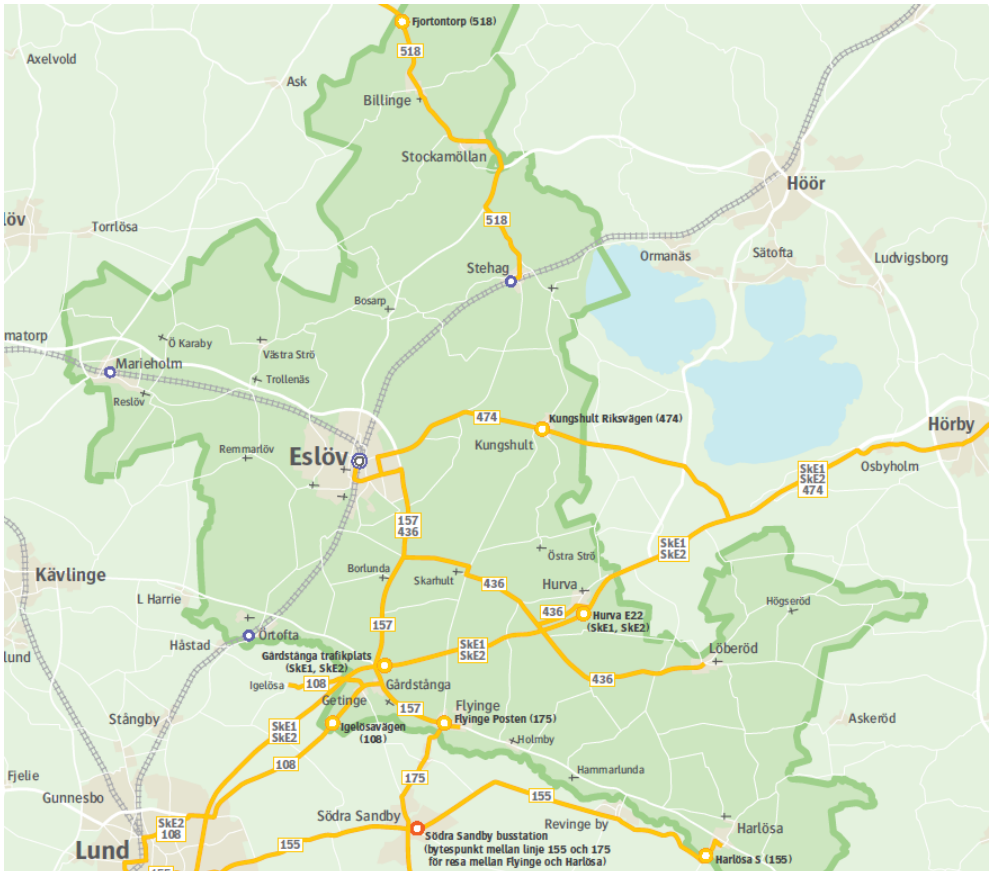
blandtrafik – vilket samtidigt visar på var behov av att bygga ut fler cykelvägar finns.

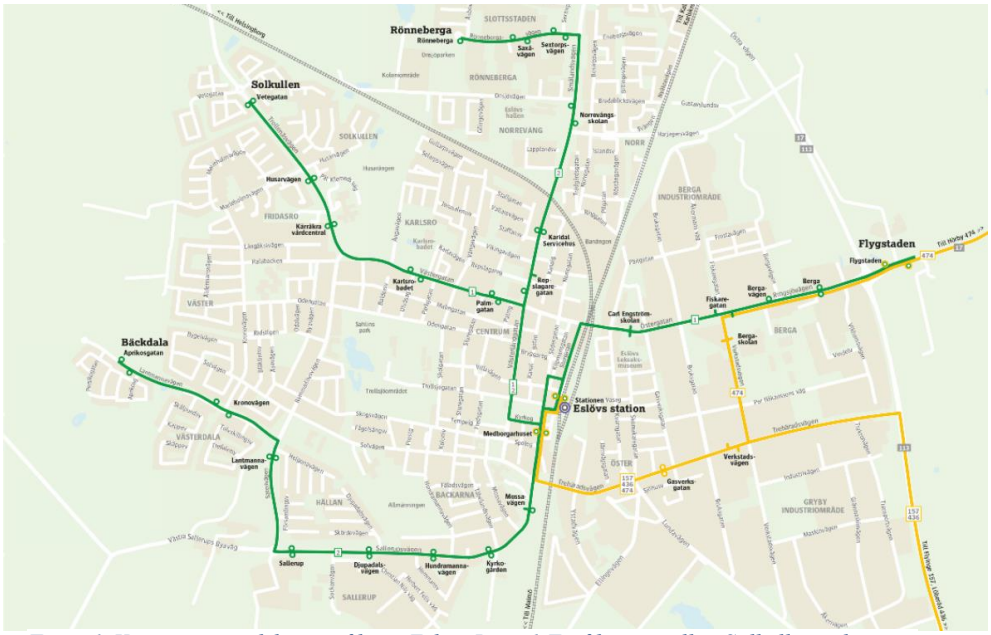
Figur 4. Karta över cykelvägar i Eslövs tätort.

Kollektivtrafik

I Eslövs tätort finns två stadsbusslinjer, regionbussar samt tågstation. I tre av våra ytterorter (Marieholm, Stehag och Örtofta) finns det tågstation med Pågatågstrafik och i många övriga delar av kommunen kan man åka kollektivt med regionbuss. I figurerna nedan visas översiktskartor över kollektivtrafiken i kommunen samt inne i Eslövs tätort.

Figur 5. Karta med kollektivtrafiken i kommunen, ej stadsbusstrafiken.

Figur 6. Karta över stadsbusstrafiken i Eslöv. Linje 1 Trafikerar mellan Solkullen och Flygstaden. Linje 2 trafikerar mellan Bäckdala och Rönneberga.

3. Vision och mål

3.1 Globala mål

De negativa miljö- och hälsokonsekvenser som transporterna ger upphov till måste minska. Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver insatser på olika samhällsnivåer om vi ska kunna lyckas.

Agenda 2030

FN har beslutat om 17 globala mål kopplat till hållbar utveckling inom många olika områden. En utökning av andelen hållbara resor bidrar till att följande mål inom agenda 2030 kan uppnås.

3.2 Nationella mål

Mål för framtidens resor och transporter

Regeringen har i propositionen ”Mål för framtidens resor och transporter (2008/09:93) fastställt transportpolitiska mål som redovisas nedan:

Det övergripande transportpolitiska målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Det övergripande målet har i sin tur delats upp i ett funktionsmål och ett hänsynsmål.

Funktionsmålet

Transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. Transportsystemet ska vara jämställt, dvs. likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov.

Hänsynsmålet

Transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt samt bidra till att miljökvalitetsmålen uppnås och till ökad hälsa.

Nollvisionen
Grunden i nollvisionen är att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken. När vi utformar transportsystemet gör vi det utifrån vår kunskap om människokroppens förmåga att klara krockvåld. Det ska vara lätt att göra rätt i trafiken och misstag ska inte straffas med döden. Vägar, gator och fordon ska anpassas och utformas efter människans förutsättningar.

Ansvaret för trafiksäkerheten delas mellan dem som utformar och dem som använder transportsystemet. Utformarna har det yttersta ansvaret för säkerheten. Trafikverket ansvarar för att samordna arbetet för Nollvisionen i Sverige.

Fyrstegsprincipen
Ett sätt att arbeta med mobility management är att använda Trafikverkets fyrstegsprincip. Principen innebär att åtgärder som påverkar efterfrågan på resor och transporter ska övervägas innan satsningar på ny infrastruktur diskuteras. Den bidrar till att utveckla ett mer hållbart transportsystem som hushåller med knappa resurser i alla de tre hållbarhetsaspekterna – för miljö, ekonomi och människa.

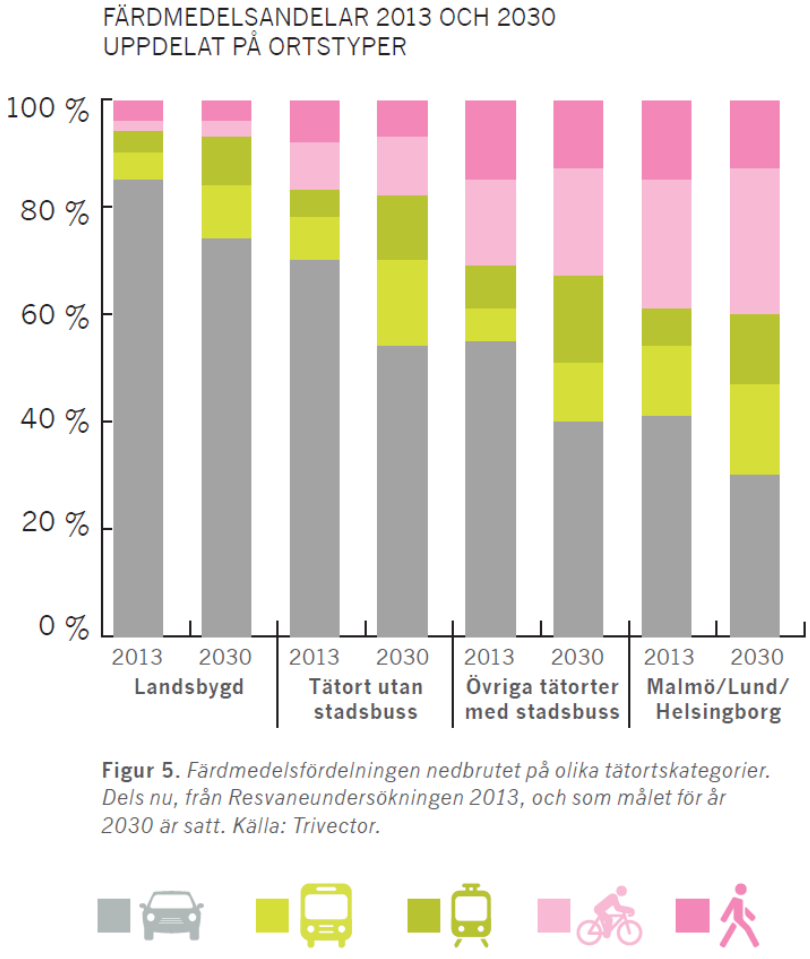
De fyra stegen i Fyrstegsprincipen:

3.3 Regionala mål

I Mobilitetsplanen för Skåne (2017) har man målfokus till år 2030. I planen poängteras vikten utav att färdmedelsfördelningarna behöver se annorlunda ut till dess. Detta med anledning av att Skånes befolkning växer vilket gör att infrastrukturen inte kommer att ha tillräcklig kapacitet om inte fler väljer att resa hållbart i framtiden. Med målen som finns för färdmedelsandelarna kommer mängden biltrafik hållas på ungefär samma nivå i antal som i nuläget. Följande beskrivs i den regionala planen:

”För att styra mot ett mer hållbart resande måste utgångspunkten vara att förändra resandet i hela Skåne och att alla ska arbeta utifrån sina förutsättningar. Utgångsläget är olika på landsbygden, på mindre orter och i de större städerna, vilket figur 5 visar. Redan idag är skillnaderna inom de olika tätortskategorierna stora, vissa av tätorterna inom en grupp har långt kvar till att nå målen och andra är nästan där.”

Figur 5. *Färdmedelsfördelningen nedbrutet på olika tätortskategorier. Dels nu, från Resvaneundersökningen 2013, och som målet för år 2030 är satt. Källa: Trivector.*

”Bilen kommer att ha en fortsatt viktig funktion, främst på mindre orter och på landsbygden. Där är kollektivtrafikutbudet mindre utbyggt och utmaningarna med exempelvis trängsel inte lika stora. Det är därför av stor vikt att infrastrukturen för laddning av elfordon byggs ut på landsbygden. Det gäller även tillgängligheten till andra fossilfria drivmedel. Kollektivtrafiken, gång och cykel har bäst förutsättningar att öka i tätorterna.”

Dessa mål för färdmedelsfördelning ger olika inriktningar beroende på vilken ort i kommunen det är. För Eslövs tätort innebär det att med utgångspunkt från tabellen ovan bör nå en färdmedelsfördelning som i kategorin ”Övriga tätorter med stadsbuss”. För övriga tätorter i kommunen med god kollektivtrafik gäller istället målet för ”övriga tätorter utan stadsbuss”. I den kategorin finns de orter där det finns pågatågsstation dvs. Marieholm, Stehag och Örtofta. Där möjligheterna till kollektivtrafik är sämre räknas som landsbygd och där ser målbilden annorlunda ut där en högre andel biltrafik accepteras. I Avsnitt 3.5 återfinns dessa färdfördelningsmål för respektive ort i kommunen.

3.4 Eslövs vision och mål för Transportsystemet

För att få en utgångspunkt för Eslövs vision för transportsystemet har det politiska handlingsprogrammet för Eslövs kommun 2019-2022 samt översiktsplanen 2035 granskats. Även den trafikutredning som gjordes i samband med centrumutvecklingsplanen har studerats.

Det politiska handlingsprogrammet

I Handlingsprogrammet för Eslövs kommun 2019-2022 står följande som ger en riktning:

”Eslövs kommun är beroende av god infrastruktur. Vi ska aktivt arbeta för bättre kollektivtrafik på landsbygden såväl som i staden. Det gäller inte minst kommunens östra del, där det är svårt för ungdomar att ta sig in till Eslöv för att till exempel gå på den nya gymnasieskolan. Eslövs station ska på sikt utvecklas till ett resecentrum. Möjligheten till parkering för pendlare ska förbättras i våra kollektivtrafiktäta områden. I takt med stadens utveckling ska ett parkeringshus byggas centralt.

För såväl trafikanters, som för miljöns skull, ska vi fortsätta att arbeta med utbyggnaden av cykelvägar, både på landsbygden och i tätorterna.”

Översiktsplan 2035
I Översiktsplanen 2035 går det att läsa följande under Utvecklingsstrategi för hållbart resande:
”Transportsystemet är en förutsättning för fortsatt utveckling samtidigt som det är en av de största anledningarna till utsläpp av växthusgaser. Under lång tid har samhällsplaneringen skett med bilen som förutsättning. Det har inneburit ökat fossilbränsleberoende, sämre luft, mer buller och minskat framkomligheten för cyklister och gående. Tillsammans med teknikutveckling med fler timmar stillasittandes, är vårt ohållbara resande också anledning till en rad livsstilssjukdomar. Det finns stor potential i arbetet med att möjliggöra för fler att resa hållbart. Det handlar om en helhetssyn på den fysiska miljön och dess utformning som kan göra våra orter grönare, tätare, tryggare och mer jämlika–livsmiljöer som främjar större rörelsefrihet och aktivare vardagsliv. Vi fokuserar på att tillgängliggöra och utveckla stråk som uppmuntrar till en aktivare vardag. Vi utgår från gång- och cykelavstånd till kollektivtrafik och viktiga målpunkter i vardagen för barn och vuxna, kvinnor och män.”

”Kommunen arbetar sedan flera år aktivt med Mobility management. Detta arbete kan med fördel utvecklas då beteendepåverkan är en viktig del i arbetet med att möjliggöra så att fler reser hållbart. ”

Sammanfattningsvis är en stor del av det som beskrivs i översiktsplanen under avsnittet utvecklingsstrategier för hållbart resande handlar om att en omställning behöver göras. Att utveckla förutsättningarna för att fler ska kunna resa hållbart i Eslövs kommun i framtiden. Det handlar både om förbättringar i den fysiska miljön för de hållbara transportslagen samt även en önskan om att utveckla arbetet med mobility managment. Det beskrivs också att det i nuläget saknas en Trafikstrategi i kommunen vilket också behöver komma på plats. Att kombinera att arbeta med beteendepåverkande insatser gör att nyttan av de fysiska åtgärderna kan bli högre.

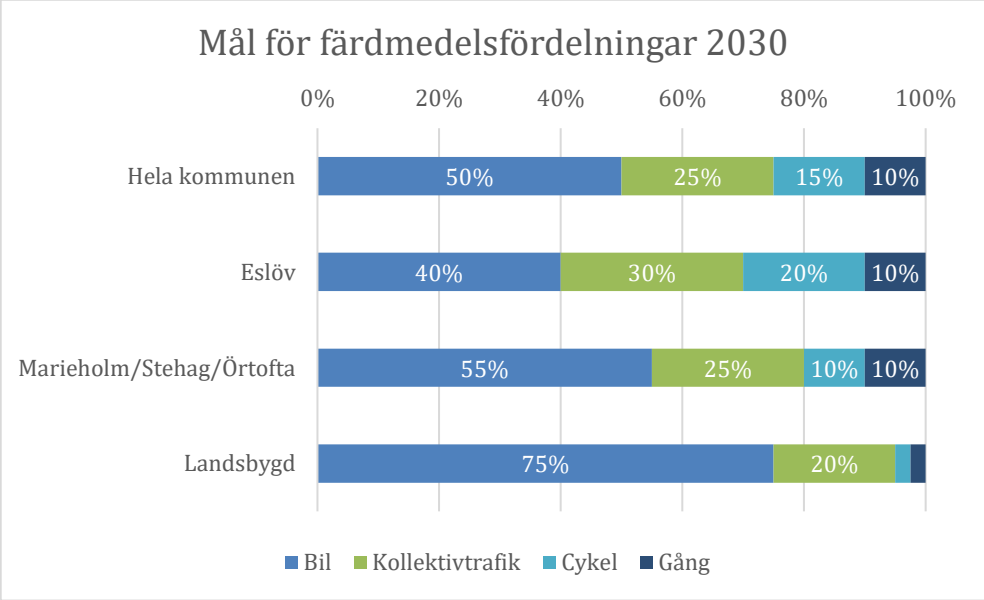
Trafikutredning för centrum
I Trafikutredning för centrum som antogs i början av 2017 nämns följande mål kopplade till trafikmiljön som är relevanta för denna plan:

1. Antalet resor och reslängden med cykel och till fots ska öka i Eslövs centrum och tätort.
2. Färdmedelsfördelning ska förändras så att andelen bilresor ersätts med resor till fots, med cykel eller med kollektivtrafik.

För att uppnå dessa mål kommer det att utöver insatser för infrastrukturen också att vara nödvändigt att arbeta med Mobility management.

3.5 Mål för Mobility management-planen

Denna plan ska bidra till att omställningen i transportsystemet med en högre andel hållbara transporter görs i Eslövs kommun. Det övergripande målet är att det sker en förändring i färdmedelsfördelningen i kommunen. Det är viktigt att andelen som kör bil blir mindre, framförallt på de kortaste sträckorna under 3 km samt att andelen som reser med kollektivtrafik, cykel och till fots utgör en större andel än vad de gör i nuläget. Med utgångspunkt från de mål som region Skåne har tagit fram anses följande färdemedelsfördelningar vara bra att ha som mål till 2030. Målet för färdmedelsandelar för hela kommunen har viktats fram med utgångspunkt från de övriga orterna. Den färdmedelsfördelningen följs upp med hjälp av de resvaneundersökningar som region Skåne genomför ungefär var femte år.

Figur 5. Mål för färdmedelsfördelning uppdelat på olika kategorier.

För att på ett mer noggrant sätt kunna följa upp om de åtgärder som föreslås och genomförs i arbetet med mobility management leder till att Eslövs visioner och mål som beskrivits i avsnittet ovan har det i identifierats sju olika mål. Dessa mål är SMARTa för att de på ett bra sätt ska vara möjliga att följa upp årligen.
Dessa sju olika mål ska hjälpa kommunen att följa upp om omställningen till mer hållbara transporter går i rätt riktning.

	Mål som MM-planen ska leda till	**Indikator**	**Styrtal**
1	Kollektivtrafiken ska öka	Antal kollektivtrafik-resenärer på bussar inom kommunen	+3 % per år med 2020 som basår
2	Cykeltrafiken ska öka	Antal cyklister i Eslövs tätort	+5% per år med 2020 som basår
3	Ingen ökning av motortrafik	Antal motorfordon i Eslövs tätort	+/- 0 % med 2020 som basår
4	Trafiksäkerheten ska förbättras	Antalet svårt skadade och antalet döda	Minskning från föregående år
5	Andelen elever som tar sig aktivt till skolan ska öka	Antalet elever som går och cyklar till skolan (genom enkäter)	+5 % per år med 2021 som basår
6	Alla barn ska ges möjlighet till en trafiksäker skolväg	Kartlagda skolvägar	En skola per år
7	Hjälmanvändningen ska öka	Andel som använder hjälm när de cyklar (mäts av NTF)	+3 %-enheter per år

4. Åtgärder

Här beskrivs de åtgärder som ska genomföras för att vi ska kunna nå de uppsatta mål inom planen för mobility management som beskrivs i avsnitt 3.5. I Bilaga 1 finns en sammanfattning av samtliga aktiviteter som föreslås att genomföras inom kommunens arbete med Mobility management. Aktiviteterna kommer att vara uppdelade inom olika områden som kommunen kan jobba med mobility managment. Inom samtliga förslag på aktiviteter är det även naturligt att samarbeta med olika aktörer. De aktörer som anses vara viktiga att arbeta med utöver kommunala förvaltningar är: Skånetrafiken, byalag, vägföreningar, Trafikverket, skolor, Kraftringen, företag i kommunen.

Verktyg för ökat hållbart resande

Det finns olika tillvägagångssätt och verktyg för att få fler att göra hållbara resval. Denna kunskap är utifrån beprövade erfarenheter av att uppmuntra och påverka personers resval. Dessa insatser inom mobility management är ofta kostnadseffektiva vilket innebär att varje satsad krona genererar en stor nytta. Nedan kommer exempel på olika arbetssätt som kommunen bör använda sig utav i sitt arbete med Mobility management.

4.1 Information

Genom att informera om de hållbara alternativ som finns ökar tillgängligheten till dem. Det kan handla om cykelkartor, kollektivtrafik i form av kartor med hållplatser och linjer samt även information kring vilka vinster som det ger att man väljer att ställa bilen hemma – vinster för både miljön samt den egna hälsan. Informationen ska leda till att fler invånare blir medvetna om vilka möjligheter som finns för att resa hållbart. Denna information är ibland endast i digital form och i vissa fall även i tryckt format.

Aktiviteter: Ta fram broschyrer kring hållbart resande och material som underlättar hållbart resande. Det framtagna materialet kan med fördel användas för att göra utskick till nyinflyttade i kommunen så att vi från start uppmuntrar till hållbara resor. Utöver tryckt information behöver det även regelbundet kommuniceras kring hållbart resande på kommunens digitala kanaler som kommunens hemsida och facebook.
Samarbetsparter: Kommunikatörer på kommunen, GIS-ingenjörer samt Skånetrafiken.

4.2 Metoder för påverkan

Här beskrivs olika metoder för att man på olika sätt ska kunna påverka en person till ett förändrat beteende.

Marknadsföring

Den mest kända varianten av påverkan för att få fler att välja en viss produkt är marknadsföring. I detta sammanhang är det de hållbara resmöjligheterna som kommunen behöver marknadsföra till sina invånare och på det sättet locka fler till att välja mer hållbara färdsätt. För kollektivtrafiken krävs ett nära samarbete och en samverkan med Skånetrafiken.

Nudging

Översätts nudging till svenska är innebörden ”knuffning” vilket är en metod för att med små signaler påverka beteende i en önskad riktning. Det handlar om att påverka vad som uppfattas vara ett vanligt beteende. För ofta vill människan följa normen och göra som andra – och uppfattar man att de flesta gör på ett visst sätt så blir det också en större sannolikhet att man själv förändrar sitt beteende. Det kan till exempel handla om hur man presenterar olika resealternativ vid tjänsteresor, att beroende på resa ska det förväljas ett visst färdsätt, t.ex kollektivtrafik eller cykel istället för bil. Andra exempel är att man med små utmarkerade steg till en papperskorg kan få fler att slängas sitt skräp där istället för på marken.

Aktiviteter: En viktig del är att marknadsföra det som genomförs i förändringar i infrastrukturen för att sprida att det är genomfört så att medborgare får kännedom om de förändringar som görs. Även en marknadsföring av de möjligheter som finns att resa hållbart i kommunen behöver göras. Nudging som koncept kan användas inom olika områden, bland annat: Samåkning, cykling, laddbara fordon, kollektivtrafik och trafiksäkerhet. Ett mer smalt område där man på ett lite mer utpekat sätt vill styra mot ett specifik beteende.
Samarbetsparter/aktörer: Skånetrafiken, Kraftringen, kommunikatörer på kommunen.

4.3 Kampanjer och evenemang

Genomförande av kampanjer som riktar sig till hållbart resande samt inom trafiksäkerhet. Kampanjerna ska leda till att medborgarna får sig en tankeställare kring sitt eget agerande samt hos vissa ett förändrat beteende. Kampanjerna ska antingen beröra området hållbart resande eller trafiksäkerhet. I Bilaga 1 finns de kampanjområden som i nuläget är identifierade som aktuella. Förslagsvis har man under ett år ett övergripande

tema som ska lyftas vid flera tillfällen för att det ska bli en upprepning och igenkänning för medborgarna.

Prova-på-kampanjer

Att bilister under en period får testa på ett nytt färdsätt till exempel kollektivtrafik, elcykel eller andra specialcyklar. Resultat från dessa typer av kampanjer är att det ofta är en stor andel som har provat på det nya färdsättet som fortsätter med dem även efter att testperioden är avslutad.

Evenemang

Aktiviteter som vänder sig till allmänheten eller företag för att ge uppmärksamhet till de hållbara transportslagen.

Invigningar

I samband med att något ny infrastruktur eller annan anläggning byggs så ska det uppmärksammas genom en invigning. Det kan exempelvis handla om nya cykelvägar, laddstolpar, pendlarparkeringar samt större förändringar för kollektivtrafiken exempelvis nya linjer, stationer och hållplatser.

Årligen återkommande evenemang

I nuläget genomför kommunen årligen 3 olika evenemang:

- Cykeldag på våren
- Trafikantvecka på hösten
- Luciafirande för pendlarna vid stationen

Dessa bör kommunen fortsatt göra då det innebär att det är ett evenemang för cyklister, en för kollaktivtrafikresenärer samt en som täcker in samtliga hållbara resor.

Aktiviteter: Kampanjer inom olika områden, bland annat: Samåkning, cykling, laddbara fordon, kollektivtrafik och trafiksäkerhet. Bibehålla synbarhetskampanj. Utreda möjligheter att införa hyrcykelsystem med specialcyklar. Fortsätta att årligen genomföra Cykeldag, Trafikantvecka och luciafirande samt att invigning genomförs vid slutförda projekt.
Samarbetsparter: Skånetrafiken, Transdev, NTF, Kraftringen, övriga kommunala förvaltningar

4.4 Paketering

I många fall kan det krävas ett antal olika färdmedel för att ta sig hela vägen från startpunkt till målpunkt. Paketering handlar om att få ihop de hållbara resorna som en helhet hela vägen. Om det blir en bättre helhet underlättar det för resenären. Ett exempel på detta är att man kombinerar olika

mobilitetstjänster för att få en god helhet. Där kan kollektivtrafik, pendlarparkeringar, lånecyklar, bilpooler, samåkning och andra goda alternativ som kan komma i framtiden att tillsammans bilda en helhet. Dessa i sin minsta variant är att ha bra pendlingsparkeringar vid våra större kollektivtrafiksnoder så att man kan kombinera bil eller cykel med kollektivtrafik.

Aktiviteter: Utveckla infrastrukturen i kollektivtrafiksnoder i form av förbättrade pendlingsparkeringar både för bil och cykel. Detta för att underlätta kombinationen av kollektivtrafik med andra färdsätt.
Samarbetsparter: Skånetrafiken, Trafikverket, kommunledningskontoret

4.5 Fysiska åtgärder
För att få omställningen till mer hållbart resande behövs fysiska åtgärder för att förbättra infrastrukturen för dessa trafikslag. Dels finns behovet utav en utbyggnad av cykelvägnätet. Utöver det även en utvecklad service för våra cyklister i första hand i form av vägvisning, cykelparkering samt annan service exempelvis cykelpumpar. En utveckling av pendlarparkeringarna i kommunen är nödvändig för att underlätta för fler att kunna resa kollektivt. Även en utveckling av hur våra tågstationer och hållplatser utvecklas och utformas för att skapa en bättre miljö för väntande resenärer och göra det mer attraktivt att resa med kollektivtrafik. Utbyggnad av laddinfrastrukturen i kommunen för att fler ska ha möjlighet att välja laddbara fordon. De fysiska åtgärderna regleras i den Trafikplan som kommunen har för avsikt att ta fram under 2021.

Aktiviteter: Många av dessa åtgärder kommer att beskrivas mer i detalj i den trafikplan som tas fram under 2021. Generellt handlar det om att bygga ut och utveckla infrastrukturen för cykel. Förbättra vägvisningen för cyklister för att göra det enklare att cykla. Genomföra trafiksäkerhetshöjande åtgärder för att göra det säkrare att gå eller cykla. Göra förbättringar i infrastrukturen för busstrafiken där kommunen är väghållare.

4.6 Tidig planering och strategiskt arbete
Vid planering av ny infrastruktur och nya projekt bör trafikantslagen prioriteras i följande ordning: fotgängare, cyklister, kollektivtrafik och sist biltrafiken. Detta för att främja de hållbara transportslagen i första hand. Det är i vår samhällsplanering som vi skapar förutsättningarna för resande. Utformningen av den fysiska miljön påverkar dessutom vad som blir naturliga sätt att förflytta sig på. Hur olika funktioner och verksamheter lokaliseras får också en stor påverkan på hur vi väljer att resa. En god närhet

till service i kombination med goda förutsättningar för att resa med kollektivtrafik och cykla kan leda till ett minskat bilberoende i Eslövs kommun.

För att utveckla fler områden som påverkar transporter och för att denna plan inte har möjlighet att täcka in alla områden i detalj behöver fler strategiska kommunala planer tas fram.

Aktiviteter: Arbeta med mobility magagement i planarbetet och i den tidiga planeringen. Ta fram en Trafikplan med utgångspunkt från TRAST, cykelplan, plan för laddinfrastruktur.
Samarbetsparter: Kommunledningskontoret tillsammans med miljö- och samhällsbyggnad.

4.7 Säker och aktiv skolväg
Vid många skolor i dagen samhälle är trafiksituationen ett stort problem. Alltfler barn blir skjutsade till skolan av sina föräldrar istället för att barnen själv eller tillsammans med föräldrarna går eller cyklar till skolan. Detta leder till en hög belastning i trafiken då det blir många bilar som kommer inom en kort tidsperiod vilket också leder till en försämrad miljö runt skolan med en sämre trafiksäkerhet och ökade utsläpp. Detta är ett beteende som måste brytas och ersättas med att barn återigen har en aktiv transport till skolan. Barn som aktivt tar sig till skolan och inte blir skjutsade blir piggare, har enklare för att prestera bra i skolan och det ger även vinster för hälsan.

Aktiviteter: Arbeta fram ett arbetssätt kring att minska skjutsandet till skolan. Detta behöver göras i en kombination kring att skapa säkrare skolvägar för de som går och cyklar genom förbättringar i den fysiska trafikmiljön samt att kombinera detta med beteendepåverkande insatser. Skolorna i kommunen ska systematiskt arbetas igenom och kartläggas samt identifierade åtgärder genomföras. Att på olika sätt genom tävlingar locka till att fler barn går och cyklar till skolan kan också vara ett sätt att uppmuntra fler elever i kommunens skolor.

Samarbetsparter: Miljö- och samhällsbyggnad, Serviceförvaltningen, Barn och utbildningsförvaltningen, Kultur och fritidsförvaltningen.

5. Uppföljning av planen
Efter varje genomförd beteendepåverkande aktivitet ska den utvärderas. Mallen som ska användas vid utvärdering tas fram för att kunna användas för

samtliga aktiviteter med start hösten 2021. Årligen ska en uppföljning av planen göras med utgångspunkt från genomförda aktiviteter inom mobility management samt en uppföljning av uppsatta mål i avsnitt 3.5. En revidering av planen bör göras senast 5 år efter dess antagande.

Referenser

Energi och klimatplanen 2.0
Trafikutredning för centrum
Eslövs kommuns översiktsplan 2035
Det politiska handlingsprogrammet
Mobilitetsplanen för Skåne
Region Skånes RVU 2013
Region Skånes RVU 2018

Bilaga 2. Måluppföljning

	Mål som MM-planen ska leda till	Indikator	Antal Basår 2020	Styrtal
1	Kollektivtrafiken ska öka	Antal kollektivtrafik-resenärer på busstrafiken i Eslövs kommuns avtal.	496 446 resor/år	+3 % per år med 2020 som basår
2	Cykeltrafiken ska öka	Antal cyklister i Eslövs tätort	Vdt totalt på samtliga mätpunkter:101 87 cyklister	+5% per år med 2020 som basår
3	Ingen ökning av motortrafik	Antal motorfordon i Eslövs tätort	Vdt totalt på fasta mätpunkter:104 918 motorfordon	+/- 0 % med 2020 som basår
4	Trafiksäkerheten ska förbättras	Antalet dödsolyckor och antalet allvarliga olyckor	Dödsolyckor: 0 Allvarliga olyckor: 2	Minskning från föregående år
5	Andelen elever som tar sig aktivt till skolan ska öka	Antalet elever som går och cyklar till skolan (genom enkäter)	Basår 2021, mäts under 2021	+5 % per år med 2021 som basår
6	Alla barn ska ges möjlighet till en trafiksäker skolväg	Kartlagda skolvägar	-	En skola per år
7	Hjälmanvändning	Andel som använder hjälm när de cyklar (mäts av NTF)	Barn: 56 % Vuxna: 16% Totalt: 33 %	+3 %-enheter per år.

Bilaga 1. Sammanfattning av aktiviteter

Aktivitet	Genomförande	Frekvens	Kostnad	Ansvar	Kopplar till mål
Information					
Ta fram ny cykelkarta	2021	Nytryck och uppdatering var tredje år		Projektledare för hållbart resande	2
Broschyr till skolor om trafiksäkerhet samt vinster av aktiv transport till skolan	2021	Skickas ut till skolor årligen i samband med skolstart. Uppdateras vid behov.		Projektledare för hållbart resande	4, 6
Broschyr/folder med Kommunens kollektivtrafik	2021	Uppdateras vid behov		Projektledare för hållbart resande	1
Göra trafiksäkerhetsbokslut och cykelbokslut som presenteras för nämnden i början av nästkommande år samt publiceras på Eslövs kommuns hemsida.					
Ta fram en digital söktjänst där man kan jämföra resesätt mellan en start och målpunkt. Likt Lunds kommuns Resejämföraren.					
Marknadsföring/Nudging – förslag på områden					
Reflexanvändning	Oktober	Årligen	30 tkr	Projektledare för hållbart resande	4
Samåkning		Var tredje år		Projektledare för hållbart resande	3
Cykling		Vart tredje år		Projektledare för hållbart resande	2, 3
Kollektivtrafik		Var tredje år		Projektledare för hållbar resande	1, 3
Trafiksäkerhet		Vart annat år		Projektledare för hållbart resande	4, 6
Utforma ett arbetssätt för säkra skolvägar i kommunen.	2021	Årligen så snart arbetssätt finns på plats.		Projektledare för hållbart resande	4
Uthyrning av specialcyklar	Utreda 2022			Projektledare för hållbart resande	2

Laddbara fordon		Var tredje år		Projektledare för hållbart resande	
Marknadsföra genomförda projekt	Så snart något är färdigställt	Årligen		Projektledare för projektet	Beror på typ av åtgärd
Evenemang och kampanjer					
Invigning av fysisk åtgärd	Så snart projektet är färdigställt	I samband med nybyggnation eller större ombyggnation.	Regleras i projektet	Projektledare för projektet	Beror på typ av åtgärd
Cykeldag	Maj	Årligen	30 tkr	Projektledare för hållbart resande	2
Trafikantvecka	September	Årligen	50 tkr	Projektledare för hållbart resande	1,2, 3
Luciafirande för pendlare	December	Årligen	10 tkr	Projektledare för hållbart resande	1
Paketering					
Utveckla infrastrukturen i kollektivtrafiksnoder i form av förbättrade pendlingsparkeringar både för bil och cykel.					1, 3
Fysiska åtgärder					
Bygga ut och utveckla infrastrukturen för cykel.					2, 3
Genomföra trafiksäkerhetshöjande åtgärder (fysiska).					4
Tidig planering och strategiskt arbete					
Arbeta med Mobility management i planarbetet och den tidiga planeringen.					1, 2, 3
Utveckla kollektivtrafiken tillsammans med Skånetrafiken. Att inom Trepartssamarbetet med Skånetrafiken och Trafikbolaget uppnå god samverkan					1, 3
Ta fram en plan för laddinfrastruktur i kommunen.					
Ta fram en Trafikplan					1, 2, 3, 4
Medborgardialog kring Eslövsbornas resvanor idag samt vad som kan få dem att resa hållbart. Plan för genomförande hösten 2021.					1, 2, 3

Redovisning avseende stöd till föreningar med anledning av covid-19 (coronavirus) under år 2020 och 2021 från kultur- och fritidsnämnden

10

KS.2020.0362

§ 62 **KOF.2021.0062**

Redovisning av ytterligare stöd till föreningar med anledning av covid-19

Ärendebeskrivning

I samband med att kultur- och fritidsnämnden beviljades 0,5 miljoner kronor av kommunstyrelsen, till stöd för föreningar som påverkats ekonomiskt av covid-19, begärde kommunstyrelsen en återrapportering av samtliga covid-19-relaterade stöd som utbetalts under 2020 och 2021 (kommunstyrelsens beslut § 89 KS.2020.0362). Kommunstyrelsen efterfrågade även kriterier och motiveringar för utbetalningarna.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut § 89, 2021 - Begäran om ytterligare utökning av stöd till föreningar med anledning av covid-19
- Bilaga 1 – Utbetalda coronastöd 2020 2021
- Barnchecklista återrapportering av stöd till föreningar covid-19
- Kriterier för föreningsbidrag covid-19
- Återrapportering av stöd till föreningar med anledning av covid-19

Beredning

Stöd relaterat till covid-19 har utbetalts i tre omgångar under 2020 och 2021. Det första stödet kompenserade kostnader för lokaler och hyror. De andra två stöden kompenserade kostnadsökningar och inkomstbortfall på grund av pandemin.

Beslut

- Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av återrapporteringen av stöd till föreningar med anledning av covid-19 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Sammanställning coronastöd

Förening	April, maj 2020	Juni-dec 2020	Jan-mars 2021
EAI bordtennis	60000	80000	37948
Eslövs Budo	10000		10380
Eslövs Golfklubb	10000		
Eslövs Ridklubb	45000		8247
Stensäters Ryttarförening	45000		
Hästhagens Ryttarförening	45000	35000	
Friskis & Svettis	10000	80000	65963
FK Tor	10000	40000	
Kung Fu	3000		
EPBK Bowling	8000	8500	5930
PRO Eslöv	2000		
SPF 108	2000		
SPF Flyinge	2000		
SPF Aktiv	2000		
SPF Löberöd	2000		
Eslövs Skyttegille	2000	7000	
Löberöds Skytteförening	2000		
Tjejjouren	5000		
Eslövs Scoutkår	5000	51000	8996
Flyinge Scoutkår	5000		
Harlösa Scoutkår	5000	20000	
Örtofta Scoutkår	5000		10627
Eslövs Schackklubb	2000		
HIF Ringarna	5000		
BK Mix	5000		
Eslövs Friluftsklubb	2000		
Eslövs Cykelklubb		6000	
Eslövsmusiken		5000	
1908 års Musikcorps		5000	
Stockamöllans IF		14000	4325
Stehags AIF		50000	30011

Marieholms IS		50000	31919
Eslövs Innebandyförening		9000	
Eslövs Flygmuseum		5000	
Löberöds Hembygdsförening		10000	
Eslövs IK		80000	56831
Harlösa IF		40000	15695
Rubin		5000	
Eslövs Dragspelsklubb		5000	
Trollenäs IF		25000	27442
Tramo IF		7500	5882
Stiftelsen Harlösa Byahus		10500	
Harlösa Byalag		30000	
EMUS		80000	
EAI Friidrott		17000	
Eslöv Höör släktforskare		5000	
EAI brottning		15000	
Löberöds IF		50000	
Eslövs BK		41500	46833
Örtofta IS		20000	31335
Eslövs Petank		5000	6249
Los Quattros		5000	
Norrevångs IF			8050
Eslövs Gymnastikkrets			9562
TFK Nova Eslöv			6574
Dansa Åh Le			9062
Eslövs Friskspортklubb			6228
Eslövs TK			57490
Totalsumma	**299000**	**917000**	**501579**

§ 89 **KS.2020.0362**

Begäran om ytterligare utökning av stöd till föreningar med anledning av covid-19

Ärendebeskrivning

Den ihållande pandemin fortsätter att tära på föreningarnas ekonomi och med regerings kraftiga begränsningar gör att det är mycket svårt eller omöjligt att få intäkter från kioskverksamhet, evenemang/slutspel, sponsorer osv.

Många föreningar har dessutom ökade utgifter för att anpassa verksamheten till rådande restriktioner. De fasta kostnaderna, som till exempel lokalkostnader, finns kvar. För att ge föreningarna bättre förutsättningar att klara sig genom krisen, behövs ytterligare ekonomiskt stöd om 1 miljon kronor för månaderna januari-mars 2021. Stödet kan sökas av föreningar för all form av inkomstbortfall eller kostnadsökning som kan bevisas ha orsakats av Coronakrisen. Dock innebär stödet inte möjlighet till full kompensation för föreningarna, utan ska ses som ett bidrag.

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bevilja kultur- och fritidsnämnden extra medel om 1 miljon kronor i stöd till föreningar i Eslövs kommun under perioden januari-mars 2021, för Coronarelaterade inkomstbortfall och kostnadsökningar.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Begäran om ytterligare utökning av stöd till föreningar med anledning av covid-19
- Kultur- och fritidsnämndens beslut § 21, 2021 Kompensationsstöd för föreningar 2021

Beredning

Kommunstyrelsen har extra medel för oförutsedda händelser för 2021 om 4 miljoner kronor. I dagsläget är det oklart vilka merkostnader som uppstår i kommunens verksamhet under året som kan relateras till den pågående pandemin liksom om det kommer att finnas möjlighet till statsbidrag.

Kommunen beviljade för perioden september-december föregående år via fullmäktige kultur- och fritidsnämnden 0,5 mnkr för motsvarande bidrag till lokala föreningar. Kommunledningskontoret föreslår samma nivå på det extra bidraget till de lokala föreningarna för det första kvartalet 2021 som för perioden september-december 2020 d v s 0,5 miljoner kronor. Kommunstyrelsen har möjlighet att bevilja medel inom sina disponibla medel.

Yrkanden
Catharina Malmborg (M), David Westlund (S) och Madeleine Atlas (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut samt att kultur- och fritidsnämnden återrapporterar utbetalda bidrag under 2020 och 2021 med kriterier och motivering till kommunstyrelsen senast september 2021.

Ted Bondesson (SD) yrkar att kultur- och fritidsnämnden ska beviljas 1 miljon kronor för bidrag till lokala föreningar.

Beslutsgång
Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Catharina Malmborgs (M) m fl yrkande.

Beslut
- Kultur- och fritidsnämnden beviljas medel med 0,5 miljoner kronor för extra stöd till lokala föreningar under det första kvartalet 2021.
- Kultur- och fritidsnämnden ska återrapportera utbetalda bidrag under 2020 och 2021 med kriterier och motivering till kommunstyrelsen senast september 2021.

Reservation
Ledamöterna i Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet skickas till
Kultur- och fritidsnämnden

Förstudie Eslövs framtida stadshus

11

KS.2021.0395

ESLÖVS KOMMUN

KS.2021.0395

2021-08-20
Anna Nordén
+4641362931
anna.norden@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förstudie Eslövs framtida stadshus

Ärendebeskrivning
Eslövs stadshus invigdes 1982 med för den tiden moderna och ändamålsenliga lokaler. Ett stort antal medborgare besöker stadshuset årligen, majoriteten av de politiska mötena förläggs här, och i huset har idag över 350 medarbetare sin huvudsakliga arbetsplats. Långt fler medarbetare använder huset för möten och utbildningar.

Över tid har behovet av att anpassa lokaler och arbetsplatser till ändrade behov och förväntan hos både invånare och medarbetare ökat. Trots en allt större digitalisering finns det, och kommer att fortsätta finnas ett stort behov av att kunna besöka eller arbeta från kommunen på plats. Under de senaste åren har det också förts allt mer dialog med idéburen sektor och på vilka sätt samarbete kan stärkas. Lokalfrågan är en viktig pusselbit i kommande samarbeten inom detta område.

Det finns idag inget beslut om att bygga ett nytt stadshus eller att utveckla nuvarande byggnad. Kommunstyrelsen tillsatte 2020 medel för att genomföra en förstudie kring Eslövs framtida stadshus. Förstudien är tänkt att fungera som underlag för kommande beslut.

Beslutsunderlag
Förstudie: Eslövs framtida stadshus

Beredning

Under hösten 2020 och våren 2021 har AFRY på uppdrag av Kommunstyrelsen i Eslöv genomfört en förstudie av utformningen av ett framtida stadshus i Eslöv.

Förstudien utreder behov och önskemål gällande ett framtida stadshus med ett fokus på ett invånar- och medarbetarperspektiv.

Med förstudien av ett framtida stadshus i Eslöv har AFRY sökt svar på frågor som rör hur det nuvarande stadshuset används och fungerar idag - samt hur dess brukare ser att ett framtida stadshus kan utvecklas och ta form. Förstudien undersöker vad som fungerar bättre och sämre idag, samt hur ett framtida stadshus kan möta förändrade behov.

Förstudiens huvudintressenter har varit kommunens politiker, medarbetare och invånare. Målet har varit att förstudien ska visa på vilka behov ett framtida stadshus behöver svara mot, samt skapa engagemang och nyfikenhet hos medarbetare och kommuninvånare för hur ett framtida stadshus kan bli en modern arbetsplats och mötesplats för Eslövs kommuns invånare och andra intressenter.

Förstudien har tagit sikte på hur invånare, politiker och verksamheternas behov kan se ut i framtiden. Nästa steg i processen föreslås att vidare utreda frågan om framtida lokaler utifrån förstudien. Utredningen bör belysa både möjligheter och konsekvenser i befintliga lokaler och i ett eventuellt nytt stadshus. Projektet föreslås då ingå i kommunens gemensamma lokalförsörjningsplanering.

Förslag till beslut
- Kommunstyrelsen lägger förstudien till handlingarna.
- Kommunstyrelsen lämnar i uppdrag till Kommunledningskontoret att vidare utreda frågan om framtida lokaler utifrån förstudien. Arbetet avrapporteras i ordinarie lokalförsörjningsplanering.
- Kommunstyrelsen lämnar i uppdrag till Kommunledningskontoret att genomföra och utvärdera tester för alternativa arbetsmetoder. Resultatet av detta arbete återrapporteras löpande med start i maj 2022

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder

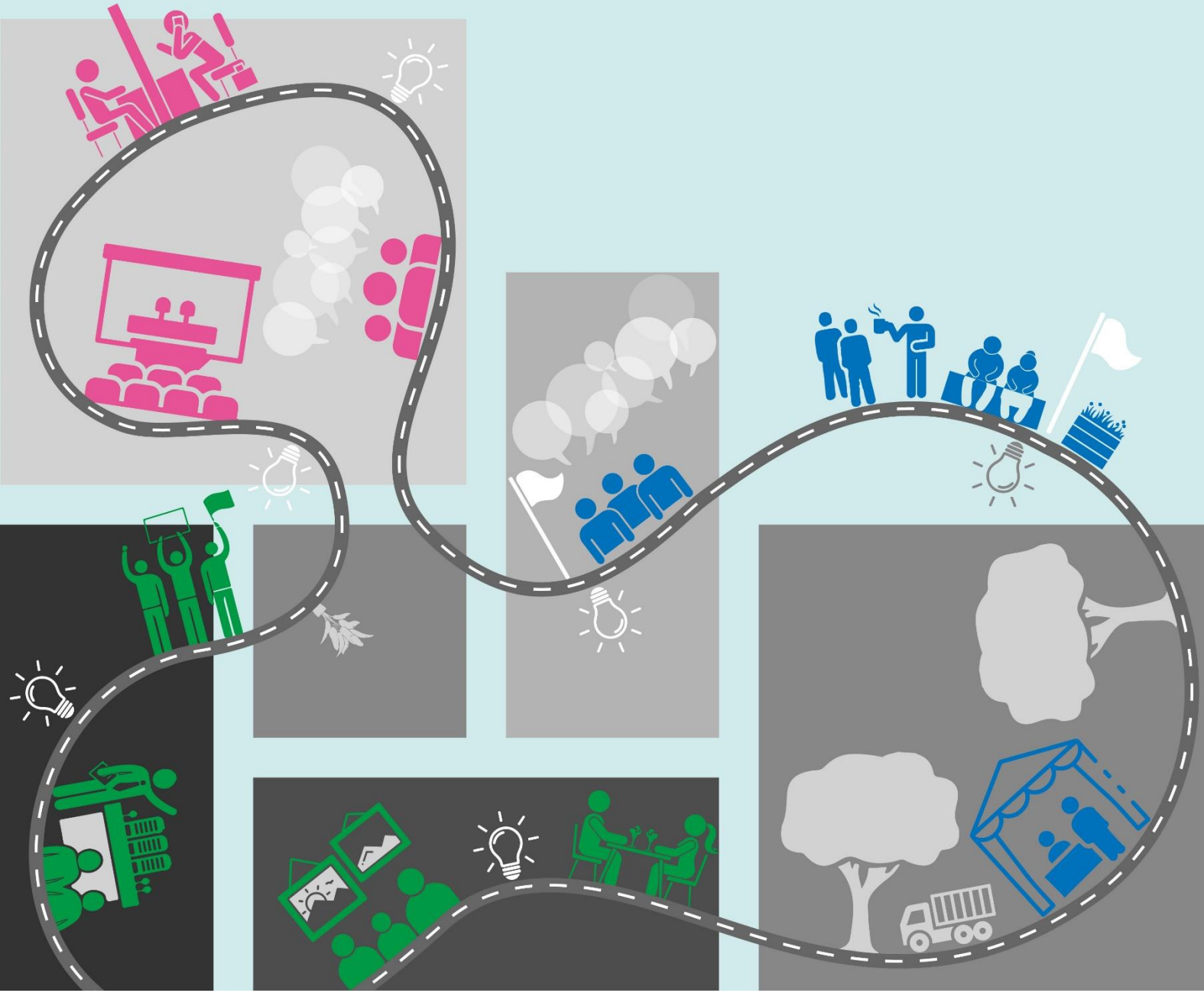
Eva Hallberg
Kommundirektör

Anna Nordén
Biträdande förvaltningschef

FÖRSTUDIE:

ESLÖVS FRAMTIDA STADSHUS

2021-08-27

Eslöv framtida stadshus

Beställare
Kommunstyrelsen, Eslövs kommun

Arbetsgrupp Eslövs kommun
Eva Hallberg, kommundirektör, Kommunledningskontoret
Anna Nordén, biträdande förvaltningschef, Kommunledningskontoret
Åsa Simonsson, chef Tillväxtavdelningen, Kommunledningskontoret
Åsa Ratcovich, förvaltningschef Serviceförvaltningen

Arbetsgrupp AFRY
Mimmi Tegnér, strateg och uppdragsledare
Hannah Wadman, samhällsplanerare och bitr. uppdragsledare
Maria Sundell Isling, senior konsult
Jerry Lanka, samhällsplanerare
Gustaf Bofält, samhällsplanerare

Layout
Haochun Olsson, AFRY

Sammanfattning

SYFTE OCH MÅL

Eslövs stadshus invigdes 1982 med för den tiden moderna och ändamålsenliga lokaler. Ett stort antal medborgare besöker stadshuset årligen, majoriteten av de politiska mötena förläggs här, och i huset har idag över 350 medarbetare sin huvudsakliga arbetsplats. Långt fler medarbetare använder huset för möten och utbildningar.

Över tid har behovet av att anpassa lokaler och arbetsplatser till ändrade behov och förväntan hos både invånare och medarbetare ökat. Trots en allt större digitalisering finns det, och kommer fortsätta finnas ett stort behov av att kommunen erbjuder en fysisk plats för besök och arbete. Under de senaste åren har det också förts allt mer dialog med idéburen sektor om på vilka sätt samarbete kan stärkas. Lokalfrågan är en viktig pusselbit i kommande samarbeten inom detta område.

Det finns idag inget beslut om att bygga ett nytt stadshus eller att utveckla nuvarande byggnad. Under hösten 2020 och våren 2021 har AFRY på uppdrag av kommunstyrelsen i Eslövs kommun genomfört en förstudie av ett framtida stadshus i Eslöv. Förstudien utreder behov och önskemål gällande ett framtida stadshus med ett fokus på ett medarbetar- och invånarperspektiv och är tänkt att fungera som underlag för beslut om nästa steg i processen.

METOD OCH PROCESS

Förstudien har genomförts i tre faser: *omvärldsanalys*, *dialog och kunskapsinhämtning* samt *analys och sammanställning*. Arbetet initierades med en omvärldsspaning av stadshusets roll i ett framtida samhälle samt trender för framtidens arbetsplats. Det sammanställda materialet har sedan använts som grund för diskussion och inspiration i de dialogskapande momenten.

Störst fokus i processen har legat på fasen dialog och kunskapsinhämtning. Under våren 2021 har AFRY genomfört workshops med invånare, politiker och medarbetare i Eslövs kommun samt tagit fram underlag för dialog som kan användas vid kommunens arbetsplatsträffar (APT). Målet med dialogen var att skapa en inkluderande process där såväl medarbetare som invånare i Eslövs kommun får ge sin bild av hur ett framtida stadshus kan bli en attraktiv arbetsplats och mötesplats.

Resultatet av dialogerna och omvärldsbevakningen har slutligen analyserats och sammanställts i denna rapport.

OMVÄRLDSSPANING

Omvärldsspaning har skett inom två områden: framtidens stadshus och framtidens arbetsplats.

Framtidens stadshus

Under de senaste åren har det uppförts många nya stadshus i Sverige och Norden, både genom nybyggnation och omdaning av befintliga byggnader. Gemensamt för de stadshus som uppförts är önskan att skapa mer öppenhet och transparens. Det nya stadshusets funktion är att vara en mötesplats för kommunens invånare, civilsamhälle och lokala näringsliv. För att uppnå detta är en tydlig trend att samlokalisera den kommunala organisationen med andra verksamheter och publika funktioner såsom museum, bibliotek och stationshus.

Framtidens arbetsplats
Under lång tid har utvecklingen gått mot ett mer flexibelt arbetsliv. Den ökande digitaliseringen gör att många kan arbeta var och när de vill; en utveckling som accelererats av den pandemi som präglat de senaste två åren. Flera av de beteendeförändringar och arbetssätt som vi utvecklat under pandemin kommer vi ta med oss i framtidens arbetsliv men mycket pekar på att den fysiska arbetsplatsen fortsatt kommer fylla en stor funktion för mötet mellan medarbetare, samarbetspartners och kunder. Omvärldsspaningen av framtidens arbetsplats pekar på fyra delvis motstridiga trender:

- ökad flexibilitet svarar mot medarbetares olika behov
- större fokus på hälsa skapar bättre produktivitet
- effekter av pandemin kan bli mindre kontor med fler barriärer mellan team och avdelningar
- digitalisering och lärande är nyckeln till framgång

DIALOGRESULTAT
Resultatet av dialogerna kan sammanfattas i tre teman: Eslövs framtida stadshus som *arbetsplats*, *plats för invånare* och *demokratisk arena*. Överlag är de intervjuade grupperna relativt överens och har gemensamma viljeriktningar gällande ett framtida stadshus. Ett återkommande önskemål är att stadshuset ska vara en plats där alla kan mötas på ett enklare sätt. Man vill även att huset ska vara mer multifunktionellt med fler typer av verksamheter och aktiviteter.

Ett genomgående tema i de dialoger som genomförts är behovet att klargöra stadshusets roll i Eslövs framtid. Vad ska det bidra till i kommunen och vilka verksamheter ska finnas här?

FÖRSLAG TILL NÄSTA STEG
Nedan sammanfattas förslag på kompletterande åtgärder samt aspekter att studera vidare i nästa steg av processen:

- Fortsatt utredning och konsekvensbeskrivning (inklusive ekonomi och hållbarhet) av de tre föreslagna inriktningarna.
- Fördjupad och kompletterande trendspaning gällande faktorer som kommer påverka Eslövs framtida stadshus. Exempelvis klimatsäkring, digitalisering och attraktivitet.
- Kompletterande och fördjupad dialog. Pga. pandemin var möjligheten till involvering av invånare mycket begränsad. I den fortsatta processen bör fler grupper såsom barn, fastighetsägare och det lokala näringslivet involveras.
- Fortsatt dialog med medarbetare. En möjlighet att aktivt involvera medarbetarna i den fortsatta processen är att genomföra test av arbetsplatsprototyper och nya arbetsmetoder som exempelvis Malmömodellen ”Stick ut”[1] eller att föra ut stadshusets verksamhet på olika pop-stationer. Testen kan ge input till den fortsatta utvecklingen av stadshuset och ökar medvetenheten om frågan.

[1] Stick ut är ett interaktiv forskningsprojektet vars syfte varit att utmana rådande normer kring arbete som vanligtvis bedrivs inomhus. Läs mer om projektet på s. 21.

Innehåll

Sammanfattning 2

1 Inledning 6

2 Bakgrund 8
2.1 Vad är en förstudie? 8
2.2 Eslövs framtida stadshus 8
2.3 Metod och process 8
2.4 Avgränsning 9

3 Omvärldsspaning 10
3.1 Stadshuset historiskt och idag 10
3.2 Framtidens stadshus 11
3.2.1 Kristallen i Kiruna 11
3.2.2 Skara stadshus 12
3.2.3 Fröja Ånyo i Uppsala 13
3.2.4 Ängelholms nya stadshus 14
3.2.5 Kävlinge medborgarhus 15
3.2.6 Kristallen och Studio stadshuset i Lund 15
3.2.7 Borgernes hus i Odense 17
3.2.8 Byens hus i Roskilde 17
3.3 Framtidens arbetsplats 18
3.3.1 Trend 1: Flexibilitet för olika behov 19
3.3.2 Trend 2: Medarbetare som mår bra presterar bra 20
3.3.3 Trend 3: Effekter av pandemin - mindre kontor och större skrivbord 21
3.3.4 Trend 4: Digitalisering och lärande 22

4 Dialogresultat 23
4.1 Nulägesanalys 23
4.1.1 Stadshuset idag 23
4.1.2 Mötet mellan invånare och kommun 24
4.1.3 Mötet med andra intressenter 25
4.1.4 Kvaliteter i nuvarande stadshus 26
4.1.5 Utvecklingsmöjligheter för nuvarande stadshus 27
4.1.6 Konklusion nulägesanalys 30
4.2 Framtida behov och önskemål 30
4.2.1 Stadshusets framtida roll i kommunen 30
4.2.2 Mötet mellan invånare och kommun 32
4.2.3 Funktioner i ett framtida stadshus 33
4.2.4 Kreativ arbetsmiljö 34
4.2.5 Konklusion framtida behov och önskemål 35

5 Rekommendationer för framtiden 36
5.1 Tankar om ett framtida stadshus 36
5.1.1 Framtida arbetsplats 36
5.1.2 Plats för invånare 36
5.1.3 Demokratisk arena 37
5.2 Likheter och skillnader mellan grupperna 37
5.3 Effekter av pandemin 37
5.4 Möjliga inriktningar framåt 38
5.4.1 Bygga nytt 38
5.4.2 Bygga om 38
5.4.3 Inte bygga alls 38
5.5 Förslag till nästa steg 39

6 Referenser 40

1 Inledning

Eslövs stadshus invigdes 1982 med för den tiden moderna och ändamålsenliga lokaler. Ett stort antal medborgare besöker stadshuset årligen, majoriteten av de politiska mötena förläggs här, och i huset har idag över 350 medarbetare sin huvudsakliga arbetsplats. Långt fler medarbetare använder huset för möten och utbildningar.

Över tid har behovet av att anpassa lokaler och arbetsplatser till ändrade behov och förväntan hos både invånare och medarbetare ökat. Trots en allt större digitalisering finns det, och kommer att fortsätta finnas ett stort behov av att kunna besöka eller arbeta från kommunen på plats. Under de senaste åren har det också förts allt mer dialog med idéburen sektor om på vilka sätt samarbete kan stärkas. Lokalfrågan är en viktig pusselbit i kommande samarbeten inom detta område.

Det finns idag inget beslut om att bygga ett nytt stadshus eller att utveckla nuvarande byggnad. Kommunstyrelsen tillsatte 2020 medel för att genomföra en förstudie kring Eslövs framtida stadshus. Förstudien är tänkt att fungera som underlag för kommande beslut.

De senaste 10 åren har det byggts många nya stadshus runtom i Sverige och än fler är planerade att uppföras under det närmsta decenniet. Historiskt har stadshuset varit en byggnad som ska spegla kommunens värderingar både som maktcentrum och demokratisk arena. I takt med att samhället och kommunens uppdrag utvecklats har även stadshusen omdanats. Att det just nu uppförs många nya stadshus kan vara ett tecken på att kommunens roll åter är under förändring.

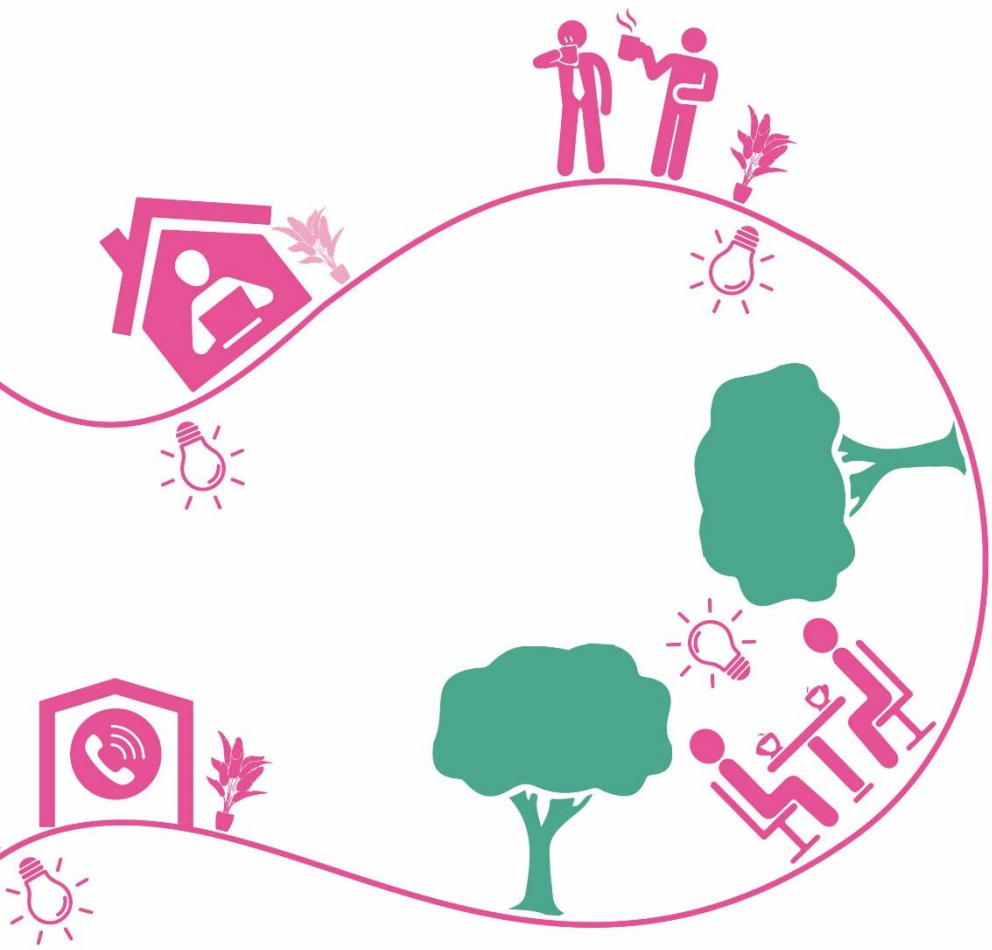
Vår globaliserade värld knyter oss allt tätare samman och skapar nya möjligheter till utbyte. Klimatkrisen utmanar våra samhällsstrukturer och vardagliga beteenden; vi behöver göra stora förändringar på kort tid. Parallellt sker en omfattande digitalisering och tekniska innovationer förändrar i allt snabbare takt hur vi organiserar produktion och arbete.

Denna utveckling ställer nya krav på kommunen som politisk organisation, offentlig myndighet och arbetsgivare. För att möta de utmaningar, och kunna utnyttja de möjligheter vi står inför krävs anpassning, uppfinningsrikedom och förändrade arbetssätt. Här vill Eslövs kommun ligga i framkant. Visionen är att 2025 vara Skånes bästa kommun att bo och verka i. Ett utvecklat framtida stadshus som stödjer kommunens processer och möter invånarnas behov kan vara en del i att uppnå visionen.

Covid-19-pandemin har lärt oss att vi behöver skapa flexibla och motståndskraftiga arbetsprocesser och utrusta våra lokaler för att tåla olika typer av påfrestningar. Pandemin kan med stor sannolikhet resultera i högre krav på möjlighet till distansering både på arbetsplatsen och i offentliga miljöer. Även fortsättningsvis kommer troligen mycket arbete att utföras på distans och allt mer av våra vardagliga sysslor ske på nätet. Med denna nyvunna krismedvetenhet blir det tydligt att vi behöver rusta oss även för andra typer av påfrestningar, som exempelvis extremväder till följd av klimatförändringar, sårbarheten i den ökade digitaliseringen, större ojämlikhet och demokratiskt underskott.

Den här rapporten är en förstudie gällande ett framtida stadshus i Eslöv. Syftet med studien är att utreda behov och önskemål vid en potentiell utveckling av stadshuset med ett fokus på *medarbetar- och invånarperspektiv*. I processen har invånare, politiker och medarbetare i Eslövs kommun intervjuats om vilka behov och önskemål ett nytt stadshus behöver svara mot.

Genom en inkluderande process som speglat kommunens värdeord *engagemang, nyskapande och allas lika värde* har Eslöv startat arbetet med att utreda förutsättningarna för ett nytt stadshus som kan bidra till ökad tillgänglighet och demokrati såväl som bättre arbetsmiljö och mer effektiva processer.

2 Bakgrund

I detta kapitel beskrivs vad en förstudie är och hur arbetet med förstudien av Eslövs framtids stadshus har genomförts.

2.1 Vad är en förstudie?

Syftet med en förstudie är att undersöka förutsättningar för ett framtida projekt eller arbete. En förstudie bygger på en nulägesanalys där olika behov, viljor och villkor rörande det tänkta projektet belyses inför ett fortsatt arbete. Förstudies funktion är att resultera i ett beslutsunderlag och en viljeriktning för ett eventuellt framtida genomförande.

2.2 Eslövs framtida stadshus

AFRY har sedan november 2020 genomfört en förstudie av Eslövs framtida stadshus. Syftet med förstudien har varit att utreda behov och önskemål vid en potentiell utveckling av ett framtida stadshus med ett fokus på ett *medarbetar- och invånarperspektiv*. I nuläget finns inget politiskt beslut om att bygga nytt eller utveckla nuvarande stadshus. Förstudien är första steget i en process att utveckla framtidens stadshus och fungerar som underlag för beslut om nästa steg.

Med förstudien av ett framtida stadshus i Eslöv har AFRY sökt svar på frågor som rör hur det nuvarande stadshuset används och fungerar idag - samt hur dess brukare ser att ett framtida stadshus kan utvecklas och ta form. Förstudien undersöker vad som fungerar bättre och sämre idag, samt hur ett framtida stadshus kan möta framtida behov. Genom att lyfta olika inspirerande exempel från andra delar av landet från vår omvärldsanalys har vi belyst frågan om vad ett stadshus och en modern arbetsplats idag kan vara.

Förstudiens huvudintressenter har varit kommunens invånare, politiker och medarbetare. Målet har varit att förstudien ska visa på vilka behov ett framtida stadshus behöver svara mot, samt skapa engagemang och nyfikenhet hos medarbetare och kommuninvånare för hur ett framtida stadshus kan bli en modern arbetsplats och mötesplats för kommunens invånare och andra intressenter.

2.3 Metod och process

Förstudiens arbete har varit en process i tre faser; *omvärldsanalys*, *dialog och kunskapsinhämtning* samt *analys och sammanställning*. Processen, som har haft ett fokus på brukarinvolvering och medborgardialog, grundas på en dialogmetod som har utvecklats av Art Council i England och konsulten Emily Johnsson/Wish Tree.

Figur 1. Figuren visar förstudiens process uppdelat i tre faser.

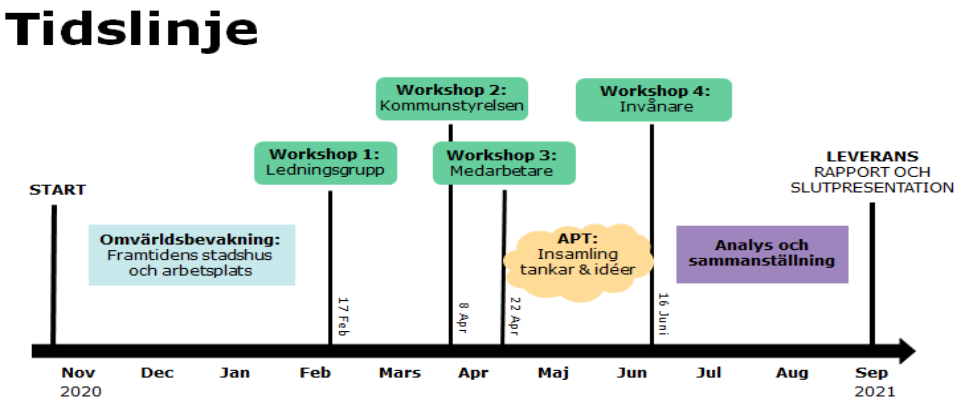
Fas 1 - Omvärldsanalys
Förstudiens dialogskapande moment har tagit avstamp i en omvärldsanalys som genomfördes efter projektets uppstart under vintern 2020. Omvärldsanalysen har undersökt och samlat aktuell kunskap det framtida stadshusets roll i samhället som mötesplats och demokratisk arena samt den moderna arbetsplatsens funktioner, lokaler, teknik och kultur. Materialet har sedan implementerats i de dialogskapande momenten för att främja tankar och diskussion om behov i ett framtida stadshus.

Fas 2 - Dialog och kunskapsinhämtning
Under våren 2021 har AFRY fört dialog och samlat in synpunkter, idéer och kunskap från invånare, politiker och medarbetare i Eslövs kommun. De dialogskapande momenten har genomförts i form av workshops samt diskussion i anslutning till medarbetares APT-möten. Workshoparna har riktat sig till fyra olika fokusgrupper; invånare, politiker, ledningsgrupp och medarbetare. Diskussioner under APT genomfördes av chefer och medarbetare för att fånga upp ytterligare tankar och komplettera diskussion och resultat från workshopen med medarbetare. Totalt uppskattas ca 200 personer ha deltagit i dialogerna.

Fas 3 - Analys och sammanställning
Avslutningsvis analyserades de insikter och den kunskap som inhämtats från tidigare genomförda aktiviteter och moment; diskussioner med beställare, omvärldsanalys och dialogmöten. Förstudiens process och analys har sammanställts i denna slutrapport. Rapporten kan ses som en utgångspunkt för det fortsatta arbetet med förslag till hur utvecklingen av ett framtida stadshus i Eslöv kan tas vidare.

2.4 Avgränsning

Dialogmomenten har på grund av rådande pandemi fått genomföras digitalt. Tack vare goda tekniska verktyg har förstudiens process ändå kunnat utföras med bibehållen kvalitet. Att alla dialogmoment har genomförts digitalt har dock påverkat invånarnas möjlighet till medverkande i processen. Det har dels varit svårare att nå ut med inbjudan och information till invånare, dels krävts tillgång till dator, surfplatta eller mobil samt ett visst tekniskt kunnande för att delta. En majoritet av de invånare som medverkat i dialogen har varit representanter för olika föreningar. De tankar och idéer från invånare som presenteras i denna rapport kan därför inte ses som representativa för Eslövs invånare i stort utan speglar den deltagande gruppens perspektiv och intressen.

Figur 2. Figuren visar en tidslinje över förstudiens process som illustrerar utvalda moment från start till slut.

3 Omvärldsspaning

I detta kapitel presenteras en sammanställning av den omvärldsspaning som genomförts våren 2021 om framtidens stadshus och arbetslivets utveckling.

3.1 Stadshuset historiskt och idag

Stadshuset är i de flesta kommuner en centralt lokaliserad byggnad som inrymmer kommunens politiska och administrativa organisation. Beroende på lokala historiska förhållanden har stadshuset olika benämningar i olika kommuner bl.a. förvaltningshus, kanslihus, kommunalhus, kommunhus, kommunalkontor, nämndhus och rådhus. Stadshusets historiska föregångare är just rådhuset och i Danmark och Norge heter stadshuset fortfarande rådhus.

Många av Sveriges stadshus är byggda under 1800-talets andra hälft samt mellan 1950-75. Det beror på att kommunens ansvar och uppgifter förändrades under dessa årtionden vilket även ställde nya krav på byggnaderna. Under mitten av 1800-talet växte kommunernas uppgifter, antalet tjänstemän utökades och råden ersättes av stadsfullmäktige. Med de nya stadshusen som rymde en större administration ville man utstråla makt. Byggnaderna är ofta centralt belägna och ritade av kända arkitekter.

Under 1900-talet växte den lokala demokratin och förvaltningen fram och kommunen fick ansvara för bl.a. utbildning, samhällsplanering och omsorg. I två omgångar på 1950- och 70-talen slogs mindre kommuner ihop till större enheter för att bättre klara av de nya uppgifterna. Nya stadshus uppfördes i de nybildade kommunerna för att skapa en känsla av sammanhang och framåtanda. Byggnaderna är ofta moderna skapelser som ska spegla kommunens självförtroende och framtidstro.

Det senaste årtiondet har många nya stadshus byggts i Sveriges kommuner. Kanske är det ett tecken på att kommunens roll åter är under förändring. Faktorer som en åldrande och mer diversifierad befolkning, individualisering och ny teknik som exempelvis AI förändrar produktion och arbetssätt.

Åsa Melvanius, f.d. digitaliseringschef i Lunds kommun menar i en artikel på kommunens hemsida[2] att kommunen måste hitta nya, mer kostnadseffektiva sätt att leverera välfärdstjänster till sina invånare. I Lund ska de nya arbetssätten utvecklas i den tillfälliga labbmiljön ”Studio stadshuset” där kommunens anställda tillsammans med civilsamhälle och lokalt näringsliv ”praktiserar nya agila arbetssätt och snabbt tar fram nya lösningar och prototyper.”

Arbetslivet har förändrats drastiskt under det sista årtiondet. Digitaliseringen skapar snabbare processer och ger oss möjlighet att arbeta när vi vill, var vi vill och med vem vi vill. Invånare kan idag möta kommunen via hemsida, mejl, telefon, chatt och social media. Dygnet runt, året runt. I takt med att kommunikationskanalerna blir fler och tillgängligheten ökar ställs också högre krav på tydlig och snabb information samt effektiv och transparent ärendehantering.

Vilken roll har ett fysiskt stadshus i denna digitala framtid? Som mötesplats för kommunens invånare, som arbetsplats för kommunens anställda och som symbol för kommunens vision och värderingar? En tydlig utveckling under det senaste årtiondet är att kommunen i allt större utsträckning vänder sig utåt. Ett exempel är trenden med

[2] Lunds kommun, *Studio stadshuset lockar till innovation*

kontaktcenter som en tydlig väg in i kommunen där invånare och näringsliv kan få svar på frågor och guidas rätt i organisationen. Ett annat att det blir allt vanligare att samlokalisera stadshus med offentlig verksamhet såsom bibliotek, kulturhus, museum och restauranger. På olika sätt försöker kommunen komma närmare invånarna och tillgängliggöra sin verksamhet.

Med det senaste årets pandemin har digitaliseringen tagit ett stort kliv framåt samtidigt som stora sårbarheter i samhällsstrukturen har blottlagts. Vi har snabbt fått ställa om våra organisationer, hitta sätta att nå ut med information till de utan digital kompetens, motverka fake news och fundera kring hur vi skapar sammanhang och mening när vi inte kan ses.

Är det något pandemin lärt oss är det att vi måste öka vår resiliens mot olika typer av kriser. Den här gången var det pandemi, nästa gång kommer påfrestningen i form av en värmebölja, skyfall, cyberattack, desinformationskampanj eller något som vi idag har svårt att föreställa oss. Det ställer höga krav på ett stadshus och kommunal organisation som är såväl flexibel och resilient, som anpassad efter invånarnas olika behov.

3.2 Framtidens stadshus

Under de senaste åren har det uppförts många nya stadshus i Sverige och Norden, både genom nybyggnation och ombyggnation av befintliga byggnader. Flera kommuner väljer att bygga helt nytt men det finns även de som kompletterar och utvecklar nuvarande bebyggelse. Gemensamt för de stadshus som uppförts de senaste åren är önskan att skapa mer öppenhet och transparens. Stadshuset ska vara en mötesplats för kommunens invånare, civilsamhälle och lokala näringsliv. För att uppnå detta är en tydlig trend att samlokalisera den kommunala organisationen med andra verksamheter och publika funktioner såsom museum, bibliotek och stationshus.

I detta avsnitt presenteras exempel på planerade eller nybyggda stadshus runt om i landet samt en utblick över Öresundsund till Roskilde och Odense.

3.2.1 Kristallen i Kiruna

Förra året påbörjades stadsflytten i Kiruna. Flera byggnader med stort historiskt värde har fått följa med till den nya stadskärnan men stadshuset är en av de funktioner som man har valt att bygga nytt. Inflyttning i det nya stadshuset Kristallen, som är finansierat av LKAB, ägde rum sommaren 2018.

”Kristallen är kirunabornas vardagsrum”

I byggnaden har man valt att kombinera den kommunala förvaltningen med ett konstmuseum. Förhoppningen är att skapa en välkomnande miljö med känsla av gemenskap där festligheter, konserter, dans och teater ska äga rum. Det ska vara "kirunabornas vardagsrum" där människor kan mötas, vistas och arbeta omgivna av konst och kultur.

Det danska arkitektföretaget Henning Larsen Architects vann det prestigefulla uppdraget att rita stadshuset, som de döpt till Kristallen. Byggnaden har motsvarande storlek, funktion och kvalitet som Kirunas föregående stadshus, Igloo. Kiruna kommun ställde krav på att byggnaden skulle ha hög arkitektonisk kreativitet, samt uppfylla hög miljöstandard - en utmaning i ett kallt klimat. Arkitekternas ambition var att med

det nya stadshuset skapa skimrande detaljer och en atmosfär av demokrati. I byggnaden har flera byggnadsminnen från det gamla stadshuset återanvänts bl.a. huvudentréns handtag (formade som den samiska trumman), konstverket Kiirunavaara och det gamla stadshusets klocktorn, som ska placerats på torget utanför Kristallen.

Se hur stadshuset ser ut invändigt här.

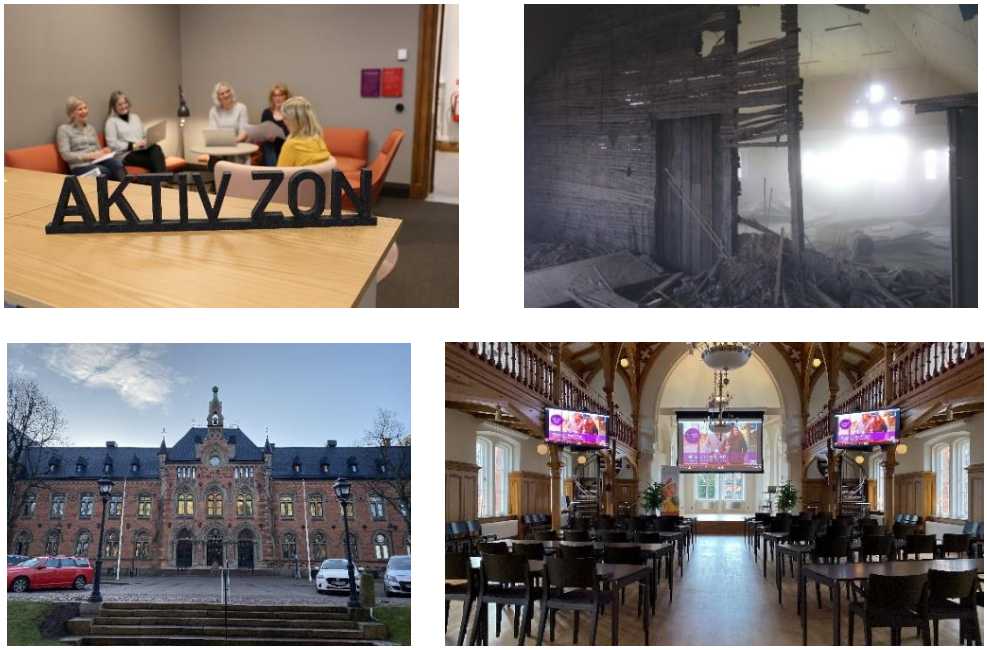
Figur 3. Kristallen i Kiruna. Foto: Henning Larsen Hufton + Crow Skriv.

3.2.2 Skara stadshus

I november 2019 invigdes Skaras nygamla stadshus i det renoverade Djäknehuset. Byggnaden, som uppfördes 1871, är ritad av den kända arkitekten Hugo Zettervall och har fram till 2017 tjänat som skola i olika former, först som allmänt läroverk och senare gymnasieskola.

I renoveringen har viktiga arkitektoniska och historiska detaljer och miljöer i huset bevarats. Lokalerna har moderniserats för att få ett väl fungerande stadshus för såväl invånare som politiker och tjänstepersoner. Idag huserar huset drygt 110 politiker och tjänstepersoner. Skara kommun menar att de vill möta framtidens behov av mer samverkan, snabbare processer och digitalisering med en aktivitetsbaserad arbetsmiljö. Delar av stadshuset är tillgängligt för allmänheten med medborgarservice i entréplan och kommunfullmäktigemöten en våning upp i aulan. I kontaktcentret finns lounge med datorer, fritt wifi och mötesrum. Här återfinns även turistbyrån och det jobbar en flerspråkig kommunvägledare och växeltelefonister i kontaktcentret.

Figur 4. Skara stadshus. Foto: Skara kommun.

3.2.3 Fröja Ånyo i Uppsala

2017 påbörjades förberedelserna för renovering och utbyggnad av Uppsalas stadshus. Det befintliga stadshuset ”Fröjas sal” uppfördes 1964, men byggdes inte färdigt i sin helhet. Med den nya utbyggnaden ”Fröja Ånyo”, ritad av Henning Larsen Architects, sluts kvarteret i enlighet med de ursprungliga ritningarna. Ambitionen är att det nya stadshuset ska bli mer tillgängligt för alla som bor i och besöker Uppsala. I det nya stadshuset kommer det bland annat finnas utställningar, kontaktcenter, reception, konferenscenter, restaurang och kafé.

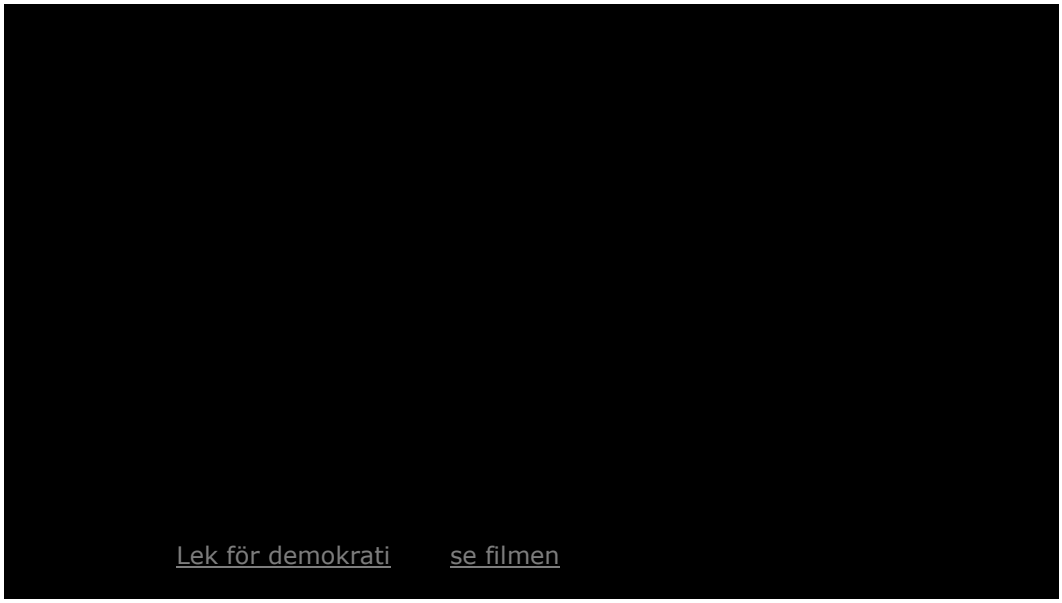
Hösten 2021 ska 1650 medarbetare och politiker flytta in i det nya stadshuset. Den nya byggnaden kommer att innehålla sammanträdessalar för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt mötesrum. Målet är att det nya huset både ska fungera som demokratisk mötesplats och bli en väl fungerande arbetsplats för de anställda.
Även Uppsala har valt en aktivitetsbaserad arbetsmiljö med öppna och flexibla arbetsytor istället för att varje medarbetare har sitt eget skrivbord och rum. En prototyp över arbetsplatsernas utformning byggdes upp i nuvarande kommunhus i syfte att testa och utvärdera arbetsmiljön. Erfarenheterna från pilotprojektet har sedan legat till grund för de nya lokaler som byggs i stadshuset.

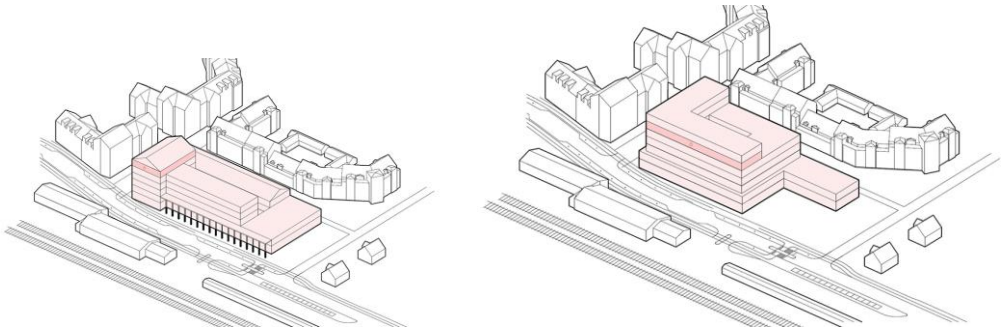
Se bilder och filmer från bygget.

3.2.4 Ängelholms nya stadshus

I juni 2019 fattade Ängelholms kommun beslut om att bygga ett nytt stadshus i anslutning till stationen då nuvarande stadshus är i dåligt skick och för trångt för kommunens verksamhet. Det nya stadshuset blir en del av utvecklingen i det nya stationsområdet. Under sommaren och hösten 2020 var ett förslag till detaljplan för stationsområdet ute på samråd. Hur stadshuset ska se ut är ännu inte bestämt. Tanken är att Ängelholms barns lekfulla och konstnärliga sidor ska vara med och forma det nya stadshuset. Det ska ske genom forskningsprojektet ”Lek för demokrati” som Ängelholms kommun tillsammans med fyra andra aktörer tilldelats 2,5 miljoner kronor för att genomföra.

Figur 5. Ängelholms nya stadshus. Illustration: Ängelholms kommun.

3.2.5 Kävlinge medborgarhus

2015 startade planeringen för ett nytt medborgarhus i Kävlinge med syftet är att skapa en välkomnande och inspirerande mötesplats som ger mervärde genom ökad tillgänglighet för medborgarna. Det nya medborgarhuset, med ett kombinerat bibliotek, aktivitetshus, arkiv och kommunhus beräknas stå klart våren 2023.

Kävlinges nya medborgarhus kommer att ligga strategiskt placerat, alldeles intill järnvägsstationen i den nya stadsdelen Stationsstaden. Ambitionen är att skapa en central mötesplats där en stor del av den kommunala servicen samlas så att invånare kan utföra sina ärenden på en och samma plats.

I husets entréplan kommer det att finnas bibliotek, forskarrum, det kommunala bostadsbolagets ”bobutik” och kommunens kundtjänst. Ambitionen är att bibliotekslokalerna ska uppmuntra till samarbete med förskola, grundskola och vuxenutbildning, samt vara en plats som lockar till lärande och utveckling. Det nya medborgarhuset har även fler och bättre lokaler för kommunens föreningsliv, vilket möjliggör fler medborgardagar och externa konferenser.

> *”Vi vill vara en attraktiv arbetsgivare och kommer i det nya huset att få en flexibel och kreativ arbetsmiljö som främjar samarbete mellan våra olika verksamheter. Dessutom kommer vi ännu närmre stationen vilket gör det enkelt att pendla hit från större delen av Skåne”*
>
> Mikael Persson, kommundirektör

På översta våningen planeras för fullmäktigesal som kan delas i två eller öppnas helt och skapa plats för ett stort antal deltagare. På samma våning finns bokningsbara mötesrum, fika- och mötesytor samt takterrass. På våning två och tre byggs aktivitetsbaserade arbetsplatser för tvåhundra medarbetare med gemensam lounge, olika arbetsplatser och mötesrum i varierande storlek.
Kävlinges nya medborgarhus kommer att certifieras med Miljöbyggnad Guld, den högsta miljöcertifieringen.

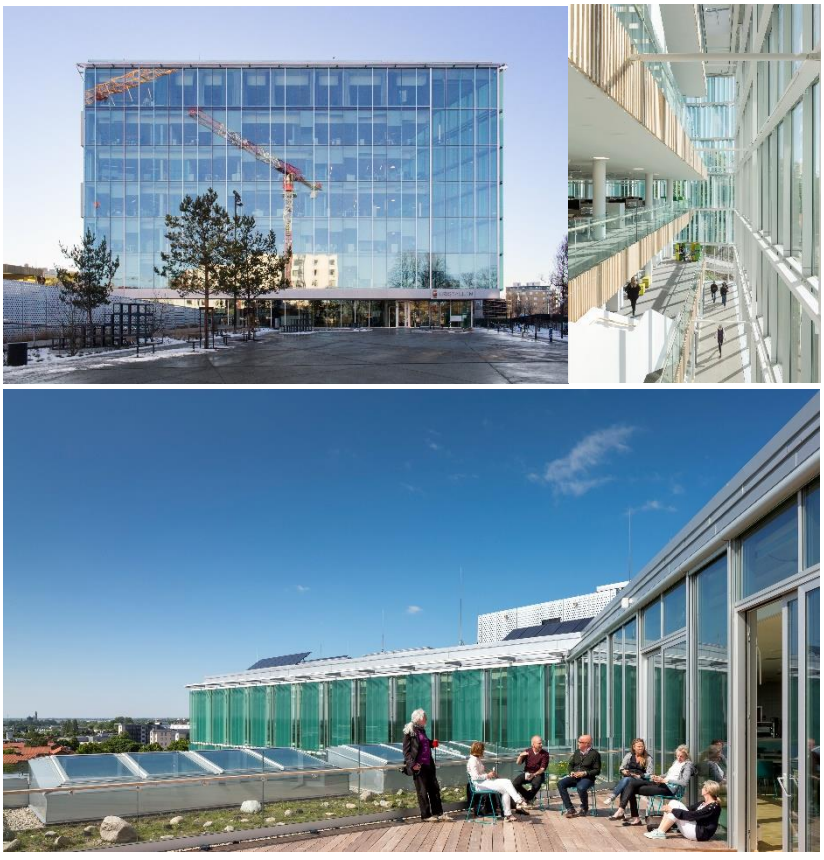
3.2.6 Kristallen och Studio stadshuset i Lund

Lund har under 2010-talet utvecklat två olika stadhuskoncept med olika funktion som kompletterar varandra. Kristallen har en mer traditionell kommunhusfunktion medan Studio stadshuset fungerar som en innovationsarena för kommunens verksamheter, näringsliv och ideella sektor.

Kristallen
Våren 2014 flyttade 500 av Lunds kommuns anställda in i det nya stadshuset Kristallen. I det nya huset finns socialförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, tekniska förvaltningen, miljöförvaltningen och serviceförvaltningen. Då socialförvaltningens verksamhet ställer högre krav på säkerhet är kommunhuset inte är helt öppet för

allmänheten. I bottenplanet finns en reception och servicekontor för enklare ärenden. Den som vill besöka en tjänsteperson måste mötas upp i receptionen.

Lokalerna är planerade efter ett aktivitetsbaserat arbetssätt med öppet kontorslandskap, gott om små ”tysta rum” och ett varierat utbud av möteslokaler. På sjunde våningen i Kristallen finns de anställdas lunchrestaurang med utsikt över stora delar av Lund. Här finns soldäck med ängsgräs och blåklockor för att främja den biologiska mångfalden. Solpaneler finns på taket och 40 borrhål förser huset med geotermi för värme och kyla.

Figur 6. Lunds stadshus Kristallen. Foto: Lunds kommun.

Studio stadshuset

I december 2019 beslutade Lunds kommunstyrelse att det gamla stadshusets källare och bottenplan ska få en tillfällig användning för möten, arbetsplatser och projekt. Det gamla stadshuset, som stått tomt sedan kommunkontoret lämnade det 2018, har under hösten 2020 blivit Lunds kommuns kreativa arena; en plats där kommunens anställda möts över organisationsgränserna och där samarbete och innovation stimuleras.

”För att ha råd med välfärd i framtiden behöver vi leverera välfärdstjänster på nya sätt, och vi måste få upp farten för att klara av det. Tanken är att skapa en miljö där vi praktiserar nya agila arbetssätt och snabbt tar fram nya lösningar och prototyper.”

Åsa Melvanius, f.d. digitaliseringschef Lunds kommun

Ambitionen i upprustningen har varit att ta tillvara på husets kvaliteter och använda återbruk i möblering och inredning. Studenter från Ingvar Kamprads Design Center har haft som sommarjobb att måla och inreda lokalerna och personal från Konsthallen har hjälpt till att hänga tavlor. I Studio stadshuset finns en lounge, ett flertal grupprum att boka för kortare eller längre tid, en tv-studio, en verkstad och en avdelning med rum som passar för workshops och möten.

3.2.7 Borgernes hus i Odense

2014 beslutade Odenses byråd (kommunfullmäktige) att skapa en ny samlingsplats i staden i form av ett Borgernes Hus (medborgarnas hus). En av de centrala tankarna för mötesplatsen var att skapa nya sätt för kommunen och invånarna att mötas och bli klokare och starkare tillsammans. I början av 2017 startade ombyggnationen av Huvudbiblioteket och i november samma år öppnade Borgenes hus. Tanken är att huset ska fungera som en modern samlingsplats med utrymme för demokrati, föreläsningar, volontärarbete och föreningsliv. I Borgernes hus finns Huvud- och musikbiblioteket, Medborgartjänst och Volontärcenter Odense. Flera av de traditionella stadshusfunktionerna har omprövats i ett modernt sammanhang - med lärande, spridning och civilsamhället som vägledande principer. I huset möts bl.a. kommunen, privata aktörer, medborgare, föreningar och volontärer. Odense hoppas att de nya relationer som uppstår utvecklas till nya samarbeten till förmån för kommunens invånare.

3.2.8 Byens hus i Roskilde

Idéen om ett Byens hus (Stadens hus) i Roskilde startade 2013 med att byrådet (kommunfullmäktige) beslutade att det tidigare rådhusets lokaler skulle lånas ut till föreningar och aktörer med kulturella och ideella ändamål. Genom en omfattande involveringsprocess med invånare och ideell sektor formulerades sedan en vision för Byens hus som antog politiskt året därpå.

Byens hus består idag av två historiska byggnader i Roskilde centrum; det gamla rådhuset och det gamla sjukhuset. Tillsammans har de två byggnaderna en yta på 3000 m2 med lokaler i varierande storlek från mindre mötesrum till den gamla byrådssalen med sin kulturhistoriska miljö. Det finns plats för både planerade och slumpmässiga möten mellan människor: större medborgarmöten, tillfälliga utställningar, intima nätverksmöten, experiment med nya initiativ och klassiskt föreningsarbete.

Som invånare kan du låna lokaler i Byens hus för ideella ändamål och för att testa nya idéer. Har du ett kommersiellt syfte eller bor utanför Roskilde kommun måste du däremot betala hyra. Det går inte heller att låna lokaler till evenemang av privat karaktär.

Utmärkande för Byens hus

- Resultatet av en samskapandeprocess
- En tillgänglig resurs för stadens invånare

3.3 Framtidens arbetsplats

Under lång tid har utvecklingen gått mot ett mer flexibelt arbetsliv. Digitaliseringen gör att många kan arbeta var och när de vill. En utveckling som accelererat under pandemin. Flera av de beteendeförändringar och arbetssätt som vi utvecklat under det senaste året kommer vi ta med oss i framtidens arbetsliv. Hemarbetet har för många gjort det lättare att få ihop livspusslet med mer tid till sömn, träning och familj. Distansarbetet har även skapat högre produktivitet. Samtidigt saknar många de sociala kontakterna och det ämnesmässiga utbytet. Fler tycker det är svårt att sätta gränser mellan arbete och fritid samt att få stöd från chefen.

Arkitektbyrån Gottlieb Paludan har tillsammans med AFRY genomfört en undersökning om distansarbete som visar att för erfarna medarbetare innebär distansarbete få avbrott och hög produktivitet medan yngre medarbetare har större behov av tät kontakt med såväl kollegor som ledare. När den fysiska arbetsplatsen inte längre

fungerar som ett samlande element för organisationen är ledarskapet avgörande för om medarbetarna trivs med sitt hemarbete.

Vad blir kontorets roll i ett alltmer digitaliserat och flexibelt arbetsliv? Mycket pekar på att den fysiska arbetsplatsen fortsatt kommer fylla en stor funktion för mötet mellan medarbetare, samarbetspartners och kunder.

I vår omvärldspaning av framtidens arbetsplats i Sverige, Europa och Nordamerika har vi hittat fyra övergripande och delvis motstridiga trender:

- ökad flexibilitet svarar mot medarbetares olika behov
- större fokus på hälsa skapar bättre produktivitet
- effekter av pandemin kan bli mindre kontor med fler barriärer mellan team och avdelningar
- digitalisering och lärande är nyckel till framgång

Att kombinera mindre kontorsyta och flexibla flyttbara möbler med ökade krav på möjlighet till social distansering ställer höga krav på uppfinningsrikedom gällande planlösning. Tydligt är att det i framtidens arbetsliv blir än viktigare med en lärande organisation som följer med i teknikutvecklingen och ställer om efter nya trender, samt att den fysiska arbetsplatsen behöver stödja dessa behov.

3.3.1 Trend 1: Flexibilitet för olika behov

Det traditionella kontoret är planerat efter tre typmiljöer: den individuella arbetsplatsen, konferensrummet och pentryt. I takt med att arbetets innehåll har förändrats med ökat fokus på kunskaps- och kompetensöverföring ställs nya krav på arbetsplatsens utformning. Men det råder delade meningar i synen på hur den fysiska utformningen av framtidens kontor ska se ut.

> *”Öppna landskap varken främjar en särskilt effektiv eller hälsosam arbetsmiljö”*
>
> Katarina Gospic, hjärnforskare

Enligt en undersökning från Castellum[3] föredrar personer under 25 år öppna landskap medan personer mellan 26 och 64 år hellre arbetar i mindre kontorsrum tillsammans med sina närmaste kollegor. Hjärnforskaren Katarina Gospic tror att detta beror på att yngre människor växt upp med att hela tiden bli avbrutna och det därför finns en föreställning om att de är bättre på ”multi-tasking”. Forskningen pekar i motsatt riktning: den mänskliga hjärnan har svårt att hantera upprepade störningsmoment oavsett ålder och behöver koncentration för att kunna prestera.[4]

> *”Kontoret är och förblir arbetslivets mötespunkt.”*

För att skapa en god och kreativ arbetsmiljö är det viktigt att inse att de anställda är olika och att arbetsmomenten under dagen skiljer sig åt. Framtidens kontor är därför en hybridlösning med fler och större ytor för samarbete och interaktion men erbjuder även utrymmen för ostört ensamarbete.

[3] Castellum, *Framtidens kontor* s. 8
[4] Castellum, *Framtidens kontor* s. 10

I dag är de flesta kontor inte optimalt utnyttjade, redan innan pandemin stod över 50 procent av alla kontorsarbetsplatser tomma.[5] För att svara mot nya behov och bättre utnyttja lokalens kapacitet har aktivitetsbaserade arbetsplatser varit en stark trend de senaste åren. I ett aktivitetsbaserat kontor har medarbetarna inte några fasta platser utan olika hemvister beroende på projekt och arbetsuppgifter. Det aktivitetsbaserade kontoret bygger på olika zoner som alla har särskilda funktioner i form av tysta avdelningar som främjar koncentrerat arbete, mötesrum i olika storlekar för fysiska möten, projektarbete och telefonsamtal samt sociala avdelningar som lounger, lunch- och fikarum.

Kontoret är och förblir arbetslivets mötespunkt. Det är en plats där man ska mötas och skapa värde tillsammans, och därför måste kontorsmiljön tillåta att människor är olika, gör olika saker och har varierande behov från dag till dag.

3.3.2 Trend 2: Medarbetare som mår bra presterar bra

I ett allt mer flexibelt arbetsliv kan det vara svårt att hitta en sund balans mellan arbete och fritid. De anställdas hälsa och välbefinnande är samtidigt förutsättningar för kreativitet och effektivitet, värden som är viktiga för framgångsrika verksamheter. Enligt siffror från Arbetsmiljöverket presterar medarbetare med arbetsplatsproblem betydligt sämre än de som trivs på sin arbetsplats. Det nya arbetslivet ställer därför högre krav på arbetsgivaren att främja ett gott arbetsklimat och medarbetarnas välmående. Utöver bra arbetsmiljö är högt engagemang i verksamheten en faktor som bidrar till god hälsa.

Forskning visar att inomhusmiljöer som skapar en utomhuskänsla minskar våra stresshormoner och ökar vårt psykiska välmående.[6] En god inomhusmiljö i form av god luftkvalité, temperatur i lokalen, tillgång till grönskande växter, isolering från störande buller samt att arbetsgivaren uppmuntrar till fysisk aktivitet och goda matvanor kan främja medarbetarnas hälsa. Idag finns det också olika hälsocertifieringar av kontor som tar hänsyn till bland annat luft, ljud, ljus, vatten, rörelse och sinnesintryck.

5 IVA, *Resurseffektivitet Fakta och trender mot 2050* s. 20 samt Byggindustrin, *Afry:"Dags att se över dimensioneringen för kontor"*

6 Medicinsk vetenskap nr 3/2018

3.3.3 Trend 3: Effekter av pandemin - mindre kontor och större skrivbord

Pandemin har drastiskt ändrat våra beteenden och visat på svagheter i våra samhällsstrukturer. Det gäller i hög grad våra kontorsmiljöer och arbetssätt. De flesta undersökningar pekar på att en stor andel av medarbetarna kommer arbeta hemifrån även efter pandemin. För att svara mot de nya behoven kommer våra arbetsplatser förändras i både disposition och storlek. En artikel i The Guardian menar att den största förändringen som pandemin för med sig är hur vi ser på arbetsplatsen. Från att co-workning-trenden varit stark de senaste åren med kontorshotell och coffice, där man möts över organisatoriska gränser och branscher, kommer framtidens kontor röra sig bort från öppna landskap.

> *"Everything has been about breaking down barriers between teams, but I don't think spaces will flow into each other so much anymore."*
> Arjun Kaicker, heads analytics and insights at Zaha Hadid Architects.[7]

Kontoret kommer att användas för viktiga fysiska möten och ha en planlösning som stödjer flexibelt arbete.[8] Medan kontorsytan minskar kommer skrivbordytan öka för att skapa distans mellan medarbetare. God ventilation, öppningsbara fönster och trappor framför hissar blir hygienfaktorer på framtidens arbetsplatser. Med hjälp av ny teknologi slipper vi röra dörrar, hissar och kanske även kaffemaskinen. Skyltar och markeringar i golvet visar var vi får stå och hur vi ska röra oss i lokalen. Allt för att minska risken för smitta.

Kanske kan vi även vänta oss ny lagstiftning med minimumarea per person i kontorslokaler samt ett lägre maxantal personer i hissar och receptioner för att motverka trängsel. Ett resultat av denna utveckling kan bli att våra städers skyline förändras då höga hus blir mindre effektiva och därmed dyrare att bygga.

[7] The Gurardian, *Smart lifts, lonely workers, no towers or tourists: architecture after coronavirus*
[8] New York Times, *Manhattan Faces a Reckoning if Working From Home Becomes the Norm*

3.3.4 Trend 4: Digitalisering och lärande

Arbete har under de senaste årtiondena gått från att vara något man utför på en specifik plats till att vara en uppgift som kan lösas oberoende av plats. Med pandemin har digitaliseringen tagit ett stort steg framåt och tekniken kommer även vara avgörande i arbetslivet och kontorets fortsatta utveckling.

De digitala mötena kommer fortsätta men om 5 år träffas vi inte via Teams eller Zoom, utan som digitala avatarer där tekniken gör det möjligt för oss att fysiskt känna någon annans beröring, även om den äger rum digitalt. Det kan låta som science fiction men faktum är att redan idag finns teknik som möjliggör för människor med allvarliga muskelsjukdomar att utföra jobb på restauranger och caféer med hjälp av robotar.

Även det fysiska mötet kommer fortsatt vara viktigt. Framtidens kontor behöver uppfylla vårt sociala behov och samtidigt ha de rätta förutsättningarna för att människor både ska kunna utföra sitt jobb effektivt och må bra. I utvecklingen av nya arbetsmiljöer är det viktigt att bestämma sig för vilka aspekter man vill att lokalen ska främja. De allra flesta verksamheter vill idag främja hälsa, innovation och lärande. Värden som även efterfrågas av medarbetare och kunder. Framtiden kommer ställa högre krav på snabbare anpassning till nya trender varför teknik och lärande blir avgörande för att hänga med i utvecklingen. Kontor kommer vara utrustade med helt vita rum anpassade för teknologier som Virtual Reality (VR) och Augmented Reality (AR).

4 Dialogresultat

I detta kapitel presenteras resultaten av de dialoger som förts med olika målgrupper i Eslövs kommun under våren 2021. I fyra olika workshops har Eslövs kommuns invånare, politiker, ledningsgrupp och medarbetare diskuterat hur nuvarande stadshus fungerar och vad man önskar av ett framtida stadshus. Via sina arbetsplatsträffar har medarbetare i Eslövs kommun diskuterat samma teman och rapporterat in sina svar via en enkät. Totalt har ca 200 personer deltagit i processen.

4.1 Nulägesanalys

Här presenteras de olika gruppernas tankar om dagens stadshus.

4.1.1 Stadshuset idag

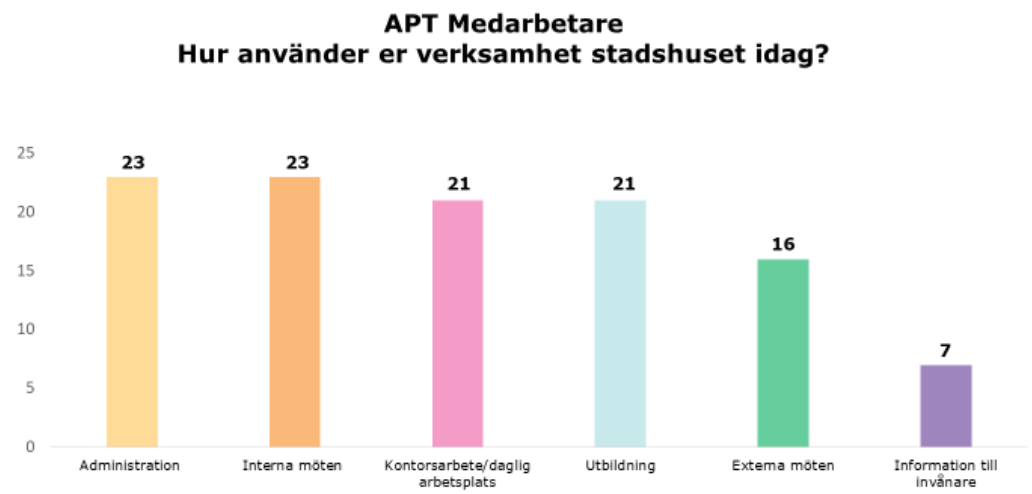
Idag har stadshuset en traditionell användning som arbetsplats för kommunens anställda och politiker. Eslövs kommuns ledningsgrupp tycker att stadshuset är en relativt sluten plats som signalerar myndighet och hierarki och som till stor del är oanvänd av invånarna.

Kommunens olika verksamheter nyttjar stadshuset i olika utsträckning. Fem av sex förvaltningars administrativa funktioner är placerade i stadshuset tillsammans med flera verksamheter som möter invånarna direkt, till exempel, bygglov, delar av socialtjänst och tillståndsfrågor. Cirka 350 medarbetare (motsvarande drygt 10 procent av Eslövs kommuns anställda) har sin arbetsplats i stadshuset.

Utbildningar och möten sker ofta här; de av kommunens medarbetare som inte har sin arbetsplats i stadshuset använder det främst för olika typer av möten, nyttjar den befintliga bil- och cykelpoolen, samt för restaurangbesök.

Alla förvaltningar behöver inte använda stadshuset dagligen – men vissa av kommunens verksamheter behöver det: de som arbetar med myndighetsutövning kopplat till barn och unga, och vissa av förvaltningarna som använder stadshusets säkra samtalsrum för möten med klienter. För flera medarbetare är också arkivet och annat administrativt arbete som kräver fysisk närvaro en mycket viktig funktion i stadshuset. I övrigt upplevs inte den fysiska närvaron på stadshuset som nödvändig för alla förvaltningar.

Figur 7. Figuren visar ett stapeldiagram över medarbetares svar på frågan om hur de använder stadshuset idag. Källa: diskussion vid APT.

4.1.2 Mötet mellan invånare och kommun

Barn och unga möter dagligen kommunens personal via förskola, skola och fritidsaktiviteter, och många äldre har hemtjänst eller bor på ett kommunalt serviceboende. Andra invånare besöker simhallen eller biblioteken, går på vuxenutbildning eller tar del av information via kommunens hemsida.

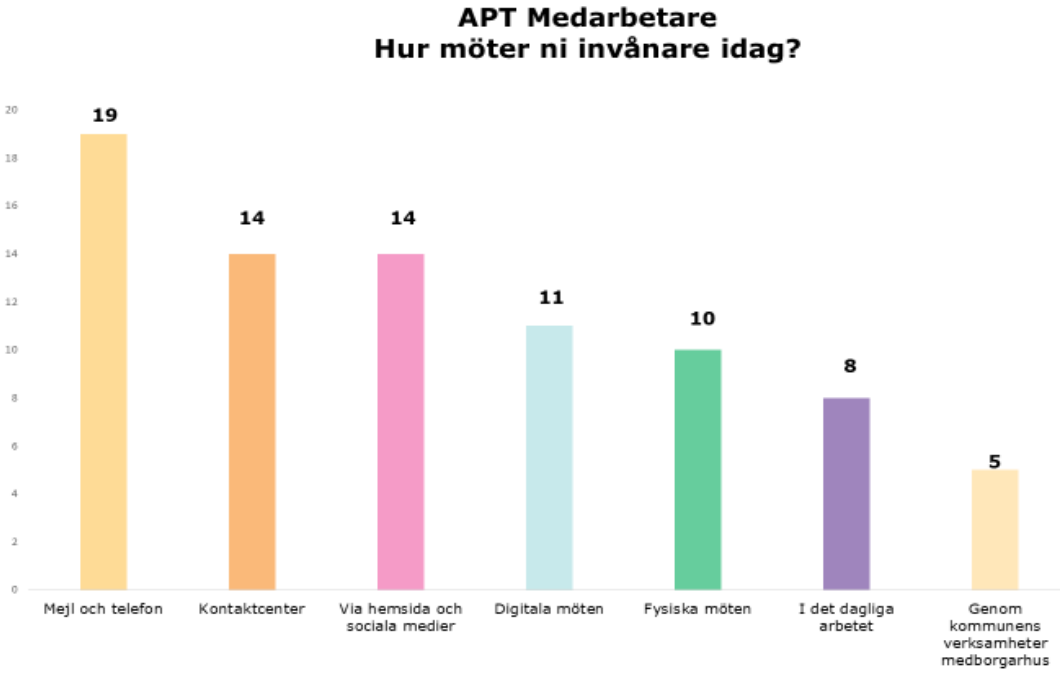
De invånare som deltagit i dialogen har främst kontakt med kommunen utifrån sin roll som medlemmar i en förening, och det är då Kultur- och fritidsförvaltningen som man främst är i kontakt med.

Kommunens politiker träffar invånarna såväl fysiskt som digitalt, på olika platser i kommunen och i stadshuset. Äldreomsorg, skola, samt kultur och fritid har daglig kontakt med invånarna på olika platser i kommunen. Myndighetsutövande förvaltningar, såsom socialtjänst, möter framför allt invånarna via bokade besök, medan andra verksamheter saknar direkt kontakt.

Utöver de möten som ingår i vissa av förvaltningarnas dagliga uppdrag är det vanligast att kommunen möter invånare under strukturerade former som samråd och vid bokade ärenden och möten. Oftast sker mötet på kommunens inbjudan och villkor. Under pandemin har de digitala mötena ökat.

Fysiska möten skedde innan pandemin ofta på Medborgarhuset, badet eller biblioteket. I stadshuset kan vissa möten hållas i foajén, annars behöver besökaren hämtas upp i receptionen, vilket medarbetare upplever skapar en tydlig ”vi och dem-känsla” mellan invånare och kommun.

Under pandemin har också de digitala mötena ökat, och under dialogerna har flera påpekat att det är viktigt att även nå de som inte kan använda de digitala kontaktkanalerna.

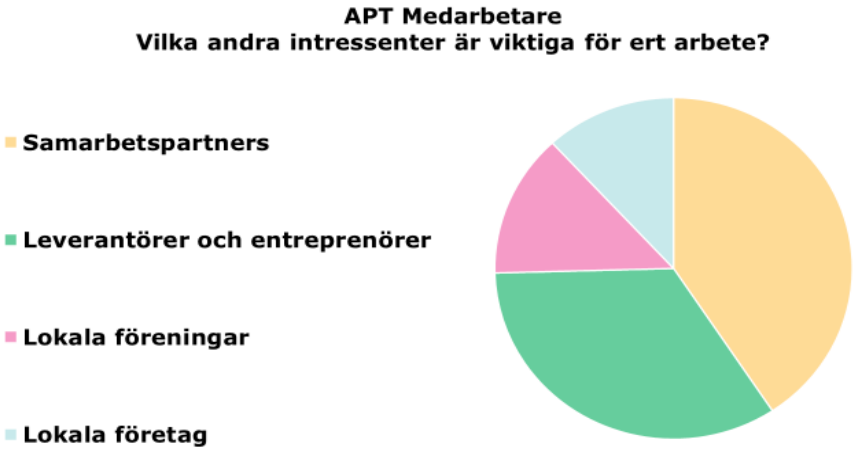

Figur 8. De allra flesta tillfrågade medarbetarna möter invånarna på annat sätt än i ett fysiskt möte. Svaren kan dock spegla en lägesbild som framför allt domineras av pandemins krav på social distans. Källa: diskussion vid APT.

4.1.3 Mötet med andra intressenter

Utöver invånarna har kommunen kontakt med ett stort antal intressenter och aktörer. Det är bland annat det lokala näringslivet, föreningar och studieförbund samt turister och besökare till kommunala verksamheter.

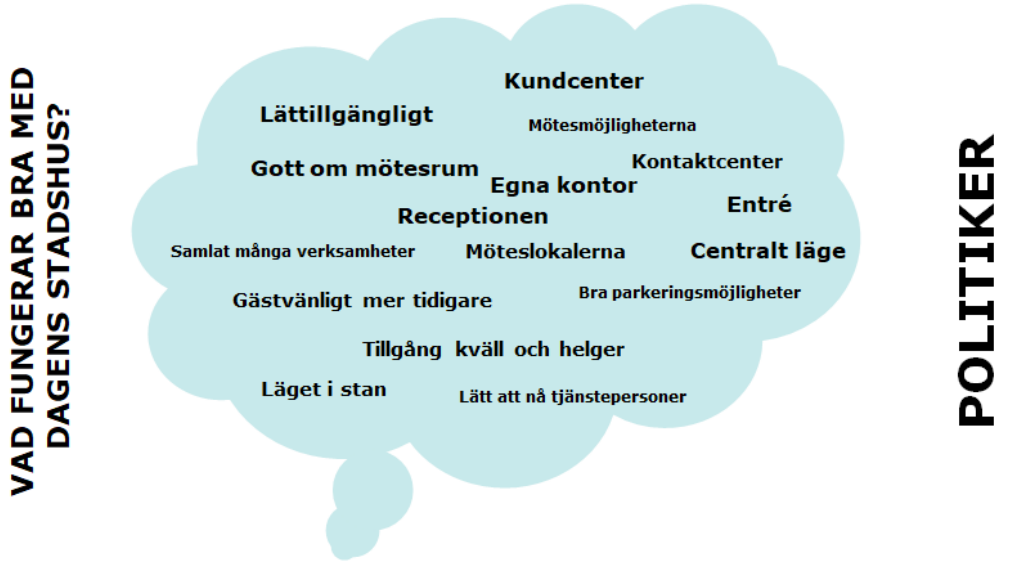
För kommunens politiker är skolor, vård och omsorg, näringsidkare, tjänstepersoner, samt politiker både inom och utanför det egna partiet viktiga intressenter och samarbetspartners. I sitt uppdrag träffar kommunens anställda även fastighetsägare, konsulter, systemleverantörer, entreprenörer, arbetssökande, kollegor från grannkommuner, regionen och myndigheter, fackliga företrädare, chefer och andra förvaltningar. Kommunen träffar aktörerna både i grupp och enskilt i fysiska och digitala möten samt via besök, mejl och telefon. Till följd av pandemin har det flesta möten varit digitala under det senaste året.

Figur 9. Figuren visar ett cirkeldiagram över medarbetares svar på frågan om vilka andra intressenter som är viktiga för deras arbete. Källa: diskussion vid APT

4.1.4 Kvaliteter i nuvarande stadshus

Nuvarande stadshus har många kvaliteter. Politiker, ledningsgrupp och medarbetare i Eslövs kommun uppskattar framför allt läget, tillsammans med bra parkeringsmöjligheter, vilket gör stadshuset tillgängligt för kommunens anställda och förtroendevalda. Husets service med reception och kontaktcentrum upplevs som mycket god och restaurangen Majkens och de många möteslokalerna är uppskattade.

Figur 10. Stadshusets lokalisering, möjligheter till möten samt servicen i kundcenter och receptionen lyfts av politikerna som några av stadshusets främsta kvalitéer idag. Källa: Mentiundersökning vid workshop.

Figur 11. Medarbetarna lyfter många olika kvalitéer med dagens stadshus, däribland stadshuset som arbetsplats, restaurangen och placeringen i centralorten. Källa: Mentiundersökning vid workshop.

Både politiker, ledningsgrupp och medarbetare lyfter att det har ett stort värde att stadshuset samlar många olika förvaltningar. Huset fungerar som träffpunkt för olika verksamheter vilket ger goda förutsättningar till samverkan och ökar möjligheten att lösa gemensamma frågor.

Invånarna upplever inte tillgången till stadshuset som lika god men framhåller Kultur- och fritidsförvaltningens tillgänglighet och bemötande som ett mycket gott exempel och att Medborgarhusets verksamhet fungerar bra. Kultur- och fritidsförvaltningen är dock den huvudsakliga förvaltning som tillfrågade invånare har kontakt med, varför en jämförelse med övriga förvaltningar är svår att göra.

Eslövs kommuns ledningsgrupp tycker att stadshuset har en bra balans mellan säkerhet, trygghet och öppenhet. De allmänna utrymmena och den gemensamma mötesplats som huset utgör är värden som framhålls av medarbetarna. De ser även kontaktcentret och tillgången till material och arkiv som en viktig funktion.

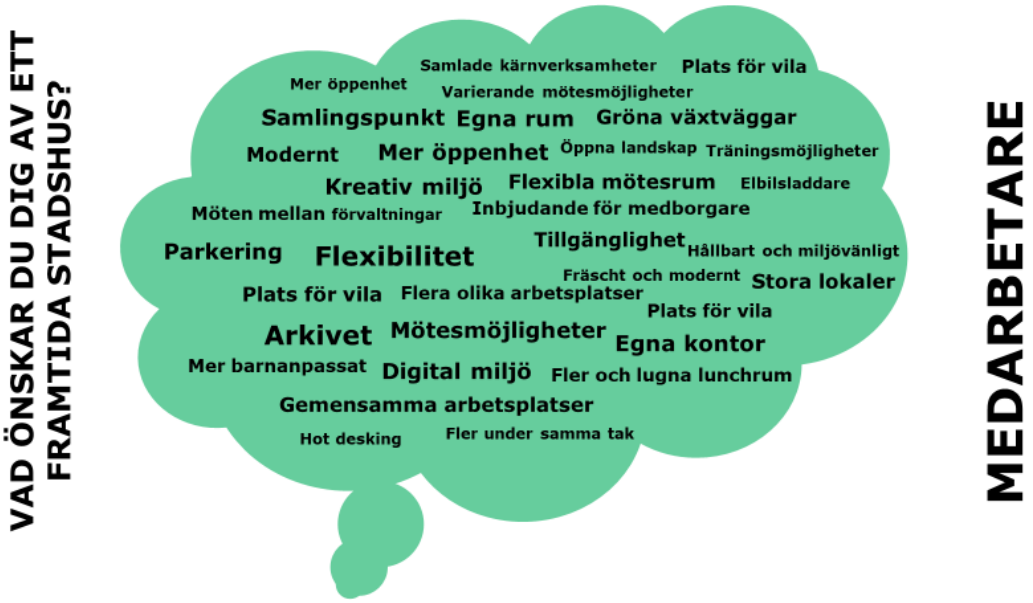

4.1.5 Utvecklingsmöjligheter för nuvarande stadshus

Såväl invånare som politiker, ledningsgrupp och medarbetare i Eslövs kommun uttrycker en önskan om att ett framtida stadshus ska vara en mer öppen och välkomnande mötesplats för alla aktörer i kommunen. Här ska invånare, politiker, näringslivsaktörer, föreningar och kommunens anställda kunna mötas och samverka över politiska och organisatoriska gränser.

Figur 12. Figuren visar ett tankemoln innehållande politikers svar på frågan om vad de önskar sig av ett framtida stadshus. Källa: Mentiundersökning vid workshop.

Figur 13. Figuren visar ett tankemoln innehållande medarbetares svar på frågan om vad de önskar sig av ett framtida stadshus. Källa: Mentiundersökning vid workshop.

Mer tillgängligt för invånarna

Alla intervjuade grupper är eniga om att stadshuset behöver bli mer tillgängligt för invånarna och att nuvarande barriärer behöver överbryggas. Ett återkommande förslag är att stadshusets lokaler bör kunna samutnyttjas av föreningar och andra aktörer. Stadshuset behöver även få en mer inbjudande mottagning, och större fokus bör läggas på kommunens yngsta invånare 0-18 år.

> *”Kultur- och fritidsförvaltningen är ett mycket gott exempel på en tillgänglig kommunal verksamhet”*
>
> Invånare som deltog i förstudien

Kommunens anställda skulle vilja att stadshuset fick en tydlig publik del med olika typer av mötesrum där medarbetare kan träffa invånare. Det föreslås även en satellitlösning där kommunens olika verksamheter kan flytta ut på stan och i byarna för att komma närmare invånarna. Kommunikationsvägarna via både kontaktcenter och kommunens hemsida kan förbättras.

> *”Det ska vara enkelt att komma i kontakt med kommunens tjänstepersoner och följa sitt ärendes process.”*
>
> En av de deltagande invånarna

Det digitala stadshuset
Både politiker och tjänstepersoner framhåller vikten av att stadshuset ska vara en mötesplats såväl fysiskt som digitalt. Eslövs politiker ser möjligheter till ett digitalt stadshus och medborgarcenter. Såväl ledningsgrupp som medarbetare lyfter behovet av att utveckla digitala verktyg och plattformar för både möten och annan typ av arbete. Den tekniska utrustningen behöver uppdateras för att bättre kunna utnyttja digitaliseringens möjligheter, ett konkret exempel är bokningssystemet för mötesrum.

Mer flexibel användning
Idag har stadshuset långa korridorer med traditionella cellkontor och mötesrum. Med mer flexibla lokaler skulle Eslövs kommun kunna öppna upp stadshuset för fler användare och utnyttja ytan mer effektivt. Genom att samla fler aktörer under samma tak - exempelvis föreningar, startups och kulturverksamhet - skulle lokalerna kunna användas även på kvällar och helger. Med fler aktörer som nyttjar huset skulle även restaurangen få fler besökare och kunna användas mer mångsidigt. Flera intervjuade medarbetare påpekar också att samarbetet mellan olika förvaltningar skulle underlättas om alla förvaltningar samlades i stadshuset och delade lokaler med varandra.

Ytor för olika typer av arbetsuppgifter
Både kommunens politiker och anställda lyfter behovet av olika typer av arbetsytor och mötesrum som är anpassade efter olika verksamheter och arbetsuppgifter. Det efterfrågas fler öppna sociala ytor som foajé, lounge, aula och konferensdel där spontana möten kan äga rum. Det finns ett stort behov av mötesrum i olika storlekar och utföranden som är anpassade efter olika typer av samtal. Ledningsgrupp och medarbetare lyfter dels behovet av säkra rum, där socialtjänsten kan möta sina klienter, och dels en stor efterfrågan på gröna, inspirerande miljöer som lockar fram kreativitet. Rummen behöver vara utrustade för såväl fysiska som digitala möten.

Möjlighet till vila och återhämtning
Lika viktigt som sociala och inspirerande miljöer är rum som ger möjlighet till vila och återhämtning. Många medarbetare efterfrågar en lugnare lunchmiljö, mer grönska, möjlighet till avskärmning, samt pausrum. Flera framhåller den aktivitetsbaserade arbetsmiljön som ett bra exempel som skapar möjlighet att arbeta i nya konstellationer med olika funktioner där fasta och flytande kontorsplatser kan varieras beroende behov. Det finns även behov av att skapa mer utrymme för besökare och samarbetspartners exempelvis i form av tillfälliga arbetsplatser för gäster.

Vikten av ljud och ljus
Både politiker och medarbetare pekar på behovet av att modernisera och fräscha upp befintligt stadshus för att skapa bättre ventilation, akustik och temperatur i lokalerna. Flera medarbetare efterfrågar fler fönster och samt en satsning på utemiljön. Det bör även göras insatser för lättare kunna orientera sig i byggnaden.

Fler funktioner
Både ledningsgrupp och medarbetare ser en möjlighet i att skapa en större och mer modern restaurang som är öppen även utanför lunchtid. De intervjuade invånarna har ett behov av ytor där föreningar kan förvara material och efterlyser en bättre rutin för anmälan i receptionen med en tydlig turordning. Flera medarbetare tycker att parkeringsmöjligheterna i anslutning till stadshuset behöver ses över.

4.1.6 Konklusion nulägesanalys

4.2 Framtida behov och önskemål
I detta avsnitt presenteras tankar och idéer om Eslövs stadshus i framtiden efter de behov och önskemål som lyfts fram av intervjuade invånare, politiker, ledningsgrupp och medarbetare under dialogarbetet. Avsnittet belyser både gemensamma samt individuella behov och önskemål från de deltagande grupperna. Utöver tankar och förslag om stadshuset som arbetsplats och verksamhet förs dialoger om vilken roll ett framtida stadshus kan ha för kommunen och dess invånare.

4.2.1 Stadshusets framtida roll i kommunen
Förstudiens deltagande grupper har fått reflektera över på vilka sätt ett framtida stadshus kan bidra till Eslövs kommuns värdeord *”engagemang, nyskapande och allas lika värde*” samt till *Vision 2025: Skånes bästa kommun att bo och verka i*.

Enklare möten som kortar avståndet till makten
Intervjuade invånare ser att ett framtida stadshus i Eslöv har en viktig roll som *demokratisk arena*, där avståndet till makten ska minska. Genom att samlokalisera stadshusets verksamhet med exempelvis bibliotek, kafeteria och trevliga miljöer att ha spontana möten i, är förhoppningen att framtidens stadshus inte bara är en arbetsplats - utan även en mötesplats för kommunens invånare.

> *"Ett nytt stadshus kan bidra till att minska avståndet mellan invånare och makthavare. Ett sätt kunde vara att utveckla koncept som 'Kom och fika med politiker'."*
>
> Intervjuad invånare

Även politiker ser att stadshusets roll i framtiden präglas av tillgänglighet för alla, där det är lättare att mötas. Möten som dessa kan främjas genom att öppna upp för andra aktiviteter i lokalerna, samt skapa rum som bidrar till utveckling och spännande möten.

Ledningsgruppen belyser att stadshusets rum ska andas demokrati, trygghet och kommunikation och medarbetare önskar ett tillgängligt och tilltalande stadshus som öppnar upp för möten med allmänheten; det ska vara enkelt att förstå att man är välkommen in och att i stadshuset ges det plats för varandra, med respekt för varandras olikheter. Gemensamma mötesplatser och öppnare verksamheter skapar engagemang och gemenskap. Dock belyser medarbetare vikten av att också ha en mer sluten del för arbetsro och säkerhet.

Involvera fler
I den fortsatta utvecklingen av framtidens stadshus ser deltagande invånare det extra viktigt att inkludera barn. Även medarbetare önskar en bättre inkludering av barnperspektivet men också andra grupper utifrån diskrimineringslagen. Politiker stämmer in och uppmuntrar både till delaktighet i stadshusprocessen och delaktighet på arbetsplatsen. Att arbeta mer med dialog och samråd lyfts som viktigt.

Utformning - flexibilitet och multifunktionalitet
Politiker ser en framtid för stadshuset format av modern arkitektur som uppmuntrar till nya sätt att arbeta. Här lyfts skapandet av en utomhuskänsla inomhus som inspirerande. Ledningsgruppen önskar att stadshusets roll ska präglas av flexibilitet som gör det lätt att möblera om efter behov och med en hög digital standard. Samtidigt ska stadshuset kännetecknas av professionalitet, pålitlighet och stabilitet. Även medarbetare önskar moderna lokaler med god teknik och att stadshuset ska vara en kreativ, attraktiv och inkluderande miljö.

Medarbetare ser det framtida stadshuset som en mötesplats för staden samtidigt som det ska vara en säker arbetsplats. Med trivsamma gemensamma lokaler möjliggörs arbete mellan förvaltningar och fler allmänna ytor skapar spontana kontaktytor. Multifunktionalitet och flexibla miljöer är också viktigt för medarbetare; stadshuset kan exempelvis erbjuda "pop-up kontorslösningar" för föreningar och andra aktörer. Samtidigt önskas individanpassade lokaler med arbetsplatser som möjliggör jobb efter individuella preferenser och behov - i grupp eller ensam. Vissa ser en fast plats att gå till som en trygghet och det finns behov av återhämtning i trivsamma miljöer.

4.2.2 Mötet mellan invånare och kommun

Flera av grupperna är överens om att kommunen i framtiden möter medborgare både fysiskt och digitalt. Det ska vara välkomnande och enkelt att få kontakt.

Ledningsgruppen och medarbetare tror på fysiska möten både på plats i stadshuset, men också i andra verksamheter, såsom i biblioteken eller i andra kreativa rum och mötesformer – inomhus och utomhus. Det är viktigt att kunna mötas över generationer, olika bakgrund samt att bättre kunna möta både minoritetsgrupper och barn.

> *"I framtiden möter vi medborgare både fysiskt och digitalt. Det digitala skapar flexibilitet och kan spara tid för de medborgare som annars måste resa långt för mötet. Samtidigt är det är viktigt att inte tappa den personliga kontakten och att kunna möta medborgarna över hela Eslöv, även ute i byarna"*
>
> Medarbetare från Eslövs kommun

Lokalisering

De invånare som deltagit i dialogen önskar en bättre tillgänglighet för kommunen att möta invånare, föreningar och företag i dialog och möten. En mer central lokalisering av stadshuset önskas, men här lyfts även tankar om att sprida ut stadshuset för att göra det tillgängligt för alla - även ute i byarna och i socioekonomiskt svagare områden. Bland annat kan man tänka sig en framtid där stadshusets verksamheter dyker upp i form av "pop-up lokaler" för att kunna möta detta behov. Medarbetare stämmer in på denna idé och ser behovet att röra sig mer där medborgarna normalt sett rör sig och ser mobila arbetsplatser som möjlighet till detta. En mobil "medborgarbuss" som schemalagt besöker olika platser och fler möten på torg och under evenemang ses också som en del av framtiden.

Politiker framhåller vikten av fysisk tillgänglighet, både genom närhet till kollektivtrafik och parkering. De belyser även att det i framtiden är viktigt med möjlighet att mötas en och en, i mindre grupper. Även ledningsgruppen ser en framtid med färre stora samrådsmöten.

Man kan med fördel ta vara på närheten till Medborgarhuset och parken intill stadshusets idag. Likaså tror de invånare som varit en del av dialogen på att anlägga offentliga ytor som lockar, i anslutning till stadshuset.

Digitala verktyg och tekniska lösningar

Politiker och ledningsgrupp är överens om att stadshuset ska präglas av innovation och ny teknik; de ser en framtid med digital tillgänglighet som gör det lätt att på ett bra digitalt sätt möta medborgarna som komplement till fysiska möten. Medarbetare

efterfrågar en variation på tillgängliga mötesrum som gör det möjligt att möta medborgare situationsanpassat. Man efterfrågar attraktiva mötesrum av olika storlek och med god teknisk utrustning - mötesrum som även är bokningsbara för medborgare. Mötesrummen får gärna vara mindre "kontorslika" och det ska finnas möjlighet att välja rum utefter mötets syfte och vilka som ska mötas. Samtidigt ska det vara säkert att mötas och medarbete lyfter att man gärna möts i anslutning Kontaktcenter.

4.2.3 Funktioner i ett framtida stadshus

Föreningar, konst och kultur
Visionen som medarbetarna beskriver är ett medborgarhus med konst, kultur och kongresser där invånare kan utveckla saker tillsammans. Här önskas plats för både allmänna mötesrum och "föreningskrypin" med möjlighet att hyra ut lokaler till föreningsliv över hela Eslöv. Förhoppningen är att framtidens stadshus inte bara är en arbetsplats, utan även en mötesplats för kommunens alla invånare.

Ledningsgruppen ser en framtid där stadshuset byter skepnad mellan morgon, dag och kväll. Exempelvis skulle stadshuset kunna erbjuda konserter och externa aktörers aktiviteter som skapar möten och kreativitet utanför ordinarie arbetstider. Politiker stämmer in om fler publika funktioner i huset, t.ex. konst, café och något för barn. Stadshuset kan med fördel kombineras med andra verksamheter, men medarbetare belyser att det är viktigt att ta hänsyn till de olika verksamheternas olika behov och att lokalerna är säkra för de som behöver det.

Flexibla lokaler
Enligt deltagande invånare finns det ett stort behov av att kunna låna och hyra tillgänglighetsanpassade möteslokaler. Medarbetare ser gärna att det finns fler samtalsrum att boka. Politiker och medarbetare föreställer sig ett lättillgängligt och klimatsmart stadshus med funktionella, flexibla men orienterbara lokaler med stor variation. Medarbetare önskar öppna ytor och egna kontor i stora lokaler som är väl ljud-, ljus- och luftanpassade. Medarbetare önskar aktivitetsbaserade lokaler men också tydliga samlingspunkter och man ser ett behov av rum för fler möten mellan förvaltningar.

4.2.4 Kreativ arbetsmiljö

Både ledningsgrupp och medarbetare är överens om att stimulerande och aktiva miljöer tillsammans med god teknisk utrustning och kompetens kan göra stadshuset både smart och kreativt. Medarbetare på kommunen framhåller vikten av byggnadens och utomhusmiljöernas utformning och utsmyckning. Genom goda tekniska lösningar och bra ljud-, ljus-, luftmiljöer kan rummen bli kreativt stimulerande. Växtlighet är också önskvärt. Moderna kontor och fler trevliga gemensamma ytor, inne och ute, framställs betydelsefullt. En bekväm och avslappnad miljö och rekreationsytor för spel och kreativ aktivitet är önskvärt. Det är viktigt med kontakt med andra, men det måste också finnas utrymmen för fokus.

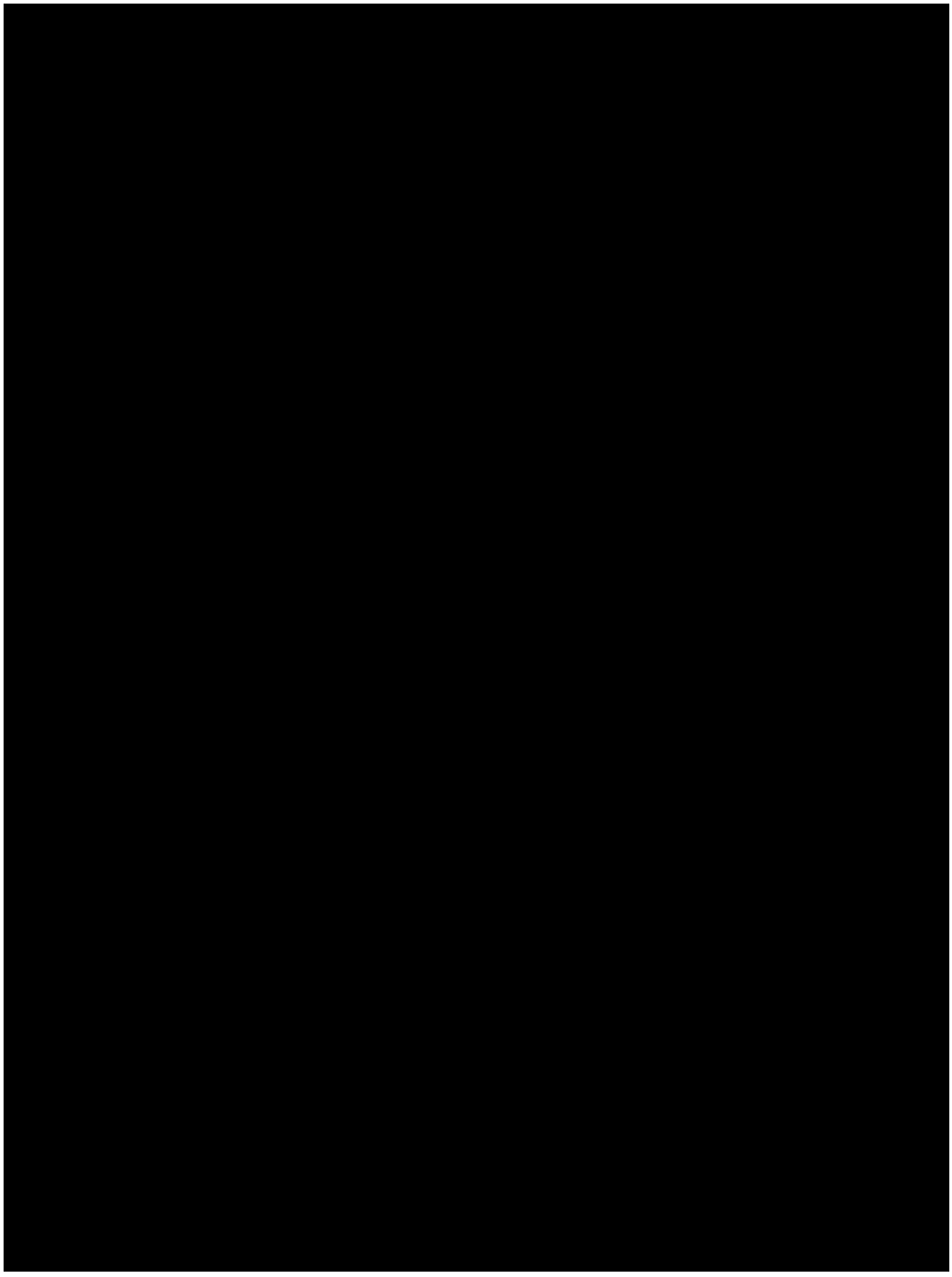
> *"Livet inom väggarna spiller ut över gård och gata. Det är ett smart hus där ljud och växtlighet höjer trivseln och ytorna är utrustade med möjligheter till lekfullt samspel. Genom utformningen speglas mångfalden i Eslöv."*
>
> Eslövs kommuns ledningsgrupp

Ledningsgruppen ser behov av alternativa sätt att mötas än kring ett bord, exempelvis via spel och lekar - inomhus och utomhus. Medarbetare lyfter även behovet av ett bra arbetslag, god sammanhållning och mångfald som betydelsefullt för en kreativ arbetsmiljö. Här ses även innovativt tänk, spetskompetenser och omvärldsbevakning som viktiga element.

4.2.5 Konklusion framtida behov och önskemål

5 Rekommendationer för framtiden

I detta kapitel presenteras konklusioner av arbetet med förstudien och rekommendationer för den fortsatta processen med ett framtida stadshus.

5.1 Tankar om ett framtida stadshus

Detta avsnitt är en summering av förstudiens resultat utifrån tre identifierade teman: det framtida stadshuset som *arbetsplats*, *plats för invånare* och *demokratisk arena*. Nedan sammanfattas vilka önskemål och behov som varit tongivande inom respektive kategori.

5.1.1 Framtida arbetsplats

Det är tydligt att det som står högst på önskelistan, bland de som ska ha stadshuset som sin arbetsplats, är att den ska vara flexibel och möjlig att anpassa efter olika verksamheters skilda behov. Arbetsplatsen ska vara attraktiv, där stor omsorg läggs på miljöerna såväl inomhus som utomhus. Begreppet attraktiv arbetsplats inbegriper också att arbetsplatsen ska främja kreativitet.

Den modell som många av deltagarna ser svarar mot dessa behov är en aktivitetsbaserad kontorsmiljö där medarbetarna inte har några fasta platser utan olika hemvister beroende på projekt och arbetsuppgifter. Här finns olika zoner som alla har särskilda funktioner.

En förutsättning för att optimera den aktivitetsbaserade arbetsplatsen är att tekniken håller en mycket hög standard, vilket många ser som väsentligt. Tekniken bör eftersträva en hög grad av användarvänlighet, men det troliga är att även en satsning på IT-utbildning för tjänstepersoner och politiker kan komma att krävas för att fullt ut kunna nyttja den nya teknikens möjligheter.

Många tycker det är positivt om det nya stadshuset samlar alla kommunens förvaltningar. Det skulle förenkla kontakten mellan verksamheterna och på så sätt förbättra och stärka kommunens arbete.

Något som inte diskuterats så mycket i grupperna är hur arbetsplatsen ska anpassas till framtiden vad gäller olika typer att hot och kriser såsom energikris, klimatförändringar, IT-intrång etc. Ett annat perspektiv som inte heller tagits upp är den pressade ekonomiska situation som landets alla kommuner står inför och som kan komma att påverka beslutet kring ett nytt stadshus.

5.1.2 Plats för invånare

Från såväl invånare som politiker och tjänstepersoner förs det fram att man ser stadshuset som en viktig mötesplats för kommunens invånare. Idag finns det endast begränsade möjligheter för Eslövs invånare att boka mötesrum och andra lokaler i huset. Ett tydligt önskemål hos de invånare som deltagit i studien är möjligheten att boka mötesrum. Detta skulle kunna lösas med ett användarvänligt digitalt bokningssystem.

För att stadshuset även ska locka till andra besök än bokade möten, ser deltagarna gärna att det i huset också placeras målpunkter såsom bibliotek, konstmuseum, turistbyrå etc. En annan möjlighet att göra stadshuset mer inbjudande är att utveckla den nuvarande restaurangen till en attraktiv mötesplats för kommunens invånare.

5.1.3 Demokratisk arena

Något som framförts i flera workshopar är önskemålet om ett flexibelt stadshus som utöver sin placering i Eslövs tätort kan nå ut i de mindre orterna med pop-up-verksamhet. Extra viktigt är att nå invånare som bor i socioekonomiskt utsatta områden. Detta skulle kunna ske i en befintlig lokal eller med en ”medborgarbuss” med målet att förenkla för invånarna runt om i kommunen att träffa såväl tjänstepersoner som politiker. Med ett sådant initiativ skulle tillgängligheten till kommunen öka och kommunen ta ett steg mot decentralisering av beslut och makt.

Flera av de politiker som deltagit i förstudien har ett behov av platser och former för enklare och mindre möten. De vill kunna genomföra olika typer av sammankomster och aktiviteter såväl i stadshuset som på andra mötesplatser i kommunen.

5.2 Likheter och skillnader mellan grupperna

Överlag är de intervjuade grupperna överens om mycket och har gemensamma viljeriktningar. Snarare märks en skillnad inom grupperna där det finns olika preferenser på såväl individnivå som på verksamhetsnivå. Exempelvis önskan om egna kontor vs öppna landskap och möjligheten att hålla öppet för allmänheten vs kraven på sekretess och säkerhet.

Vad gäller uppfattningen om stadshusets placering, om det ska ligga i Eslövs tätort eller om det ska vara utspritt på flera platser så skiljer sig uppfattningen mellan invånare, politiker och medarbetare. De som arbetar i stadshuset tycker dagens placering är bra med god tillgång till parkeringsplatser, till skillnad från invånarna som anser att den är mindre tillgänglig. Invånarna ser gärna att stadshusets funktioner kommer närmare de invånare som bor utanför tätorten (se tidigare avsnitt).

Det som återkommer som ett önskemål från alla grupper är att stadshuset ska vara en plats där alla kan mötas på ett enklare sätt. Man vill också att huset ska vara mer multifunktionellt med fler typer av verksamheter och funktioner. Deltagarna spår att den ökade graden av digitala_möten kommer att ge en möjlighet till fler möten, men poängterar att det inte får innebära att de fysiska helt försvinner. De digitala mötena ska inte ersätta de fysiska, utan endast komplettera och förbättra.

Slutligen är det genomgående att dialogerna med de olika grupperna ofta landar i behovet att klargöra stadshusets roll i Eslövs framtid. Vad ska det bidra till i kommunen och vilka verksamheter ska finnas här?

5.3 Effekter av pandemin

Denna förstudie har genomförts under pandemiåren 2020 och 2021, vilket i stor utsträckning har präglat resultatet. Hade studien genomförts två år tidigare hade diskussionerna sannolik kretsat runt delvis andra frågeställningar och teman.

De förändringar vi gjort i beteenden och arbetssätt under de senaste åren är troligen bara början på en stor strukturomvandling. Men vilka långsiktiga konsekvenser pandemin kommer att få på våra kommunala processer, arbetsliv, lokaler och mötesplatser är fortfarande svårt att se. Ett alternativ är distansarbetet bli norm, men lika troligt är att kontoret fortsätter att vara arbetsbetslivets mittpunkt. Dessa olika möjligheter är viktigt att ha med sig i den fortsatta processen med att utveckla framtidens stadshus.

5.4 Möjliga inriktningar framåt

Utifrån de genomförda dialogerna har AFRY identifierat tre alternativa inriktningar för den fortsatta utvecklingen av Eslövs framtida stadshus. Alternativen är att bygga nytt, bygga om eller att inte bygga alls. Alternativt en hybrid av de olika alternativen. Oavsett vilken inriktning man väljer har det i dialogarbetet framkommit många förslag som går att implementera i den slutgiltiga lösningen.

5.4.1 Bygga nytt

Att bygga ett nytt stadshus öppnar upp för att se över stadshusets placering. Ska nuvarande lokalisering vara kvar eller ska det placeras närmare stationen för att öka tillgängligheten och flödet av människor som rör sig invid platsen? Här finns många alternativ som behöver utredas vidare.

En ny byggnad gör det enklare att få in fler funktioner såsom bibliotek, större restaurang och andra verksamheter. Det blir också lättare att skapa den attraktiva arbetsplatsen om byggnaden är ny och då genomföra tankarna på en aktivitetsbaserad arbetsplats med omsorgsfullt gestaltad inomhus- och utomhusmiljöer.

Stadshuset kan i en ny utformning bli en arkitektoniska pärla och en pendang till Eslövs kända medborgarhus och locka till många besök. Med hållbarhet som utgångspunkt vid gestaltningen av det nya stadshuset kan huset också bidra till att stärka Eslövs varumärke och locka fler att vilja arbeta på Eslövs kommun.

5.4.2 Bygga om

För att ta beslutet att bygga om det befintlig huset till lokaler med god arbetsmiljö vad gäller ventilation, energi etc. så krävs det en noggrann genomgång av byggnadens status.

Med dagens fokus på cirkulär ekonomi och hållbara lösningar kan valet att bygga om vara försvarbart. Det befintliga stadshuset är ju trots allt inte så gammalt.

En tänkbar lösning vid ombyggnation kan vara en hybrid där man river vissa delar för att kunna ge plats för de nya, mer publika verksamheterna och att en ombyggnad görs av andra delar för att omforma dem till att bli attraktiva arbetsplatser.

5.4.3 Inte bygga alls

Om beslutet blir att varken bygga om eller nytt finns det ändå delar som framkommit i denna utredning som är viktigt att fånga upp och realisera.

En utredning som då behöver göras är att se om behovet av nya möteslokaler går att lösa på andra håll inom kommunen. Genom en inventering av befintliga lokaler kan man också undersöka om det finns möjlighet att inrymma stadshuset på fler platser i kommunen och då inte bara i Eslövs tätort, utan också i byarna.

5.5 Förslag till nästa steg

Följande är förslag på punkter att ta vidare för nästa steg i processen samt förslag på frågor som behöver utredas eller fördjupas.

1. Denna förstudie har fokuserat på olika behov och möjligheter för utvecklingen av Eslövs kommuns stadshus. För att kunna landa i en rekommendation vad gäller att bygga om, bygga nytt eller inte bygga alls behöver en grundligare utredning göras. Utredningen ska beskriva konsekvenserna av de olika lösningarna, med fokus på hållbarhet och ekonomiska konsekvenser.

2. Denna utredning har varit mycket fokuserad på pandemin och hur en arbets- och mötesplats ska utformas utifrån de erfarenheter som vi har kunnat se som en följd av denna. Andra viktiga aspekter att lyfta i den fortsatta processen är fördjupad analys kring klimatsäkring, digitalisering och attraktivitet.

3. Oavsett hur Eslövs kommun väljer att utveckla sitt stadshus behöver fler grupper såsom barn, fastighetsägare och det lokala näringslivet bjudas in till dialog**.**

4. I väntan på beslut om stadshusets framtid går det redan nu att genomföra tester av möjliga arbetsplatser och nya arbetsmetoder. Exempelvis skulle Malmömodellen ”Stick ut”, där man genomför arbetsuppgifter utomhus kunna prövas. Test med att föra ut stadshusets verksamhet på olika pop-stationer kan också genomföras utan beslut om stadshusets utveckling.

5. För att stödja den fortsatta processen bör en förvaltningsövergripande arbetsgrupp tillsättas. Arbetsgruppen har ansvar för att driva processen om ett nytt/förändrat stadshus framåt samt lägga upp ett projekt för hur olika grupper kan prova olika arbetsplatser och -metoder för att öka medvetenheten om frågan.

6 Referenser

Digitala källor:

Borgernes Hus, *Borgernes Hus: Arkitektur, byggeri og historie*
https://borgerneshus.dk/statisk/om-huset/borgernes-hus-arkitektur-byggeri-og-historie 2021-07-08
https://borgerneshus.dk/statisk/om-huset/borgernes-hus-arkitektur-byggeri-og-historie 2021-07-08

Byens hus, *Om Byens hus*
https://www.byenshusroskilde.dk/da-dk/om/ 2021-07-08

Byggindustrin, *Afry:"Dags att se över dimensioneringen för kontor"*
https://www.byggindustrin.se/alla-nyheter/debatt/afry-dags-att-se-over-dimensioneringen-for-kontor/ 2021-08-24

Castellum, *Så blir framtidens kontor om medarbetarna får välja*
https://www.castellum.se/press/2020/12/sa-blir-framtidens-kontor-om-medarbetarna-far-valja/ 2021-01-15

Castellum, *Framtidens kontor* https://www.castellum.se/rapporten-framtidens-kontor 2021-01-15

Coffice – kontor och café i ett, Rydfjäll Emma, Mälardalens högskola 2018
http://mdh.diva-portal.org/smash/get/diva2:1228870/FULLTEXT01.pdf 2021-08-16

Convendum, Framtidens kontor
https://convendum.se/sv/framtidens-kontor/ 2021-01-15

Fabege, *Framtidens kontor & trender*
https://www.fabege.se/lediga-lokaler/framtidens-kontor-trender/ 2021-01-15

Fastighetstidningen, *Krympt kontorsyta redan ett faktum*
https://fastighetstidningen.se/krympt-kontorsyta-redan-ett-faktum/ 2021-01-15

FormDesign Center, *Lek för demokrati*
https://play.formdesigncenter.com/lek-for-demokrati/#:~:text=Projektet%20Lek%20f%C3%B6r%20demokrati%20byggs%20kring%20planerna%20f%C3%B6r,rummet%20gestaltas%20utifr%C3%A5n%20konstn%C3%A4rliga%20processer%20och%20barns%20lek

IVA, *Resurseffektivitet Fakta och trender mot 2050*
https://www.iva.se/globalassets/info-trycksaker/resurseffektiva-affarsmodeller/201504-iva-rfsk-rapport1-d.pdf 2021-08-24

Kulturportal Lund, *Kristallen klar*
https://kulturportallund.se/kristallen-klar/

Kiruna kommun, *Kristallen - Kiruna stadshus och Norrbottens länskonstmuseum*
https://kiruna.se/stadsomvandling/startsida/besokare/ovriga-projekt/kristallen---kiruna-stadshus-och-norrbottens-lanskonstmuseum.html 2021-01-20

LKAB, *Kirunas nya stadshus*
https://samhallsomvandling.lkab.com/sv/kiruna/tidplan-kiruna/projekt-i-kiruna/kirunas-nya-stadshus/ 2021-01-20

Lunds kommun, *Studio Stadshuset lockar till innovation*
http://futurebylund.se/post/studio-stadshuset-lockar-till-innovation 2021-07-13
Lunds kommun, Kommunstyrelsen- aktuella beslut i april 2020
https://www.lund.se/kommun--politik/kommunens-organisation/aktuella-beslut/2020/kommunstyrelsen--aktuella-beslut-i-korthet-april-2020/ 2021-07-08

Malmö stad, *Stick ut*
https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Kultur---projekt-och-satsningar/StickUt.html 2021-01-20 Länk till handboken för utomhusarbete: https://www.stickutmalmo.se/ 2020-01-20

New York Times, *Manhattan Faces a Reckoning if Working From Home Becomes the Norm*
https://www.nytimes.com/2020/05/12/nyregion/coronavirus-work-from-home.html 2021-01-15

Ny teknik, *Framtidens kontor är indelade i zoner – ”funkar som tv-studios”*
https://www.nyteknik.se/ingenjorskarriar/framtidens-kontor-ar-indelade-i-zoner-funkar-som-tv-studios-6987751 2021-01-15

Nya projekt, *Här byggs nya stadshuset i Ängelholm*
https://www.nyaprojekt.se/2020/05/27/har-byggs-nya-stadshuset-i-angelholm/ 2021-01-15
Skara kommun, *Ditt stadshus – det första på tusen år*
https://www.skara.se/nyheter/nyheter/2019-08-15-ditt-stadshus---det-forsta-pa-tusen-ar.html 2021-01-15

Odense bibliotek och borgersservice, *Borgernes Hus*
https://www.odensebib.dk/side/borgernes-hus 2021-01-21

Skara Gille, *Djäkneskolan*
https://www.hembygd.se/skara-gille/plats/293972/text/55769 2020-07-07

Svenska Nomader, Det kontaktlösa kontoret möjliggör social distansering
https://svenskanomader.se/arbetsliv/hur-kommer-framtidens-kontor-att-se-ut/ 2021-01-15

Svenska Nomader; *Hur kommer framtidens kontor att se ut?*
https://svenskanomader.se/arbetsliv/hur-kommer-framtidens-kontor-att-se-ut/ 2021-01-15

Tidningen Chef, *6 trender: Så här kan framtidens kontor se ut*
https://chef.se/6-trender-sa-har-kan-framtidens-kontor-se-ut/ 2021-01-15

The Guardian, Smart lifts, lonely workers, no towers or tourists: architecture after coronavirus
https://www.theguardian.com/artanddesign/2020/apr/13/smart-lifts-lonely-workers-no-towers-architecture-after-covid-19-coronavirus 2021-01-15

Uppsala kommun, *Stadshuset*
Stadshuset (uppsala.se)
https://bygg.uppsala.se/planerade-omraden/stadshuset/ 2021-01-15

Uppsala nya tidning, *KLART: Så här blir nya Stadshuset*
https://unt.se/nyheter/uppsala/klart-sa-har-blir-nya-stadshuset-4384579.aspx 2021-01-15

Zaha Hadid Architiects, *Bee'ha headquarters*
https://www.zaha-hadid.com/architecture/beeah-headquarters-sharjah-uae/ 2021-01-15

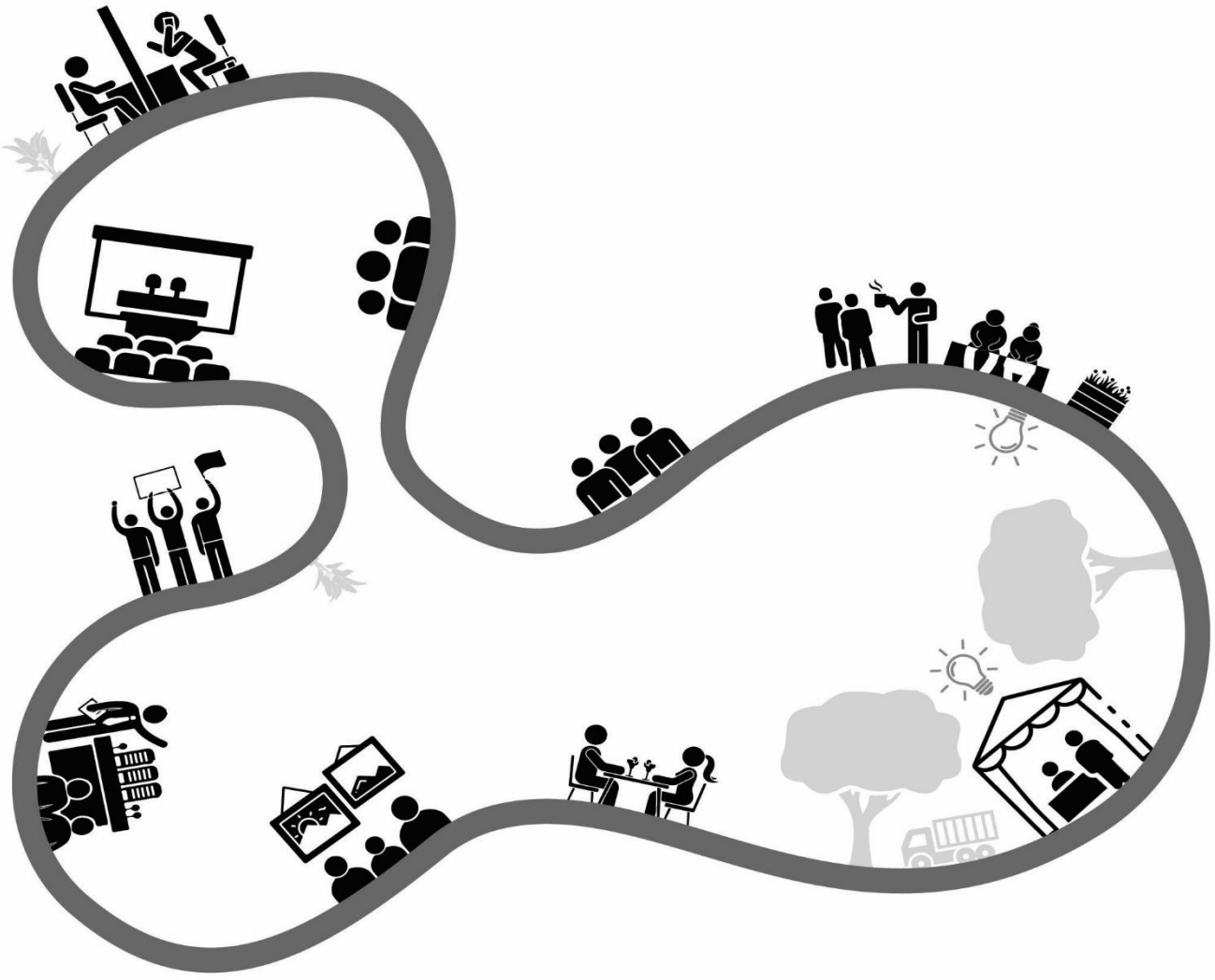
World Economic Forum, *COVID-19: Is this what the office of the future will look like?*
https://www.weforum.org/agenda/2020/04/covid19-coronavirus-change-office-work-homeworking-remote-design/?fbclid=IwAR0O97M2MVoi94hgquM3tB6ByhOGBX60Lby0gY0DP5uKMUlo3c3pbRTTMuU 2021-01-15

Ängelholms kommun, *Lek för demokrati ska forma det nya stadshuset*
https://www.engelholm.se/nyhetsarkiv/arkiverat/2020-10-09-lek-for-demokrati-ska-forma-det-nya-stadshuset.html 2021-07-07

Kävlinge kommun, *Medborgarhus Kävlinge*
http://www.kavlinge.se/bygga-bo-och-miljo/kommunens-byggprojekt 2021-07-08

Nya projekt, *Kävlinges nya medborgarhus*
https://www.nyaprojekt.se/2021/01/28/kavlinges-nya-medborgarhus/ 2021-07-08

Mynewsdesk, *Första spadtaget för Kävlinge kommuns nya medborgarhus*
https://www.mynewsdesk.com/se/kavlinge/pressreleases/foersta-spadtaget-foer-kaevlinge-kommuns-nya-medborgarhus-3066673 2021-07-08

Riktlinje för styrdokument i Eslövs kommun

12

KS.2020.0391

ESLÖVS KOMMUN

KS.2020.0391

2021-08-27
Helena Heintz
+4641362123
helena.heintz@eslov.se

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för styrdokument i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning
Nu gällande riktlinjer och definition av policy- och styrdokument i Eslövs kommun antogs av kommunstyrelsen den 1 december 2009, § 135.

Styrdokumentet policy är grundligt beskrivet med innehåll och antagande instans, medan övriga kategorier program, plan, riktlinje och rutin saknar antagande instans, vilket genom åren skapat problem. Beskrivning av alla andra styrdokument som ska finnas i en kommun saknas.

Det finns därför behov att ta fram en ny riktlinje för styrdokument i kommunen.

Beslutsunderlag
Styrdokument i Eslövs kommun – förslag till riktlinje

Beredning
Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till riktlinje för styrdokument.

I förslaget föreslås att kommunens styrdokument delas in i två kategorier. Dessa är aktiverande styrdokument, som tydliggör vad kommunen vill förändra och uppnå, och normerande styrdokument, som tydliggör principiella förhållningssätt och arbetssätt med fokus på hur verksamheten ska agera.

Utöver detta tar riktlinjen upp de dokument som kommunen är skyldig att inneha och som inte sorteras i de två ovannämnda kategorierna.

Förslag till beslut
- Riktlinje för styrdokument i Eslövs kommun antas att gälla från den 1 oktober 2021. Nuvarande riktlinjer upphör att gälla samma datum.
- Riktlinjen ska ses över för revidering senast i oktober 2025.

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder
Kommunledningskontorets avdelningar
Eslövs kommuns författningssamling

Eva Hallberg
Kommundirektör

Patrik Linder
Avdelningschef juridiska avdelningen

ESLÖVS KOMMUN

STYRDOKUMENT I ESLÖVS KOMMUN

Riktlinje

Dokumentet är antaget av kommunstyrelsen den [åååå-mm-dd]. Det riktar sig till hela kommunen. Ses över för revidering april 2025. Kontaktperson: chefen för juridiska avdelningen, Kommunledningskontoret. Dnr KS.2020.0391

Inledning

Styrdokument ger stöd och fastställer att den politiska styrningen får genomslag och att verksamheterna möter de som lever, verkar och vistas i kommunen på ett bra sätt. De styrande dokumenten ska göra det tydligt vad som förväntas av kommunens förvaltningar dels för organisationen, dels för invånare, brukare, leverantörer, kunder, samarbetspartners och andra intressenter. Genom tydliga styrdokument kan verksamheten kvalitetssäkras, följas upp och utvecklas.

Syfte

Syftet är att tydliggöra vad som är ett styrdokument, vilka styrdokument som kommunen måste ha, hur olika styrdokument relaterar till varandra och vilken instans som fattar beslut om respektive typ av styrdokument i Eslövs kommun.

Styrdokument utanför riktlinjen

Lagstadgade styrdokument

Det finns styrdokument som kommuner enligt lag är skyldiga att ta fram. Ett exempel är kommunfullmäktiges årliga budget för kommunen som ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Den utgör därmed ett styrdokument för hela kommunens verksamhet. Utöver detta finns flertalet andra styrdokument som regleras till namn och utformning i lag eller genom andra styrande regleringar, till exempel översiktsplan, energiplan, avfallsplan eller miljöstandardkrav.

Kommunal författningssamling

Det finns även andra dokument som genom lag reglerar hur en kommun styrs. Dessa brukar benämnas som *kommunal författningssamling*. De utgör bindande regler för en kommun och innefattar arbetsordning, reglementen, delegeringsordningar, bolagsordningar/ägardirektiv, föreskrifter samt taxor och avgifter.

- Arbetsordning – antas av kommunfullmäktige och ska enligt kommunallagen beskriva antalet ledamöter, regler för

sammanträdets genomförande och handläggning av ärenden. I övrigt bestämmer kommunfullmäktige själv om sitt arbetssätt.
- Reglemente – anger en nämnds ansvarsområde och bestämmelser om nämndens arbetssätt.
- Delegeringsordningar – anger i vilka frågor en instans lämnar över rätten besluta till någon annan, exempelvis ett utskott, nämndens ordförande, förvaltningschef eller annan tjänsteperson inom förvaltningen. Beslut tagna med stöd av delegation ska alltid anmälas till den som delegerat rätten att besluta.
- Bolagsordningar/ägardirektiv – anger ändamål och befogenheter för kommunala bolag samt kommunfullmäktiges styrning över verksamheten.
- Föreskrifter – är bindande regler. Regeringen har möjliggjort för kommuner att fatta beslut om lokala föreskrifter med mer detaljerade bestämmelser än i en förordning. Detta används exempelvis för ordningsföreskrifter och lokala trafikföreskrifter.
- Taxor och avgifter – kommuner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. Avgifterna får dock inte vara högre än att de täcker kostnaderna som kommunen har.

Kommunala föreskrifter ska enligt kommunallagen finnas tillgängliga via kommunens hemsida. Dokumenten ovan antas av kommunfullmäktige, med undantag för delegeringsordningar som respektive nämnd eller styrelse antar.

Kommunalt handlingsprogram och ekonomiska styrprinciper

Ett kommunalt handlingsprogram utarbetas av den styrande majoriteten i Eslöv för varje mandatperiod. Programmet innehåller politisk viljeinriktning, vision, utmaningar, inriktningsmål, uppdrag samt uppföljningsrutiner för Eslövs kommuns verksamhet.

De ekonomiska styrprinciperna syftar till att upprätthålla en god ekonomisk hushållning och öka förutsättningarna för måluppfyllelse och verksamhetsmässigt resultat ur ett kvalitativt, kvantitativt och ekonomiskt perspektiv.

Dessa dokument är tillsammans med kommunfullmäktiges budget överordnade de styrdokument som beskrivs i kommande avsnitt av denna riktlinje. Skulle styrdokument ur olika kategorier stå i konflikt med varandra är det av högsta instans antagna styrdokument som gäller.

Styrdokument som behandlas av riktlinjen

Utgångspunkten är att verksamheten inte ska ha fler styrdokument än vad som behövs. För att ge effekt behöver styrdokumenten dessutom vara

- enkla att känna igen och använda,
- förenliga med vision och överordnade dokument,
- tillgängliga (elektroniskt och fysiskt), samt
- accepterade.

Detta ställer krav på både utformning och hantering av styrdokumenten. För att säkerställa att styrdokumenten är relevanta och kvalitetssäkrade behövs ett systematiskt arbetssätt som regleras i *Rutin för arbete med styrdokument.*

Krav på styrdokument

Styrdokumenten ska vara tillgängliga och det ska vara lätt att se för vem de gäller och vilken organisatorisk nivå som har fattat beslut om dem. Särskilt framtagna Wordmallar ska användas för att det ska vara lätt att se att det är ett styrdokument för en verksamhet inom Eslövs kommun.

Om det finns utrymme för att göra avsteg från ett styrdokument ska detta vara beskrivet i det berörda dokumentet.

Typer och kategorier av styrdokument

I Eslöv är styrdokumenten antingen aktiverande eller normerande.

Aktiverande styrdokument

Aktiverande styrdokument beskriver vad kommunen vill förändra och uppnå. I dessa dokument anges ambitioner och viljeinriktningar och det framgår hur de ska följas upp. De kan vara av två typer: strategi eller plan.

- En *strategi* beskriver den politiska viljan till förändring inom ett visst sakområde, men tar inte ställning i detalj till utförande eller metoder. En strategi berör ofta flera politiska instanser. Det ska framgå hur strategin ska följas upp. Till en strategi kan en eller flera planer kopplas.

- En *plan* innehåller åtgärder som kommunen ska vidta för att nå uppsatta mål, vem som ansvarar för genomförandet, när åtgärden ska genomföras och hur eventuell uppföljning ska ske. Planen kan vara

kopplad till en strategi eller annan målstyrning exempelvis ett inriktningsmål eller statligt uppdrag. Det kan finnas flera typer av planer, till exempel verksamhetsplan, handlingsplan, genomförandeplan eller affärsplan.

Normerande styrdokument
Normerande styrdokument tydliggör principiella förhållningssätt och arbetssätt och har ett fokus på hur verksamheten ska agera. De kan vara av två typer: policy eller riktlinje.

- En *policy* är en avsiktsförklaring som kortfattat beskriver kommunens förhållningssätt inom ett område, till exempel kommunikation eller upphandling. Policyn ger principer som vägledning för bedömningar från fall till fall. Den kan ibland vara mycket kortfattad och i stället för att ta fram ett särskilt policydokument kan det i då vara lämpligt att låta kommunens förhållningssätt ingå som portalparagraf i en riktlinje.

- En *riktlinje* ger konkret vägledning kring hur en fråga ska hanteras. Den koncentrerar sig på hur en åtgärd ska genomföras, inte vad den innehåller. Riktlinjer kan utgå från en policy och förklarar då hur den ska genomföras. Riktlinjer är tänkta att vara av övergripande karaktär och hålla över tid.

På förvaltningsnivå kan *rutiner* antas. En rutin är en konkret beskrivning av ett arbetssätt. Arbetssättet kan sträcka sig över flera delar av organisationen. Rutiner kan finnas i andra former än dokument exempelvis filmer, temasidor på intranät eller på andra tekniska plattformar. Rutiner kan ha olika lång livslängd, vissa omarbetas ofta medan andra kan ha längre livslängd. Rutiner är kopplade till verkställighet i organisationen och ska vara lätta att snabbt förändra vid behov.

Följande matris tydliggör vilken funktion som fattar beslut om vilket styrdokument

Instans/Funktion	Aktiverande	Normerande	Dokument med särställning
Kommunfullmäktige	Strategi	Policy	Dokument som ingår i den kommunala författningssamlingen. Budget för kommunen. Ekonomiska styrprinciper.
Kommunstyrelsen	Plan som gäller kommunstyrelsen eller mer än en nämnd	Riktlinje som gäller kommun-styrelsen eller mer än en nämnd	Delegerings-ordning för kommunstyrelsen
Nämnd	Plan som gäller för den egna nämnden	Riktlinje som gäller för den egna nämnden	Delegerings-ordning för egna nämnden
Kommundirektör, bitr förvaltningschef och avdelningschefer på Kommunlednings-kontoret	Rutiner som gäller för Kommunledningskontoret eller för flera förvaltningar		
Förvaltningschef	Rutiner som gäller för den egna förvaltningen		
Chefer på alla nivåer	Verksamhetsspecifika rutiner		

Yttrande över motion från Fredrik Ottesen (SD) om pilotprojekt med nollbasbudget

13

KS.2021.0046

ESLÖVS KOMMUN

KS.2021.0046

2021-08-26
Tomas Nilsson
+4641362012
tomas.nilsson@eslov.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion från Fredrik Ottesen (SD) om pilotprojekt med nollbasbudget

Ärendebeskrivning
I motionen föreslås att ett pilotprojekt med nollbasbudget inleds inom lämpligt område såsom kommunledningskontorets kommunikationsavdelning.

Beslutsunderlag
Kommunfullmäktiges beslut 2021-01-25 § 25.
Motion från Fredrik Ottesen (SD) om pilotprojekt med nollbasbudget.

Beredning
Kommunens budgetprocess regleras översiktligt i de ekonomiska styrprinciperna och årligen mer i detalj av kommunstyrelsens arbetsutskott som utgör kommunens budgetberedning. Beredning av fördelning av kommunens resurser och bakomliggande grunder för fördelningen hanteras av budgetberedningen.

Nollbasbudgetering kan vara en tillämplig modell för att pröva befintlig resursfördelning. Modellen har vid ett tillfälle i en enklare form tillämpats på tjänstemannanivå avseende kommunens gymnasiekostnader.
Kommunledningskontoret konstaterar att det finns olika modeller för prövning av befintlig resursfördelning och fördelning av nya medel. Frågan hanteras av budgetberedningen som svarar för den årliga budgetprocessen.

Förslag till beslut
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen anses besvarad med att kommunstyrelsens arbetsutskott svarar för kommunens budgetprocess.

Eva Hallberg
Kommundirektör

Tomas Nilsson
Ekonomichef

Motion om ett pilotprojekt med nollbasbudget

Eslövs kommun står inför stora utmaningar. Stora och kostnadskrävande aktiviteter är nödvändiga inom områden skola, vård, och omsorg, infrastruktur och flera andra områden.
Hur skall vi klara detta på ett bra sätt?

Att enbart lita på tillväxt och skattehöjningar är oansvarigt. Kommunen måste säkerställa att vi använder skattemedlen både effektivt och till rätt behov. Det behövs därför en detaljerad genomlysning av alla verksamheter vi har. Hur utförs dessa? Finns det synergier med andra verksamheter? Och framförallt, är verksamheten något vi skall syssla med och i vilken omfattning? Ett känt verktyg för detta är nollbasbudgetering. Det är dock viktigt att inse att denna form av analys är mycket mer genomgripande och ifrågasättande än det normalt förekommande vardagsrationaliseringskravet i samband med årliga budgeter.

För att möta det utmaningar vi står inför bör Eslövs kommun överväga att göra en nollbasbudget. Idag bygger varje ny budget på budgeten från föregående år. Utifrån den görs automatiska uppräkningar med grund i demografi och löneökningar samt politiska prioriteringar. Det innebär att de grundläggande prioriteringar som gjorts mellan nämnderna för länge sedan försvunnit ur minnet och att små felaktigheter i prioriteringar för länge sedan riskerar att ha förstorats med tiden. En nollbasbudget innebär ett mer aktivt budgetarbete, där verksamheternas faktiska behov, kostnader och intäkter genomlyses i större omfattning för att höja kvaliteten samt tillse att verkligen alla resurser används så effektivt som det bara är möjligt.

All verksamhet behöver på sikt analyseras åtminstone vart fjärde år för att säkerställa att man gör rätt saker på rätt sätt. I Eslövs kommun har det aldrig gjorts. Tyvärr är det lättare att lägga till nya aktiviteter än att plocka bort eller förändra aktiviteter som antingen icke behövs eller kan effektiviseras eller kraftigt reduceras. Det är hög tid för ett kommunalt reningsbad - frågan är övermogen.

En nollbasbudget byggs nerifrån och upp på ett blankt papper och baseras på att varje funktion inom organisationen analyseras och godkänns utifrån de kostnader och resultat som funktionen tillför. Rätt använt ger nollbasbudgetering verksamheten bättre koll över kostnader. Det ger en insyn i vilka som är de stora kostnadsdrivarna, men även vilka funktioner eller uppgifter som tillför värde. Dessutom möjliggör metoden att organisationens strategier och långsiktiga mål i större grad kan knytas till specifika funktioner och uppgifter inom organisationen. Därmed ökar även möjligheten att mäta och följa upp verksamheten. Metoden ger en mer rättvisande bild över uppdraget och det verkliga användandet av resurser som behövs kopplat till verksamheten.

Sverigedemokraterna Eslöv | Åkermans väg 5 | 241 38 Eslöv

Tel: 073-808 25 00 | E-post: eslov@sd.se | Hemsida: eslov.sd.se

Nollbasbudgetering kan med fördel användas till att ta fram ett önskeläge. Som ett exempel kan man titta på en avdelning på ett särskilt boende. För att hålla en avdelning öppen krävs en viss bemanning och förbrukningsmaterial, med resultatet att det finns plats till x antal brukare. Förslag med kostnader kopplat till resultat presenteras för ledningen som sedan tar beslut om finansieringen. Man bör ge möjlighet till att presentera konsekvenser av minskad finansieringen utifrån vad som produceras och kvalité. Målsättningen är att arbetet ska bidra till att man kommunicerar mycket mellan avdelningar. För att uppnå överenskommelser om vad som skulle produceras samt förståelse för hur man påverkar varandra i kedjan. Detta arbete bidrar även till att man utvärderar återkommande om man gjort rätt saker, på rätt sätt och vad kostnaderna var för att utföra de uppgifter man hade blivit ålagda att göra.

Inledningsvis är det lämpligt och rimligt att detta görs i en mindre skala i ett pilotprojekt och för detta föreslår Sverigedemokraterna att man utser kommunledningskontorets kommunikationsavdelning.

Med hänvisning till ovan föreslås kommunfullmäktige besluta

- Att inleda ett pilotprojekt med nollbasbudget inom lämpligt område, såsom kommunledningskontorets kommunikationsavdelning

§ 25 **KS.2021.0046**

Remittering av motion från Fredrik Ottesen (SD) - Motion om pilotprojekt med nollbasbudget

Ärendebeskrivning
Fredrik Ottesen (SD) har inkommit med en motion som rör pilotprojekt med nollbasbudget.

I motionen föreslås följande:

- Att inleda ett pilotprojekt med nollbasbudget inom lämpligt område, såsom kommunledningskontorets kommunikationsavdelning.

Beslutsunderlag
- Motion från Fredrik Ottesen (SD) Motion om pilotprojekt med nollbasbudget

Beslut
- Motionen remitteras till kommunstyrelsen med begäran om yttrande senast den 23 augusti 2021.

Sammanträdestider för kommunstyrelsen 2022

14

KS.2021.0021

ESLÖVS KOMMUN

KS.2021.0021

2021-08-25
Helena Heintz
+4641362123
helena.heintz@eslov.se

Kommunstyrelsen

Förslag till sammanträdestider för kommunstyrelsen 2022

Ärendebeskrivning
Kommunstyrelsen ska besluta om sina sammanträdestider för 2022.

Beslutsunderlag
Kommunledningskontoret föreslår att kommunstyrelsens sammanträden, i likhet med föregående år, hålls på en tisdag. Samtliga sammanträden börjar klockan 17:00.

Sammanträdesdagar för 2022 föreslås enligt följande:
11 januari, 8 februari, 8 mars, 5 april. 3 maj, 31 maj, 6 september, 4 oktober, 1 november och 6 december.

Förslag till beslut
- Kommunstyrelsen sammanträder 2022 enligt följande:
  11 januari, 8 februari, 8 mars, 5 april. 3 maj, 31 maj, 6 september, 4 oktober, 1 november och 6 december.

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder

Eva Hallberg
Kommundirektör

Patrik Linder
Avdelningschef